

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2013

No. 2

Landsverordening van de 13^e december 2012 houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafrecht

IN NAAM VAN DE KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende:

- dat het in verband met de gewijzigde tijdsomstandigheden en de ontwikkelingen op internationaal strafrechtelijk gebied wenselijk is een nieuw Wetboek van Strafrecht vast te stellen;
- dat ingevolge artikel 39, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, het strafrecht behoort tot de aangelegenheden die zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze geregeld dienen te worden;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Eerste Boek Algemene bepalingen

Titel I Omvang van de werking van de strafwet

Artikel 1:1

1. Geen feit is strafbaar dan uit kracht van een daaraan voorafgegane wettelijke strafbepaling.
2. Bij verandering in de wetgeving na het tijdstip waarop het feit begaan is, worden de voor de verdachte gunstigste bepalingen toegepast.

Artikel 1:2

De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op ieder die zich binnen Sint Maarten aan enig strafbaar feit schuldig maakt.

Artikel 1:3

De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op ieder die zich buiten

Sint Maarten aan boord van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig of luchtvaartuig aan enig strafbaar feit schuldig maakt.

Artikel 1:4

De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op ieder die zich buiten Sint Maarten schuldig maakt:

- a. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:1 tot en met 2:5, 2:7, 2:8 tot en met 2:11, 2:20 en 2:24 tot en met 2:26;
- b. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:49 tot en met 2:53 en 2:143, indien het strafbare feit of het misdrijf waarvan in die artikelen wordt gesproken, een misdrijf is als bedoeld in onderdeel a;
- c. aan enig misdrijf ten opzichte van muntspeciën, munt- of bankbiljetten en van op wettelijke grondslag uitgegeven zegels of merken;
- d. aan valsheid in schuldbrieven of certificaten van schuld van Sint Maarten, de talons, dividend- en rentebewijzen tot deze stukken behorende, en de bewijzen, uitgegeven in plaats van deze stukken, inbegrepen, of aan het opzettelijk gebruik maken van zodanig vals of vervalst stuk als ware het echt en onvervalst;
- e. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:365 tot en met 2:369, 2:388 en 2:389 of aan de overtreding omschreven in artikel 3:41;
- f. aan het misdrijf, omschreven in artikel 2:166;
- g. 1°. aan het misdrijf, omschreven in artikel 2:114, begaan tegen een luchtvaartuig in bedrijf, indien dit een Sint Maartens luchtvaartuig is of wanneer de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- 2°. aan het misdrijf, omschreven in artikel 2:370, begaan aan boord van een luchtvaartuig in vlucht, wanneer de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- 3°. aan het misdrijf, omschreven in artikel 2:371, indien het daar bedoelde luchtvaartuig een Sint Maartens luchtvaartuig is of wanneer de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- 4°. aan het misdrijf, omschreven in artikel 2:372, wanneer het is begaan, hetzij tegen een Sint Maartens luchtvaartuig, hetzij aan boord van een luchtvaartuig dat vervolgens op Sint Maarten landt met de verdachte aan boord;
- 5°. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:109, 2:110, 2:112 en 2:373, wanneer de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- 6°. aan een van de feiten, strafbaar gesteld in de artikelen 2:83, eerste lid, 2:98, 2:201, 2:226, 2:255, 2:259, 2:262, 2:273 tot en met 2:276, 2:334, 2:371, 3:79 tot en met 3:84, wanneer het feit is begaan aan boord van een luchtvaartuig in vlucht dat vervolgens op Sint Maarten landt met de verdachte aan boord;
- h. 1°. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:112, 2:114, 2:340, 2:370, 2:371 en 2:372, indien het feit is begaan tegen een Sint Maartens zeegaand vaartuig, hetzij tegen of aan boord van enig ander zeegaand vaartuig en de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- 2°. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:340, 2:370 en 2:371, begaan tegen een installatie ter zee, wanneer de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- i. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:128 en 2:129, voor zover het feit is gepleegd tegen een Nederlander en daarop door de wet van het land waar het begaan is, straf is gesteld;

- j. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:128, 2:129, 2:184, 2:188 en 2:302, voor zover het feit is gepleegd door een Sint Maartense ambtenaar of door een persoon in de openbare dienst van een in Sint Maarten gevestigde volkenrechtelijke organisatie en daarop door de wet van het land waar het is begaan, straf is gesteld;
- k. aan het misdrijf, omschreven in artikel 2:250, wanneer hetzij het feit is begaan met het oogmerk enige overheid in het Koninkrijk te dwingen een handeling te verrichten of zich te onthouden van het verrichten daarvan, hetzij de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- l. 1°. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:33 tot en met 2:35 en 2:255, voor zover het feit is gepleegd tegen een in Nederlandse of Sint Maartense dienst zijnde, of tot zijn gezin behorende, internationaal beschermd persoon als bedoeld in artikel 1:214, eerste lid, of tegen diens beschermd goederen;
- 2°. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:33 tot en met 2:35, 2:250 en 2:255, voor zover het feit is gepleegd tegen een internationaal beschermd persoon als bedoeld in artikel 1:214, tweede lid, die Nederlander is, of tegen diens beschermd goederen;
- 3°. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:33 tot en met 2:35 en 2:255, voor zover het feit is gepleegd tegen een internationaal beschermd persoon als bedoeld in artikel 1:214, eerste of tweede lid, of tegen diens beschermd goederen, wanneer de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- m. aan een terroristisch misdrijf dan wel een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:33, 2:35, 2:41 tot en met 2:42, 2:98, 2:102, 2:103, 2:105, 2:107, 2:109, 2:110, 2:112, 2:114, 2:117, 2:119, 2:121, 2:255, 2:259, 2:260, 2:262, 2:334, 2:336, 2:338, 2:340, 2:371 en 2:373, voor zover het feit valt onder de omschrijvingen van artikel 2 van het op 15 december 1997 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de bestrijding van terroristische bomaanslagen (Trb. 1998, 84) en hetzij het feit is gepleegd tegen een Nederlander, hetzij de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- n. aan een terroristisch misdrijf dan wel een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:33, 2:35, 2:41 tot en met 2:42, 2:55, 2:79, 2:98, 2:102, 2:103, 2:105, 2:107, 2:109, 2:110, 2:112, 2:114, 2:116, 2:117, 2:119, 2:121, 2:255, 2:259, 2:260, 2:262, 2:334, 2:336, 2:338, 2:340, 2:370, 2:371 en 2:373, voor zover het feit valt onder de omschrijvingen van artikel 2 van het op 9 december 1999 te New York tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme (Trb. 2000, 12) en hetzij het feit is gericht tegen een Nederlander, hetzij de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;
- o. aan een terroristisch misdrijf, indien het misdrijf is gepleegd met het oogmerk de bevolking of een deel van de bevolking van het Koninkrijk vrees aan te jagen of enige overheid in het Koninkrijk wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, of de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren in het Koninkrijk ernstig te ontwrichten of te vernietigen;
- p. aan een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf, indien het misdrijf is gepleegd met het oogmerk een terroristisch misdrijf als omschreven in onderdeel o voor te bereiden of gemakkelijker te maken;
- q. aan een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:98, 2:105, 2:254, 2:255, 2:288 tot en met 2:291, 2:294, 2:295, 2:298, 2:299 en 2:305, voor zover het feit valt onder de omschrijvingen van artikel 7 van

het op 3 maart 1980 te Wenen/New York tot stand gekomen Verdrag inzake de fysieke beveiliging van kernmateriaal (Trb. 1980, 166), wanneer de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt;

r. aan een der misdrijven, omschreven in de artikelen 2:105, 2:121, 2:254, 2:255, 2:288 tot en met 2:291, 2:294 en 2:295 voor zover het feit valt onder de omschrijvingen van artikel 2 van het op 13 april 2005 te New York tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter bestrijding van daden van nucleair terrorisme (Trb. 2005, 290) en hetzij het feit is gepleegd tegen een Nederlander, hetzij de verdachte zich binnen Sint Maarten bevindt.

Artikel 1:5

1. De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op een ieder tegen wie de strafvervolgning door Sint Maarten van een vreemde staat is overgenomen op grond van een verdrag waaruit de bevoegdheid tot strafvervolgning door Sint Maarten volgt.

2. De strafwet van Sint Maarten is voorts van toepassing op ieder wiens uitlevering ter zake van een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf, ontoelaatbaar is verklaard, is afgewezen of geweigerd.

Artikel 1:6

1. De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op de Nederlander en op de vreemdeling die in Sint Maarten een vaste woon- of verblijfplaats heeft en die zich buiten Sint Maarten schuldig maakt:

- a. aan een van de misdrijven omschreven in de Titels I en II van het Tweede Boek, en in de artikelen 2:154, 2:155, 2:164, 2:191, 2:232 en 2:233, alsmede, voor zover het betreft een misdrijf, gericht tegen de rechtspleging van het Internationaal Strafhof, als bedoeld in artikel 70, eerste lid, van het op 17 juli 1998 te Rome tot stand gekomen Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof (Trb. 2000, 120), in de artikelen 2:128 tot en met 2:130, 2:132, 2:133, 2:143, 2:158, 2:166, 2:256 en 2:349;
- b. aan een van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:196 tot en met 2:209, 2:239 en 2:246, voor zover het feit is gepleegd ten aanzien van een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, dan wel aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 2:273 tot en met 2:276, voor zover het feit oplevert genitale verminking van een persoon van het vrouwelijk geslacht die de leeftijd achttien jaren nog niet heeft bereikt;
- c. aan een feit hetwelk door de strafwet van Sint Maarten als misdrijf wordt beschouwd en waarop door de wet van het land waar het begaan is, straf is gesteld;
- d. aan een van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:69, 2:70, 2:73, 2:74, 2:107, 2:184, 2:185, 2:186, 2:195, 2:196, 2:305, 2:308, 2:334, 2:336, 2:338, voor zover het feit valt onder de omschrijving van de artikelen 2 tot en met 10 van het op 23 november 2001 te Boedapest tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken (Trb. 2002, 18 en 2004, 290) en een van de misdrijven, omschreven in de artikelen 2:60 tot en met 2:62, 2:223, 2:224, 2:226, 2:254 en 2:255, voor zover het feit valt onder de omschrijving van de artikelen 3 tot en met 6 van het op

28 januari 2003 te Straatsburg tot stand gekomen Aanvullend Protocol bij het Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken, betreffende de strafbaarstelling van handelingen van racistische of xenofobische aard verricht via computersystemen;

- e. aan een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf;
- f. aan een van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:185, 2:239, 2:298, 2:334 en 2:397 tot en met 2:399, voor zover het feit valt onder de omschrijvingen van artikel 20 van het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag inzake bestrijding van mensenhandel (Trb. 2006, 99), indien het feit is gepleegd buiten de rechtsmacht van enige staat.

2. In de gevallen, omschreven in het eerste lid, onderdelen b, c, e en f kan de vervolging ook plaatshebben, als de verdachte eerst na het begaan van het feit Nederlander is geworden dan wel een vaste woon- of verblijfplaats in Sint Maarten heeft verworven.

Artikel 1:7

De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op ieder die zich schuldig maakt aan:

- a. een van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:185, 2:239, 2:298, 2:334 en 2:397 tot en met 2:399, voor zover het feit valt onder de omschrijvingen van artikel 20 van het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag inzake bestrijding van mensenhandel (Trb. 2006, 99), indien het feit is gepleegd tegen een Nederlander;
- b. aan een van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:196 tot en met 2:210 en 2:239, indien het feit is gepleegd tegen een Nederlander of een vreemdeling die in Sint Maarten een vaste woon- of verblijfplaats heeft en die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.

Artikel 1:8

De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op:

- a. de ambtenaar van het Land, die zich buiten Sint Maarten schuldig maakt aan een van de misdrijven omschreven in Titel XXVIII van het Tweede Boek;
- b. de persoon in de openbare dienst van een in Sint Maarten gevestigde volkenrechtelijke organisatie die zich buiten Sint Maarten schuldig maakt aan een van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:350 tot en met 2:352.

Artikel 1:9

De strafwet van Sint Maarten is van toepassing op de schipper en de opvarenden van een vaartuig die zich buiten Sint Maarten, ook buiten boord, schuldig maken aan een van de strafbare feiten omschreven in Titel XXIX van het Tweede Boek en Titel IX van het Derde Boek.

Artikel 1:10

De toepasselijkheid van de artikelen 1:2 tot en met 1:9 wordt beperkt door de uitzonderingen in het volkenrecht erkend.

Titel II Straffen

§ 1 Algemeen

Artikel 1:11

1. De straffen zijn:
  - a. de hoofdstraffen:
    - 1°. gevangenisstraf;
    - 2°. hechtenis;
    - 3°. taakstraf;
    - 4°. geldboete.
  - b. de bijkomende straffen:
    - 1°. ontzetting van bepaalde rechten;
    - 2°. verbeurdverklaring.
2. Ten aanzien van misdrijven en ten aanzien van overtredingen die worden bedreigd met een vrijheidsstraf kan de rechter een taakstraf opleggen. Een taakstraf bestaat uit een werkstraf, zijnde het verrichten van onbetaalde arbeid, of een leerstraf, zijnde het volgen van een leerproject, of een combinatie van beide.
3. In geval van veroordeling tot gevangenisstraf, tot hechtenis, vervangende hechtenis daaronder niet begrepen, of tot taakstraf kan de rechter tevens een geldboete opleggen.
4. In geval van veroordeling tot gevangenisstraf of tot hechtenis, vervangende hechtenis daaronder niet begrepen, waarvan het onvoorwaardelijk ten uitvoer te leggen deel ten hoogste zes maanden bedraagt, kan de rechter tevens een taakstraf opleggen.
5. Naast veroordeling tot levenslange gevangenisstraf kan geen andere straf worden opgelegd dan ontzetting van bepaalde rechten en verbeurdverklaring.
6. Een bijkomende straf kan, in de gevallen waarin de wet haar oplegging toelaat, zowel afzonderlijk als tezamen met hoofdstraffen en met andere bijkomende straffen worden opgelegd.

Artikel 1:12

Indien de rechter dit raadzaam acht in verband met de geringe ernst van het feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan, dan wel die zich nadien hebben voorgedaan, kan hij in het vonnis bepalen dat geen straf of maatregel zal worden opgelegd.

Artikel 1:13

1. De gevangenisstraf is levenslang of tijdelijk.
2. De duur van de tijdelijke gevangenisstraf is ten minste een dag en ten hoogste vier en twintig achtereenvolgende jaren.

3. Zij kan voor ten hoogste dertig achtereenvolgende jaren worden opgelegd in de gevallen waarin op het misdrijf levenslange en tijdelijke gevangenisstraf ter keuze van de rechter zijn gesteld.

4. De rechter kan ten hoogste dertig achtereenvolgende jaren gevangenisstraf opleggen in die gevallen waarin wegens strafverhoging ter zake van samenloop van misdrijven, herhaling van misdrijf of schending van een bijzondere ambtsplicht de tijd van vier en twintig jaren wordt overschreden.

Artikel 1:14

Bij het opleggen van een straf houdt de rechter rekening met de persoon van de verdachte, met de mate waarin de gedraging aan de verdachte is te verwijten, met de ernst van het feit en met de omstandigheden waaronder het feit is gepleegd.

Artikel 1:15

1. De tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen geschiedt overeenkomstig bij of krachtens landsverordening te stellen regels.

2. Deze regels betreffen in elk geval:

- a. de aanwijzing en de bestemming van inrichtingen bestemd voor deze tenuitvoerlegging;
- b. de selectie van de personen ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van de voornoemde straffen en maatregelen plaatsvindt voor de inrichtingen;
- c. het beheer van de inrichtingen en het toezicht daarop;
- d. het regime in de inrichtingen;
- e. gevallen waarin en de wijze waarop beperkingen op de grondrechten van de in onderdeel b omschreven personen plaats kan vinden;
- f. de rechtsgang voor de in onderdeel b omschreven personen aangaande beslissingen die hen raken en het regime van de inrichting betreffen alsmede beslissingen tot hun plaatsing en overplaatsing.

Artikel 1:16

1. In bijzondere gevallen kan de Minister van Justitie, overeenkomstig bij of krachtens landsverordening te stellen nadere regels, bepalen dat de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf gedurende een tijdvak van ten hoogste drie maanden wordt onderbroken.

2. Een gedetineerde kan, overeenkomstig bij of krachtens landsverordening te stellen nadere regels, worden vergund de inrichting tijdelijk te verlaten.

3. De in het eerste en tweede lid bedoelde nadere regels betreffen in elk geval de criteria waaraan een gedetineerde moet voldoen om voor een strafonderbreking dan wel verlof in aanmerking te komen, de bevoegdheid tot en de wijze van verlening, weigering, beperking en intrekking alsmede de duur en frequentie en de voorwaarden die aan de strafonderbreking of het verlof kunnen worden verbonden.

4. Het verlaten van de inrichting bedoeld in het tweede lid, schort de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel niet op.

Artikel 1:17

1. Een veroordeelde tot gevangenisstraf die wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens daarvoor in aanmerking komt, kan worden geplaatst in een inrichting voor verpleging van ter beschikking gestelden.

2. Indien een veroordeelde tot gevangenisstraf tevens de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege is opgelegd, wordt op regelmatige tijdstippen beoordeeld of de veroordeelde dient te worden geplaatst in een justitiële inrichting voor de verpleging van ter beschikking gestelden. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden nadere regels gesteld over deze beoordeling. Deze regels betreffen in elk geval de frequentie van de beoordelingen, de te volgen procedure, waaronder de advisering door een of meer gedragsdeskundigen, de wijze waarop de beoordeling dient plaats te vinden en de rechtsgang voor de veroordeelden aangaande de in dit artikel bedoelde beslissingen.

Artikel 1:18

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, wordt een reclasseringsinstelling aangewezen en worden nadere voorschriften gegeven ten aanzien van het verlenen van hulp en steun aan veroordeelden, en het uitoefenen van toezicht op de naleving van bijzondere voorwaarden.

§2 Voorwaardelijke straffen

Artikel 1:19

1. In geval van veroordeling tot gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren, tot hechtenis, vervangende hechtenis daaronder niet begrepen, tot werkstraf of tot geldboete, kan de rechter bepalen dat de straf of een gedeelte daarvan niet zal worden ten uitvoer gelegd.

2. In geval van een veroordeling tot gevangenisstraf van meer dan twee jaren en ten hoogste vier jaren kan de rechter bepalen dat een gedeelte van de straf, tot ten hoogste twee jaren, niet zal worden ten uitvoer gelegd.

3. De rechter kan voorts bepalen dat opgelegde bijkomende straffen geheel of gedeeltelijk niet zullen worden ten uitvoer gelegd.

Artikel 1:20

1. De rechter die bepaalt dat een door hem opgelegde straf geheel of gedeeltelijk niet zal worden ten uitvoer gelegd, stelt daarbij een proeftijd vast.

2. De proeftijd bedraagt ten hoogste drie jaren. De proeftijd kan ten hoogste tien jaren bedragen indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen.

3. De proeftijd gaat in zodra de uitspraak waarbij een bevel als bedoeld in artikel 1:19 is gegeven, onherroepelijk is geworden. De bijzondere voorwaarden gelden echter pas indien de mededeling hiervan door of

vanwege het openbaar ministerie aan de veroordeelde in persoon is betekend, tenzij de rechter een bevel als bedoeld in artikel 1:23, eerste lid, heeft gegeven.

4. De proeftijd loopt niet gedurende de tijd dat de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen.

Artikel 1:21

1. Toepassing van artikel 1:19 geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit.

2. Bij toepassing van artikel 1:19 kunnen voorts de volgende bijzondere voorwaarden worden gesteld, waaraan de veroordeelde gedurende de proeftijd, of een bij de veroordeling te bepalen gedeelte daarvan, dan wel binnen een door de rechter te bepalen termijn, ten hoogste gelijk aan de proeftijd, heeft te voldoen:

- a. gehele of gedeeltelijke vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade;
- b. geheel of gedeeltelijk herstel van de door het strafbare feit veroorzaakte schade;
- c. een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;
- d. een verplichting op bepaalde tijdstippen of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn;
- e. een verplichting zich op bepaalde tijdstippen te melden bij een bepaalde instantie;
- f. een verbod op het gebruik van verdovende middelen of alcohol en de verplichting ten behoeve van de naleving van dit verbod mee te werken aan bloedonderzoek of urineonderzoek;
- g. opneming van de veroordeelde in een inrichting ter verpleging;
- h. een verplichting zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling;
- i. het verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang;
- j. het voldoen aan de verplichting het Land te verlaten en niet in het Land terug te keren;
- k. andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende.

3. De bijzondere voorwaarden kunnen tevens beperkingen betreffende het gedrag en de bewegingsvrijheid van de veroordeelde omvatten. Aan een bijzondere voorwaarde kan elektronisch toezicht worden verbonden.

4. De bijzondere voorwaarden mogen de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.

Artikel 1:22

1. Het openbaar ministerie is belast met het toezicht op de naleving van de voorwaarden, bedoeld in artikel 1:21.

2. Zowel de rechter als het openbaar ministerie kunnen aan een in het landsbesluit, bedoeld in artikel 1:18, aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar opdracht geven de veroordeelde begeleiding te bieden bij en toezicht te houden op de naleving van de voorwaarden. Indien een voorwaarde niet wordt nageleefd, maakt de reclasseringsinstelling of reclasseringsambtenaar daarvan terstond melding aan het openbaar ministerie.

Artikel 1:23

1. De rechter kan bij zijn uitspraak bevelen dat de op grond van artikel 1:21 gestelde voorwaarden en het op grond van artikel 1:22 uit te oefenen toezicht, dadelijk uitvoerbaar zijn, indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen.

2. Het bevel, bedoeld in het eerste lid, kan door het Hof, ambtshalve, op verzoek van de veroordeelde of op vordering van het openbaar ministerie, worden opgeheven.

Artikel 1:24

1. De rechter die de voorwaarde heeft gesteld kan hetzij na de ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van de veroordeelde de proeftijd verkorten of deze eenmaal verlengen. De verlenging geschiedt met ten hoogste twee jaren.

2. Evenzo kan de in het eerste lid bedoelde rechter gedurende de proeftijd of gedurende de tijd dat deze is geschorst in de gestelde bijzondere voorwaarden of in de termijn waartoe deze voorwaarden in haar werking binnen de proeftijd zijn beperkt, wijziging brengen, deze voorwaarden opheffen, alsnog bijzondere voorwaarden stellen en een opdracht als bedoeld in artikel 1:22 geven, wijzigen of opheffen.

Artikel 1:25

1. In geval van veroordeling tot een vrijheidsstraf waarvan de rechter heeft bepaald dat de straf of een gedeelte daarvan niet ten uitvoer zal worden gelegd, kan het openbaar ministerie de aanhouding van de veroordeelde bevelen, indien er ernstige redenen bestaan voor het vermoeden dat enige gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd. Aan de veroordeelde wordt terstond een raadsman toegevoegd.

2. Het openbaar ministerie dient, indien het de aanhouding noodzakelijk blijft vinden, onverwijld een vordering als bedoeld in artikel 1:26, eerste lid, in bij de rechter.

3. Binnen drie dagen na de aanhouding wordt de veroordeelde geleid voor de rechter-commissaris. Artikel 89 Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:26

1. Indien enige krachtens artikel 1:21 opgelegde voorwaarde niet wordt nageleefd kan de rechter, indien hij daartoe termen vindt, na ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie en onverminderd artikel 1:24:

- a. gelasten dat de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog zal worden ten uitvoer gelegd;
- b. al of niet onder instandhouding of wijziging van de voorwaarden gelasten dat een gedeelte van de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog zal worden ten uitvoer gelegd.
- c. indien de veroordeelde zijn vrijheid is benomen uit hoofde van artikel 1:25, de veroordeelde in vrijheid stellen.

2. In plaats van een last tot tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf te geven kan de rechter een taakstraf als bedoeld in artikel 1:11, eerste lid, onderdeel a, ten 3°, gelasten. De artikelen 1:45 tot en met 1:53 zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Tot behandeling van de vordering is bevoegd de rechter die de straf heeft opgelegd. Indien de veroordeelde wordt vervolgd wegens een strafbaar feit, begaan voor het einde van de proeftijd, is de rechter in eerste aanleg tot behandeling van de vordering bevoegd. De vordering wordt in dat geval ingediend door het openbaar ministerie en kan slechts bij gelegenheid van een veroordeling ter zake worden toegewezen.

4. Het openbaar ministerie is in zijn vordering niet ontvankelijk wanneer zij later wordt ingediend dan zes maanden na het verstrijken van de proeftijd.

5. Bij toepassing van het eerste of tweede lid, beveelt de rechter dat de vrijheidsbeneming ondergaan uit hoofde van artikel 1:25 geheel in mindering zal worden gebracht bij de tenuitvoerlegging van de straf. Indien hij dit bevel geeft ter zake van een taakstraf, bepaalt hij in zijn uitspraak volgens welke maatstaf de aftrek zal geschieden.

Artikel 1:27

1. In de gevallen in de artikelen 1:23, tweede lid, 1:24, en 1:26 bedoeld dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde met een met redenen omklede vordering. Is door de veroordeelde een verzoek tot toepassing van artikel 1:23, tweede lid, of van artikel 1:24 tot de rechter gericht, dan dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde ten spoedigste nadat het verzoekschrift door de griffier in zijn handen is gesteld met een met redenen omklede conclusie.

2. In het geval, bedoeld in artikel 1:26, derde lid, tweede volzin, geschiedt de dagvaarding bij voorkeur gelijktijdig met de behandeling van het feit waarvoor de veroordeelde wordt vervolgd.

3. Het openbaar ministerie doet degene die met het verlenen van hulp en steun was belast tot bijwoning van het onderzoek oproepen.

4. Zowel het openbaar ministerie als de veroordeelde is bevoegd getuigen en deskundigen te doen dagvaarden of schriftelijk te doen oproepen om bij het onderzoek aanwezig te zijn. De artikelen 287 en 289 van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

5. De veroordeelde en degene die met het verlenen van hulp en steun is belast kunnen vóór de aanvang van het onderzoek van de stukken kennis nemen. Hetzelfde geldt ten aanzien van de raadsman van de veroordeelde. Artikel 20, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:28

1. Het onderzoek vindt plaats ter openbare zitting.

2. Het openbaar ministerie is bij het onderzoek tegenwoordig en wordt ter zake gehoord.

3. De veroordeelde en degene die met het verlenen van hulp en steun is belast kunnen bij het onderzoek tegenwoordig zijn en worden alsdan gehoord. De veroordeelde kan zich door een raadsman doen bijstaan.

4. In gevallen waarin de behandeling van de zaak niet gelijktijdig geschiedt met de behandeling van een feit waarvoor de veroordeelde wordt vervolgd, vindt de behandeling zo veel mogelijk plaats

overeenkomstig het Vijfde Boek, Titel IV van het Wetboek van Strafvordering met uitzondering van die artikelen, die betrekking hebben op een getuige wiens identiteit niet of slechts ten dele blijkt.

5. Gedurende het onderzoek kan het openbaar ministerie zijn ingediende vordering of conclusie en de veroordeelde zijn verzoek wijzigen.

Artikel 1:29

1. Rechterlijke beslissingen over de vorderingen van het openbaar ministerie of de verzoeken van de veroordeelde zijn met redenen omkleed en worden in het openbaar uitgesproken. Zij zijn, voor zover zij geen deel uitmaken van uitspraken ter zake van andere strafbare feiten, niet aan enig rechtsmiddel onderworpen.

2. De inhoud van de in het eerste lid bedoelde beslissingen wordt onverwijld vanwege het openbaar ministerie schriftelijk medegedeeld aan de veroordeelde en aan degene die met het verlenen van hulp en steun is belast, zomede aan degene die bij de beslissing daarvan wordt ontheven. Indien de beslissing een wijziging van de bijzondere voorwaarden bevat of daarbij alsnog bijzondere voorwaarden zijn gesteld, wordt de mededeling aan de veroordeelde in persoon betekend.

§3 Voorwaardelijke invrijheidstelling

Artikel 1:30

(Geen tekst)

Artikel 1:31

1. De veroordeelde tot vrijheidsstraf waarvan het voorwaardelijk ten uitvoer te leggen gedeelte ten hoogste een jaar bedraagt, kan voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld wanneer de vrijheidsbeneming ten minste zes maanden heeft geduurd en van het alsdan nog ten uitvoer te leggen gedeelte van de straf een derde gedeelte is ondergaan.

2. De veroordeelde tot tijdelijke vrijheidsstraf waarvan het onvoorwaardelijk ten uitvoer te leggen gedeelte meer dan een jaar bedraagt, kan voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld wanneer hij twee derde gedeelte daarvan heeft ondergaan.

3. Voor de toepassing van het eerste en tweede lid wordt de tijd die door de veroordeelde voor de tenuitvoerlegging van de uitspraak in verzekering, in voorlopige hechtenis of in detentie in het buitenland ingevolge een Sint Maartens verzoek om uitlevering is doorgebracht onder de termijn begrepen, tenzij die tijd, met toepassing van artikel 102, eerste lid, laatste volzin, van het Wetboek van Strafvordering, reeds in mindering is gebracht op een andere straf die de veroordeelde heeft ondergaan.

4. Indien de veroordeelde meer dan één vrijheidsstraf geheel of gedeeltelijk heeft te ondergaan, worden deze indien mogelijk aaneensluitend ten uitvoer gelegd. In dat geval worden de ten uitvoer te leggen gedeelten gezamenlijk, met uitzondering van vervangende hechtenis, als één vrijheidsstraf aangemerkt, waarop dit artikel en de artikelen 1:32 tot en met 1:39 van toepassing zijn.

5. De artikelen 625 en 626 van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:32

1. De voorwaardelijke invrijheidstelling geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit.

2. De Minister van Justitie kan aan de voorwaardelijke invrijheidstelling bijzondere voorwaarden betreffende het gedrag van de veroordeelde verbinden met inachtneming van een daartoe strekkend advies van het Centraal College voor de Reclassering.

3. De bijzondere voorwaarden, waaraan de veroordeelde gedurende de proeftijd, of een te bepalen gedeelte daarvan, dan wel binnen een te bepalen termijn, ten hoogste gelijk aan de proeftijd, heeft te voldoen, kunnen inhouden:

- a. een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;
- b. een verbod zich op of in de directe omgeving van een bepaalde locatie te bevinden;
- c. een verplichting op bepaalde tijdstippen of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn;
- d. een verplichting zich op bepaalde tijdstippen te melden bij een bepaalde instantie;
- e. een verbod op het gebruik van verdovende middelen of alcohol en de verplichting ten behoeve van de naleving van dit verbod mee te werken aan bloedonderzoek of urineonderzoek;
- f. opnemng van de veroordeelde in een inrichting ter verpleging;
- g. een verplichting zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling;
- h. het verblijven in een instelling voor begeleid wonen of maatschappelijke opvang;
- i. het deelnemen aan een of meer cursussen betreffende gedragsinterventie;
- j. andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffende.

Aan een bijzondere voorwaarde kan elektronisch toezicht en/of een zekerheidstelling worden verbonden.

4. De Minister van Justitie kan de gestelde bijzondere voorwaarden niet dan na daartoe strekkend advies van het Centraal College voor de Reclassering aanvullen, wijzigen of opheffen.

5. De bijzondere voorwaarden mogen de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.

6. De Minister van Justitie kan zijn bevoegdheid uitsluitend mandateren aan het openbaar ministerie of het Centraal College voor de Reclassering.

7. Bij landbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van de procedure die leidt tot de in dit artikel bedoelde beslissingen.

Artikel 1:33

1. Het openbaar ministerie is belast met het toezicht op de naleving van de voorwaarden.

2. De Minister van Justitie kan aan een in het landsbesluit, bedoeld in artikel 1:18, aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar opdracht geven de veroordeelde begeleiding te bieden bij en toezicht te houden op de naleving van de bijzondere voorwaarden. Indien een voorwaarde niet wordt nageleefd,

maakt de reclasseringsinstelling of reclasseringsambtenaar daarvan melding aan het openbaar ministerie en aan het Centraal College voor de Reclassering.

Artikel 1:34

1. De proeftijd gaat in op de dag van de invrijheidstelling.
2. De proeftijd van de algemene voorwaarde is gelijk aan de periode waarover voorwaardelijke invrijheidstelling wordt verleend, maar bedraagt ten minste een jaar.
3. De proeftijd van een bijzondere voorwaarde wordt door de Minister van Justitie vastgesteld, maar is ten hoogste gelijk aan de periode waarover voorwaardelijke invrijheidstelling wordt verleend.
4. De proeftijd loopt niet gedurende de tijd dat de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen.
5. De proeftijd van een veroordeelde die voorwaardelijk in vrijheid is gesteld loopt wel indien ten aanzien van de veroordeelde tevens een proeftijd ingevolge artikel 1:20 is opgelegd en van kracht is.

Artikel 1:35

1. In afwijking van artikel 1:31, eerste en tweede lid, kan de Minister van Justitie niet dan na daartoe strekkend advies van het Centraal College voor de Reclassering bepalen dat de voorwaardelijke invrijheidstelling wordt uitgesteld of achterwege gelaten indien:
  - a. de veroordeelde op grond van de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens is opgenomen in een inrichting voor ter beschikking gestelden en zijn opname voortzetting behoeft;
  - b. de veroordeelde onherroepelijk is veroordeeld terzake van een misdrijf waarvoor ingevolge artikel 100, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering voorlopige hechtenis is toegelaten en dat is begaan na de aanvang van de tenuitvoerlegging van zijn straf;
  - c. is gebleken dat de veroordeelde zich anderszins na de aanvang van de tenuitvoerlegging van zijn straf zeer ernstig heeft misdragen;
  - d. de veroordeelde na de aanvang van de tenuitvoerlegging van zijn straf zich hieraan onttrekt of heeft onttrokken of hiertoe een poging als bedoeld in artikel 1:119 heeft gedaan;
  - e. door het stellen van voorwaarden de veiligheid van anderen of de algemene veiligheid van personen niet kan worden gewaarborgd dan wel indien de veroordeelde zich niet bereid verklaart de voorwaarden na te leven;
  - f. de vrijheidsstraf die ten uitvoer wordt gelegd, voortvloeit uit een onherroepelijke veroordeling door een buitenlandse rechter en de tenuitvoerlegging overeenkomstig het toepasselijke verdrag is overgenomen, voor zover de mogelijkheid van uitstel of achterwege blijven van voorwaardelijke invrijheidstelling de instemming van de buitenlandse autoriteit met de overbrenging heeft bevorderd.
2. De voorwaardelijke invrijheidstelling kan telkens opnieuw met een bepaalde termijn worden uitgesteld dan wel, nadat zij is uitgesteld, achterwege blijven. Het eerste lid is van toepassing.
3. Voorwaardelijke invrijheidstelling kan tevens worden uitgesteld of achterwege blijven, indien feiten of omstandigheden als genoemd in het

eerste lid, onderdelen b, c of d, zich hebben voorgedaan gedurende de periode die ingevolge artikel 1:62, eerste lid, op de gevangenisstraf in mindering wordt gebracht.

4. Artikel 1:32, zesde en zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:36

1. Voorwaardelijke invrijheidstelling kan door de Minister van Justitie niet dan na daartoe strekkend advies van het Centraal College voor de Reclassering worden herroepen, indien:

- a. er ernstige redenen bestaan voor het vermoeden dat de veroordeelde de algemene voorwaarde niet heeft nageleefd;
- b. de veroordeelde de gestelde bijzondere voorwaarden niet heeft nageleefd.

2. De voorwaardelijke invrijheidstelling kan geheel of gedeeltelijk worden herroepen.

3. Indien de Minister van Justitie gebruik maakt van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, kan de officier van justitie de veroordeelde doen aanhouden. Aan hem wordt terstond een raadsman toegevoegd. Binnen drie dagen na die aanhouding wordt de veroordeelde geleid voor de rechter-commissaris. Artikel 89 Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.

4. Artikel 1:32, zesde en zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:37

1. In afwijking van artikel 1:31, eerste en tweede lid, kan de Minister van Justitie bepalen dat de voorwaardelijke invrijheidstelling op een eerder tijdstip plaatsvindt in verband met een tekort aan plaatsen voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen of vrijheidsbenemende maatregelen in penitentiaire inrichtingen voor diegene, die gelet op zijn totale straftijd, verhoudingsgewijs de datum van zijn wettelijke invrijheidstelling het dichtst is genaderd. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan een maximum worden vastgesteld voor een dergelijke strafkorting alsmede regels gesteld inzake de voorwaarden waaraan moet worden voldaan gedurende dit voortijdig ontslag.

2. Ten aanzien van een vreemdeling die een gevangenisstraf van minder dan vijf jaren opgelegd heeft gekregen waarvan ten minste negen maanden in detentie zijn verstreken en die geen rechtmatig verblijf heeft binnen het Koninkrijk, kan de Minister van Justitie, rekening houdend met de mate waarin de rechtsorde door die invrijheidstelling zal worden geschokt, bepalen dat deze voortijdige invrijheidstelling eerder geschiedt en wel na een daadwerkelijke tenuitvoerlegging van ten minste een derde van de opgelegde vrijheidsstraf. Uitgesloten van deze bepaling zijn voorts zij die binnen tien jaar na het onherroepelijk worden van een vonnis binnen het Koninkrijk alhier recidiveren en gedetineerden met de Franse dan wel andere niet-Nederlandse nationaliteit die gedurende de invrijheidstelling ingezetenen zijn van het Collectivité de Saint Martin en zich aldaar voor onbepaalde tijd hebben gevestigd.

3. Artikel 1:32, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

4. Een vreemdeling met een gevangenisstraf van vijf jaren of meer, die geen rechtmatig verblijf heeft binnen het Koninkrijk, komt niet in

aanmerking voor voorwaardelijke invrijheidstelling. Gedetineerden met een rechtmatig verblijf binnen het Koninkrijk of zij die een onderdaan zijn van een van de landen binnen het Koninkrijk komen alleen dan in aanmerking voor voorwaardelijke invrijheidstelling als zij alhier en voor de duur van de voorwaardelijke invrijheidstelling een vaste en aanvaardbaar woon- of verblijfplaats hebben.

Artikel 1:38

1. De beslissing tot invrijheidstelling, met daarin vermeld de duur van de proeftijd alsmede de algemene en bijzondere voorwaarden, wordt voor de invrijheidstelling aan de veroordeelde in persoon betekend. Indien geen beslissing is betekend op de dag dat de veroordeelde op grond van artikel 1:31 in samenhang met artikel 1:37 in vrijheid had moeten worden gesteld, wordt de voorwaardelijke invrijheidstelling geacht te zijn geweigerd.

2. De overige beslissingen, bedoeld in de artikelen 1:32, 1:35 en 1:36, worden zo spoedig mogelijk aan de veroordeelde in persoon betekend.

Artikel 1:39

1. De veroordeelde kan tegen de beslissingen, bedoeld in de artikelen 1:32, 1:35, 1:36 en 1:37 - dit laatste voor zover de invrijheidstelling achterwege zal blijven of is gebleven - binnen veertien dagen nadat hij daarvan kennis heeft gekregen een met redenen omkleed bezwaarschrift indienen bij de rechter die de vrijheidsstraf heeft opgelegd.

2. Hangende de beslissing van het gerecht op het bezwaarschrift wordt de van zijn vrijheid beroofde veroordeelde niet in vrijheid gesteld.

3. Aan de in het tweede lid bedoelde veroordeelde wordt ter gelegenheid van het indienen van een bezwaarschrift en voor de behandeling daarvan een raadsman toegevoegd.

Artikel 1:40

1. Na ontvangst van het bezwaarschrift, bedoeld in artikel 1:39, dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde zo spoedig mogelijk nadat het bezwaarschrift door de griffier in zijn handen is gesteld.

2. De artikelen 1:27, derde tot en met vijfde lid, 1:28 en 1:29 zijn van overeenkomstige toepassing. De minister van Justitie of zijn vertegenwoordiger dient te worden opgeroepen en gehoord.

§4 Hechtenis

Artikel 1:41

1. De duur van de hechtenis is ten minste een dag en ten hoogste een jaar.

2. Zij kan voor ten hoogste een jaar en vier maanden worden opgelegd in de gevallen waarin wegens strafverhoging ter zake van samenloop, herhaling van misdrijf of het bepaalde bij artikel 1:116, de tijd van een jaar wordt overschreden.

3. Zij kan in geen geval de tijd van een jaar en vier maanden te boven gaan.

Artikel 1:42

Artikel 1:17 is op de tot hechtenis of vervangende hechtenis veroordeelde van overeenkomstige toepassing.

§5 Duur

Artikel 1:43

De duur van de tijdelijke gevangenisstraf en de hechtenis wordt in de rechterlijke uitspraak aangewezen in dagen, weken, maanden en jaren, niet in gedeelten daarvan.

§ 6 Buitenlandse executie

Artikel 1:44

1. Het openbaar ministerie kan in uitzonderlijke omstandigheden bepalen dat een vrijheidsstraf buiten Sint Maarten ten uitvoer wordt gelegd.

2. Artikel 1:39 is van toepassing, met dien verstande dat hangende de beslissing de veroordeelde niet naar het buitenland wordt overgebracht. Artikel 1:40 is eveneens van toepassing, met dien verstande dat het onderzoek in raadkamer kan plaatsvinden en de beslissing in raadkamer kan worden gegeven.

§7 Taakstraf

Artikel 1:45

1. Het vonnis vermeldt of de taakstraf bestaat uit een werkstraf, een leerstraf of een combinatie van beide, alsmede het aantal uren dat de straf zal duren. Het vonnis kan, voor zover een werkstraf wordt opgelegd, tevens de aard van de te verrichten werkzaamheden vermelden. Indien een leerstraf wordt opgelegd vermeldt het vonnis de aard van het te volgen leerproject.

2. Het aantal uren dat de taakstraf duurt bedraagt ten hoogste vierhonderdentachtig, waarvan niet meer dan tweehonderdveertig uren werkstraf.

3. De termijn binnen welke de taakstraf moet worden voltooid bedraagt een jaar na het onherroepelijk worden van het vonnis. Het openbaar ministerie kan ambtshalve of op verzoek van de veroordeelde deze termijn eenmaal met een jaar verlengen. Het zendt hiervan zo spoedig mogelijk een kennisgeving aan de veroordeelde.

4. De termijn binnen welke de taakstraf moet worden verricht, wordt verlengd met de tijd dat de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen alsmede met de tijd dat hij ongeoorloofd afwezig is.

Artikel 1:46

1. In het vonnis waarbij taakstraf wordt opgelegd, beveelt de rechter, voor het geval dat de veroordeelde de taakstraf niet naar behoren verricht, dat vervangende hechtenis zal worden toegepast.

2. De duur van de vervangende hechtenis wordt in gehele dagen, weken of maanden vastgesteld.

3. De vervangende hechtenis belooft ten minste een dag en ten hoogste acht maanden. Voor elke twee uren van de taakstraf wordt niet meer dan een dag opgelegd.

4. Wanneer een gedeelte van de te verrichten taakstraf is voldaan, wordt de duur van de vervangende hechtenis naar evenredigheid verminderd. Heeft deze vermindering tot gevolg dat voor een gedeelte van een dag vervangende hechtenis zou moeten worden ondergaan, dan vindt afronding naar boven plaats tot het naaste aantal gehele dagen.

Artikel 1:47

1. Het openbaar ministerie is belast met het toezicht op de uitvoering van de taakstraf.

2. Zowel de rechter als het openbaar ministerie kunnen aan een in het landsbesluit, bedoeld in artikel 1:18, aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar opdracht geven de veroordeelde begeleiding te bieden bij en toezicht te houden op de wijze waarop de taakstraf wordt verricht. Indien een taakstraf niet naar behoren is verricht maakt de reclasseringsinstelling daarvan terstond melding aan het openbaar ministerie.

Artikel 1:48

1. Het openbaar ministerie kan de opgelegde straf wijzigen voor wat betreft de aard van de te verrichten werkzaamheden of het te volgen leerproject, bedoeld in artikel 1:45, eerste lid, tweede volzin, indien het van oordeel is dat de veroordeelde de taakstraf niet geheel overeenkomstig de opgelegde straf kan of heeft kunnen verrichten. Het openbaar ministerie benadert daarbij zo veel mogelijk de opgelegde straf. Het openbaar ministerie geeft hiervan kennis aan de veroordeelde.

2. Het openbaar ministerie doet deze kennisgeving zo spoedig mogelijk aan de veroordeelde betekenen. De kennisgeving behelst het aantal uren taakstraf dat naar het oordeel van het openbaar ministerie is verricht, alsmede de straf zoals deze voor het overige nader is vastgesteld.

3. Tegen de kennisgeving, bedoeld in het tweede lid, kan de veroordeelde binnen veertien dagen na de betekening daarvan een bezwaarschrift indienen bij de rechter die de straf heeft opgelegd. De rechter kan de beslissing van het openbaar ministerie wijzigen. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:49

1. Indien de tot een taakstraf veroordeelde niet aanvangt met de taakstraf of het openbaar ministerie van oordeel is dat de veroordeelde de opgelegde taakstraf niet naar behoren verricht of heeft verricht, kan het openbaar ministerie de tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis bevelen. Het openbaar ministerie geeft hiervan kennis aan de veroordeelde.

2. Het openbaar ministerie doet deze kennisgeving zo spoedig mogelijk aan de veroordeelde betekenen. De kennisgeving behelst het aantal uren taakstraf dat naar het oordeel van het openbaar ministerie is verricht, alsmede het aantal dagen vervangende hechtenis.

3. Tegen de kennisgeving, bedoeld in het tweede lid, kan de veroordeelde binnen veertien dagen na de betekening daarvan een

bezwaarschrift indienen bij de rechter die de straf heeft opgelegd. De rechter kan de beslissing van het openbaar ministerie wijzigen.

4. Op de tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis is artikel 1:31 niet van toepassing.

Artikel 1:50

1. Na ontvangst van het bezwaarschrift, bedoeld in artikel 1:48, derde lid, en artikel 1:49, derde lid, dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde ten spoedigste nadat het bezwaarschrift door de griffier in zijn handen is gesteld.

2. De artikelen 1:27, derde tot en met vijfde lid, 1:28 en 1:29 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:51

Het openbaar ministerie kan een beslissing als bedoeld in artikel 1:48, eerste lid, of artikel 1:49, eerste lid, slechts nemen gedurende de termijn, genoemd in artikel 1:45, derde lid, of binnen drie maanden na afloop van deze termijn.

Artikel 1:52

Indien naar het oordeel van het openbaar ministerie de opgelegde taak naar behoren is verricht, stelt het zo spoedig mogelijk de veroordeelde hiervan in kennis.

Artikel 1:53

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden nadere regels gesteld over de inhoud van de taakstraf, de tenuitvoerlegging van de taakstraf en de rechten en plichten van de tot een taakstraf veroordeelde.

§8 Geldboete

Artikel 1:54

1. Hij die tot een geldboete is veroordeeld betaalt het bij de rechterlijke uitspraak vastgestelde bedrag aan het Land binnen de termijn te stellen door het openbaar ministerie dat met de tenuitvoerlegging van het vonnis of arrest is belast.

2. Het bedrag van de geldboete is ten minste NAF. 5,-.

3. De geldboete die voor een strafbaar feit ten hoogste kan worden opgelegd, is gelijk aan het bedrag van de categorie die voor dat feit is bepaald.

4. Er zijn zes categorieën:

de eerste categorie, NAF. 500,-;

de tweede categorie, NAF. 5.000,-;

de derde categorie, NAF. 10.000,-;

de vierde categorie, NAF. 25.000,-;

de vijfde categorie, NAF. 100.000,-;

de zesde categorie, NAF. 1.000.000,-.

5. Voor een overtreding, onderscheidenlijk een misdrijf, waarop geen geldboete is gesteld, kan de rechter een geldboete opleggen tot ten hoogste het bedrag van de eerste, onderscheidenlijk de derde categorie.

6. Voor een overtreding, onderscheidenlijk een misdrijf, waarop een geldboete is gesteld, maar waarvoor geen boetecategorie is bepaald, kan de rechter een geldboete opleggen tot ten hoogste het bedrag van de categorie, die voorziet in het naast hogere geldbedrag indien dit bedrag hoger is dan het bedrag van de op het betrokken strafbare feit gestelde geldboete.

7. Bij veroordeling van een rechtspersoon kan, indien de voor het feit bepaalde boetecategorie geen passende bestraffing toelaat, een geldboete worden opgelegd tot ten hoogste het bedrag van de naast hogere categorie.

8. Het zevende lid is van overeenkomstige toepassing bij veroordeling van een openbare vennootschap, stille vennootschap, rederij of doelvermogen.

9. Bij veroordeling wegens een schuld misdrijf kan, indien de voor het feit bepaalde boetecategorie geen passende bestraffing toelaat, een geldboete worden opgelegd tot ten hoogste het bedrag van de naast hogere categorie.

Artikel 1:55

Bij de vaststelling van het bedrag van de geldboete houdt de rechter, onverminderd het bepaalde in artikel 1:14, rekening met de draagkracht van de verdachte, in de mate waarin hij dat nodig acht met het oog op een passende bestraffing van de verdachte, zonder dat deze in zijn inkomen en vermogen onevenredig wordt getroffen.

Artikel 1:56

1. Indien bij het vonnis een of meer geldboeten zijn opgelegd tot een bedrag van ten minste NAF. 250,- is de rechter bevoegd bij de uitspraak te bepalen, dat de veroordeelde het bedrag in gedeelten mag voldoen. Elk van die gedeelten wordt daarbij op ten minste NAF. 50,- bepaald.

2. In geval van toepassing van het eerste lid stelt de rechter bij de uitspraak tevens termijnen vast voor de betaling van het tweede en, indien de geldboete in meer gedeelten mag worden voldaan, de volgende gedeelten.

3. Deze termijnen worden op ten minste één en ten hoogste drie maanden gesteld. Zij mogen tezamen een tijdvak van twee jaren niet overschrijden.

Artikel 1:57

1. Indien een ingevolge een onherroepelijke veroordeling tot geldboete te betalen bedrag binnen de daarvoor gestelde termijn niet in zijn geheel is voldaan, wordt de veroordeelde door het openbaar ministerie schriftelijk tot betaling aangemaand. Het bedrag wordt dan van rechtswege verhoogd met NAF. 25,-. Het openbaar ministerie wijst de veroordeelde op het bepaalde in het tweede lid.

2. Is het overeenkomstig het eerste lid verhoogde bedrag na verloop van de bij de aanmaning gestelde termijn geheel of ten dele onbetaald gebleven, dan wordt het bedrag, dan wel het nog verschuldigde gedeelte daarvan, van rechtswege verder verhoogd met een vijfde, doch ten minste met NAF. 50,-.

3. Een geldboete die krachtens een rechterlijke beslissing overeenkomstig artikel 1:56 in gedeelten mag worden voldaan, of ten

aanzien waarvan het openbaar ministerie betaling in termijnen heeft toegestaan, is in haar geheel onmiddellijk verschuldigd, zodra een verhoging krachtens het eerste lid is ingetreden.

4. In gevallen waarin het openbaar ministerie, nadat de veroordeelde reeds in verzuim was, alsnog uitstel van betaling heeft verleend, dan wel afbetaling heeft toegestaan, vinden het eerste tot en met derde lid geen toepassing, zolang de veroordeelde zijn verplichtingen volgens de getroffen nadere regeling nakomt.

5. Betalingen door de veroordeelde gedaan, strekken in de eerste plaats tot voldoening van de krachtens het eerste en tweede lid ingetreden verhogingen.

Artikel 1:58

1. Bij de uitspraak waarbij een geldboete wordt opgelegd, beveelt de rechter voor het geval dat noch volledige betaling noch volledig verhaal van het verschuldigde bedrag volgt, dat vervangende hechtenis zal worden toegepast. Indien de veroordeelde een rechtspersoon is, blijft dit bevel achterwege. Artikel 1:127, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De duur van de vervangende hechtenis wordt in gehele dagen, weken of maanden vastgesteld.

3. De vervangende hechtenis belooft ten minste een dag en ten hoogste een jaar. Voor elke volle NAF. 50,- van de geldboete wordt niet meer dan een dag opgelegd.

4. Wanneer een gedeelte van het verschuldigde bedrag is voldaan, vermindert de duur van de vervangende hechtenis naar evenredigheid. Heeft deze vermindering tot gevolg dat voor een gedeelte van een dag vervangende hechtenis zou moeten worden ondergaan, dan vindt afronding naar boven plaats tot het naaste aantal gehele dagen.

5. Het vierde lid is ook van toepassing in gevallen waarin de betaling geschiedt nadat reeds een deel van de vervangende hechtenis ten uitvoer is gelegd.

Artikel 1:59

1. Bij de uitspraak waarbij een natuurlijk persoon de verplichting is opgelegd tot betaling van een geldbedrag aan het Land ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, beveelt de rechter voor het geval dat noch volledige betaling noch volledig verhaal van het verschuldigde bedrag volgt, dat vervangende hechtenis zal worden toegepast, met dien verstande dat vervangende hechtenis op grond van dit artikel op te leggen op ten hoogste drie jaren kan worden bepaald.

2. De duur van deze vervangende hechtenis wordt niet verminderd door het voldoen van slechts een gedeelte van het verschuldigde bedrag.

Artikel 1:60

Op de tenuitvoerlegging van vervangende hechtenis is artikel 1:31 niet van toepassing.

§9 Ingang en executie vrijheidsstraf

Artikel 1:61

1. De gevangenisstraf, ten aanzien van veroordeelden die zich in voorlopige hechtenis bevinden ter zake van het feit waarvoor zij veroordeeld zijn, gaat in op de dag waarop de rechterlijke uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan.

2. De gevangenisstraf en de hechtenis, ten aanzien van andere veroordeelden, gaan in op de dag van de tenuitvoerlegging van de rechterlijke uitspraak.

3. Wordt bij een vonnis zowel gevangenisstraf als hechtenis opgelegd, dan worden deze straffen aansluitend na elkaar geëxecuteerd.

§10 Aftrek voorlopige hechtenis

Artikel 1:62

1. Bij het opleggen van tijdelijke gevangenisstraf, hechtenis of taakstraf beveelt de rechter, dat de tijd die door de veroordeelde vóór de tenuitvoerlegging van de uitspraak in verzekering, in voorlopige hechtenis of in detentie in het buitenland ingevolge een verzoek van Sint Maarten om uitlevering is doorgebracht, bij de uitvoering van die straf geheel in mindering zal worden gebracht. Indien hij dit bevel geeft terzake van een taakstraf, bepaalt hij in zijn uitspraak volgens welke maatstaf de aftrek zal geschieden. Het vorenstaande blijft buiten toepassing voor zover die tijd reeds met toepassing van artikel 102, eerste lid, laatste volzin, van het Wetboek van Strafvordering in mindering is gebracht op een andere vrijheidsstraf die de veroordeelde heeft ondergaan.

2. Bij het berekenen van de in mindering te brengen tijd geldt de eerste dag van de verzekering als een volle dag en blijft de dag waarop zij is geëindigd buiten beschouwing.

3. De rechter kan een bevel als bedoeld in het eerste lid, geven bij het opleggen van geldboete. Indien hij dit bevel geeft, bepaalt hij in zijn uitspraak volgens welke maatstaf de aftrek zal geschieden.

4. Het eerste tot en met het derde lid zijn ook van toepassing in gevallen waarin, bij gelijktijdige vervolging wegens twee of meer feiten, de veroordeling wordt uitgesproken ter zake van een ander feit dan dat waarvoor de verzekering of de voorlopige hechtenis is bevolen.

Artikel 1:63

De tijd die door de tot gevangenisstraf of hechtenis veroordeelde in het buitenland in detentie is doorgebracht ingevolge een verzoek van Sint Maarten om uitlevering ten behoeve van de tenuitvoerlegging of verdere tenuitvoerlegging van deze straf, komt daarop in mindering.

§11 Ontzetting van rechten

Artikel 1:64

1. De rechten waarvan de schuldige, in de bij wet bepaalde gevallen, bij rechterlijke uitspraak kan worden ontzet, zijn:

- a. het bekleden van ambten of bepaalde ambten;
- b. de uitoefening van bepaalde beroepen;

- c. het recht de leden van algemeen vertegenwoordigende organen te verkiezen of tot lid van deze organen te worden verkozen of beide;
  - d. het recht om enig land of openbaar lichaam van het Koninkrijk, waar de schuldige zijn woonplaats heeft, uit te reizen, dan wel het recht tot het inreizen in enig land of openbaar lichaam van het Koninkrijk;
  - e. het recht zich vrijelijk in alle delen van Sint Maarten te bevinden.
2. Onverminderd bijzondere bepalingen kan bij veroordeling wegens een terroristisch misdrijf de ontzetting van de in het eerste lid vermelde rechten worden uitgesproken.
3. Ontzetting van leden van de rechterlijke macht die, hetzij voor hun leven, hetzij voor een bepaalde tijd zijn aangesteld, of van andere voor hun leven aangestelde ambtenaren, geschiedt, ten opzichte van het ambt waartoe zij aldus zijn aangesteld, alleen in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald.
4. Ontzetting van het recht, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, kan alleen worden uitgesproken bij veroordeling tot gevangenisstraf van ten minste een jaar.
5. De rechter kan bij zijn uitspraak bevelen dat de ontzetting als genoemd in het eerste lid, onderdelen d of e dadelijk uitvoerbaar is indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de verdachte opnieuw een strafbaar feit pleegt. Dit bevel kan door het Hof, ambtshalve, of op verzoek van de veroordeelde of op vordering van het openbaar ministerie, worden opgeheven. De artikelen 1:27 tot en met 1:29 zijn van overeenkomstige toepassing.
6. De rechter, die de ontzetting heeft uitgesproken, kan, gedurende de duur daarvan, de in het eerste lid, onderdelen d of e, opgelegde straf op verzoek van de veroordeelde wijzigen. De artikelen 1:27 tot en met 1:29 zijn van overeenkomstige toepassing. In spoedeisende gevallen kan het openbaar ministerie hangende de rechterlijke beslissing, de executie van de ontzetting opschorten.

Artikel 1:65

Ontzetting van het recht om ambten of bepaalde ambten te bekleden kan, behalve in de gevallen in het Tweede Boek omschreven, worden uitgesproken bij veroordeling wegens enig ambtsmisdrijf of wegens enig misdrijf waardoor de schuldige een bijzondere ambtsplicht schond of waarbij hij gebruik maakte van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken.

Artikel 1:66

1. Wanneer ontzetting van rechten wordt uitgesproken, bepaalt de rechter de duur als volgt:
- a. bij veroordeling tot levenslange gevangenisstraf, voor het leven;
  - b. bij veroordeling tot tijdelijke gevangenisstraf of tot hechtenis, voor een tijd die de duur van de hoofdstraf ten minste twee en ten hoogste vijf jaren te boven gaat;
  - c. bij veroordeling tot geldboete, voor een tijd van ten minste twee en ten hoogste vijf jaren;
  - d. bij afzonderlijke oplegging, voor een tijd van ten minste twee en ten hoogste vijf jaren.
2. De ontzetting van een van de in artikel 1:64, eerste lid, vermelde rechten gaat in op de dag dat de veroordeling daartoe door of vanwege het

openbaar ministerie aan de veroordeelde in persoon is betekend en onherroepelijk is geworden.

§ 12 Verbeurdverklaring

Artikel 1:67

1. Verbeurdverklaring kan worden uitgesproken bij veroordeling wegens enig strafbaar feit.
2. Artikel 1:55 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:68

1. Vatbaar voor verbeurdverklaring zijn aan de veroordeelde toebehorende voorwerpen:
  - a. die geheel of grotendeels door middel van of uit de baten van het strafbare feit zijn verkregen;
  - b. met betrekking tot welke het feit is begaan;
  - c. met behulp van welke het feit is begaan of voorbereid;
  - d. met behulp van welke de opsporing van het misdrijf is belemmerd;
  - e. die tot het begaan van het misdrijf zijn vervaardigd of bestemd, alsmede
  - f. zakelijke rechten op of persoonlijke rechten ten aanzien van de in onderdeel a tot en met e bedoelde voorwerpen.
2. Onder aan de veroordeelde toebehorende voorwerpen, bedoeld in het eerste lid, worden tevens verstaan voorwerpen die hij geheel of ten dele ten eigen bate kan aanwenden.
3. Voorwerpen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a tot en met e, die niet aan de veroordeelde toebehoren kunnen alleen verbeurd worden verklaard indien:
  - a. degene aan wie zij toebehoren bekend was met hun verkrijging door middel van het strafbare feit of met het gebruik of de bestemming in verband daarmee, dan wel die verkrijging, dat gebruik of die bestemming redelijkerwijs had kunnen vermoeden, of
  - b. niet is kunnen worden vastgesteld aan wie zij toebehoren.
4. Rechten als bedoeld in het eerste lid, onderdeel f, die niet aan de veroordeelde toebehoren kunnen alleen verbeurd worden verklaard indien degene aan wie zij toebehoren bekend was met de verkrijging van de voorwerpen waarop of ten aanzien waarvan deze rechten bestaan, door middel van het strafbare feit of met het gebruik of de bestemming in verband daarmee, dan wel die verkrijging, dat gebruik of die bestemming redelijkerwijs had kunnen vermoeden.
5. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

Artikel 1:69

In de verbeurdverklaring van een voorwerp is begrepen die van de verpakking waarin het zich bevindt, tenzij de rechter het tegendeel bepaalt.

Artikel 1:70

1. Bij de verbeurdverklaring van voorwerpen kan de rechter voor het geval waarin de verbeurd verklaarde voorwerpen meer zouden opbrengen dan een in de uitspraak vastgesteld bedrag, bevelen dat het verschil wordt vergoed.

2. De rechter kent een vergoeding, als bedoeld in het eerste lid, of een geldelijke tegemoetkoming toe wanneer dit nodig is om te voorkomen dat de verdachte, of een ander aan wie de verbeurd verklaarde voorwerpen toebehoren, onevenredig zou worden getroffen.

3. De rechter bepaalt aan wie het bedrag van de vergoeding of tegemoetkoming wordt uitbetaald; zulks laat ieders recht op dit bedrag onverlet.

Artikel 1:71

1. Niet in beslag genomen voorwerpen worden, bij verbeurdverklaring, in de uitspraak op een bepaald geldelijk bedrag geschat.

2. De voorwerpen moeten in dit geval worden uitgeleverd of de geschatte waarde moet worden betaald.

3. De artikelen 1:57 en 1:58 zijn van overeenkomstige toepassing.

§13 Kosten en opbrengsten

Artikel 1:72

1. De kosten van gevangenisstraf en hechtenis komen ten laste van het Land.

2. Al hetgeen wordt verkregen uit geldboeten en verbeurdverklaringen komt ten bate van het Land.

Titel III Maatregelen

§1 Onttrekking aan het verkeer, ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoeding

Artikel 1:73

Alle kosten van tenuitvoerlegging van de in deze paragraaf bedoelde maatregelen, met uitzondering van de kosten van het verhaal, de invorderingskosten daaronder begrepen, komen ten laste, al hetgeen door die tenuitvoerlegging wordt verkregen, komt ten bate van het Land, met uitzondering van hetgeen door de tenuitvoerlegging van de maatregel, genoemd in artikel 1:78, wordt verkregen.

Artikel 1:74

1. Onttrekking aan het verkeer van in beslag genomen voorwerpen kan worden uitgesproken:

- a. bij de rechterlijke uitspraak waarbij iemand wegens een strafbaar feit wordt veroordeeld;
- b. bij de rechterlijke uitspraak waarbij overeenkomstig artikel 1:12 wordt bepaald dat geen straf zal worden opgelegd;

- c. bij de rechterlijke uitspraak waarbij, niettegenstaande vrijspraak of ontslag van alle rechtsvervolging, wordt vastgesteld dat een strafbaar feit is begaan;
- d. bij een afzonderlijke rechterlijke beschikking op vordering van het openbaar ministerie.

2. De artikelen 1:69 en 1:70, tweede en derde lid, alsmede de artikelen 442, 443 en 444, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, zijn van overeenkomstige toepassing.

3. De maatregel kan tezamen met straffen en met andere maatregelen worden opgelegd.

Artikel 1:75

Vatbaar voor onttrekking aan het verkeer zijn alle voorwerpen:

- a. die geheel of grotendeels door middel van of uit de baten van het feit zijn verkregen;
- b. met betrekking tot welke het feit is begaan;
- c. met behulp van welke het feit is begaan of voorbereid;
- d. met behulp van welke de opsporing van het feit is belemmerd;
- e. die tot het begaan van het feit zijn vervaardigd of bestemd;

een en ander voor zover zij van zodanige aard zijn, dat het ongecontroleerde bezit daarvan in strijd is met de wet of met het algemeen belang.

Artikel 1:76

Vatbaar voor onttrekking aan het verkeer zijn bovendien de aan de dader of verdachte toebehorende voorwerpen van zodanige aard dat het ongecontroleerde bezit daarvan in strijd is met de wet of met het algemeen belang, welke bij gelegenheid van het onderzoek naar het door hem begane feit, dan wel het feit waarvan hij wordt verdacht, zijn aangetroffen, doch alleen indien de voorwerpen kunnen dienen tot het begaan of de voorbereiding van soortgelijke feiten, dan wel tot de belemmering van de opsporing daarvan.

Artikel 1:77

1. Op vordering van het openbaar ministerie kan bij een afzonderlijke rechterlijke beslissing aan degene die is veroordeeld wegens een strafbaar feit de verplichting worden opgelegd tot betaling van een geldbedrag aan het Land ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel.

2. De verplichting kan worden opgelegd aan de in het eerste lid bedoelde persoon die voordeel heeft verkregen door middel van of uit de baten van het daar bedoelde feit of andere strafbare feiten, waaromtrent voldoende aanwijzingen bestaan dat zij door de veroordeelde zijn begaan.

3. Op vordering van het openbaar ministerie kan bij een afzonderlijke rechterlijke beslissing aan degene die is veroordeeld wegens een misdrijf, waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van ten hoogste vier of meer jaren is gesteld, of een misdrijf, waardoor op geld waardeerbaar voordeel van enig belang kan worden verkregen, de verplichting worden opgelegd tot betaling van een geldbedrag aan het Land ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, indien aannemelijk is dat of dat misdrijf of andere strafbare feiten op enigerlei wijze ertoe hebben geleid dat de veroordeelde wederrechtelijk voordeel heeft verkregen. In dat geval kan ook worden vermoed dat:

- a. uitgaven die de veroordeelde heeft gedaan in een periode van zes jaren voorafgaand aan het plegen van dat misdrijf, wederrechtelijk verkregen voordeel belichamen, tenzij aannemelijk is dat deze uitgaven zijn gedaan uit een legale bron van inkomsten, of;
- b. voorwerpen die in een periode van zes jaren voorafgaand aan het misdrijf aan de veroordeelde zijn gaan toebehoren voordeel belichamen als bedoeld in het eerste lid, tenzij aannemelijk is dat aan de verkrijging van die voorwerpen een legale bron van herkomst ten grondslag ligt.

4. De rechter kan ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de veroordeelde afwijken van de in het derde lid genoemde periode van zes jaren en een kortere periode in aanmerking nemen.

5. De rechter stelt het bedrag vast waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat. Onder voordeel is de besparing van kosten begrepen. De waarde van voorwerpen die door de rechter tot het wederrechtelijk verkregen voordeel worden gerekend, kan worden geschat op de marktwaarde op het tijdstip van de beslissing of door verwijzing naar de bij openbare verkoop te behalen opbrengst, indien verhaal moet worden genomen. De rechter kan het te betalen bedrag lager vaststellen dan het geschatte voordeel. Op het gemotiveerde verzoek van de verdachte of veroordeelde kan de rechter, indien de huidige en de redelijkerwijs te verwachten toekomstige draagkracht van de verdachte of veroordeelde niet toereikend zullen zijn om het te betalen bedrag te voldoen, bij de vaststelling van het te betalen bedrag daarmee rekening houden. Bij het ontbreken van een zodanig verzoek kan de rechter ambtshalve of op vordering van de officier van justitie deze bevoegdheid toepassen.

6. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

7. Bij het vaststellen van het bedrag van het wederrechtelijk verkregen voordeel op grond van het eerste en tweede lid ter zake van strafbare feiten die door twee of meer personen zijn gepleegd, kan de rechter bepalen dat deze hoofdelijk dan wel voor een door hem te bepalen deel aansprakelijk zijn voor de gezamenlijke betalingsverplichting.

8. Bij de bepaling van de omvang van het bedrag waarop het wederrechtelijk verkregen voordeel wordt geschat, worden aan benadeelde derden in rechte toegekende vorderingen in mindering gebracht.

9. Bij de oplegging van de maatregel wordt rekening gehouden met uit hoofde van eerdere beslissingen opgelegde verplichtingen tot betaling van een geldbedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel.

Artikel 1:78

1. Bij een rechterlijke uitspraak waarbij iemand wegens een strafbaar feit wordt veroordeeld of waarbij door de rechter bij de strafoplegging rekening is gehouden met een strafbaar feit, waarvan in de dagvaarding is meegedeeld dat het door de verdachte is erkend en ter kennis van het Gerecht wordt gebracht, kan hem de verplichting worden opgelegd tot betaling aan het Land van een som geld ten behoeve van het slachtoffer. Het openbaar ministerie is belast met de tenuitvoerlegging van deze maatregel en keert het ontvangen bedrag onverwijld uit aan het slachtoffer.

2. De rechter kan de maatregel opleggen voor zover de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbare feit is toegebracht.

3. De maatregel kan tezamen met straffen en andere maatregelen worden opgelegd.

4. De artikelen 1:56 en 1:57, eerste tot en met vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de verhoging van het ingevolge de maatregel verschuldigde bedrag vervalt aan het Land.

5. Betalingen door de veroordeelde aan het Land verricht, strekken in de eerste plaats tot voldoening van de maatregel en vervolgens tot voldoening van de krachtens het vierde lid ingetreden verhogingen.

6. Indien de veroordeelde voor een misdrijf niet of niet volledig binnen acht maanden na de dag waarop het vonnis of arrest, waarbij de maatregel bedoeld in het eerste lid is opgelegd, onherroepelijk is geworden, aan zijn verplichting heeft voldaan, keert het Land het resterende bedrag uit aan het slachtoffer dat geen rechtspersoon is. Het maximum bedrag dat het Land uitkeert aan het slachtoffer is NAFL 5000,-. Het Land verhaalt het uitgekeerde bedrag, verhoogd met 15% in verband met de kosten van inning, op de veroordeelde. Bij dit verhaal is artikel 1:57 niet van toepassing.

7. De artikelen 1:58 en 1:168, tweede tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de toepassing van de vervangende hechtenis of vervangende jeugddetentie de verplichting ingevolge de maatregel tot schadevergoeding ten behoeve van het slachtoffer niet opheft.

§2 Plaatsing in een psychiatrische inrichting en terbeschikkingstelling

Artikel 1:79

Indien de verdachte is veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf, kunnen de maatregelen bedoeld in de artikelen 1:80 en 1:81 niet worden opgelegd.

Artikel 1:80

1. De rechter kan gelasten dat degene aan wie een strafbaar feit wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens niet kan worden toegerekend, in een psychiatrische inrichting zal worden geplaatst voor een termijn van een jaar, doch alleen indien hij gevaarlijk is voor zichzelf, voor anderen, of voor de algemene veiligheid van personen of goederen.

2. De rechter geeft een last als bedoeld in het eerste lid slechts na een daartoe strekkend, met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van een of meer gedragsdeskundigen, in ieder geval een psychiater, die de betrokkene hebben onderzocht.

3. Indien de betrokkene weigert medewerking te verlenen aan het onderzoek dat ten behoeve van het advies, bedoeld in het tweede lid, moet worden verricht, behoeft een dergelijk advies niet te worden afgewacht.

Artikel 1:81

1. De verdachte bij wie tijdens het begaan van het feit gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens bestond, kan op last van de rechter ter beschikking worden gesteld, indien:
  - a. het door hem begane feit een misdrijf is waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van zes jaren of meer is gesteld dan wel behoort tot een van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:50, 2:103, onderdeel a, 2:107, eerste lid, onderdeel a, 2:255, eerste en tweede lid, 2:257, 2:273, eerste lid, 2:295 en 2:340, en
  - b. de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel vereist.
2. Bij toepassing van het eerste lid kan de rechter afzien van het opleggen van straf, ook indien hij bevindt dat het feit wel aan de verdachte kan worden toegerekend.
3. De rechter geeft een last als bedoeld in het eerste lid slechts na een daartoe strekkend, met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van een of meer gedragsdeskundigen, in ieder geval een psychiater, die de betrokkene hebben onderzocht.
4. Artikel 1:80, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
5. Bij het geven van een last als bedoeld in het eerste lid, neemt de rechter de inhoud van de overige adviezen en rapporten die over de persoonlijkheid van de verdachte zijn uitgebracht, alsmede de ernst van het begane feit of de veelvuldigheid van voorafgegane veroordelingen wegens misdrijf in aanmerking.

Artikel 1:82

1. De rechter kan bevelen dat de ter beschikking gestelde van overheidswege wordt verpleegd, indien de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen de verpleging vereist.
2. Indien de rechter naast de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege een gevangenisstraf heeft opgelegd, kan de rechter in zijn uitspraak een advies opnemen over het tijdstip waarop de terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege dient aan te vangen.

Artikel 1:83

1. Bij of krachtens landsverordening worden regels gesteld ten aanzien van de verpleging van overheidswege en de rechtspositie van de ter beschikking gestelden.
2. De Minister van Justitie ziet erop toe, dat de ter beschikking gestelde die van overheidswege wordt verpleegd de nodige behandeling krijgt. Hij kan met betrekking tot bepaalde verpleegden aan het hoofd van de inrichting bijzondere aanwijzingen geven in het belang van de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen.

Artikel 1:84

Ter beschikking gestelden kunnen worden verpleegd in een door de Minister van Justitie aangewezen inrichting hier te lande dan wel in een elders in het Koninkrijk aangewezen inrichting.

Artikel 1:85

De kosten van de verpleging en behandeling van ter beschikking gestelden komen ten laste van het Land.

Artikel 1:86

1. Indien de rechter niet een bevel als bedoeld in artikel 1:82 geeft, stelt hij ter bescherming van de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen voorwaarden betreffende het gedrag van de ter beschikking gestelde. De rechter kan tevens aan een in het landsbesluit, bedoeld in artikel 1:18, aangewezen reclasseringsinstelling opdracht geven de ter beschikking gestelde bij de naleving van de voorwaarden hulp en steun te verlenen.

2. Een voorwaarde als bedoeld in het eerste lid kan de rechter slechts stellen, indien de ter beschikking gestelde zich bereid heeft verklaard tot naleving van de voorwaarde.

3. Indien bij de uitspraak tevens een vrijheidsstraf wordt opgelegd, kan deze in het in het eerste lid bedoelde geval ten hoogste op zes jaren worden bepaald.

Artikel 1:87

1. De voorwaarden, bedoeld in artikel 1:86, eerste lid, kunnen inhouden dat de ter beschikking gestelde zich in een door de rechter aangewezen inrichting als bedoeld in artikel 1:84, laat opnemen, zich onder behandeling stelt van een in de uitspraak aangewezen deskundige, of door de behandelend arts voorgeschreven geneesmiddelen inneemt dan wel gedooft dat deze door de behandelend arts aan hem worden toegediend.

2. De voorwaarden, bedoeld in artikel 1:86, eerste lid, mogen de vrijheid van de ter beschikking gestelde de godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.

Artikel 1:88

1. Het openbaar ministerie houdt toezicht op de naleving van de gestelde voorwaarden.

2. De rechter en het openbaar ministerie kunnen aan een in het landsbesluit bedoeld in artikel 1:18 aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar, opdracht geven de ter beschikking gestelde begeleiding te bieden bij en toezicht te houden op de naleving van de voorwaarden. Indien een voorwaarde niet wordt nageleefd, maakt de reclasseringsinstelling of reclasseringsambtenaar daarvan melding aan het openbaar ministerie.

Artikel 1:89

De rechter kan, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de ter beschikking gestelde of diens raadsman, met inachtneming van het bepaalde in de voorgaande artikelen van deze paragraaf:

- a. de voorwaarden, bedoeld in artikel 1:86, eerste lid, aanvullen, wijzigen of opheffen;
- b. aan een andere instelling of ambtenaar dan die welke daarmee tevoren was belast het verlenen van hulp en steun bij de naleving van die voorwaarden opdragen.

Artikel 1:90

De rechter kan, op vordering van het openbaar ministerie, indien een gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd of anderszins het belang van de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen zulks vereist, bevelen dat de ter beschikking gestelde alsnog van overheidswege zal worden verpleegd.

Artikel 1:91

1. De terbeschikkingstelling geldt voor de tijd van twee jaren, te rekenen van de dag waarop de rechterlijke uitspraak waarbij zij is opgelegd onherroepelijk is geworden.

2. De termijn van de terbeschikkingstelling kan, behoudens artikel 1:92 of artikel 1:97, door de rechter, op vordering van het openbaar ministerie, telkens hetzij met een jaar hetzij met twee jaren worden verlengd, indien de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen die verlenging vereist.

3. Artikel 1:80, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:92

1. De totale duur van de maatregel van terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege gaat een periode van vier jaren niet te boven, tenzij de terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege is opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen.

2. Behoudens de gevallen waarin een bevel als bedoeld in artikel 1:82 of artikel 1:90 is gegeven, gaat de totale duur van de maatregel van terbeschikkingstelling een periode van negen jaar niet te boven.

3. Indien de totale duur van de terbeschikkingstelling niet in tijd is beperkt, kan de termijn van de terbeschikkingstelling telkens worden verlengd, wanneer de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen die verlenging vereist.

Artikel 1:93

De termijn van de terbeschikkingstelling loopt niet:

- a. gedurende de tijd dat de ter beschikking gestelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen en gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsontneming ongeoorloofd afwezig is;
- b. gedurende de tijd dat de ter beschikking gestelde langer dan een week achtereen ongeoorloofd afwezig is uit de inrichting, waar hij krachtens zijn ter beschikkingstelling is opgenomen.

Artikel 1:94

1. De verpleging van overheidswege kan bij de beslissing tot verlenging van de terbeschikkingstelling voor de tijd van een jaar door de rechter ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de ter beschikking gestelde of zijn raadsman voorwaardelijk worden beëindigd.

2. De rechter kan ter bescherming van de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen voorwaarden betreffende het gedrag van de ter beschikking gestelde stellen. De artikelen 1:86, eerste lid, tweede volzin en derde lid en 1:87 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:95

1. Buiten de procedure, bedoeld in artikel 1:94, kan de rechter op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de ter beschikking gestelde of diens raadsman de verpleging van overheidswege voorwaardelijk beëindigen.

2. In zodanig geval beëindigt de rechter de verpleging van overheidswege voorwaardelijk voor de duur van het gegeven bevel tot terbeschikkingstelling.

3. Artikel 1:94, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:96

De rechter kan ambtshalve, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de ter beschikking gestelde of diens raadsman, met inachtneming van de voorgaande artikelen van deze paragraaf:

- a. de voorwaarden, bedoeld in artikel 1:94, tweede lid, aanvullen, wijzigen of opheffen;
- b. aan een andere instelling of ambtenaar dan die, welke daarmee tevoren was belast, het verlenen van hulp en steun bij de naleving van die voorwaarden opdragen.

Artikel 1:97

1. In geval van voorwaardelijke beëindiging van de verpleging van overheidswege kan de terbeschikkingstelling telkens met een jaar worden verlengd.

2. De totale duur van de voorwaardelijke beëindigde verpleging bedraagt ten hoogste zes jaren.

3. Indien de in het tweede lid bedoelde termijn is verstreken, zonder dat een last tot hervatting van de verpleging van overheidswege als bedoeld in artikel 1:98 is gegeven, eindigt de terbeschikkingstelling van rechtswege.

Artikel 1:98

De rechter kan, op vordering van het openbaar ministerie, in geval van voorwaardelijke beëindiging van de verpleging van overheidswege, een last tot hervatting van die verpleging van overheidswege geven, indien:

- a. een gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd, of
- b. het belang van de veiligheid van anderen dan wel van de algemene veiligheid van personen of goederen zulks vereist, of
- c. wanneer de terbeschikkingstelling na een totale duur van vier jaren nog was verlengd ter zake van een misdrijf dat is gericht tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen, het belang van de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen zulks vereist.

Artikel 1:99

1. Een terbeschikkingstelling vervalt bij het onherroepelijk worden van een rechterlijke uitspraak waarbij dezelfde persoon wederom ter beschikking wordt gesteld.
2. Een last tot plaatsing in een psychiatrische inrichting vervalt bij het onherroepelijk worden van een rechterlijke uitspraak waarbij ten aanzien van dezelfde persoon wederom een last tot een zodanige plaatsing is gegeven.
3. Een last tot plaatsing in een psychiatrische inrichting eindigt van rechtswege bij het onherroepelijk worden van een rechterlijke uitspraak waarbij ten aanzien van dezelfde persoon een terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege dan wel een last tot hervatting van zodanig bevel is gegeven.

Artikel 1:100

1. In de gevallen, bedoeld in de artikelen 1:89, 1:90, 1:91, 1:95, 1:96 en 1:98, dagvaardt het openbaar ministerie de ter beschikking gestelde met een met redenen omklede vordering.
2. Is door de ter beschikking gestelde een verzoek tot toepassing van de artikelen 1:89, 1:95 of 1:96 tot de rechter gericht, dan dagvaardt het openbaar ministerie hem ten spoedigste nadat het verzoekschrift door de griffier in zijn handen is gesteld met een met redenen omklede conclusie.
3. Tot behandeling van de vordering of het verzoek is bevoegd de rechter die de maatregel heeft opgelegd.

Artikel 1:101

In het geval de officier van justitie gebruik maakt van de procedure, genoemd in de artikelen 1:90 of 1:98 kan hij daartoe de aanhouding van de ter beschikking gestelde bevelen. Aan hem wordt terstond een raadsman toegevoegd. Binnen drie dagen na die aanhouding wordt de veroordeelde geleid voor de rechter-commissaris. Artikel 89 Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:102

1. Op een vordering genoemd in artikel 1:100 beslist de rechter zo spoedig mogelijk. Is de ter beschikking gestelde van zijn vrijheid beroofd op grond van artikel 1:101, dan neemt de rechter uiterlijk een maand na diens aanhouding een beslissing.
2. Op de vordering tot verlenging van de terbeschikkingstelling wordt voor de afloop van de termijn beschikt, doch in ieder geval binnen drie maanden na de afloop van die termijn. Wanneer de vordering tot verlenging eerst na afloop van de wettelijke termijn van de terbeschikkingstelling met het bevel, bedoeld in artikel 1:82, wordt ingediend dan wel er op de dag van die afloop nog niet op die vordering is beslist, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 1:101.
3. De artikelen 1:27, derde tot en met vijfde lid, 1:28, alsmede artikel 1:29, tweede lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:103

Tegen een beschikking als bedoeld in deze paragraaf en gegeven door het Gerecht in Eerste Aanleg staat, behalve in de gevallen van de artikelen 1:89 en 1:96, hoger beroep open.

§3 Onder curatele stelling of strafrechtelijke opvang van verslaafden

Artikel 1:104

De maatregelen bedoeld in de artikelen 1:105 en 1:106 in onvoorwaardelijke vorm kunnen niet worden opgelegd naast een vrijheidsstraf.

Artikel 1:105

1. Op vordering van het openbaar ministerie kan de rechter, indien artikel 1:106 geen toepassing vindt, gelasten dat de degene die veroordeeld wordt voor een misdrijf en aan wie geen maatregel als bedoeld in de artikelen 1:80 en 1:81 is opgelegd, onder curatele wordt gesteld en uiterlijk voor een jaar ter verpleging in een conform artikel 387, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek aangewezen inrichting wordt geplaatst:

- a. indien het strafbare feit is gepleegd als gevolg van de gewoonte van drankmisbruik dan wel de gewoonte van misbruik van verdovende of stimulerende middelen, en tevens
- b. indien hij in het openbaar herhaaldelijk aanstoet geeft blijkens in het verleden gepleegde misdrijven en indien er ernstige rekening mede moet worden gehouden dat hij wederom een misdrijf zal begaan samenhangend met dat misbruik of
- c. indien hij de eigen veiligheid of die van anderen in gevaar brengt.

2. De noodzakelijke overige beschikkingen, zoals die van artikel 380 en 383 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek worden zo spoedig mogelijk genomen door de rechter bedoeld in artikel 378, eerste lid, van Boek 1 van dat Wetboek.

3. Titel 16 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:106

1. Indien de artikelen 1:80, 1:81 en 1:105 niet zijn toegepast, kan de rechter op vordering van het openbaar ministerie de maatregel opleggen tot plaatsing van een verdachte in een inrichting voor strafrechtelijke opvang van verslaafden, indien:

- a. het door de verdachte begane feit een misdrijf betreft waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, en
- b. de verdachte in de vijf jaren voorafgaand aan het door hem begane feit ten minste driemaal wegens een misdrijf onherroepelijk tot een vrijheidsbenemende straf of maatregel, een vrijheidsbeperkende maatregel of een taakstraf is veroordeeld en er voorts ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de verdachte wederom een misdrijf zal begaan, en
- c. de verdachte verslaafde is, en het onder b vermelde misdrijf, het

door hem begane feit en de omstandigheid dat er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat hij wederom een misdrijf zal begaan, samenhangen met zijn verslaving, en

d. de veiligheid van personen of goederen het opleggen van de maatregel eist.

2. De maatregel strekt er mede toe een bijdrage te leveren aan de oplossing van de verslavingsproblematiek van de verdachte ten behoeve van zijn terugkeer in de maatschappij en de beëindiging van zijn recidive.

3. Onder verslaafde als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan een persoon ten aanzien van wie uit feiten en omstandigheden blijkt van lichamelijke of psychische afhankelijkheid van een of meer middelen, vermeld in artikel 3 van de Opiumlandsverordening 1960.

4. De rechter legt de maatregel slechts op, nadat hij een met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van een gedragsdeskundige over de wenselijkheid of noodzakelijkheid van de maatregel heeft doen overleggen. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend, kan de rechter hiervan slechts gebruik maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.

5. Het vierde lid blijft buiten toepassing indien de verdachte weigert medewerking te verlenen aan het onderzoek dat ten behoeve van het advies moet worden verricht. Voor zover mogelijk wordt over de reden van de weigering rapport opgemaakt. De rechter doet zich zo veel mogelijk een ander advies of rapport dat hem over de wenselijkheid of noodzakelijkheid van de maatregel kan voorlichten en aan de totstandkoming waarvan de verdachte wel bereid is om medewerking te verlenen, overleggen.

6. Bij het opleggen van de maatregel neemt de rechter de inhoud van de overige adviezen en rapporten die over de verdachte zijn uitgebracht alsmede de veelheid van misdrijven waarvoor deze eerder is veroordeeld, in aanmerking.

Artikel 1:107

1. De maatregel geldt voor de tijd van ten hoogste twee jaren, te rekenen van de dag waarop de rechterlijke uitspraak waarbij hij is opgelegd, onherroepelijk is geworden.

2. Bij het bepalen van de duur van de maatregel kan de rechter rekening houden met de tijd die door de veroordeelde vóór de tenuitvoerlegging van de uitspraak in verzekering, in voorlopige hechtenis of in een psychiatrische inrichting is doorgebracht.

Artikel 1:108

1. De plaatsing geschiedt in een door de Minister van Justitie aangewezen inrichting voor de opvang van verslaafden.

2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld ten aanzien van de tenuitvoerlegging van de maatregel in en buiten de inrichting en de rechtspositie van degene aan wie de maatregel is opgelegd.

3. De kosten van de tenuitvoerlegging van de maatregel komen ten laste van het Land.

Artikel 1:109

1. De rechter kan bepalen dat de maatregel niet ten uitvoer zal worden gelegd.

2. De rechter die bepaalt dat de door hem opgelegde maatregel niet ten uitvoer zal worden gelegd stelt daarbij een proeftijd vast van ten hoogste drie jaren.

3. Bij de toepassing van het eerste lid geldt als algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit.

4. De rechter stelt ter bescherming van de veiligheid van personen of goederen voorwaarden betreffende het gedrag van de veroordeelde. De rechter kan een krachtens artikel 1:18 aangewezen reclasseringsinstelling dan wel aan een bijzondere reclasseringsambtenaar opdracht geven de veroordeelde bij de naleving van de voorwaarden hulp en steun te verlenen.

5. Een voorwaarde als bedoeld in het vierde lid kan inhouden dat de veroordeelde zich ambuland of intramuraal laat behandelen. Opname in een inrichting vindt in dit verband plaats voor een door de rechter te bepalen duur van ten hoogste twee jaren. Deze voorwaarde wordt slechts gesteld, indien de veroordeelde zich bereid heeft verklaard de behandeling te ondergaan.

6. Bij het landsbesluit bedoeld in artikel 1:108, tweede lid, kunnen regels worden gesteld over de eisen waaraan een inrichting en een behandeling als bedoeld in het vijfde lid moeten voldoen.

7. De in het vierde lid gestelde voorwaarden mogen de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.

8. Het openbaar ministerie houdt toezicht op de naleving van de gestelde voorwaarden.

Artikel 1:110

De rechter kan, op vordering van het openbaar ministerie, op verzoek van de veroordeelde of diens raadsman dan wel ambtshalve met inachtneming van de artikelen 1:106 tot en met 1:109, de voorwaarden aanvullen, wijzigen of opheffen.

Artikel 1:111

De rechter kan, op vordering van het openbaar ministerie, indien een voorwaarde niet wordt nageleefd, bevelen dat de maatregel alsnog zal worden ten uitvoer gelegd.

Artikel 1:112

1. Indien de rechter op grond van verkregen inlichtingen van oordeel is dat de voortzetting van de tenuitvoerlegging van de maatregel niet langer is vereist, beëindigt hij deze met ingang van een door hem te bepalen tijdstip.

2. Voordat de rechter beslist dat hij overgaat tot de in het eerste lid genoemde beslissing, dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde ten spoedigste, nadat de griffier dat heeft verzocht, voor een behandeling van deze inlichtingen.

3. De artikelen 1:27, derde tot en met vijfde lid, 1:28 en 1:29 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:113

De termijn van de maatregel loopt niet:

- a. gedurende de tijd dat aan degene aan wie deze is opgelegd, uit anderen hoofde zijn vrijheid is ontnomen en gedurende de tijd dat hij ongeoorloofd afwezig is;
- b. zodra degene die in een inrichting geplaatst is, langer dan een dag ongeoorloofd afwezig is.

Titel IV

Uitsluiting en verhoging van strafbaarheid

Artikel 1:114

1. Niet strafbaar is een gedraging:

- a. waartoe de dader door noodtoestand wordt gedwongen;
- b. geboden door de noodzakelijke verdediging tegen de ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding van lijf, eerbaarheid of goed van de dader zelf of een ander;
- c. gepleegd ter uitvoering van een wettelijk voorschrift;
- d. gepleegd ter uitvoering van een rechtmatig gegeven ambtelijk bevel;
- e. gepleegd volgens algemeen aanvaarde regels van beroepsuitoefening;
- f. gepleegd als algemeen aanvaard uitvloeisel van vrijwillige deelneming aan sport of spel.

2. De verdediging, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt voorondersteld noodzakelijk te zijn, behoudens voor zover het tegendeel blijkt, indien de aanrander ten tijde van of direct voorafgaand aan de aanranding het misdrijf van artikel 2:65 begaat of heeft begaan, met dien verstande, dat het in dat artikel bedoelde 'erf' hier dient te worden begrepen als de onmiddellijke nabijheid van de woning.

Artikel 1:115

Niet strafbaar is hij die een gedraging pleegt:

- a. die hem wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens niet kan worden toegerekend;
- b. waartoe hij door psychische overmacht wordt gedrongen;
- c. die door het onmiddellijk gevolg van een hevige gemoedsbeweging door een wederrechtelijke aanranding veroorzaakt, de grenzen van de noodzakelijke verdediging tegen de ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding van lijf, eerbaarheid of goed van hem of een ander overschrijdt;
- d. indien hij te goeder trouw kan menen dat hij handelt ter uitvoering van een rechtmatig gegeven ambtelijk bevel, waarvan de nakoming binnen zijn kring van zijn ondergeschiktheid is gelegen;
- e. indien hij handelt ten gevolge van verontschuldgbare dwaling met betrekking tot de feiten of het recht;
- f. indien bij hem alle schuld daaraan ontbreekt.

Artikel 1:116

Indien een ambtenaar door het begaan van een strafbaar feit een bijzondere ambtsplicht schendt of bij het begaan van een strafbaar feit

gebruik maakt van macht, gelegenheid of middel hem door zijn ambt geschonken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naast hogere categorie.

Artikel 1:117

De op een misdrijf gestelde tijdelijke gevangenisstraf wordt met een derde verhoogd en de op het feit gestelde geldboete wordt verhoogd naar de naasthogere categorie, indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert een veroordeling van de schuldige tot gevangenisstraf of geldboete wegens een soortgelijk misdrijf in kracht van gewijsde is gegaan. De termijn van vijf jaren wordt verlengd met de tijd waarin de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen.

Artikel 1:118

Als misdrijven welke soortgelijk zijn aan elkaar worden in elk geval aangemerkt:

- a. de misdrijven omschreven in de artikelen 2:20, 2:123, 2:169 tot en met 2:172, 2:175 tot en met 2:182, 2:184 tot en met 2:188, 2:235, tweede lid, 2:288 tot en met 2:291, 2:294, 2:295, 2:298 tot en met 2:302, 2:305 tot en met 2:319, 2:328, 2:329, 2:348, 2:349, 2:355, 2:382, 2:397, 2:398, 2:404 en 2:405;
- b. de misdrijven omschreven in de artikelen 2:1, 2:24 tot en met 2:26, 2:33 tot en met 2:35, 2:82, 2:134, 2:135, 2:259 tot en met 2:265, 2:267, 2:271, 2:273 tot en met 2:276, 2:365, 2:366, 2:377 en 2:378;
- c. de misdrijven omschreven in de artikelen 2:27 tot en met 2:29, 2:36, 2:37, 2:223 tot en met 2:230;
- d. de misdrijven omschreven in de Opiumlandsverordening 1960;
- e. de misdrijven omschreven in de Vuurwapenverordening 1930 en de Wapenverordening 1931.

Titel V Poging en voorbereiding

Artikel 1:119

1. Poging tot misdrijf is strafbaar, indien het voornemen van de dader zich door een begin van uitvoering heeft geopenbaard.
2. Het maximum van de gevangenisstraffen op het misdrijf gesteld wordt bij poging met een derde verminderd.
3. Betreft het een misdrijf waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld, dan wordt gevangenisstraf opgelegd van ten hoogste twintig jaren.
4. De bijkomende straffen zijn voor poging dezelfde als voor het voltooide misdrijf.

Artikel 1:120

1. Voorbereiding van een misdrijf waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van acht jaren of meer is gesteld alsmede van het misdrijf omschreven in artikel 2:175 is strafbaar, wanneer de dader opzettelijk voorwerpen, stoffen, informatiedragers, ruimten of

vervoermiddelen bestemd tot het begaan van dat misdrijf verwerft, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert of voorhanden heeft.

2. Het maximum van de gevangenisstraffen op het misdrijf gesteld wordt bij voorbereiding met de helft verminderd.

3. Betreft het een misdrijf waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld, dan wordt gevangenisstraf opgelegd van ten hoogste vijftien jaren.

4. De bijkomende straffen zijn voor voorbereiding dezelfde als voor het voltooide misdrijf.

5. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

Artikel 1:121

Poging om een ander door een van de in artikel 1:123, eerste lid onderdeel b, vermelde middelen te bewegen om een misdrijf te begaan, is strafbaar, met dien verstande dat geen zwaardere straf wordt uitgesproken dan ter zake van poging tot het misdrijf of, indien zodanige poging niet strafbaar is, ter zake van het misdrijf zelf kan worden opgelegd.

Artikel 1:122

Vorbereiding noch poging bestaan indien het misdrijf niet is voltooid tengevolge van omstandigheden van de wil van de dader afhankelijk.

Titel VI Deelneming aan strafbare feiten

Artikel 1:123

1. Als daders van een strafbaar feit worden gestraft:
  - a. zij die het feit plegen of medeplegen;
  - b. zij die door giften, beloften, misbruik van gezag, geweld, bedreiging of misleiding of door het verschaffen van gelegenheid, middelen of inlichtingen of door een andere feitelijkheid het feit opzettelijk uitlokken.
2. Ten aanzien van de laatsten komen alleen die handelingen in aanmerking, die zij opzettelijk hebben uitgelokt, benevens hun gevolgen.

Artikel 1:124

Als medeplichtigen aan een misdrijf worden gestraft:

- a. zij die opzettelijk behulpzaam zijn bij het plegen van het misdrijf;
- b. zij die opzettelijk gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaffen tot het plegen van het misdrijf.

Artikel 1:125

1. Het maximum van de gevangenisstraffen op het misdrijf gesteld wordt bij medeplichtigheid met een derde verminderd.

2. Betreft het een misdrijf waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld, dan wordt gevangenisstraf opgelegd van ten hoogste twintig jaren.

3. De bijkomende straffen zijn voor medeplichtigheid dezelfde als voor het misdrijf zelf.

4. Bij het bepalen van de straf komen alleen die handelingen in aanmerking die de medeplichtige opzettelijk heeft gemakkelijker gemaakt of bevorderd, benevens hun gevolgen.

Artikel 1:126

De persoonlijke omstandigheden waardoor de strafbaarheid uitgesloten, verminderd of verhoogd wordt, komen bij de toepassing van de strafwet alleen in aanmerking ten aanzien van die dader of medeplichtige wie zij persoonlijk betreffen.

Artikel 1:127

1. Strafbare feiten kunnen worden begaan door natuurlijke personen en rechtspersonen.

2. Indien een strafbaar feit wordt begaan door een rechtspersoon, kan de strafvervolgning worden ingesteld en kunnen de in de desbetreffende wettelijke regelingen voorziene straffen en maatregelen, indien zij daarvoor in aanmerking komen, worden uitgesproken:

- a. tegen die rechtspersoon, dan wel
- b. tegen hen die tot het feit opdracht hebben gegeven, alsmede tegen hen die feitelijke leiding hebben gegeven aan de verboden gedraging, dan wel
- c. tegen de in de onderdelen a en b genoemden tezamen.

3. Voor de toepassing van het eerste en tweede lid wordt met de rechtspersoon gelijkgesteld: de openbare vennootschap, de stille vennootschap, de rederij en het doelvermogen.

Artikel 1:128

Medeplichtigheid aan overtreding is niet strafbaar.

Artikel 1:129

1. Bij misdrijven door middel van de drukpers gepleegd wordt de uitgever als zodanig niet vervolgd, indien het gedrukte stuk zijn naam en woonplaats vermeldt en de dader bekend is of op de eerste aanmaning nadat tot het instellen van een gerechtelijk vooronderzoek is overgegaan, door de uitgever is bekend gemaakt.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien de dader op het tijdstip van de uitgave strafrechtelijk niet vervolgbaar of buiten Sint Maarten gevestigd was.

Artikel 1:130

1. Bij misdrijven door middel van de drukpers gepleegd, wordt de drukker als zodanig niet vervolgd, indien het gedrukte stuk zijn naam en woonplaats vermeldt en de persoon op wiens last het stuk is gedrukt, bekend is of op de eerste aanmaning nadat tot het instellen van een gerechtelijk vooronderzoek is overgegaan, door de drukker is bekend gemaakt.

2. Het eerste lid is niet van toepassing, indien de persoon, op wiens last het stuk is gedrukt, op het tijdstip van het drukken strafrechtelijk niet vervolgbaar of buiten Sint Maarten gevestigd was.

Artikel 1:131

Een tussenpersoon die een telecommunicatiedienst verleent bestaande uit de doorgifte of opslag van gegevens die van een ander afkomstig zijn, wordt als zodanig niet vervolgd indien hij voldoet aan een bevel van de officier van justitie, na schriftelijke machtiging op vordering van de officier van justitie te verlenen door de rechter-commissaris, om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden geveerd om de gegevens ontoegankelijk te maken.

Titel VII Samenloop van strafbare feiten

Artikel 1:132

Indien voor een gedraging die in een algemene strafbepaling valt een bijzondere strafbepaling bestaat, komt alleen deze laatste in aanmerking, zowel bij de toepassing van de wet als bij het bepalen van de straf. De eerste volzin vindt toepassing ongeacht de hoogte van de strafbedreiging ten opzichte van die van de algemene strafbepaling.

Artikel 1:133

Valt een gedraging in meer dan één strafbepaling van gelijke strekking zonder dat sprake is van een bijzondere strafbepaling als bedoeld in artikel 1:132, dan is sprake van eendaadse samenloop. In geval van eendaadse samenloop wordt slechts een van die bepalingen toegepast, bij verschil die waarop de zwaarste hoofdstraf is gesteld.

Artikel 1:134

Staan meerdere feiten, ofschoon elk op zichzelf een misdrijf opleverende, in zodanig verband dat zij moeten worden beschouwd als één voortgezette handeling, dan wordt slechts één strafbepaling toegepast, bij verschil die waarop de zwaarste hoofdstraf is gesteld.

Artikel 1:135

1. De betrekkelijke zwaarte van ongelijksoortige hoofdstraffen wordt bepaald door de volgorde van artikel 1:11.
2. Waar de rechter de keuze tussen twee hoofdstraffen is gelaten, komt bij de vergelijking alleen de zwaarste dier straffen in aanmerking.
3. De betrekkelijke zwaarte van gelijksoortige hoofdstraffen wordt bepaald door het maximum.
4. De betrekkelijke duur zowel van ongelijksoortige als van gelijksoortige hoofdstraffen wordt eveneens bepaald door het maximum.

Artikel 1:136

Bij samenloop van feiten die als op zichzelf staande gedragingen moeten worden beschouwd en meer dan één misdrijf opleveren dan wel in geval een misdrijf in meer dan één strafbepaling valt van onderscheiden strekking, is sprake van meerdaadse samenloop. Ingeval van meerdaadse samenloop van misdrijven gelden voor de strafoplegging naast de regels

voor strafoplegging naar aanleiding van één gepleegd strafbaar feit de volgende regels:

- a. de als één straf op te leggen vrijheidsstraf bedraagt maximaal het totaal van de hoogste straffen op de feiten gesteld, doch niet meer dan een derde boven het maximum van de zwaarste strafbedreiging;
- b. de als één straf op te leggen taakstraf bedraagt niet meer dan het maximum genoemd in artikel 1:45, tweede lid;
- c. de als één straf op te leggen geldboete bedraagt maximaal het totaal van de hoogste straffen op de feiten gesteld;
- d. de bijkomende straffen van ontzetting van dezelfde rechten worden uitgesproken als één straf, waarbij voor de duur artikel 1:66 onverkort geldt;
- e. de bijkomende straffen van ontzetting van verschillende rechten worden voor elk misdrijf afzonderlijk opgelegd, waarbij voor de duur eveneens artikel 1:66 geldt;
- f. de bijkomende straffen van verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen worden voor elk misdrijf afzonderlijk opgelegd;
- g. ingeval van levenslange gevangenisstraf geldt artikel 1:11, vijfde lid, onverkort.
- h. met betrekking tot de maatregelen gelden de artikelen 1:77, zevende lid, 1:79 en 1:104 onverkort.
- i. de vervangende hechtenisstraffen mogen gezamenlijk het maximum, bepaald in artikel 1:58, derde lid, niet overschrijden.

Artikel 1:137

Bij samenloop van hetzij een of meer misdrijven met een of meer overtredingen, hetzij van overtredingen onderling, zijn de voorgaande artikelen van deze titel van overeenkomstige toepassing, doch de geldboetes worden voor ieder feit apart opgelegd.

Artikel 1:138

1. Indien iemand, na veroordeling tot straf, opnieuw wordt schuldig verklaard aan misdrijf of overtreding vóór die veroordeling gepleegd, gelden ten aanzien van de op te leggen straffen en maatregelen de bepalingen van deze titel.

2. Het maximum van de op te leggen vrijheidsstraf wordt verminderd met de door de eerste rechter opgelegde straf. Bij de tweede opvolgende berechting mag echter het maximum van de vrijheidsstraf dat geldt ter zake van het dan bewezen verklaarde feit of de bewezen verklaarde feiten gezamenlijk niet worden overschreden.

3. Betreft de tweede berechting een feit waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld, dan kan deze worden opgelegd, welke straf ook door de eerste rechter mocht zijn opgelegd.

4. Indien in dit laatste geval een tijdelijke vrijheidsstraf dan wel een vrijheidsbenemende maatregel was opgelegd, vervalt die tijdelijke straf of maatregel zodra de levenslange gevangenisstraf ten aanzien van dezelfde persoon onherroepelijk is geworden. In geval van herziening van een vonnis, inhoudende een levenslange gevangenisstraf, herleeft de vervallen vrijheidsstraf.

Titel VIII
**Indiening en intrekking van de klacht bij misdrijven alleen op klacht
vervolgbaar**

Artikel 1:139

Inzake een misdrijf dat alleen op klacht wordt vervolgd, is degene tegen wie het feit is begaan, tot de klacht gerechtigd.

Artikel 1:140

1. Indien de persoon, bedoeld in artikel 1:139, de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt of anders dan wegens verkwisting onder curatele is gesteld, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet in staat is te beoordelen of zijn belang gediend is met de klacht, geschiedt de klacht door zijn wettige vertegenwoordiger.

2. Indien de persoon, bedoeld in artikel 1:139, overleden is, zijn tot de klacht gerechtigd: zijn ouders, zijn kinderen en zijn overlevende echtgenoot of levensgezel, tenzij blijkt dat hij een vervolging niet heeft gewild.

3. Indien de klacht tegen de wettige vertegenwoordiger van de persoon, bedoeld in artikel 1:139, moet geschieden, zijn ook tot de klacht gerechtigd: de echtgenoot of levensgezel, een bloedverwant in de rechte linie of, bij het ontbreken van al die personen, een broer en een zuster.

4. Indien de persoon, bedoeld in het tweede of derde lid, de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt of anders dan wegens verkwisting onder curatele is gesteld, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet in staat is te beoordelen of zijn belang gediend is met de klacht, kan vervolging plaatsvinden op klacht van diens wettige vertegenwoordiger.

Artikel 1:141

1. De klacht kan worden ingediend gedurende drie maanden na de dag waarop de tot klacht gerechtigde kennis heeft genomen van het gepleegde feit.

2. Indien degene tegen wie het feit is begaan, nadat de termijn een aanvang heeft genomen, is overleden, dan wel het recht tot het indienen van de klacht heeft verloren, verkregen of herkregen, loopt deze termijn zonder verlenging door.

Artikel 1:142

Hij die de klacht indient, blijft gedurende acht dagen na de dag van de indiening bevoegd deze in te trekken.

Titel IX
Verval van het recht tot strafvordering en van de straf

Artikel 1:143

1. Behoudens de gevallen waarin rechterlijke uitspraken voor herziening vatbaar zijn, kan niemand andermaal worden vervolgd wegens een feit waarover te zijnen aanzien bij gewijsde van een rechter in het Koninkrijk onherroepelijk is beslist.

2. Is het gewijsde afkomstig van een andere rechter, dan heeft tegen dezelfde persoon wegens hetzelfde feit geen vervolging plaats in geval van:

- a. vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging;
- b. veroordeling, indien een straf is opgelegd, gevolgd door gehele uitvoering, gratie of verjaring van de straf.

3. Niemand kan worden vervolgd wegens een feit dat te zijnen aanzien in een vreemde staat onherroepelijk is afgedaan door de voldoening aan een voorwaarde, door de bevoegde autoriteit gesteld ter voorkoming van strafvervolging.

Artikel 1:144

Het recht tot strafvordering vervalt door de dood van de verdachte.

Artikel 1:145

1. Het recht tot strafvordering vervalt door verjaring:
  - a. in drie jaren voor alle overtredingen;
  - b. in zes jaren voor de misdrijven waarop geldboete of gevangenisstraf van niet meer dan drie jaren is gesteld;
  - c. in twaalf jaren voor de misdrijven waarop gevangenisstraf van meer dan drie jaren en niet meer dan tien jaren is gesteld;
  - d. in twintig jaren voor de misdrijven waarop gevangenisstraf van meer dan tien jaren is gesteld.
2. In afwijking van het eerste lid verjaart het recht tot strafvordering niet voor misdrijven waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld.

Artikel 1:146

De termijn van verjaring vangt aan op de dag na die waarop het feit is gepleegd, behoudens in de volgende gevallen:

- a. bij de misdrijven omschreven in de artikelen 2:119, eerste lid, 1:120, eerste lid, 2:121 en 1:122, vangt de termijn aan op de dag na die waarop het misdrijf ter kennis is gekomen van een ambtenaar belast met de opsporing van strafbare feiten;
- b. bij valsheid of muntschennis op de dag na die waarop gebruik is gemaakt van het voorwerp ten opzichte waarvan de valsheid of muntschennis gepleegd is;
- c. bij de misdrijven omschreven in de artikelen 2:196 tot en met 2:209, 2:239 dan wel 2:273 tot en met 2:276, voor zover het feit oplevert genitale verminking van een persoon van het vrouwelijk geslacht, en gepleegd ten aanzien van een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, op de dag na die waarop die persoon achttien jaren is geworden;
- d. bij de misdrijven omschreven in de artikelen 2:245, 2:246, 2:249 en 2:250 op de dag na die van de bevrijding of de dood van hem tegen wie onmiddellijk het misdrijf gepleegd is;
- e. bij de overtredingen omschreven in de artikelen 3:64, 3:65 en 3:66 op de dag na die waarop de overtreding ter kennis is gekomen van een ambtenaar belast met de opsporing van strafbare feiten.

Artikel 1:147

1. Elke daad van vervolging stuit de verjaring, ook ten aanzien van anderen dan de al dan niet bekende vervolgte.

2. Na de stuiting vangt een nieuwe verjaringstermijn aan. Het recht tot strafvordering vervalt evenwel indien vanaf de dag waarop de oorspronkelijke verjaringstermijn is aangevangen een periode is verstreken die gelijk is aan twee maal de voor het feit geldende verjaringstermijn, waarbij de tijd die wordt gebruikt voor de behandeling van een beroep in cassatie niet wordt meegerekend.

Artikel 1:148

De schorsing van de strafvervolging ter zake van een prejudicieel geschil schorst de verjaring.

Artikel 1:149

1. De officier van justitie kan voor de aanvang van de terechtzitting een of meer voorwaarden stellen ter voorkoming van de strafvervolging wegens:

- a. misdrijven met uitzondering van die waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld van meer dan zes jaren;
- b. bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen misdrijven uit de Opiumlandsverordening 1960;
- c. overtredingen.

Door voldoening aan die voorwaarden vervalt het recht tot strafvordering.

2. De volgende voorwaarden kunnen worden gesteld:

- a. betaling aan het Land van een geldsom, te bepalen op ten minste NAF. 5,- en ten hoogste het maximum van de geldboete die voor het feit kan worden opgelegd;
- b. afstand van voorwerpen die in beslag zijn genomen en vatbaar zijn voor verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer;
- c. uitlevering, of voldoening aan het Land van de geschatte waarde, van voorwerpen die vatbaar zijn voor verbeurdverklaring;
- d. voldoening aan het Land van een geldbedrag of overdracht van in beslag genomen voorwerpen ter gehele of gedeeltelijke ontneming van het ingevolge artikel 1:77 voor ontneming vatbare wederrechtelijk verkregen voordeel;
- e. gehele of gedeeltelijke vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade;
- f. het verrichten van onbetaalde arbeid of het volgen van een leerproject gedurende ten hoogste honderdtwintig uren;
- g. instemming met openbaarmaking van een of meer van de gestelde voorwaarden.

3. De officier van justitie doet in geval van misdrijf aan de rechtstreeks belanghebbende die hem bekend is, onverwijld mededeling van de datum waarop hij die voorwaarden heeft gesteld.

4. Op de in het tweede lid, onderdeel f, bedoelde voorwaarde is het bepaalde bij of krachtens de artikelen 1:45, eerste en vierde lid, 1:47 en 1:53 met betrekking tot taakstraffen, van overeenkomstige toepassing. De onbetaalde arbeid of het leerproject wordt binnen een termijn van zes maanden na instemming met de voorwaarde voltooid. Het openbaar ministerie kan deze termijn eenmaal met zes maanden verlengen. Het zendt hiervan zo spoedig mogelijk een kennisgeving aan de betrokkene.

5. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden voorschriften gegeven over de nakoming van de voorwaarde, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a. Deze voorschriften hebben in ieder geval betrekking op de administratiekosten, de plaats en wijze van betaling van de geldsom, de termijn waarbinnen die betaling moet zijn geschied en de verantwoording van de ontvangen geldbedragen.

6. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voorschriften worden gegeven over de nakoming van de overige in het tweede lid bedoelde voorwaarden.

Artikel 1:150

Is op het strafbare feit naar de wettelijke omschrijving geen andere hoofdstraf gesteld dan geldboete en biedt de verdachte aan, binnen een door de officier van justitie te bepalen termijn, het maximum van de geldboete te betalen en aan alle overige, overeenkomstig artikel 1:149, tweede lid, te stellen voorwaarden te voldoen, dan mag de officier van justitie het stellen van voorwaarden, als bedoeld in artikel 1:149, niet weigeren.

Artikel 1:151

1. Een bevel als bedoeld in artikel 25 van het Wetboek van Strafvordering doet, na voldoening aan de overeenkomstig artikel 1:149 gestelde voorwaarden, het recht tot strafvordering herleven als ware het niet vervallen geweest.

2. Na een bevel, als bedoeld in het eerste lid, worden bedragen, betaald met toepassing van artikel 1:149, tweede lid, onderdelen a, c en d, onverwijld terugbetaald aan degene die ze heeft betaald.

3. Volgt na een bevel als bedoeld in het eerste lid een veroordeling, dan houdt de rechter rekening met de afstand of uitlevering door de veroordeelde van voorwerpen op grond van artikel 1:149, tweede lid, onderdelen b en c, met de vergoeding van schade op grond van artikel 1:149, tweede lid, onderdeel e, en met de onbetaalde arbeid die is verricht of het leerproject dat is gevolgd op grond van artikel 1:149, tweede lid, onderdeel f.

4. Eindigt, na een bevel als bedoeld in het eerste lid, de zaak waarbij een voorwaarde is gesteld als bedoeld in artikel 1:149, tweede lid, onderdeel f, zonder oplegging van straf of maatregel, dan kan de rechter, op verzoek van de gewezen verdachte, deze een vergoeding ten laste van het Land toekennen voor de schade welke hij ten gevolge van de verrichte onbetaalde arbeid of het gevolgde leerproject heeft geleden. Onder schade is begrepen het nadeel dat niet in vermogensschade bestaat. De artikelen 178 tot en met 182 van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:152

1. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan aan daartoe aan te wijzen opsporingsambtenaren in bij dat besluit aangewezen zaken betreffende overtredingen, begaan door personen die de leeftijd van twaalf jaren hebben bereikt, tot wederopzeggens de bevoegdheid worden verleend die bij artikel 1:149, eerste lid, aan de officier van justitie is toegekend.

2. De te stellen voorwaarde bestaat uit de betaling van een bepaalde geldsom. Bij het in het eerste lid bedoelde landsbesluit worden voorschriften gegeven over de plaats en wijze van betaling en de termijn waarbinnen de betaling moet zijn geschied.

3. Bij het in het eerste lid bedoelde landsbesluit worden voorschriften gegeven met betrekking tot de aanwijzing van de in het eerste lid bedoelde opsporingsambtenaren, het toezicht op de wijze waarop zij van de hun verleende bevoegdheid gebruik maken en de intrekking van de aanwijzing van een opsporingsambtenaar.

4. Bij het in het eerste lid bedoelde landsbesluit worden voorschriften gegeven inzake de verantwoording van ingevolge het tweede lid betaalde geldbedragen.

5. Bij het stellen van voorwaarden door opsporingsambtenaren zijn de artikelen 1:149, derde lid, en 1:151 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:153

Het recht tot uitvoering van de straf of maatregel vervalt door de dood van de veroordeelde, met uitzondering van de maatregelen tot onttrekking aan het verkeer van in beslag genomen voorwerpen, tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en de verplichting tot betaling aan het Land van een som geld ten behoeve van het slachtoffer.

Artikel 1:154

1. Het recht tot uitvoering van de straf of maatregel vervalt door verjaring, met uitzondering van de maatregel tot onttrekking aan het verkeer van in beslag genomen voorwerpen.

2. De termijn van deze verjaring is een derde langer dan de termijn van verjaring van het recht tot strafvordering. In geen geval is de termijn korter dan de duur van de opgelegde straf.

Artikel 1:155

1. De termijn van verjaring vangt aan op de dag na die waarop de rechterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd.

2. Bij ongeoorloofde afwezigheid van een veroordeelde die zijn straf in een inrichting ondergaat, vangt een nieuwe verjaringstermijn aan op de dag na die waarop de ongeoorloofde afwezigheid begon. Bij herroeping van een voorwaardelijke invrijheidstelling vangt een nieuwe verjaringstermijn aan op de dag na die van de herroeping.

3. De termijn loopt niet gedurende de bij de wet bevolen schorsing van de tenuitvoerlegging, noch gedurende de tijd dat de veroordeelde, zij het ook ter zake van een andere veroordeling, in verzekerde bewaring is.

4. Wanneer een geldboete wegens een overtreding is opgelegd en de rechter heeft beslist dat het bedrag daarvan in gedeelten mag worden voldaan, dan wel het openbaar ministerie aan de veroordeelde op diens verzoek uitstel van betaling heeft verleend of betaling in termijnen heeft toegestaan, wordt de verjaringstermijn verlengd met twee jaren.

5. De termijn loopt niet gedurende de tijd dat de tenuitvoerlegging aan een vreemde staat is overgedragen, zolang de Minister van Justitie van de autoriteiten van die staat geen mededeling, houdende een beslissing over de overname van de tenuitvoerlegging, heeft ontvangen.

6. Indien, nadat de tenuitvoerlegging door een vreemde staat is overgenomen, die staat afstand doet van zijn recht tot tenuitvoerlegging

ten behoeve van Sint Maarten, vangt een nieuwe verjaringstermijn aan op de dag waarop de Minister van Justitie de mededeling van de autoriteiten van die staat over de afstand heeft ontvangen.

Artikel 1:156

1. Het recht tot strafvordering en het recht tot uitvoering van de straf vervallen door de overdracht van de strafvervolgning aan een vreemde staat overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

2. In het geval, bedoeld in het eerste lid, herleven het recht tot strafvordering en het recht tot uitvoering van de straf, indien de autoriteiten van de staat die de strafvervolgning had overgenomen op die beslissing terugkomen of mededelen dat geen strafvervolgning wordt ingesteld dan wel een ingestelde vervolging is gestaakt.

Titel X

Bijzondere bepalingen voor jeugdige personen

§1 Algemene bepalingen

Artikel 1:157

Ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van twaalf jaren doch nog niet die van achttien jaren heeft bereikt, zijn de artikelen in de vorige titels van dit boek van toepassing voor zover daarvan niet in deze titel wordt afgeweken.

Artikel 1:158

1. Ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van zestien jaren doch nog niet die van achttien jaren heeft bereikt, kan de rechter de artikelen 1:163 tot en met 1:189 buiten toepassing laten en recht doen overeenkomstig de bepalingen in de voorgaande titels vervat, indien hij daartoe grond vindt in de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de dader alsmede in de omstandigheden waaronder het feit is begaan.

2. Bij toepassing van het eerste lid kan levenslange gevangenisstraf niet worden opgelegd.

Artikel 1:159

1. Ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van het strafbaar feit de leeftijd van achttien jaren doch nog niet die van eenentwintig jaren heeft bereikt, kan de rechter, indien hij daartoe grond vindt in de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan, recht doen overeenkomstig de artikelen 1:163 tot en met 1:189.

2. De uitvoering van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen kan plaatsvinden overeenkomstig artikel 1:83.

Artikel 1:160

1. De verjaringstermijn van het recht tot strafvordering, genoemd in artikel 1:145, eerste lid, wordt ten aanzien van misdrijven tot de helft van de daar bedoelde duur ingekort.

2. Het recht tot strafvordering voor misdrijven waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld, verjaart in twintig jaren.

§2 Transactie

Artikel 1:161

1. De opsporingsambtenaar die daartoe door de officier van justitie is aangewezen, kan na verkregen toestemming door de officier van justitie aan de verdachte voorstellen dat deze deelneemt aan een project. De deelneming strekt tot voorkoming van toezending van het opgemaakte proces-verbaal aan de officier van justitie. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden de strafbare feiten aangewezen die op deze wijze kunnen worden afgedaan.

2. Bij een voorstel als bedoeld in het eerste lid, deelt de opsporingsambtenaar de verdachte mede dat hij niet verplicht is aan het project deel te nemen en licht hem in over de mogelijke gevolgen van niet-deelneming. Het voorstel, de mededeling en de inlichtingen over de mogelijke gevolgen worden daarbij de verdachte tevens schriftelijk ter hand gesteld.

3. De officier van justitie geeft algemene aanwijzingen over de wijze van afdoening ingevolge het eerste lid. Deze aanwijzingen betreffen in ieder geval:

- a. de projecten en de categorieën van strafbare feiten die, gelet op de aard van deze projecten, in aanmerking komen voor deze wijze van afdoening;
- b. de duur van de deelneming, afhankelijk van de aard van het strafbare feit en het project en
- c. de wijze waarop de toestemming van de officier van justitie kan worden verkregen.

4. De duur van de deelneming is ten hoogste twintig uren.

5. De opsporingsambtenaar doet aan de rechtstreeks belanghebbende die hem bekend is, onverwijld mededeling van de datum waarop hij die voorstellen heeft gedaan.

6. Indien de opsporingsambtenaar van oordeel is dat de verdachte naar behoren aan een project heeft deelgenomen, stelt hij de officier van justitie en de verdachte hiervan schriftelijk in kennis. Daarmee vervalt het recht tot strafvordering, behalve indien een bevel wordt gegeven als bedoeld in artikel 25 Wetboek van Strafvordering. In dat geval houdt de rechter, indien hij een straf oplegt, rekening met de voltooide deelneming.

Artikel 1:162

1. Bij toepassing van artikel 1:149, eerste lid, kan de officier van justitie tevens als voorwaarde stellen dat de verdachte zich zal richten naar de aanwijzingen van de jeugdreclassering voor een daarbij te bepalen termijn van ten hoogste zes maanden;

2. Bij toepassing van artikel 1:149, tweede lid, onderdeel a, geldt dat het maximum van de geldsom ten hoogste NAF. 5000,- bedraagt.

3. Bij toepassing van artikel 1:149, tweede lid, onderdeel f, geldt dat de voorwaarde kan worden gesteld dat onbetaalde arbeid of arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade wordt verricht dan wel een leerproject wordt gevolgd gedurende een door de officier van justitie te bepalen duur van ten hoogste zestig uren binnen een door hem te bepalen termijn van ten hoogste drie maanden.

4. Op de in het derde lid bedoelde voorwaarden zijn de artikelen 1:169, eerste en negende lid, 1:171, eerste lid, en 1:188, vierde lid, met betrekking tot taakstraffen van overeenkomstige toepassing.

§3 Straffen en maatregelen

Artikel 1:163

1. In plaats van de op een feit gestelde straffen worden de straffen en maatregelen opgelegd, in deze titel voorzien.
2. Een hoofdstraf kan zowel afzonderlijk als tezamen met andere hoofdstraffen en met bijkomende straffen worden opgelegd.
3. Een maatregel kan zowel afzonderlijk als tezamen met hoofdstraffen, met bijkomende straffen en met andere maatregelen worden opgelegd.
4. In afwijking van het derde lid kan de plaatsing in een inrichting voor jeugdigen noch met jeugddetentie noch met een maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige worden gecombineerd.

Artikel 1:164

1. De hoofdstraffen zijn:
  - a. in geval van een misdrijf: jeugddetentie, taakstraf of geldboete;
  - b. in geval van een overtreding: taakstraf of geldboete.
2. Een taakstraf bestaat uit:
  - a. een werkstraf, zijnde het verrichten van onbetaalde arbeid of het verrichten van arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade, of
  - b. een leerstraf, zijnde het volgen van een leerproject, of
  - c. een combinatie van werkstraf en leerstraf.
3. De bijkomende straffen zijn:
  - a. verbeurdverklaring;
  - b. ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen;
  - c. ontzetting van bepaalde rechten.
4. De maatregelen zijn:
  - a. plaatsing in een inrichting voor jeugdigen;
  - b. maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige;
  - c. onttrekking aan het verkeer;
  - d. ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel;
  - e. schadevergoeding.

§4 Jeugddetentie

Artikel 1:165

1. De duur van de jeugddetentie is:
  - a. voor degene die ten tijde van het begaan van het misdrijf de leeftijd van zestien jaren nog niet had bereikt: ten minste een dag en ten hoogste twaalf maanden, en
  - b. overigens ten hoogste vierentwintig maanden, doch voor strafbare feiten waarop een gevangenisstraf van maximaal vier en twintig jaren dan wel een levenslange gevangenisstraf is gesteld: ten hoogste vier jaren.
2. De duur van de jeugddetentie wordt in de rechterlijke uitspraak aangewezen in dagen, weken, maanden of jaren.

3. De artikelen 1:61 en 1:62 zijn bij veroordeling tot jeugddetentie van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:166

1. Indien de straf jeugddetentie is opgelegd, draagt de Minister van Justitie de tenuitvoerlegging op aan een bij landsverordening te regelen inrichting.

2. De rechter die de straf heeft opgelegd kan de jeugdige aan wie een jeugddetentie is opgelegd, ambtshalve voorwaardelijk in vrijheid stellen. In geval van een voorwaardelijke invrijheidstelling wordt een proeftijd bepaald van ten hoogste twee jaren.

3. Bij toepassing van het tweede lid zijn de artikelen 1:181 tot en met 1:187 van overeenkomstige toepassing.

4. De jeugdige aan wie een jeugddetentie is opgelegd wordt voorwaardelijk in vrijheid gesteld wanneer hij twee derde gedeelte daarvan heeft ondergaan. In geval van een voorwaardelijke invrijheidstelling wordt een proeftijd bepaald van ten hoogste twee jaren.

5. Bij toepassing van het vierde lid wordt in de artikelen 1:32 tot en met 1:36 gelezen voor het Centraal College voor de Reclassering: de jeugdreclassering.

Artikel 1:167

Indien de veroordeelde bij aanvang van de tenuitvoerlegging meerderjarig is, wordt de jeugddetentie ten uitvoer gelegd als gevangenisstraf, tenzij de veroordeelde naar het oordeel van de rechter ook in het geval van meerderjarigheid in aanmerking komt voor jeugddetentie.

§5 Geldboete

Artikel 1:168

1. Het bedrag van de geldboete is ten minste NAF. 5,- en ten hoogste NAF. 5000,-. Artikel 1:56 is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de rechter bij elke geldboete kan bepalen dat het bedrag in gedeelten kan worden voldaan. De rechter stelt daarbij de hoogte van elk van die gedeelten vast.

2. De rechter beveelt bij de uitspraak waarbij geldboete wordt opgelegd, dat voor het geval volledige betaling noch volledig verhaal van het verschuldigde bedrag volgt, vervangende jeugddetentie zal worden toegepast. De rechter, die de vervangende jeugddetentie heeft bevolen, kan de duur van de eerder opgelegde vervangende jeugddetentie ook wijzigen.

3. Indien geen of geen volledige betaling van het bedrag van de geldboete heeft plaatsgevonden, kan de rechter die de straf heeft opgelegd op verzoek van de veroordeelde de geldboete vervangen door een taakstraf.

4. De taakstraf, bedoeld in het derde lid, wordt opgelegd in evenredigheid met het nog verschuldigde bedrag. De artikelen 1:169 tot en met 1:173 en 1:188, vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De straf kan slechts worden opgelegd zolang de veroordeelde de leeftijd van achttien jaren niet heeft bereikt.

5. Indien de veroordeelde bij aanvang van de tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie meerderjarig is, wordt deze ten uitvoer gelegd als vervangende hechtenis, tenzij de veroordeelde naar het oordeel van de rechter ook in het geval van meerderjarigheid in aanmerking komt voor vervangende jeugddetentie.

6. De duur van de vervangende jeugddetentie of vervangende hechtenis is ten minste een dag en ten hoogste drie maanden. Voor elke volle NAF. 50,- van de nog te betalen geldboete wordt niet meer dan een dag opgelegd. Door betaling van het nog te betalen bedrag vervalt de vervangende jeugddetentie of de vervangende hechtenis. Artikel 1:58, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

§6 Taakstraf

Artikel 1:169

1. Het vonnis vermeldt of de taakstraf bestaat uit een werkstraf, een leerstraf of een combinatie van beide, alsmede het aantal uren dat de straf zal duren. Het vonnis kan de aard en inhoud van de te verrichten werkzaamheden of het te volgen leerproject vermelden.

2. De duur van de onbetaalde arbeid of van de arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade, is ten hoogste tweehonderd uren.

3. De termijn waarbinnen de arbeid moet zijn verricht bedraagt ten hoogste zes maanden indien niet meer dan honderd uren is opgelegd en overigens ten hoogste een jaar. Het openbaar ministerie kan evenwel bij toepassing van artikel 1:171, tweede lid, de duur verlengen.

4. De duur van een leerproject is ten hoogste tweehonderd uren.

5. De termijn waarbinnen een leerproject plaatsvindt, bedraagt ten hoogste zes maanden.

6. Indien meer dan één taakstraf wordt opgelegd, bedraagt het totaal aantal uren niet meer dan tweehonderdenveertig.

7. Artikel 1:62, eerste en vierde lid, is bij veroordeling tot een taakstraf van overeenkomstige toepassing.

8. Het openbaar ministerie kan de termijn, genoemd in het derde en vijfde lid, ambtshalve of op verzoek van de veroordeelde, eenmaal met een zelfde periode verlengen. Het openbaar ministerie zendt hiervan zo spoedig mogelijk een kennisgeving aan de veroordeelde.

9. De termijnen, genoemd in het derde en vijfde lid, worden verlengd met de tijd dat de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen alsmede met de tijd dat hij ongeoorloofd afwezig was.

Artikel 1:170

1. In het vonnis waarbij taakstraf wordt opgelegd, beveelt de rechter voor het geval dat de veroordeelde de taakstraf niet naar behoren verricht, dat vervangende jeugddetentie zal worden toegepast.

2. De duur van de vervangende jeugddetentie wordt in gehele dagen, weken of maanden vastgesteld.

3. De vervangende jeugddetentie belooft ten minste een dag en ten hoogste vier maanden. Voor elke twee uren van de taakstraf wordt niet meer dan een dag opgelegd.

4. Wanneer een gedeelte van de te verrichten taakstraf is voldaan, vermindert de duur van de vervangende jeugddetentie naar evenredigheid. Heeft deze vermindering tot gevolg dat voor een gedeelte van een dag

vervangende jeugddetentie zou moeten worden ondergaan, dan vindt afronding naar boven plaats tot het naaste aantal gehele dagen.

Artikel 1:171

1. De jeugdreclassering heeft tot taak de voorbereiding en de ondersteuning van de tenuitvoerlegging van taakstraffen. Over de wijze waarop de veroordeelde de taakstraf uitvoert, kan het openbaar ministerie inlichtingen inwinnen bij de jeugdreclassering. Het openbaar ministerie kan haar medewerking inroepen en aan haar de nodige opdrachten geven.

2. Het openbaar ministerie kan na overleg met de jeugdreclassering en de veroordeelde, de opgelegde straf, behoudens voor wat betreft het aantal opgelegde uren, wijzigen indien het van oordeel is dat de veroordeelde de taakstraf niet geheel overeenkomstig het vonnis kan of heeft kunnen volbrengen. Het benadert daarbij zo veel mogelijk de opgelegde taakstraf. Het openbaar ministerie geeft hiervan kennis aan de veroordeelde en de jeugdreclassering.

3. Het openbaar ministerie doet deze kennisgeving zo spoedig mogelijk aan de veroordeelde betekenen. De kennisgeving behelst het aantal uren dat naar het oordeel van het openbaar ministerie reeds naar behoren is volbracht, alsmede de straf zoals deze voor het overige nader is vastgesteld.

4. Tegen de kennisgeving, bedoeld in het derde lid, kan de veroordeelde binnen veertien dagen na de betekening een bezwaarschrift indienen bij de rechter die de straf oplegde. De rechter kan de beslissing van het openbaar ministerie wijzigen. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:172

1. Indien de tot een taakstraf veroordeelde niet aanvangt met de taakstraf of het openbaar ministerie van oordeel is dat de veroordeelde de opgelegde taakstraf niet naar behoren verricht of heeft verricht, kan het openbaar ministerie de tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie bevelen. Het openbaar ministerie geeft hiervan kennis aan de veroordeelde en de jeugdreclassering.

2. Het openbaar ministerie doet deze kennisgeving zo spoedig mogelijk aan de veroordeelde betekenen. De kennisgeving behelst het aantal uren taakstraf dat naar het oordeel van het openbaar ministerie is verricht, alsmede het aantal dagen vervangende jeugddetentie.

3. Tegen de kennisgeving, bedoeld in het tweede lid, kan de veroordeelde binnen veertien dagen na de betekening daarvan een bezwaarschrift indienen bij de rechter die de straf oplegde. De rechter kan de beslissing van het openbaar ministerie wijzigen.

4. Indien de veroordeelde bij aanvang van de tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie meerderjarig is, wordt deze ten uitvoer gelegd als vervangende hechtenis, tenzij de veroordeelde naar het oordeel van de rechter ook in het geval van meerderjarigheid in aanmerking komt voor vervangende jeugddetentie.

Artikel 1:173

1. Het openbaar ministerie kan slechts een beslissing nemen of een bevel geven krachtens artikel 1:171, tweede lid, onderscheidenlijk artikel 1:172, eerste lid, binnen drie maanden na afloop van de termijn waarbinnen de

arbeid moet zijn verricht of waarbinnen het leerproject moet zijn gevolgd krachtens artikel 1:169.

2. Indien naar het oordeel van het openbaar ministerie de opgelegde taakstraf naar behoren is uitgevoerd, stelt het zo spoedig mogelijk de veroordeelde hiervan in kennis.

§7 Plaatsing in een inrichting voor jeugdigen

Artikel 1:174

1. De maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen kan worden opgelegd, indien:

- a. het een misdrijf betreft waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
- b. de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist, en
- c. de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de verdachte.

2. De maatregel kan ook worden opgelegd indien de verdachte het feit wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens niet of niet volledig kan worden toegerekend.

3. De rechter legt de maatregel slechts op na een daartoe strekkend, met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van een of meer gedragsdeskundigen die de betrokkene hebben onderzocht. In het geval, bedoeld in het tweede lid, is een van de gedragsdeskundigen in ieder geval een psychiater. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend kan de rechter hier slechts gebruik van maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.

4. Het derde lid blijft buiten toepassing indien de betrokkene weigert medewerking te verlenen aan het onderzoek dat ten behoeve van het advies moet worden verricht. Voor zover mogelijk maken de gedragsdeskundigen gezamenlijk dan wel ieder van hen afzonderlijk over de reden van weigering rapport op. De rechter doet zich zoveel mogelijk een ander advies of rapport, dat hem over de wenselijkheid of noodzakelijkheid van de oplegging van de maatregel kan voorlichten en aan de totstandkoming waarvan de betrokkene wel bereid is om medewerking te verlenen, overleggen.

5. Indien de maatregel is opgelegd draagt de Minister van Justitie de tenuitvoerlegging op aan een bij landsverordening te regelen inrichting.

6. De maatregel geldt voor de tijd van twee jaren. De termijn gaat in nadat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden. De maatregel vervalt bij het onherroepelijk worden van een rechterlijke uitspraak waarbij de betrokkene wederom een dergelijke maatregel wordt opgelegd.

7. De termijn van de maatregel loopt niet:

- a. gedurende de tijd dat aan de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen en gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsbeneming ongeoorloofd afwezig is;
- b. wanneer de veroordeelde langer dan een week ongeoorloofd afwezig is uit de plaats die voor de tenuitvoerlegging van de maatregel is aangewezen.

8. De rechter, die de maatregel heeft opgelegd, kan de maatregel te allen tijde, na advies te hebben ingewonnen van de jeugdreclassering, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk beëindigen. De artikelen 1:181 tot en met 1:187 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:175

1. De rechter die in eerste aanleg heeft kennis genomen van het misdrijf ter zake waarvan de maatregel is opgelegd, kan op vordering van het openbaar ministerie de termijn, bedoeld in artikel 1:174, zesde lid, telkens met ten hoogste twee jaren verlengen. Artikel 1:102, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. Verlenging van de termijn van de maatregel is slechts mogelijk voor zover de maatregel daardoor de duur van vier jaren niet te boven gaat, tenzij de maatregel is opgelegd aan een verdachte als bedoeld in artikel 1:174, tweede lid. In zodanig geval is verlenging mogelijk voor zover de maatregel de duur van zes jaren niet te boven gaat.

3. De verlenging is slechts mogelijk, indien de maatregel is opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen. Artikel 1:174, eerste lid, onderdelen b en c, is van overeenkomstige toepassing. De verlenging is niet mogelijk indien gebruik is gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 1:180.

4. Artikel 1:174, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

5. Indien de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen dit bepaaldelijk vordert, kan de verlengde plaatsing van de veroordeelde, die meerderjarig is en aan wie de maatregel is opgelegd ingevolge artikel 1:174, tweede lid, worden opgevolgd door een last tot ter beschikking stelling al dan niet met een bevel tot verpleging van overheidswege als bedoeld in de artikelen 1:81 en 1:82. Artikel 1:81, derde en vierde lid, alsmede de artikelen 1:83 tot en met 1:103 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:176

1. Indien jeugddetentie of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen wordt opgelegd, kan de rechter in zijn uitspraak een advies opnemen over de plaats waar en de wijze waarop deze straf of maatregel zal moeten worden ten uitvoer gelegd. De rechter kan ook bij een beslissing als bedoeld in artikel 1:175 een zodanig advies opnemen.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien met gebruikmaking van artikel 1:180, de straf of maatregel geheel niet ten uitvoer wordt gelegd. Indien ingevolge artikel 1:186 de straf of maatregel alsnog geheel of gedeeltelijk ten uitvoer wordt gelegd, kan de rechter het advies opnemen in de last tot tenuitvoerlegging.

3. Het openbaar ministerie stelt de Minister van Justitie in kennis van rechterlijke uitspraken, zodra deze voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn geworden. Het voegt daarbij in voorkomende gevallen het advies van de rechter over de plaatsing.

4. De Minister van Justitie kan het advies van de jeugdreclassering inwinnen over de plaats van de tenuitvoerlegging.

§8 Maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige

Artikel 1:177

1. De maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige kan slechts worden opgelegd, indien:

- a. de aard van het gepleegde misdrijf, de veelheid van de gepleegde misdrijven, of eerdere veroordelingen wegens misdrijf en de problematiek van de verdachte hiertoe aanleiding geven, en
- b. de maatregel in het belang is van de verdere ontwikkeling van de verdachte.

2. De rechter legt de maatregel slechts op, nadat hij zich een met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies heeft doen overleggen van een gedragsdeskundige, die de betrokkene heeft onderzocht. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend kan de rechter hier slechts gebruik van maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.

3. De rechter geeft in zijn uitspraak aan waar de maatregel uit bestaat. De maatregel kan inhouden dat de veroordeelde aan een door de rechter aan te wijzen programma deelneemt in een daarbij te bepalen inrichting of dat de veroordeelde een door de rechter te bepalen ambulante programma zal volgen onder begeleiding van een in de uitspraak aangewezen organisatie.

4. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld over de eisen waaraan de programma's en inrichtingen of organisaties, bedoeld in het derde lid, moeten voldoen.

5. Het programma, bedoeld in het derde lid, mag de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden en de staatkundige vrijheid niet beperken.

6. De maatregel wordt opgelegd voor de tijd van minimaal zes maanden en maximaal een jaar. De termijn gaat in nadat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden.

7. De termijn van de maatregel loopt niet:

- a. gedurende de tijd dat aan de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen of gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsontneming ongeoorloofd afwezig is;
- b. gedurende de tijd dat de veroordeelde zich aan de tenuitvoerlegging van de maatregel onttrekt.

8. Artikel 1:174, achtste lid, is van overeenkomstige toepassing. De rechter kan aan de maatregel in het belang van de ontwikkeling van de veroordeelde bovendien een andere invulling geven.

9. Het openbaar ministerie houdt toezicht op de medewerking van de veroordeelde aan de tenuitvoerlegging van het programma.

Artikel 1:178

1. In het vonnis waarbij de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige wordt opgelegd, beveelt de rechter voor het geval dat de veroordeelde niet naar behoren aan de tenuitvoerlegging van de maatregel heeft meegewerkt, dat vervangende jeugddetentie zal worden toegepast.

2. De duur van de vervangende jeugddetentie wordt in gehele dagen, weken of maanden vastgesteld. Voor elke maand waarvoor de maatregel is opgelegd belooft de vervangende jeugddetentie eveneens een maand.

3. Wanneer een gedeelte van de maatregel ten uitvoer is gelegd, vermindert de duur van de vervangende jeugddetentie naar evenredigheid.

4. Artikel 1:172 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:179

1. Indien het gedrag van de veroordeelde daartoe aanleiding geeft en verlenging in het belang is van de ontwikkeling van de veroordeelde, kan

de rechter, die in eerste aanleg heeft kennis genomen van het misdrijf ter zake waarvan de maatregel is opgelegd, de termijn van de maatregel, op vordering van het openbaar ministerie, eenmaal verlengen voor dezelfde tijd als waarvoor de maatregel was opgelegd.

2. Artikel 1:177, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. In de beslissing over de verlenging geeft de rechter aan waaruit de verlenging van de maatregel bestaat. De verlenging kan inhouden dat het programma waaraan de veroordeelde deelneemt wordt verlengd. De verlenging kan ook inhouden dat de veroordeelde deelneemt aan een door de rechter te bepalen programma in een daarbij te bepalen inrichting of dat de veroordeelde een door de rechter te bepalen ambulante programma zal volgen onder begeleiding van een in de beslissing aangewezen organisatie.

4. Artikel 1:178 is van overeenkomstige toepassing op de beslissing tot verlenging.

§9 Voorwaardelijke oplegging

Artikel 1:180

In geval van veroordeling tot jeugddetentie, vervangende jeugddetentie daaronder niet begrepen, tot werkstraf, tot geldboete en tot enige bijkomende straf, kan de rechter bepalen dat deze of een gedeelte daarvan, niet zal worden ten uitvoer gelegd.

Artikel 1:181

1. De rechter die bepaalt dat een door hem opgelegde straf niet zal worden ten uitvoer gelegd, stelt daarbij een proeftijd vast van ten hoogste twee jaren.

2. De proeftijd gaat in zodra de uitspraak waarbij een bevel als bedoeld in artikel 1:180 is gegeven, onherroepelijk is geworden. De bijzondere voorwaarden gelden echter pas indien deze door of vanwege het openbaar ministerie aan de veroordeelde in persoon zijn betekend.

3. De proeftijd loopt niet gedurende de tijd dat de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen of de veroordeelde uit zodanige vrijheidsontneming ongeoorloofd afwezig is.

Artikel 1:182

Met betrekking tot de voorwaarden is artikel 1:21 van toepassing.

Artikel 1:183

1. Met het toezicht op de naleving van de voorwaarden is het openbaar ministerie belast.

2. De rechter kan aan de jeugdreclassering of, in bijzondere gevallen en na overleg met de jeugdreclassering, aan een particulier persoon, opdragen aan de veroordeelde ter zake van de naleving van de bijzondere voorwaarden hulp en steun te verlenen.

3. De rechter kan, indien de veroordeelde ingevolge artikel 254 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek onder toezicht is gesteld, aan de gezinsvoogd opdragen aan de veroordeelde ter zake van de naleving van de bijzondere voorwaarden hulp en steun te verlenen.

4. Is de veroordeelde meerderjarig dan is artikel 1:22, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:184

1. De rechter die de voorwaarde heeft gesteld, kan na ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de veroordeelde, de proeftijd verkorten of deze eenmaal verlengen. De verlenging geschiedt met ten hoogste een jaar.

2. Evenzo kan de in het eerste lid bedoelde rechter gedurende de proeftijd of gedurende de tijd dat deze is geschorst, in de gestelde bijzondere voorwaarden of in de termijn waartoe deze voorwaarden in haar werking binnen de proeftijd zijn beperkt, wijziging brengen, deze voorwaarden opheffen, alsnog bijzondere voorwaarden stellen en een opdracht als bedoeld in artikel 1:183, tweede en derde lid, geven, wijzigen of opheffen.

3. De gewijzigde bijzondere voorwaarden gelden zodra deze door of vanwege het openbaar ministerie aan de veroordeelde in persoon zijn betekend.

Artikel 1:185

1. In geval van veroordeling tot jeugddetentie waarvan de rechter heeft bepaald dat deze geheel of gedeeltelijk niet ten uitvoer zal worden gelegd, kan het openbaar ministerie de aanhouding van de veroordeelde bevelen, indien er ernstige redenen bestaan voor het vermoeden dat enige gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd. Aan de veroordeelde wordt terstond een raadsman toegevoegd.

2. Artikel 1:25, tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 1:186

1. Onverminderd artikel 1:184 kan de rechter, indien enige gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd en hij daartoe termen vindt, na ontvangst van de vordering van het openbaar ministerie:

- a. gelasten dat de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog zal worden ten uitvoer gelegd;
- b. al of niet onder instandhouding of wijziging van de voorwaarden gelasten dat een gedeelte van de niet ten uitvoer gelegde straf alsnog zal worden ten uitvoer gelegd.
- c. indien de veroordeelde zijn vrijheid is benomen uit hoofde van artikel 1:185, de veroordeelde in vrijheid stellen.

2. Artikel 1:26, tweede tot en met vijfde lid en 1:167 zijn van overeenkomstige toepassing.

§10 Procedure

Artikel 1:187

1. Indien in het kader van de tenuitvoerlegging van een sanctie door de rechter een beslissing wordt genomen geldt het volgende:

- a. indien er sprake is van een vordering van het openbaar ministerie dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde met een met reden omklede vordering. Is door de veroordeelde enig verzoek

aan de rechter gericht, dan dagvaardt het openbaar ministerie ten spoedigste nadat het verzoekschrift door de griffier in zijn handen is gesteld met een met redenen omklede conclusie. Indien de rechter ambtshalve voornemens is zijn beslissing te wijzigen dan dagvaardt het openbaar ministerie de veroordeelde ten spoedigste nadat hij daaromtrent vanwege de griffie heeft vernomen;

- b. vervolgens zijn de artikelen 1:27, derde tot en met vijfde lid, 1:28, tweede tot en met vijfde lid en 1:29 van overeenkomstige toepassing.

2. Indien de veroordeelde op het tijdstip dat de procedure bedoeld in het eerste lid is ingesteld, de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, zijn daarenboven de artikelen 488 tot en met 490, 497 en 498 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.

3. In afwijking van het in het eerste lid van toepassing verklaarde artikel 1:29 geldt dat hoger beroep in de gevallen van beslissingen op grond van de artikelen 1:175 en 1:179, eerste lid, wel is toegelaten.

§11 Slotbepalingen

Artikel 1:188

1. De kosten van jeugddetentie en van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen komen ten laste van het Land.

2. De tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen als bedoeld in artikel 1:164 en de rechtspositie van jeugdigen geschiedt bij of krachtens landsverordening te stellen regels.

3. Tevens kunnen daarbij regels worden gesteld voor de verstrekking van overheidswege van een bijdrage in de bekostiging van de voorbereiding en uitvoering van

- a. projecten als bedoeld in de artikelen 1:161 en 1:162, derde lid, en
- b. taakstraffen als bedoeld in artikel 1:164, tweede lid.

4. De inhoud van de taakstraf, de tenuitvoerlegging van de taakstraf en de rechten en plichten van de tot een taakstraf veroordeelde geschiedt bij of krachtens landsverordening te stellen regels.

Artikel 1:189

1. De straffen en maatregelen bedoeld in deze titel, zijn voor poging, voorbereiding, deelneming en medeplichtigheid dezelfde als die voor het voltooide misdrijf.

2. Bij meerdaadse samenloop worden meer feiten, voor de toepassing van straffen en maatregelen als één feit aangemerkt. De artikelen 1:163 en 1:165, eerste lid, zijn van toepassing.

Titel XI

Betekenis van sommige in het wetboek voorkomende uitdrukkingen

Artikel 1:190

Waar van misdrijf in het algemeen of van enig misdrijf in het bijzonder gesproken wordt, wordt daaronder medeplichtigheid aan, poging tot en voorbereiding van dat misdrijf begrepen, voor zover niet uit enige bepaling het tegendeel volgt.

Artikel 1:191

1. Waar de bevoegdheid wordt gegeven tot het horen, verhoren of ondervragen van personen, wordt daaronder mede begrepen horen, verhoren of ondervragen per telecommunicatie, waarbij een directe beeld- of geluidsverbinding tot stand komt tussen de betrokken personen.

2. De voorzitter van het college, de rechter, de rechter-commissaris of de ambtenaar die met de leiding over het horen is belast, beslist of van deze communicatie gebruik gemaakt wordt. Alvorens te beslissen wordt de te horen persoon of diens raadsman of advocaat en in voorkomende gevallen de officier van justitie, in de gelegenheid gesteld hun mening kenbaar te maken over de toepassing daarvan.

3. Tegen de beslissing om van deze communicatie gebruik te maken staat geen afzonderlijk rechtsmiddel open.

4. De Minister van Justitie kan bij ministeriële beschikking met algemene werking regels stellen over de technische eisen van die communicatie.

Artikel 1:192

Aanslag tot een feit bestaat, zodra het voornemen van de dader zich door een begin van uitvoering, als bedoeld in artikel 1:119, heeft geopenbaard.

Artikel 1:193

Samenspanning bestaat zodra twee of meer personen overeengekomen zijn om het misdrijf te plegen.

Artikel 1:194

Onder omwenteling wordt verstaan het vernietigen of op onwettige wijze veranderen van de grondwettige regeringsvorm, de orde van troonopvolging of de wettige regeringsvorm van Sint Maarten.

Artikel 1:195

Onder verboden plaats wordt verstaan iedere plaats die als verboden plaats is aangewezen krachtens de Landsverordening bescherming staatsgeheimen.

Artikel 1:196

Onder gegevens wordt verstaan iedere weergave van feiten, begrippen of instructies, op een overeengekomen wijze, geschikt voor overdracht, interpretatie of verwerking door personen of geautomatiseerde werken.

Artikel 1:197

Onder geautomatiseerd werk wordt verstaan een inrichting die bestemd is om langs elektronische weg gegevens op te slaan, te verwerken en over te dragen.

Artikel 1:198

1. Onder telecommunicatie wordt verstaan iedere overdracht, uitzending of ontvangst van gegevens van welke aard dan ook, door middel van kabels, langs radio-elektronische weg of door middel van optische of andere elektromagnetische systemen.

2. Onder aftappen wordt verstaan het opnemen met een technisch hulpmiddel van niet voor het publiek bestemde communicatie, die plaatsvindt met gebruikmaking van de diensten van een aanbieder van een communicatiedienst.

Artikel 1:199

Met het plegen van geweld wordt gelijkgesteld het brengen in een staat van bewusteloosheid of onmacht.

Artikel 1:200

Onder zwaar lichamelijk letsel wordt verstaan:

- a. hetgeen naar gewoon spraakgebruik als zodanig wordt genoemd, waarbij wordt gelet op de aard van het letsel, de aard en de noodzaak van het medisch ingrijpen en het uitzicht op volledig herstel;
- b. voortdurende ongeschiktheid tot uitoefening van zijn ambts- of beroepsbezigheden, afdrijving of dood van de vrucht van een vrouw en storing van de verstandelijke vermogens die langer dan vier weken geduurd heeft.

Artikel 1:201

Onder een ander, of een kind bij of kort na de geboorte, van het leven beroven wordt begrepen het doden van een vrucht die naar redelijkerwijs verwacht mag worden in staat is buiten het moederlichaam in leven te blijven.

Artikel 1:202

Onder terroristisch misdrijf wordt verstaan:

- a. elk van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:1 tot en met 2:5, 2:24, tweede lid, 2:33, tweede lid, 2:41 tot en met 2:42, 2:98, onderdeel c, 2:105, onderdeel b, 2:112, onderdeel c, 2:114, onderdeel b, 2:117, onderdeel c, 2:123, tweede lid, en 2:262, indien het misdrijf is begaan met een terroristisch oogmerk;
- b. elk van de misdrijven waarop ingevolge de artikelen 2:31, 2:32, 2:39, 2:40, 2:126, 2:127, 2:252, 2:263, 2:278, 2:279, alsmede 2:394 en 2:395 gevangenisstraf is gesteld;
- c. elk van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:80, 2:251, 2:255, derde lid, en 2:261.

Artikel 1:203

Onder terroristisch oogmerk wordt verstaan het oogmerk om de bevolking of een deel van de bevolking van een land vrees aan te jagen,

dan wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen.

Artikel 1:204

Onder misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf wordt verstaan elk van de misdrijven omschreven in de artikelen 2:49, tweede lid, 2:50, derde lid, 2:54, 2:55, 2:163, derde lid, 2:184, derde lid, 2:255, vierde lid, 2:289, onderdeel d, 2:291, tweede lid, in samenhang met artikel 2:289, onderdeel d, 2:294, derde lid in samenhang met de artikelen 2:291, tweede lid, en 2:289, onderdeel d, 2:295, tweede lid, 2:300, 2:305, tweede lid, en 2:343.

Artikel 1:205

1. Onder ambtenaren worden mede verstaan diegenen die onder toezicht en verantwoording van een overheidsinstelling zijn aangesteld.
2. In dit verband wordt onder overheidsinstelling ook verstaan die onderneming, waarin enige overheid een overwegende invloed kan uitoefenen in de leiding of de bedrijfsvoering van die onderneming.
3. Onder ambtenaren worden tevens begrepen leden van algemeen vertegenwoordigende organen en arbiters.
4. Onder rechters worden tevens begrepen zij die administratieve rechtsmacht uitoefenen, krachtens wettelijk voorschrift optredende tuchtrechters en arbiters.

Artikel 1:206

Onder ondernemer wordt verstaan ieder die een bedrijf uitoefent.

Artikel 1:207

Onder muntspeciën, munt- en bankbiljetten worden begrepen muntspeciën, munt- en bankbiljetten die de hoedanigheid van wettig betaalmiddel nog zullen verkrijgen, alsmede muntspeciën, munt- en bankbiljetten die deze hoedanigheid verloren hebben en ingewisseld kunnen worden tegen wettige betaalmiddelen.

Artikel 1:208

1. Onder schipper wordt verstaan de gezagvoerder van een vaartuig of degene die deze vervangt, alsmede degene die de leiding heeft op een bij landsbesluit aangewezen installatie ter zee.
2. Onder opvarende wordt verstaan degene, niet zijnde de schipper, die zich aan boord van een vaartuig bevindt, alsmede degene, niet zijnde de schipper, die zich op een bij landsbesluit aangewezen installatie ter zee bevindt.
3. Onder schepeling wordt verstaan degene die zich als scheepsofficier of scheepsgezel aan boord bevindt.
4. Vaartuigen in aanbouw worden niet als vaartuigen aangemerkt.

Artikel 1:209

Onder Sint Maartense vaartuigen worden alleen verstaan:

- a. die vaartuigen welke door de Sint Maartense wetgeving als zeeschepen worden aangemerkt;
- b. de vaartuigen van het Land welke buiten de tonnen in zee varen.

Artikel 1:210

Onder Nederlandse vaartuigen worden alleen verstaan die vaartuigen welke door de Nederlandse wetgeving als zeeschepen worden aangemerkt.

Artikel 1:211

1. Onder Nederlandse respectievelijk Sint Maartense luchtvaartuigen worden verstaan:

- a. luchtvaartuigen die zijn ingeschreven in Nederlandse respectievelijk Sint Maartense luchtvaartuig- registers;
- b. luchtvaartuigen die zonder bemanning zijn verhuurd aan een huurder die de hoofdzetel van zijn bedrijf, of, indien de huurder niet een zodanige zetel heeft, zijn vaste verblijfplaats, in Nederland respectievelijk Sint Maarten heeft.

2. Een luchtvaartuig is in vlucht van het moment af waarop alle buitendeuren, na het instappen, zijn gesloten tot het moment waarop een van de deuren wordt geopend voor het uitstappen. In geval van een noodlanding wordt de vlucht geacht voort te duren totdat de bevoegde autoriteiten de verantwoordelijkheid voor het luchtvaartuig en voor de personen en goederen aan boord overnemen.

3. Een luchtvaartuig is in bedrijf van het begin van het gereedmaken van dat luchtvaartuig voor een bepaalde vlucht door het grondpersoneel of door de bemanning tot het moment dat sedert de landing vierentwintig uren zijn verstreken. De periode tijdens welke het luchtvaartuig in bedrijf is strekt zich in elk geval uit tot de gehele periode tijdens welke het luchtvaartuig in vlucht is, zoals omschreven in het tweede lid.

Artikel 1:212

1. Onder vijand worden mede begrepen opstandelingen.
2. Onder oorlog wordt mede begrepen burgeroorlog.
3. Onder tijd van oorlog wordt mede begrepen de tijd waarin oorlog dreigende is alsmede de tijd vanaf het moment dat dienstplichtigen buitengewoon in werkelijke dienst worden opgeroepen en zolang zij buitengewoon in werkelijke dienst worden gehouden.

Artikel 1:213

Onder een bevriende staat wordt verstaan een buitenlandse mogendheid waarmee het Koninkrijk der Nederlanden niet in een gewapend conflict is gewikkeld.

Artikel 1:214

1. Onder internationaal beschermd persoon wordt verstaan een persoon vallende onder de omschrijving van artikel 1, eerste lid, van het Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van misdrijven tegen internationaal

beschermden personen, met inbegrip van diplomaten van 14 december 1973 (Trb. 1981, 69);

2. Onder internationaal beschermd persoon wordt tevens verstaan een persoon vallende onder de omschrijving van artikel 1, onderdeel a of b, van het Verdrag inzake de veiligheid van VN-personeel en geassocieerd personeel van 9 december 1994 (Trb. 1996, 62).

3. Onder beschermd goederen worden verstaan de goederen bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, van het in het eerste lid genoemde verdrag en artikel 9, eerste lid onderdeel b, van het in het tweede lid genoemde verdrag, zoals aangevuld door het Facultatief Protocol van 8 december 2005 (Trb. 2006, 211).

Artikel 1:215

1. Onder een jaar wordt verstaan een periode van driehonderd en vijftig dagen.

2. Onder maand wordt verstaan een periode van dertig dagen.

3. Onder dag wordt verstaan een periode van vierentwintig uren.

Artikel 1:216

Onder inklimming wordt begrepen ondergraving, alsmede het overschrijden van water of omheiningen tot afsluiting dienende.

Artikel 1:217

Onder valse sleutels worden begrepen alle tot opening van een mechanisch of elektronisch slot bestemde voorwerpen en middelen tot identificatie, die ongevoegd worden gebruikt, alsmede alle niet tot opening van die sloten bestemde voorwerpen en middelen.

Artikel 1:218

Onder vee wordt verstaan paarden, ezels, muilezels, muilieren, runderen, schapen, bokken, geiten en varkens.

Artikel 1:219

1. Onder opkoper wordt verstaan hij die van opkopen een beroep of gewoonte maakt.

2. Onder opkopen worden begrepen alle handelingen, hoe ook genaamd, waarmee kennelijk hetzelfde wordt beoogd.

Artikel 1:220

1. Onder elektriciteitswerken worden verstaan werken dienende tot voortbrenging, geleiding, transformatie of levering van elektriciteit en daarmee in verband staande beveiligings-, bevestigings-, ondersteunings- en waarschuingswerken.

2. Onder elektriciteitswerken worden niet begrepen telegraaf- en telefoonwerken.

Artikel 1:221

Onder discriminatie of discrimineren wordt verstaan elke vorm van onderscheid, elke uitsluiting, beperking of voorkeur, die ten doel heeft of ten gevolge kan hebben dat de erkenning, het genot of de uitoefening op voet van gelijkheid van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden op politiek, economisch, sociaal of cultureel terrein of op andere terreinen van het maatschappelijke leven, wordt teniet gedaan of aangetast.

Artikel 1:222

Onder gedragsdeskundige wordt verstaan een persoon die bevoegd is de titel psycholoog te voeren dan wel een arts die bevoegd is de titel psychiater of zenuwarts te voeren.

Artikel 1:223

Onder levensgezel wordt verstaan degene met wie men duurzaam feitelijk samenwoont.

Titel XII Slotbepaling

Artikel 1:224

De bepalingen van de Titels I tot en met X van dit Boek zijn ook van toepassing op feiten waarop bij andere wettelijke regelingen straf is gesteld, tenzij de desbetreffende regeling anders bepaalt.

Tweede Boek Misdrijven

Titel I Misdrijven tegen de veiligheid van het Koninkrijk of Land

Artikel 2:1

De aanslag ondernomen met het oogmerk om de Koning, de Regent respectievelijk de Gouverneur of de waarnemende Gouverneur van het leven of de vrijheid te beroven of tot regeren respectievelijk tot het uitoefenen van zijn taak ongeschikt te maken, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:2

De aanslag ondernomen met het oogmerk om het Koninkrijk geheel of gedeeltelijk onder vreemde heerschappij te brengen of om een deel daarvan af te scheiden, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:3

De aanslag ondernomen met het oogmerk om een omwenteling teweeg te brengen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:4

Hij die door geweld of bedreiging met geweld een vergadering van de Raad van Ministers uiteenjaagt, tot het nemen of niet nemen van enig besluit dwingt, een lid uit die vergadering verwijderd of opzettelijk een lid verhindert die vergadering bij te wonen of daarin vrij en onbelemmerd zijn plicht te vervullen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:5

De samenspanning tot een van de in de artikelen 2:1 tot en met 2:4 omschreven misdrijven wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:6

Hij die met een buitenlandse mogendheid in verbinding treedt, met het oogmerk om haar tot het plegen van vijandelijkheden of tot het voeren van oorlog tegen het Koninkrijk te bewegen, haar in het daartoe opgevatte voornemen te versterken, haar hulp daarbij toe te zeggen of bij de voorbereiding hulp te verlenen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:7

Hij die met een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam in verbinding treedt met het oogmerk om een zodanig persoon of lichaam tot het verschaffen van steun aan het voorbereiden, bevorderen of teweegbrengen van een omwenteling te bewegen, om een zodanig persoon of lichaam in het daartoe opgevatte voornemen te sterken of aan een zodanig persoon of lichaam daarbij hulp toe te zeggen of te verlenen, of om een omwenteling voor te bereiden, te bevorderen of teweeg te brengen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:8

1. Hij die inlichtingen waarvan de geheimhouding door het belang van het Koninkrijk of het Land of van zijn bondgenoten wordt geboden, een voorwerp waaraan zodanige inlichtingen kunnen worden ontleend, of zodanige gegevens opzettelijk verstrekt aan of opzettelijk ter beschikking stelt van een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, wordt, indien hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het zodanige inlichtingen, een zodanig voorwerp of zodanige gegevens betreft,

gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die inlichtingen, die van een verboden plaats afkomstig zijn en tot de veiligheid van het Koninkrijk of het Land of van zijn bondgenoten in betrekking staan, een voorwerp waaraan zodanige gegevens kunnen worden ontleend, of zodanige gegevens opzettelijk verstrekt aan of opzettelijk ter beschikking stelt van een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, indien hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het inlichtingen, een zodanig voorwerp of zodanige gegevens betreft.

Artikel 2:9

1. Hij die inlichtingen, een voorwerp of gegevens als bedoeld in artikel 2:8 hetzij opzettelijk openbaar maakt, hetzij zonder daartoe gerechtigd te zijn opzettelijk verstrekt aan of ter beschikking stelt van een buitenlandse mogendheid, een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam, dan wel een zodanig persoon of lichaam dat gevaar ontstaat dat de inlichtingen, het voorwerp of de gegevens aan een buitenlandse mogendheid of aan een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam bekend wordt, wordt indien hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het zodanige inlichtingen, een zodanig voorwerp of zodanige gegevens betreft, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien hij heeft gehandeld in tijd van oorlog dan wel in dienst of in opdracht van een buitenlandse mogendheid of van een in het buitenland gevestigd persoon of lichaam, kan levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie worden opgelegd.

Artikel 2:10

Hij aan wiens schuld te wijten is dat inlichtingen, een voorwerp of gegevens als bedoeld in artikel 2:8, openbaar worden gemaakt of ter beschikking komt van een tot kennisneming daarvan niet gerechtigd persoon of lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:11

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:

- a. hij die opzettelijk inlichtingen, een voorwerp of gegevens als bedoeld in artikel 2:8, zonder daartoe gerechtigd te zijn, onder zich neemt of houdt;
- b. hij die enige handeling verricht, ondernomen met het oogmerk om, zonder daartoe gerechtigd te zijn, de beschikking te krijgen over inlichtingen, een voorwerp of gegevens als bedoeld in artikel 2:8;
- c. hij die opzettelijk en wederrechtelijk binnen tracht te dringen of binnendringt in een verboden plaats, aldaar aanwezig is, of zich vandaar, wederrechtelijk aanwezig zijnde, tracht te verwijderen of verwijdert.

2. Het eerste lid, onderdeel c, is niet van toepassing, indien de rechter blijkt dat de dader niet heeft gehandeld met het oogmerk, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.

Artikel 2:12

Hij die een hem van regeringswege opgedragen onderhandeling met een buitenlandse mogendheid opzettelijk ten nadele van het Koninkrijk of het Land voert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:13

Met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:

- a. hij die, in het geval van een oorlog waarin het Koninkrijk niet betrokken is, opzettelijk enige handeling verricht waardoor het gevaar ontstaat dat het Koninkrijk in een oorlog wordt betrokken, of enig van regeringswege gegeven en bekendgemaakt bijzonder voorschrift tot handhaving van het niet deelnemen aan de oorlog opzettelijk overtreedt;
- b. hij die, in tijd van oorlog, enig voorschrift van regeringswege in het belang van de veiligheid van het Koninkrijk of het Land gegeven en bekendgemaakt, opzettelijk overtreedt.

Artikel 2:14

1. Hij die op enigerlei wijze opzettelijk van het grondgebied van Sint Maarten gebruik maakt bij het voorbereiden, bevorderen, teweegbrengen of uitvoeren van hetzij een gewelddadige omwenteling op het grondgebied van een bevriende mogendheid, hetzij enige andere tegen een dergelijke mogendheid of haar regering gerichte illegale actie, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Hij aan wiens schuld te wijten is dat van het grondgebied van Sint Maarten op enigerlei wijze gebruik wordt gemaakt bij enige handeling als bedoeld in het eerste lid wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Onder het grondgebied van Sint Maarten wordt voor de toepassing van dit artikel mede verstaan de territoriale zee rond en het luchtruim boven Sint Maarten.

4. Met ten hoogste dezelfde straf en naar de onderscheiding, gemaakt in het eerste en tweede lid, wordt gestraft de persoon met een vaste woon- of verblijfplaats in Sint Maarten, die deelneemt aan een poging tot gewelddadige omwenteling op het grondgebied van een bevriende mogendheid.

Artikel 2:15

De Nederlander die in het vooruitzicht van een oorlog met een buitenlandse mogendheid vrijwillig bij deze mogendheid in krijgsdienst treedt, wordt, indien de oorlog uitbreekt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:16

Met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft hij die opzettelijk, in

tijd van oorlog, de vijand hulp verleent of het Koninkrijk of het Land tegenover de vijand benadeelt.

Artikel 2:17

De samenspanning tot het in artikel 2:16 omschreven misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:18

Niet strafbaar is hij die een van de in de artikelen 2:16 en 2:17 omschreven misdrijven heeft begaan in de redelijke overtuiging het belang van het Koninkrijk of het Land niet te schaden.

Artikel 2:19

Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft hij die, in tijd van oorlog, zonder oogmerk om de vijand hulp te verlenen of het Koninkrijk of het Land tegenover de vijand te benadelen, opzettelijk:

- a. een spion van de vijand opneemt, verbergt of voorthelpt;
- b. desertie van een militair, in dienst van het Koninkrijk, teweegbrengt of bevordert.

Artikel 2:20

1. Hij die, in tijd van oorlog, enige bedrieglijke handeling pleegt bij levering van benodigdheden ten dienste van de krijgsmacht, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met het opzicht over de levering van de goederen belast, de bedrieglijke handeling opzettelijk toelaat.

Artikel 2:21

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a tot en met c, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:22

De straffen gesteld op de in de artikelen 2:16 tot en met 2:20 omschreven feiten, zijn van toepassing indien een van die feiten wordt gepleegd tegen of met betrekking tot de bondgenoten van het Koninkrijk in een gemeenschappelijke oorlog.

Artikel 2:23

De artikelen 2:13, onderdeel b, en 2:15 tot en met 2:22 vinden overeenkomstige toepassing in geval van een gewapend conflict dat niet als oorlog kan worden aangemerkt en waarbij het Koninkrijk of het Land is

betrokken, hetzij ter individuele of collectieve zelfverdediging, hetzij tot herstel van internationale vrede en veiligheid.

Titel II

Misdrijven tegen de Koninklijke waardigheid en tegen de waardigheid van de Gouverneur

Artikel 2:24

1. De aanslag op het leven of de vrijheid van de echtgenoot van de Koning, van de vermoedelijke opvolger van de Koning, of van diens echtgenoot, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien de aanslag op het leven de dood ten gevolge heeft of met voorbedachten rade wordt ondernomen, wordt de schuldige gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:25

Feitelijke aanranding van de persoon van de Koning, die niet valt in een zwaardere strafbepaling, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:26

Feitelijke aanranding van de persoon van de echtgenoot van de Koning, van de vermoedelijke opvolger van de Koning, van diens echtgenoot, van de Regent of van de Gouverneur of de waarnemende Gouverneur, die niet valt in een zwaardere strafbepaling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:27

Opzettelijke belediging van de Koning wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:28

Opzettelijke belediging van de echtgenoot van de Koning, van de vermoedelijke opvolger van de Koning, van diens echtgenoot, van de Regent of van de Gouverneur of de waarnemende Gouverneur, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:29

1. Hij die een geschrift of afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken, waarin een belediging voorkomt voor de Koning, de echtgenoot van de Koning, de vermoedelijke opvolger van de Koning, diens echtgenoot, van de Regent of van de Gouverneur of de waarnemende Gouverneur, verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat, of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat in het

geschrift of de afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken zodanige belediging voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met gelijke wetenschap of een gelijke reden tot vermoeden, de inhoud van een zodanig geschrift openlijk ten gehore brengt.

Artikel 2:30

1. Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:24 tot en met 2:28 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a tot en met c, vermelde rechten worden uitgesproken.

2. Bij veroordeling wegens een van de in artikel 2:29 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:31

1. Indien het misdrijf, strafbaar gesteld in het eerste lid van artikel 2:24 is begaan met een terroristisch oogmerk, wordt de schuldige gestraft met levenslange of tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien een misdrijf, strafbaar gesteld in de artikelen 2:25 en 2:26, is begaan met een terroristisch oogmerk, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd.

Artikel 2:32

De samenspanning tot de in artikel 2:24 omschreven misdrijven, te begaan met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Titel III

Misdrijven tegen hoofden van bevriende staten en andere internationaal beschermde personen

Artikel 2:33

1. De aanslag op het leven of de vrijheid van een hoofd van een bevriende staat of van een internationaal beschermd persoon, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien de aanslag op het leven de dood ten gevolge heeft of met voorbedachten rade wordt ondernomen, wordt de schuldige gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:34

Feitelijke aanranding van de persoon van een hoofd van een bevriende staat of van een internationaal beschermd persoon, die niet valt in een zwaardere strafbepaling, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten

hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:35

Hij die opzettelijk geweld pleegt tegen de beschermde goederen van een internationaal beschermd persoon wordt, indien daardoor gevaar voor de veiligheid of de vrijheid van die persoon te duchten is, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:36

1. Opzettelijke belediging van het hoofd of lid van de regering van een bevriende staat, in de uitoefening van zijn ambt in Sint Maarten verblijvende, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
2. Opzettelijke belediging van een vertegenwoordiger van een buitenlandse mogendheid bij de regeringen van het Koninkrijk of Sint Maarten in zijn hoedanigheid aangedaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:37

Hij die een geschrift of afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken, waarin een belediging voorkomt voor een regerend vorst of ander hoofd van een bevriende staat of voor een vertegenwoordiger van een buitenlandse mogendheid bij de regeringen van het Koninkrijk of Sint Maarten in zijn hoedanigheid, met het oogmerk om aan de beledigende inhoud ruchtbaarheid te geven of de ruchtbaarheid daarvan te vermeerderen, verspreidt, openlijk ten toon stelt of aanslaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:38

1. Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:33 tot en met 2:36 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a tot en met c, vermelde rechten worden uitgesproken.
2. Bij veroordeling wegens het in artikel 2:37 omschreven misdrijf, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:39

1. Indien het misdrijf, strafbaar gesteld in artikel 2:33, eerste lid, is begaan met een terroristisch oogmerk, wordt de schuldige gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Indien een misdrijf, strafbaar gesteld in de artikelen 2:34 en 2:35, is begaan met een terroristisch oogmerk, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met de helft verhoogd.

Artikel 2:40

De samenspanning tot de in de artikelen 2:33 tot en met 2:35 omschreven misdrijven, te begaan met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Titel IV Misdrijven betreffende de uitoefening van staatsplichten en staatsrechten

Artikel 2:41

Hij die door geweld of bedreiging met geweld een vergadering van de Staten of van hun krachtens het reglement van orde gevormde of benoemde commissies uiteenjaagt of tot het nemen of niet nemen van enig besluit dwingt of een lid, een minister of een staatssecretaris uit die vergadering verwijdert of opzettelijk verhindert die bij te wonen of daarin vrij en onbelemmerd zijn plicht te vervullen, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:42

De samenspanning tot het in artikel 2:41 omschreven misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:43

Hij die bij gelegenheid van een krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing door geweld of bedreiging met geweld opzettelijk iemand verhindert zijn of eens anders kiesrecht vrij en onbelemmerd uit te oefenen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:44

1. Hij die bij gelegenheid van een krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing door gift of belofte iemand omkoopt om zijn of eens anders kiesrecht hetzij niet, hetzij op bepaalde wijze uit te oefenen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft de kiezer of de gemachtigde van een kiezer die zich door gift of belofte tot een of ander laat omkopen.

Artikel 2:45

Hij die bij gelegenheid van een krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing, enige bedrieglijke handeling pleegt waardoor een stem van onwaarde wordt of een ander dan de bij het uitbrengen van de stem bedoelde persoon wordt aangewezen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde

categorie.

Artikel 2:46

Hij die opzettelijk zich voor een ander uitgevende, aan een krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing deelneemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:47

Hij die bij gelegenheid van een krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing, opzettelijk een plaats gehad hebbende stemming verijdelt of enige bedrieglijke handeling pleegt waardoor aan de stemming een andere uitslag wordt gegeven dan door de wettig uitgebrachte stemmen zou zijn verkregen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:48

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a tot en met c, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel V

Misdrijven tegen de openbare orde

Artikel 2:49

1. Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of door middel van een afbeelding of van gegevens uit geautomatiseerde werken, tot enig misdrijf of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag opruit, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien het strafbare feit waartoe wordt opgeruid een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf inhoudt, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:50

1. Hij die een geschrift of afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken waarin tot enig misdrijf of tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag wordt opgeruid, verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat in het geschrift of de afbeelding of de gegevens uit geautomatiseerde werken zodanige opruiing voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met gelijke wetenschap of een gelijke reden tot vermoeden, de inhoud van een

zodanig geschrift of van zodanige gegevens uit geautomatiseerde werken openlijk ten gehore brengt.

3. Indien het strafbare feit waartoe bij geschrift of afbeelding wordt opgeruid een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf inhoudt, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:51

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:49 en 2:50 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a tot en met c, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:52

Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of door middel van een afbeelding of van gegevens uit geautomatiseerde werken, aanbiedt inlichtingen, gelegenheid of middelen te verschaffen om enig misdrijf te plegen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:53

1. Hij die een geschrift of afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken waarin wordt aangeboden inlichtingen, gelegenheid of middelen te verschaffen om enig misdrijf te plegen, verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat in het geschrift of de afbeelding of de gegevens uit geautomatiseerde werken zodanig aanbod voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met gelijke wetenschap of een gelijke reden tot vermoeden, de inhoud van een zodanig geschrift of van zodanige gegevens uit geautomatiseerde werken openlijk ten gehore brengt.

3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:54

Hij die zich of een ander opzettelijk gelegenheid, middelen of inlichtingen tot het plegen van een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf verschaft of tracht te verschaffen, dan wel zich opzettelijk kennis of vaardigheden daartoe verwerft of een ander bijbrengt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:55

1. Als schuldig aan terrorismefinanciering wordt met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie gestraft degene die opzettelijk:

- a. voor zich of voor een ander middellijk of onmiddellijk fondsen vergaart voor het plegen van een terroristisch misdrijf of voor de ondersteuning van personen of organisaties die terroristische misdrijven plegen of beogen te plegen, dan wel voor het plegen van een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf;
- b. voor zich of voor een ander middellijk of onmiddellijk fondsen vergaart in de wetenschap dat deze fondsen geheel of gedeeltelijk gebruikt zullen worden voor het plegen van een terroristisch misdrijf, of voor de ondersteuning van personen of organisaties die terroristische misdrijven plegen of beogen te plegen, dan wel voor het plegen van een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf;
- c. aan een ander middellijk of onmiddellijk fondsen verstrekt of ter beschikking stelt voor het plegen van een terroristisch misdrijf of voor de ondersteuning van personen of organisaties die terroristische misdrijven plegen of beogen te plegen, dan wel voor het plegen van een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf;
- d. aan een ander middellijk of onmiddellijk fondsen verstrekt of ter beschikking stelt in de wetenschap dat deze fondsen geheel of gedeeltelijk gebruikt zullen worden voor het plegen van een terroristisch misdrijf of voor de ondersteuning van personen of organisaties die terroristische misdrijven plegen of beogen te plegen, dan wel voor het plegen van een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder een ander verstaan natuurlijke personen, rechtspersonen, groepen van natuurlijke personen of rechtspersonen, en organisaties; onder fondsen wordt verstaan geld, alsmede alle zaken en alle vermogensrechten, hoe dan ook verkregen, en de bescheiden en gegevensdragers, in welke vorm of hoedanigheid dan ook, waaruit de eigendom of gerechtigdheid ten aanzien van het geld, de zaken of vermogensrechten blijken, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, bankkredieten, travellers cheques, bankcheques, postwissels, aandelen, waardepapieren, obligaties, wissels en kredietbrieven.

Artikel 2:56

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:54 en 2:55 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:57

Hij die, kennis dragende van een strafbare samenspanning tot enig misdrijf dan wel van het voornemen tot het plegen van een terroristisch misdrijf op een tijdstip waarop het plegen van dit misdrijf nog kan worden voorkomen, opzettelijk nalaat daarvan tijdig voldoende kennis te geven, hetzij aan de ambtenaren van justitie of politie, hetzij aan de bedreigde,

wordt, indien het misdrijf is gevolgd, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:58

1. Hij die, kennis dragende van een voornemen tot het plegen van een van de in de artikelen 2:1 tot en met 2:26 omschreven misdrijven, tot desertie in tijd van oorlog, tot militair verraad, tot moord, mensenroof of verkrachting of tot een van de in Titel VI van dit Boek omschreven misdrijven, op een tijdstip waarop het plegen van deze misdrijven nog kan worden voorkomen, opzettelijk nalaat daarvan tijdig voldoende kennis te geven, hetzij aan de ambtenaren van justitie of politie, hetzij aan de bedreigde, wordt, indien het misdrijf is gevolgd, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, kennis dragende van enig in het eerste lid vermeld reeds gepleegd misdrijf waardoor levensgevaar is ontstaan, op een tijdstip waarop de gevolgen nog kunnen worden afgewend, opzettelijk nalaat daarvan gelijke kennisgeving te doen.

Artikel 2:59

De artikelen 2:57 en 2:58 zijn niet van toepassing op hem die door de kennisgeving gevaar voor een strafvervolging zou doen ontstaan voor zichzelf, voor een van zijn bloedverwanten of aangehuwden in de rechte linie of in de tweede of derde graad van de zijlinie, voor zijn echtgenoot of levensgezel dan wel zijn gewezen echtgenoot of levensgezel, of voor een ander bij wiens vervolging hij zich, uit hoofde van zijn ambt of beroep, van het afleggen van getuigenis zou kunnen verschonen.

Artikel 2:60

1. Hij die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of door middel van een afbeelding of van gegevens uit geautomatiseerde werken, opzettelijk beledigend uitlaat over een groep mensen wegens hun godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, kleur, taal, nationale of maatschappelijke afkomst, of lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap of geslacht dan wel hetero- of homoseksuele gerichtheid, of het behoren tot een nationale minderheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:61

1. Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of door middel van een afbeelding of van gegevens uit geautomatiseerde werken, aanzet tot discriminatie van of haat of gewelddadig optreden tegen een groep mensen, of tot gewelddadig optreden tegen hun goederen wegens een of meer van de kenmerken, genoemd in artikel 2:60, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:62

1. Hij die, anders dan ten behoeve van zakelijke berichtgeving:
  - a. een uitlating openbaar maakt die, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, voor een groep mensen wegens een of meer van de kenmerken genoemd in artikel 2:60 beledigend is, of aanzet tot discriminatie van of haat of gewelddadig optreden tegen een groep mensen, of tot gewelddadig optreden tegen hun goederen wegens een of meer van de kenmerken genoemd in artikel 2:60,
  - b. een voorwerp waarin, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, zulk een uitlating is vervat, aan iemand, anders dan op diens verzoek, doet toekomen, dan wel verspreidt of ter openbaarmaking van die uitlating of verspreiding in voorraad heeft,

wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:63

Hij die deelneemt of geldelijke of andere stoffelijke steun verleent aan activiteiten gericht op discriminatie van een groep mensen wegens een of meer van de kenmerken, genoemd in artikel 2:60, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:64

1. Hij die in de uitoefening van een ambt, beroep of bedrijf een of meer mensen opzettelijk discrimineert wegens hun ras, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:65

1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk vertoeft in de woning of het besloten lokaal of op een besloten erf, bij een ander in gebruik, wordt als schuldig aan huisvredebreuk gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Indien twee of meer verenigde personen het misdrijf, bedoeld in het eerste en tweede lid, plegen, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:66

1. Hij die in een woning of gebouw, waarvan het gebruik door de rechthebbende is beëindigd, wederrechtelijk binnendringt of wederrechtelijk aldaar vertoeft, wordt, als schuldig aan kraken, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Indien twee of meer verenigde personen het misdrijf, bedoeld in het eerste en tweede lid, plegen, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:67

1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk vertoeft in een voor de openbare dienst bestemd lokaal, wordt als schuldig aan lokaalvredebreuk gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

3. Indien twee of meer verenigde personen het misdrijf, bedoeld in het eerste en tweede lid, plegen, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:68

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:65 en 2:67 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van het in artikel 1:64, eerste lid, onderdeel e, vermelde recht worden uitgesproken.

Artikel 2:69

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt, als schuldig aan hacking, gestraft hij die zich opzettelijk en wederrechtelijk toegang heeft verschaft tot een geautomatiseerd werk, of tot een deel daarvan. De toegang wordt in ieder geval geacht wederrechtelijk te zijn verschaft indien de toegang tot het werk is verworven:

- a. door het doorbreken van een beveiliging;
- b. door een technische ingreep;
- c. met behulp van valse signalen of een valse sleutel, of
- d. door het aannemen van een valse hoedanigheid.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hacking, indien de dader vervolgens gegevens die zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen door middel van het geautomatiseerd werk waarin hij zich wederrechtelijk bevindt, voor zichzelf of een ander overneemt, aftapt of opneemt.

3. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hacking gepleegd door tussenkomst van een openbaar telecommunicatienetwerk, indien de dader vervolgens:

- a. met het oogmerk zichzelf of een ander wederrechtelijk te bevoordelen gebruik maakt van verwerkingscapaciteit van een geautomatiseerd werk;
- b. door tussenkomst van het geautomatiseerd werk waarin hij is binnengedrongen de toegang verwerft tot het geautomatiseerd werk van een derde.

Artikel 2:70

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die opzettelijk en wederrechtelijk de toegang tot of het gebruik van een geautomatiseerd werk belemmert door daaraan gegevens aan te bieden of toe te zenden.

Artikel 2:71

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die met een technisch hulpmiddel een gesprek dat in een woning of besloten lokaal of op een besloten erf wordt gevoerd opzettelijk:

- a. anders dan in opdracht van een deelnemer aan dat gesprek afluistert;
- b. zonder deelnemer aan dat gesprek te zijn en anders dan in opdracht van zulk een deelnemer opneemt.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op het opnemen:

- a. van gegevens die worden verwerkt of overgedragen door middel van telecommunicatie of door middel van een geautomatiseerd werk;
- b. behoudens in geval van kennelijk misbruik, met een technisch hulpmiddel dat op gezag van degene bij wie de woning, het lokaal of het erf in gebruik is, niet heimelijk aanwezig is;
- c. ten behoeve van de strafvordering of op bijzondere last van de Minister van Algemene Zaken, de Minister van Justitie en de Minister van Verkeer en Vervoer gezamenlijk, telkens voor de duur van ten hoogste drie maanden aan het Hoofd van de Veiligheidsdienst Sint Maarten te geven, in gevallen waarin zulks nodig is in het belang van de veiligheid van het Land.

Artikel 2:72

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die, met het oogmerk een gesprek dat elders dan in een woning of besloten lokaal of op een besloten erf wordt gevoerd af te luisteren of op te nemen, dat gesprek met een technisch hulpmiddel heimelijk:

- a. anders dan in opdracht van een deelnemer aan dat gesprek afluistert;

- b. zonder deelnemer aan dat gesprek te zijn en anders dan in opdracht van zulk een deelnemer opneemt.
2. Artikel 2:71, tweede lid, onderdelen a en c, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2:73

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die opzettelijk en wederrechtelijk met een technisch hulpmiddel gegevens aftapt of opneemt die niet voor hem bestemd zijn en die worden verwerkt of overgedragen door middel van telecommunicatie of door middel van een geautomatiseerd werk.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op het aftappen of opnemen:
- a. van door middel van een radio-ontvangapparaat ontvangen gegevens, tenzij om de ontvangst mogelijk te maken een bijzondere inspanning is geleverd of een niet toegestane ontvanginrichting is gebruikt;
  - b. door of in opdracht van de gerechtigde tot een voor de telecommunicatie gebezigde aansluiting, behoudens in geval van kennelijk misbruik;
  - c. ten behoeve van een goede werking van een openbaar telecommunicatienetwerk, ten behoeve van de strafvordering of op bijzondere last van de Minister van Algemene Zaken, de Minister van Justitie en de Minister van Verkeer en Vervoer gezamenlijk, telkens voor de duur van ten hoogste drie maanden aan het Hoofd van de Veiligheidsdienst Sint Maarten te geven, in gevallen waarin zulks nodig is in het belang van de veiligheid van het Land.

Artikel 2:74

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die met het oogmerk dat daardoor een gesprek, telecommunicatie of andere gegevensoverdracht of andere gegevensverwerking door een geautomatiseerd werk wederrechtelijk wordt afgeluisterd, afgetapt of opgenomen, een technisch hulpmiddel op een bepaalde plaats aanwezig doet zijn.
2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met het oogmerk dat daarmee een misdrijf als bedoeld in de artikelen 2:69, eerste lid, 2:70 of 2:73 wordt gepleegd:
- a. een technisch hulpmiddel dat hoofdzakelijk geschikt gemaakt of ontworpen is tot het plegen van een zodanig misdrijf, vervaardigt, verkoopt, verwerft, invoert, verspreidt of anderszins ter beschikking stelt of voorhanden heeft, of
  - b. een computerwachtwoord, toegangscode of daarmee vergelijkbaar gegeven waardoor toegang kan worden verkregen tot een geautomatiseerd werk of een deel daarvan, verkoopt, verwerft, verspreidt of anderszins ter beschikking stelt of voorhanden heeft.
3. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die het in het tweede lid bedoelde feit pleegt terwijl zijn oogmerk is gericht op een misdrijf als bedoeld in artikel 2:69, tweede of derde lid.

Artikel 2:75

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

- a. hij die de beschikking heeft over een voorwerp waarop, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, gegevens zijn vastgelegd die door wederrechtelijk afluisteren, aftappen of opnemen van een gesprek, telecommunicatie of andere gegevensoverdracht of andere gegevensverwerking door een geautomatiseerd werk zijn verkregen;
- b. hij die gegevens die hij door wederrechtelijk afluisteren, aftappen of opnemen van een gesprek, telecommunicatie of andere gegevensoverdracht of andere gegevensverwerking door een geautomatiseerd werk heeft verkregen of die, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, ten gevolge van zulk afluisteren, aftappen of opnemen te zijner kennis zijn gekomen, opzettelijk aan een ander bekend maakt;
- c. hij die een voorwerp als omschreven in onderdeel a opzettelijk ter beschikking stelt van een ander.

Artikel 2:76

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

- a. hij die, gebruik makende van een technisch hulpmiddel waarvan de aanwezigheid niet op duidelijke wijze kenbaar is gemaakt, opzettelijk en wederrechtelijk van een persoon, aanwezig in een woning of op een andere niet voor het publiek toegankelijke plaats, een afbeelding vervaardigt;
- b. hij die de beschikking heeft over een afbeelding welke, naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, door of ten gevolge van een in onderdeel a strafbaar gestelde handeling is verkregen.

Artikel 2:77

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die een afbeelding, als bedoeld in artikel 2:76, onderdeel b, openbaar maakt.

Artikel 2:78

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:69 tot en met 2:77 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:79

1. Deelneming aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Deelneming aan de voortzetting van de werkzaamheid van een rechtspersoon die bij onherroepelijke rechterlijke beslissing verboden is verklaard en deswege is ontbonden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Ten aanzien van de oprichters, leiders of bestuurders van een organisatie als bedoeld in het eerste lid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd.

4. Onder deelneming als omschreven in het eerste lid wordt mede begrepen het verlenen van geldelijke of stoffelijke steun aan alsmede het werven van gelden of personen ten behoeve van de daar omschreven organisatie.

Artikel 2:80

1. Deelneming aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van terroristische misdrijven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Oprichters, leiders of bestuurders van een organisatie als bedoeld in het eerste lid, worden gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Artikel 2:79, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2:81

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:79 en 2:80 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:82

1. Hij die openlijk in vereniging geweld pleegt tegen personen of goederen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. De schuldige wordt gestraft:

a. met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien hij opzettelijk goederen vernielt of indien het door hem gepleegde geweld enig lichamelijk letsel ten gevolge heeft;

b. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft;

c. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld de dood ten gevolge heeft.

3. Artikel 1:199 is niet van toepassing.

Artikel 2:83

1. Hij die opzettelijk door valse alarmkreten of signalen de rust verstoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Hij die opzettelijk wederrechtelijk gebruik maakt van een alarmnummer voor publieke diensten wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:84

1. Hij die een voorwerp verzendt of op een al dan niet voor het publiek toegankelijke plaats achterlaat of plaatst, met het oogmerk een ander ten onrechte te doen geloven dat daardoor een ontploffing kan worden

teweegebracht, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die gegevens doorgeeft met het oogmerk een ander ten onrechte te doen geloven dat op een al dan niet voor publiek toegankelijke plaats een voorwerp aanwezig is waardoor een ontploffing kan worden teweegebracht.

Artikel 2:85

Hij die door geweld of bedreiging met geweld een geoorloofde openbare vergadering of betoging verhindert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:86

Hij die door het verwekken van wanorde of het maken van gedruis een geoorloofde openbare vergadering, of door het verwekken van wanorde een geoorloofde betoging opzettelijk verstoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:87

Hij die door geweld of bedreiging met geweld hetzij een geoorloofde openbare samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, hetzij een geoorloofde godsdienstige of levensbeschouwelijke plechtigheid of lijkbezorging verhindert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:88

Hij die door het verwekken van wanorde of het maken van gedruis hetzij een geoorloofde openbare samenkomst tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging, hetzij een geoorloofde godsdienstige of levensbeschouwelijke plechtigheid of lijkbezorging opzettelijk verstoort, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:89

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

- a. hij die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken, door smalende godslastering op voor godsdienstige gevoelens krenkende wijze uitlaat;
- b. hij die een bedienaar van de godsdienst in de geoorloofde waarneming van zijn bediening bespot;
- c. hij die voorwerpen aan een eredienst gewijd, waar en wanneer de uitoefening van die dienst geoorloofd is, beschimpt.

Artikel 2:90

1. Hij die een geschrift of afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken waarin uitlatingen voorkomen die, als smalende godslastering, voor godsdienstige gevoelens krenkend zijn, verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat in het geschrift of de afbeelding zodanige uitlating voorkomt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met gelijke wetenschap of een gelijke reden tot vermoeden, de inhoud van een zodanig geschrift of gegevens uit geautomatiseerde werken openlijk ten gehore brengt.

3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:91

Hij die opzettelijk de geoorloofde toegang tot een begraafplaats of crematorium of het geoorloofd vervoer van een lijk naar een begraafplaats of crematorium verhindert of belemmert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:92

Hij die opzettelijk een graf schendt of enig op een begraafplaats opgericht gedenkteken opzettelijk en wederrechtelijk vernietigt of beschadigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:93

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk een lijk opgraaft of wegneemt of een opgegraven of weggenomen lijk verplaatst of vervoert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:94

Hij die een lijk begraaft, verbrandt, vernietigt, verbergt, wegvoert of wegmaakt, met het oogmerk om het feit of de oorzaak van het overlijden, dan wel van het dood ter wereld komen te verhelen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:95

Hij die uit winstbejag opzettelijk bevordert dat een kind beneden de leeftijd van zes maanden hetwelk niet onder voogdij van een rechtspersoon staat, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de voogdijraad, als pleegkind wordt opgenomen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde

categorie.

Artikel 2:96

1. Hij die in de uitoefening van een beroep of bedrijf opzettelijk teweegbrengt of bevordert dat een draagmoeder of een vrouw die draagmoeder wenst te worden, rechtstreeks of middellijk met een ander onderhandelt of een afspraak maakt ten einde het voornemen, bedoeld in het derde lid, uit te voeren, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft:

- a. hij die in het openbaar diensten aanbiedt, bestaande uit het teweegbrengen of bevorderen van onderhandelingen of een afspraak als bedoeld in het eerste lid;
- b. hij die openbaar maakt dat een vrouw draagmoeder wenst te worden of als zodanig beschikbaar is, dan wel dat een vrouw die draagmoeder wenst te worden of als zodanig beschikbaar is, wordt gezocht.

3. Als draagmoeder wordt aangemerkt de vrouw die zwanger is geworden met het voornemen een kind te baren ten behoeve van een ander die het ouderlijk gezag over dat kind wil verwerven, dan wel anderszins duurzaam de verzorging en opvoeding van dat kind op zich wil nemen.

Artikel 2:97

1. Hij die in de uitoefening van een beroep of bedrijf opzettelijk teweegbrengt of bevordert dat een vrouw rechtstreeks of middellijk met een ander onderhandelt of een afspraak maakt in verband met de wens van die vrouw de verzorging en opvoeding van haar kind duurzaam aan een ander over te laten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Onverminderd artikel 2:96, eerste lid, is het eerste lid niet van toepassing

- a. indien het in het eerste lid bedoelde teweegbrengen of bevorderen geschiedt door de voogdijraad of een door de raad daartoe aangewezen persoon;
- b. indien het in het eerste lid bedoelde teweegbrengen of bevorderen een verwijzing betreft naar een organisatie als bedoeld in onderdeel a.

Titel VI

Misdrijven waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar wordt gebracht

Artikel 2:98

Hij die opzettelijk brand sticht, een ontploffing teweegbrengt of een overstroming veroorzaakt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten is;

- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander te duchten is;
- c. met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:99

1. Hij aan wiens schuld brand, ontploffing of overstroming te wijten is, wordt gestraft:
  - a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie, indien daardoor gemeen gevaar voor goederen ontstaat;
  - b. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daardoor levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander ontstaat;
  - c. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.
2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:100

Hij die opzettelijk bij of in het vooruitzicht van brand blusgereedschappen of blusmiddelen wederrechtelijk verbergt of onbruikbaar maakt, of op enige wijze de blussing van brand verhindert of belemmert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:101

Hij die opzettelijk bij of in het vooruitzicht van watersnood dammaterialen of gereedschappen wederrechtelijk verbergt of onbruikbaar maakt, enige poging tot herstel van waterreservoirs, dammen of andere waterkeringen verijdelt, of de aangewende middelen tot het voorkomen of stuiten van overstroming tegenwerkt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:102

Hij die opzettelijk enig werk dienend tot waterkering, wateropvang, waterlozing, gas- of waterleiding of riolering vernielt, onbruikbaar maakt of beschadigt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor een overstroming of gemeen gevaar voor goederen te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;

- c. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:103

Hij die opzettelijk enig elektriciteitswerk vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk veroorzaakt, of een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel verijdelt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, indien daardoor verhindering of bemoeilijking van stroomlevering ten algemenen nutte ontstaat;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten is;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;
- d. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:104

1. Hij aan wiens schuld te wijten is, dat enig elektriciteitswerk wordt vernield, beschadigd, of onbruikbaar gemaakt, dat stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk ontstaat, of dat een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel wordt verijdeld, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie, indien daardoor verhindering of bemoeilijking van stroomlevering ten algemenen nutte of gemeen gevaar voor goederen ontstaat;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daardoor levensgevaar voor een ander ontstaat;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:105

Hij die opzettelijk mensen, dieren, planten of goederen aan ioniserende stralen blootstelt, dan wel mensen, dieren, planten, goederen, bodem, water of lucht met radioactieve stoffen besmet, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is;
- b. met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan

levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:106

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat mensen, dieren, planten of goederen aan ioniserende stralen worden blootgesteld, dan wel mensen, dieren, planten, goederen, bodem, water of lucht met radioactieve stoffen worden besmet, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:107

1. Hij die opzettelijk enig geautomatiseerd werk of enig werk voor telecommunicatie vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk veroorzaakt, of een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel verijdelt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, indien daardoor wederrechtelijk verhindering of bemoeilijking van de opslag, verwerking of overdracht van gegevens ten algemene nutte of stoornis in een openbaar telecommunicatienetwerk of in de uitvoering van een openbare telecommunicatiedienst, ontstaat;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen of voor de verlening van diensten te duchten is;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;
- d. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die, met het oogmerk dat daarmee een misdrijf als bedoeld in het eerste lid wordt gepleegd:

- a. een technisch hulpmiddel dat hoofdzakelijk geschikt gemaakt of ontworpen is tot het plegen van een zodanig misdrijf, vervaardigt, verkoopt, verwerft, invoert, verspreidt of anderszins ter beschikking stelt of voorhanden heeft, of
- b. een computerwachtwoord, toegangscode of daarmee vergelijkbaar gegeven waardoor toegang kan worden verkregen tot een geautomatiseerd werk of een deel daarvan, verkoopt, verwerft, verspreidt of anderszins ter beschikking stelt of voorhanden heeft.

Artikel 2:108

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat enig geautomatiseerd werk of enig werk voor telecommunicatie wordt vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt, dat stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk ontstaat, of dat een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel wordt verijdeld, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie, indien daardoor verhindering of bemoeilijking van de opslag, verwerking of overdracht van gegevens ten algemene nutte, stoornis in een openbaar telecommunicatienetwerk of in de uitvoering van een openbare telecommunicatiedienst, of gemeen gevaar voor goederen of voor de verlening van diensten ontstaat;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daardoor levensgevaar voor een ander ontstaat;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:109

Hij die opzettelijk enig werk dienende voor het openbaar verkeer of het luchtverkeer vernielt, onbruikbaar maakt of beschadigt, enige openbare land- of waterweg verspert of een ten aanzien van zodanig werk of van zodanige weg genomen veiligheidsmaatregel verijdelt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van het verkeer te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van het verkeer te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:110

Hij die opzettelijk op een luchthaven een luchtvaartuig buiten bedrijf of enige voorziening vernielt, onbruikbaar maakt of beschadigt, dan wel de diensten op een luchthaven verstoort, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van de luchtvaart te duchten valt;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van de luchtvaart te duchten valt en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:111

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat enig werk dienende voor het openbaar verkeer of het luchtverkeer wordt vernield, onbruikbaar gemaakt of beschadigd, enige openbare land- of waterweg versperd of een ten aanzien van zodanig werk of van zodanige weg genomen veiligheidsmaatregel verijdeld wordt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie, indien daardoor het verkeer onveilig wordt;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:112

Hij die opzettelijk een voor de veiligheid van de scheepvaart of luchtvaart gesteld teken of hulpmiddel vernielt, beschadigt, wegneemt of verplaatst, de werking daarvan verijdelt of een verkeerd teken stelt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van de scheepvaart of luchtvaart te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van de scheepvaart of luchtvaart te duchten is en het feit het zinken, stranden of verongelukken van een vaartuig of een luchtvaartuig ten gevolge heeft;
- c. met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van de scheepvaart of luchtvaart te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:113

1. Hij aan wiens schuld vernieling, beschadiging, wegneming of verplaatsing van een voor de veiligheid van de scheepvaart of luchtvaart gesteld teken of hulpmiddel dan wel de verijdeling van de werking daarvan of het stellen van een verkeerd teken te wijten is, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie, indien daardoor de scheepvaart of de luchtvaart onveilig wordt;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien het feit het zinken, stranden of verongelukken van een vaartuig of een luchtvaartuig ten gevolge heeft;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd

en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:114

Hij die enig vaartuig, voertuig of luchtvaartuig opzettelijk en wederrechtelijk doet zinken, stranden of verongelukken, vernielt, onbruikbaar maakt of beschadigt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;
- b. met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:115

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat enig vaartuig, voertuig of luchtvaartuig zinkt, strandt of verongelukt, vernield, onbruikbaar gemaakt of beschadigd wordt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daardoor levensgevaar voor een ander ontstaat;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:116

1. Hij die een middel van openbaar vervoer dan wel een vrachtwagen met een gevaarlijke lading door geweld, bedreiging met geweld of vreesaanjaging in zijn macht brengt of houdt dan wel van zijn route doet afwijken, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien twee of meer personen het feit gezamenlijk plegen, of indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, dan wel het feit is gepleegd met het oogmerk iemand wederrechtelijk van zijn vrijheid te beroven of beroofd te houden, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:117

Hij die enig gebouw, getimmerte, installatie ter zee of voor het publiek toegankelijke plaats opzettelijk vernielt of beschadigt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;
- c. met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:118

1. Hij aan wiens schuld de vernieling of beschadiging van enig gebouw, getimmerte, installatie ter zee of voor het publiek toegankelijke plaats te wijten is, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie, indien daardoor gemeen gevaar voor goederen ontstaat;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daardoor levensgevaar voor een ander ontstaat;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:119

1. Hij die opzettelijk wederrechtelijk een stof in een inrichting ten behoeve van de drinkwatervoorziening of in een tot gezamenlijk gebruik van of met anderen bestemde waterleiding brengt, dan wel de aanmaak van drinkwater in of de toevoer van drinkwater vanuit de openbare drinkwatervoorziening belemmert, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor een ander te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Hij die opzettelijk enig voor de openbare drinkwatervoorziening bestemd werk vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk veroorzaakt, of een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel verijdelt, wordt, indien daardoor verhindering of bemoeilijking van de openbare drinkwatervoorziening te duchten is, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:120

1. Hij aan wiens schuld te wijten is, dat wederrechtelijk een stof in een inrichting ten behoeve van de drinkwatervoorziening of in een tot

gezamenlijk gebruik van of met anderen bestemde waterleiding, wordt gebracht, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Hij aan wiens schuld te wijten is, dat enig voor de openbare drinkwatervoorziening bestemd werk wordt vernield, beschadigd, of onbruikbaar gemaakt, dat stoornis in de gang of in de werking van een zodanig werk ontstaat of dat een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel wordt verijdeld, wordt, indien daardoor verhinderd of bemoeilijkt van de openbare drinkwatervoorziening te duchten is, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

3. Indien de schuld, bedoeld in het eerste of tweede lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:121

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk een stof op of in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater brengt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:122

1. Hij aan wiens schuld te wijten is, dat wederrechtelijk een stof op of in de bodem, in de lucht of in het oppervlaktewater wordt gebracht, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien daarvan gevaar voor de openbare gezondheid of levensgevaar voor een ander te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

2. Indien de schuld, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:123

1. Hij die waren verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert of uitdeelt in de wetenschap dat zij voor het leven of de gezondheid schadelijk zijn, en dat schadelijk karakter verzwijgende, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien het feit iemands dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:124

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat waren, schadelijk voor het leven of de gezondheid, verkocht, afgeleverd of uitgedeeld worden, zonder dat de koper of verkrijger met dat schadelijk karakter bekend is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien het feit iemands dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Indien de schuld, bedoeld in het eerste en tweede lid, bestaat uit roekeloosheid, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:125

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:126

1. Indien op een misdrijf, strafbaar gesteld in de artikelen 2:98, 2:100, 2:101, 2:102, 2:103, 2:105, 2:107, 2:109, 2:110, 2:112, 2:114, 2:116, 2:117, 2:119, 2:121 en 2:123 een gevangenisstraf van minder dan vijftien jaren is gesteld en het is begaan met een terroristisch oogmerk, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met de helft verhoogd.

2. Indien op een misdrijf, strafbaar gesteld in de artikelen, genoemd in het eerste lid, een gevangenisstraf van vijftien jaren is gesteld en het is begaan met een terroristisch oogmerk, wordt levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

Artikel 2:127

De samenspanning tot de in de artikelen 2:98, 2:102, onderdelen b en c, 2:103, onderdelen c en d, 2:105, 2:107, eerste lid, onderdelen c en d, 2:109, 2:112, 2:114, 2:116, 2:117, 2:119, eerste lid, 2:121 en 2:123 omschreven misdrijven, te begaan met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Titel VII

Misdrijven tegen het openbaar gezag

Artikel 2:128

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. hij die een ambtenaar zelf of een ander een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk om de ambtenaar te bewegen in zijn bediening, in strijd met zijn plicht, iets te doen of na te laten;
  - b. hij die een ambtenaar een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door deze ambtenaar in zijn huidige of vroegere bediening, in strijd met zijn plicht, is gedaan of nagelaten.
2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die een feit als in het eerste lid, onderdeel a, omschreven, begaat jegens een persoon met zicht op een aanstelling als ambtenaar, indien de aanstelling als ambtenaar is gevolgd.
3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en d, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:129

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:
- a. hij die een ambtenaar zelf of een ander een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk om de ambtenaar te bewegen in zijn bediening, zonder daardoor in strijd met zijn plicht te handelen, iets te doen of na te laten;
  - b. hij die een ambtenaar een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door deze ambtenaar in zijn huidige of vroegere bediening, zonder daardoor in strijd met zijn plicht te handelen, is gedaan of nagelaten.
2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die een feit als in het eerste lid, onderdeel a, omschreven, begaat jegens een persoon met zicht op een aanstelling als ambtenaar, indien de aanstelling als ambtenaar is gevolgd.
3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en d, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:130

1. Hij die een rechter zelf of een ander een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk invloed uit te oefenen op de beslissing van een aan het oordeel van die rechter onderworpen zaak, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Indien die gift of belofte gedaan wordt dan wel die dienst verleend of aangeboden wordt met het oogmerk om een veroordeling in een strafzaak te verkrijgen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.
3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en d, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:131

1. Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 2:128 en 2:129 gelijkgesteld personen die zijn aangesteld in een functie met een openbaar karakter in een vreemde staat of door een volkenrechtelijke organisatie.

2. Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 2:128, eerste lid, onderdeel b, en 2:129, eerste lid, onderdeel b, voormalige ambtenaren gelijkgesteld.

3. Met rechter wordt ten aanzien van artikel 2:130 gelijkgesteld de rechter van een vreemde staat of van een volkenrechtelijke organisatie.

Artikel 2:132

Hij die door geweld of enige andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of enige andere feitelijkheid een ambtenaar dwingt tot het volvoeren van een ambtsverrichting of het nalaten van een rechtmatige ambtsverrichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:133

Hij die zich met geweld of bedreiging met geweld verzet tegen een ambtenaar, werkzaam in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, of tegen personen, die hem daarbij krachtens wettelijke verplichting of op zijn verzoek bijstand verlenen, wordt als schuldig aan wederspanningheid gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:134

De dwang en de wederspanningheid in de artikelen 2:132 en 2:133 omschreven worden gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelijkheden enig lichamelijk letsel ten gevolge hebben;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien zij zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebben;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien zij de dood ten gevolge hebben.

Artikel 2:135

1. De dwang en de wederspanningheid in de artikelen 2:132 en 2:133 omschreven, door twee of meer personen in vereniging gepleegd, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. De schuldige wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het door hem gepleegde misdrijf of de daarbij door hem gepleegde feitelijkheden enig lichamelijk letsel ten gevolge hebben;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien zij zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebben;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien zij de dood ten gevolge hebben.

Artikel 2:136

Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 2:132 tot en met 2:135 gelijkgesteld de schipper of gezagvoerder van een luchtvaartuig die een bevoegdheid uitoefent of een verplichting vervult, welke hem als zodanig is toegekend of opgelegd bij een bepaling van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 2:137

1. Hij die opzettelijk niet voldoet aan een bevel of een vordering, krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van enig toezicht belast of door een ambtenaar belast met of bevoegd verklaard tot het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten, alsmede hij die opzettelijk enige handeling, door een van die ambtenaren ondernomen ter uitvoering van enig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of verijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

2. Met een vordering of handeling als bedoeld in het eerste lid wordt gelijkgesteld een vordering of handeling van de schipper of gezagvoerder van een luchtvaartuig die een bevoegdheid uitoefent of een verplichting vervult, welke hem als zodanig is toegekend of opgelegd bij een bepaling van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 2:138

Hij die bij een terechtzitting of ter plaatse waar een ambtenaar in het openbaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening werkzaam is, opschudding veroorzaakt en na het door of vanwege het bevoegd gezag gegeven bevel zich niet verwijderd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:139

Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 2:132 tot en met 2:135, 2:137 en 2:138 gelijkgesteld personen in de openbare dienst van een vreemde staat of van een volkenrechtelijke organisatie die in Sint Maarten op door het volkenrecht toegelaten wijze hun bediening uitoefenen.

Artikel 2:140

Hij die opzettelijk bij gelegenheid van een volksoploop zich niet onmiddellijk verwijderd na het derde door of vanwege het bevoegd gezag gegeven bevel, wordt, als schuldig aan deelneming aan samenscholing, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:141

Hij die een bekendmaking, vanwege het bevoegd gezag in het openbaar gedaan, wederrechtelijk afscheurt, onleesbaar maakt of beschadigt, met het oogmerk om de kennisneming daarvan te beletten of te bemoeilijken,

wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:142

Hij die aangifte doet van of een klacht deponeert wegens een strafbaar feit in de wetenschap dat het niet gepleegd is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:143

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:
  - a. hij die opzettelijk iemand die als verdachte wordt aangemerkt ter zake van enig misdrijf, verbergt of hem behulpzaam is in het ontkomen aan de nasporing van of aanhouding door de ambtenaren van justitie of politie;
  - b. hij die nadat enig misdrijf is gepleegd, met het oogmerk om het te bedekken of de nasporing of vervolging te beletten of te bemoeilijken, voorwerpen waarop of waarmee het misdrijf gepleegd is of andere sporen van het misdrijf vernietigt, wegmaakt, verbergt of aan het onderzoek van de ambtenaren van justitie of politie onttrekt;
  - c. hij die opzettelijk voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen of om wederrechtelijk verkregen voordeel als bedoeld in artikel 1:77 aan te tonen, met het oogmerk om de inbeslagneming daarvan te beletten, te belemmeren of te verijdelen, verbergt, vernietigt, wegmaakt of aan het onderzoek van de ambtenaren van justitie of politie onttrekt, dan wel door het opzettelijk verstrekken van gegevens of inlichtingen aan derden die inbeslagneming belet, belemmert of verijdt.
2. In het geval het misdrijf, bedoeld in het eerste lid, een terroristisch misdrijf betreft, kan gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie worden opgelegd.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op hem die de daarin vermelde handelingen verricht ten einde gevaar van vervolging te ontgaan of af te wenden van hemzelf, van zijn bloedverwanten of aangehuwden in de rechte linie of in de tweede of derde graad van de zijlinie of van zijn echtgenoot of gewezen echtgenoot, dan wel zijn levensgezel of gewezen levensgezel.
4. Met ambtenaren van justitie of politie worden gelijkgesteld personen in de openbare dienst van een internationaal gerecht dat zijn rechtsmacht ontleent aan een verdrag waarbij het Koninkrijk partij is, die belast zijn met de opsporing of vervolging van enig misdrijf.

Artikel 2:144

Hij die opzettelijk een gerechtelijke lijkschouwing belet, belemmert of verijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:145

Hij die, na op openbaar gezag of krachtens rechterlijke uitspraak of beschikking van zijn vrijheid te zijn beroofd, zich daaraan, al dan niet met behulp van derden, onttrekt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:146

Hij die opzettelijk iemand, op openbaar gezag of krachtens rechterlijke uitspraak of beschikking van de vrijheid beroofd, bevrijdt of bij zijn zelfbevrijding behulpzaam is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:147

1. Hij die, wettelijk als getuige, als deskundige of als tolk opgeroepen, opzettelijk niet voldoet aan enige wettelijke verplichting die hij als zodanig te vervullen heeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk en wederrechtelijk weigert de gevraagde medewerking, bedoeld in artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, te verlenen.

3. Het eerste lid is niet van toepassing op de partij in een burgerlijke procedure die, wanneer zij als getuige wordt gehoord, weigert op de haar gestelde vragen te antwoorden.

Artikel 2:148

Hij die opzettelijk niet voldoet aan de vordering van een parlementaire enquêtecommissie tot het hebben van inzage in of het nemen van afschrift van bescheiden wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:149

Hij die opzettelijk niet voldoet aan een wettig bevel tot overlegging van een stuk hetwelk beweerd wordt vals of vervalst te zijn, of hetwelk dienen moet ter vergelijking met een ander waarvan de valsheid of vervalsing beweerd, of de echtheid ontkend of niet erkend wordt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:150

1. Hij die, in staat van faillissement verklaard of als echtgenoot van een gefailleerde met wie hij in gemeenschap van goederen is gehuwd, of als bestuurder of commissaris van een in staat van faillissement verklaarde rechtspersoon, wettelijk opgeroepen tot het geven van inlichtingen, hetzij zonder geldige reden opzettelijk wegblijft, hetzij weigert de vereiste inlichtingen te geven, hetzij opzettelijk verkeerde inlichtingen geeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:151

Hij die opzettelijk een recht uitoefent, waarvan hij bij rechterlijke uitspraak is ontzet, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:152

Hij die opzettelijk onderscheidingstekens draagt of een daad verricht behorende tot een ambt dat hij niet bekleedt of waarin hij geschorst is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:153

Hij die in strijd met een krachtens wettelijk voorschrift gegeven last binnen Sint Maarten terugkeert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:154

1. Als schuldig aan mensensmokkel wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie:

- a. hij die een ander behulpzaam is bij het zich verschaffen van toegang tot, doorreis door dan wel vertrek uit Sint Maarten of een staat die is toegetreden tot het op 15 november 2000 te New York tot stand gekomen Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over zee en in de lucht, tot aanvulling van het op 15 november 2000 te New York tot stand gekomen Verdrag tegen transnationale georganiseerde misdaad, of hem daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaft terwijl hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat de aanwezigheid van die ander daar wederrechtelijk is, of
- b. hij die uit winstbejag een ander behulpzaam is bij het zich verschaffen van verblijf in Sint Maarten of een staat die is toegetreden tot het in het eerste lid genoemde protocol, of hem daartoe gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaft, terwijl hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat dat verblijf wederrechtelijk is.

2. Indien mensensmokkel wordt begaan in de uitoefening van enig ambt of beroep, wordt gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

3. Indien mensensmokkel de veiligheid van een ander in gevaar brengt dan wel wordt begaan door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of in vereniging wordt begaan door twee of meer personen, wordt gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

4. Indien mensensmokkel gepaard gaat met een onmenselijke of vernederende behandeling of zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft dan wel levensgevaar voor een ander teweeg brengt wordt gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

5. Indien mensensmokkel de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

6. Bij veroordeling wegens mensensmokkel, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b, d en e, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:155

1. Hij die een ander, die zich wederrechtelijk toegang tot of verblijf in Sint Maarten heeft verschaft, krachtens overeenkomst of aanstelling arbeid doet verrichten, terwijl hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat die toegang of dat verblijf wederrechtelijk is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Hij die van het in het eerste lid omschreven feit een beroep of gewoonte maakt wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:156

1. Hij die opzettelijk enig goed aan het krachtens een wettelijke regeling daarop gelegd beslag of aan een gerechtelijke bewaring onttrekt of enig goed dat aan zodanig beslag is onttrokken verbergt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk enig krachtens een wettelijke regeling in beslag genomen goed vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt.

3. Hij aan wiens schuld te wijten is, dat enig goed aan het krachtens een wettelijke regeling daarop gelegd beslag of aan een gerechtelijke bewaring wordt onttrokken of dat enig goed dat aan zodanig beslag is onttrokken, wordt verborgen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:157

1. Hij die opzettelijk een zegel waarmee voorwerpen door of vanwege het bevoegd openbaar gezag verzegeld zijn, verbreekt, opheft of beschadigt, of de door zodanig zegel bewerkte afsluiting op andere wijze verijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Hij aan wiens schuld te wijten is, dat een zegel waarmee voorwerpen door of vanwege het bevoegd openbaar gezag verzegeld zijn, worden verbroken, opgeheven of beschadigd, of de door zodanig zegel bewerkte afsluiting op andere wijze wordt verijdeld, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:158

1. Hij die opzettelijk goederen, bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of registers die voortdurend of tijdelijk op openbaar gezag bewaard worden, of hetzij aan een ambtenaar, hetzij aan een ander in het belang van de openbare dienst

zijn ter hand gesteld, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Onder bevoegde macht wordt mede verstaan een internationaal gerecht dat zijn rechtsmacht ontleent aan een verdrag waarbij het Koninkrijk partij is.

Artikel 2:159

Hij die opzettelijk brieven of andere stukken, aan een postkantoor bezorgd of in een postbus gestoken, aan hun bestemming onttrekt, opent of beschadigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:160

Indien de schuldige aan een van de in de artikelen 2:156 tot en met 2:159 omschreven misdrijven zich de toegang tot de plaats van het misdrijf verschaft of het goed onder zijn bereik brengt door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of van een vermomming, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een jaar verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:161

Hij die in tijd van vrede opzettelijk desertie van een militair, in dienst van het Koninkrijk, uitlokt door een van de in artikel 1:123, eerste lid, onderdeel b, vermelde middelen, of bevordert op enige in artikel 1:124 vermelde wijze, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:162

Hij die in tijd van vrede opzettelijk oproer of mouterij van militairen, in dienst van het Koninkrijk, uitlokt door een van de in artikel 1:123, eerste lid, onderdeel b, vermelde middelen, of bevordert op enige in artikel 1:124 vermelde wijze, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:163

1. Hij die, zonder toestemming van de Koning of de Gouverneur, iemand voor vreemde krijgsmacht of gewapende strijd werft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Bij veroordeling wegens het in het eerste lid omschreven misdrijf, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

3. Indien de gewapende strijd waarvoor wordt geworven, het plegen van een terroristisch misdrijf inhoudt, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:164

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:
  - a. hij die zich opzettelijk voor de dienst bij de krijgsmacht dan wel voor enige werkzaamheid uit hoofde van burgerdienstplicht ongeschikt maakt of laat maken;
  - b. hij die een ander op diens verzoek opzettelijk voor de dienst dan wel voor zodanige werkzaamheid ongeschikt maakt.
2. Indien in het laatste geval het feit de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

Titel VIII Meineed

Artikel 2:165

1. Hij die in de gevallen waarin een wettelijk voorschrift een verklaring onder ede vordert of daaraan rechtsgevolgen verbindt, mondeling of schriftelijk, persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde, opzettelijk een valse verklaring onder ede aflegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Indien de valse verklaring is afgelegd in een strafzaak ten nadele van de beklaagde of verdachte, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.
3. Met de eed staat gelijk de belofte of bevestiging die krachtens wettelijke regeling voor de eed in de plaats treedt.

Artikel 2:166

1. Hij die in de gevallen waarin door of krachtens een verdrag waarbij het Koninkrijk partij is, een verklaring onder ede of onder een daarvoor in de plaats tredende bevestiging of belofte wordt gevorderd, voor een internationaal gerecht mondeling of schriftelijk, persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde, opzettelijk een valse verklaring in die vorm aflegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Artikel 2:165, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2:167

1. Hij die, terwijl hij of op grond van een verdrag of internationaal recht door een rechterlijke autoriteit van een andere staat of door een rechter van een ander deel van het Koninkrijk per telecommunicatie onder ede of onder een daarvoor in de plaats tredende bevestiging of belofte gehoord wordt, mondeling of schriftelijk, persoonlijk of door een bijzonder daartoe gemachtigde, opzettelijk een valse verklaring aflegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Artikel 2:165, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2:168

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel IX Valsheid in muntspeciën en munt- en bankbiljetten

Artikel 2:169

Hij die muntspeciën of munt- of bankbiljetten namaakt of vervalst, met het oogmerk om die muntspeciën of munt- of bankbiljetten als echt en onvervalst uit te geven of te doen uitgeven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:170

Hij die opzettelijk als echte en onvervalste muntspeciën of munt- of bankbiljetten uitgeeft muntspeciën of munt- of bankbiljetten, die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij ze ontving, bekend was, of deze, met het oogmerk om ze als echt en onvervalst uit te geven of te doen uitgeven, ontvangt, zich verschaft, in voorraad heeft, vervoert, invoert, doorvoert of uitvoert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:171

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk muntspeciën of munt- of bankbiljetten welke bestemd zijn om als wettig betaalmiddel in omloop te worden gebracht, in omloop brengt of, teneinde ze in omloop te brengen, ontvangt, zich verschaft, in voorraad heeft, vervoert, invoert, doorvoert of uitvoert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:172

Hij die opzettelijk valse of vervalste muntspeciën of valse of vervalste munt- of bankbiljetten uitgeeft, wordt, behoudens artikel 2:170, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:173

Onverminderd de artikelen 1:68, 1:75 en 1:76 worden valse of vervalste muntspeciën en munt- of bankbiljetten verbeurd of onttrokken aan het verkeer verklaard, ongeacht aan wie de voorwerpen toebehoren.

Artikel 2:174

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:169 tot en met 2:171 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel X Valsheid in zegels en merken

Artikel 2:175

Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:

- a. hij die op wettelijke grondslag uitgegeven zegels namaakt of vervalst, met het oogmerk om die zegels als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken;
- b. hij die, met gelijk oogmerk, zodanige zegels vervaardigt door wederrechtelijk gebruik te maken van echte stempels.

Artikel 2:176

Met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. hij die op platina, gouden of zilveren werken valse door de wet vereiste merken of meestertekens plaatst of echte vervalst, met het oogmerk om die werken te gebruiken of door anderen te doen gebruiken alsof de daarop geplaatste merken of tekens echt en onvervalst waren;
- b. hij die, met gelijk oogmerk, op de bedoelde werken merken of tekens plaatst door wederrechtelijk gebruik te maken van echte stempels;
- c. hij die echte door de wet vereiste merken of meestertekens inzet, aanvoegt of overbrengt in, aan of op andere platina, gouden of zilveren werken dan die waaraan zij oorspronkelijk zijn aangebracht met het oogmerk om die werken te gebruiken of door anderen te doen gebruiken alsof de bedoelde merken of tekens oorspronkelijk daarop waren geplaatst.

Artikel 2:177

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. hij die op voorwerpen aan ijk onderworpen valse ijkmerken plaatst of echte vervalst, met het oogmerk om die voorwerpen te gebruiken of door anderen te doen gebruiken alsof de daarop geplaatste merken echt en onvervalst waren;
- b. hij die, met gelijk oogmerk, op de bedoelde voorwerpen merken plaatst door wederrechtelijk gebruik te maken van echte stempels.

Artikel 2:178

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. hij die andere dan de in de artikelen 2:176 en 2:177 bedoelde merken, die krachtens wettelijk voorschrift op goederen of hun verpakking moeten of kunnen worden geplaatst, daarop valselijk

- plaatst of echte vervalst, met het oogmerk om die goederen te gebruiken of door anderen te doen gebruiken alsof de daarop geplaatste merken echt en onvervalst waren dan wel die merken wederrechtelijk uitwist of verwijdert;
- b. hij die, met gelijk oogmerk, op de bedoelde goederen of hun verpakking merken plaatst door wederrechtelijk gebruik te maken van echte stempels;
  - c. hij die echte merken gebruikt voor goederen of hun verpakking waarvoor die merken niet bestemd zijn, met het oogmerk om die goederen te gebruiken of door anderen te doen gebruiken alsof de bedoelde merken daarvoor bestemd waren.

Artikel 2:179

Hij die opzettelijk valse, vervalste of wederrechtelijk vervaardigde zegels, tekens of merken, of de voorwerpen waaraan zij wederrechtelijk verbonden zijn, gebruikt, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, ten verkoop in voorraad heeft of binnen Sint Maarten invoert, als waren die zegels, tekens of merken echt en onvervalst en niet wederrechtelijk vervaardigd of wederrechtelijk aan de voorwerpen verbonden, wordt gestraft met ten hoogste dezelfde straffen als bedoeld in de artikelen 2:175 tot en met 2:178, naar de daar gemaakte onderscheidingen.

Artikel 2:180

1. Hij die voorwerpen aan ijk onderworpen ontdoet van het daarop geplaatste afkeuringsmerk, met het oogmerk om die voorwerpen te gebruiken of door anderen te doen gebruiken als waren zij niet afgekeurd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk deze van het afkeuringsmerk ontdane voorwerpen gebruikt, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert of ten verkoop in voorraad heeft, als waren zij niet afgekeurd.

Artikel 2:181

1. Hij die zegels als bedoeld in artikel 2:175 welke reeds tot gebruik hebben gediend, ontdoet van het merk bestemd om ze voor verder gebruik ongeschikt te maken, met het oogmerk om die zegels te gebruiken of door anderen te doen gebruiken als waren zij nog niet gebruikt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straffen wordt gestraft hij die opzettelijk deze van dat merk ontdane zegels gebruikt, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, ten verkoop in voorraad heeft of binnen Sint Maarten invoert, als waren zij nog niet gebruikt.

Artikel 2:182

De artikelen 2:175 tot en met 2:179 en 2:181 zijn naar de daar gemaakte onderscheidingen mede van toepassing, indien de daarin omschreven feiten worden gepleegd met betrekking tot zegels of merken van enig ander deel van het Koninkrijk, een buitenlandse mogendheid of een volkenrechtelijke organisatie.

Artikel 2:183

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XI

Valsheid in geschrift, opgave van onware gegevens en schending van de verplichting gegevens te verstrekken

Artikel 2:184

1. Hij die een geschrift dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen, valselijk opmaakt of vervalst, met het oogmerk om het als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, wordt, als schuldig aan valsheid in geschrift, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk gebruik maakt van het valse of vervalste geschrift als ware het echt en onvervalst dan wel opzettelijk zodanig geschrift aflevert of voorhanden heeft, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat dit geschrift bestemd is voor zodanig gebruik.

3. Indien een feit, omschreven in het eerste of tweede lid, wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd.

Artikel 2:185

1. De schuldige aan valsheid in geschrift wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien zij gepleegd is:

- a. in authentieke akten;
- b. in schuldbrieven of certificaten van schuld van enige staat of andere openbare instelling;
- c. in aandelen of schuldbrieven of certificaten van aandeel of schuld van enige vereniging, stichting of vennootschap;
- d. in talons, dividend- of rentebewijzen behorende tot een van de in onderdelen b en c omschreven stukken, of in de bewijzen in plaats van deze stukken uitgegeven;
- e. in krediet- of handelspapier;
- f. in reis- en identiteitsdocumenten;
- g. in betaalpassen, waardekaarten of enige andere voor het publiek beschikbare kaarten en voor het publiek beschikbare dragers van identiteitsgegevens, bestemd voor het verrichten of verkrijgen van betalingen of andere prestaties langs geautomatiseerde weg.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk gebruik maakt van enig in het eerste lid vermeld vals of vervalst geschrift als ware het echt en onvervalst, dan wel opzettelijk zodanig geschrift aflevert of voorhanden heeft, ontvangt, zich verschafft, vervoert, verkoopt of overdraagt, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat dit geschrift bestemd is voor zodanig gebruik.

Artikel 2:186

1. Hij die in een authentieke akte een valse opgave doet opnemen aangaande een feit van welks waarheid de akte moet doen blijken, met het oogmerk om die akte te gebruiken of door anderen te doen gebruiken als ware zijn opgave in overeenstemming met de waarheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk gebruik maakt van de akte als ware de inhoud in overeenstemming met de waarheid dan wel opzettelijk de akte aflevert of voorhanden heeft, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die akte bestemd is voor zodanig gebruik.

Artikel 2:187

Hij die, anders dan door valsheid in geschrift, opzettelijk niet naar waarheid gegevens verstrekt aan degene door wie of door wiens tussenkomst enige verstrekking of tegemoetkoming wordt verleend, wordt, indien het feit kan strekken tot bevoordeling van zichzelf of een ander, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de verstrekte gegevens van belang zijn voor de vaststelling van zijn of eens anders recht op die verstrekking of tegemoetkoming dan wel voor de hoogte of de duur van een dergelijke verstrekking of tegemoetkoming, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:188

Hij die, in strijd met een hem bij of krachtens wettelijk voorschrift opgelegde verplichting, opzettelijk nalaat tijdig de benodigde gegevens te verstrekken, wordt, indien het feit kan strekken tot bevoordeling van zichzelf of een ander, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de gegevens van belang zijn voor de vaststelling van zijn of eens anders recht op een verstrekking of tegemoetkoming dan wel voor de hoogte of de duur van een dergelijke verstrekking of tegemoetkoming, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:189

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XII

Misdrijven tegen de burgerlijke staat

Artikel 2:190

1. Hij die door enige handeling opzettelijk eens anders afstamming onzeker maakt, wordt, als schuldig aan verduistering van staat, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Bij veroordeling wegens het in het eerste lid omschreven misdrijf, kan ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en d, vermelde rechten worden uitgesproken.

3. Vervolging heeft niet plaats dan nadat een verzoek tot betwisting van staat bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak gegrond is verklaard. Indien het verzoek echter door het stilzitten van partijen onvoldoende voortgang vindt, kan vervolging ook plaats hebben nadat de burgerlijke rechter heeft beslist dat er een begin van bewijs is.

Artikel 2:191

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. hij die opzettelijk een dubbel huwelijk aangaat;
- b. hij die opzettelijk een huwelijk aangaat, waardoor de wederpartij een dubbel huwelijk aangaat.

2. Indien hij die opzettelijk een dubbel huwelijk aangaat, aan de wederpartij zijn gehuwde staat heeft verzwegen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en d, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:192

De ongehuwde die een huwelijk aangaat, opzettelijk aan de wederpartij verzwijgende dat daartegen enig wettig beletsel bestaat, wordt, indien op grond van dat beletsel het huwelijk bij onherroepelijke uitspraak nietig is verklaard, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Titel XIII Misdrijven tegen de zeden

Artikel 2:193

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft schennis van de eerbaarheid:

- a. op of aan een plaats, voor het openbaar verkeer bestemd;
- b. op een andere dan in onderdeel a bedoelde openbare plaats, toegankelijk voor personen beneden de leeftijd van zestien jaren;
- c. op een niet openbare plaats, indien een ander daarbij zijns ondanks tegenwoordig is.

Artikel 2:194

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat een afbeelding of voorwerp aanstotelijk voor de eerbaarheid is en die afbeelding of dat voorwerp:

- a. op of aan een plaats, voor het openbaar verkeer bestemd, openlijk tentoonstelt of aanbiedt;
- b. aan iemand, anders dan op diens verzoek, toezendt.

Artikel 2:195

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die een afbeelding, een voorwerp of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding waarvan de vertoning schadelijk is te achten voor personen beneden de leeftijd van zestien jaren, verstrekt, aanbiedt of vertoont aan een minderjarige van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden, dat deze jonger is dan zestien jaren.

Artikel 2:196

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die een afbeelding of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, is betrokken of schijnbaar is betrokken, opzettelijk verspreidt, aanbiedt, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert, verwerft, in bezit heeft of zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschafft.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft hij die van het plegen van een van de misdrijven, omschreven in het eerste lid, een beroep of gewoonte maakt.

Artikel 2:197

Hij die door geweld of een andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid iemand dwingt tot het ondergaan van handelingen die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt als schuldig aan verkrachting gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:198

Hij die opzettelijk met iemand die in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden, handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:199

Hij die met iemand beneden de leeftijd van twaalf jaren handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:200

1. Hij die met iemand, die de leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, buiten echt, ontuchtige handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Het openbaar ministerie stelt alvorens tot vervolging over te gaan de minderjarige, zo dit mogelijk is, in de gelegenheid zijn mening over de wenselijkheid van een vervolging voor het gepleegde feit kenbaar te maken.

Artikel 2:201

Hij die door geweld of een andere feitelijkheid of bedreiging met geweld of een andere feitelijkheid iemand dwingt tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen, wordt, als schuldig aan feitelijke aanranding van de eerbaarheid, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:202

1. Hij die opzettelijk met iemand die in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of lichamelijke onmacht verkeert, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden of met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt of laatstgemelde tot het plegen of dulden van zodanige handelingen buiten echt met een derde verleidt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien het misdrijf, bedoeld in het eerste lid, gepleegd is ten aanzien van een minderjarige die twaalf jaren of ouder is, stelt het openbaar ministerie alvorens tot vervolging over te gaan de minderjarige, zo dit mogelijk is, in de gelegenheid zijn mening over de wenselijkheid van een vervolging voor het gepleegde feit kenbaar te maken.

Artikel 2:203

Hij die door giften of beloften van geld of goed, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen te plegen of zodanige handelingen te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:204

Hij die ontucht pleegt met iemand die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een derde tegen betaling en die de leeftijd van zestien jaren maar nog niet de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes

jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:205

Hij die opzettelijk aanwezig is bij het plegen van ontuchtige handelingen door een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt dan wel bij het vertonen van afbeeldingen van dergelijke handelingen in een daarvoor bestemde gelegenheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:206

Hij die een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, met ontuchtig oogmerk ertoe beweegt getuige te zijn van seksuele handelingen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:207

Hij die door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, een ontmoeting voorstelt met het oogmerk ontuchtige handelingen met die persoon te plegen of een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij die persoon is betrokken, te vervaardigen wordt, indien hij enige handeling onderneemt gericht op het verwezenlijken van die ontmoeting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:208

1. Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige werknemer of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft:

- a. de ambtenaar die ontucht pleegt met een persoon aan zijn gezag onderworpen of aan zijn waakzaamheid toevertrouwd of aanbevolen;
- b. hij die, werkzaam in of ten behoeve van enige inrichting, waarin hij niet is opgenomen, ontucht pleegt met een persoon, die daarin wel is opgenomen; onder inrichting wordt mede verstaan een gevangenis, kindertehuis, weeshuis, ziekenhuis, psychiatrische inrichting of instelling van weldadigheid;
- c. hij die, werkzaam in de gezondheidszorg of maatschappelijke zorg, ontucht pleegt met iemand die zich als patiënt of cliënt aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd.

Artikel 2:209

1. Hij die het plegen van ontucht door zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid

toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige werknemer of ondergeschikte met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Hij die, buiten de gevallen, genoemd in het eerste lid, het plegen van ontucht door een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, met een derde opzettelijk teweegbrengt of bevordert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Indien hij van het plegen van een misdrijf als bedoeld in het eerste of tweede lid een gewoonte maakt, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:210

1. De in de artikelen 2:196 tot en met 2:209 bepaalde gevangenisstraffen worden met ten hoogste een derde verhoogd en de op de feiten gestelde geldboetes worden verhoogd naar de naasthogere categorie, indien het feit wordt gepleegd door twee of meerdere verenigde personen.

2. De in de artikelen 2:196 tot en met 2:207 bepaalde gevangenisstraffen worden met ten hoogste een derde verhoogd en de op de feiten gestelde geldboetes worden verhoogd naar de naasthogere categorie, indien de schuldige het feit begaat tegen zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent, een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte.

3. Indien een van de in de artikelen 2:197 tot en met 2:204 en 2:208 omschreven misdrijven zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met de helft verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

4. Indien van een van de in het eerste lid omschreven misdrijven levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft, wordt levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

Artikel 2:211

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:196 tot en met 2:209 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en d, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:212

Hij die, zonder vergunning van de Minister van Justitie, van het opzettelijk teweegbrengen of bevorderen van seksuele omgang tegen betaling door anderen met derden een beroep of een gewoonte maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:213

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste negen maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:
  - a. hij die aan iemand die in kennelijke staat van dronkenschap verkeert of die kennelijk onder invloed van geestverruimende middelen is, bedwelmende drank verkoopt of toedient;
  - b. hij die een kind beneden de leeftijd van zestien jaren dronken maakt;
  - c. hij die iemand door geweld of bedreiging met geweld dwingt tot het gebruik van bedwelmende drank.
2. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.
3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.
4. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:214

Hij die opzettelijk een onder zijn wettig gezag staand kind beneden de leeftijd van twaalf jaren, dat tot of bij het uitoefenen van bedelarij, van gevaarlijke kunstverrichtingen of van gevaarlijke of de gezondheid ondermijnende arbeid zal worden gebruikt, aan een ander afstaat of overlaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:215

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij, die anders dan krachtens op wettelijke grondslag verleende vergunning:
  - a. het opzettelijk aanbieden of geven van gelegenheid tot hazardspel als bedrijf uitoefent of opzettelijk in een onderneming daartoe deelneemt;
  - b. opzettelijk het publiek gelegenheid tot hazardspel aanbiedt of geeft, of opzettelijk in een onderneming daartoe deelneemt, onverschillig of het gebruik maken van die gelegenheid al dan niet van enige voorwaarde of van de inachtneming van enige vorm afhankelijk is gesteld;
  - c. het deelnemen aan hazardspel als bedrijf uitoefent.
2. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:
  - a. hij die gelegenheid geeft deel te nemen aan een piramidospel;
  - b. hij die derden ertoe beweegt aan een piramidospel deel te nemen.
3. Onder hazardspel wordt verstaan elk spel, waarbij in het algemeen de kans op winst van het toeval afhangt, ook wanneer de kans toeneemt met betere geoefendheid of de grotere behendigheid van de speler. Daaronder worden begrepen alle kansovereenkomsten over de uitslag van wedstrijden of verdere spelen, welke niet tussen hen die daaraan deelnemen zijn gesloten, zomede alle weddenschappen. Daaronder worden

niet begrepen loterijen naar de daarvan bij het eerste lid van artikel 1 van de Loterijverordening 1909 gegeven omschrijving.

4. Van een piramidespel is sprake indien deelnemers een zaak afgeven of een verplichting aangaan teneinde een voordeel te verwerven dat geheel of gedeeltelijk afhankelijk is van de afgifte van een zaak of het aangaan van een verplichting door latere deelnemers.

5. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XIV **Verlating van hulpbehoevenden**

Artikel 2:216

Hij die opzettelijk iemand tot wiens onderhoud, verpleging of verzorging hij krachtens wettelijke regeling of overeenkomst verplicht is, in een hulpeloze toestand brengt of laat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:217

Hij die een kind beneden de leeftijd van zeven jaren te vondeling legt of, met het oogmerk om zich ervan te ontdoen, verlaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:218

1. Indien een van de in de artikelen 2:216 en 2:217 omschreven feiten zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien een van deze feiten de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:219

Indien de schuldige aan het in artikel 2:217 omschreven misdrijf de vader of de moeder is, worden te zijnen aanzien de in de artikelen 2:217 en 2:218 genoemde gevangenisstraffen met een derde verhoogd.

Artikel 2:220

Indien de moeder onder de werking van vrees voor de ontdekking van haar bevalling haar kind kort na de geboorte te vondeling legt of, met het oogmerk om er zich van te ontdoen, verlaat, wordt het maximum van de in de artikelen 2:217 en 2:218 vermelde gevangenisstraffen tot de helft verminderd en de geldboete teruggebracht tot de vierde categorie voor zover het maximum van de vrijheidsstraf minder dan zes jaren is.

Artikel 2:221

Hij, die bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak veroordeeld zijnde om aan iemand levensonderhoud te verschaffen of om een bepaald bedrag te betalen voor de verzorging en de opvoeding van een minderjarig kind, hiermee opzettelijk geheel of gedeeltelijk in gebreke is gebleven gedurende een tijdsverloop van twee maanden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:222

Hij, aan wiens schuld te wijten is, dat hij, bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak veroordeeld zijnde om aan iemand levensonderhoud te verschaffen of om een bepaald bedrag te betalen voor de verzorging en de opvoeding van een minderjarig kind, hiermee geheel of gedeeltelijk in gebreke is gebleven gedurende een tijdsverloop van twee maanden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Titel XV Belediging

Artikel 2:223

1. Hij die opzettelijk iemands eer of goede naam aanrandt, door beschuldiging van een bepaald feit, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, wordt, als schuldig aan smaad, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Indien dit geschiedt door middel van geschriften, afbeeldingen of gegevens uit geautomatiseerde werken, verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen, of door geschriften of gegevens waarvan de inhoud openlijk ten gehore wordt gebracht, wordt de dader, als schuldig aan smaadschrift, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

3. Noch smaad, noch smaadschrift bestaat voor zover de dader klaarblijkelijk heeft gehandeld in het algemeen belang of tot noodzakelijke verdediging.

Artikel 2:224

1. Hij die het misdrijf van smaad of smaadschrift pleegt in de wetenschap dat de beschuldiging in strijd met de waarheid is, wordt, als schuldig aan laster, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Bij veroordeling wegens het in het eerste lid omschreven misdrijf, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:225

1. Indien de beledigde aan het feit, waarvan hij werd beschuldigd, bij rechterlijk gewijsde onherroepelijk is schuldig verklaard, is veroordeling wegens laster uitgesloten.

2. Indien tegen de beledigde wegens het feit, waarvan hij wordt beschuldigd, een strafvervolging is aangevangen, wordt de vervolging wegens laster geschorst totdat bij gewijsde onherroepelijk over dat feit is beslist.

Artikel 2:226

Elke opzettelijke belediging die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt, hetzij in het openbaar mondeling of bij geschrift of afbeelding of in gegevens uit geautomatiseerde werken, hetzij iemand, in zijn tegenwoordigheid mondeling of door feitelijkheden, hetzij door een toegezonden of aangeboden geschrift of afbeelding of door toezending van gegevens uit geautomatiseerde werken, aangedaan, wordt, als eenvoudige belediging, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:227

Indien de belediging wordt aangedaan aan:

- a. het openbaar gezag, een openbaar lichaam of een openbare instelling;
- b. een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening van zijn bediening;
- c. het hoofd of een lid van de regering van een bevriende staat of een internationaal beschermd persoon,

worden de in de artikelen 2:223, 2:224 en 2:226, genoemde gevangenisstraffen met een derde verhoogd en worden de op die feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:228

1. Hij die opzettelijk tegen een bepaald persoon bij de overheid een valse klacht of aangifte schriftelijk, al dan niet met behulp van geautomatiseerde werken, inlevert of in schrift doet brengen, waardoor de eer of goede naam van die persoon wordt aangerand, wordt, als schuldig aan lasterlijke aanklacht, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft als schuldig aan lasterlijke verdachtmaking hij die opzettelijk door enige handeling een ander valselijk onder verdenking brengt enig strafbaar feit te hebben gepleegd.

3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:229

Hij die ten aanzien van een overledene een feit pleegt dat, ware deze nog in leven, als smaadschrift of smaad zou zijn gekenmerkt, wordt

gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:230

1. Hij die een geschrift, afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken van beledigende of voor een overledene smadelijke inhoud verspreidt, openlijk tentoonstelt of aanslaat of, om verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen te worden, in voorraad heeft, wordt, indien hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat de inhoud van het geschrift, de afbeelding of de gegevens van zodanige aard is, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met gelijke wetenschap of een gelijke reden tot vermoeden, de inhoud van een zodanig geschrift of gegevens openlijk ten gehore brengt.

3. Bij veroordeling wegens een van de in dit artikel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:231

Enige vorm van belediging, strafbaar krachtens deze titel, wordt niet vervolgd dan op klacht, behalve in de gevallen voorzien in artikel 2:227.

Titel XVI Schending van geheimen

Artikel 2:232

1. Hij die enig geheim waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift dan wel van vroeger ambt of beroep verplicht is het te bewaren, opzettelijk schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien dit misdrijf tegen een bepaald persoon gepleegd is, wordt het slechts vervolgd op klacht.

Artikel 2:233

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft hij die opzettelijk:

- a. aangaande een onderneming van handel, nijverheid of dienstverlening bij welke hij werkzaam is of is geweest, bijzonderheden waarvan hem geheimhouding is opgelegd, bekend maakt, of
- b. gegevens die door misdrijf zijn verkregen uit een geautomatiseerd werk van een onderneming van handel, nijverheid of dienstverlening en die betrekking hebben op deze onderneming, bekend maakt of uit winstbejag gebruikt, indien deze gegevens ten tijde van de bekendmaking of het gebruik niet algemeen bekend waren en daaruit enig nadeel kan ontstaan.

2. Niet strafbaar is hij die te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het algemeen belang de bekendmaking vereiste.

3. Geen vervolging heeft plaats dan op klacht van het bestuur van de onderneming.

Artikel 2:234

De persoon werkzaam bij enige instelling van vervoer, die een aan zodanige instelling toevertrouwde brief, gesloten stuk of pakket opzettelijk en wederrechtelijk opent, daarvan inzage neemt of de inhoud aan een ander bekendmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:235

1. De persoon werkzaam bij enige instelling van vervoer, die een aan zodanige instelling toevertrouwde brief, briefkaart, stuk, pakket dan wel enig daarin gesloten voorwerp opzettelijk aan een ander dan de rechthebbende afgeeft, vernietigt, wegmaakt, zich toe-eigent of de inhoud wijzigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien zodanig stuk of voorwerp geldswaarde heeft, wordt de toe-eigening gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:236

De persoon belast met de dienst van een ten algemene nutte gebezigde telegraafinrichting wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien hij de inhoud van een aan zodanige inrichting toevertrouwd bericht opzettelijk en wederrechtelijk aan een ander bekendmaakt of een telegram opzettelijk en wederrechtelijk opent, daarvan inzage neemt of de inhoud aan een ander bekendmaakt;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, indien hij een aan zodanige inrichting toevertrouwd bericht of een telegram opzettelijk aan een ander dan de rechthebbende afgeeft, vernietigt, wegmaakt, zich toe-eigent of de inhoud wijzigt.

Artikel 2:237

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die werkzaam bij een aanbieder van een telecommunicatienetwerk of een telecommunicatiedienst:

- a. opzettelijk en wederrechtelijk van gegevens kennisneemt die door tussenkomst van zodanig netwerk of zodanige dienst zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen en die niet voor hem zijn bestemd, zodanige gegevens voor zichzelf of een ander overneemt, aftapt of opneemt;
- b. de beschikking heeft over een voorwerp waaraan naar hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden een gegeven kan worden ontleend, dat door wederrechtelijk overnemen, aftappen of opnemen van zodanige gegevens is verkregen;
- c. opzettelijk en wederrechtelijk de inhoud van zodanige gegevens aan een ander bekendmaakt;

- d. opzettelijk en wederrechtelijk een voorwerp waaraan een gegeven over de inhoud van zodanige gegevens kan worden ontleend, ter beschikking stelt van een ander.

Artikel 2:238

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XVII

Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid

Artikel 2:239

1. Als schuldig aan mensenhandel wordt met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie gestraft:
  - a. hij die een ander door dwang, geweld of een andere feitelijkheid of door dreiging met geweld of een andere feitelijkheid, door afpersing, fraude, misleiding dan wel door misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht, door misbruik van een kwetsbare positie of door het geven of ontvangen van betalingen of voordelen om de instemming van een persoon te verkrijgen, die zeggenschap over die ander heeft, werft, vervoert, overbrengt, huisvest of opneemt, met het oogmerk van uitbuiting van die ander of de verwijdering van diens organen;
  - b. hij die een ander werft, vervoert, overbrengt, huisvest of opneemt, met het oogmerk van uitbuiting van die ander of de verwijdering van diens organen, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
  - c. hij die een ander aanwerft, meeneemt of ontvoert met het oogmerk die ander in een ander land ertoe te brengen zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling;
  - d. hij die een ander met een van de in onderdeel a genoemde middelen dwingt of beweegt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van arbeid of diensten of zijn organen beschikbaar te stellen dan wel onder de in onderdeel a genoemde omstandigheden enige handeling onderneemt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander zich daardoor beschikbaar stelt tot het verrichten van arbeid of diensten of zijn organen beschikbaar stelt;
  - e. hij die een ander ertoe brengt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling of zijn organen tegen betaling beschikbaar te stellen, dan wel ten aanzien van een ander enige handeling onderneemt, waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander zich daardoor beschikbaar stelt tot het verrichten van die handelingen of zijn organen tegen betaling beschikbaar stelt, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
  - f. hij die opzettelijk voordeel trekt uit de uitbuiting van een ander;
  - g. hij die opzettelijk voordeel trekt uit de verwijdering van organen van een ander, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden

- dat diens organen onder de in onderdeel a bedoelde omstandigheden zijn verwijderd;
- h. hij die opzettelijk voordeel trekt uit seksuele handelingen van een ander met of voor een derde tegen betaling of de verwijdering van diens organen tegen betaling, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
  - i. hij die een ander met een van de in onderdeel a genoemde middelen dwingt dan wel beweegt hem te bevoordelen uit de opbrengst van diens seksuele handelingen met of voor een derde of van de verwijdering van diens organen.
2. Uitbuiting omvat ten minste uitbuiting van een ander in de prostitutie, andere vormen van seksuele uitbuiting, gedwongen of verplichte arbeid of diensten, slavernij en met slavernij of dienstbaarheid te vergelijken praktijken.
3. De schuldige wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien:
- a. de feiten, omschreven in het eerste lid, worden gepleegd door twee of meer verenigde personen;
  - b. de persoon ten aanzien van wie de in het eerste lid omschreven feiten worden gepleegd, de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt.
4. De feiten, omschreven in het eerste lid, gepleegd door twee of meer verenigde personen onder de omstandigheid, bedoeld in het derde lid, onderdeel b, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.
5. Indien een van de in het eerste lid omschreven feiten zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, kan gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie worden opgelegd.
6. Indien een van de in het eerste lid omschreven feiten de dood ten gevolge heeft, kan gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren of geldboete van de vijfde categorie worden opgelegd.

Artikel 2:240

Hij die zich schuldig maakt aan het gebruik maken van diensten van een slachtoffer van een feit als bedoeld in artikel 2:239, eerste lid, in de wetenschap dat die persoon gedwongen of bewogen wordt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van die diensten met een van de in artikel 2:239, eerste lid, onderdeel a, bedoelde middelen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:241

Hij die voor eigen of vreemde rekening slavenhandel drijft of opzettelijk daaraan middellijk of onmiddellijk deelneemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:242

1. Hij die opzettelijk als schipper dienst neemt of dienst doet op een vaartuig, dat tot het drijven van slavenhandel bestemd is, of het daartoe

gebruikt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien het vervoer de dood van een of meer slaven ten gevolge heeft, wordt de schipper gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:243

Hij die opzettelijk als schepeling dienst neemt op een vaartuig, dat tot het drijven van slavenhandel bestemd is of gebruikt wordt, of vrijwillig in dienst blijft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:244

Hij die opzettelijk voor eigen of vreemde rekening middellijk of onmiddellijk meewerkt tot het verhuren, vervoeren of verzekeren van een vaartuig, dat tot het drijven van slavenhandel bestemd is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:245

Hij die iemand over de grenzen van Sint Maarten voert, met het oogmerk om hem wederrechtelijk onder de macht van een ander te brengen of om hem in hulpeloze toestand te verplaatsen, wordt, als schuldig aan mensenroof, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:246

1. Hij die opzettelijk een minderjarige onttrekt aan het wettig over hem gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit desbevoegd over hem uitoefent, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie kan worden opgelegd indien list, geweld of bedreiging met geweld is gebezigd, of indien de minderjarige beneden de twaalf jaren oud is.

Artikel 2:247

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk een minderjarige die onttrokken is of zich onttrokken heeft aan het wettig over hem gesteld gezag of aan het opzicht van degene die dit desbevoegd over hem uitoefent, verbergt of aan de nasporing van de ambtenaren van justitie of politie onttrekt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie of, indien de minderjarige beneden de twaalf jaren oud is, met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:248

1. Als schuldig aan schaking wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, hij die een minderjarige met zijn of haar toestemming, doch zonder de instemming van degene die het wettig gezag over hem of haar uitoefent, wegvoert, met het oogmerk om zich zijn of haar bezit te verzekeren;
  - b. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, hij die een ander door list, geweld of bedreiging met geweld wegvoert, met het oogmerk om zich zijn of haar bezit te verzekeren.
2. Geen vervolging heeft plaats dan op klacht.

Artikel 2:249

1. Hij die opzettelijk iemand wederrechtelijk van de vrijheid berooft of beroofd houdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.
3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaren of geldboete van de vijfde categorie.
4. De in dit artikel bepaalde straffen zijn ook van toepassing op hem die opzettelijk tot de wederrechtelijke vrijheidsberoving een plaats verschaft.

Artikel 2:250

1. Hij die opzettelijk iemand wederrechtelijk van de vrijheid berooft of beroofd houdt met het oogmerk een ander te dwingen iets te doen of niet te doen, wordt als schuldig aan gijzeling gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.
3. Artikel 2:249, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2:251

1. Hij die opzettelijk iemand wederrechtelijk van de vrijheid berooft of beroofd houdt met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Artikel 2:249, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2:252

De samenspanning tot het in artikel 2:251 omschreven misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:253

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat iemand wederrechtelijk van de vrijheid beroofd wordt of beroofd blijft, wordt gestraft met een

gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

2. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

4. Indien de schuld, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid, bestaat uit roekeloosheid worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met de helft verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:254

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. hij die een ander door geweld of enige andere feitelijkheid of door bedreiging met geweld of enige andere feitelijkheid, gericht hetzij tegen die ander hetzij tegen derden, wederrechtelijk dwingt iets te doen, niet te doen of te dulden;
- b. hij die een ander door bedreiging met smaad, smaadschrift of valse aanklacht dwingt iets te doen, niet te doen of te dulden.

2. In het geval omschreven in het eerste lid, onderdeel b, wordt het misdrijf niet vervolgd dan op klacht.

Artikel 2:255

1. Bedreiging met openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, met geweld tegen een internationaal beschermd persoon of diens beschermde goederen, met enig misdrijf waardoor gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen of gemeen gevaar voor de verlening van diensten ontstaat, met verkrachting, met feitelijke aanranding van de eerbaarheid, met enig misdrijf tegen het leven gericht, met gijzeling, met zware mishandeling, met mishandeling met gebruikmaking van wapenen als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Wapenverordening 1931 of met brandstichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien de bedreiging schriftelijk en onder een bepaalde voorwaarde geschiedt, wordt deze gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Bedreiging met een terroristisch misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. Indien het feit, omschreven in het eerste, tweede of derde lid, wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd.

Artikel 2:256

1. Hij die opzettelijk mondeling, door gebaren, bij geschrift, afbeelding of gegevens uit geautomatiseerde werken zich jegens een persoon uitlaat, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan

van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat die verklaring zal worden afgelegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met rechter of ambtenaar wordt gelijkgesteld een rechter bij onderscheidenlijk een persoon in de openbare dienst van een internationaal gerecht dat zijn rechtsmacht ontleent aan een verdrag waarbij het Koninkrijk partij is.

3. Het eerste lid is eveneens van toepassing wanneer die persoon gehoord wordt op een wijze zoals beschreven in artikel 2:167, ook indien dat horen niet onder ede geschiedt.

Artikel 2:257

1. Hij die wederrechtelijk en opzettelijk stelselmatig inbreuk maakt op eens anders persoonlijke levenssfeer, wordt, als schuldig aan belaging, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Vervolging vindt niet plaats dan op klacht.

Artikel 2:258

1. Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en d, vermelde rechten worden uitgesproken.

2. Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:247 tot en met 2:252, 2:254, 2:255 en 2:257 omschreven misdrijven, kan ook de ontzetting van het in artikel 1:64, eerste lid, onderdeel e, vermelde recht worden uitgesproken.

Titel XVIII

Misdrijven tegen het leven gericht

Artikel 2:259

Hij die opzettelijk een ander van het leven berooft, wordt, als schuldig aan doodslag, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:260

Doodslag gevolgd, vergezeld of voorafgegaan van een strafbaar feit en gepleegd met het oogmerk om de uitvoering van dat feit voor te bereiden of gemakkelijker te maken, of om, bij betrapting op heterdaad, aan zichzelf of andere deelnemers aan dat feit hetzij straffeloosheid hetzij het bezit van het wederrechtelijk verkregene te verzekeren, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:261

Doodslag, gepleegd met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:262

Hij die opzettelijk en met voorbedachten rade een ander van het leven berooft, wordt, als schuldig aan moord, gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:263

De samenspanning tot het in artikel 2:262 omschreven misdrijf, te begaan met een terroristisch oogmerk, alsmede tot het in artikel 2:261 omschreven misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:264

De moeder die, onder de werking van vrees voor de ontdekking van haar bevalling, haar kind bij of kort na de geboorte opzettelijk van het leven berooft, wordt, als schuldig aan kinderdoodslag, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:265

De moeder die, ter uitvoering van een onder de werking van vrees voor de ontdekking van haar aanstaande bevalling genomen besluit, haar kind bij of kort na de geboorte opzettelijk van het leven berooft, wordt, als schuldig aan kindermoord, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:266

De in de artikelen 2:264 en 2:265 omschreven misdrijven worden ten aanzien van anderen die er aan deelnemen als doodslag of als moord aangemerkt.

Artikel 2:267

Hij die opzettelijk het leven van een ander op diens uitdrukkelijk en ernstig verlangen beëindigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:268

Hij die opzettelijk een ander tot zelfdoding aanzet, hem daarbij behulpzaam is of hem de middelen daartoe verschaft, wordt, indien de zelfdoding volgt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:269

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:259 tot en met 2:263 en 2:266 tot en met 2:268 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XIX

Afbreking van zwangerschap

Artikel 2:270

1. Hij die een vrouw een behandeling geeft, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat daardoor zwangerschap kan worden afgebroken, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien het feit de dood van de vrouw ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Indien het feit is begaan zonder toestemming van de vrouw, wordt hij gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. Indien het feit is begaan zonder toestemming van de vrouw en tevens haar dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

5. Indien de schuldige een van de in het eerste tot en met het vierde lid omschreven misdrijven begaat uit winstbejag dan wel van het plegen daarvan een beroep of gewoonte maakt, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd.

Artikel 2:271

De vrouw die een behandeling ondergaat, terwijl zij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat daardoor zwangerschap kan worden afgebroken, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:272

Bij veroordeling wegens een van de in artikel 2:270 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XX

Mishandeling

Artikel 2:273

1. Mishandeling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Mishandeling gepleegd met gebruikmaking van wapenen, als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Wapenverordening 1931, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

5. Met mishandeling wordt gelijkgesteld opzettelijke benadeling van de gezondheid.

6. Poging tot overtreding van het eerste lid is niet strafbaar.

Artikel 2:274

1. Mishandeling gepleegd met voorbedachten rade wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Mishandeling gepleegd met gebruikmaking van wapenen, als bedoeld in artikel 1, tweede lid, van de Wapenverordening 1931 en met voorbedachten rade, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Indien het feit zwaar lichamenlijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:275

1. Hij die aan een ander opzettelijk zwaar lichamenlijk letsel toebrengt, wordt, als schuldig aan zware mishandeling, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:276

1. Zware mishandeling gepleegd met voorbedachten rade wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier en twintig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:277

1. De in de artikelen 2:273 tot en met 2:276 genoemde gevangenisstraffen worden met een derde verhoogd:

- a. ten aanzien van hem die het misdrijf begaat tegen zijn moeder, zijn vader, zijn echtgenoot of levensgezel, zijn kind, een kind over wie hij het gezag uitoefent of een kind dat hij verzorgt of opvoedt als behorend tot zijn gezin;
- b. ten aanzien van hem die het misdrijf begaat tegen een persoon, die aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid is toevertrouwd.
- c. indien het misdrijf wordt gepleegd tegen een ambtenaar gedurende of ter zake van de rechtmatige uitoefening van zijn bediening;
- d. indien het misdrijf wordt gepleegd door toediening van voor het leven of de gezondheid schadelijke stoffen.

2. Indien op het misdrijf een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste twintig jaren of meer is gesteld, wordt levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren opgelegd.

Artikel 2:278

Indien een misdrijf strafbaar gesteld in de artikelen 2:275 en 2:276, is begaan met een terroristisch oogmerk, kan levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie worden opgelegd.

Artikel 2:279

De samenspanning tot het in artikel 2:276 omschreven misdrijf, te begaan met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:280

Zij die opzettelijk deelnemen aan een aanval of gevecht waarin onderscheiden personen zijn gewikkeld, worden, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de bijzondere door hem bedreven feiten, gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien de aanval of gevecht alleen zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, indien de aanval of gevecht iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:281

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en e, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XXI Veroorzaken van de dood of lichamelijk letsel door schuld

Artikel 2:282

1. Hij aan wiens schuld de dood van een ander te wijten is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien de schuld bestaat uit roekeloosheid, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:283

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat een ander zwaar lichamelijk letsel bekommt of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van zijn ambts- of beroepsbezigheden ontstaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Indien de schuld bestaat uit roekeloosheid, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:284

1. Hij die aan het verkeer deelneemt en zich daarbij zodanig gedraagt dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval plaatsvindt waardoor een ander wordt gedood, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien de schuld bestaat uit roekeloosheid, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:285

1. Hij die aan het verkeer deelneemt en zich daarbij zodanig gedraagt dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval plaatsvindt waardoor een ander zwaar lichamelijk letsel wordt toegebracht of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien de schuld bestaat uit roekeloosheid, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:286

Indien de schuldige, in de gevallen bedoeld in de artikelen 2:284 en 2:285 tijdens het ongeval verkeerde onder kennelijke invloed van het gebruik van alcoholhoudende drank dan wel geestverruimende middelen, wordt de op de feiten gestelde gevangenisstraf met de helft verhoogd en wordt de op de feiten gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:287

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XXII Diefstal

Artikel 2:288

Hij die enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort wegneemt, met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, wordt, als schuldig aan diefstal, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:289

Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:

- a. diefstal door twee of meer verenigde personen;
- b. diefstal waarbij de schuldige zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschafte of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of

- inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum;
- c. diefstal bij gelegenheid van brand, ontploffing, ontruiming op last van het bevoegd gezag, watersnood, schipbreuk, stranding, oproer, mouterij of oorlogsnood;
  - d. diefstal met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken.
  - e. diefstal ten opzichte van een toerist, die voor recreatieve doeleinden in het land aanwezig is.

Artikel 2:290

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft diefstal in een woning of op een bij een woning behorend erf, door iemand die artikel 2:65 heeft overtreden.

2. Indien de in het eerste lid omschreven diefstal vergezeld gaat van een van de in artikel 2:289 vermelde omstandigheden, wordt gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

Artikel 2:291

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft diefstal, voorafgegaan, vergezeld of gevolgd van geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om die diefstal voor te bereiden of gemakkelijker te maken, of om, bij betrapping op heterdaad, aan zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij de vlucht mogelijk te maken, hetzij het bezit van het gestolene te verzekeren.

2. Gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie kan worden opgelegd indien het feit wordt gepleegd onder een of meer van de in artikel 2:289 of artikel 2:290, eerste lid, genoemde omstandigheden alsmede indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft.

3. Gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie kan worden opgelegd, indien het feit de dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:292

Bij veroordeling wegens diefstal kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en e, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:293

1. Indien de dader van of medeplichtige aan een van de in deze titel omschreven misdrijven de niet van tafel en bed of van goederen gescheiden echtgenoot dan wel levensgezel is van hem tegen wie het misdrijf is gepleegd, is de strafvervolging tegen die dader of die medeplichtige uitgesloten.

2. Indien hij zijn van tafel en bed of van goederen gescheiden echtgenoot is of zijn bloed- of aanverwant, hetzij in de rechte linie, hetzij in de tweede graad van de zijlinie, heeft de vervolging, voor zover hem betreft, alleen plaats op een tegen hem gerichte klacht.

3. Indien het tweede lid van toepassing is, neemt de termijn, bedoeld in artikel 1:141, een aanvang op de dag dat de identiteit van de verdachte aan de tot de klacht gerechtigde bekend werd.

Titel XXIII Afpersing en afdreiging

Artikel 2:294

1. Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, door geweld of bedreiging met geweld iemand dwingt hetzij tot de afgifte van enig goed dat geheel of ten dele aan deze of aan een derde toebehoort, hetzij tot het aangaan van een schuld of het teniet doen van een inschuld, hetzij tot het ter beschikking stellen van gegevens, wordt, als schuldig aan afpersing, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die de dwang, bedoeld in het eerste lid, uitoefent door de bedreiging dat gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk zijn opgeslagen, onbruikbaar of ontoegankelijk zullen worden gemaakt of zullen worden gewist.

3. Artikel 2:291, tweede en derde lid, is op dit misdrijf van toepassing.

Artikel 2:295

1. Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, door bedreiging met smaad, smaadschrift of openbaring van een geheim hetzij met aangifte van een strafbaar feit bij de overheid, iemand dwingt hetzij tot de afgifte van enig goed dat geheel of ten dele aan deze of aan een derde toebehoort, hetzij tot het aangaan van een schuld of het teniet doen van een inschuld, hetzij tot het ter beschikking stellen van gegevens, wordt als schuldig aan afdreiging, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien een feit, als omschreven in het eerste lid, wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

3. Dit misdrijf wordt niet vervolgd dan op klacht.

Artikel 2:296

Artikel 2:293 is op de in deze titel omschreven misdrijven van toepassing.

Artikel 2:297

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a, b en e, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XXIV Verduistering

Artikel 2:298

Hij die opzettelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort en dat hij anders dan door misdrijf onder zich heeft, wederrechtelijk zich toe-eigent, wordt, als schuldig aan verduistering, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:299

Verduistering gepleegd door hem die het goed uit hoofde van zijn persoonlijke dienstbetrekking of van zijn beroep, of tegen geldelijke vergoeding onder zich heeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:300

Indien een van de in de artikelen 2:298 en 2:299 omschreven feiten wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:301

Verduistering gepleegd door hem wie het goed uit noodzaak in bewaring is gegeven, of door voogden, curatoren, bewindvoerders, executeurs van een nalatenschap, door de rechter benoemde vereffenaars van een nalatenschap of gemeenschap of de vereffenaars van een vennootschap of beheerders van instellingen van weldadigheid of van stichtingen, ten opzichte van enig goed dat zij als zodanig onder zich hebben, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:302

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk een subsidie die met een bepaald doel door of vanwege de overheid of door of vanwege enige buitenlandse overheid of een internationale organisatie is verstrekt, aanwendt voor andere doeleinden dan waarvoor zij is verstrekt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:303

Artikel 2:293 is op de in deze titel omschreven misdrijven van toepassing.

Artikel 2:304

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XXV Bedrog

Artikel 2:305

1. Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, hetzij door het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, hetzij door listige kunstgrepen, hetzij door een samenweefsel van verdichtsels, iemand beweegt tot de afgifte van enig goed, tot het verlenen van een dienst, tot het ter beschikking stellen van gegevens, tot het aangaan van een schuld of tot het teniet doen van een inschuld, wordt, als schuldig aan oplichting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien een feit, als omschreven in het eerste lid, wordt gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:306

Hij die een beroep of gewoonte maakt van het kopen van goederen met het oogmerk om zonder volledige betaling zich of een ander de beschikking over die goederen te verzekeren, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:307

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. hij die op of in een werk van letterkunde, wetenschap, kunst of nijverheid valselijk enige naam of enig teken plaatst, of de echte naam of het echte teken vervalst, met het oogmerk om daardoor aannemelijk te maken, dat dit werk zou zijn van de hand van degene wiens naam of teken hij daarop of daarin aanbracht;
- b. hij die opzettelijk een werk van letterkunde, wetenschap, kunst of nijverheid, waarop of waarin valselijk enige naam of enig teken is geplaatst, of de echte naam of het echte teken is vervalst, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, ten verkoop in voorraad heeft of binnen Sint Maarten invoert, als ware dit werk van de hand van degene wiens naam of teken daarop of daarin valselijk is aangebracht.

Artikel 2:308

1. Hij die, met het oogmerk daarvoor niet volledig te betalen, door een technische ingreep of met behulp van valse signalen, gebruik maakt van een dienst die via telecommunicatie aan het publiek wordt aangeboden,

wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met gevangenisstraf van twee jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die opzettelijk een voorwerp dat kennelijk is bestemd, of gegevens die kennelijk zijn bestemd, tot het plegen van het misdrijf, bedoeld in het eerste lid,

- a. openlijk ter verspreiding aanbiedt;
- b. ter verspreiding of met het oog op de invoer in Sint Maarten voorhanden heeft, of
- c. uit winstbejag vervaardigt of bewaart.

3. Hij die van het plegen van misdrijven als bedoeld in het tweede lid, zijn beroep maakt of het plegen van deze misdrijven als bedrijf uitoefent, wordt gestraft hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en geldboete van de vierde categorie, hetzij met een van deze straffen.

Artikel 2:309

Hij die door listige kunstgrepen de verzekeraar in dwaling brengt ten opzichte van omstandigheden tot de verzekering betrekking hebbende, zodat deze een overeenkomst sluit die hij niet of niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben gesloten indien hij de ware staat van zaken gekend had, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:310

Hij die, met het oogmerk om zich of een ander, ten nadele van de verzekeraar, wederrechtelijk te bevoordelen, brand sticht of een ontploffing teweegbrengt in enig tegen brandgevaar verzekerd goed, of een vaartuig of luchtvaartuig dat verzekerd is of waarvan de zich aan boord bevindende zaken of de te verdienen vracht zijn verzekerd, doet zinken, stranden of verongelukken, vernielt, onbruikbaar maakt of beschadigt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:311

Hij die, om het handels- of bedrijfsdebet van zichzelf of van een ander te vestigen, te behouden of uit te breiden, enige bedrieglijke handeling pleegt tot misleiding van het publiek of van een bepaald persoon, wordt, indien daaruit enig nadeel voor concurrenten van hem of van die ander kan ontstaan, als schuldig aan oneerlijke mededinging, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:312

1. Hij die, anders dan als ambtenaar, werkzaam zijnde in dienstbetrekking of optredend als lasthebber, een gift, belofte of dienst aanneemt wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt teneinde hem zelf te bewegen om, in strijd met zijn plicht in zijn betrekking of bediening, iets te doen of na te laten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Hij die, anders dan als ambtenaar, werkzaam zijnde in dienstbetrekking of optredend als lasthebber, een gift, belofte of dienst aanneemt wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem gedaan, verleend of aangeboden wordt naar aanleiding van hetgeen door hem, in strijd met zijn plicht, in zijn huidige of vroegere betrekking of bediening is gedaan of nagelaten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, anders dan als ambtenaar, werkzaam is in dienstbetrekking of optreedt als lasthebber, voor zich zelf of een ander een gift, belofte of dienst vraagt teneinde hem zelf te bewegen om, in strijd met zijn plicht, in zijn betrekking of bediening iets te doen of na te laten.

4. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, anders dan als ambtenaar, werkzaam is in dienstbetrekking of optreedt als lasthebber, voor zich zelf of een ander een gift, belofte of dienst vraagt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem zelf, in strijd met zijn plicht, in zijn huidige of vroegere betrekking of bediening is gedaan of nagelaten.

5. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die aan een persoon die, anders dan als ambtenaar, werkzaam is in dienstbetrekking of optreedt als lasthebber, of aan een ander een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk om die persoon te bewegen in zijn betrekking of bediening, in strijd met zijn plicht, iets te doen of na te laten.

6. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die aan een persoon die, anders dan als ambtenaar, werkzaam is in dienstbetrekking of optreedt als lasthebber, een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door die persoon, in zijn huidige of vroegere betrekking of bediening, in strijd met zijn plicht, is gedaan of nagelaten.

Artikel 2:313

1. Hij die, anders dan als ambtenaar, werkzaam zijnde in dienstbetrekking of optredend als lasthebber, een gift, belofte of dienst aanneemt wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt teneinde hem zelf te bewegen om, zonder daartoe in strijd met zijn plicht te handelen, in zijn betrekking of bediening, iets te doen of na te laten en dit aannemen in strijd met de goede trouw verzwijgt tegenover zijn werkgever of opdrachtgever, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Hij die, anders dan als ambtenaar, werkzaam zijnde in dienstbetrekking of optredend als lasthebber, een gift, belofte of dienst aanneemt wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem gedaan, verleend of aangeboden wordt naar aanleiding van hetgeen door hem, zonder daartoe in strijd met zijn plicht te handelen, in zijn huidige of vroegere betrekking of bediening is gedaan of nagelaten en dit aannemen in strijd met de goede trouw verzwijgt tegenover zijn werkgever of opdrachtgever, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

3. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die aan een persoon die, anders dan als ambtenaar, werkzaam is in dienstbetrekking of optreedt als lasthebber, of aan een ander een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk om die persoon te bewegen in zijn betrekking of bediening, zonder daartoe in strijd met zijn

plicht te handelen, iets te doen of na te laten, onder zodanige omstandigheden, dat hij redelijkerwijs moet aannemen dat die persoon de gift, belofte of dienst in strijd met de goede trouw zal verzwijgen tegenover zijn werkgever of opdrachtgever.

4. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die aan een persoon die, anders dan als ambtenaar, werkzaam is in dienstbetrekking of optreedt als lasthebber, een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door die persoon, in zijn huidige of vroegere betrekking of bediening, is gedaan of nagelaten zonder daartoe in strijd met zijn plicht te handelen, onder zodanige omstandigheden, dat hij redelijkerwijs moet aannemen dat die persoon de gift, belofte of dienst in strijd met de goede trouw zal verzwijgen tegenover zijn werkgever of opdrachtgever.

Artikel 2:314

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft hij die, anders dan als ambtenaar, een gift, belofte of dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt naar aanleiding van hetgeen hij gedaan of nagelaten heeft dan wel zal doen of nalaten in verband met een op hem of op zijn werkgever of opdrachtgever rustende wettelijke plicht tot:

- a. het verstrekken van inlichtingen betreffende telecommunicatie aan de ambtenaren van justitie of politie, dan wel
- b. het verlenen van medewerking aan het aftappen of opnemen van telecommunicatie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, anders dan als ambtenaar, een persoon een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen deze persoon heeft gedaan of nagelaten dan wel zal doen of nalaten in verband met een op deze persoon of zijn werkgever of opdrachtgever rustende wettelijke plicht als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2:315

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft de verkoper die de koper bedriegt:

- a. door hem die een bepaald aangewezen voorwerp kocht, opzettelijk iets anders daarvoor in de plaats te leveren;
- b. ten opzichte van de aard, de hoedanigheid of de hoeveelheid van het geleverde, door het aanwenden van listige kunstgrepen.

Artikel 2:316

De houder van een cognossement die opzettelijk over verschillende exemplaren daarvan onder bezwarende titel beschikt ten behoeve van verschillende verkrijgers, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:317

1. Hij die eet- of drinkwaren of geneesmiddelen verkoopt, te koop aanbiedt of aflevert in de wetenschap dat zij vervalst zijn en die vervalsing

verzwijgt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Eet- of drinkwaren of geneesmiddelen zijn vervalst wanneer door bijmenging van vreemde bestanddelen hun waarde of hun bruikbaarheid verminderd is.

Artikel 2:318

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft de aannemer of de bouwmeester van enig werk of de verkoper van bouwmaterialen die bij de uitvoering van het werk of de levering van de materialen enige bedrieglijke handeling pleegt, ten gevolge waarvan de veiligheid van personen of goederen of de veiligheid van de staat in tijd van oorlog in gevaar kan worden gebracht.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met het opzicht over het werk of over de levering van de materialen belast, de bedrieglijke handeling opzettelijk toelaat.

Artikel 2:319

1. Hij die, bij levering van benodigdheden ten dienste van de krijgsmacht, enige bedrieglijke handeling pleegt, ten gevolge waarvan de veiligheid van het Koninkrijk in tijd van oorlog in gevaar kan worden gebracht, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die, met het opzicht over de levering van de goederen belast, de bedrieglijke handeling opzettelijk toelaat.

Artikel 2:320

Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, hetgeen tot afbakening van de grenzen van erven dient vernielt, verplaatst, verwijdert of onbruikbaar maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:321

Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, door het verspreiden van een leugenachtig bericht de prijs van koopwaren, fondsen of geldswaardig papier doet stijgen of dalen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:322

Hij die effecten uitgeeft of belast is met of zijn medewerking verleent tot het plaatsen van effecten, het publiek tot inschrijving of deelneming tracht te bewegen door het opzettelijk verzwijgen of verminken van ware, of voorspiegelen van valse feiten of omstandigheden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:323

De ondernemer, de bestuurder, besturende venoot of commissaris van een rechtspersoon of vennootschap, die opzettelijk een onware staat of een onware balans, winst- en verliesrekening, staat van baten en lasten of toelichting op een van die stukken openbaar maakt of zodanige openbaarmaking opzettelijk toelaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:324

1. Hij die opzettelijk:
  - a. valse, vervalste of wederrechtelijk vervaardigde merken;
  - b. waren, die zelf of op hun verpakking valselijk zijn voorzien van de handelsnaam van een ander of van het merk waarop een ander recht heeft;
  - c. waren, die ter aanduiding van herkomst, valselijk van de naam van een bepaalde plaats, met bijvoeging van een verdichte handelsnaam, zijn voorzien;
  - d. waren, waarop of op de verpakking waarvan een handelsnaam van een ander of een merk waarop een ander recht heeft, zij het dan ook met een geringe afwijking, is nagebootst, of
  - e. waren of onderdelen daarvan die valselijk hetzelfde uiterlijk vertonen als een tekening of model waarop een ander recht heeft, dan wel daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertonen, invoert, doorvoert of uitvoert, verkoopt, te koop aanbiedt, aflevert, uitdeelt of in voorraad heeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
2. Niet strafbaar is hij die enkele waren, onderdelen daarvan of merken als omschreven in het eerste lid in voorraad heeft uitsluitend voor eigen gebruik.
3. Indien de schuldige van het plegen van het misdrijf, bedoeld in het eerste lid, zijn beroep maakt of het plegen van dit misdrijf als bedrijf uitoefent, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
4. Indien door het plegen van het misdrijf, genoemd in het eerste lid, gemeen gevaar voor personen of goederen te duchten is, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:325

Artikel 2:293 is op de in deze titel omschreven misdrijven van toepassing.

Artikel 2:326

Bij veroordeling wegens in artikel 2:312 alsmede in een van de in deze titel omschreven misdrijven, waarvoor maximaal vier jaren gevangenisstraf of meer kan worden opgelegd, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken en bij veroordeling wegens een van de in artikel 2:319 omschreven misdrijven bovendien de ontzetting van het in artikel 1:64, eerste lid, onderdeel c, vermelde recht.

Titel XXVI
Benadeling van schuldeisers of rechthebbenden

Artikel 2:327

Hij die in staat van faillissement is verklaard, wordt, als schuldig aan eenvoudige bankbreuk, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie:

- a. indien zijn verteringen buitensporig zijn geweest;
- b. indien hij, met het oogmerk om zijn faillissement uit te stellen, in de wetenschap dat het daardoor niet kon worden voorkomen, op bezwarende voorwaarden geldopnemingen heeft gedaan;
- c. indien hij de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers waarmee hij ingevolge artikel 15a van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek een administratie gevoerd heeft en de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers die hij ingevolge dat artikel bewaard heeft, niet in ongeschonden staat tevoorschijn brengt.

Artikel 2:328

Als schuldig aan bedrieglijke bankbreuk wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie, hij die in staat van faillissement is verklaard, indien hij ter bedrieglijke verkorting van de rechten van zijn schuldeisers:

- a. hetzij lasten verdicht heeft of verdicht, hetzij baten niet verantwoord heeft of niet verantwoordt, hetzij enig goed aan de boedel onttrokken heeft of onttrekt;
- b. enig goed hetzij om niet, hetzij klaarblijkelijk beneden de waarde heeft vervreemd;
- c. ter gelegenheid van zijn faillissement of op een tijdstip waarop hij in de wetenschap verkeerde dat het faillissement niet kon worden voorkomen, een van zijn schuldeisers op enige wijze bevoordeeld heeft of bevoordeelt;
- d. niet voldaan heeft of niet voldoet aan de op hem rustende verplichtingen ten opzichte van het voeren van een administratie ingevolge artikel 15a van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek, en het bewaren en te voorschijn brengen van boeken, bescheiden en gegevensdragers in dat artikel bedoeld.

Artikel 2:329

Met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie, wordt gestraft hij die ter bedrieglijke verkorting van de rechten van de schuldeisers:

- a. in geval van faillissement, of in het vooruitzicht daarvan, indien het faillissement is gevolgd, enig goed aan de boedel onttrekt, of betaling aanneemt, hetzij van een niet opeisbare schuld, hetzij van een opeisbare schuld, in het laatste geval in de wetenschap dat het faillissement van de schuldenaar reeds was aangevraagd of ten gevolge van overleg met de schuldenaar;
- b. bij verificatie van de schuldvorderingen in geval van faillissement, een niet bestaande schuldvordering voorwendt of een bestaande tot een verhoogd bedrag doet gelden.

Artikel 2:330

1. De schuldeiser die tot een aangeboden gerechtelijk akkoord toetreedt ten gevolge van een overeenkomst hetzij met de schuldenaar, hetzij met een derde, waarbij hij bijzondere voordelen heeft bedongen, wordt, in geval van aanneming van het akkoord, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt in hetzelfde geval gestraft, de schuldenaar die een zodanige overeenkomst sluit.

Artikel 2:331

De bestuurder of commissaris van een rechtspersoon die opzettelijk zijn medewerking heeft verleend of zijn toestemming gegeven tot enige handeling in strijd met enige wettige bepaling van de statuten of reglementen, tengevolge waarvan de rechtspersoon ernstig nadeel ondervindt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:332

1. Hij die opzettelijk zijn eigen goed of, ten behoeve van degene aan wie het toebehoort, een hem niet toebehorend goed onttrekt aan een pandrecht, een retentierecht of een recht van vruchtgebruik of gebruik van een ander, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk een goed dat is onderworpen aan een pandrecht, een retentierecht of een recht van vruchtgebruik of gebruik van een ander, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt.

3. Artikel 2:293 is op deze misdrijven van toepassing.

Artikel 2:333

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:328 en 2:329 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XXVII Vernieling of beschadiging

Artikel 2:334

1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk en wederrechtelijk een dier, dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, doodt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt.

Artikel 2:335

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

- a. hij die, zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, opzettelijk een dier pijn doet, letsel bij een dier veroorzaakt of de gezondheid van een dier benadeelt;
  - b. hij die zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, opzettelijk aan een dier, dat geheel of ten dele aan hem toebehoort en onder zijn toezicht staat of aan een dier, tot welks verzorging hij verplicht is, de nodige verzorging onthoudt.
2. Het dier kan, indien het de schuldige toebehoort, worden verbeurdverklaard.
  3. Niet strafbaar zijn, met inachtneming van het in het eerste lid gestelde, culturele uitingen of structurele activiteiten waarbij in georganiseerd verband dieren gebruikt of ingezet kunnen worden.

Artikel 2:336

1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk of door middel van telecommunicatie zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen, verandert, wist, onbruikbaar of ontoegankelijk maakt, dan wel andere gegevens daaraan toevoegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.
2. Hij die het feit, bedoeld in het eerste lid, pleegt na door tussenkomst van een openbaar telecommunicatienetwerk, wederrechtelijk in een geautomatiseerd werk te zijn binnengedrongen, en daar ernstige schade met betrekking tot die gegevens veroorzaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
3. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk gegevens ter beschikking stelt of verspreidt die zijn bestemd om schade aan te richten in een geautomatiseerd werk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
4. Niet strafbaar is hij die het feit, bedoeld in het derde lid, pleegt met het oogmerk om schade als gevolg van deze gegevens te beperken.

Artikel 2:337

1. Hij aan wiens schuld te wijten is dat gegevens die door middel van een geautomatiseerd werk of door middel van telecommunicatie zijn opgeslagen, worden verwerkt of overgedragen, wederrechtelijk worden veranderd, gewist, onbruikbaar of ontoegankelijk gemaakt, dan wel dat andere gegevens daaraan worden toegevoegd, wordt, indien daardoor ernstige schade met betrekking tot die gegevens wordt veroorzaakt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.
2. Hij aan wiens schuld te wijten is dat gegevens wederrechtelijk ter beschikking gesteld of verspreid worden die zijn bestemd om schade aan te richten in een geautomatiseerd werk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:338

Hij die elektriciteitswerken, geautomatiseerde werken of werken voor telecommunicatie, werken dienend tot waterkering, waterlozing, gas- of waterleiding of riolering, voor zover deze werken ten algemene nutte gebezigd worden dan wel goederen of werken ten behoeve van de landsverdediging, opzettelijk en wederrechtelijk vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt, onklaar maakt of weg maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:339

Hij aan wiens schuld te wijten is dat enig in artikel 2:338 bedoeld goed of werk, vernielt, beschadigt, onbruikbaar gemaakt, onklaar gemaakt of weggemaakt wordt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:340

Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig gebouw, vaartuig of zijn lading, installatie ter zee of luchtvaartuig dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of onklaar maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:341

Artikel 2:293 is op de in deze titel omschreven misdrijven van toepassing.

Artikel 2:342

Indien van een van de in de artikelen 2:334, 2:336, 2:338 en 2:340 omschreven misdrijven levensgevaar voor een ander is te duchten, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:343

Indien een van de in de artikelen 2:334, 2:336, 2:338, 2:340 en 2:342 omschreven feiten wordt gepleegd met het oogmerk een terroristisch misdrijf voor te bereiden dan wel gemakkelijker te maken, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met een derde verhoogd en wordt de op het feit gestelde geldboete verhoogd naar de naasthogere categorie.

Titel XXVIII Ambtsmisdrijven

Artikel 2:344

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft de minister die:

- a. zijn medeondertekening verleent aan een landsbesluit of ministeriële beschikking in de wetenschap dat daardoor enige

- bepaling van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, van een rijkswet, van de Samenwerkingsregeling Aruba, Curaçao en Sint Maarten of van enige andere in Sint Maarten geldende wettelijke regeling wordt geschonden;
- b. uitvoering geeft aan een landsbesluit of ministeriële beschikking in de wetenschap dat dat besluit of die beschikking niet van de vereiste medeondertekening van een of meer ministers is voorzien;
  - c. een handeling verricht, een besluit neemt of een bevel geeft in de wetenschap dat daardoor een bepaling van de in onderdeel a bedoelde wettelijke regelingen wordt geschonden;
  - d. opzettelijk en wederrechtelijk nalaat uitvoering te geven aan een of meer van de in onderdeel a bedoelde bepalingen, voor zover die uitvoering wegens de aard van de aangelegenheid tot zijn verantwoordelijkheid behoort of hem uitdrukkelijk is opgedragen.

Artikel 2:345

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft de minister, aan wiens grove schuld te wijten is dat de in artikel 2:344, onderdeel d, omschreven uitvoering wordt nagelaten.

Artikel 2:346

De bevelhebber van de gewapende macht die weigert of opzettelijk nalaat op de wettige vordering van het bevoegde burgerlijk gezag de onder zijn bevel staande macht aan te wenden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:347

1. De ambtenaar die opzettelijk de bijstand van de gewapende macht inroept tegen de uitvoering van wettelijke voorschriften, van wettige bevelen van het openbaar gezag of van rechterlijke uitspraken of bevelschriften, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien die uitvoering daardoor wordt verhinderd, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:348

De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk geld of geldswaardig papier dat hij in zijn bediening onder zich heeft, verduistert of toelaat dat het door een ander weggenomen of verduisterd wordt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:349

1. De ambtenaar of een ander met enige openbare dienst voortdurend of tijdelijk belast persoon, die opzettelijk zaken bestemd om voor de bevoegde macht tot overtuiging of bewijs te dienen, akten, bescheiden of

registers, welke hij in zijn bediening onder zich heeft verduistert, vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, of toelaat dat zij door een ander worden weggemaakt, vernield, beschadigd of onbruikbaar gemaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Onder bevoegde macht wordt mede verstaan een internationaal gerecht dat zijn rechtsmacht ontleent aan een Verdrag waarbij het Koninkrijk partij is.

Artikel 2:350

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft de ambtenaar:

- a. die, een gift, belofte of dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt teneinde hem te bewegen om, zonder daardoor in strijd met zijn plicht te handelen, in zijn bediening iets te doen of na te laten;
- b. die, een gift, belofte of dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem, zonder daardoor in strijd met zijn plicht te handelen, in zijn huidige of vroegere bediening is gedaan of nagelaten;
- c. die, voor zich zelf of een ander, een gift, belofte of dienst vraagt teneinde hem zelf te bewegen om, zonder daardoor in strijd met zijn plicht te handelen, in zijn bediening iets te doen of na te laten;
- d. die, voor zich zelf of een ander, een gift, belofte of dienst vraagt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem zelf, zonder daardoor in strijd met zijn plicht te handelen, in zijn huidige of vroegere bediening is gedaan of nagelaten.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft, hij die in het vooruitzicht van een aanstelling als ambtenaar, indien de aanstelling als ambtenaar is gevolgd, een feit begaat als in het eerste lid, onderdelen a en c, omschreven.

3. Hij die een feit als omschreven in het eerste lid begaat in verband met zijn hoedanigheid van minister dan wel van lid van de Staten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:351

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft de ambtenaar:

- a. die, een gift of belofte dan wel een dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt teneinde hem te bewegen om, in strijd met zijn plicht, in zijn bediening iets te doen of na te laten;
- b. die, een gift of belofte dan wel een dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem, in strijd met zijn plicht, in zijn huidige of vroegere bediening is gedaan of nagelaten;
- c. die, voor zich zelf of een ander, een gift of belofte dan wel een dienst vraagt teneinde hem zelf te bewegen om, in strijd met zijn plicht, in zijn bediening iets te doen of na te laten;

d. die, voor zich zelf of een ander, een gift of belofte dan wel een dienst vraagt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem zelf, in strijd met zijn plicht, in zijn huidige of vroegere bediening is gedaan of nagelaten.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die in het vooruitzicht van een aanstelling als ambtenaar, indien de aanstelling als ambtenaar is gevolgd, een feit begaat als in het eerste lid, onderdelen a en c, omschreven.

3. Hij die een feit als omschreven in het eerste lid begaat in verband met zijn hoedanigheid van minister dan wel van lid van de Staten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:352

1. De rechter die, een gift, belofte of dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem of een ander gedaan, verleend of aangeboden wordt teneinde invloed uit te oefenen op de beslissing van een aan zijn oordeel onderworpen zaak, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. De rechter die, voor zich zelf of een ander, een gift, belofte of dienst vraagt teneinde hem zelf te bewegen om invloed uit te oefenen op de beslissing van een aan zijn oordeel onderworpen zaak, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Indien de gift, belofte of dienst wordt aangenomen, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze gedaan, verleend of aangeboden wordt om een veroordeling in een strafzaak te verkrijgen, wordt de rechter gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

4. Indien de gift, belofte of dienst wordt gevraagd teneinde hem te bewegen om een veroordeling in een strafzaak te verkrijgen, wordt de rechter gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:353

De ambtenaar die door misbruik van gezag iemand dwingt iets te doen, niet te doen of te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:354

De ambtenaar die opzettelijk met misbruik van zijn functie of positie iets doet of nalaat iets te doen ten einde enig voordeel voor hem of een ander te verkrijgen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:355

De ambtenaar die in de uitoefening van zijn bediening opzettelijk, als verschuldigd aan hemzelf, aan een andere ambtenaar of aan enige openbare kas, vordert of ontvangt of bij een uitbetaling terughoudt hetgeen niet verschuldigd is, wordt, als schuldig aan knevelarij, gestraft

met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:356

De ambtenaar die sedert de uitoefening van zijn functie opzettelijk een significante verhoging van zijn vermogen vergaart, waaraan geen aannemelijke rechtmatige verkrijging ten grondslag ligt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:357

1. De ambtenaar die, belast met de bewaking van iemand die op openbaar gezag of krachtens rechterlijke uitspraak of beschikking van de vrijheid is beroofd, hem opzettelijk laat ontsnappen of bevrijdt of bij zijn bevrijding of zelfbevrijding behulpzaam is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien de ontsnapping, bevrijding of zelfbevrijding aan zijn schuld te wijten is, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:358

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- a. de ambtenaar, met het opsporen van strafbare feiten belast, die opzettelijk niet voldoet aan de vordering om van een wederrechtelijke vrijheidsberoving te doen blijken of daarvan aan de hogere macht opzettelijk niet onverwijld kennis geeft;
- b. de ambtenaar die, na in de uitoefening van zijn bediening kennis te hebben bekomen dat iemand op onwettige wijze van de vrijheid is beroofd, opzettelijk nalaat daarvan onverwijld kennis te geven aan een ambtenaar met het opsporen van strafbare feiten belast.

2. De ambtenaar aan wiens schuld enig in het eerste lid omschreven verzuim te wijten is, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:359

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie wordt gestraft het hoofd van een inrichting, bestemd tot opsluiting van veroordeelden, voorlopig aangehoudenen of gegijzelden, of het hoofd van een opvoedingsgesticht, inrichting voor jeugdigen, psychiatrische inrichting of inrichting voor ter beschikking gestelden, die weigert te voldoen aan een wettige vordering om iemand die in de inrichting of het gesticht is opgenomen te vertonen, of om inzage te geven van het register van inschrijving of van de akte waarvan de inschrijving bij wettelijke regeling gevorderd wordt.

Artikel 2:360

De ambtenaar die opzettelijk in strijd met zijn bevoegdheid gebruik maakt van enige opsporings- of toezichtbevoegdheid als bedoeld in het

Wetboek van Strafvordering of in enige andere landsverordening, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:361

De ambtenaar die opzettelijk deelneemt, middellijk of onmiddellijk, aan aannemingen of leveranties waarover hem op het tijdstip van de handeling geheel of ten dele het bestuur of toezicht is opgedragen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:362

1. De ambtenaar van de burgerlijke stand die opzettelijk meewerkt aan iemands huwelijksvoltrekking, waardoor deze een dubbel huwelijk aangaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. De ambtenaar van de burgerlijke stand die opzettelijk meewerkt aan iemands huwelijksvoltrekking, waartegen enig ander wettig beletsel bestaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:363

1. Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 2:348 tot en met 2:351, 2:353, 2:355, 2:357, 2:358 en 2:361 gelijkgesteld personen in de openbare dienst van een vreemde staat of van een volkenrechtelijke organisatie.

2. Met ambtenaren worden ten aanzien van de artikelen 2:350, eerste lid, onder b en d, en 2:351, eerste lid, onder b en d, voormalige ambtenaren gelijkgesteld.

3. Met rechter wordt ten aanzien van artikel 2:352 gelijkgesteld de rechter van een vreemde staat of van een volkenrechtelijke organisatie.

Artikel 2:364

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:344 tot en met 2:351 en 2:353 tot en met 2:362 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van het in artikel 1:64, eerste lid, onderdeel a, vermelde recht worden uitgesproken en bij veroordeling wegens een van de in artikel 2:350 tot en met 2:352 omschreven misdrijven bovendien de ontzetting van het in artikel 1:64, eerste lid, onderdeel c, vermelde recht.

Titel XXIX

Scheepvaart en luchtvaartmisdrijven

Artikel 2:365

1. Als schuldig aan piraterij wordt gestraft:
  - a. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, hij die als schipper opzettelijk dienst neemt of dienst doet op een vaartuig, dat bestemd is of gebruikt wordt om in open zee daden van geweld te plegen tegen andere vaartuigen of tegen zich daarop bevindende personen of goederen, zonder

- door een oorlogvoerende mogendheid daartoe te zijn gemachtigd of tot de oorlogsmarine van een erkende mogendheid te behoren;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, hij die als schepeling opzettelijk dienst neemt of vrijwillig in dienst blijft op een vaartuig met zodanige bestemming of gebruik.

2. Met het gemis van machtiging wordt gelijkgesteld het overschrijden van de machtiging alsmede het voorzien zijn van machtigingen afkomstig van tegen elkander oorlog voerende mogendheden.

3. Artikel 1:199 is niet van toepassing.

4. Het in dit artikel ten aanzien van de schipper en de schepeling bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de gezagvoerder onderscheidenlijk het lid van de bemanning van een luchtvaartuig. Onder vaartuig wordt in dit artikel ook begrepen luchtvaartuig en onder open zee ook het luchtruim daarboven.

Artikel 2:366

Indien de in artikel 2:365 omschreven daden van geweld de dood van een van de zich op het aangevallen vaartuig of luchtvaartuig bevindende personen ten gevolge hebben, wordt de schipper, de gezagvoerder van het luchtvaartuig of de deelnemer aan enige daad van geweld, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:367

Hij die voor eigen of vreemde rekening een vaartuig of luchtvaartuig uitrust met de in artikel 2:365 omschreven bestemming, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:368

Hij die opzettelijk voor eigen of vreemde rekening middellijk of onmiddellijk meewerkt tot het verhuren, vervoeren of verzekeren van een vaartuig of luchtvaartuig, dat de in artikel 2:365 omschreven bestemming heeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:369

Hij die een Nederlands of Sint Maartens vaartuig opzettelijk in de macht van zeerovers brengt, wordt gestraft:

- a. indien hij de schipper is met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie;
- b. in alle andere gevallen met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:370

1. Hij die een luchtvaartuig, een vaartuig of een installatie ter zee door geweld, bedreiging met geweld of vreesaanjaging in zijn macht brengt of houdt dan wel van zijn route doet afwijken, wordt gestraft met

gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. Indien twee of meer personen het feit gezamenlijk plegen, of indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, dan wel het feit is gepleegd met het oogmerk iemand wederrechtelijk van zijn vrijheid te beroven of beroofd te houden, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:371

Hij die opzettelijk een daad van geweld begaat tegen iemand die zich aan boord van een luchtvaartuig in vlucht, dan wel op een vaartuig of een installatie ter zee bevindt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van het luchtvaartuig, de veilige vaart van het vaartuig of de veiligheid van de installatie ter zee te duchten is;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van het luchtvaartuig, de veilige vaart van het vaartuig of de veiligheid van de installatie ter zee te duchten is en het feit zwaar lichamelijk letsel voor een ander ten gevolge heeft;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daarvan gevaar voor de veiligheid van het luchtvaartuig, de veilige vaart van het vaartuig of de veiligheid van de installatie ter zee te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:372

Hij die opzettelijk gegevens doorgeeft waarvan hij weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat zij onjuist zijn, wordt, indien daarvan gevaar voor een luchtvaartuig in vlucht of voor de veilige vaart van een vaartuig te duchten is, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:373

Hij die opzettelijk met gebruikmaking van een vuurwapen, een ontplofbare of anderszins gemeengevaarlijke stof of enig ander gemeengevaarlijk voorwerp, een daad van geweld begaat tegen iemand die zich in of in de onmiddellijke nabijheid van de vertrek- of aankomstruimten van een luchthaven bevindt, wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daardoor levensgevaar voor andere gebruikers van de luchthaven te duchten valt;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daardoor levensgevaar voor andere gebruikers van de luchthaven te duchten valt en het feit zwaar lichamelijk letsel voor een ander ten gevolge heeft;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien daardoor levensgevaar voor andere

gebruikers van de luchthaven te duchten valt en het feit iemands dood ten gevolge heeft.

Artikel 2:374

De opvarende van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die zich wederrechtelijk van het vaartuig meester maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:375

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die het vaartuig aan de eigenaar of de rederij onttrekt en ten eigen bate gebruikt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:376

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die gedurende de reis zich opzettelijk aan het voeren van het vaartuig onttrekt, wordt, indien die gedraging de veiligheid van de opvarenden, het vaartuig of de zaken aan boord daarvan in gevaar brengt, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:377

1. De opvarende van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig of zeevissersvaartuig die aan boord de schipper, of de schepeling die aan boord of in dienst een meerdere in rang feitelijk aanrandt, zich met geweld of bedreiging met geweld tegen hem verzet of hem opzettelijk van zijn vrijheid van handelen berooft, wordt, als schuldig aan insubordinatie, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. De schuldige wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelijkheden enig lichamelijk letsel ten gevolge hebben;
- b. met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelijkheden zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebben;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelijkheden de dood ten gevolge hebben.

Artikel 2:378

1. Insubordinatie, gepleegd door twee of meer verenigde personen, wordt, als muiterij, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

2. De schuldige wordt gestraft:

- a. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelijkheden enig lichamelijk letsel ten gevolge hebben;

- b. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelikheden zwaar lichamelijk letsel ten gevolge hebben;
- c. met gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien het misdrijf of de daarmee gepaard gaande feitelikheden de dood ten gevolge hebben.

Artikel 2:379

Hij die aan boord van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig of zeevissersvaartuig tot muiterij op dat vaartuig opruit, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:380

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:
  - a. de opvarende van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die opzettelijk niet gehoorzaamt aan enig bevel van de schipper in het belang van de veiligheid aan boord gegeven;
  - b. de opvarende van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die in de wetenschap dat de schipper van zijn vrijheid van handelen beroofd is, hem niet naar vermogen te hulp komt;
  - c. de opvarende van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die, kennis dragende van een voornemen tot het plegen van insubordinatie, opzettelijk nalaat daarvan tijdig aan de schipper kennis te geven;
  - d. de opvarende, niet zijnde schepeling, van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die opzettelijk niet gehoorzaamt aan enig bevel van de schipper tot handhaving van de orde en tucht aan boord gegeven.
2. Het eerste lid, onderdeel c, is niet van toepassing indien de insubordinatie niet is gevolgd.

Artikel 2:381

Indien de schuldige aan een van de in de artikelen 2:374 en 2:377 tot en met 2:380 omschreven misdrijven scheepsofficier is, worden de op de feiten gestelde gevangenisstraffen met een derde verhoogd en worden de op de feiten gestelde geldboetes verhoogd naar de naasthogere categorie.

Artikel 2:382

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen of zodanige bevoordeling te bedekken, hetzij het vaartuig verkoopt, hetzij geld opneemt op het vaartuig, het sloopstoebehoren of de scheepsvoorraad, hetzij zaken aan boord van het vaartuig of zaken van de scheepsvoorraad verkoopt of verpand, hetzij verdichte schaden of uitgaven in rekening brengt, hetzij niet zorgt dat aan boord de vereiste dagboeken overeenkomstig de wettelijke voorschriften worden gehouden, hetzij bij het verlaten van het vaartuig niet zorgt voor het behoud van de scheepspapieren, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:383

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen of zodanige bevoordeling te bedekken, van koers verandert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:384

1. De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die opzettelijk, buiten noodzaak en buiten voorkennis van de eigenaar of de rederij, handelingen pleegt of gedooft, die het vaartuig of de zaken aan boord daarvan aan opbrenging, aanhouding of ophouding kunnen blootstellen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

2. De opvarende die, buiten noodzaak en buiten voorkennis van de schipper, met die opzet gelijke handelingen pleegt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:385

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die opzettelijk buiten noodzaak aan een opvarende niet verschaft datgene wat hij verplicht is hem te verschaffen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:386

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die opzettelijk buiten noodzaak of in strijd met enig wettelijk voorschrift goederen werpt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:387

Hij die goederen aan boord van een vaartuig, opzettelijk en wederrechtelijk vernielt, beschadigt of onbruikbaar maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:388

De schipper die opzettelijk onbevoegd de Nederlandse vlag voert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:389

De schipper die opzettelijk door het voeren van enig onderscheidingsteken aan zijn vaartuig de schijn geeft alsof het een Nederlands oorlogsvaartuig ware, of een loodsvaartuig in wateren of zeegeten van Sint Maarten dienst doende, wordt gestraft met

gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:390

Hij die buiten noodzaak opzettelijk op een Nederlands of Sint Maartens vaartuig optreedt als schipper, stuurman of machinist daartoe ingevolge wettelijk voorschrift onbevoegd zijnde, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 2:391

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig, dan wel de gezagvoerder van een Nederlands of Sint Maartens luchtvaartuig, die zonder geldige reden weigert te voldoen aan een rechtmatige vordering om een verdachte of veroordeelde benevens de tot zijn zaak betrekkelijke stukken aan boord te nemen of te houden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:392

1. De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig, dan wel de gezagvoerder van een Nederlands of Sint Maartens luchtvaartuig, die een verdachte of veroordeelde benevens de tot zijn zaak betrekkelijke stukken aan boord heeft of genomen heeft, opzettelijk laat ontsnappen of bij zijn bevrijding of zelfbevrijding behulpzaam is, dan wel de stukken opzettelijk laat verdwijnen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Indien de ontsnapping, bevrijding of zelfbevrijding, dan wel de verdwijning aan zijn schuld is te wijten, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 2:393

De schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die de op hem rustende verplichting tot hulpverlening, opzettelijk niet nakomt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 2:394

Indien een misdrijf, strafbaar gesteld in een van de artikelen 2:370 tot en met 2:373, is begaan met een terroristisch oogmerk, wordt de op het feit gestelde gevangenisstraf met de helft verhoogd en wordt, indien op een misdrijf als bedoeld in voornoemde artikelen een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren is gesteld, levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste dertig jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

Artikel 2:395

De samenspanning tot de artikelen 2:370, 2:371 en 2:373, te begaan met een terroristisch oogmerk, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:396

Bij veroordeling wegens artikel 2:392, eerste lid, alsmede wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, waarop een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of meer is gesteld, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Titel XXX Begunstiging

Artikel 2:397

1. Als schuldig aan opzetheling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie:
  - a. hij die een goed verwerft, voorhanden heeft of overdraagt, dan wel een persoonlijk recht op of een zakelijk recht ten aanzien van een goed vestigt of overdraagt, terwijl hij ten tijde van de verwerving of het voorhanden krijgen van het goed dan wel het vestigen van het recht wist of begreep dat het een door misdrijf verkregen goed betrof;
  - b. hij die opzettelijk uit winstbejag een door misdrijf verkregen goed voorhanden heeft of overdraagt, dan wel een persoonlijk recht op of zakelijk recht ten aanzien van een door misdrijf verkregen goed overdraagt.
2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die opzettelijk uit de opbrengst van enig door misdrijf verkregen goed voordeel trekt.

Artikel 2:398

Hij die van het plegen van opzetheling een gewoonte maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:399

1. Als schuldig aan schuldheiling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie:
  - a. hij die een goed verwerft, voorhanden heeft of overdraagt, dan wel een persoonlijk recht op of zakelijk recht ten aanzien van een goed vestigt of overdraagt, terwijl hij ten tijde van de verwerving of het voorhanden krijgen van het goed dan wel het vestigen van het recht redelijkerwijs had moeten vermoeden dat het een door misdrijf verkregen goed betrof;
  - b. hij die uit winstbejag een goed voorhanden heeft of overdraagt dan wel een persoonlijk recht op of zakelijk recht ten aanzien van een goed overdraagt, terwijl hij redelijkerwijs moet vermoeden dat het een door misdrijf verkregen goed betreft.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft hij die uit de opbrengst van enig goed voordeel trekt, terwijl hij redelijkerwijs moet vermoeden dat het een door misdrijf verkregen goed betreft.

Artikel 2:400

Bij veroordeling wegens een van de in de artikelen 2:397 tot en met 2:399 omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Artikel 2:401

Hij die enig geschrift of enige afbeelding uitgeeft van strafbare aard, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien:

- a. de dader noch bekend is, noch op eerste aanmaning nadat tot het instellen van een gerechtelijk vooronderzoek is overgegaan, is bekendgemaakt;
- b. de uitgever wist of moest verwachten dat de dader op het tijdstip van de uitgave strafrechtelijk niet vervolgbaar of buiten Sint Maarten gevestigd zou zijn.

Artikel 2:402

Hij die enig geschrift of enige afbeelding drukt van strafbare aard, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie, indien:

- a. de persoon op wiens last het stuk gedrukt is noch bekend is, noch op eerste aanmaning nadat tot het instellen van een gerechtelijk vooronderzoek is overgegaan, is bekendgemaakt;
- b. de drukker wist of moest verwachten dat de persoon op wiens last het stuk gedrukt is, op het tijdstip van de uitgave strafrechtelijk niet vervolgbaar of buiten Sint Maarten gevestigd zou zijn.

Artikel 2:403

Indien de aard van het geschrift of de afbeelding een misdrijf oplevert dat alleen op klacht vervolgbaar is, kan de uitgever of drukker in de gevallen van de artikelen 2:401 en 2:402 alleen vervolgd worden op klacht van hem tegen wie dat misdrijf gepleegd is.

Titel XXXI Witwassen

Artikel 2:404

1. Als schuldig aan witwassen wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie:
  - a. hij die van een voorwerp de werkelijke aard, de herkomst, de vindplaats, de vervreemding of de verplaatsing verbergt of verhult, dan wel verbergt of verhult wie de rechthebbende op een voorwerp is of het voorhanden heeft, terwijl hij weet of begrijpt dat het voorwerp, onmiddellijk of middellijk, afkomstig is uit enig misdrijf;
  - b. hij die een voorwerp verwerft, voorhanden heeft, overdraagt of omzet of van een voorwerp gebruik maakt, terwijl hij weet of

begrijpt dat het voorwerp, onmiddellijk of middellijk, afkomstig is uit enig misdrijf.

2. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

Artikel 2:405

Hij die van het plegen van witwassen een gewoonte maakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 2:406

1. Als schuldig aan schuldwitwassen wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie:
  - a. hij die van een voorwerp de werkelijke aard, de herkomst, de vindplaats, de vervreemding of de verplaatsing verbergt of verhult, dan wel verbergt of verhult wie de rechthebbende op een voorwerp is of het voorhanden heeft, terwijl hij redelijkerwijs moet vermoeden dat het voorwerp, onmiddellijk of middellijk, afkomstig is uit enig misdrijf;
  - b. hij die een voorwerp verwerft, voorhanden heeft, overdraagt of omzet of van een voorwerp gebruik maakt, terwijl hij redelijkerwijs moet vermoeden dat het voorwerp, onmiddellijk of middellijk, afkomstig is uit enig misdrijf.
2. Onder voorwerpen worden verstaan alle zaken en alle vermogensrechten.

Artikel 2:407

Bij veroordeling wegens een van de in deze titel omschreven misdrijven, kan de ontzetting van de in artikel 1:64, eerste lid, onderdelen a en b, vermelde rechten worden uitgesproken.

Derde Boek Overtredingen

Titel I

Overtredingen betreffende de algemene veiligheid van personen en goederen

Artikel 3:1

1. Hij die op of aan de openbare weg of op enige voor het publiek toegankelijke plaats tegen personen of goederen enige baldadigheid pleegt waardoor gevaar of nadeel kan worden teweeggebracht, wordt, als schuldig aan straatschenderij, gestraft met geldboete van de eerste categorie.
2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste drie dagen of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Artikel 3:2

Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

- a. hij die een dier op een mens aanhitst of een onder zijn hoede staand dier, wanneer het een mens aanvalt, niet terughoudt;
- b. hij die geen voldoende zorg draagt voor het onschadelijk houden van een onder zijn hoede staand gevaarlijk dier.

Artikel 3:3

Hij die, belast met het toezicht over een krankzinnige, gevaarlijk voor zichzelf of voor anderen, deze zonder toezicht laat rondwaren, wordt gestraft met geldboete van de tweede categorie

Artikel 3:4

1. Hij die, terwijl hij in staat van dronkenschap verkeert of kennelijk onder invloed van geestverruimende middelen is, hetzij in het openbaar het verkeer belemmert of de orde verstoort, hetzij eens anders veiligheid bedreigt, hetzij enige handeling verricht waarbij, tot voorkoming van gevaar voor leven of gezondheid van derden, bijzondere omzichtigheid of voorzorgen worden vereist, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes dagen of een geldboete van de tweede categorie.

2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke of de in artikel 3:52 omschreven overtreding onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste twee weken of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Artikel 3:5

Hij die wederrechtelijk op de openbare weg een ander in zijn vrijheid van beweging belemmert of met een of meer anderen zich aan een ander tegen diens uitdrukkelijk verklaarde wil blijft opdringen of hem op hinderlijke wijze blijft volgen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:6

Met geldboete van de eerste categorie wordt gestraft:

- a. de eigenaar of gebruiker die ten opzichte van toegangen tot of openingen van kluizen, kelders, onderaardse lokalen en ruimten, waar die op de openbare weg uitkomen, niet de nodige voorzorgsmaatregelen neemt ten behoeve van de veiligheid van de voorbijgangers;
- b. hij die niet zorgt dat een door hem of op zijn last op een openbare weg gedane op- of uitgraving of een door hem of op zijn last op de openbare weg geplaatst voorwerp behoorlijk verlicht en van de gebruikelijke tekenen voorzien is;
- c. hij die bij een verrichting op of aan de openbare weg niet de nodige maatregelen neemt om voorbijgangers tegen mogelijk gevaar te waarschuwen;

- d. hij die iets plaatst op of aan, of werpt of uitgiet uit een gebouw op zodanige wijze dat door of ten gevolge daarvan iemand die van de openbare weg gebruik maakt, nadeel kan ondervinden;
- e. hij die op de openbare weg een rij-, trek- of lastdier laat staan, zonder de nodige voorzorgsmaatregelen tegen het aanrichten van schade te hebben genomen;
- f. hij die zonder verlof van het bevoegd gezag enige openbare land- of waterweg verspert of het verkeer daarop belemmert.

Artikel 3:7

Hij die zonder verlof van het bevoegd gezag een of meer eigen onroerende zaken of een eigen voertuig of vaartuig in brand steekt, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:8

Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

- a. hij die zonder genoegzame voorzorg vuur op zeestranden aanbrengt of achterlaat;
- b. hij die zonder genoegzame voorzorg vuur op terreinen van anderen, niet vallende onder onderdeel a, aanbrengt of achterlaat;
- c. hij die zonder genoegzame voorzorg vuur op eigen onbebouwd terrein aanbrengt of achterlaat; onder eigen terrein wordt hier begrepen terrein waarvan hij, door wie of wiens last het vuur is aangebracht of achtergelaten, recht van gebruik of genot heeft;
- d. hij die zonder noodzaak vuur in of nabij beplantingen van anderen aanbrengt.

Artikel 3:9

Met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

- a. hij die een vuurwapen afschiet, een vuurwerk ontsteekt of een vuur aanlegt, voedt of onderhoudt op zo korte afstand van gebouwen of goederen dat daardoor brandgevaar kan ontstaan;
- b. hij die, anders dan in de gevallen toegelaten bij of krachtens de Luchtvaartlandsverordening, een luchtballon oplaat, waaraan brandende stoffen gehecht zijn;
- c. hij die door gebrek aan de nodige omzichtigheid of voorzorg gevaar voor bos- of grasbrand doet ontstaan;
- d. hij die wederrechtelijk in oppervlaktewateren enige stof aanbrengt waardoor nadeel kan ontstaan in verband met het gebruik dat gewoonlijk van die wateren wordt gemaakt;
- e. hij die een vlieger oplaat of in de lucht heeft aan een lijn die zich geheel of ten dele bevindt binnen een afstand van vijfhonderd meter van een bovengrondse elektrische hoogspanningsleiding.

Artikel 3:10

1. Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

- a. hij die nodeloos een dier pijn doet of nodeloos bij een dier letsel veroorzaakt, nodeloos een dier kwelt of nodeloos de gezondheid van een dier benadeelt;
  - b. hij die nodeloos aan een dier, dat geheel of ten dele aan hem toebehoort en onder zijn toezicht staat, of aan een dier, tot welks verzorging hij verplicht is, de nodige verzorging onthoudt.
2. Tot de in het eerste lid strafbaar gestelde feiten wordt gerekend:
- a. een dier arbeid doen verrichten, welke kennelijk zijn krachten te boven gaat of waartoe het uit hoofde van zijn toestand ongeschikt is;
  - b. een dier vervoeren of doen vervoeren zonder dit het nodige levensonderhoud te verschaffen of te doen verschaffen;
  - c. het castreren van een dier anders dan door een dierenarts of door een persoon, die daartoe van overheidswege bevoegd verklaard is;
  - d. rundvee vervoeren, terwijl het is aangebonden met een halstouw of een hoorntouw, anders dan aan de hand;
  - e. bij verlossing van een koe een krachttoestel of dierlijke trekkracht gebruiken;
  - f. een hond als trekkracht gebruiken;
  - g. de oorschelpen van een hond verkleinen;
  - h. de staartwervelkolom van een dier verkorten;
  - i. in de snuit van een varken een ander voorwerp dan een gladde en roestvrije agrave aan te brengen of aangebracht te laten.
3. Het dier kan, indien het de schuldige toebehoort, worden verbeurdverklaard.
4. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen drie jaren zijn verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens een van de strafbare feiten, omschreven in dit artikel of in artikel 2:335, onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Titel II

Overtredingen betreffende de openbare orde

Artikel 3:11

Hij die op een van de openbare weg zichtbare plaats woorden of afbeeldingen stelt of gesteld houdt, die, als smalende godslastering, voor godsdienstige gevoelens krenkend zijn, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:12

Hij die in de uitoefening van een ambt, beroep of bedrijf enig persoon discrimineert wegens een van de kenmerken of eigenschappen genoemd in artikel 2:60, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:13

Hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich op een verboden plaats bevindt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 3:14

Hij die zonder verlof van het bevoegd gezag een opneming doet, een tekening of beschrijving maakt van enig militair werk, of die openbaar maakt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:15

Met geldboete van de eerste categorie wordt gestraft:

- a. hij die burengerucht verwekt;
- b. hij die rumoer verwekt waardoor de nachtrust kan worden verstoord;
- c. hij die in de nabijheid van gebouwen voor een geoorloofde godsdienstoefening of voor rechtspraak of de zitting van de Staten bestemd, tijdens er dienst wordt gedaan of zitting wordt gehouden, rumoer maakt waardoor de dienst of de zitting kan worden verstoord.

Artikel 3:16

1. Hij die in het openbaar bedelt, wordt, als schuldig aan bedelarij, gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Artikel 3:17

Hij die, door het bevoegd gezag naar zijn identiteitsgegevens gevraagd, een valse naam, voornaam, geboortedatum, geboorteplaats of woon- of verblijfplaats opgeeft, wordt gestraft met hechtenis van een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:18

Met geldboete van de eerste categorie wordt gestraft:

- a. hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn een Nederlandse adellijke titel voert of een Nederlands of Sint Maartens ordeteken draagt;
- b. hij die zonder 's Konings verlof, waar dit vereist wordt, een vreemd ordeteken, titel, rang of waardigheid aanneemt.

Artikel 3:19

Hij die in het openbaar kledingstukken of onderscheidingstekenen draagt of voert, welke uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven, wordt gestraft met een geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:20

Hij die wederrechtelijk gebruik maakt van woorden, uitdrukkingen of kentekens, die aanduiden of de indruk kunnen wekken dat zijn optreden is bevorderd dan wel de steun of de erkenning geniet van landswege, vanwege enig deel van het Koninkrijk, of een buitenlandse mogendheid

dan wel vanwege een volkenrechtelijke organisatie, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:21

Hij die wederrechtelijk gebruik maakt van het rode kruis teken of van de woorden "Rode Kruis" of "Kruis van Genève", of van daarmee door verdragen, de wetten en gebruiken van de oorlog gelijkgestelde tekens of woorden, dan wel van tekens of woorden die een nabootsing daarvan zijn, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:22

Hij die in strijd handelt met enig wettelijk voorschrift betreffende de vermelding van de naam, de plaats van vestiging of het kapitaal van een vennootschap, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:23

Hij die niet voldoet aan enige hem bij Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek opgelegde verplichting betreffende het register van aandeelhouders, wordt gestraft met een hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:24

Hij die niet voldoet aan enige hem bij Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek opgelegde verplichting betreffende de openbaarmaking van enig besluit van aandeelhouders, het opmaken van de balans en de winst- en verliesrekening met toelichting, de openbaarmaking of nederlegging ter inzage van enig stuk, of de aankondiging van dergelijke nederlegging, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:25

(Geen tekst)

Artikel 3:26

1. Hij die, niet toegelaten tot de uitoefening van een beroep, waartoe bij wettelijke regeling een toelating wordt gevorderd, buiten noodzaak dat beroep uitoefent, wordt gestraft met geldboete van de tweede categorie.

2. Hij die, toegelaten tot de uitoefening van een beroep waartoe bij wettelijke regeling een toelating wordt gevorderd, buiten noodzaak in de uitoefening van dat beroep de grenzen van zijn bevoegdheid overschrijdt, wordt gestraft met geldboete van de tweede categorie.

3. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan in het geval van het eerste lid hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie en in het geval van het tweede lid hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Artikel 3:27

Met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft de goud- of zilversmid, kashouder, horlogemaker, autohandelaar, rijwielhandelaar, uitdrager, opkoper of tagrijn:

- a. die geen doorlopend register houdt of in het door hem gehouden register niet onverwijld aantekening houdt van alle door hem gekochte, ingeruilde, als geschenk aangenomen, of in pand, gebruik of bewaring genomen goederen, of daarin niet onverwijld vermeldt de koopprijs of andere voorwaarden van verkrijging, de in artikel 3:17 bedoelde identiteitsgegevens van degenen van wie en degenen uit wier handen de goederen zijn verkregen, of die nalaat dat register op eerste aanvraag ter inzage te vertonen aan het plaatselijk hoofd van politie of aan een door dat hoofd aangewezen ambtenaar;
- b. die enig bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, gegeven voorschrift over het daarvan te houden register overtreedt.

Artikel 3:28

1. Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft de goud- of zilversmid, kashouder, horlogemaker, autohandelaar, uitdrager, opkoper of tagrijn:

- a. die enig voorwerp koopt, inruilt, als geschenk aanneemt of in pand, gebruik of bewaring neemt van of uit handen van een kind dat de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;
- b. die enig voorwerp koopt, inruilt, als geschenk aanneemt of in pand, gebruik of bewaring neemt van of uit handen van iemand van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij is opgenomen in een strafinrichting, opvoedingsgesticht, weeshuis of psychiatrische inrichting;
- c. die enig voorwerp koopt, inruilt, als geschenk aanneemt of in pand, gebruik of bewaring neemt van of uit handen van een hem onbekend persoon, tenzij blijkt dat diens in artikel 3:17 bedoelde identiteitsgegevens juist zijn opgegeven of dat de opgaven betreffende diens identiteitsgegevens redelijkerwijs als juist mochten worden aanvaard;
- d. die nalaat behoorlijke voorzorgsmaatregelen te nemen of behoorlijk toezicht uit te oefenen of te doen uitoefenen, om te voorkomen dat een voor hem handelende persoon een feit begaat als in de onderdelen a tot en met c omschreven;
- e. voor of door wie enig voorwerp dat bij hem door of vanwege justitie of politie met duidelijke omschrijving schriftelijk als door misdrijf aan de rechthebbende onttrokken of verloren is aangegeven, wordt verkocht, ingeruild, als geschenk aangenomen of in pand, gebruik of bewaring genomen;
- f. die aan een hem schriftelijk uitgereikte last van of vanwege het plaatselijk hoofd van politie tot het gedurende een daarbij aangegeven tijd, veertien dagen niet te boven gaande, bewaren of in bewaring geven van enig voorwerp dat hij onder zich heeft, of aan een hem bij die last gegeven aanwijzing geen gevolg geeft;
- g. die nalaat de van hem bij schriftelijke vordering van of vanwege het plaatselijk hoofd van politie gevraagde opgaven betreffende door hem gekochte, ingeruilde, als geschenk aangenomen of in pand,

gebruik of bewaring genomen goederen binnen de termijn, bij de vordering gesteld, naar waarheid te verschaffen.

2. Met ten hoogste dezelfde straf wordt gestraft de voor een goud- of zilversmid, kashouder, horlogemaker, autohandelaar, uitdrager, opkoper of tagrijn handelende persoon, die een feit begaat, als in het eerste lid, onderdelen a tot en met c, omschreven.

3. Indien de schuldige de overtreding in de uitoefening van zijn beroep begaat, kan de ontzetting van het in artikel 1:64, eerste lid, onderdeel b, vermelde recht worden uitgesproken.

4. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel c, wordt een persoon als onbekend aangemerkt, indien degene die het voorwerp heeft gekocht, ingeruild, als geschenk heeft aangenomen of in pand, gebruik of bewaring heeft genomen, die persoon aan het plaatselijk hoofd van de politie of aan een door deze aangewezen ambtenaar op eerste aanvraag niet voldoende aanduidt.

Artikel 3:29

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft hij die van opkopen een beroep of gewoonte maakt, zonder daarvan te voren het plaatselijk hoofd van politie of een door dat hoofd aangewezen ambtenaar schriftelijk in kennis te hebben gesteld.

Artikel 3:30

Hij die zonder vergunning van de bevoegde autoriteit, indien vereist, leenhuizen op pand of zekerheid opricht of houdt of zich niet houdt aan de voorwaarden, hem bij of na het geven van de vergunning opgelegd, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:31

1. Hij die er zijn beroep van maakt aan personen nachtverblijf te verschaffen wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie indien hij:
  - a. nalaat zich onverwijld bij aankomst van de persoon die in de door hem gehouden inrichting de nacht zal doorbrengen een geldig reisdocument of identiteitsbewijs te doen overleggen;
  - b. geen doorlopend register houdt of nalaat daarin onverwijld bij de aankomst van die persoon zijn naam, beroep of betrekking, woonplaats en dag van aankomst aan te tekenen of te doen aantekenen alsmede zelf daarin aantekening te houden of te doen houden van de aard van het overgelegde document, en, bij het vertrek, de dag van het vertrek;
  - c. nalaat dat register op aanvraag te vertonen aan het plaatselijk hoofd van de politie of een door dat hoofd aangewezen ambtenaar.
2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste zes dagen of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.
3. Dit artikel is niet van toepassing op nachtverblijf, verschaft aan meereizende echtgenoten en minderjarige kinderen.

Artikel 3:32

1. Met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:
  - a. hij die van een militair goederen behorende tot de kleding, uitrusting of wapening koopt, inruilt, als geschenk aanneemt, in pand, gebruik of bewaring neemt, of zodanige goederen voor een militair verkoopt, ruilt, ten geschenke, in pand, gebruik of bewaring geeft, zonder schriftelijke vergunning door of vanwege de bevelvoerende officier afgegeven;
  - b. hij die, een gewoonte makende van het kopen van zodanige goederen, bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, gegeven voorschriften over het daarvan te houden register niet naleeft.
2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens een van deze overtredingen onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Artikel 3:33

Hij die drukwerken of andere voorwerpen in een vorm die ze op munt- of bankbiljetten, op muntspeciën, op van rijksmerken voorziene platina, gouden of zilveren werken, op postzegels of op reisdocumenten doet gelijken, vervaardigt, ontvangt, zich verschafft, in voorraad heeft, vervoert, invoert, doorvoert of uitvoert, wordt gestraft met een geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:34

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft hij die de inhoud of de strekking van hetgeen door middel van een onder zijn beheer staande of door hem gebruikt radio-ontvangapparaat is opgevangen en, naar hij redelijkerwijs moet vermoeden, niet voor hem of mede voor hem bestemd is, hetzij aan een ander meedeelt, indien hij redelijkerwijs moet vermoeden, dat dan openlijke bekendmaking van de inhoud of de strekking volgen zal en zodanige bekendmaking volgt, hetzij openlijk bekend maakt.

Artikel 3:35

Hij die openlijk of door verspreiding van enig geschrift ongevraagd een voorwerp als verkrijgbaar dan wel als bij hem voorhanden aanwijst en daarbij de aandacht vestigt op de geschiktheid daarvan als technisch hulpmiddel voor het heimelijk afluisteren, aftappen of opnemen van gesprekken, telecommunicatie of andere gegevensoverdracht door een geautomatiseerd werk of als onderdeel van zulk een hulpmiddel, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:36

Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft hij die, gebruik makende van een daartoe

aangebracht technisch hulpmiddel waarvan de aanwezigheid niet op duidelijke wijze kenbaar is gemaakt, van een persoon, aanwezig op een voor het publiek toegankelijke plaats, wederrechtelijk een afbeelding vervaardigt.

Artikel 3:37

Hij die surseance van betaling verkregen hebbende, eigenmachtig daden verricht, waartoe de medewerking van bewindvoerders bij wettelijke regeling wordt gevorderd wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Titel III

Overtredingen betreffende het openbaar gezag

Artikel 3:38

Hij die, wettelijk als getuige, als deskundige of als tolk opgeroepen, wederrechtelijk wegblijft, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:39

Hij die, in zaken van minderjarigen of onder curatele te stellen of gestelde personen of van hen die in een psychiatrische inrichting zijn opgenomen, als bloedverwant, aangehuwde, echtgenoot, voogd, of curator, voor de rechter geroepen om te worden gehoord, zonder geldige reden, noch in persoon, noch, waar dit is toegelaten, door tussenkomst van een gemachtigde verschijnt, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:40

1. Hij die, bij het bestaan van gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen of bij ontdekking van een misdrijf op heterdaad, het hulpbetoon weigert dat de openbare macht van hem vordert en waartoe hij, zonder zich aan dadelijk gevaar bloot te stellen, in staat is, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

2. Ingeval van gevorderd hulpbetoon bij ontdekking van een misdrijf op heterdaad, is het eerste lid niet van toepassing op hem die dat hulpbetoon weigert ten einde gevaar van vervolging te ontgaan of af te wenden van een van zijn bloedverwanten of aangehuwden in rechte linie, of in de tweede of derde graad van de zijlinie, of van zijn echtgenoot of gewezen echtgenoot.

Artikel 3:41

Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft hij die:

- a. nadat hij een bevoegdheid als bedoeld in artikel 522, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering heeft uitgeoefend, dan wel
- b. nadat hem buiten Sint Maarten een aangehouden verdachte of een in beslag genomen voorwerp is overgeleverd, dan wel

- c. dat hij buiten Sint Maarten op last van de officier van justitie een persoon heeft aangehouden, niet onverwijld en op de snelst mogelijke wijze de officier van justitie kennis geeft van de gegevens, bedoeld in artikel 522, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafvordering, of nalaat te trachten ten spoedigste aanwijzing van de officier van justitie te verkrijgen als bedoeld in het derde lid van dat artikel.

Artikel 3:42

Hij die een bekendmaking vanwege het bevoegd gezag in het openbaar gedaan, wederrechtelijk afscheurt, onleesbaar maakt of beschadigt, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:43

Met geldboete van de eerste categorie wordt gestraft:

- a. hij die niet of niet behoorlijk voldoet aan enige verplichting, opgelegd in artikel 195 in samenhang met de artikelen 192 en 178, derde lid, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek of in het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, bedoeld in artikel 231 van Boek 8 van dat wetboek;
- b. hij die het brandmerk, de benaming of kentekens op een teboekstaand schip, voorgeschreven in het in onderdeel a bedoelde landsbesluit, houdende algemene maatregelen, verwijdert, verandert dan wel onduidelijk of onzichtbaar maakt op een andere wijze dan volgens het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, geoorloofd is;
- c. hij die niet of niet behoorlijk voldoet aan de verplichting, opgelegd in artikel 1304, tweede lid, van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, of aan enige verplichting, opgelegd in een landsbesluit, houdende algemene maatregelen, uitgevaardigd krachtens artikel 1321 van Boek 8 van dat wetboek.

Artikel 3:44

Hij die een reisdocument dat in zijn bezit is, maar waarvan hij niet de houder is, of dat ingevolge een wettelijke bepaling moet worden ingeleverd, niet terstond wanneer hem dit mondeling door een daartoe bevoegde ambtenaar is bevolen, dan wel binnen veertien dagen, nadat hem dit bij aangetekend schrijven in persoon is medegedeeld, inlevert, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:45

Hij die, anders dan door valsheid in geschrift, aan degene door wie of door wiens tussenkomst enige verstrekking of tegemoetkoming wordt verleend, gegevens verstrekt die naar hij weet of redelijkerwijze moet vermoeden niet met de waarheid in overeenstemming zijn, wordt, indien deze gegevens van belang zijn voor de vaststelling van zijn of eens anders recht op die verstrekking of tegemoetkoming dan wel voor de hoogte of de duur van een dergelijke verstrekking of tegemoetkoming, gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 3:46

Hij die, in strijd met een hem bij of krachtens wettelijk voorschrift opgelegde verplichting, nalaat tijdig de benodigde gegevens te verstrekken, wordt, indien deze gegevens van belang zijn voor de vaststelling van zijn of eens anders recht op een verstrekking of tegemoetkoming dan wel voor de hoogte of de duur van een dergelijke verstrekking of tegemoetkoming, gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Titel IV

Overtredingen betreffende de burgerlijke staat

Artikel 3:47

Hij die niet voldoet aan een wettelijke verplichting tot aangifte aan de ambtenaar van de burgerlijke stand voor de registers van geboorte of overlijden, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:48

1. De bedienaar van de godsdienst die, voordat partijen hem hebben doen blijken dat hun huwelijk ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand is voltrokken, enige godsdienstige plechtigheid daartoe betrekkelijk verricht, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Titel V

Overtreding betreffende hulpbehoevenden

Artikel 3:49

Hij die, getuige van het ogenblikkelijk levensgevaar waarin een ander verkeert, nalaat deze die hulp te verlenen of te verschaffen die hij hem, zonder gevaar voor zich zelf of anderen redelijkerwijs te kunnen duchten, verlenen of verschaffen kan, wordt, indien de dood van de hulpbehoevende volgt, gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Titel VI

Overtredingen betreffende de zeden

Artikel 3:50

Met hechtenis van ten hoogste zes dagen of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft, hij die in het openbaar of op een van de openbare weg zichtbare plaats ongekleed verschijnt.

Artikel 3:51

Hij die hetzij enig middel tot verstoring van zwangerschap openlijk ten toon stelt, hetzij openlijk of ongevraagd zodanig middel of diensten ter

verstoring van zwangerschap aanbiedt of als verkrijgbaar aanwijst, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden en geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:52

1. Hij die zich in kennelijke staat van dronkenschap of kennelijk onder invloed van geestverruimende middelen op de openbare weg bevindt, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke of de in artikel 3:4 omschreven overtreding onherroepelijk is geworden, wordt hij gestraft met hechtenis van ten hoogste drie dagen of een geldboete van de tweede categorie.

3. Bij tweede herhaling binnen een jaar nadat de eerste veroordeling wegens herhaling onherroepelijk geworden is, wordt hechtenis van ten hoogste twee weken opgelegd of een geldboete van de tweede categorie.

4. Bij de derde of volgende herhalingen gepleegd telkens binnen een jaar nadat de laatste veroordeling wegens tweede of volgende herhaling onherroepelijk geworden is, wordt hechtenis opgelegd van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:53

De verkoper van alcoholhoudende drank of zijn vervanger die in de uitoefening van het beroep aan een kind beneden de achttien jaren sterke drank toedient of verkoopt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.

Artikel 3:54

Met hechtenis van ten hoogste twee weken of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft, hij, die anders dan krachtens vergunning:

- a. diereengevechten houdt of gelegenheid tot het houden van diereengevechten geeft;
- b. het publiek gelegenheid tot het bijwonen van diereengevechten geeft.

Artikel 3:55

1. Hij die gebruik maakt van een in strijd met artikel 2:215 opengestelde gelegenheid tot hazardspel, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, wordt hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie opgelegd.

Titel VII

Overtredingen betreffende het veld

Artikel 3:56

Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zijn niet uitvliegend pluimgedierte laat lopen in tuinen of op enige grond die bezaaid, bepoot of beplant is, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:57

Hij die, die zonder daartoe gerechtigd te zijn, vee laat rondlopen in tuinen, op enig weiland, op enige grond die hetzij bezaaid, bepoot of beplant is, hetzij ter bezaaiing, bepoting of beplanting is gereedgemaakt of waarvan de oogst nog niet is weggehaald, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:58

Hij die zich, zonder daartoe gerechtigd te zijn, bevindt op enige grond die bezaaid, bepoot of beplant is, of die ter bezaaiing, bepoting of beplanting is gereed gemaakt of op enig weiland, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:59

Hij die zich, zonder daartoe gerechtigd te zijn, op eens anders grond waarvan de toegang op een voor hem blijkbaar wijze door de rechthebbende is verboden, bevindt of daar vee laat lopen, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Titel VIII Ambtsovertredingen

Artikel 3:60

De ambtenaar, bevoegd tot de uitgifte van afschriften of uittreksels van vonnissen, die zodanig afschrift of uittreksel uitgeeft alvorens het vonnis behoorlijk is ondertekend, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:61

De ambtenaar die zonder verlof van het bevoegd gezag afschrift maakt of uittreksel neemt van geheime overheidsbescheiden of die openbaar maakt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:62

Met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft de gewezen ambtenaar die zonder verlof van het bevoegd gezag:

- a. overheidsbescheiden onder zich houdt;
- b. afschriften maakt of uittreksels neemt van geheime overheidsbescheiden of die openbaar maakt.

Artikel 3:63

Het hoofd van een inrichting, bestemd tot opsluiting van veroordeelden, terbeschikking gestelden, voorlopig aangehouden en of gegijzelden, of van een opvoedingsgesticht of psychiatrische inrichting, dat iemand in het gesticht of de inrichting opneemt of houdt, zonder persoonlijk het bevel

van bevoegde macht of de rechtelijke uitspraak te hebben gezien, of dat nalaat van deze opneming en van het bevel of de uitspraak op grond waarvan zij geschiedt, in zijn registers de vereiste inschrijving te doen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:64

De ambtenaar van de burgerlijke stand die nalaat vóór de voltrekking van een huwelijk zich de bewijsstukken of verklaringen te laten geven die door enig wettelijk voorschrift worden gevorderd, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:65

De ambtenaar van de burgerlijke stand die in strijd handelt met enig wettelijk voorschrift over de registers of de akten van de burgerlijke stand of over de formaliteiten voor of bij de voltrekking van een huwelijk, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:66

De ambtenaar van de burgerlijke stand die nalaat een akte in de registers op te nemen, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:67

Met geldboete van de eerste categorie wordt gestraft:

- a. de ambtenaar van de burgerlijke stand die nalaat het bevoegd gezag de opgaven te doen die enig wettelijk voorschrift van hem vordert;
- b. de ambtenaar die nalaat aan de ambtenaar van de burgerlijke stand de opgaven te doen die enig wettelijk voorschrift van hem vordert.

Artikel 3:68

Onder ambtenaar van de burgerlijke stand wordt ten aanzien van de artikelen 3:64 tot en met 3:67 verstaan een ieder die ingevolge enig wettelijk voorschrift met de bewaring van een register van de burgerlijke stand is belast.

Titel IX Scheepvaartovertradingen

Artikel 3:69

De schipper van een Sint Maartens vaartuig, die vertrekt alvorens de bij wettelijke regeling vereiste monsterrol is opgemaakt en getekend, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:70

De schipper van een Sint Maartens vaartuig die niet alle bij of krachtens wettelijke regeling gevorderde scheepspapieren, boeken, bescheiden of andere gegevensdragers aan boord heeft, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:71

1. Met geldboete van de eerste categorie wordt gestraft:
  - a. de schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die niet zorgt dat aan boord van zijn vaartuig de bij wettelijke regeling vereiste dagboeken overeenkomstig de wettelijke voorschriften worden gehouden of die dagboeken niet vertoont wanneer en waar de wet dit vordert;
  - b. de schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die het register van strafbare feiten, bedoeld in artikel 542 van het Wetboek van Strafvordering, niet overeenkomstig de wettelijke voorschriften houdt of niet vertoont wanneer en waar de wettelijke voorschriften dit vorderen;
  - c. de eigenaar, de rompbevrachter, boekhouder of schipper van een Nederlands of Sint Maartens vaartuig die weigert aan belanghebbenden op hun aanvraag inzage of, tegen betaling van de kosten, afschrift te verstrekken van de aan boord van het vaartuig gehouden dagboeken.

2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen, sedert een vroegere veroordeling van de schuldige wegens een van deze overtredingen onherroepelijk is geworden, kan hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie worden opgelegd.

Artikel 3:72

Hij die artikel 541 van het Wetboek van Strafvordering overtreedt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:73

De schipper van een Sint Maartens vaartuig die niet voldoet aan zijn wettelijke verplichting betreffende de inschrijving en kennisgeving van geboorten of sterfgevallen die gedurende een zeereis plaats hebben, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:74

De schipper of schepeling die niet in acht neemt de wettelijke voorschriften vastgesteld tot voorkoming van aanvaring of aandrijving, wordt gestraft met geldboete van de eerste categorie.

Artikel 3:75

Hij die wederrechtelijk gebruik maakt, zij het ook met een geringe afwijking, van een onderscheidingsteken, waarvan het gebruik krachtens wettelijke regeling uitsluitend aan hospitaalschepen, aan sloepen van

zodanige schepen of aan kleine vaartuigen voor de hospitaaldienst bestemd, is toegekend, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:76

De schipper van een Sint Maartens vaartuig, die niet voldoet aan verplichtingen, hem opgelegd in het tweede lid van artikel 456 van het Wetboek van Koophandel van Sint Maarten, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:77

Met geldboete van de eerste categorie wordt gestraft:

- a. de eigenaar zowel als de rompbevrachter, die de hem in het derde lid van artikel 561 van het Wetboek van Koophandel van Sint Maarten opgelegde verplichting niet nakomt;
- b. de schipper, die een van de hem in het eerste en derde lid van artikel 561 van het Wetboek van Koophandel van Sint Maarten opgelegde verplichtingen niet nakomt.

Artikel 3:78

De eigenaar, de rompbevrachter en de schipper van een Sint Maartens vaartuig, aan boord waarvan personen als schepelingen werkzaam zijn in strijd met het verbod van artikel 506 van het Wetboek van Koophandel van Sint Maarten, worden gestraft met geldboete van de eerste categorie voor iedere persoon, die aldus werkzaam is.

Titel X

Overtredingen aan boord van luchtvaartuigen

Artikel 3:79

Hij die aan boord van een luchtvaartuig in vlucht bemanningsleden door woord of gebaar belemmert hun werk te doen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:80

Hij die aan boord van een luchtvaartuig in vlucht weigert een door of namens de gezagvoerder rechtmatig gegeven bevel op te volgen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:81

Hij die rookt aan boord van een luchtvaartuig in vlucht terwijl zulks op een voor hem kenbare wijze door de luchtvaartmaatschappij op veiligheidsgronden is verboden, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:82

Hij die rookdetectoren of andere veiligheidsinstrumenten aan boord van een luchtvaartuig in vlucht beschadigt of onbruikbaar maakt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:83

Hij die aan boord van een luchtvaartuig in vlucht enig elektronisch apparaat gebruikt terwijl zulks op een voor hem kenbare wijze door de luchtvaartmaatschappij op veiligheidsgronden is verboden, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 3:84

Hij die zich in kennelijke staat van dronkenschap of kennelijk onder invloed van geestverruimende middelen aan boord van een luchtvaartuig in vlucht bevindt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.

Algemene slotbepaling

Artikel 3:85

1. Deze landsverordening kan worden aangehaald als Wetboek van Strafrecht.
2. Zij treedt in werking op een bij of krachtens landsverordening vast te stellen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of titels verschillend kan zijn.

Heeft opnemng daarvan in het officiële publicatieblad bevolen.

Gedaan te Philipsburg, *dertiende* december 2012;
De Gouverneur van Sint Maarten

De Minister van Justitie

De Minister van Algemene Zaken

Uitgegeven de *veertiende* januari 2013;
De Minister van Algemene Zaken

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen Deel

1. Inleiding

Bij Landsbesluit de dato 14 januari 2003 heeft de Regering van de Nederlandse Antillen ingesteld de Commissie ter Herziening van het Wetboek van Strafrecht onder voorzitterschap van de toenmalige president van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie mr. ing. L.A.J. de Lannoy. De Commissie had tot taak de Regering te adviseren aangaande de noodzakelijke wijzigingen, vernieuwingen en aanvullingen van het Wetboek van Strafrecht alsmede van aanverwante regelingen resulterende in nieuwe wetgeving, daaronder begrepen bijzondere verordeningen, die naar het oordeel van de Commissie dienen te worden gerealiseerd of aangepast. Vanuit de Erasmus Universiteit te Rotterdam is het werk in belangrijke mate voorbereid en ondersteund door een projectgroep onder leiding van prof. mr. H. de Doelder.

De Commissie heeft de Regering in het verleden reeds voorzien van aantal ontwerp-landsverordeningen. Het betreft het ontwerp tot wijziging van de Vuurwapenverordening 1930 met betrekking tot het preventief fouilleren, de ontwerp-landsverordening tot strafbaarstelling van terroristische activiteiten, waaronder het witwassen van voorwerpen en de ontwerp-landsverordening inzake uitbreiding zelfbescherming. Alle ontwerpen zijn inmiddels door de Staten van de Nederlandse Antillen, in de vorm van een enigszins aangepast initiatiefontwerp, aangenomen.

Thans ligt voor U de ontwerp-Landsverordening voor een nieuw Wetboek van Strafrecht.

De noodzaak tot herziening van de bestaande regelgeving vloeit voort uit het feit dat het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen en de aanverwante landsverordeningen en landsbesluiten sterk verouderd zijn.

Aanpassingen in modaliteiten van straffen en herijking van de geldende straffen op de diverse strafbepalingen, waarbij met name aandacht dient te worden geschonken aan de onderlinge verhoudingen tussen die strafbepalingen, dienen plaats te vinden. Bovendien dwingen verdragsverplichtingen (onder andere in het kader van terrorismebestrijding) tot codificatie.

Naast het thans voorliggende ontwerp zal U in te zijner tijd worden aangeboden een beperkte aanpassing voor het Wetboek van Strafvordering. Hoewel dat Wetboek van recente datum is, zijn er

toch nieuwe ontwikkelingen die om een evaluatie vragen. Zo zijn de bijzondere bevoegdheden in het kader van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde nog niet geregeld. Bovendien vormt de toenemende complexiteit van de criminaliteit, de internationalisering daarvan, terrorisme en de toename van de bedreiging van de rechtsstaat een belangrijke aanleiding om tot intensievere samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk over te gaan. Een dergelijke intensievere samenwerking is slechts mogelijk indien regelgeving, verbodsbepalingen en bevoegdheidsverdelingen daaraan niet in de weg staan. Ook het onderhavige ontwerp is in zekere samenspraak met Aruba tot stand gekomen.

2. Achtergrond van de herziening

De noodzaak tot herziening van de bestaande regelgeving vloeit zoals gezegd voort uit het feit dat het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen en de aanverwante landsverordeningen en landsbesluiten sterk verouderd zijn. Aanpassingen in modaliteiten van straffen en herijking van de geldende straffen op de diverse strafbepalingen dienen plaats te vinden. Verder is een aantal gevallen van integriteitsaantasting niet geregeld in het huidige Wetboek van Strafrecht, terwijl de noodzaak daartoe wel bestaat uit hoofde van de Verdragsverplichtingen waaraan ook de Nederlandse Antillen gebonden zijn. Daarbij komt dat het jeugdstrafrecht in de Nederlandse Antillen slechts gebrekkig is geregeld, terwijl zaken als de strafrechtelijke opvang van drugsverslaafden en alternatieve straffen codificatie in het Wetboek van Strafrecht behoeven. Ook heeft de praktijk behoefte aan een herziening van de regeling betreffende de mogelijkheid voor de verdachte om strafvervolgning te voorkomen door het aangaan van een transactie met het openbaar ministerie.

De Commissie is van start gegaan op 18 januari 2003. Op die dag is de Commissie geïnstalleerd door de (toenmalige) Minister van Justitie, mr. N.V. Ribeiro.

In maart en april 2003 heeft de Commissie oriënterende gesprekken gevoerd met diverse maatschappelijke en publieke organisaties op alle eilanden van de Nederlandse Antillen. In de periode daarna heeft de Commissie gewerkt aan de uitvoering van de voorstellen, die thans voor U liggen.

3. Algemene uitgangspunten en hoofdlijnen

De Commissie heeft ervoor gekozen om het Nederlandse Wetboek van Strafrecht als uitgangspunt te nemen voor de herziening van het Wetboek. Telkens is de vraag gesteld en beantwoord of die wetgeving voor ons land adequaat is en of er aanpassingen aan de Nederlands-Antilliaanse samenleving en de daarin gewortelde cultuur noodzakelijk of wenselijk zijn. Bovendien is waar nodig de Nederlandse tekst verbeterd of verduidelijkt. Daarnaast is de huidige wet geactualiseerd aan de hand van jurisprudentie, overige

wetgeving en internationale verdragen. Telkens als veranderingen worden voorgesteld ten opzichte van de huidige Nederlands-Antilliaanse of Nederlandse tekst zal daarvan in deze Memorie van Toelichting verantwoording worden afgelegd.

4. Memorie van toelichting op de afzonderlijke artikelen

De Memorie van Toelichting bevat uiteraard een artikelsgewijze toelichting; sommige artikelen, met name de merendeels ongewijzigde, zijn niet toegelicht. Er wordt op gewezen dat men, naast de toelichting van bij ontwerp, veelal ook te rade kan gaan bij de toelichtingen op overeenkomstige bepalingen in het Nederlandse wetboek, die destijds bij de opname van de diverse artikelen zijn verschenen.

5. Raad van Advies (advies van 19 augustus 2009, RVA no. RA/42-08-LV)

De Raad van Advies geeft de Regering in overweging het onderhavige ontwerp in te dienen bij de Staten, nadat met een aantal opmerkingen rekening zal zijn gehouden.

De opmerkingen van de Raad van Advies strekken deels tot wijziging van enkele artikelen, deels tot aanpassing van de Memorie van Toelichting. Voor het overgrote deel is gevolg gegeven aan de opmerkingen van de Raad. Voorzover dat niet is gebeurd, wordt hierna de reden daarvoor aangegeven.

De Raad adviseert in het eerste lid van artikel 35 de mogelijkheid op te nemen om bij ministeriële beschikking een bepaalde veroordeelde uit te zonderen van deze vorm van (extra) vervroegde invrijheidstelling, indien de rechtsorde hierdoor ernstig geschokt zal worden.

De regering heeft begrip voor deze suggestie, die is ingegeven door de wens rekening te houden met de gevoelens in de maatschappij. Er zijn echter twee redenen, die er toe leiden de suggestie na ampel beraad niet over te nemen: in de eerste plaats is een dergelijke uitzonderingsmogelijkheid geheel in strijd met de aard van de regeling, die nu juist beoogt iedere gedetineerde volstrekt gelijk te behandelen en iedere door de rechter opgelegde straf in gelijke mate te respecteren, zonder enige discretionaire bevoegdheid van de uitvoerende macht achteraf. In de tweede plaats is het in onze kleine gemeenschappen noodzakelijk dat de bemoeienis van de politiek met de executie van de straffen (die aanleiding kan geven tot politieke debatten in de volksvertegenwoordiging) zo beperkt mogelijk is, mede om te voorkomen, dat oneigenlijke argumenten in deze debatten een rol gaan spelen.

De Regering heeft de Raad niet gevolgd in het advies om de uitgangspunten van het stelsel van het jeugdstrafrecht in de Memorie van Toelichting te benadrukken. De redenen hiervoor zijn gelegen in het feit dat de Regering van mening is dat de jeugdzorg primair een onderwerp is van het jeugdbeleid in algemene zin,

waarbij doelstellingen als goed onderwijs, persoonlijke ontwikkeling, gezondheidszorg en criminaliteitspreventie voorop staan. Het (jeugd)strafrecht is het strafrechtelijke aspect dat pas aan het eind van de discussie over bovengenoemde doelstellingen aan de orde komt. Bovendien gaat het daarbij veelal om een weergave van wat in verdragen is vastgelegd.

De Raad van Advies adviseert een afzonderlijke kinderrechter in te stellen. Dit is echter een zaak die het Wetboek van Strafvordering regardeert; de Regering zal hierop bij de voorgenomen herziening van dat strafboek terugkomen.

De Raad adviseert om inzake artikel 20, derde lid (aanvang proeftijd), aan te sluiten bij de regeling in Nederland. Een dergelijke oplossing is echter nu niet mogelijk, omdat ons Wetboek van Strafvordering een voorziening als vermeld in artikel 366a van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering ontbeert.. In de praktijk kan echter hetzelfde resultaat als in Nederland worden bereikt, indien het vonnis onmiddellijk na het uitspreken daarvan op de zitting aan de verdachte in persoon wordt betekend.

Wat betreft het advies van de Raad om de mogelijkheid tot ontzetting uit het recht om bewindvoerder te zijn te handhaven, is de Regering van mening dat een dergelijke expliciete vermelding niet nodig is. Het is inderdaad niet uitgesloten, zoals de Raad stelt, dat een dergelijke functionaris de hem opgedragen taak misbruikt. In de memorie van toelichting wordt echter al vermeld, dat in een dergelijk geval de rechter een dergelijk persoon wel niet meer zal belasten met een dergelijke taak. Dat de bewindvoerder ook na diens benoeming in de fout kan gaan, maakt dit niet anders, aangezien de rechter een dergelijk persoon na misbruik toch wel onmiddellijk van zijn specifieke taak zal ontheffen, zonder dat gewacht wordt op een strafrechtelijk, onherroepelijk vonnis.

Bovendien is de getalsmatige verwachting dusdanig gering, dat het opnemen van een aparte categorie voor deze groep niet doelmatig wordt geoordeeld. Ten slotte is niet uitgesloten, dat een rechter de functie van gerechtelijke bewindvoerder in een voorkomend geval gelijk zou stellen met die van een ambt.

De Raad geeft in overweging om de reikwijdte van artikel 102, tweede lid (de uitbreiding zelfbescherming) te verbreden tot ook de onmiddellijke nabijheid van besloten lokalen. De Regering acht deze suggestie op dit moment niet opportuun, hoewel erkend dient te worden dat ook eigenaren van bedrijven met overvallen te maken kunnen krijgen en dat een dergelijke confrontatie ook voor hen bijzonder traumatisch kan verlopen. Over de onderhavige uitbreiding is nog niet zo lang geleden in de Staten langdurig gediscussieerd. Achtergrond van de wetswijziging is de ernstige inbreuk op de privacy, die slechtoffers te meer ervaren, indien zij in hun eigen woonomgeving worden overvallen. Die privacyschending werd ook nog aanwezig geacht in lokalen (lees: bedrijven) en op plaatsen in de onmiddellijke nabijheid van woningen. De Regering heeft in de parlementaire behandeling laten weten de werking van deze wettelijke verandering te laten evalueren. Voorgesteld wordt

thans die evaluatie af te wachten voordat wordt overgegaan tot mogelijke aanpassing daarvan.

De Raad stelt vast dat in de tekst van het voorgestelde artikel 191 niet is opgenomen dat onder het begrip 'ambtenaren' worden verstaan diegenen, die krachtens het ambtenarenrecht als ambtenaar worden beschouwd. Dit kan slechts gelezen worden in de memorie van toelichting, waarin ook is vermeld, dat de uitzonderingen in artikel 2 van de landsverordening Materieel Ambtenarenrecht niet gelden voor de strafwet, zodat bijvoorbeeld ook ministers voor ambtsmisdrijven kunnen worden vervolgd. De Raad wijst er terecht op, dat strikt genomen in artikel 191 geen definitie is opgenomen van het begrip 'ambtenaar', doch een uitbreiding en beveelt aan deze laatste opmerkingen uit de memorie op te nemen in de tekst van de wet. De Regering geeft er vooralsnog de voorkeur aan de bestaande werkwijze, die ook in ons huidig wetboek wordt gevolgd, te continueren. De voorgestelde bepaling is een wettelijke samenvatting van wat in de jurisprudentie is bepaald, zodat het wettelijke fundament al sterker is. De Regering ziet er daarom, in overeenstemming met de tekst van art. 84 NSr, van af het begrip nader te definiëren.

In het voorgestelde artikel 209 is een korte definitie opgenomen van het begrip 'levensgezel'. De Raad wijst er op, dat de term 'duurzaam samenwonen' niet eenduidig is. Vertrouwd kan echter worden op het interpretatieve vermogen van de rechter om onredelijke uitkomsten te vermijden. Bovendien is de voorgestelde definitie gerelateerd aan artikel 251, onder c, van ons Wetboek van Strafvordering, welk wetboek al sinds 1997 in werking is en ten aanzien waarvan geen problemen bekend zijn met betrekking tot het begrip duurzaam samenwonen. Ook in de hier gehanteerde Nederlandse richtlijnen voor de regelgeving (nr. 72a) is het begrip levensgezel omschreven.

De Raad verzoekt om een motivering voor de strafbaarstelling van ontsnapping zoals voorgesteld in artikel 353. Kennelijk is hier sprake van een misverstand. Anders dan de Raad meent, is een dergelijke strafbaarstelling ook in onze huidige strafwet (artikel 196a, inwerkingtreding) opgenomen.

De Raad wijst er op dat het handhaven van de uitsluiting van strafvervolgning tegen familieleden, zoals voorgesteld in de artikelen 498, 501 en 507 (misdrijven tussen echtgenoten) niet wordt gemotiveerd. De regering wijst er op dat gehandhaafde bepalingen in het voorstel nimmer zijn gemotiveerd. Hoezeer de Raad terecht wijst op de veranderde opvattingen over de verhouding tussen mannen en vrouwen, wordt de suggestie van de Raad om de uitsluiting te schrappen niet overgenomen teneinde te voorkomen dat het strafrecht te zeer betrokken raakt in echtelijke twisten.

6. Financiële gevolgen

De invoering van dit nieuwe Wetboek van Strafrecht brengt geen wijziging in het huidig justitieel beleid; dit zal op dezelfde voet als voorheen worden voortgezet.

Het Gouvernements Opvoedingsgesticht (GOG) heeft een "Doorontwikkelingsplan GOG 2007-2012" met het daarbij behorende financieringsplan "Verbeterplan GOG" in 2008 opgesteld. In genoemd plan heeft het GOG aangegeven dat er op de middellange termijn (medio 2010) gestart zal worden met de bouw van een gesloten instelling voor vijftwintig jongeren. De instelling zal ondergebracht moeten worden binnen de muren van de oude gesloten afdeling van het GOG. De bouw zal ruim een jaar in beslag nemen, derhalve zal de oplevering van de instelling pas rond eind 2011 geschieden. De geraamde kosten voor de bouw van genoemde gesloten instelling werd aanvankelijk geschat op NAF. 3 miljoen. Rekening houdend met de internationale richtlijnen voor de jeugddetentie is een nieuwe begroting door Plan Veiligheid Nederlandse Antillen opgesteld van NAF. 7 miljoen. Het project zal in fasen worden uitgevoerd. Gestart zal worden met de NAF. 3 miljoen beschikbaar van Plan Veiligheid Nederlandse Antillen en NAF. 400.000,= via de begroting van het GOG.

Vooruitlopend op een mogelijke samenwerking op Koninkrijksniveau wordt thans overwogen om het aantal plaatsen van vijftwintig naar tachtig uit te breiden. De raming van de kosten gemoeid met deze additionele uitbreiding is echter nog niet gemaakt. Vooralsnog is hiervoor geen financiering aangewezen. Voor wat betreft de operationele kosten gerelateerd aan de bedrijfsvoering van de toekomstige jeugddetentie zullen deze in de reguliere begroting van het GOG worden opgenomen. Toentertijd is ervan uitgegaan dat de bouw van de jeugddetentie pas in 2010 zou starten en in 2011 opgeleverd zou worden. Hierdoor zouden er geen financiële consequenties zijn voor de reguliere begroting van 2010 van het GOG.

Artikelsgewijze toelichting

Eerste Boek
Algemene bepalingen

Titel I Omvang en werking van de strafwet

De eerste titel betreft de omvang van de werking van onze strafwetten. Artikel 1 is onveranderd. De daarop volgende artikelen, betreffende de rechtsmacht, zijn verbeterd en aangevuld. Het betreft hier ingewikkelde en steeds veranderende situaties, met name door telkens nieuwe verdragen, die tot aanpassing nopen. Het betreft hier bijvoorbeeld het OECD-verdrag tegen omkoping van buitenlandse ambtenaren bij internationale transacties (Parijs, 17 december 1997, Trb 1998, 54), het Verdrag

inzake de bestrijding van terroristische bomaanslagen (New York, 15 december 1997, Trb 1998, 84), het Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme (New York, 9 december 1999, Trb 2000, 12) en het VN corruptieverdrag (New York, 31 oktober 2006, Trb 2004, 11 en Trb. 2005, 244).

Bovendien is er in Nederland sprake van een steeds meer fijnmazige rechtsmachtregeling, geïnspireerd door allerlei ontwikkelingen, waaronder bijvoorbeeld het EU Kaderbesluit terrorismebestrijding. Hoewel deze regelgeving op zich niet direct voor de Nederlandse Antillen zou behoeven te gelden, is er toch voor gekozen om deze regelgeving over te nemen, aangezien, wat er ook te zeggen valt over de juridische verplichting om dergelijke rechtsmacht te vestigen, het in het kader van de internationale verantwoordelijkheden een goede zaak is dat de Nederlandse Antillen op dit gebied een breed scala van mogelijkheden hebben om op te treden.

De volgorde van de rechtsmachtartikelen, en met name de in artikel 4 opgenomen bepalingen, is niet altijd logisch, doch meer historisch verklaarbaar. Besloten is de volgorde desalniettemin in grote lijnen aan te houden, teneinde de jurisprudentie hieromtrent beter te kunnen blijven volgen.

Een probleem, dat zich bij de rechtsmachtartikelen doet gevoelen, is het feit, dat het Koninkrijk (thans nog) uit drie onderdelen bestaat: Aruba, de Nederlandse Antillen en Nederland. De burgers van deze drie landen hebben in beginsel allen de Nederlandse nationaliteit. De Arubaanse dan wel de Nederlands-Antilliaanse nationaliteit bestaat niet. Dientengevolge moet telkens een keuze worden gemaakt of de rechtsmacht alleen voor de bewoners van de Nederlandse Antillen geldt, dan wel voor alle Nederlanders. In Nederland is deze keuze altijd in algemene zin gemaakt. Door het gebruik van de term: de "Nederlander" geldt de desbetreffende bepaling voor zowel de inwoners van Nederland als die van Aruba en de Nederlandse Antillen. Dat betekent, dat de rechtsmacht van Nederland in een dergelijk geval ook de Arubaanse en Nederlands-Antilliaanse burgers omvat. Voorgesteld wordt om hier te lande diezelfde werkwijze te volgen, aangezien het begrip inwoner van Aruba of de Nederlandse Antillen te beperkt is en er vele personen zijn van wie niet onmiddellijk duidelijk is waar zij hun woonplaats hebben dan wel die veelvuldig van woonplaats binnen het Koninkrijk wisselen. Het feit dat ingevolge de uitbreidende tekst van het artikel de Nederlands-Antilliaanse justitiële autoriteiten bovendien rechtsmacht krijgen over de strafbare feiten, gepleegd door Nederlanders in den vreemde, en daardoor ook in de andere delen van het Koninkrijk wil niet zeggen dat die autoriteiten ook invloed krijgen op het strafrechtelijke beleid in de andere landen van het Koninkrijk. De voorziening is slechts bedoeld voor de gevallen, dat enig openbaar ministerie, dat primair bevoegd is krachtens het territorialiteitsbeginsel, het raadzaam acht om in

individuele gevallen zaken gevoegd (dat wil zeggen de 'eigen' zaken met de zaken uit andere delen van het Koninkrijk) aan de rechter voor te leggen, dan wel voor de gevallen dat na onderling overleg, met erkenning van de primaire bevoegdheid van het openbaar ministerie ter plaatse, besloten is tot een strafvervolging in een ander land, dan waarin het strafbare feit is begaan.

Bij sommige rechtsmachtbepalingen wordt aangeknoopt bij de nationaliteit van diegenen *tegen* wie het strafbare feit is begaan, de slachtoffers dus. Men zie daarvoor artikel 4, de onderdelen l, m en n. Ook hier is er voor gekozen in de strafbaarheid de term Nederlander te gebruiken en niet de term ingezetene van de Nederlandse Antillen op grond van een soortgelijke redenering als hierboven. Vanzelfsprekend zal het openbaar ministerie in voorkomende gevallen een eventuele vervolging gerust aan de collega's in Nederland kunnen overlaten indien de vervolging daar meer is geïndiceerd.

In onderdeel o is de rechtsmacht met betrekking tot een terroristisch misdrijf gekoppeld aan handelingen met het doel de bevolking van het Koninkrijk vrees aan te jagen dan wel enige overheid in het Koninkrijk wederrechtelijk ergens toe te dwingen met een terroristisch oogmerk. Het gaat bij deze rechtsmachtbepaling daarom zowel om handelen gericht tegen de bevolking of een deel van de bevolking van het Koninkrijk als tegen enige overheid het Koninkrijk.

Artikel 3

De rechtsmacht ten aanzien van personen aan boord van (lucht)vaartuigen wordt uitgebreid tot de Nederlandse (lucht)vaartuigen. Met betrekking tot de luchtvaartuigen is die uitbreiding praktisch, daar er veel vliegverkeer is tussen Nederland en de Nederlandse Antillen. Met betrekking tot de vaartuigen geldt dat de nieuwe tekst beter aansluit op de juridische positie van onze schepen, varende onder de Nederlandse vlag en geregistreerd staande in de Nederlandse Antillen.

Artikel 4

Op uitdrukkelijk verzoek van het openbaar ministerie van de Nederlandse Antillen (in navolging van de ICAO Circular 288-LE/1) is apart de rechtsmacht (artikel 4, onder g sub 6) gevestigd over een aantal strafbare feiten gepleegd aan boord van vreemde vliegtuigen waardoor de orde aan boord en dus de veiligheid van het vliegtuig tijdens de vlucht in gevaar worden gebracht zoals in het algemeen de rust verstoren door valse alarmkreten of signalen (291), het niet opvolgen van instructies van de bemanning (690 en 691) en meer in het bijzonder het roken in het vliegtuig (692), het afdekken van rookdetectie-apparatuur (693), het gebruik van elektronische apparatuur (694), zoals mobiel bellen gedurende de vlucht, het verkeren in een toestand van dronkenschap (695) dan wel het plegen van ernstiger strafbare feiten als brandstichting (306), aanranding

(411), het beledigen (433), bedreigen (461) en mishandelen (478 – 481) of zelfs doden (465) van medepassagiers of de bemanning van het vliegtuig of het vernielen van het interieur van het vliegtuig (538). Op deze wijze wordt voorzien in een mogelijkheid om onmiddellijk na de landing op een van onze vliegvelden, in bepaalde gevallen waarin de openbare orde ernstig is aangetast aan boord van een vliegtuig, in te grijpen en deze zaak vervolgens hier te lande strafrechtelijk af te doen. Naar mate het een ernstiger zaak betreft, is de verwachting dat een meer gereede Staat een verzoek tot uitlevering zal doen, aan welk verzoek dan bij voorkeur gevolg zal worden gegeven.

Door de gevestigde rechtsmacht in deze meer ernstige gevallen is er een rechtsgrond voor optreden ontstaan, waardoor de betrokkene kan worden aangehouden en in afwachting van het uitleveringsverzoek in detentie kan blijven.

Eventuele terroristische misdrijven vallen, in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46), onder artikel 4, onderdelen m tot en met p. Door de invoering van een nadere uitleg van het begrip 'misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf' in artikel 190a is het mogelijk dit onderdeel eenvoudig, zonder specifieke verwijzingen, weer te geven. Het gedeelte beginnend met 'met het oogmerk' lijkt dubbelop, doch bedoeld is hier in dit rechtsmachtartikel ons te beperken tot die terroristische misdrijven, die voldoen aan het in onderdeel o gestelde.

Artikel 5

Artikel 5 is ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46). Het komt in de eerste plaats tegemoet aan het Europees Verdrag betreffende de overdracht van strafvervolgning, welk verdrag al vanaf 19 juli 1985 geldt voor ons land.

Het artikel is een derivatieve rechtsmachtbepaling. De rechtsmacht wordt afgeleid van de originele rechtsmacht van de staat waarvan de strafvervolgning wordt overgenomen. De gedachte is dat in die gevallen dat de verdachte niet wordt uitgeleverd, de weigerende staat wel de mogelijkheid heeft zelf voor de berechting zorg te dragen. De aan artikel 494, eerste lid onder d, verbonden artikelen zijn: artikel 495, tweede lid, 496, tweede lid, en artikel 610, derde lid.

Artikel 6

Zoals in de inleiding al is vermeld wordt het begrip "Nederlander" op ruimere schaal ingevoerd dan thans het geval is. Zo ook in dit artikel dat een bewerking is van artikel 5 NASr (oud). Daardoor wordt enerzijds een ruimere rechtsmacht gecreëerd boven de

huidige, doch anderzijds zou de rechtsmacht over de niet-Nederlandse ingezetene van de Nederlandse Antillen vervallen. Om deze consequentie te voorkomen, wordt hier voorgesteld beide elementen in artikel 6 in te voegen.

De kaapvaart-artikelen zijn geschrapt in navolging van de Nederlandse tekst. Per 1 februari 2006 is in Nederland in werking getreden de Wet herijking strafmaxima (Kamerstukken II 28484, Stb. 2006, 11), waarbij deze artikelen in artikel 6, eerste lid, zijn geschrapt, aangezien deze bepalingen ook verderop uit het wetboek zijn verwijderd (artikelen 388 en 389 NSr). Voorgesteld wordt dit ook hier te doen. Ter voorkoming van misverstanden zij opgemerkt, dat zeeroof (artikel 395 NASr oud) natuurlijk wel strafbaar blijft, zie artikel 571.

In het eerste lid onder b is opgenomen de internationale kinderontvoering (artikel 452) (Nederlands initiatiefwetsontwerp 30491). Voorts is in onderdeel b na het woord

“minderjarige”overgenomen de toevoeging van Nederland en Aruba:

“dan wel aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 300-303, voor zover het feit oplevert genitale verminking van een persoon van het vrouwelijke geslacht die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.”

Deze toevoeging is ook opgenomen in artikel 7, eerste lid. Het opnemen van de rechtsmacht terzake van deze aangelegenheden heeft te maken met de toegenomen migratie wereldwijd en de niet ondenkbeeldige kans dat vrouwenbesnijdenis in het buitenland wordt uitgevoerd.

Opgenomen is een sub d onder het eerste lid van dit artikel, naar voorbeeld van de Wet Computercriminaliteit II (Kamerstukken II 26 671, Stb. 2006, 300, grotendeels in werking getreden op 1 september 2006).

In onderdeel e blijft in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) de rechtsmacht gehandhaafd over de terroristische misdrijven dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf. In Nederland is dit opgenomen onder artikel 5a NSr, waardoor daar een niet te rechtvaardigen verschil bestaat tussen Nederlanders en vreemdelingen. Onder f worden de verplichtingen voortvloeiend uit het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag inzake bestrijding van mensenhandel (Trb. 2006, 99), indien het feit is gepleegd buiten de rechtsmacht van enige staat, opgenomen.

Het tweede lid wordt vervangen door een nieuw tweede lid. De bepaling dat de doodstraf niet kan worden opgelegd als het feit in het land waar dit feit is begaan niet met de doodstraf wordt bedreigd, kan door de afschaffing van de doodstraf komen te vervallen.

Het nieuwe tweede lid biedt de mogelijkheid de vervolging in te stellen als de verdachte eerst na het begaan van het feit Nederlander wordt. De mogelijkheid de vervolging in te stellen als de verdachte ingezetene van de Nederlandse Antillen wordt, was al opgenomen in de wet.

Artikel 7

In artikel 7 wordt een passief nationaliteitsbeginsel geregeld ten aanzien van op mensenhandel betrekking hebbende feiten. Het gaat dan om handelingen waarvan één van onze burgers het slachtoffer is.

In Nederland is op deze plaats opgenomen art. 5a NSr. Wij hebben daarvoor geen directe equivalent, dat namelijk overbodig is door onze uitbreiding van strafbaarheid tot Nederlanders en in de Nederlandse Antillen wonende vreemdelingen in artikel 6.

Artikel 9

In artikel 9 is ten opzichte van artikel 7 NASr (oud) de beperking van de nationaliteit van het vaartuig geschrapt, aangezien de bijzondere bepalingen van de bedoelde artikelen in de boeken 2 en 3 van dit wetboek daarin voorzien.

Titel II De straffen

Artikel 11 (straffen)

De opvallendste wijziging ten opzichte van het oude artikel 9 is dat in de nieuwe bepaling de term 'doodstraf' niet voorkomt. De doodstraf wordt volledig afgeschaft. Dit betekent dat deze straf ook zal verdwijnen uit de huidige artikelen 103 en 108 NASr.

Over de doodstraf bestaan zeer omvangrijke maatschappelijke discussies. De samenleving kent zowel voor- als tegenstanders van de doodstraf. Derhalve dient te worden toegelicht waarom in het herziene Wetboek van Strafrecht toch de principiële keuze is gemaakt voor het verwijderen en daarmee het definitieve afschaffen van de doodstraf.

Er zijn drie redenen. Allereerst kan een principiële reden worden genoemd. De overheid kan zich niet het recht toe-eigenen om deze ultieme straf ten uitvoer te brengen. Ten tweede is er een praktische reden: de doodstraf is absoluut en 'onomkeerbaar'. De straf geeft geen erkenning aan de menselijke feilbaarheid. Een eenmaal ten uitvoer gebrachte doodstraf kan niet door middel van een herziening van een vonnis, bijvoorbeeld bij het bekend worden van een novum, worden hersteld. Tot slot is er ook nog een formeel-juridische, maar zeer zeker niet onbelangrijke internationaal-rechtelijke reden die ten grondslag ligt aan het afschaffen van de doodstraf, namelijk het feit dat de Nederlandse Antillen partij zijn bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Bij dit verdrag horen het zesde en dertiende protocol. Het 6^e

protocol van het EVRM verplichtte tot afschaffing van de doodstraf als sanctie op misdrijven, met een uitzondering van misdrijven gepleegd in tijden van oorlog en tijden van oorlogsdreiging. De huidige (oude) artikelen 103 en 108 NASr voldoen derhalve aan dit protocol. Doch thans hebben we tevens te maken met het 13^e protocol bij het EVRM (Trb. 2002, 119) Kamerstukken II 29 671 en Stb. 2005, 638, in werking getreden op 16 december 2005)), waarin wordt voorzien in een afschaffing van de doodstraf onder alle omstandigheden. Zoals de regering al heeft aangegeven in de memorie van toelichting bij deze Rijkswet van 4 november 2005 zou naar spoedige aanpassing van de wetgeving worden gestreefd. De regering heeft er voor gekozen zulks te doen in de algehele herziening van dit wetboek. De bepalingen van de artikelen 103 en 108 NASr (oud) zullen in het nieuwe Wetboek van Strafrecht dan ook niet meer in hun oude vorm kunnen worden opgenomen.

Het tweede lid van artikel 9 NASr (oud) is uit het wetboek geschrapt en opgenomen in de aparte regeling voor het jeugdstrafrecht in de artikelen 145 tot en met 176.

Aan de bestaande straffen is de *taakstraf* toegevoegd en wordt tevens de *cumulatie* van straffen mogelijk conform de Nederlandse regeling in de leden 2 tot en met 5 van artikel 9 (NSr). De taakstraf is in het Nederlandse sanctiepalet niet meer weg te denken. Hier te lande wordt de straf wel als voorwaardelijke straf opgelegd. Vooral gezien vanuit de doelstelling van het strafrecht van de speciale preventie blijkt de taakstraf een goede sanctie te zijn. De zwaardere werk- of leerstraffen hebben mede een generaalpreventieve werking. Dat is dan ook de voornaamste reden deze straf als een zelfstandige en volwaardige sanctie in de Nederlandse Antillen te introduceren. Een taakstraf kan snel worden ten uitvoer gelegd en kan zo invulling geven aan een lik-op-stuk beleid. Met name bij de taakstraf kan in de uitvoering daarvan worden ingegaan op de specifieke kenmerken van de veroordeelde. Taakstraffen zijn geschikt voor plegers van naar verhouding lichte delicten. Ten opzichte van de andere beschikbare sancties heeft de taakstraf een aantal aanmerkelijke voordelen. Gezien vanuit de maatschappij betekent het moeten verrichten van een werkstraf een duidelijke vergoeding van de delinquent naar de samenleving: de werkzaamheden die worden verricht, komen ten goede aan de samenleving. De leerstraf heeft duidelijke pedagogische elementen. Resocialisatie is een belangrijk aspect bij deze sanctie. De gehele tenuitvoerlegging van de taakstraf is hierop gericht, anders dan bij de vrijheidsstraf waarbij de resocialisatie meer aan het einde van de straf aan de orde komt. Kortom, de taakstraf is een belangrijke aanvulling op het strafrechtelijke instrumentarium. Zij draagt bij aan maatwerk in de

sanctieoplegging, aan een humane benadering van veroordeelden en biedt goede kansen voor normbevestiging en resocialisatie. In de regeling is opgenomen dat ten aanzien van ieder misdrijf waar een gevangenisstraf of een geldboete op staat en van overtredingen die met de straf van hechtenis worden bedreigd, een taakstraf kan worden opgelegd. Qua zwaarte zal de taakstraf globaal gezien tussen beide vrijheidsstraffen en de geldboete in staan, met dien verstande dat de taakstraf op dit punt voor een groot deel (met name de langere taakstraf) gelijkwaardig is aan een korte vrijheidsstraf.

Van de bijkomende straffen is de *openbaarmaking* geschrapt. De straf kan hier gevoeglijk worden gemist, gelet op onze kleine gemeenschap en de moderne werking van de media, die over alle belangrijkere strafzaken uitgebreid plegen te rapporteren.

Het tweede lid, tweede volzin, van artikel 11 geeft aan wat de inhoud is van een taakstraf. Een taakstraf kan in de eerste plaats inhouden een werkstraf, zijnde het verrichten van onbetaalde arbeid. Daartoe zullen verschillende projecten door de Reclassering dienen te worden voorbereid.

De taakstraf kan ook een leerstraf inhouden, zijnde het deelnemen aan een leerproject.

In het derde lid, wordt – naast de bestaande combinatiemogelijkheid van vrijheidsstraf en geldboete – de mogelijkheid van het opleggen van een taakstraf en geldboete gegeven. In het vierde lid van dit artikel wordt een beperkte mogelijkheid gegeven om een taakstraf te combineren met een vrijheidsstraf. Alleen bij veroordeling tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van maximaal zes maanden kan de rechter tevens een taakstraf opleggen. Gelet op de inhoud van het derde en vierde lid, is in het tweede lid de zinsnede “in plaats daarvan” geschrapt. In het vijfde lid wordt nadrukkelijk bepaald dat een levenslange gevangenisstraf geen andere straffen naast zich verdraagt dan de ontzetting uit bepaalde rechten en de verbeurdverklaring. Met betrekking tot de maatregelen wordt verwezen naar de artikelen 76a en 100a.

Artikel 12 (rechterlijk pardon)

Voorgesteld wordt ook in de Nederlandse Antillen het rechterlijk pardon in te voeren. Het nieuwe artikel geeft de bevoegdheid aan de rechter om na een bewezenverklaring af te zien van enige strafoplegging bijvoorbeeld vanwege de geringe ernst van het feit of de persoon van de dader.

Artikel 13 (gevangenisstraf)

In 2000 zijn in ons land de *minimumstraffen* ingevoerd voor een aantal zeer ernstige misdrijven (P.B. 2000, no. 28). Sindsdien heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die nopen tot een uitgebreide beschouwing van het vraagstuk rond de minimumstraffen. Daarbij moet enerzijds gedacht worden aan de

nog altijd in onze samenleving levende behoefte aan de oplegging van straffen van aanzienlijke duur voor ernstig rechtsorde schokkende delicten, daarbij zij verwezen naar het op 24 januari 2006 ingediende ontwerp-Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht tot toepassing van de minimumstraf in het geval van het begaan van een roofoverval (atrako) waarbij gebruik is gemaakt van een vuurwapen, en anderzijds naar het feit dat door het openbaar ministerie nauwelijks gebruik kan worden gemaakt (door administratieve belemmeringen) van de mogelijkheid tot het ten laste leggen van de strafverzwarende omstandigheid van recidive, welke een noodzakelijke voorwaarde vormt voor de oplegging van de minimumstraf (HR 5 februari 2002, NJ 2003, 126).

De regering heeft gemeend de argumenten die ten grondslag zouden kunnen liggen aan het al dan niet handhaven van de minimumstraffen nog eens uitgebreid te moeten beschouwen zoals zulks ook is geschied ten aanzien van de overige uitgangspunten van ons Wetboek.

Systeem

De kern van een systeem van wettelijke strafminima is dat de wetgever per delict een bepaald, op dat delict toegesneden, strafminimum in de sanctienorm van de betreffende strafbepaling opneemt. Daarmee wordt er per delict door het bijzondere strafminimum gedifferentieerd.

Ons Wetboek is op dit moment noch wat betreft het Algemene Deel noch wat betreft de delictsomschrijvingen ingericht voor de toepassing van minimumstraffen als algemeen concept voor de wettelijke strafbedreiging. In aanmerking moet worden genomen dat een regeling omtrent minimumstraffen ten minste een uitgebreide regeling vergt van gedetailleerde strafverminderende en strafverlichtende omstandigheden die in ons huidige Wetboek ontbreekt. Als de rechter immers zou dienen over te gaan tot de oplegging van een wettelijke minimumstraf dan zou daarmee de ruimte voor de rechter om rekening te houden met de bijzondere omstandigheden van het geval of de persoonlijke omstandigheden de verdachte betreffend in grote mate worden beperkt. Dat laatste lijkt tevens in strijd te zijn met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (de klassieke uitspraak over evenredigheid en de vrijheid van de rechter om daarover te oordelen is: EHRM 23 juni 1981 Publ Ser. ECHR A Vol. 43, NJ 1982, 602 (Le Compte, Van Leuven en De Meyere). Een en ander is ook aangegeven in de brief van de Orde van Advocaten aan de Staten d.d. 6 april 2006 met betrekking tot de ontwerp Landsverordening minimumstraffen bij atrako's. Er zouden derhalve ten minste rationale criteria ontwikkeld dienen te worden aan de hand waarvan de hoogte van eventuele minima bij individuele delicten kan worden vastgesteld.

Ook ten aanzien van de minimumstraffen geldt dat er een consistente wettelijke regeling ontwikkeld dient te worden. Daarbij dient de onderlinge samenhang, zoals thans ten aanzien van de wettelijke maxima is geschied, ook ten aanzien van de minimumstraffen 'kloppend' te worden gemaakt. Daarbij dient bijvoorbeeld in aanmerking te worden genomen de ernst van de feiten alsmede eventuele recidive van de veroordeelde. Thans kent ons Wetboek een aantal minimumstraffen waarbij het aan deze onderlinge samenhang ontbreekt, als voorbeeld kan daarbij de wettelijke minimumstraf bij recidive op de delicten moord (468) en doodslag (465) dienen. Daarenboven is, zoals eerder gememoreerd, een initiatief wetsvoorstel aanhangig waarin wordt voorgesteld een minimumstraf in ons Wetboek op te nemen voor de pleger van de zogenaamde 'atrako' zonder dat er daarbij sprake hoeft te zijn van recidive. De vraag die dan onmiddellijk voorligt, is of de minimumstraf op dit delict gesteld in overeenstemming is met de minimumstraffen zoals deze reeds in de Wet voorkomen.

Ten einde een logisch consistent en daarmee inzichtelijk, begrijpelijk en rechtvaardig systeem van wettelijke strafminima te creëren dient ons Wetboek dus een grote en ingrijpende wijziging te ondergaan.

Een zo uitgebreide regeling als daarbij wenselijk zou zijn, lijkt echter te botsen met het uitgangspunt van het thans voorliggende Wetboek van Strafrecht voor de Nederlandse Antillen een eenvoudige en overzichtelijke regeling te creëren.

Zulks geldt daarenboven tevens voor het net ingrijpend gewijzigde Wetboek van Strafvordering voor de Nederlandse Antillen en Aruba dat bij de nog te volgen evaluatie wederom gewijzigd zou moeten worden teneinde het systeem van minimumstraffen op een goed hanteerbare wijze in de Nederlandse Antillen ingevoerd te kunnen houden. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk om een hantebaar systeem van minimumstraffen in de Nederlandse Antillen te laten voortbestaan zonder een rechter te onderwerpen aan een strikte en toetsbare motiveringsplicht. In die situaties waarin de rechter bijvoorbeeld zou willen afwijken van het opleggen van de wettelijk voorgeschreven minimumstraf, zal hij toch ten minste dienen te motiveren waarom zulks geschiedt. Daarnaast zouden er ook wijzigingen noodzakelijk zijn ten aanzien van de regeling van het opportuniteitsbeginsel van het openbaar ministerie en voor de bepalingen omtrent de grondslag van de tenlastelegging en de reikwijdte van die grondslag. Daarbij dienen de bepalingen omtrent de mogelijkheid tot wijziging van de tenlastelegging en de bepaling van artikel 131 lid 1 mede in ogenschouw te worden genomen en zullen ook deze bepalingen aan belangrijke wijzigingen onderhevig kunnen zijn. Een regeling van minimumstraffen in het Wetboek vergt derhalve een groot aantal wijzigingen, ook in andere wetten.

Naast het feit dat een regeling van wettelijke minimumstraffen van grote invloed is op het gehele strafrechtelijke systeem en daarmee

zeer aanzienlijke aanpassingen van onze Wetboeken vergt, zou een regeling van de minimumstraffen een aantal andere effecten hebben die hier niet onbesproken mogen blijven.

Openbaar ministerie

Eerstens zou de invoering van een stelsel van wettelijke minimumstraffen leiden tot een andere verdeling van verantwoordelijkheden tussen het openbaar ministerie en de rechter. In ons huidige Wetboek, met een algemeen minimum en specifieke maxima per delict, is het de rechter die een grote mate van vrijheid heeft in het opleggen van de straf die hem het meest passend voorkomt. Dat resulteert er in dat de rechter de mogelijkheid heeft, ook bij bewezenverklaring van ernstige strafbare feiten, een straf op te leggen die gezien de omstandigheden waaronder het feit is begaan, alsmede de persoon van de veroordeelde, een, gezien het wettelijk maximum, relatief lage straf kan opleggen. Zulks houdt tevens in dat het openbaar ministerie, rekening houdend met genoemde omstandigheden en de persoon van de verdachte, ook een, in verhouding tot het op het delict gestelde maximum, een relatief lage straf kan eisen. Een systeem van wettelijke strafminima, zeker als een dergelijk systeem niet gepaard zou gaan met een uitgebreide wettelijke regeling van strafverminderende omstandigheden, zou kunnen leiden tot een situatie waarin het openbaar ministerie de rechter dwingend kan sturen doordat het vrij is de omvang van het strafgeding te bepalen door de wijze van ten laste leggen. Met andere woorden, door de wijze van tenlasteleggen, bepaalt het openbaar ministerie welke straf aan een verdachte, minimaal, wordt opgelegd en wordt de rechter voor een deel de vrijheid ontnomen om te komen tot een in zijn ogen passende straftoemeting.

Voorts kan worden gesteld dat het openbaar ministerie door het opportuniteitsbeginsel ook over vele mogelijkheden beschikt om een strafzaak buiten geding af te doen (men kan hierbij denken aan zowel de op te nemen transactiemogelijkheden in artikel 137 als aan beleidssepots). Naarmate er meer gedifferentieerde vervolgingsmogelijkheden voor het openbaar ministerie bestaan, is het concept minimumstraffen voor de zittende magistratuur moeilijker overeind te houden. Een ander mogelijk effect van een regeling van minimumstraffen zou dan dus ook kunnen zijn dat, door opnemng van minimumstraffen, de mogelijkheid tot 'plea bargaining' geopend zou worden. Het kan in een systeem van minimumstraffen voor de verdachte immers interessant zijn afspraken te maken met het openbaar ministerie over de wijze van tenlasteleggen, waarmee al dan niet de oplegging van de wettelijke minimumstraf zou kunnen worden voorkomen. Ook een dergelijk neveneffect van een regeling van minimumstraffen dient in overweging te worden genomen alvorens tot een besluit over de minimumstraffen te kunnen komen.

Daarnaast zegt de aanwezigheid van minimumstraffen over het algemeen zeer weinig over de hoogte van de praktische straftoemeting ten aanzien van feiten waarop een minimumstraf als sanctie rust. In landen met ruimere mogelijkheden tot andere wijze van afdoening van straftoemeting heeft het strafminimum ernstig aan betekenis ingeboet. Hier te lande is ook gebleken dat het openbaar ministerie weinig gebruik heeft gemaakt van zijn mogelijkheden een minimumstraf te eisen.

Effectiviteit

Zoals reeds aangegeven in de Memorie van Toelichting bij de Landsverordening houdende wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, de Vuurwapenverordening 1930, de Wapenverordening 1931, de Opiumlandsverordening 1960 en de Verordening van 20 april 1932, houdende enige regelingen van burgerrechtelijke aard bij botsing, aan- of overrijding met motorrijtuigen en houdende regeling van de ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen (P.B. 1957, no. 75), inzake de bij ernstige misdrijven op te leggen maximum- en minimumstraffen was een van de redenen voor de invoering van minimumstraffen de drastische toename van zeer ernstige misdrijven en de grote onrust ter zake in de Nederlands-Antilliaanse gemeenschap. Daarbij is aangegeven dat van de invoering van minimumstraffen een afschrikwekkende en daarmee generaal preventieve werking uitgaat welke zou leiden tot een vermindering van de criminaliteit op onze eilanden. Een positief effect dat daarmee bereikt zou worden, zou een vermindering van de populatie van onze penitentiaire inrichtingen zijn. Van de zijde van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie werd toen (in 2000) reeds betoogd dat het afschrikwekkende effect van minimumstraffen wellicht minder groot zou zijn dan werd gehoopt. Gesteld werd dat de, in de gevallen die met dat wetsvoorstel werden beoogd, opgelegde straffen veelal hoger waren dan het minimum zoals dat destijds in de wet is vastgelegd. Daarnaast werd van de zijde van het Hof reeds betoogd dat de vaststelling van minimumstraffen eerder zouden leiden tot een grotere overbevolking van de penitentiaire inrichting dan dat er ruimte zou ontstaan.

In de afgelopen jaren is de druk op ons strafrechtelijke apparaat niet afgenomen. De invoering van minimumstraffen heeft wat dat betreft helaas niet het generaal preventieve effect gehad wat werd gehoopt. Ook de overpopulatie van onze penitentiaire inrichtingen is niet verminderd door de invoering van minimumstraffen. Daarmee blijft ook de problematiek rond de executie van vonnissen bestaan. In de praktijk is gebleken dat de handhaving van de minimumstraffen, die door een rechter aan een veroordeelde zijn opgelegd, niet of nauwelijks uit te voeren is. Vanwege het structureel capaciteitsgebrek dat in de penitentiaire inrichtingen in

de Nederlandse Antillen bestaat, is er sprake van een constante overbezetting van de penitentiaire inrichtingen. Teneinde deze overbezetting te bestrijden is het noodzakelijk dat personen in vrijheid dienen te worden gesteld hoewel hun straffen nog niet zijn verlopen. Dit fenomeen, dat hier wordt aangeduid met het rijden van de 'trein' dient zoveel mogelijk te worden vermeden. Thans is het zo dat ook gedetineerden die zijn veroordeeld tot een minimumstraf eveneens onder een dergelijk termijnregime vallen. Dit kan tot gevolg hebben dat een opgelegde minimumstraf in de praktijk niet geheel wordt uitgezeten. De invoering van de minimumstraf als sanctie die niet kan worden ten uitvoergelegd doet de geloofwaardigheid van het strafrechtelijk optreden geen goed. Helaas ziet het er niet naar uit dat de capaciteit van de Penitentiaire Inrichting in de Nederlandse Antillen op korte termijn kan worden uitgebreid. De economische middelen om uitbreiding van capaciteit te realiseren ontbreken eenvoudigweg. Het generaal preventieve effect dat van de minimumstraf zou kunnen uitgaan wordt daarmee in zekere mate tenietgedaan.

Tot besluit

De Arubaanse Minister heeft bij de herziening van het Wetboek van Strafrecht van Aruba geen aanleiding gezien om de invoering van minimumstraffen voor te stellen. Ook in Nederland zijn er ver gevorderde plannen van de toenmalige Minister van Justitie mr. P.H. Donner geweest om minimumstraffen in te voeren. Toch is tot op heden afgezien van de invoering ervan¹. Bij het bepalen van een standpunt dienaangaande heeft het onderzoek van de Nederlandse hoogleraren Tak en Van Kalmthout naar de minimumstraffen in de sanctiestelsels van België, Frankrijk, Duitsland alsmede van Engeland en Wales een belangrijke rol gespeeld.² Hoewel dit niet alle Europese landen betreft, meent de Regering toch dat de resultaten daarvan bruikbaar zijn voor de standpuntbepaling hier te lande.

Ten aanzien van de situatie in Frankrijk heeft men geconcludeerd dat naarmate het openbaar ministerie meer bevoegdheden heeft om een strafzaak buiten geding af te doen en rechter en administratie kunnen beschikken over ruimere mogelijkheden om aan het keurslijf van absolute en minimumstraffen te ontkomen het moeilijker wordt om het concept van de minimumstraffen te handhaven. In Frankrijk is bij invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht in 1994 de minimumstraf dientengevolge ook afgeschaft.

In Duitsland bestaan nog wel gedragingen die met een minimumstraf worden bedreigd. Er wordt daar gebruik gemaakt van zeer specifieke minimumstraffen. De verplichting tot het

---

¹ Ten tijde van het schrijven van deze passage was net een initiatief-ontwerp van de LPF aangekondigd ten einde over te gaan tot invoering van minimumstraffen voor moord en doodslag.

² Tak, P.J.P. en Van Kalmthout, A.M., *Ups en downs van de minimumstraf, Een verkennende studie naar het voorkomen van minimum-straffen in Frankrijk, België, Duitsland, Engeland en Wales*, Nijmegen, 2004.

uitgebreid motiveren van de straftoemeting in Duitsland hangt in sterke mate samen met het systeem van minimumstraffen. In concreto lijkt in Duitsland de aanwezigheid van minimumstraffen echter weinig relatie te hebben met betrekking tot de straftoemeting. De onderzoekers geven op basis van interviews aan dat de rechters zich blijkens gevoerde gesprekken niet zozeer op het wettelijk kader als wel op hun eigen ervaring inzake bestraffing in soortgelijke gevallen richten, alsmede op straffen die door andere colleges in soortgelijke gevallen zijn opgelegd. In Engeland en Wales bestaan drie algemene minimumstraffen, doch ook hier kan de rechter daarvan afwijken indien de dader geen significant risico vormt voor de samenleving en zij niet tegen hem beschermd behoeft te worden. Als er sprake is van zeer bijzondere omstandigheden die het opleggen van een minimumstraf onrechtvaardig zouden doen zijn, heeft ook de Engelse rechter de mogelijkheid om van het minimum af te wijken, waarna hij weer volledige toemetingsvrijheid heeft. Het onderzoek leerde dat in Frankrijk en België en in zekere mate in Duitsland tal van oneigenlijke mechanismen zijn ontstaan om onder het dwingende karakter van minimumstraffen uit te komen indien deze niet meer aansluiten bij de maatschappelijke opvattingen of bij de opvattingen die binnen de rechterlijke macht leven.

Concluderend

Geconcludeerd kan worden dat de invoering van de minimumstraf bij de Landsverordening houdende wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, de Vuurwapenverordening 1930, de Wapenverordening 1931, de Opiumlandsverordening 1960 en de Verordening van 20 april 1932, houdende enige regelingen van burgerrechtelijke aard bij botsing, aan- of overrijding met motorrijtuigen en houdende regeling van de ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen (P.B. 1957, no. 75), inzake de bij ernstige misdrijven op te leggen maximum- en minimumstraffen niet volledig de gewenste effecten heeft gehad, met name niet daar waar het de gewenste vermindering van de criminaliteit betrof. Daarbij is gebleken dat zijdens het openbaar ministerie en de rechterlijke macht grote aarzelingen bestaan jegens het eisen respectievelijk opleggen van de in wet vastgelegde minimumstraffen. Die constatering alsmede het feit dat de capaciteit van onze penitentiaire inrichtingen onvoldoende is om eventueel opgelegde minimumstraffen te executeren, waarbij het achterwege blijven van de executie als uitermate onwenselijk dient te worden beschouwd, de wens te komen tot een eenvoudige en overzichtelijke regeling in ons Wetboek en, het feit dat met invoering van een systeem van minimumstraffen de positie van de strafrechter een totaal andere zou worden dan de huidige, waarbij met name valt te denken aan de sterk verminderde mogelijkheden voor de rechter om een op de omstandigheden van het delict en de persoon van de veroordeelde

toegespitste sanctie op te leggen, hebben de Regering na ampel beraad en met grote aarzeling doen besluiten geen minimumstraffen op te nemen in het Wetboek van Strafrecht.

Daarentegen stelt de Regering wel voor om in de artikelen 105 en 106 een algemene (strafverhogende) recidivebepaling op te nemen. Dat betekent dat deze recidivebepalingen niet meer uitsluitend op bepaalde delicten van toepassing zullen zijn. De op een misdrijf gestelde tijdelijke gevangenisstraf kan met een derde worden verhoogd indien tijdens het plegen van het misdrijf nog geen vijf jaren zijn verlopen sinds een veroordeling van de schuldige tot gevangenisstraf wegens een daaraan soortgelijk misdrijf in kracht van gewijsde is gegaan. De termijn van vijf jaren wordt verlengd met de tijd waarin de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen. Zie verder de toelichting bij deze artikelen. Verder zal de in 2000 verhoogde maximum tijdelijke gevangenisstraf in artikel 11 NASr (oud) worden behouden en de strafmogelijkheid die nu al wordt geboden om naast een levenslange gevangenisstraf een tijdelijke gevangenisstraf op te nemen van *dertig* jaren daadwerkelijk worden geëffectueerd, hetgeen tot aanzienlijke verhogingen van de maximumstraffen leidt.

Ook de strafverhogingen, die in Nederland per 1 februari 2006 zijn ingevoerd (28 484) zullen worden verwerkt. In de memorie van toelichting van boek 2 zal op het systeem van de straftoemeting worden teruggekomen.

Ten slotte zal het openbaar ministerie worden opgedragen om stringente, vastomlijnde en openbare richtlijnen te maken met betrekking tot de te vorderen vrijheidsstraffen. Dit lijkt in ons systeem ook de staatsrechtelijk juiste weg om de rechter te beïnvloeden. Er zal naar worden gestreefd in het Wetboek van Strafvordering een bepaling op te nemen, die de rechter verplicht, op straffe van nietigheid, bepaaldelijk te motiveren indien hij meent af te moeten wijken van de eis van het openbaar ministerie. Een dergelijke bepaling is reeds opgenomen in het Nederlandse artikel 359, tweede lid, van het wetboek van strafvordering.

Voor het overige is de tekst van artikel 13 ten opzichte van artikel 11 NASr (oud) enigszins aangepast aan de tekst van artikel 10 NSr. Anders dan in Nederland is hier de schending van de ambtsplicht, net zoals in artikel 11 NASr (oud), wel opgenomen.

Artikel 14 (oriëntatiepunten)

Dit is een nieuw artikel. Dat de rechter bij het bepalen van de straf rekening dient te houden met de persoon van de verdachte en met de ernst van het feit en de omstandigheden waaronder het feit is gepleegd, is onomstreden. Dat geldt nu nog niet voor de mate waarin de gedraging aan de verdachte is te verwijten. Wel bestaat overeenstemming over het beginsel 'geen straf zonder schuld' (HR 14 februari 1916, NJ 1916, p. 681, melk en water), maar daaruit

kon volgens de Hoge Raad niet worden afgeleid dat er een rechtsbeginsel zou zijn dat de straf dient te worden opgelegd in evenredigheid met de mate van de persoonlijke schuld. Het standaardarrest was in deze HR 24 juli 1967, NJ 1969, 63. Het voorval speelde zich af op Curaçao. De verdachte zou - op zijn hoogst - verminderd toerekeningsvatbaar zijn, doch het Hof legde toch een forse gevangenisstraf, namelijk het maximum van vijftien jaren, op wegens doodslag. Het Hof had daarbij overwogen dat een behandeling in het kader van een (niet mogelijke) ter beschikkingstelling ook een langdurige vrijheidsberoving met zich mee gebracht zou hebben. De Hoge Raad stelde (zoals ook al, maar meer ter zijde, was opgemerkt in het bekende zogenoemde Zwarte Ruiter-arrest van HR 10 september 1957, NJ 1958, 5), dat de aan het cassatiemiddel ten grondslag liggende stelling dat geen straf mag worden opgelegd die zwaarder is dan door de schuld van de verdachte wordt gerechtvaardigd, in geen rechtsregel steun vindt.

Onlangs heeft de HR zich weer uitgesproken, nu in een zaak, die zich op Bonaire afspeelde. (HR 28 februari 2006, LJN AU9381). Het Hof zag ook eerder geen andere mogelijkheden om deze niet-geheel toerekenbare verdachte een andere straf te geven dan een langdurige, in dit geval levenslange gevangenisstraf, aangezien er geen alternatief was in de vorm van een terbeschikkingstelling. Maar de Hoge Raad lijkt hier toch (zonder het met zoveel woorden te zeggen) iets van mening te zijn veranderd en hij gaat wegens motiveringsgebrek niet akkoord met de opgelegde maximale straf: impliciet steun voor de gedachte, die in dit voorgestelde artikel wordt verwoord.

In het hier voorgestelde artikel wordt een toerekening evenredig aan de persoonlijke schuld opgenomen als een van de wettelijke oriëntatiepunten van de rechter. Daarmede wordt niet zonder meer gezegd dat de straf dient te worden opgelegd in evenredigheid met de mate van de persoonlijke schuld, maar dient die mate van schuld uitdrukkelijk te worden afgewogen tegenover, of samen met, de andere oriëntatiepunten: de persoon van de verdachte, de ernst van het feit en de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Aangezien in dit wetboek de mogelijkheid van het opleggen van een ter beschikking stelling is opgenomen, is er voor de rechter ook daadwerkelijk een grotere praktische ruimte om de verwijtbaarheid van de verdachte mee te wegen als een belangrijk element van de straftoemeting.

Hoewel op deze plaats ingevoegd, geldt een en ander ook voor de andere straffen dan voor de gevangenisstraf. Bij draagkracht bepaling bij boeteoplegging (artikel 53) wordt dan ook verwezen naar dit artikel.

Artikelen 15 tot en met 18 (penitentiair recht)

Deze artikelen regelen het penitentiair recht. Ook na de inwerkingtreding van de Landsverordening beginselen

gevangeniswezen (27 juni 1996, Pb 1996, no. 73/Pb 1999, no. 116) zijn de huidige bepalingen enigszins verouderd.

Artikel 15

In dit artikel wordt de regeling van artikel 11 NSr overgenomen. Aan de bovengenoemde landsverordening wordt de nadere regeling betreffende specifieke onderwerpen opgedragen.

Artikel 16

In dit artikel wordt ook de strafonderbreking en de verlofregeling speciaal genoemd, aangezien dergelijke ingrijpende bevoegdheden gebaseerd dienen te zijn op dit wetboek.

Artikel 17

In deze bepaling komt de (over)plaatsing van een geestelijk gestoorde delinquent of een ter beschikking gestelde aan de orde. Afgezien is van het overnemen van het derde, vierde en vijfde lid van het Nederlandse artikel 13 NSr, aangezien we hier geen Raad voor de Strafrechtstoepassing kennen. Wel moet een dergelijke plaatsing uiteraard deugdelijk zijn voorbereid om in een eventuele gerechtelijke procedure stand te kunnen houden.

Het tweede lid is geactualiseerd naar aanleiding van de per 1 juli 2005 in Nederland in werking getreden Wet van 7 april 2005 tot wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, de Penitentiaire beginselenwet en enige andere wetten, onder meer naar aanleiding van evaluatieonderzoeken (Stb. 2005, 194, Kamerstukken II 29 413).

Artikel 18

Ter wille van de systematiek wordt voorgesteld om in artikel 18 de bepaling over de reclassering op te nemen, welke in Nederland in artikel 16 NSr is geplaatst. Het Landsbesluit, hier bedoeld, is het huidige Reclasseringsbesluit 1953 (Pb 1953, no. 191, zoals sindsdien nader gewijzigd en gepubliceerd in Pb 1960, no. 165).

Artikelen 19 tot en met 27 (voorwaardelijke straffen)

De huidige regeling (artikelen 17a tot en met 17k NASr oud) bevat de mogelijkheid om een gevangenisstraf tot en met zes jaren geheel voorwaardelijk op te leggen. Deze ruime mogelijkheid is destijds opgenomen bij de invoering van de wet minimumstraffen (P.B. 2000, no. 28) om de rechter de mogelijkheid te geven om de vereiste minimumstraf geheel voorwaardelijk op te leggen. Dit argument is met het voorgestelde vervallen van de minimumstraffen vervallen. Zes jaar voorwaardelijke gevangenisstraf wordt als te ruim ervaren. Bij overtreding van de voorwaarden zou een eventuele executie van het voorwaardelijk deel van de straf reëel moeten zijn. Voorgesteld wordt daarom de huidige Nederlandse tekst (de artikelen 14a tot en met 14k NSr) over te nemen.

De introductie van de taakstraf zou in de huidige opzet ook tot de mogelijkheid van een voorwaardelijke taakstraf leiden. In ons voorstel kan echter alleen de *werkstraf* voorwaardelijk worden opgelegd. Het opleggen van een voorwaardelijke leerstraf doet immers geen recht aan de sanctiedoeleinden van speciale preventie. De term *werkstraf* is geïntroduceerd in art 11, lid 2. Artikel 17a, lid 2, NASr (oud) is opgenomen in artikel 11, lid 3, en komt daarom te vervallen.

Artikel 20 (proeftijd)

De proeftijd gaat in zodra de uitspraak waarin is bepaald dat een deel van de straf voorwaardelijk niet ten uitvoer zal worden gelegd, onherroepelijk is geworden. De bijzondere voorwaarden gelden echter pas indien deze in schriftelijke vorm door of vanwege het openbaar ministerie aan de veroordeelde in persoon zijn betekend. Een dergelijke betekening sluit misverstanden over de exacte inhoud van deze bijzondere voorwaarden uit. Het artikel vereenvoudigt de bestaande regeling in artikel 17b en 17e NASr (oud).

Er is niet gekozen voor de Nederlandse regeling (artikel 14b, lid 3, NSr), aangezien die regeling te ingewikkeld en te tijdrovend is. Voor gewelds- en seksuele delicten wordt de mogelijke proeftijd in navolging van Nederland maximaal tien jaren, teneinde de veroordeelde verplicht en langdurig te kunnen onderwerpen aan stringente voorwaarden.

Artikel 21 (voorwaarden)

Voorgesteld wordt om de Nederlandse regeling (artikel 14c NSr) betreffende de mogelijk op te leggen voorwaarden over te nemen, met dien verstande dat wordt afgezien van invoering van de mogelijkheid een waarborgsom op te leggen en ook de mogelijkheid tot het opleggen van de verplichting een som geld te storten in een criminaliteitsbestrijdingsfonds achterwege wordt gelaten. Beide modaliteiten zouden te veel complicaties opleveren. In het derde lid, net zoals in artikel 30, het elektronisch toezicht opgenomen als controlemodaliteit.

Artikel 22 (toezicht)

Lid 3 van artikel 17d NASr (oud, de nadere regeling voor de reclassering) is inhoudelijk verplaatst naar artikel 18. In dit voorstel kan ook het openbaar ministerie de reclassering opdragen hulp en steun aan de veroordeelde te bieden. De reclassering dient te rapporteren indien de veroordeelde zijn voorwaarden niet naleeft.

Het oude artikel 17e NASr (oud) is opgenomen in artikel 20, derde lid, en dus hier geschrapt.

De procedure bedoeld in artikel 17f NASr (oud) is geschrapt: een dergelijke procedure is omslachtig. De vordering tenuitvoerlegging

kan door middel van een dagvaarding onmiddellijk aan de verdachte worden betekend (artikel 25), indien van toepassing: zo mogelijk tegelijk met de nieuwe zaak.

Artikel 23 (verandering voorwaarden)

Voorgesteld wordt om de Nederlandse regeling van artikel 14f NSr over te nemen. Inhoudelijk verandert ten opzichte van artikel 17g NASr (oud) alleen de mogelijke verlenging van een proeftijd: de maximale termijn wordt een jaar (eerste lid).

Artikel 24 (tenuitvoerlegging)

De waarschuwing, genoemd in artikel 17h, lid 1, NASr (oud) vervalt. De termijn van artikel 17h, lid 2, (oud) wordt zes maanden en komt in artikel 23, vijfde lid, te staan. De termijn is verruimd van drie naar zes maanden, aangezien de vordering volgens het voorgestelde artikel 25 rechtstreeks bij de rechter dient te worden aangebracht en niet via het (Nederlandse) dagbepalingssysteem, dat tot nodeloze vertraging leidt. Het appointeringsrooster van de rechter in aanmerking genomen, lijkt een periode van zes maanden zowel uit het oogpunt van de vereiste versheid van de zaak als uit het oogpunt van efficiency en haalbaarheid een goed compromis. Er dient echter naar te worden gestreefd de periode zo kort mogelijk te houden.

Artikel 25 (indiening t.u.l.-vordering)

Zoals gezegd wordt de procedure ten opzichte van artikel 17i NASr (oud) en 14h NSr vereenvoudigd door de officier van justitie de veroordeelde meteen te laten dagvaarden voor de zitting. Wel blijft het de voorkeur verdienen de vordering tenuitvoerlegging gelijktijdig te behandelen met een mogelijke nieuwe strafzaak, doch dit wordt niet dwingend voorgeschreven.

Artikel 26 (procedure)

Dit artikel betreft het oude artikel 17j NASr; 14i NSr. Het onderzoek zal in het openbaar dienen te geschieden en zo veel mogelijk zal de normale manier van procederen in strafzaken worden toegepast, behoudens de regeling ten aanzien van anonieme getuigen, die in de onderhavige procedure geen plaats krijgt. Dat houdt in dat anonieme getuigen geen rol kunnen spelen bij de mogelijke tenuitvoerlegging van voorwaardelijk opgelegde straffen.

Artikel 27 (uitspraak)

Het gaat hier om het oude artikel 17k NASr; 14j NSr. Ook de uitspraak zal in het openbaar dienen te geschieden. In beginsel kan geen rechtsmiddel worden ingesteld tegen de beslissing van de rechter op de vordering van het openbaar ministerie dan wel op verzoek van de veroordeelde. Dit is slechts anders indien die beslissing is gegeven tegelijk met een beslissing in een nieuwe strafzaak en daarom onderdeel uitmaakt van dat nieuwe vonnis.

Zoals hierboven aangegeven, is hier afgezien van de mogelijkheid om als voorwaarde een storting van een waarborgsom in te voeren, waardoor er geen equivalent is voor artikel 14k NSr.

Artikelen 28 tot en met 37 (voorwaardelijke invrijheidstelling)

Artikel 28 heeft geen equivalent, noch in ons huidige wetboek, noch in Nederland. De executie van een gevangenisstraf zonder enige hoop op terugkeer in de maatschappij kan een mensonterende situatie opleveren. Te wijzen valt op het oordeel van de Hoge Raad over de Bonairiaanse doodslagpleger van 28 februari 2006, LNJ AU9381. Tijdens een lezing aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen op 13 april 2006 stelde de Groningse en Arubaanse hoogleraar strafrecht D.H. de Jong een periodieke toetsing van de levenslange gevangenisstraf voor. Dit zou ook in overeenstemming zijn met de benadering van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens die onder andere in *Wynne v. Verenigd Koninkrijk* (arrest van 18 juli 1994, NJ 1995, 234 m.nt. Kn en een geval dat overigens niet rechtstreeks met onze levenslange gevangenisstraf overeenkomt) periodieke rechterlijke toetsing noodzakelijk vindt, afhankelijk van "the nature and purpose of the detention in question, viewed in the light of the objectives of the sentencing court".

Inspelend hierop wordt in deze regeling de verplichting opgelegd aan de rechter om de positie van de tot levenslang veroordeelde na twintig jaren en zonodig telkens na vijf jaren daarna opnieuw te toetsen. We zijn ons er van bewust, dat dit lijkt op de regeling van gratiëring, maar stellen met nadruk, dat deze regeling een eventuele gratiëring volgens de normale weg onverlet laat. Doel van de regeling is te voorkomen, dat de executie van de levenslange gevangenisstraf automatisch of op oneigenlijke motieven leidt tot een uitzichtloos bestaan voor de betrokkenen. Uiteraard dienen de belangen van de veroordeelde te worden afgewogen tegenover de belangen van de maatschappij en met name dient daarbij de positie van nabestaanden van de slachtoffers of van de slachtoffers zelf betrokken te worden. In het tweede lid wordt ook het recidivegevaar genoemd: het ligt voor de hand dat het Hof zich daartoe laat voorlichten door een gedragsdeskundige. De procedure voor de totstandkoming van de beslissing van het Hof is geregeld in het vierde en vijfde lid: aangesloten wordt bij de behandeling van de diverse te nemen beslissingen door de rechter in deze zelfde sfeer, zoals bij de behandeling van beslissingen in het kader van de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke straffen (artikelen 25 tot en met 27 en voor minderjarigen artikel 174), van de voorwaardelijke invrijheidstelling (artikel 38), van de vervangende hechtenis na het niet naar behoren verrichten van de taakstraf (artikel 48), en van de verlenging van de ter beschikking stelling (artikel 99) en de verlenging van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (artikel 163).

Het Hof kan besluiten de veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid te stellen. Aangesloten wordt met betrekking tot het stellen van de voorwaarden bij de voorwaardelijke veroordeling (artikel 19 en volgende). Daarmede is ook de procedure voor een eventuele herroeping van de invrijheidsstelling geregeld.

Ter voorkoming van misverstanden is apart bepaald, dat tegen de beslissing van het Hof geen cassatie is toegelaten.

De overige artikelen betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling zijn geheel voor de Nederlandse Antillen herschreven. Rekening is gehouden met het in Nederland aanhangige wetsvoorstel tot afschaffing van de vervroegde invrijheidstelling en vervanging daarvan door een voorwaardelijke invrijheidstelling (wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de wijziging van de vervroegde invrijheidstelling in een voorwaardelijke invrijheidstelling, Kamerstukken II 30513). Geprobeerd is hier de regeling zo eenvoudig mogelijk weer te geven.

Kern van de nieuwe regeling is dat iedere veroordeelde tweederde (behoudens het naar Nederlands voorbeeld bepaalde in artikel 29, eerste lid) van zijn straf dient uit te zitten, tenzij die tijd wordt verkort wegens plaatsgebrek (artikel 29 juncto artikel 35). Om de zaak te vereenvoudigen en omdat de uiteindelijke strafduur primair een zaak van de rechter is (en niet van executieve diensten) worden de speciale termijnen voor veroordeelden wegens bepaalde delicten afgeschaft. Ook de speciale termijn wegens recidive wordt geschrapt, omdat de recidive een strafverhogend effect zal hebben gehad bij het opleggen van de straf. Bij de inwerkingtreding van het nieuwe wetboek zullen ook alle eventuele informele kortingen op de executie van de straf wegens werk, resocialisatie of andere redenen worden afgeschaft.

In afwijking van het voorstel in Nederland (concept artikel 15, derde lid, NSr) kan er wel degelijk ook een voorwaardelijke invrijheidstelling plaatsvinden van het onvoorwaardelijke deel van de straf, indien door de rechter ook een voorwaardelijk deel is vastgesteld.

Er komt een meer centrale rol voor het Centraal College voor de Reclassering: slechts op advies van dit college mag de Minister op in de wet genoemde gronden een veroordeelde de voorwaardelijke invrijheidstelling onthouden. Het College speelt dezelfde rol bij de vaststelling van de bijzondere voorwaarden en mogelijke wijzigingen in die voorwaarden (artikel 30) en bij de herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling (artikel 34).

De Minister krijgt bovendien de bevoegdheid zijn hier bedoelde taken direct te mandateren aan het College. De prominente rol van het College is ingegeven door de behoefte de hier genoemde beslissingen slechts te laten plaatsvinden op grond van feiten en omstandigheden, die door een onafhankelijk orgaan zijn

geconstateerd. Het College zal de belangen van de veroordeelde moeten afwegen tegen de belangen van de maatschappij om de veroordeelde langer vast te houden, waarbij de beschikbaarheid van detentieplaatsen zeker een rol mag spelen. Voor de uitwerking van de hier voorgestelde regelingen wordt voorgesteld een apart Landsbesluit in het leven te roepen (artikel 30, zesde lid, aangehaald in de latere artikelen 33 - 35). In dat Landsbesluit wordt bijvoorbeeld opgenomen dat de veroordeelde dient te worden gehoord indien de Minister een voor de veroordeelde negatieve beschikking overweegt. Ook zullen nadere regelingen worden gegeven met betrekking tot de termijn, waarbinnen een herroeping nog kan plaatsvinden. Dit Landsbesluit moet worden afgestemd met het Reclasseringsbesluit 1953 als bedoeld in artikel 18. Artikel 33, eerste lid, onder a, is geformuleerd overeenkomstig artikel 6 van de Landsverordening beginselen gevangeniswezen.

In artikel 33 wordt aangegeven op welke gronden de voorwaardelijke invrijheidstelling kan worden uitgesteld of achterwege gelaten.

In artikel 34 is vermeldenswaard dat er een mogelijkheid is opgenomen om de in vrijheid gestelde veroordeelde van wie de voorwaardelijke invrijheidstelling is herroepen wederom aan te houden. Binnen drie dagen na zijn aanhouding dient deze aangehouden veroordeelde dan voor de rechter-commissaris te worden geleid, die de rechtmatigheid van de aanhouding toetst. Daartoe wordt hem een raadsman toegevoegd. De betekening ex artikel 36, tweede lid, dient uiteraard voor die voorgeleiding plaats te vinden. Een bezwaarschrift tegen de beslissing tot herroeping komt de veroordeelde krachtens artikel 37 toe.

In artikel 35 is de zogenoemde trein wettelijk geregeld. In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat er blijvend naar dient te worden gestreefd alle gevangenisstraffen te executeren conform de initiële wettelijke regelingen. Nu de Hoge Raad in HR 16 januari 2004, NJ 2004, 223 heeft uitgemaakt dat een niet wettelijke vervroegde invrijheidstelling ongeoorloofd is maar het instrument op zich vanwege de huidige structurele tekorten aan executiemogelijkheden in onze samenleving niet gemist kan worden, is (overigens in navolging van Nederland zelf) gekozen voor het opnemen van een wettelijke mogelijkheid de gedetineerden eerder vrij te laten dan op grond van de huidige regelingen zou zijn gerechtvaardigd. In afwijking van de normale v.i. regeling van artikel 29, eerste en tweede lid, kan de Minister van Justitie (of het daartoe gemandateerde Centraal College) bepalen dat de voorwaardelijke invrijheidstelling op een eerder tijdstip plaatsvindt, maar wel slechts in verband met een tekort aan plaatsen voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen of vrijheidsbenemende maatregelen in penitentiaire inrichtingen. Dit zou dan gelden voor (telkens) diegene, die procentueel de datum

van zijn wettelijke invrijheidstelling het dichtst is genaderd. Het voordeel van de opname van deze regel in de wet is, dat alle gedetineerden procentueel gelijkelijk van een eerdere vrijlating kunnen profiteren en dat die vrijlating dan wordt beschouwd als een officiële vorm van voorwaardelijke invrijheidstelling met de daarbij behorende mogelijkheden om enerzijds bijvoorbeeld een proeftijd en nadere voorwaarden op te leggen en anderzijds om tegen beslissingen een bezwaarschrift in te dienen (artikel 37). Een groot voordeel van deze regeling is dat alle gedetineerden gelijkelijk worden behandeld. Wel blijft een bezwaar - dat niet te voorkomen is - dat gedetineerden in een periode van relatieve rust langer gevangen blijven dan in een periode van grote drukte. Toch is de voorgestelde regeling de best hanteerbare en minst oneerlijke.

Ter wille van de duidelijkheid nog een voorbeeld: iedere gevangene zit in beginsel 66,6 procent (behoudens kortgestraften) van zijn straftijd uit. Als er celgebrek is, wordt dit percentage naar beneden bijgesteld, op, bijvoorbeeld 64 of misschien wel 60 procent. Voor ieder geldt dit gelijke (tijdelijke) percentage.

Indien gewenst, kan bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen een algemeen maximum aan een dergelijke korting worden gesteld.

Bij het bepalen van de gewenste omvang van de 'trein' zal bij het vaststellen van de benodigde detentiecapaciteit steeds rekening moeten worden gehouden met de mogelijkheid dat een veroordeelde die vervroegd is vrijgelaten opnieuw in de fout gaat en dus op korte termijn opnieuw moet kunnen worden opgesloten. Er zullen dus plaatsen moeten worden gereserveerd voor vrijgelaten personen die opnieuw strafbare feiten plegen.

Daarnaast is voorzien in de mogelijkheid dat de Minister in deze situatie van plaatsgebrek bepaalt dat een vreemdeling, die geen vaste woon- of verblijfplaats heeft binnen het Koninkrijk, nog eerder dan in het eerste lid van dit artikel aangegeven, voorwaardelijk in vrijheid wordt gesteld, in het geval er ten minste een derde van de opgelegde vrijheidsstraf is geëxecuteerd. Voor die invrijheidstelling geldt dan de algemene voorwaarde dat deze vreemdeling de Nederlandse Antillen onmiddellijk zal verlaten en vooralsnog niet zal terugkeren binnen het Koninkrijk. Bij de beslissing om een vreemdeling eerder weg te sturen dient de Minister natuurlijk wel rekening te houden met de te verwachten gevoelens in de maatschappij daaromtrent.

In artikel 37 is de mogelijkheid geboden om tegen de diverse in het kader van de voorwaardelijke invrijheidstelling door of namens de Minister genomen beslissingen een bezwaarschrift in te dienen. Een alternatief voor deze aparte procedure zou zijn geweest de beslissingen te beschouwen als LAR-beslissingen, doch daarvan is bewust afgezien, aangezien er behoefte is aan een snelle en duidelijke onherroepelijke beslissing op dit punt.

In het eerste lid van artikel 37 wordt gesproken van een periode van veertien dagen nadat de veroordeelde kennis heeft gekregen van de beslissing. Met opzet is hierbij niet bepaald dat die termijn begint te lopen op het moment van betekening van de beslissing (hoewel dat in de meeste gevallen wel het geval zal zijn), aangezien niet elke beslissing kan worden betekend, waarbij met name wordt gedacht aan de fictieve weigering als bedoeld in artikel 36 laatste volzin van het eerste lid. Het ligt voor de hand dat de rechter de termijn van veertien dagen in die gevallen naar redelijkheid en billijkheid zal interpreteren.

Het tweede en derde lid van artikel 37 ziet op de veroordeelde die gebruik maakt of overweegt te maken van zijn recht om een bezwaarschrift in te dienen en die zich van zijn vrijheid beroofd weet. Enerzijds zal deze in afwachting van de behandeling van zijn zaak in beginsel niet in vrijheid worden gesteld en anderzijds zal hem een raadsman worden toegevoegd.

Artikel 38 regelt de bezwaarschriftenprocedure, waarbij ter wille van de overzichtelijkheid is aangesloten op de procedure voor de behandeling van een vordering tot ten uitvoerlegging van een voorwaardelijke veroordeling en een verzoek tot wijziging van voorwaarden door het openbaar ministerie of door de verdachte. Aangezien er in de wet niet wordt voorzien in een beroepsmogelijkheid, is krachtens artikel 441 Wetboek van Strafvordering geen beroep of cassatie mogelijk tegen de hier bedoelde beschikkingen van Gerecht of Hof.

De bepaling omtrent de reclassering (artikel 16 NSr) is geplaatst in artikel 18, waardoor er na 37 daaromtrent geen tekst is ingevoegd.

Artikelen 39 en 40 (hechtenis)

De voorgestelde tekst is min of meer dezelfde als de huidige artikelen 21-22 NASr. Toegevoegd is de vervangende hechtenis conform artikel 19 NSr.

In Nederland zijn de vergelijkbare artikelen van de artikelen 23 en 24 NASr (oud) geschrapt. Zij zijn ook hier min of meer overbodig, aangezien de inhoud betreffende de wijze waarop de hechtenis wordt ondergaan in de Landsverordening Beginselen gevangeniswezen (PB 1996, no. 73, in werking getreden bij PB 1999, no. 116) overeenkomstig is geregeld.

Voor goed begrip: de reden waarom de hechtenis vanouds zo'n bijzondere positie inneemt is dat deze – in tegenstelling tot de gevangenisstraf – geen eerloze straf geacht wordt te zijn. Zij is dan ook slechts tegen bepaalde overtredingen bedreigd.

Artikel 41

Deze bepaling (artikel 25 NASr oud) is blijven staan, handelend over de manier waarop de duur van de vrijheidsstraffen tot uitdrukking dienen te worden gebracht.

Het oude artikel 26 NASr is geschrapt, omdat dit al is geregeld in artikel 15. De bedoelde regeling is opgenomen in de Landsverordening Beginselen gevangeniswezen.

Artikel 42 (buitenlandse detentie)

Voorgesteld wordt om de mogelijkheid op te nemen tot het doen uitzitten van de vrijheidsstraf buiten de Nederlandse Antillen. Met dit artikel wordt het bijvoorbeeld mogelijk om gedetineerden in een getuigenbeschermings-programma (artikel 24 van het VN verdrag ter bestrijding van de grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit) onder te brengen en op een onbekende plaats in het buitenland hun gevangenisstraf te laten ondergaan. Het uitzitten van de straf in Nederland is al mogelijk op grond van interne regionale koninkrijkssamenwerking. In Nederland is het corresponderende artikel 22a NSr overigens beperkt tot het belang van de veiligheid van de staat, hetgeen volgens de literatuur (Noyon/Langemeijer/ R Emmelink) beperkt moet worden uitgelegd als een ernstig gevaar voor een toestand van oorlog. Dit is echter het gevolg van het feit dat artikel 22a NSr is ingevoegd bij de Wet Oorlogsstrafrecht van 1952.

De hier bedoelde strafexecutie van een Antilliaans vonnis in het buitenland dient te worden onderscheiden van de gevallen bedoeld in artikel 594 Sv. In de daar bedoelde gevallen zet de buitenlandse rechter op basis van een Verdrag de opgelegde straf om in een eigen nationale straf. Maar in de in dit artikel bedoelde gevallen blijft het een Antilliaanse straf, die in uitzonderlijke omstandigheden elders wordt ondergaan.

In de regel zal – buiten het kader van artikel 594 Sv – de overplaatsing naar het buitenland in overeenstemming zijn met de wens van de veroordeelde (getuigenbescherming). Sporadisch doen zich echter ook wel gevallen voor waarin een gevangene zo onhandelbaar is (geworden) dat overplaatsing naar een ander land met een ander detentieklimaat zowel voor de gedetineerde als voor het gevangenispersoneel of voor een van beide een aanzienlijke verbetering van de woon- en/of werkomsstandigheden oplevert. Overplaatsing kan ongewenste situaties (die zich voordeden in het geval van *Matheu vs Nederland*, EHRM 29 september 2005, NJB 2005, p. 2377) voorkomen. Terzijde dient te worden opgemerkt, dat strafexecutie in Nederland of Aruba in het kader van de koninkrijkssamenwerking mogelijk blijft.

Teneinde misbruik te voorkomen wordt aan de veroordeelde een beroepsrecht verleend.

Artikelen 43 tot en met 51 (taakstraf)

Voorgesteld wordt om de Nederlandse regeling met betrekking tot de taakstraf in beginsel over te nemen (artikelen 22c tot en met 22k NSr). Hierboven (artikel 11) is al uiteengezet waarom de Regering vindt dat de taakstraf - die inmiddels ook zonder wettelijke grondslag een vaste plaats verworven heeft in ons land - wettelijke invoering in de Nederlandse Antillen verdient.

Er zij nadrukkelijk op gewezen dat bij het eisen en opleggen van een taakstraf niet de financiële en organisatorische voordelen een doorslaggevende rol mogen spelen (de kosten van een taakstraf zijn immers veel lager dan de kosten van de uitvoering van een vrijheidsstraf). Zo zal vooral bij ernstige zeden- of geweldsmisdrijven niet kunnen worden volstaan met het opleggen van een taakstraf. Voorts zal, wanneer een taakstraf wordt overwogen, moeten worden bezien of is voldaan aan de eisen die een taakstraf tot een succes moeten maken, zoals de aanwezigheid van geschikte projecten, voldoende toezicht en begeleiding. Het Openbaar Ministerie zal met het formuleren van de eis van een rekening moeten houden met bovengenoemde aspecten alsmede met de vraag of bij niet of niet goed uitgevoerde taakstraffen, de uitvoering op korte termijn van een plaatsvervangende vrijheidsstraf voldoende is gewaarborgd.

De rechter legt in het vonnis de taakstraf op en bepaalt tevens het aantal uren werken en/of leren dat de taakstraf zal omvatten. Het is niet de bedoeling dat de veroordeelde de leerstraf invult met het volgen van een cursus naar eigen keuze. De veroordeelde moet een cursus volgen en wel op het terrein waarop gelet op het door hem gepleegde delict zijn persoonlijkheid kennelijk te kort schiet en recidive te verwachten is als er niets aan dat tekort iets wordt gedaan. Ook de inhoud van deze straf is daarmee gericht op het voorkomen van recidive bij deze verdachte (speciale preventie): de straf is daarmee op zijn toekomst gericht. Een vermogensdelinquent die niet van een minimuminkomen kan rondkomen, zal bijvoorbeeld een budgettraining moeten kunnen volgen, een zedendelinquent zal moeten leren op aanvaardbare wijze met seksualiteit om te gaan en voor een pleger van huiselijk geweld zou het aangewezen kunnen zijn een cursus omgaan met agressie te volgen. In deze inhoud van de leerstraf schuilt het strafkarakter van de leerstraf. De rechter moet daarom - in tegenstelling overigens tot de Nederlandse regeling - de aard van het leertraject in het vonnis opnemen. De strafopleggende rechter is degene die een verband moet leggen tussen het delict en de straf. Omdat de straf, in zijn gerichtheid en in zijn zwaarte, sterk bepaald wordt door de concrete inhoud ervan, dient de rechter ook in het vonnis de aard van het te volgen leertraject te bepalen. Indien gewenst kan de rechter ook de aard van de werkzaamheden van de werkstraf vermelden, waarbij hij rekening zal houden met de mogelijk praktische moeilijkheden bij het vinden van werkprojecten.

De taakstraf kan voor maximaal 480 uren worden opgelegd, waarvan niet meer dan 240 uur werkstraf (artikel 43, tweede lid). Een algemeen minimum is voor de taakstraf niet bepaald. Vooral praktische eisen stellen hier een grens: een taakstraf van drie uren is bijvoorbeeld niet goed uitvoerbaar.

Taakstraf kan worden gecombineerd met andere straffen maar niet met vrijheidsstraffen waarvan het onvoorwaardelijk deel meer bedraagt dan zes maanden: artikel 11, lid 3 en 4.

Voor het geval de veroordeelde de taakstraf niet naar behoren verricht, bepaalt de rechter, evenals bij de geldboete, in het vonnis de vervangende hechtenis. Als de veroordeelde niet wil werken of leren, moet hij alsnog zitten (artikel 44). De officier van justitie beslist of de taakstraf niet naar behoren is verricht en of daarvoor in de plaats vervangende hechtenis moet worden ondergaan: artikel 47. Tegen die beslissing kan beroep worden aangetekend bij de rechter. Door het ondergaan van een deel van de taak vermindert de vervangende hechtenis naar evenredigheid (artikel 47, lid 4).

Krachtens artikel 137 kan de taakstraf ook door het openbaar ministerie bij wijze van transactie aan de verdachte worden aangeboden. Voor nadere toelichting zij verwezen naar de toelichting op dat artikel.

In dit ontwerp is slechts een enkele niet principiële afwijking opgenomen ten aanzien van de Nederlandse wetgeving: het betreft artikel 48 (22h NSr). De andere tekst vindt slechts zijn oorzaak in de iets andere procedure met betrekking tot de ten uitvoerlegging van de voorwaardelijke veroordeling die hiervoor is voorgesteld.

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, moeten ter uitvoering van artikel 51 nadere regels worden gesteld over de inhoud van de taakstraf, de tenuitvoerlegging van de taakstraf en de rechten en plichten van de tot een taakstraf veroordeelde. Dit besluit zal worden afgestemd met het Reclasseringsbesluit 1953 (zie ook artikel 45).

Artikelen 52 tot en met 58 (geldboete)

Voorgesteld wordt om in plaats van onze huidige artikelen 27 en 28 NASr (oud) in navolging van Nederland geldboetecategorieën in te voeren en op elk delict (tevens) een geldboetestr af mogelijk te maken. In de leden 5 en 6 wordt de regeling gegeven voor die wetten die (nog) niet zijn aangepast aan de nieuwe situatie. Voor het geval in die wetten geldboetes kunnen worden opgelegd, die niet corresponderen met de huidige categorieën, wordt aansluiting gezocht bij de categorie waarbinnen die betreffende geldboete valt. Voorgesteld wordt om geldboetecategorieën in te voeren en op basis van een algemene indeling de hoogte van de geldboete vast

te stellen, zodat niet bij elke afzonderlijke delictsomschrijving moet worden bepaald welke geldboete de meeste passende sanctie is. Hierbij is het eenvoudigst om de geldboetecategorieën te koppelen aan de maximale gevangenisstraf waarmee een bepaalde gedraging mag worden gesanctioneerd.

Het volgende systeem wordt voorgesteld:

De geldboete van de eerste categorie komt niet voor in Boek II en wordt gereserveerd voor een aantal eenvoudige overtredingen (Boek III).

De geldboete van de tweede categorie wordt gekoppeld aan een gedraging waarop een hechtenis van ten hoogste twee maanden is gesteld bij overtredingen of een gevangenisstraf tot zes maanden bij misdrijven.

De geldboete van de derde categorie wordt gekoppeld aan de overige overtredingen of een gedraging waarop een maximale gevangenisstraf van zes maanden tot en met een jaar is gesteld.

De geldboete van de vierde categorie wordt gekoppeld aan een gedraging waarop een maximale gevangenisstraf van meer dan een jaar tot maximaal zes jaar is gesteld.

De geldboete van de vijfde categorie wordt gekoppeld aan een gedraging waarop een maximale gevangenisstraf van 6 jaar of meer is gesteld.

Uiteraard wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt voor de integrale invoering van de mogelijkheid om rechtspersonen te beboeten. En dergelijk gemis heeft in het verleden vele malen tot moeilijkheden geleid.

Bij een veroordeling van een rechtspersoon en bij culpoze delicten kan, indien de voor het feit bepaalde boetecategorie geen passende bestraffing toelaat, een geldboete worden opgelegd tot ten hoogste het bedrag van de naast hogere categorie. Bij rechtspersonen omdat de maximaal op te leggen straf soms als te laag (voor een onderneming) moet worden aangemerkt, mede gelet op het feit, dat hier geen vrijheidsstraf kan worden opgelegd. Bij culpoze delicten zijn vrijheidsstraffen vaak minder passend, zodat ook hier de (incidentele) mogelijkheid tot een hogere geldboete wenselijk is. Op deze wijze kan ook beter worden voldaan aan de sanctiedoelen. Dit laatste voorstel vindt men niet in de Nederlandse regeling.

Het hierboven beschreven uitgangspunt (koppeling van de geldboetecategorie aan de vrijheidsstraf) zal betekenen dat bij een aantal delicten waarvoor reeds in het huidige wetboek een geldboete mogelijk is, de geldboetes zullen worden verhoogd. Naast het argument dat op deze wijze meer systematiek in het wetboek wordt gebracht, kan de verhoging ook worden gelegitimeerd door te wijzen op de geldontwaardiging. Bij de meeste delicten is de hoogte van de geldboete sinds hun invoering niet meer gewijzigd.

De bedreigde mogelijke geldboete kan ook worden verlaagd. Dat is met name bij die delicten wenselijk waar een hogere geldboete

eertijds nodig werd geoordeeld om de illegale winsten te kunnen afromen. Nu de mogelijkheid tot het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel een vaste plaats in het wetboek heeft verkregen en de praktijk bezig is zich ermee vertrouwd te maken, is er geen behoefte meer aan een torenhoge zogenaamde afroomboete. Tot slot: een mogelijke verhoging van de maximale geldboete betekent natuurlijk niet dat de rechter nu ook verplicht is om tot een hoger bedrag te veroordelen. Zijn onafhankelijkheid blijft - gelijk bij de verhoging van het maximum der gevangenisstraffen - ook hier als uitgangspunt recht overeind staan.

De maxima van de op te leggen boetes zijn lager gesteld dan in Nederland na de invoering van de wet herijking strafmaxima (Kamerstukken II 28 484) per 1 februari 2006. De Regering meent daarmee meer aan te sluiten bij de maatschappelijke werkelijkheid. Niet overgenomen wordt de onlangs bij deze wet in Nederland ingevoerde bepaling dat de geldboetecategorieën iedere twee jaar bij algemene maatregel van bestuur worden aangepast aan het prijsindexcijfer.

Artikel 53 (draagkrachtbeginsel)

Het draagkrachtbeginsel wordt ook in de Antilliaanse wet opgenomen, waarbij nog verwezen wordt naar artikel 14: de overwegingen omtrent de draagkracht komen *cumulatief bij* de andere wettelijke oriëntatiepunten en niet *in plaats van*.

Artikel 54 (termijnen)

Ingevoerd wordt eveneens de mogelijkheid voor de rechter om te bepalen dat de veroordeelde kan betalen in termijnen. Daarbij is het mogelijke minimum termijnbedrag naar beneden bijgesteld in verhouding tot de Nederlandse situatie.

Artikel 56 (vervangende hechtenis bij geldboete)

Deze bepaling is overgenomen uit het Nederlandse wetboek (artikel 24c NSr) en vervangt onze summiere regeling over de vervangende hechtenis bij geldboete in artikel 27 NASr (oud). Voordat tot executie van de vervangende hechtenis kan worden overgegaan dient volgens het eerste lid eerst te blijken van afwezigheid van volledige betaling of verhaal (op de goederen van de veroordeelde). Artikel 629 van het Wetboek van Strafvordering correspondeert hiermee.

Artikel 57 (ontneming wederrechtelijk voordeel)

Bij de regeling van het afdwingen van een feitelijke betaling van het ontnemen van wederrechtelijk verkregen vermogen is de huidige regeling (artikel 27a NASr (oud)) in stand gelaten en voornamelijk niet gekozen voor de nieuwe Nederlandse regeling van lijfswang (art 36 e, lid 8, NSr), aangezien ons Wetboek van Strafvordering niet in die mogelijkheid voorziet (vergelijk artikel 577a NSv).

Artikel 58

Deze bepaling is ongewijzigd ten opzichte van het huidige artikel 27b NASr (oud).

Artikel 28 NASr (oud) kon worden geschrapt, aangezien de cumulatie van straffen wordt geregeld in artikel 11, en de hoogte van de geldboete zelf in het nieuwe artikel 52.

Executie vrijheidsstraf

Artikel 29 NASr (oud) is geschrapt, aangezien de genoemde mogelijkheid zich hier te lande niet voordoet.

Artikel 59

Dit is het huidige artikel 30 NASr (oud). De formulering is gepreciseerd en verbeterd ten opzichte van artikel 26 NSr.

Artikel 60 (aftrek voorlopige hechtenis)

Deze regeling is iets uitgebreid ten opzichte van artikel 31 NASr (oud) conform artikel 27 NSr. De toevoegingen in het Nederlandse eerste lid betreffende de opname in andere instituten zijn niet overgenomen, aangezien onze wet in het kader van de voorlopige hechtenis daarin niet voorziet.

Artikel 61

Dit artikel wordt nieuw voorgesteld conform artikel 27a NSr: het gaat hier over de aftrek ten behoeve van personen die werden uitgeleverd ter strafexecutie, waar het in artikel 60 gaat over vervolgingsuitlevering.

Artikel 31 bis NASr (oud) (berisping) kon worden geschrapt gelet op de opname van aparte straffen in het jeugdstrafrecht in titel X.

Artikelen 62 tot en met 64 (ontzetting van rechten)

Deze artikelen zijn enigszins gemoderniseerd ten opzichte van de artikelen 32-34 NASr (oud). Met het afschaffen van de opkomstplicht is het zijn van militair een ambt of zo men wil een beroep, hetgeen een aparte vermelding overbodig maakt. Het begrip 'raadsman' is niet meer bekend in de hier bedoelde familierechtelijke betekenis en kan derhalve reeds daarom vervallen. Een aparte categorie voor 'bewindvoerder' lijkt overdreven, nu er op vertrouwd kan worden dat de rechter slechts bewindvoerders van goede naam en faam aanstelt.

Wel is het *reisverbod* in de wet als extra mogelijkheid van ontzetting van rechten opgenomen. Deze al in de praktijk ontwikkelde aanpak om als voorwaardelijke straf de bevoegdheid om te reizen te ontzeggen wordt daarmee geïntroduceerd als zelfstandige strafmodaliteit. In de Rijksministerraad is aangekaart om ook de Paspootwet dienovereenkomstig aan te passen.

De ontzetting van het recht tot reizen (artikel 62, eerste lid onder d en e) is in de eerste plaats bedoeld (net als de meeste andere reeds lang bestaande mogelijkheden tot ontzetting van rechten) om in specifieke gevallen de schuldigen niet langer in de positie te laten waarin zij hun strafbare feiten hebben begaan. Het zal duidelijk zijn dat bij deze toevoeging in de eerste plaats wordt gedacht aan misdrijven uit de Landsverordening verdovende middelen. Maar verder kan ook worden gedacht aan andere smokkeldelicten, zoals invoer van verboden wapenen en andere goederen of aan internationale misdrijven als mensensmokkel, mensenhandel en het omkopen van buitenlandse ambtenaren. Telkens zal bij het specifieke delict worden vermeld, dat de mogelijkheid bestaat gebruik te maken van deze bijkomende straf. Voor ingezetenen is het mogelijk het reizen te beperken binnen enig gebied van het Land cq. om het Land uit te reizen. De rechter kan daarbij rekening houden met de individuele belangen van de schuldige. Zo zal de rechter kunnen bepalen of hij het reizen tussen bepaalde eilandgebieden wel of niet wil uitsluiten. Ook moet worden voorkomen dat men via het reizen naar het buitenland de illegale praktijken voortzet. Bij het opleggen van een reisverbod zal uiteraard rekening moeten worden gehouden met het proportionaliteitsbeginsel. Zo zal in het algemeen een het opleggen van een dergelijk verbod aan personen die worden veroordeeld voor smokkel van drugs over het algemeen proportioneel zijn. De duur van het reisverbod zal echter ook in overeenstemming moeten zijn met de ernst van het feit; zo kan iemand die voor het eerst wordt betrap met een kleine hoeveelheid drugs worden geconfronteerd met een korter durende reisverbod dan iemand die reeds diverse keren voor een dergelijk vergrijp en met grotere hoeveelheden drugs is veroordeeld.

Op verzoek van de veroordeelde kan de rechter zijn beslissing aanpassen (vijfde lid). Bovendien kan een wijs executiebeleid, waarbij ruimte wordt gelaten voor het noodzakelijk terugreizen naar de woonplaats en het reizen in noodgevallen er voor zorgen dat veroordeelden niet onevenredig zwaar worden gestraft.

Voor buitenlanders is de mogelijkheid gegeven hun het recht te ontzeggen om het Land gedurende een bepaalde tijd in te reizen. Met betrekking tot het antwoord op de vraag of een reisverbod wel toegestaan is gelet op verdragsbepalingen als artikel 12 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten en artikel 2 van het vierde protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden kan worden opgemerkt dat in die artikelen een derde lid is opgenomen dat de mogelijkheid aan lidstaten biedt om bij wet inbreuk te maken op het recht tot zich vrijelijk te verplaatsen, indien die beperkingen in een democratische samenleving nodig zijn ter handhaving van de openbare orde en voorkoming van strafbare feiten. Het zal duidelijk zijn, dat deze omstandigheden hier van toepassing zijn. In een verdergaand geval, namelijk het opleggen van een straatverbod als een bijzondere voorwaarde bij een voorwaardelijke straf heeft de

Hoge Raad reeds aldus geoordeeld (HR 12 januari 1988, NJ 1989, 107).

Hierboven is vermeld, dat de Paspoortwet dient te worden gewijzigd. Uitgaande van het gemiddelde geval dat de schuldige het recht zal worden ontzegd om zijn woon(-ei)land te verlaten, wordt indirect voor hem het Nederlandse reisdocument, het paspoort, tijdelijk onbruikbaar verklaard. Voor een juiste controle op de naleving van het reisverbod is inname van het reisdocument onontbeerlijk en bovendien moet worden voorkomen dat betrokkene met succes een nieuw paspoort zal kunnen aanvragen. Nu vooralsnog gewacht moet worden op de gewijzigde Paspoortwet zal het openbaar ministerie zo nodig op eigen kracht de noodzakelijke maatregelen moeten nemen. Het openbaar ministerie zal daartoe richtlijnen kunnen opstellen, die in het verlengde liggen van de huidige praktijk. Dat wil zeggen dat bij betrapping de paspoorten van de verdachten kunnen worden in beslag genomen en gehouden. Zolang geen andere voorziening mogelijk is op grond van de Paspoortwet zal aan de rechter de verbeurdverklaring van het paspoort kunnen worden gevraagd, waarna het paspoort zal worden opgezonden naar de Staat als eigenaar van dat paspoort. Op grond van het huidige artikel 18 van de Paspoortwet zal het paspoort vervolgens vervallen kunnen worden verklaard, aangezien het bezit van het paspoort het gevaar oplevert dat de veroordeelde zich aan de tenuitvoerlegging van het rechterlijke vonnis (te denken ware hier aan de naleving van het reisverbod) zal onttrekken.

Nieuw is het voorstel om een schuldige een *gebiedsverbod* op te leggen. Dat wil zeggen: een beperking van het grondrecht om te gaan en te staan waar men wil. Naar ons oordeel is er aantoonbare behoefte aan een dergelijk gebiedsverbod in (ten minste) drie situaties. De eerste is die van belaging, stalking, strafbaar gesteld in artikel 463 van dit wetboek. Vaak vertonen afgewezen minnaars zich op hinderlijke wijze in de buurt van hun ex-geliefde, van wie zij het niet kunnen verkroppen dat deze de relatie heeft beëindigd. Het is dan soms de civiele rechter die er aan te pas moet komen om bij wege van voorlopige voorziening deze persoon te verbieden zich in de buurt op te houden waar het slachtoffer van stalking woont. Dit kan ook voorkomen in gevallen van huiselijk geweld. Ook dan kan het gewenst zijn dat de schuldige uit de buurt van de mishandelde blijft. In de derde plaats lopen er hier te lande nog steeds personen rond in de toeristengebieden, van wie een bedreiging uitgaat voor de naam van ons land als een voor toeristen veilig vakantieoord. Ondanks de succesvolle inspanningen van de politie en van de hotels en hotelbewaking om de kleine criminaliteit aldaar te beteugelen zijn hier toch incidenten te melden. Het gaat veelal om personen, die bekend zijn als hotelrat, als dief van eigendommen van zwemmers en andere strandbezoekers, terwijl een enkele maal ook van afpersing sprake is. Door aan stalkers, geweldplegers of hotel/strandboeven het

recht te ontzeggen zich in een nauwkeurig omschreven gebied op te houden wordt niet alleen beoogd deze personen aldaar weg te houden, maar wordt ook aan de politie de bevoegdheid gegeven deze personen, na een eventuele overtreding van het verbod, aan te houden en op te houden voor verhoor als verdachten van overtreding van artikel 359. Hoewel het strafmaximum op dit delict niet zodanig is dat tevens voorlopige hechtenis mogelijk is, is de politie gerechtigd tot onmiddellijk ingrijpen en tot beëindigen van het verblijf van de overtreder in het verboden gebied.

Van belang is uiteraard dat het gebied waaruit de schuldige wordt geweerd nauwkeurig in het vonnis wordt omschreven. De gebiedsaanduiding kan plaats vinden door de wijk te omschrijven, dan wel het gebied gegrensd tussen bepaalde wegen, alsmede een combinatie van beide.

Met name in ons land is deze omschrijving van groot belang gezien het insulaire karakter en de kleine oppervlakte ervan. Dat geldt in het bijzonder voor de kleinere eilandgebieden. De rechter zal grote aandacht moeten schenken aan de vraag of een gebiedsverbod en de omvang van het verboden gebied voldoende proportioneel is in verhouding tot de ernst van het gepleegde delict, zodat de veroordeelde niet meer dan noodzakelijk in zijn bewegingsvrijheid wordt belemmerd. Ook zullen de gevolgen van het opgelegde gebiedsverbod voor de veroordeelde in verhouding moeten staan tot de ernst van de begane feiten.

De bewegingsvrijheid mag niet zodanig worden beperkt dat van die vrijheid hoegenaamd niets meer overblijft (conform HR 7 februari 1984, NJ 1984, 740, met aant. ALM, tippelverbod Utrecht). Maar op zichzelf is de omstandigheid dat de schuldige woonachtig is of werkzaam is in het verboden gebied geen beletsel is om het gebiedsverbod op te leggen. Het is immers zijn eigen gedrag dat aanleiding geeft tot een beperking van zijn vrijheid. Dat de schuldige dientengevolge naar andere woonruimte of een andere werkkring moet omzien kan een consequentie zijn waarmee de rechter uiteraard rekening moet houden indien hij oplegging van een gebiedsverbod overweegt. Voorgesteld zal worden deze ontzetting in elk geval mogelijk te maken in geval van veroordeling wegens overtreding van misdrijven als belaging, mishandeling, diefstal en afdreiging.

Voor het overige zijn in het eerste lid gehandhaafd (a) het recht tot het bekleden van ambten, (b) het recht tot het uitoefenen van beroepen en (c) het kiesrecht. Bij de formulering van het kiesrecht is het actief en passief kiesrecht als alternatief opgenomen.

Uiteraard kan de rechter ook ontzetting uit zowel het actieve als het passieve kiesrecht bevelen. Onder het uitoefenen van beroepen wordt ook verstaan het uitoefenen van bepaalde functies, zoals bijvoorbeeld die van het zijn van bestuurder in een rechtspersoon. De ontzetting van de in artikel 62 genoemde rechten kan niet bij elk misdrijf worden uitgesproken. De bepaling somt slechts de rechten op waaruit in de nadere bepalingen kan worden aangegeven, dat een schuldige daaruit kan worden ontzet. Per titel

of per bepaling wordt in het Wetboek bepaald welke ontzetting zou kunnen worden uitgesproken. Deze werkwijze, die de ontzetting van rechten onderscheidt van de andere bijkomende straffen, is gekozen aangezien de ontzetting van rechten in sommige gevallen zeer ingrijpend kan zijn.

Bij nalezing van het huidige Wetboek van Strafrecht is gebleken dat de ontzegging van bepaalde rechten volgens de huidige tekst op een inconsistente wijze bij bepaalde misdrijven mag worden uitgesproken. Deze constatering wordt overigens ook al gedaan in het handboek van Noyon/Langemeijer/Rommelink. Dientengevolge worden voor de ontzegging van rechten hieronder enige uitgangspunten geformuleerd:

Uit het recht tot het *bekleden van ambten of bepaalde ambten* kan de schuldige worden ontzet indien het misdrijf een ernstige aantasting van de objectieve betrouwbaarheid van de persoon van de schuldige met zich meebrengt en daarmee tevens het ambt in diskrediet is gebracht of kan worden gebracht, zoals ook verwoord in artikel 63.

Uit het recht tot de *uitoefening van bepaalde beroepen* (waaronder tevens functies of het dienen bij de gewapende macht kunnen worden gerekend) kan de schuldige worden ontzet indien het misdrijf een ernstige aantasting met zich meebrengt van de door het publiek te verwachten objectieve betrouwbaarheid waarmee iemand die beroepen zal uitoefenen.

Uit het *actieve of passieve kiesrecht* kan de schuldige slechts worden ontzet indien het misdrijf een ernstige aantasting van de grondslagen van ons staatsbestel met zich mee brengt.

Uit het recht om *te reizen* kan de schuldige (zoals hierboven aangegeven) worden ontzet indien het misdrijf met name in relatie tot het buitenland kan worden begaan dan wel betrekking heeft op verwerving van of de invoer, doorvoer of uitvoer van personen en of goederen.

Uit het recht *zich vrijelijk in alle delen van de Nederlandse Antillen te bevinden* kan de schuldige (zoals hierboven eveneens is aangegeven) worden ontzet indien het misdrijf het ernstige vermoeden met zich meebrengt dat de schuldige een vergrote kans op recidive heeft indien hem de toegang tot die gebieden niet wordt ontzegd en dat handelen een grote overlast veroorzaakt.

In het tweede lid is ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) overgenomen dat in geval van terroristische misdrijven een ontzetting kan worden uitgesproken van alle rechten. Deze constructie is gekozen om te voorkomen dat dit in elk geval apart moet worden aangegeven, nu in artikel 189 duidelijk staat aangegeven welke de terroristische misdrijven zijn.

In het derde lid is het 'oude' tweede lid opgenomen over het mogelijke ontslag van rechters en andere ambtenaren, die voor het leven zijn aangesteld, zoals leden van de algemene rekenkamer en notarissen. Om tegenstrijdige uitspraken te voorkomen is vastgelegd dat de strafrechter die functionarissen niet kan ontzetten uit hun ambt: dat is en blijft voorbehouden aan de specifieke regelingen van die ambten. Deze uitzondering dient derhalve in artikel 570 te worden ingelezen.

In het nieuwe vierde lid is de bepaling opgenomen dat het kiesrecht slechts kan worden ontzegd bij een veroordeling van ten minste een jaar gevangenisstraf, overeenkomstig artikel 28 NSr, derde lid.

In het voorgestelde vijfde lid is aangegeven dat de rechter de duur van de ontzetting tot reizen of tot het zich bevinden in bepaalde gebieden in voorkomende gevallen kan wijzigen; in spoedeisende gevallen kan het openbaar ministerie het verbod ook opschorten, bijvoorbeeld indien de betrokkene in verband met een sterfgeval toch moet kunnen reizen.

De artikelen 29 en 31 NSr (artikel 30 NSr heeft geen tekst) zijn bijna integraal overgenomen in artikel 63 en 64. Wat betreft de duur van het op te leggen reis- en gebiedsverbod wordt aansluiting gezocht bij de duur van de mogelijke ontzetting uit de andere rechten. Overigens is de vierde mogelijkheid genoemd in artikel 64 toegevoegd, zodat de straf ook afzonderlijk kan worden opgelegd (met uitzondering van het actief of passief kiesrecht, waar op grond van artikel 62, derde lid, een minimumveroordeling van een jaar is vereist). De bepaling dat de ontzetting ingaat op het moment dat de veroordeling aan betrokkene persoonlijk is betekend en onherroepelijk is geworden, heeft te maken met artikel 359, waarin de strafbaarheid is opgenomen van eventuele gedragingen in strijd met de ontzetting.

Artikelen 65 tot en met 69 (verbeurdverklaring)

In ons huidige wetboek is deze regeling te vinden in de artikelen 35 tot en met 36a NASr. Ook hier is de Nederlandse wetstekst (artikel 33 tot en met 34 NSr) als uitgangspunt genomen. Dat betekent onder meer dat ook het draagkrachtbeginsel van overeenkomstige toepassing is verklaard (artikel 65, lid 2).

Verder worden geen inhoudelijke wijzigingen voorgesteld. Wel heeft in artikel 66 een verduidelijking plaatsgevonden ten opzichte van de oude tekst.

Overige bepalingen van de tweede titel

Artikel 36a NASr (oud) is een uitzondering op het huidig jeugdrecht dat verbeurdverklaring bij minderjarigen uitsluit. In het artikel werd de mogelijkheid gegeven om in belastingzaken de schuldige desondanks toch te veroordelen tot verbeurdverklaring.

Voorgesteld wordt deze bepaling te schrappen omdat

verbeurdverklaring ook in het jeugdrecht een regulier op te leggen straf wordt.

Artikel 36b NASr (oud) (plaatsing in een landswerkinrichting) is vanaf 1954 nog niet ingevoerd en voorziet kennelijk niet in een behoefte. Voorgesteld wordt dit artikel te schrappen. Het Nederlandse equivalent 'plaatsing in een rijkswerkinrichting' onderging hetzelfde lot.

Artikel 70 (kosten vrijheidsstraffen)

Over de kosten van de vrijheidsstraffen is inhoudelijk onveranderd (artikel 37 NASr (oud)). De in Nederland in artikel 35 NSr opgenomen mogelijke uitzondering is in verband met een eventuele eigen bijdrage die daar kan worden verlangd in het kader van een plaatsing van een gedetineerde in een inrichting voor ter beschikking gestelden is niet overgenomen. De uitzondering kan hier voornamelijk worden gemist.

Titel III Maatregelen

Artikel 71 (kosten tenuitvoerlegging maatregelen)

De huidige tekst is ten opzichte van het huidige artikel 38a NASr (oud) aangepast aan de nieuwe schadevergoedingsmaatregel (artikel 76). De baten daarvan vloeien niet toe aan het Land maar aan het slachtoffer.

Overigens beoogt dit artikel geen inbreuk te maken op de Landsverordening criminaliteitsbestrijdingfonds.

Artikelen 72 tot en met 74 (onttrekking aan het verkeer)

artikel 38b tot en met 38d NASr (oud)

Voorgesteld wordt om uit te gaan van de Nederlandse regeling (artikel 36b tot en met 36d NSr). Dat betekent onder andere dat onttrekking aan het verkeer van in beslag genomen voorwerpen ook mogelijk is als overeenkomstig artikel 12 (nieuw) geen straf is opgelegd.

De artikelen 38c en 38d NASr (oud) zijn gelijk aan de artikelen 36c en 36d NSr en blijven dus ongewijzigd.

Artikel 75 (ontnemingsmaatregel)

De wetgeving omtrent de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel is met inachtneming van het hierna genoemde gelijk aan de huidige wetgeving (artikel 38e NASr oud). In verband met de huidige eisen voor een strafrechtelijk financieel onderzoek, zoals verwoord in artikel 177a Wetboek van Strafvordering, kan de tekst van de eerste drie leden van de Nederlandse regeling (artikel 36e NSr) niet identiek worden overgenomen. Overigens zal dat voor de praktijk weinig uitmaken.

In het derde lid is wel van Nederland overgenomen de vervanging van de woorden 'andere strafbare feiten' door 'dat feit of andere

strafbare feiten', doch het verwarrende, onmiddellijk daaraan voorafgaand, woordje 'ook' is geschrapt.

Het vierde lid is uitgebreid en tekstueel gelijk aan het Nederlandse vierde lid van artikel 36e NSr. Het betreft een uitgebreidere wettelijke mogelijkheid om rekening te houden met de draagkracht van de veroordeelde.

Het Nederlandse achtste lid van het artikel kan hier te lande niet worden overgenomen, aangezien, zoals al gezegd, het Wetboek van Strafvordering (nog) geen mogelijkheid tot lijfswang kent.

Artikel 76 (schadevergoedingsmaatregel)

In navolging van het initiatiefwetsvoorstel zoals dit op 10 november 2000 is aangeboden aan de Staten van de Nederlandse Antillen (positie van het slachtoffer in het strafproces) en de regeling van artikel 36f NSr wordt voorgesteld om ook in de Nederlandse Antillen de schadevergoedingsmaatregel in te voeren. Daarbij is de bepaling van artikel 36f NSr als uitgangspunt genomen. Deze regeling verschilt inhoudelijk nauwelijks van het in het initiatiefwetsvoorstel opgenomen artikel 38f NASr. Deze maatregel beoogt de strafrechtelijke positie van het slachtoffer te versterken door herstel van de rechtmatige toestand.

De schadevergoedingsmaatregel kan niet alleen worden opgelegd als de verdachte wegens het schadeveroorzakende feit expliciet wordt veroordeeld, maar ook in de zogenaamde ad informandum-zaken, die (slechts in verband met het bepalen van de strafmaat) aan de rechter zijn voorgelegd en die door de verdachte zijn erkend. In dit verband wordt ook verwezen naar artikel 374 van het Wetboek van Strafvordering, waarin in het tweede lid een soortgelijke regeling is opgenomen voor het zich stellen van de benadeelde partij.

Slachtoffer is degene die door het strafbare feit rechtstreeks schade is toegebracht. Verder bestaat de kring van slachtoffers niet alleen uit de slachtoffers die rechtstreeks schade hebben geleden, maar – bij een overleden slachtoffer – ook uit nabestaanden.

Er moet sprake zijn van schade in civielrechtelijke zin. De schadevergoedingsmaatregel kan worden opgebouwd uit de vergoeding van geleden materiële en immateriële schade.

De schade moet door het strafbare feit zijn teweeggebracht en dus daarmee in oorzakelijk verband staan. Kosten voor rechtsbijstand bijvoorbeeld zijn niet aan te merken als schade die rechtstreeks is geleden door het strafbare feit. Daarom kunnen dergelijke kosten niet in aanmerking worden genomen bij de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel.

In de Nederlandse tekst wordt "de staat" belast met de ontvangst en doorbetaling aan het slachtoffer. Het lijkt raadzaam hier te lande het openbaar ministerie direct met deze taak te belasten. Ten overvloede zij opgemerkt dat deze regeling die van de benadeelde partij uit het Wetboek van Strafvordering (artikel 374 en volgende) onverlet laat.

Artikel 76a

In dit artikel wordt nadrukkelijk bepaald dat naast een levenslange gevangenisstraf de maatregelen plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis en terbeschikkingstelling (vanzelfsprekend) niet kunnen worden opgelegd. Met betrekking tot de maatregelen onder curatele stelling en strafrechtelijke opvang van verslaafden, die zich evenmin verdragen met een levenslange gevangenisstraf, wordt verwezen naar artikel 100a en met betrekking tot mogelijke andere straffen naast een levenslange gevangenisstraf naar artikel 11, vijfde lid.

Artikelen 77 tot en met 100 (plaatsing in een psychiatrische inrichting en de terbeschikkingstelling)

Voorgesteld wordt ook hier te lande, evenals in Nederland (artikel 37a tot en met 38l NSr), een tbs-regeling op te nemen. Daarbij is natuurlijk in beschouwing genomen het feit dat er in ons land weinig mogelijkheden zijn om een tbs met verpleging ook daadwerkelijk te executeren. Daartegenover staat dat het niet gerechtvaardigd is om mensen met een duidelijke ziekelijke stoornis een langdurige gevangenisstraf op te leggen (verwezen zij naar de reeds gememoreerde opvatting van de Hoge Raad in de zaak van de Bonairiaanse doodslagpleger van 28 februari 2006 (AU9381)). Daarin komt duidelijk tot uitdrukking, dat de Hoge Raad het levenslang opsluiten van psychisch gestoorden onacceptabel vindt en gevaarlijk dicht tegen een schending van artikel 3 van het EVRM). Even onacceptabel is dat volstaan moet worden met een plaatsing in een psychiatrische inrichting met een maximale duur van een jaar, zoals momenteel in artikel 39, tweede lid, NASr (oud). Overigens is plaatsing van een ter beschikking gestelde in een inrichting een uiterste stap: de minder vergaande stap is het opleggen van tbs onder voorwaarden, bijvoorbeeld verplicht contact onderhouden met een psychiater of het verplicht innemen van medicijnen.

De voorgestelde regeling is gespiegeld aan de Nederlandse met de hieronder beargumenteerde wijzigingen.

Artikel 77 (psychiatrische inrichting)

In dit artikel stellen we voor te spreken van een psychiatrische inrichting, een term die hier tevens wordt gebruikt als equivalent van een psychiatrische afdeling van een ziekenhuis. Niet overgenomen is de dubbele rapportageverplichting zoals die in Nederland geldt. Volstaan wordt hier met een verplichte rapportage van een of meer gedragsdeskundigen. Aan de hand van de problematiek kan worden beslist of rapportage van een psycholoog volstaat dan wel een psychiatrische rapportage de voorkeur verdient. Natuurlijk kan de rechter ook beslissen dat beide gedragsdeskundigen dienen te rapporteren. Overigens is de tekst van eerste lid van artikel 39 NASr (oud) verplaatst naar artikel 103.

Artikel 78

In deze bepaling staan een aantal misdrijven opgesomd waarvoor tbs kan worden opgelegd. Vanzelfsprekend dient men terughoudend te zijn met de lengte van deze lijst, maar dient men aan de andere kant voldoende mogelijkheden voor een adequate toepassing van tbs open te laten. Uitgangspunt is, in afwijking van de Nederlandse regeling van artikel 37a NSr (de Nederlandse Antillen beschikken in het algemeen over hogere strafmaten), het aantal misdrijven waarvoor zes (in Nederland: vier) jaar of meer kan worden opgelegd. De daaraan toegevoegde artikelen zijn dusdanig gevaarzettend, dat een mogelijkheid tot het opleggen van tbs in de rede lijkt, waarbij moet worden bedacht, dat in alle gevallen ook aan de tweede voorwaarde (het opleggen van de maatregel moet zijn vereist door de algemene veiligheid van personen of goederen) moet zijn voldaan.

Artikelen 79 en 80 (bevel verpleging en de aankondiging van een speciale landsverordening)

Deze artikelen zijn overgenomen uit het Nederlandse wetboek.

Artikel 81 (de inrichting)

In dit artikel wordt geregeld dat de tbs ten uitvoer dient te worden gelegd in een inrichting, die daartoe door de Minister van Justitie dient te zijn aangewezen. Ook is het mogelijk de executie te doen plaatsvinden in een elders in het Koninkrijk aangewezen inrichting met het oog op de noodzakelijke behandeling. Wellicht kan een gezamenlijke Caribische forensisch-psychiatrische inrichting worden gesticht. Uiteraard zou plaatsing in Nederland uitvoerig dienen te worden afgewogen tegen de kosten, die daarmee gemoeid zullen zijn en de belangen van de tbs-gestelde (ver van huis, geen betrekken van het thuisfront bij de behandeling, wat juist vaak nodig is).

Artikel 82 (kosten)

In dit artikel is net als in artikel 70 de mogelijke uitzondering geschrapt.

Artikel 83 (tbs onder voorwaarden)

Dit artikel is aangepast met betrekking tot de verwijzing naar de reclassering (zie artikel 85). Belangrijk is lid 3: het gaat over de tbs zonder een bevel tot dwangverpleging naast een eventueel opgelegde gevangenisstraf. In Nederland is de mogelijke gevangenisstraf dan beperkt tot drie jaren. Dit maximum is hier bezwaarlijk. De achterliggende idee (bij een te lange gevangenisstraf is het stellen van ingrijpende gedragsvoorwaarden, die de storingen ten tijde van het delict moeten aanpakken, minder voor de hand liggend) wordt evenwel gedeeld. Voorgesteld wordt daarom wel degelijk een maximum op te nemen, doch dat vast te stellen op zes jaar.

Artikel 85 (toezicht)

Dit artikel is ingevoegd. Oorspronkelijk stond lid 1 van artikel 85 min of meer verscholen in artikel 84. Ten einde de procedures meer gelijk te schakelen met die van de artikelen 22, 31 en 45 is besloten tot een ingevoegd artikel. In het Nederlandse artikel 38 NSr is met ingang van 1 juli 2005 de gebiedende wijs opgenomen in het vergelijkbare lid 2 van het voorgestelde artikel 85. Besloten is dat hier te lande niet voor te stellen (evenmin als het daarop volgende ingevoegde lid), gelet op het beschikbare personeel van de reclassering. Uiteraard betekent dat niet dat een dergelijke begeleidingsopdracht onder omstandigheden niet uiterst gewenst is.

Artikelen 86 en 87 (verandering en opheffing voorwaarden) en artikelen 88 en 89 (termijnen)

Deze artikelen zijn inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van de Nederlandse regeling.

Artikel 90 (onderbreking tbs)

De regeling voor onderbreking van de tbs is ten opzichte van de Nederlandse regeling vereenvoudigd. Onder a) is opgenomen een verkorte vorm van de Nederlandse punten a en b, terwijl onder b) is opgenomen een verkorte vorm van de Nederlandse punten c en d van het vergelijkbare artikel 38f NSr.

Voorbij gegaan is aan de navolgende Nederlandse tekst:

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, aanhef en onder a, loopt de termijn van de terbeschikkingstelling wel indien de ter beschikking gestelde:
  - a. krachtens een last als bedoeld in artikel 13 of ingevolge het bepaalde bij en krachtens de Penitentiaire beginselenwet in een inrichting voor verpleging van ter beschikking gestelden of in een ander psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen, tenzij hij langer dan een week ongeoorloofd afwezig is uit die inrichting of dat ziekenhuis;
  - b. nadat de termijn van de terbeschikkingstelling een aanvang heeft genomen, in een psychiatrisch ziekenhuis is opgenomen, tenzij hij langer dan een week ongeoorloofd afwezig is uit dat ziekenhuis.

Een dergelijke gedetailleerde regeling lijkt hier vooralsnog overbodig. De voorgestelde meer algemene bepaling laat voldoende ruimte om in een voorkomend geval in redelijkheid en billijkheid niet iedere afwezigheid als relevant aan te merken.

Artikel 91 (voorwaardelijke beëindiging tbs)

De regeling van artikel 38g, lid 3, NSr komt wegens overbodigheid (dubbel geregeld) niet terug. De sinds 1 juli 2005 in Nederland geldende gebiedende wijs is in het tweede lid niet overgenomen, evenmin als de nadere procedureregels (zie hieromtrent ook artikel 85).

Artikel 92 (eveneens voorwaardelijke beëindiging tbs)

In dit artikel is duidelijker dan in Nederland aangegeven dat het hier gaat om een regeling buiten de verlengingsprocedure. De Nederlandse voorwaarde met betrekking tot een geslaagd proefverlof is geschrapt. Het derde lid van artikel 38h NSr wordt niet overgenomen, aangezien hierna de procedure apart in dit wetboek wordt geregeld.

Artikelen 93 en 96 (termijnen)

De in deze artikelen gegeven nadere regelingen zijn niet gewijzigd ten opzichte van de Nederlandse artikelen, behalve artikel 95, dat duidelijker is geformuleerd dan het nogal cryptische artikel 38k NSr. Er is overigens geen inhoudelijke wijziging bedoeld. Ter voorkoming van verwarring nog het volgende: onder b wordt bedoeld op de algemene voorwaarden voor een tbs, zoals verwoord in artikel 78 en onder c op de specifieke voorwaarden voor een langer verlengde tbs, zoals bedoeld in artikel 89.

Artikelen 97 tot en met 100a (procedure verlenging/verandering van de opgelegde ter beschikking stelling)

Nu hier wordt voorgesteld de boven toegelichte regeling van ter beschikking stelling in het Wetboek van Strafrecht op te nemen, dient er tevens een oplossing gevonden te worden voor de afwezigheid van een aparte regeling in het Wetboek van Strafvordering voor de tbs (de artikelen 509f tot en met 509x in titel IIb van boek IV van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering).

Voorgesteld wordt om in afwachting van een mogelijke opname van speciale artikelen in het te wijzigen Wetboek van Strafvordering de procedure in rudimentaire vorm te regelen in dit Wetboek. Overigens wordt ook de procedure met betrekking tot de voorwaardelijke straffen in het Wetboek van Strafrecht geregeld, zelfs in Nederland, zodat de dogmatische bezwaren hiertegen kennelijk relatief zijn. Bij die regeling (artikelen 25 tot en met 27) wordt hier ook zoveel mogelijk aangesloten.

Artikel 97

Bij de regeling van de gang van zaken is zoveel mogelijk aangesloten bij de regelingen, die worden voorgesteld met betrekking tot de voorwaardelijke veroordeling, de voorwaardelijke invrijheidstelling en de taakstraffen: het openbaar ministerie dagvaardt de ter beschikking gestelde voor de behandeling, ook als de behandeling geschiedt op verzoek van de ter beschikking gestelde. In lid 3 wordt de bevoegde rechter aangewezen, al naar gelang de rechter die de ter beschikkingstelling heeft opgelegd is dit het Gerecht in Eerste Aanleg of het Gemeenschappelijk Hof.

Artikel 98

De in dit artikel voorgestelde regeling heeft betrekking op de ter beschikking gestelde die op vrije voeten is en ten aanzien van wie het openbaar ministerie van mening is dat diens dwangverpleging dient te volgen dan wel te worden hervat. De rechter-commissaris dient in dat geval binnen drie dagen de rechtmatigheid van de aanhouding te toetsen.

Artikel 99

De rechter dient binnen een maand na de aanhouding een beslissing te nemen (eerste lid), hetzij een eindbeslissing, hetzij een beslissing tot aanhouding voor het vergaren van nadere gegevens, bijvoorbeeld gedragsrapportage.

In het algemeen dient de rechter zo snel mogelijk te beslissen. Bij een vordering tot verlenging van de termijn tot ter beschikking stelling (tweede lid) dient de beslissing (natuurlijk) in beginsel voor de afloop van die termijn genomen te worden. Mocht dit niet mogelijk zijn (bijvoorbeeld omdat het openbaar ministerie de vordering te laat heeft ingediend), dan mag nog binnen drie maanden op de vordering worden beslist, waarbij overigens ook weer aanhouding denkbaar is voor het vergaren van nadere gegevens, bijvoorbeeld gedragsrapportage. Is in het geval van een terbeschikkingstelling met dwangverpleging te laat ontdekt dat de termijn reeds is verlopen dan kan het openbaar ministerie, dat de nadere vordering tot verlenging doet, mits de misslag binnen drie maanden is ontdekt, de ter beschikking gestelde binnen drie dagen doen voorgeleiden bij de rechter-commissaris voor een rechtmatigheidstoets van zijn voortgezette vrijheidsberoving. Wanneer de procedure van artikel 98 toegepast is, geldt de getoetste voortgezette vrijheidsberoving tot de dag dat de rechter een onherroepelijke beslissing heeft genomen.

Artikel 100 (hoger beroep)

Deze bepaling geeft een iets afwijkende regel voor het hoger beroep: slechts in het geval het Gerecht in Eerste Aanleg een beslissing neemt (anders dan die ingevolge artikel 86 of 93 - wijzigingen voorwaarden -) kan tegen die beschikking hoger beroep worden ingesteld bij het Hof. De Nederlandse regeling, waarbij er altijd hoger beroep mogelijk is aangezien alle behandelingen door de rechter in eerste instantie dienen plaats te vinden, wordt hier niet gevolgd, mede gelet op de keuze van artikel 97, derde lid. Aangezien de beslissingen de vorm hebben van beschikkingen als bedoeld in artikel 1 Wetboek van Strafvordering, is geen cassatieberoep toegelaten (artikel 10, eerste lid, van de Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen en Aruba).

Artikel 100a

In dit artikel wordt nadrukkelijk bepaald dat naast een (geheel of gedeeltelijk) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf de maatregelen onder curatele stelling en strafrechtelijke opvang van verslaafden niet

kunnen worden opgelegd. Met betrekking tot de mogelijkheid om straffen en de maatregelen plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis en terbeschikkingstelling op te leggen naast een levenslange gevangenisstraf, wordt verwezen naar de artikelen 11, vijfde lid en 76a.

Artikel 101 (verslaafden)

In Nederland was met ingang van 1 april 2001 een regeling van kracht betreffende de strafrechtelijke opvang van verslaafden (de zogenaamde SOV). Deze dwangmethode met als einddoel een verplichte afkick van de verdovende middelen was verdeeld in enige fasen, zoals een intramurale fase, een fase met een milder regime en een gewenningsfase aan de maatschappij met daarbij behorende verantwoordelijkheden, zoals het doen van arbeid vanuit een niet-gesloten inrichting en later zelfs vanuit een zelfstandig onderkomen. De maatregel kon voor een maximale periode van twee jaren worden opgelegd. Inmiddels is deze regeling per 1 oktober 2004 al weer vervangen door een nieuwe regeling voor de plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders, dat wil zeggen een opvang voor niet slechts verslaafden, doch ook voor anderszins onaangepasten, die herhaaldelijk de fout in gaan.

Gelet op de beperkte mogelijkheden hier te lande, wordt voorgesteld om een locale variant in te voeren op de strafrechtelijke opvang van verslaafden en wel zo, dat gebruik wordt gemaakt van de - anders dan in Nederland - hier geldende mogelijkheid om verslaafden onder curatele te stellen, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de wijze waarop zulks in het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen is geregeld (zie daarover G.P.M. van den Dungen, *Verslaafden, opsluiten of niet?*, NJB 1998, p. 914-915). De onder curatele stelling van verslaafden kan slechts worden opgelegd aan verdachten, die noch zijn geplaatst in een psychiatrische inrichting noch ter beschikking zijn gesteld.

De voorwaarden, die in Boek 1, artikel 378, van het BW worden gesteld zijn enigszins aangepast aan de strafrechtelijke context, waarbinnen de curatele door de strafrechter kan worden uitgesproken. Wordt aan die voorwaarden voldaan, dan kan de rechter bepalen, dat de onder curatele gestelde tevens wordt opgenomen in een inrichting (men denke aan Brasami) voor een periode van maximaal een jaar.

Alle overige onmiddellijk noodzakelijke beslissingen zal de strafrechter overlaten aan de ter zake deskundige rechter, die zich doorgaans met onder curatelenstellingen bezig houdt. Deze curatele-rechter zal ook dienen te worden benaderd voor een eventueel verzoek tot tussentijdse beëindiging; de curatule-rechter kan de plaatsing in de inrichting verlengen zoals de rechter dan ook gedaan zou hebben in andere (civielrechtelijke) gevallen van onder curatelenstellingen.

Artikelen 101a tot en met 101h

Daarnaast wordt als alternatieve mogelijkheid de plaatsing in een inrichting voor de strafrechtelijke opvang van verslaafden opgenomen. Deze door de strafrechter op te leggen maatregel wordt voorgesteld met uitsluiting van de mogelijkheid tot plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis, terbeschikkingstelling en onder curatele stelling van de verslaafde. De maatregel is aan een aantal voorwaarden verbonden. Zo kan deze maatregel slechts worden opgelegd indien het door de verdachte begane feit een misdrijf betreft waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, de verdachte in de vijf jaren voorafgaand aan dit feit ten minste driemaal wegens een misdrijf onherroepelijk tot een vrijheidsbenemende straf of maatregel, een vrijheidsbeperkende maatregel of een taakstraf is veroordeeld en er voorts ernstig rekening mede moet worden gehouden dat de verdachte wederom een misdrijf zal begaan, de verdachte verslaafde is, en het door hem begane feit en de omstandigheid dat er ernstig rekening mede moet worden gehouden dat hij wederom een misdrijf zal begaan, samenhangen met zijn verslaving, en de veiligheid van personen of goederen het opleggen van de maatregel eist. Deze voorwaarden zijn cumulatief. De maatregel van plaatsing in een inrichting voor de strafrechtelijke opvang van verslaafden moet tot doel hebben een bijdrage te leveren aan de oplossing van de verslavingsproblematiek van de verdachte ten behoeve van zijn terugkeer in de maatschappij en de beëindiging van zijn recidive. De maatregel wordt opgelegd voor de duur van ten hoogste twee jaar.

In een landsbesluit, houdende maatregelen, zal de inhoud van deze maatregel nader worden vastgesteld. Gedurende de tenuitvoerlegging zal de veroordeelde aan een programma worden onderworpen, dat gericht is op diens afkicken en het verminderen van de kans op recidive, waardoor ook de overlast, die de betrokkene heeft veroorzaakt, in de toekomst wordt verminderd. Net zoals in Nederland wordt hierbij gedacht aan een programma met een glijdende schaal van detentie: te beginnen in een volledige gedetineerde situatie en te eindigen in een semi vrije situatie, waarin de veroordeelde zich weer een plaats in de maatschappij verovert, zij het onder nadrukkelijk toezicht.

Titel IV Uitsluiting en verhoging van strafbaarheid

Vergeleken met de huidige tekst zijn de volgende wijzigingen opgetreden:

Van artikel 39(oud) NASr (ontoerekeningsvatbaarheid) is lid 1 verplaatst naar het hiernavolgende artikel 103 en lid 2 is met de nog steeds niet in werking getreden artikelen 39a tot en met 39d NASr (oud) hierboven uitgewerkt in artikel 77 en volgende.

De artikelen 40(oud) NASr tot en met 41m(oud) NASr, handelend over de strafrechtelijke vervolging van minderjarigen, worden opgenomen in het apart geregelde jeugdstrafrecht in titel X.

Artikelen 102 en 103 (strafuitsluiting)

Op zich zou de oude tekst van de artikelen 42 tot en met 45 NASr (oud), die gelijk is aan de Nederlandse artikelen 40 tot en met 43 NSr, gehandhaafd kunnen worden. Maar in de wetenschap is erkend dat die tekst geen recht doet aan het onderscheid tussen rechtvaardigingsgronden en schulditsluitingsgronden, dat in de literatuur en rechtspraak sinds de totstandkoming van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht wordt gemaakt.

Een rechtvaardigingsgrond ziet op het element wederrechtelijkheid en houdt in dat de gepleegde daad niet strafbaar is, aangezien de daad gerechtvaardigd was. Dit houdt in dat niet alleen de pleger niet wordt gestraft, maar evenmin een der deelnemers aan het bewezen verklaarde feit.

Een schulditsluitingsgrond ziet op het element schuld en houdt in dat de pleger zelf geen verwijt wordt gemaakt van het begaan van het strafbare feit. Eventuele deelnemers aan het feit kunnen anderzijds wel degelijk strafbaar zijn.

De wetgever heeft tot nu toe geen aanleiding gevonden om in het Wetboek van Strafrecht met deze uiteenlopende terminologie rekening te houden, zoals hij dat wel deed in het -later tot stand gekomen - Wetboek van Strafvordering. Heel bezwaarlijk is dit nu ook weer niet omdat het voor de burger voldoende is te weten dat hij op bepaalde gronden niet gestraft kan worden, en het onderscheid tussen deze twee categorieën strafuitsluitingsgronden voor de rechtstoepasser volstrekt helder is. Niettemin wordt van de gelegenheid van de algehele vernieuwing van het Antilliaanse strafwetboek gebruik gemaakt om het dogmatische onderscheid in de wetteksten tot uiting te laten komen. Uitgangspunt is dat er geen aanleiding bestaat om de vigerende rechtspraak op de onderscheiden strafuitsluitingsgronden aan te tasten. Het is slechts de in de jurisprudentie en dogmatiek gemaakte indeling die wordt gecodificeerd.

Het huidige concept doet het onderscheid tussen de rechtvaardigingsgronden (artikel 102) en de schulditsluitingsgronden (artikel 103), uitkomen waaronder de huidige wettelijke strafuitsluitingsgronden zijn gerubriceerd. De gevallen waarin de wet aan het ontbreken van de rechtmatigheid gevolgen verbindt vinden hun uitwerking in artikel 102; met betrekking tot het ontbreken van verwijtbaarheid in artikel 103.

In artikel 102 zijn als rechtvaardigingsgronden opgenomen
(a) noodtoestand, ook wel overmacht genoemd (artikel 42 NASr (oud)),
(b) noodweer (artikel 43, eerste lid, NASr (oud)),
(c) voldoen aan een wettelijk voorschrift (artikel 44 NASr (oud)),
(d) voldoen aan een rechtmatig gegeven ambtelijk bevel (artikel 45, eerste lid, NASr (oud)).

Als nieuwe gronden zijn gecodificeerd handelingen
(e) tijdens de beroepsuitoefening, alsmede

(f) in sport- en spelsituaties.

In artikel 103 zijn als schulditsluitingsgronden opgenomen
(a) ontoerekeningsvatbaarheid (artikel 39 NASr (oud)),
(b) psychische overmacht (artikel 42 NASr (oud)),
(c) noodweerexces (artikel 43, tweede lid, NASr (oud)),
(d) te goeder trouw voldoen aan een wederrechtelijk gegeven ambtelijk bevel (artikel 45, tweede lid, NASr (oud)) en als nieuwe gronden worden gecodificeerd de
(e) dwaling en
(f) de afwezigheid van alle schuld, ook wel avas genoemd.

De voorgestelde wettekst wijkt in verschillende opzichten enigszins af van de huidige bepalingen. Tot nu toe bieden deze niet steeds toetsingscriteria, aan de hand waarvan de rechter kan beoordelen of de bewezen verklaarde gedraging aan de eisen van een ingeroepen strafuitsluitingsgrond voldoet. Dit is bijvoorbeeld het geval met overmacht. In de dogmatiek worden hier twee vormen onderscheiden, noodtoestand en psychische overmacht: de een is een rechtvaardigingsgrond, de ander een schulditsluitingsgrond. Waar nodig wordt in het ontwerp aangegeven wat de essentie van de strafuitsluitingsgrond is, zodat de rechter hieraan houvast heeft. Dat houvast ontleent hij overigens reeds lang aan de vigerende rechtspraak van de Hoge Raad, maar het kan zeker geen kwaad dit nu in de wet neer te leggen.

Deze benadering, waarbij de wet de kaders biedt waaraan de rechter toetst of een gedraging kan worden gerechtvaardigd dan wel gepardonneerd, verzet zich er in beginsel tegen dat buiten de wet nog gronden voor straffeloosheid kunnen worden gevonden. Niettemin moeten we zo realistisch zijn om te erkennen dat een wet nooit voor 100 % dekking kan verlenen van alle gevallen waarin het communis opinio is dat bestraffing achterwege zou moeten blijven. De wetgever behoort er wel naar te streven, aangezien het niet alleen de rechter houvast geeft bij het beoordelen van gedrag: het biedt de burger ook houvast bij het verrichten ervan. Met andere woorden: de rechtspraak zal altijd een ontwikkeling te zien geven die de wetgever niet geheel heeft voorzien en heeft kunnen voorzien. Wat betreft de toegevoegde strafuitsluitingsgronden valt waar te nemen dat de rechter in de maatschappelijke werkelijkheid aanleiding heeft gevonden buiten de wettelijke strafuitsluitingsgronden om, in bepaalde nauw omschreven gevallen tot straffeloosheid te besluiten. In de loop der tijd is een aantal situaties van straffeloosheid uitgekristalliseerd die thans ook in de wet kunnen worden neergelegd.

Het gaat dan om gevallen waarin de toestemming van het slachtoffer in wezen de strafbaarheid van de dader wegneemt. Een algemene regel van toestemming kan evenwel niet in de wet worden opgenomen, aangezien niet weinig strafbepalingen juist ook straf stellen op het met toestemming van het slachtoffer toebrengen van lichamelijk letsel en de dood. Kenmerkend voor de

hier bedoelde gedragingen waarin toestemming wel een rol speelt, is dat zij zich afspelen op het terrein van beroepsuitoefening en van sport en spel.

Bij beroepsuitoefening denken we vooral aan artsen die operaties verrichten en daarbij op zichzelf beschouwd, zwaar lichamelijk letsel toebrengen; denk ook aan de fysiotherapeut die een patiënt pijn berokkent door zijn wervels op hun plaats te duwen. Ook politiemensen kunnen in de uitoefening van hun beroep te maken krijgen met de noodzaak pijn toe te brengen; soms zelfs letsel. Niet ieder beroepsmatig handelen evenwel bevrijdt van de strafrechtelijke aansprakelijkheid: het handelen moet volgens de regels van het beroep plaats vinden, en die regels moeten bovendien algemeen aanvaard zijn. Ondeskundig gedrag wordt dus niet beloond; evenmin is een acceptabel verweer dat bepaald gedrag in het desbetreffende beroep normaal en volgens de regels is, wanneer die regels géén algemene instemming ondervinden. Declaraties gebaseerd op verboden prijsafspraken mogen nog zo gebruikelijk zijn in een bepaald beroep: een doeltreffend verweer tegen valsheid in geschrift levert het niet op.

Op de sportvelden wordt wel lichamelijk letsel toegebracht, veelal met voorwaardelijk opzet, zonder dat het tot strafvervolging komt. Men vindt dat het tot het risico van de sport behoort dat men geblesseerd kan raken. Waar er sprake is van opzet in onvoorwaardelijke vorm, ligt dit anders. Onder strafbare gedragingen in spelsituaties denkt men meestal aan bepaalde vormen van vernedering onder studenten of vrienden die een speels karakter hebben. Menige bachelors party wordt met exhibitionisme 'opgevrolijkt'. Veel spelletjes van kinderen onderling of van kinderen met ouders gaan gepaard met fysieke aanraking. Niet onder alle omstandigheden echter behoeft dit onschuldig te zijn; uiteindelijk zal de rechter in een concrete zaak moeten vaststellen waar het serieuze de grens van het speelse heeft overschreden.

Het bijzondere van deze als nieuwe rechtvaardigingsgrond omschreven gevallen is dat reeds nu eventuele aangiftes het in de regel niet verder brengen dan het bureau van de officier van justitie aangezien deze zal vooruit lopen op het te verwachten oordeel van de rechter dat in die gevallen vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging zal volgen. Daardoor bereiken dit soort zaken zelden de rechtszaal en wordt er weinig jurisprudentie gevormd. Niettemin zijn de contouren van de strafbaarheid van dit soort zaken wel duidelijk. Het lijkt goed om die contouren ook te codificeren.

Ten aanzien van de overmacht (artikel 102, eerste lid onder a) wordt – zoals al even aangestipt – thans duidelijk onderscheiden tussen de hier aan de orde zijnde overmacht als rechtvaardigingsgrond en overmacht als schuldsluitingsgrond, die in artikel 103 zijn plaats heeft gevonden. Bij overmacht als

rechtvaardigingsgrond wordt in de jurisprudentie en literatuur veelal gesproken van "noodtoestand". Deze terminologie wordt hier overgenomen. Om te onderstrepen, dat het hier om een rechtvaardigingsgrond gaat, is gekozen om het woord "gedrongen" te veranderen in het scherpere "gedwongen". Het gaat er dus duidelijk om dat er voor de betrokkene geen redelijke alternatieven voorhanden waren. Het standaardvoorbeeld is het blussen van de brand, waarvoor een ruit van de woning dient te worden "vernield". In noodtoestand strijden twee plichten om de voorrang; het zwaarste belang moet daarbij worden gediend ten koste van het lichtste.

Ten aanzien van noodweer (artikel 102, eerste lid onder b) wordt de bestaande tekst enigszins gemoderniseerd. Het zal altijd zoeken blijven naar de grenzen van noodweer (en noodweerexcès). Hierin kan de wetgever de rechter niet verder voorgaan. Duidelijk is wel dat (al dan niet georganiseerd) terugslaan geen zelfverdediging is (HR 20 september 2005, nr 02597/04) en dat wraakneming geen noodweerexcès oplevert (HR 12 april 2005, NJ 2005, 364).

De Staten van de Nederlandse Antillen hebben op 26 augustus 2008 een aanvulling op de noodweer-bepaling aanvaard. De tekst van de toevoeging aan artikel 43 NASr (oud) komt overeen met de hier voorgestelde tekst van artikel 102, tweede lid. Kern van deze bepaling is dat de verdediging in bepaalde situaties geacht wordt noodzakelijk te zijn geweest en dat afwijkingen van dat beginsel zullen moeten worden aangetoond door de opsporinginstanties. Er dient van uit te worden gegaan, dat de zich verdedigende burger in zijn recht stond. Voor een verdere toelichting kan thans worden verwezen naar de memorie van toelichting van de in behandeling zijnde tekst.

Onder artikel 102, eerste lid onder c, staat vermeld de rechtvaardigingsgrond voor het opvolgen van een wettelijk voorschrift. Er is hier geen andere wetstekst gebezigd dan in artikel 44 NASr (oud). In artikel 102, eerste lid onder d, is het voldoen aan een gegeven ambtelijk bevel als rechtvaardigingsgrond geformuleerd indien dat bevel rechtmatig is gegeven.

Hierboven zijn al aangekondigd en besproken de rechtvaardigingsgronden opgenomen in artikel 102, eerste lid onder e en f, betreffende situaties bij beroepsuitoefening en tijdens sport of spel.

Resteren wellicht die gevallen waarin het algemeen belang door het strafbare feit overduidelijk meer is gediend dan geschaad. Het gaat dan om een botsing tussen de plicht om de wet na te leven tegenover het maatschappelijk voordeel dat voortkomt uit het niet naleven van de wet. Idealiter zou de wetgever een dergelijke

situatie behoren te voorkomen, maar het is een illusie te menen dat hij dit onder alle omstandigheden kan, en dan ook nog bijtijds. Het zou gaan om het *algemeen* belang. Een particulier belang komt niet voor een dergelijke afweging in aanmerking, hoewel niet uitgesloten is dat het algemeen belang in het verlengde ligt van het particulier belang. Klassiek is het geval van de veearts die in een gebied waar mond- en klauwzeer heerste gezonde koeien opzettelijk met die ziekte besmette. Hij deed dat omdat te verwachten was dat de gezonde koeien toch op enig moment besmet zouden raken in een periode dat zij niet meer – zoals toen – ‘droog’ stonden en dan die ziekte veel minder goed konden doorstaan. Daarmee diende hij weliswaar het belang van de boer wiens koeien een betere kans op overleven hadden, maar in het verlengde hiervan, en dit is cruciaal, ook het algemeen belang van een gezonde veestapel (HR 20 februari 1933, NJ 1933, 918). Onvoldoende zou zijn dat het plegen van het strafbare feit *enig* voordeel voor het algemeen belang oplevert. Het naleven van de wet geschiedt namelijk óók in het algemeen belang. Daarmee vallen deze belangen tegen elkaar weg en zegeviert de plicht tot het nalaten van het strafbare feit. Het moet gaan om een duidelijk grotere meerwaarde die juist het plegen van het strafbare feit voor het algemeen belang oplevert. Die meerwaarde moet evident zijn, *onmiskenbaar*. Daarvan is geen sprake als men na veel plussen en minnen uiteindelijk op een positief resultaat voor het algemeen belang uit komt. Het moet dus iets zijn waarvan iedereen meteen zegt: die gedraging is weliswaar strafbaar maar duidelijk gunstig in het algemeen belang. Dit betekent meteen een rem op strafbare gedragingen van diegenen die pretenderen daarmee het algemeen belang te dienen. Zolang dit bijvoorbeeld door een aanmerkelijk deel van de bevolking wordt afgekeurd is het voordeel in ieder geval niet evident.

Wat in het algemeen belang is, is niet overgelaten aan de opvatting van degene die het strafbare feit pleegt, maar uiteindelijk aan de rechter. Indien de burger de wet niet naleeft doet hij dit “suo periculo”: de kans dat de rechter de evidentie van het voordeel niet inziet mag de burger niet verwaarlozen. Daarmee wordt de weg afgesneden waarop allerlei eigenwijze burgers zich zouden willen begeven, die het allemaal menen beter te weten dan de wetgever. Ten overvloede zij hierbij nog aangegeven dat eigenmachtig optreden van de burger in de vorm van eigenrichting uiteraard niet onder deze rechtvaardigingsgrond valt.

Een dergelijke grond zou enerzijds raakvlakken hebben met de strafuitsluitende werking van beroepsconform handelen en anderzijds met het handelen in noodtoestand. Het afwijkende zou echter zijn dat – anders dan bij noodtoestand – niet wordt gehandeld in een situatie waarin verschillende plichten tegenover elkaar staan en de nakoming van de ene plicht de verzaking van de ander impliceert; en – anders dan bij beroepsconform handelen – is het geen strikte voorwaarde dat het gaat om handelen ter uitvoering van een beroep.

Toch is besloten een dergelijke grond niet op te nemen in de tekst van de wet, aangezien in dergelijke gevallen eerder gebruik zal worden gemaakt van een 'sociaaladequate interpretatie' van delictsbestanddelen, of, in de woorden van de enige jaren geleden overleden nestor van het Nederlandse strafrecht, de voormalige procureur-generaal bij de Hoge Raad, mr R Emmelink: 'creatieve interpretatie van delictsbestanddelen' (Hazewinkel-Suringa/R Emmelink, Inleiding tot de studie van het Nederlandse Strafrecht, 15^e druk, 1996, p. 78, 352).

Ook is niet opgenomen een aparte regeling van het ouderlijk tuchtigingsrecht. Uit het arrest van de Hoge Raad van 4 oktober 2005 nr 03011/04 kan worden afgeleid dat hij niet strafbaar oordeelt het "handelen van de verdachte dat vanuit opvoedkundig oogpunt zou kunnen worden verantwoord." Op grond hiervan menen wij dat het niet nodig is een speciale voorziening voor het ouderlijk tuchtigingsrecht te creëren: ook hier zal de rechtspraak zich met een sociaaladequate interpretatie van het woord *mishandelen* zeer wel kunnen redden.

Evenmin lijkt het opportuun de bepalingen onder e. en f. nader te specificeren. Wij menen er goed aan te doen slechts de algemene criteria waaraan dit handelen moet voldoen wil het straffeloos blijven, in de wet neer te leggen. Nadere detaillering zou de rechtsontwikkeling tegengaan.

In artikel 103 zijn de schulduitsluitingsgronden opgenomen.

Onder a. is plaats ingeruimd voor de ontoerekeningsvatbaarheid, in het huidige wetboek omschreven in artikel 39, eerste lid, NASr (oud). Inhoudelijke verandering is niet beoogd.

Onder b. is plaats ingeruimd voor de schulduitsluitingvariant van de overmacht. We hebben het dan over de zogenaamde psychische overmacht, waarbij het woord "gedrongen" wel weer een passende betekenis heeft. Het gaat hier niet om in abstracto *onvermijdbaar* gedrag (vermijdbaar is heel veel gedrag), doch om gedrag in concreto waarvan gezegd kan worden dat het voor de specifieke verdachte zodanig onvermijdbaar was dat het *onverwijtbaar* is. Onder c. staat het noodweerexces vermeld; hiermede zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd: er dient eerst van een noodweersituatie sprake te zijn voordat een beroep op noodweerexces kan worden gehonoreerd.

Onder d. is gekozen voor een andere formulering voor het voldoen aan de schulduitsluitingsvariant van het ambtelijk bevel.

Geprobeerd is de huidige tekst te verduidelijken door zonder meer te stellen dat het voldoen aan een rechtmatig gegeven ambtelijk bevel een rechtvaardigingsgrond is, maar dat dit niet geldt voor een wederrechtelijk gegeven ambtelijk bevel. Mocht de verdachte te goeder trouw hebben aangenomen dat het opgevolgde bevel wel degelijk rechtmatig was gegeven, dan is er onvoldoende grond de verdachte te straffen. Wel blijft vereist dat het onbevoegd gegeven bevel binnen de kring van de ondergeschiktheid van de beveluitvoerder was gelegen. Dit voorkomt chicaneuze verweren

aan de kant van de beveluitvoerder enerzijds en scherpt anderzijds de verantwoordelijkheid van de bevelgever in, dat hij zijn ondergeschikte niet mag bevelen dingen te doen die deze anders ook nooit doet. De beveluitvoerder zal zich dan immers niet zal kunnen vrijpleiten en dit heeft de bevelgever op zijn geweten.

Onder e. is ruimte gemaakt voor de verontschuldigbare dwaling. In de jurisprudentie is deze schulduitsluitingvorm reeds aanvaard. De dwaling kan zich voordoen ten aanzien van de feiten, of het recht: we verwijzen hier naar het zogenaamde Melk-en-water-arrest (14 februari 1916, NJ 1916, 681) ten aanzien van de feiten en het zogenaamde Motorpapierenarrest (HR 22 november 1949, NJ 1950, 180) ten aanzien van het recht.

Met deze schulduitsluitingsgronden wordt niet volstaan. Voorgesteld wordt om onder f. op te nemen de in algemene termen geformuleerde grond "afwezigheid van alle schuld" (avas). Op basis van een van de grondbeginselen van ons strafrecht, namelijk dat het niet aangaat om iemand te straffen voor iets waar hem geen verwijt van valt te maken, - hetgeen een korte omschrijving is van wat we bedoelen als we het over schuldstrafrecht hebben - is de rechter ertoe gekomen om totaal schuldloze wetsovertreding ongestraft te laten. Er was dan meestal sprake van dwaling, welke grond we hierboven apart hebben opgenomen. Minder goed met dwaling uitgedrukt, maar nog steeds wel een geval van avas is de situatie waarin de verdachte wèl op de hoogte is van de feiten en wèl van het recht, maar er niets aan kon doen dat het strafbare feit werd begaan, zonder dat een andere strafuitsluitingsgrond kan worden ingeroepen. Dit overkwam de importeur annex verkoper van pinda's, die wist van de kans dat één met aflatoxine besmette pinda (1 op 15.000 noten) er voor kon zorgen dat pinda's werden verkocht met overschrijding van het wettelijk vastgestelde maximum aflatoxinegehalte B1. Hij voerde ten overstaan van de economische politierechter aan dat hij alle mogelijke en denkbare voorzorgsmaatregelen had genomen, maar dat al die maatregelen niet konden voorkomen dat er één besmette pinda doorheen glipte. De Hoge Raad vond dat in de overwegingen van de economische politierechter besloten lag dat deze had vastgesteld dat de verdachte de maximaal te vergen zorg had betracht ter voorkoming van een hoger dan wettelijk toelaatbaar gehalte aan aflatoxine B1 in de verhandelde pinda's. Hieruit volgde dat de verdachte van het vastgestelde te hoge aflatoxinegehalte redelijkerwijze geen verwijt kon worden gemaakt. Mitsdien had de economische politierechter de verdachte moeten ontslaan van alle rechtsvervolging wegens afwezigheid van alle schuld (HR 2 februari 1993, NJ 1993, 476). Dit is de reden dat wij bovendien opteren voor het apart opnemen van de alom bekende avas. Overigens is de uitdrukking 'afwezigheid van *alle* schuld' niet geheel juist aangezien een zó vergaande eis in de praktijk niet wordt gesteld: een flintertje schuld mag bestaan zonder dat dit aan het met succes inroepen

van de schulduitsluitingsgrond in de weg staat. Zo had de importeur van de besmette pinda's kunnen afzien van het importeren van pinda's en was hij volstrekt zonder enige schuld geweest. Zover gaat de Hoge Raad echter niet. De Regering is het daarmee eens: het economisch verkeer in op zichzelf toegelaten goederen en diensten moet wel werkbaar blijven.

Tot slot moge vermeld worden dat alle strafuitsluitingsgronden in de tegenwoordige tijd zijn geformuleerd. Dit heeft geen inhoudelijke betekenis.

Voor voorbeelden van gedragingen waarop de strafuitsluitingsgronden betrekking hebben zij verwezen, naar het losbladige commentaar op het Wetboek van Strafrecht van Noyon/Langemeijer/Remmelink voortgezet door Fokkens en Machielse, en naar de handboeken van Hazewinkel-Suringa/Remmelink en De Hullu. Het zou het bestek van deze toelichting te buiten gaan al deze voorbeelden hier te incorporeren.

Artikel 104 (schending ambtsplicht)

Dit artikel is bijna gelijk geformuleerd aan artikel 44 NSr en artikel 46 NASr. De strafverhoging is echter beperkt tot de gevangenisstraf, omdat het in de praktijk toch hierom zal gaan en deze strafverhoging gelimiteerd is in artikel 13. Andere strafverhogingen zijn niet noodzakelijk en zouden bijzondere maxima doorkruisen: men denke bijvoorbeeld aan het maximaal aantal op te leggen uren voor taakstraffen, zoals opgenomen in artikel 43.

Artikelen 105 en 106 (algemene recidive bepalingen)

De voorgestelde algemene recidivebepalingen zijn in Nederland per 1 februari 2006 (Wet herijking strafmaxima, Kamerstukken II 28484) opgenomen en in plaats gesteld van de bijzondere recidivebepalingen uit titel XXXI van het tweede boek. Algemeen wordt aangenomen dat de bijzondere bepalingen te beperkte gelding hebben en bovendien te "verstopt" staan in het wetboek. Voorgesteld wordt dus dit Nederlandse voorbeeld hier te volgen. Door onze bepalingen van titel XXXI (oud) NASr een algemene strekking te geven wordt het mogelijk om altijd als er sprake is van recidive van een soortgelijk delict, een strafverhoging toe te passen van een derde. Artikel 13 is van toepassing. Ingevolge vaste rechtspraak van de Hoge Raad der Nederlanden moet deze recidive wel ten laste gelegd en bewezen worden.

Anders dan in Nederland wordt hier niet opgenomen de tekst 'onverminderd artikel 10' (het rechterlijk pardon, in dit voorstel opgenomen onder artikel 12). Als men in Nederland daarmee bedoelt te wijzen op de vrijheid van de rechter toch gebruik te maken van zijn mogelijkheid geen straf op te leggen, ondanks recidive, dan is deze bepaling overbodig. Als de bedoeling is aan te geven dat het rechterlijk pardon meetelt als recidivegeval, dan is

de tekst tegenstrijdig. Ook is anders dan in Nederland de tekst zo geformuleerd, dat de gestelde gevangenisstraf *wordt* verhoogd, in plaats van kan worden verhoogd. Of de rechter het verhoogde maximum in concreto toepast, is een tweede.

De verwijzing naar de hechtenis is geschrapt, aangezien in ons voorstel de hechtenis als hoofdstraf voor de misdrijven is geschrapt.

Om interpretatieverschillen te voorkomen wordt in artikel 106 vastgelegd welke delicten in elk geval als soortgelijk worden beschouwd. Daarbij is aangesloten bij de verzameling delicten, die thans in artikel 436 tot en met 438 (oud) NASr staan vermeld, te weten een eerste categorie van vermogens- en bedrogsdelicten, een tweede van veiligheids-, levens- of geweldsdelicten en een derde categorie van beledigingsdelicten. Uiteraard wordt voorgesteld met deze veralgemenisering en verhuizing van de recidivebepalingen de artikelen 438a en 438b (oud) NASr te schrappen.

Ter verdere toelichting zij het volgende vermeld. De voorgestelde aanpassing is ook gewenst uit oogpunt van signaalwerking.

Duidelijk wordt gemaakt dat recidive ter zake van soortgelijke misdrijven in zijn algemeenheid strafverhoging rechtvaardigt. De huidige ingewikkeld geformuleerde wettelijke recidiveregeling, waarvan de reikwijdte beperkt is, functioneert in dat opzicht niet optimaal.

De voorgestelde formulering impliceert een aantal aanpassingen ten opzichte van de bestaande wettelijke recidiveregeling. In de eerste plaats wordt de reikwijdte van de wettelijke strafverhogingsgrond uitgebreid tot alle soortgelijke misdrijven, ongeacht of deze zijn opgenomen in het Wetboek van Strafrecht dan wel in bijzondere wetten. De recidiveregeling krijgt zo een algemener karakter.

Het begrip 'soortgelijke misdrijven' is vergelijkbaar met het begrip 'soortgelijke feiten', dat ook thans reeds in het Wetboek van Strafrecht voorkomt. Gewezen kan worden op de artikelen 74 en 75 (artikel 38d en 38e NASr (oud)); bij de interpretatie van de voorgestelde recidiveregeling kan dan ook worden aangesloten bij de uitleg van bestaande begrippen. Door gebruik van het begrip 'soortgelijke misdrijven' komt in de artikelen 105 en 106 zelf duidelijk tot uitdrukking dat de daarin neergelegde recidiveregeling ziet op herhaling van misdrijven.

De bestaande recidiveregeling is in het voorgestelde artikel 106 NASr materieel in zoverre gehandhaafd, dat de misdrijven terzake waarvan een veroordeling in de huidige recidiveregeling tot een verhoging van het wettelijk strafmaximum aanleiding kan geven, ook in de nieuwe regeling als soortgelijk worden aangemerkt. Ter verduidelijking is tevens aangegeven dat misdrijven uit de Landsverordening verdovende middelen respectievelijk de Vuurwapenverordening 1930 en de Wapenverordening 1931 ook

als 'soortgelijk' aan elkaar worden aangemerkt. Toepassing van de wettelijke recidiveregeling is, zo blijkt uit de formulering van de voorgestelde artikelen 105 en 106, evenwel niet tot de in het voorgestelde artikel 106 omschreven categorieën beperkt. Een tweede voorgestelde aanpassing ligt daarin dat niet langer het ondergaan of kwijtgescholden zijn van (vrijheids)straf het wettelijke aanknopingspunt is, maar het in kracht van gewijsde gaan van de veroordeling daartoe. Ook in de huidige regeling kan het in kracht van gewijsde gaan van een veroordeling tot een gevangenisstraf die niet ten uitvoer is gelegd tot toepassing van de recidiveregeling aanleiding geven. Het geval waarin de opgelegde straf is kwijtgescholden alsmede het geval waarin het recht tot uitvoering van de straf nog niet is verjaard (maar de uitvoering nog niet heeft plaatsgevonden) worden daarin immers genoemd. Dat lijkt ook terecht: de definitieve rechterlijke veroordeling, niet de tenuitvoerlegging daarvan, roept de – met het oog op speciale preventie – verzwaarde strafbaarheid van de veroordeelde in het leven. In dit wetsvoorstel wordt dit uitgangspunt centraal gesteld, door in alle gevallen bij het in kracht van gewijsde gaan van de veroordeling aan te knopen. Op deze wijze is een eenduidig beginpunt aan te wijzen; dat komt ook de consistentie en de toegankelijkheid van de wettelijke recidiveregeling ten goede. Aansluiten bij het in kracht van gewijsde gaan van de veroordeling heeft ook een ander voordeel. Verzekerd is op deze wijze dat de recidiveregeling van toepassing is tijdens de tenuitvoerlegging van een opgelegde vrijheidsstraf. Ook een geweldsmisdrijf dat tegen een bewaker of een andere gedetineerde wordt gepleegd tijdens de tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf voor een eerder geweldsmisdrijf, komt derhalve onder de verzwaarde strafbaarheid te vallen, indien een soortgelijk delict de aanleiding tot de veroordeling vormde. De huidige recidiveregeling voorziet daar niet in, doordat in beginsel als beginpunt de voltooide executie van de vrijheidsstraf wordt gekozen. Tegelijkertijd kan het evenwel niet zo zijn dat de termijn gedurende welke de verzwaarde strafbaarheid geldt, tijdens de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf verstrijkt. De verzwaarde strafbaarheid dient na de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf voor elke veroordeelde nog een vaste periode van vijf jaar te duren. De tweede zin van het voorgestelde artikel 105 bewerkstelligt dit.

Het centraal stellen van het in kracht van gewijsde gaan van de veroordeling heeft ten slotte ook consequenties voor de gevallen waarin een geheel voorwaardelijke gevangenisstraf is opgelegd. Weliswaar kan ook thans een geheel voorwaardelijke gevangenisstraf tot toepassing van de wettelijke recidiveregeling aanleiding geven, bijvoorbeeld in het geval de tenuitvoerlegging van deze straf is gelast naar aanleiding van schending van de opgelegde voorwaarden, maar dit komt slechts in een minderheid van de gevallen voor, terwijl nu juist recidive na een voorwaardelijke veroordeling extra zwaar telt: de dader heeft de kans die de rechter hem bood niet gegrepen. In het onderhavige

voorstel blijft onveranderd dat elke gevangenisstraf, en derhalve ook elke geheel voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf, tot toepassing van de regeling aanleiding kan geven. Daarmee biedt de wet, in deze gevallen, twee wegen om het recidive-element in de strafoplegging te verdisconteren: toepassing van de recidiveregeling en de vordering tot tenuitvoerlegging van – een deel van – de voorwaardelijk opgelegde straf. Dat spoort met de omstandigheid dat zowel de wet als de strafrechter aan de eerdere vaststelling van een strafbaar feit gevolgen verbinden. Het recidive-element zal overigens in een deel van deze gevallen door een vordering tot tenuitvoerlegging van de voorwaardelijk opgelegde straf voldoende bij de strafoplegging voor het nieuwe feit tot uitdrukking kunnen worden gebracht.

Tot slot zij vermeld, dat men in Nederland op deze plaats per 1 april 2006 een extra artikel 44a NSr heeft ingevoerd over maximale strafvermindering van een derde na het maken van afspraken met getuigen (Stb. 2005, 254). Die afspraken kunnen in Nederland worden gemaakt op basis van een speciale regeling, uitgewerkt in het wetboek van strafvordering. Ons Wetboek van Strafvordering ontbeert echter deze regeling. Nu deze materie bovendien nog geheel niet is uitgekristalliseerd en het altijd voor de rechter mogelijk is bij de strafoplegging rekening te houden met het gedrag van de verdachten na het plegen van de hun verweten gedragingen, lijkt opname van een dergelijk stringent artikel thans niet opportuun. Reeds nu pleegt de rechter een coöperatieve houding van een verdachte, waardoor bijvoorbeeld een crimineel netwerk kan worden opgerold of de bewijsvoering tegen mededaders sterk wordt vergemakkelijkt, te belonen met strafvermindering.

Titel V Poging en voorbereiding.

Artikel 107 (poging)

Artikel 107 blijft in beginsel ongewijzigd ten opzichte van artikel 47 NASr (oud). De bijzondere strafmaat is bij poging tot een delict waar levenslang op staat nu bepaald op maximaal twintig jaar, zijnde tweederde van de dertig jaren, die bij een voltooid delict kunnen worden opgelegd (artikel 13, derde lid). De berisping is uit lid 4 verwijderd in verband met de invoering van titel X betreffende het jeugdstrafrecht.

Overigens is de opzet van deze titel aangepast aan het Nederlands model. De niet-strafbaarheid van de vrijwillige terugtred is, samen met die van de voorbereiding, opgenomen in artikel 110.

Artikel 108 (strafbare voorbereiding)

In overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) is onmiddellijk aansluitend op de

strafbaarstelling van poging tot misdrijf in artikel 108 ook de voorbereiding van een misdrijf strafbaar gesteld. De strafbaarstelling is beperkt tot de voorbereiding van een misdrijf waarop een gevangenisstraf van acht jaar of meer is gesteld. Het gaat bij de voorbereiding van misdrijven om gedrag dat aan het in de delictsomschrijving omschreven gedrag vooraf gaat. Strafbare voorbereiding bestaat dus uit geheel andere gedragingen dan de gedragingen van het voltooide delict.

Het gaat bij de voorbereiding van misdrijven om gedrag dat aan het in de delictsomschrijving omschreven gedrag vooraf gaat. Strafbare voorbereiding bestaat dus uit geheel andere gedragingen dan de gedragingen van het voltooide delict. Opmerking verdient dat de Hoge Raad (HR 17 februari 2004, NJ 2004, 400) eist dat het goed, dat voorhanden is, dient te strekken tot de voorbereiding van de bepaalde feiten, op het begaan waarvan verdachtes opzet was gericht. Uit het enkele bezit vloeit het opzet nog niet voort, zoals de annotator Reijntjes opmerkt. Zo gelezen is deze ruime strafbepaling enigszins ingeperkt.

In het oorspronkelijk voorgestelde nieuwe tweede lid was voorgesteld op te nemen, dat onder voorbereidingshandelingen in elk geval ook de financiering van terroristische misdrijven te beschouwen was. Naar onze mening verplicht artikel 2, vierde lid, van het internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme (New York, 9 dec. 1999) immers om dit financieren en ook de poging tot financiering van terroristische misdrijven strafbaar te stellen. Van dit plan kan worden afgezien, nu onder artikel 265a een apart strafbaar feit wordt opgenomen, dat oorspronkelijk is bedoeld voor deelneming aan terroristische trainingskampen, doch dat even zeer bruikbaar is voor het geval er sprake is van financiering van terrorisme. Poging tot financiering is daarmee eveneens direct strafbaar zonder nadere bepaling. Het tweede tot en met vierde lid van het voorgestelde artikel 108 zijn identiek aan het tweede tot en met vierde lid van artikel 46 NSr met één uitzondering: nu de levenslange gevangenisstraf in dit wetboek is gekoppeld aan een tijdelijke gevangenisstraf van dertig jaren en we als strafmaat voor de voorbereiding uitgaan van de helft van de gronddelicten, ligt het in de rede de straf voor voorbereiding van delicten waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld te stellen op maximaal vijftien jaren. Het oorspronkelijke tweede lid van artikel 108, zoals neergelegd in de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46), welke luidt: "in geval van terroristische misdrijven wordt onder voorbereiding tevens begrepen de financiering dan wel poging tot financiering van die misdrijven", is met de inwerkingtreding van artikel 265a komen te vervallen, aangezien de delictsomschrijving van het nieuw ingevoegde artikel 265a het in het oorspronkelijke artikel 108 lid 2 bepaalde omvat. Ingevolge het nieuwe artikel 265a is strafbaar gesteld het opzettelijk gelegenheid, middelen of

inlichtingen tot het plegen van een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf verschaffen of trachten te verschaffen, dan wel het zich kennis of vaardigheden daartoe verwerven of een ander bijbrengen.

Ingevolge het (nieuwe) tweede lid wordt het maximum van de hoofdstraffen op het misdrijf gesteld bij voorbereiding met de helft verminderd. Het nieuwe tweede lid is geïnspireerd door het tweede lid van artikel 46 van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht. De strafvermindering met de helft is hierbij ingegeven door de geringere "deuk" in de rechtsorde (Kamerstukken II 1990/91, 22 268, nr. 3, p. 19). Opgemerkt dient te worden dat voor de toepassing van dwangmiddelen de strafvermindering niet wordt toegepast ingevolge artikel 2 Wetboek van Strafvordering. In overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) zijn voorts het derde tot en met het vijfde lid door het Nederlandse artikel 46 geïnspireerd, waardoor het nieuwe artikel 108 in zijn geheel aansluit bij artikel 46 van het Nederlandse Wetboek van Strafrecht.

Artikel 109 (mislukte uitlokking)

Deze bepaling vervangt het oude artikel 140bis NASr (oud). Het verschil met vroeger is slechts dat er, in navolging van de Nederlandse tekst, geen sprake meer is van een afzonderlijk misdrijf, maar steeds van een onvolkomen vorm van misdrijf. Dit heeft gevolgen voor de strafmaat (in de toekomst wordt de strafmaat afgeleid van het hoofddelict) en voor de vervolgingsbeletselen, zoals bij klachtdelicten.

Artikel 110 (onvoltooid misdrijf)

In overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) is in artikel 110 ongewijzigd ten opzichte van bovengenoemde Landsverordening bepaald dat voorbereiding noch poging bestaat indien het misdrijf niet is voltooid ten gevolge van omstandigheden van de wil van de dader afhankelijk.

Titel VI Deelneming

Artikel 111 (medeplegen en uitlokken)

Zo wordt in artikel 111 het juridische begrip *doen plegen* geschrapt als aparte deelnemingsvorm. Nu het leerstuk van het functioneel daderschap algemeen is aanvaard, volgens welke daderschapsfiguur het irrelevant is of de feitelijke uitvoerder van het delict al dan niet zelf strafbaar is, is een aparte plaats voor *doen plegen* nauwelijks meer nodig. De functionele dader is een *pleger*, ook al verricht hij niet zelf de fysieke gedraging. Doen

plegen komt in het Duitse, Franse en Belgische recht niet voor. In Nederland heeft deze rechtsfiguur eerder voor moeilijkheden gezorgd dan dat zij moeilijkheden oploste. In het handboek van De Hullu, Materieel Strafrecht, 2^e druk, p. 467-468 wordt in overeenstemming met de jurisprudentiële ontwikkeling terecht geschreven dat voor doen plegen eigenlijk geen bestaansgrond meer over is. Door schrapping wordt het misverstand vermeden, dat indien het openbaar ministerie (vooral in fraudezaken gebeurt dat wel) "doen invullen" of vergelijkbare woorden gebruikt, men meent dat daarmee bedoeld wordt op de juridische constructie *doen plegen*. Kortom: er is geen behoefte meer aan en handhaving werkt zelfs misverstanden in de hand. Slechts op één onderdeel zal van de rechter enige creativiteit moeten worden verlangd, en dat is bij het zogenaamde kwaliteitsdelict, en wel wanneer de feitelijke uitvoerder wèl de wettelijk vereiste kwaliteit bezit, maar zelf niet strafbaar is. De rechter moet bereid gevonden worden om een functionele dader te zien in de persoon die heeft bewerkstelligd (of niet heeft voorkomen, terwijl hij dit wel in zijn macht had) dat een ander een strafbaar feit pleegt, dat deze persoon zelf niet kan plegen omdat hij de vereiste kwaliteit mist (die van ondernemer, ambtenaar, leverancier, importeur, etc.).

Voorts wordt voorgesteld bij de uitlokkingsmiddelen op te nemen: "of door een andere feitelijke". De middelen, die thans in de wet staan, voldoen niet meer. Met name in de moderne criminaliteit worden uitlokkingsmiddelen gebruikt, die nauwelijks kunnen worden omschreven, laat staan bewezen. Uitgangspunt blijft voor de deelnemingsvorm "uitlokking", dat het initiatief tot het misdrijf uitgaat van die uitlokker. Hij is degene, die de plannen bedenkt en anderen op pad stuurt. Een traditioneel voorbeeld is het inhuren van een moordenaar. Maar vaak zal de uitlokking op een verholen manier plaatsvinden. Men denke aan criminele organisaties, waarbinnen een van de leden een bepaald misdrijf pleegt, waarvan kan worden aangenomen dat dit 'in opdracht' wordt gepleegd, maar waar een thans in de wet opgenomen uitlokkingsmiddel feitelijk niet valt vast te stellen; bijvoorbeeld omdat niet kan worden bewezen dat er sprake is van concrete beloften. Vandaar dat hier wordt voorgesteld het begrip "een andere feitelijke" te introduceren. Het begrip "andere feitelijke" is niet nieuw. Het is bijvoorbeeld ook opgenomen in artikel 248 NASr (oud) (verkrachting). Met name omdat onder feitelijke ook iets stoffelijks, iets ontastbaars kan vallen, zoals een afhankelijkheidsrelatie, psychische druk of een (andere) bedreigende situatie, wordt de bewijslast voor het openbaar ministerie hierdoor verlicht. Het is overigens niet te bedoeling, dat ook zaken als een dreigende blik of een bars stemgeluid op zich al als een feitelijke wordt aangemerkt. Het gebruiken van digitale middelen zou eventueel onder deze nieuwe uitbreiding kunnen vallen.

Er is over gedacht de deelnemingsvorm 'uitlokking' geheel te laten vervallen, aangezien er een neiging in de jurisprudentie is om deze vorm op te doen gaan in het "gewone" ouderschap en wel als "medeplegen". De Hoge Raad heeft immers de fysieke aanwezigheidseis van alle medeplegers op de plaats van het delict inmiddels laten vallen, zodat initiatiefnemers, die vroeger zouden zijn berecht als uitlokkers tegenwoordig veelal kunnen worden geschaard onder "medeplegers". Omdat niet onomstotelijk vaststaat, dat deze jurisprudentie op elk denkbaar geval van "uitlokken" van toepassing is en met name niet in die gevallen, dat een uitlokker het delict geheel aan de uitgelokte overlaat, wordt hier niet voorgesteld het begrip in het geheel te schrappen. Bovendien is uitlokken een begrip dat ook in de volksmond niet heeft afgedaan.

Artikel 112 (medeplichtigen)

Deze bepaling is gelijk aan artikel 50 NASr (oud).

Artikel 113 (strafmaat medeplichtigheid)

Uitgangspunt voor de strafmaat blijft (ten opzichte van artikel 51 NASr (oud)) tweederde van het hoofdfeit. Net als in artikel 107, derde lid, wordt voorgesteld de maximumstraf voor medeplichtigheid aan delicten waarvoor levenslange gevangenisstraf kan worden opgelegd te bepalen op twintig jaren. Evenals in de vorige titel wordt voorgesteld in lid 3 de berisping te schrappen in verband met de introductie van het jeugdstrafrecht in titel X.

Artikel 114 (persoonlijke omstandigheden)

Deze bepaling is gelijk aan artikel 52 NASr (oud).

Artikel 115 (rechtspersonen)

Hier wordt een kleine tekstuele wijziging ten opzichte van artikel 53 NASr (oud) voorgesteld. In lid 3 is "enige andere vereniging" vervangen door "de rederij", gelijk aan artikel 51 NSr. (N.B. bij inwerkingtreding in Ndl van nieuw vennootschapsrecht (7, boek 13 BW) 28746, thans bij Eerste Kamer 18/08/2006, zal bij aparte thans nog onbekende invoeringswet artikel 51 NSr worden herzien, hetgeen hier overigens pas gevolgen heeft na inwerkingtreding van titel 7:13).

Voor de criteria voor strafbaarheid van rechtspersonen wordt nog verwezen naar HR 21 oktober 2003, NJ 2006, 328.

In Nederland is aanhangig een initiatiefwetsontwerp 30538 betreffende de strafbaarheid van de publiekrechtelijke rechtspersoon. Alvorens hierover een standpunt in te nemen wachten we de Nederlandse discussie af.

Artikel 116 (medeplichtigheid aan overtreding)

Deze bepaling blijft onveranderd ten opzichte van artikel 54 NASr (oud) en 52 NSr.

Artikelen 117 en 118 (niet vervolgbaarheid tussenpersonen)

De artikelen 55 en 56 NASr (oud) worden nagenoeg ongewijzigd voorgesteld in de artikelen 117 en 118.

Artikel 119 (tussenpersoon telecommunicatiedienst)

Dat artikel wordt hier opgenomen in navolging van artikel 54a NSr dat per 30 juni 2004 in Nederland is opgenomen bij de Aanpassingswet richtlijn inzake elektronische handel (Stb. 2004, 210).

Titel VII Samenloop

De samenloopbepalingen zijn geheel herschreven en dus belangrijk verschillend aan de artikelen 57 tot en met 65 NASr (oud) en 55 tot en met 63 NSr. Vooropgesteld wordt dat de veranderingen zijn ingegeven door het verlangen om de jurisprudentie meer in de landsverordening tot uitdrukking te brengen, waardoor deze leesbaarder wordt voor de gebruikers.

Artikel 120 (hoofdregel)

Het huidige artikel 57 NASr (oud) wordt gesplitst in twee artikelen, waarbij in artikel 120 begonnen wordt met het huidige tweede lid, waarin de hoofdregel wordt vermeld betreffende de *algemene en bijzondere* bepalingen. Deze regel beoogt geen verandering te brengen in de huidige jurisprudentie over de logische en systematische of juridische specialis. Voor de duidelijkheid wordt in de wettekst vermeld dat de regeling zowel geldt voor de toepassing van de wet(stekst) als voor de toepassing van de straf(maat).

Artikel 121 (eendaadse samenloop)

In dit artikel 121 wordt *eendaadse samenloop* ook als zodanig benoemd. De regel blijft gelijk aan die van de artikelen 57, eerste lid, NASr (oud) en 55, eerste lid, NSr.

Ter verduidelijking staat in de wettekst vermeld, dat het hier gaat over strafbepalingen met *gelijke* strekking. Ter wille van de leesbaarheid wordt volstaan met het noemen van deze in het oog springende en belangrijkste voorwaarde, voor het overige geldt ook hier dat de jurisprudentie in stand blijft.

Artikel 122 (voortgezette handeling)

Deze bepaling is gelijk gebleven aan de artikelen 53 NASr (oud) en 56 NSr. Het tweede lid van de huidige tekst kan als zijnde te specifiek worden gemist.

Artikel 122a

Aanvankelijk was afgezien van het opnemen op deze plaats van de inhoud van artikel 63 Sr(oud), aangezien die inhoud erg voor de hand ligt. Ter voorkoming van misverstanden is echter alsnog besloten die tekst te handhaven in het onderhavige artikel.

Artikel 123 (meerdaadse samenloop)

In artikel 123 komt de meerdaadse samenloop van misdrijven aan de orde, waarin alle mogelijke straffen en maatregelen aan de orde komen en derhalve de artikelen 59, 60 en 62 NASr (oud) en 57, 58, 60 en 60a NSr worden geïncorporeerd. In de eerste plaats verdient vermelding dat de wettekst de aanduiding 'meerdaadse samenloop' bevat en dat wordt vermeld dat hier sprake dient te zijn van een *onderscheiden* strekking. Natuurlijk blijft ook hier de bestaande jurisprudentie van kracht.

Onder (a) wordt de regel van artikel 59, tweede lid, NASr (oud) en 57, tweede lid, NSr inhoudelijk overgenomen: de vrijheidsstraf wordt als één straf opgelegd met een maximum van een derde boven het wettelijk maximum. Nu op alle misdrijven in dit wetboek slechts gevangenisstraf kan worden opgelegd als vrijheidsstraf (en geen hechtenis, welke straf is voorbehouden aan overtredingen) is uiteraard overwogen om dit ook in de wettekst hier tot uitdrukking te brengen. Toch is daarvan afgezien, aangezien deze bepalingen voor overtredingen in artikel 125 zo veel mogelijk van overeenkomstig van toepassing zijn verklaard.

Onder (b) de regeling betreffende de taakstraf, die tot nu toe niet expliciet in de wet werd verwoord: ook bij meerdaadse samenloop is het maximum van artikel 43, tweede lid, van toepassing om te veel opeenstapeling van taakstraffen te voorkomen. Een situatie als in HR 28 november 2006, LJN AY8324, waarin een taakstraf werd opgelegd van in totaal 360 uren, zal zich hier in de toekomst niet kunnen voordoen.

Onder (c) de codificatie van de impliciet in de huidige Nederlandse tekst geregelde onbeperkte cumulatie van geldboetes. Dit is wel een verandering ten opzichte van de huidige wettekst, aangezien artikel 59 NASr (oud) ook bindt aan een maximum van een derde boven het zwaarste maximumbedrag.

De onderdelen (d) en (e) gaan over de ontzetting van de rechten. De regel is thans geformuleerd in artikel 62 NASr (oud) en ook in artikel 60 NSr. Met betrekking tot de duur wordt geen ander regiem dan dat van artikel 64 voorgesteld.

Onderdeel (f) regelt de bijkomende straf van verbeurdverklaring: de situatie blijft zoals die is (artikel 62 NASr (oud) en 60 NSr).

In de onderdelen g en h wordt de strafoplegger er aan herinnerd, dat de algemene bepalingen ten aanzien van die onderwerpen eveneens gelden voor een samenloopsituatie. Onderdeel (i) was (deels) geregeld in artikel 62 NASr (oud) en 60/60a NSr. Hier worden alle vormen van mogelijke vervangende hechtenis bedoeld.

Artikel 124 (levenslang)

Dit artikel is een weerslag van de artikelen 61 NASr (oud) en 59 NSr.

Artikel 125 (overtredingen)

Dit artikel verwijst naar de vorige bepalingen, die zoveel mogelijk van toepassing zijn. Het lijkt niet nodig een dergelijke regeling

geheel uit te schrijven. Slechts voor de geldboete geldt een kleine afwijking: indien gewenst, kunnen de verschillende geldboetes apart voor elke overtreding worden opgelegd, zodat (vooral bij verkeersovertredingen) duidelijk zichtbaar is welke boete voor welke overtreding is opgelegd. Bij het cumuleren van gevangenisstraf met hechtenis zullen die straffen uit hun aard ook apart worden opgelegd. Wel wordt voor meerdere feiten – indien van toepassing – één hechtenis straf bepaald.

Artikel 126 (samenloop met vroeger feit)

Dit artikel is anders geformuleerd. Het artikel blijft, net als artikel 63 NSr en 65 NASr (oud) tot uitdrukking brengen dat de regeling van samenloop ook geldt als de zaken niet gelijktijdig, doch separaat van elkaar worden aangebracht, terwijl wel gelijktijdig had gekund. Uitgangspunt is, dat alle op de dag van de veroordeling gepleegde en nog niet berechte strafbare feiten onder de samenloopregeling vallen. Om te voorkomen dat dit uitgangspunt kan worden omzeild door het apart aanbrengen en berechten van de strafbare feiten, is dit in de wet opgenomen. Over de nieuwe formulering kan voorts het volgende worden vermeld. Volgens HR 19 april 2005, NJ 2006, 10 (herhaald in HR 29 november 2005, NJ 2006, 176) dient bij toepassing van artikel 63 NSr te worden nagegaan wat de maximale op te leggen gevangenisstraf zou zijn geweest indien alle feiten gevoegd zouden zijn behandeld. Vervolgens mag geen hogere straf worden opgelegd dan overeenkomt met dat maximum, verminderd met de door de eerste rechter opgelegde straf. De strekking van dit artikel is immers het maximum van de gevangenisstraf die de tweede rechter kan opleggen te *beperken* en niet dat die tweede rechter in het gegeven geval een hogere straf zou kunnen opleggen dan overeenkomt met het strafmaximum van het feit dat onderwerp is van de tweede berechting.

Het eerstgenoemde arrest betreft een situatie waarin de eerste rechter een feit berechtte, waarvoor levenslange gevangenisstraf kon worden, maar in casu niet werd opgelegd. Vervolgens berechtte de tweede rechter later feiten waarop géén levenslange gevangenisstraf was gesteld. Deze feitenrechter oordeelde dat hij in beginsel wel alsnog deze levenslange straf kon opleggen. De Hoge Raad verwierp deze mogelijkheid. De gedachten van de Hoge Raad zijn verwoord in de nieuwe wettekst.

Om een ongewenste consequentie te vermijden, is het huidige tweede lid van artikel 65 NASr (oud) gehandhaafd in het derde lid van artikel 126, zij het dat het opleggen van deze levenslange gevangenisstraf niet meer imperatief is geformuleerd, aangezien dit een formule is die het wetboek in het geheel niet kent: de rechter wordt de vrijheid gelaten om binnen de aangegeven strafmaxima na afweging van alle belangen tot de oplegging van een passende straf te komen. Bovendien zijn er tegenwoordig veel feiten, die bedreigd worden met levenslange gevangenisstraf (men denke alleen al aan alle drugsdelicten) en is er veel te weinig

gevangenis­capaciteit om al zulke straffen te executeren. De huidige imperatieve straf wordt door de rechterlijke macht dan ook (begrijpelijk) niet opgelegd.

Het vierde lid is ingevoerd omdat tijdelijke gevangenisstraffen normaliter aansluitend aan elkaar ten uitvoer worden gelegd, waarbij het maximum door de toepasselijke samenloopbepaling wordt gedictieerd. Dit is bij samenloop van tijdelijke en levenslange gevangenisstraf niet mogelijk. Vandaar dat in afwijking van het vaste stelsel op dit punt wordt bepaald, dat de tijdelijke gevangenisstraf na het onherroepelijk worden van een levenslange gevangenisstraf vervalt, analoog aan artikel 96 (dubbele tbs). Na een eventuele herziening herleeft de vervallen straf uiteraard.

Tot slot nog dit: in artikel 62, aanhef en sub c en artikel 64, tweede lid, NASr (oud) wordt nog gesproken van voorzieningen in de opvoeding. Door de introductie van een apart jeugdstrafrecht (titel X) komt dit te vervallen.

Titel VIII De klacht

De regeling wijkt enigszins af van de huidige artikelen 66 tot en met 69 NASr (oud).

Artikel 127 en 128 (gerechtigd tot klacht)

Met betrekking tot het indienen van een klacht bij misdrijven die alleen op klacht vervolgbaar zijn, wordt de Nederlandse regeling, die reeds is aangepast na de veroordeling van Nederland in de zaak X en Y tegen Nederland (EHRM 26 maart 1985, NJ 1985, 525) overgenomen. De wettelijk vertegenwoordiger mag een klacht indienen indien het slachtoffer lijdt aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens dat hij niet in staat is te beoordelen of zijn belang gediend is met een klacht.

In de uitgebreide regeling van artikel 128 wordt voorgesteld in het derde lid de bijzondere curator (als bedoeld in artikel 1:250 BW), genoemd in artikel 66 NASr, niet te laten staan. In Nederland wordt deze curator niet genoemd in artikel 65 NSr. De bijzondere curator kan eveneens als wettelijke vertegenwoordiger worden aangemerkt. Tevens wordt naast 'echtgenoot' het begrip 'levensgezel' geïntroduceerd, welk begrip in artikel 209 wordt gedefinieerd als degene met wie met duurzaam samenleeft.

Artikel 129 (indiening)

Een afwijking in artikel 129 is dat anders dan artikel 68 NASr (oud) met betrekking tot de termijn geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen personen die wel en personen, die niet in de Nederlandse Antillen verblijven. Aangezien de klacht ook schriftelijk kan geschieden (artikel 202 Wetboek van Strafvordering) is voor dat onderscheid geen aanleiding meer.

Artikel 130 (intrekking)

De bezinningstermijn van de klacht van een maand, genoemd in artikel 69 NASr (oud) is teruggebracht tot acht dagen. Uiteraard staat het de officier van justitie vrij om toch waarde te hechten aan een te late intrekking van een klacht, maar hij is daartoe niet verplicht.

Bedacht dient te worden, dat de klacht niet langer een voorwaarde voor de vervolging van zedendelicten zal zijn (vgl. in Nederland de wet van 13 juli 2002, partiële wijziging zedelijkheidswetgeving, Stb. 2002, 388). De klacht heeft daarmee sterk aan belang ingeboet, zij het dat daarvoor in de plaats een hoorplicht voor de officier van justitie in de plaats is gekomen (zie bijv. artikel 410). De klacht is nu nog vereist bij belediging (titel XV), schending van geheimen (artikel 439 en 440), schaking (artikel 454), dwang met smaadschrift (artikel 460), belaging (artikel 463), vermogensdelicten gepleegd door bepaalde personen (artikel 498, 501, 507, 529, 536 en 545) en nog apart in het algemeen bij de afdreiging (artikel 500). Tot slot zij nog gewezen op de strafbaarheid van de uitgever of drukker in bepaalde gevallen (artikel 609).

Titel IX Verval van het recht tot strafvordering en van de straf

Artikelen 131 tot en met 136 (verjaring)

Ook hier is als voorbeeld genomen de geldende tekst in Nederland. Deswege is in artikel 131 een nieuw derde lid ingevoegd. Overigens is in verband met de staatkundige hervormingen in het Caribische gebied in dit artikel gekozen voor de term 'Koninkrijk' in plaats van het benoemen van alle onderdelen van het Rijk.

Artikel 133 (termijnen)

De veranderingen ten opzichte van artikel 72 NASr (oud) zijn hoofdzakelijk het gevolg van de opheffing van de verjaringstermijn bij delicten waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld. Tevens is de termijn voor delicten waarop gevangenisstraf staat van meer dan tien jaren verhoogd van vijftien naar twintig jaren. De redenen van deze verlengingen staan uitgebreid verwoord in de gewijzigde memorie van toelichting op het destijds aanhangige wetsontwerp in Nederland (Wet opheffing verjaringstermijn bij zeer ernstige delicten, Stb. 2005, 595, Kamerstukken II, 28 495, nr. 7). Kort gezegd is de verlenging geïnspireerd door de veranderde tijdgeest en de opkomst van de mogelijkheden om door DNA-bewijs ook nog na vele jaren misdrijven op te lossen.

In Nederland is bij de Wet OM-afdoening (Wet van 7 juli 2006, Stb. 2006, 330) de verjaring van overtredingen in artikel 70 NSr op drie jaren gesteld. Voornamelijk met het oog op de termijn van de

mogelijke stuiting (zie tweede volzin van het tweede lid van artikel 135, zie hieronder) wordt voorgesteld deze termijn over te nemen. Het derde lid van artikel 72 NASr (oud) is geschrapt in verband met de invoering van een apart jeugdstrafrecht in titel X.

Artikel 134 (aanvang termijnen)

Dit artikel is net zo uitgebreid als in Nederland. Toegevoegd zijn speciale bepalingen voor milieudelicten en voor zedendelicten gepleegd ten aanzien van minderjarigen. De omschrijving van de ingangsdag van de verjaring van overtredingen gepleegd door een ambtenaar van de burgerlijke stand is vereenvoudigd gesteld op de dag van de eventuele aangifte.

Artikel 135 (stuiting)

De persoonlijke werking van de stuiting van de verjaring in artikel 74 NASr (oud) is omgezet in een meer zakelijke werking. De verandering beoogt elke vervolgingsdaad, al dan niet gericht tegen een bekende verdachte, effect te laten sorteren jegens alle bij het delict betrokken (toekomstige) verdachten, waaronder ook – al dan niet onbekende – medeplegers of medeplichtigen. Op deze wijze kunnen actief vervolgende ambtenaren de verjaring stuiten. Dit levert geen misbruik van procesrecht op (HR 4 oktober 2005, JOL 2005, 560). Om deze mogelijkheid in tijd enigszins in te perken is in het tweede lid een maximum opgenomen. Inmiddels is in de Nederlandse tekst opgenomen de maximale stuiting van overtredingen niet slechts te verdubbelen (waardoor het maximum op zes jaren wordt gesteld), doch in artikel 72, tweede lid, NSr te stellen op tien jaren (Wet van 5 juli 2006 tot verlenging verjaring inzake overtredingen na stuiting, Stb. 2006, 310). Deze verdere uitbreiding lijkt hier in deze vorm onnodig, onder meer door het ontbreken van de modaliteit van het vragen van een prejudiciële beslissing aan een ander Hof. De situatie van HR 30 mei 2006, NJ 2006, 366 kan zich hier derhalve niet voordoen. Wel menen wij de tijdsduur die met een cassatieberoep is gemoeid niet te moeten meetellen bij de verjaringstermijn. Overtredingen willen nog wel eens een verrassende rechtsvraag opleveren, zodat het goed is dat de cassatierechter zich uitspreekt (art. 427, tweede lid Sv jo artikel 1 cassatieregeling).

Tot slot is het van belang hier apart te vermelden dat de feiten die ten tijde van de inwerkingtreding van deze wet reeds zijn verjaard, ook daadwerkelijk verjaard blijven. In andere gevallen gaan de nieuwe bepalingen onmiddellijk rechtskracht krijgen.

Artikelen 137 tot en met 140 (transactie)

De transactiebevoegdheden zijn in het onderhavige voorstel aanzienlijk uitgebreid. Op basis van het huidige Wetboek van Strafrecht is slechts een transactievoorstel mogelijk bij overtredingen. Het Wetboek van Strafvordering geeft in artikel 208 wel een aanknopingspunt om te seponeren onder te stellen voorwaarden, doch die voorwaarden zijn niet nader gespecificeerd.

Het nieuwe artikel geeft het openbaar ministerie het recht een transactie met een verdachte aan te gaan voor alle misdrijven en overtredingen. In Nederland is een algemene beperking opgenomen tot misdrijven waarop zes jaar of minder is gesteld (artikel 74 NSr, dat na de inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening - Stb. 2006, 330 - inhoudelijk wordt opgevolgd door artikel 257a van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering). Deze beperking wordt hier in die zin genuanceerd, dat het ook mogelijk is om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, misdrijven, aan te wijzen uit de Opiumlandsverordening (waar de maximumstraf thans ongedifferentieerd is gesteld op levenslang).

De te stellen voorwaarden zijn het betalen van een geldbedrag, afstand doen van in beslag genomen voorwerpen, uitlevering of overdracht van voorwerpen, vergoeding van de veroorzaakte schade of het verrichten van een werkstraf. Naar aanleiding van de suggestie van prof. J. Reijntjes, gedaan in zijn noot onder HR 13 mei 2005, NJ 2005, 414 wordt ook als mogelijke voorwaarde ingevoegd de instemming met een publicatie van de transactieovereenkomst tussen verdachte en het openbaar ministerie: een dergelijke bepaling voorkomt moeilijkheden achteraf indien het openbaar ministerie het noodzakelijk acht de transactie te publiceren en de verdachte zich daartegen zou willen verzetten. De OM-transactie zal overigens in nadere details kunnen worden geregeld in een landsbesluit, houdende algemene maatregelen. De mogelijkheid om ook in jeugdzaken te transigeren (artikel 74, laatste twee alinea's NASr (oud)) wordt apart in titel X geregeld.

In Nederland heeft het openbaar ministerie inmiddels verdergaande bevoegdheden om zelfstandig straffen uit te delen door middel van een zogenaamde strafbeschikking. Indien de verdachte dan niet akkoord wil gaan, dient hij zich actief te verzetten (Wet OM-afdoening, Stb. 2006, 330). Besloten is deze vergaande maatregelen vooralsnog hier niet voor te stellen. Weliswaar is een in Nederland aangevoerd argument (de overbelasting van de zittende magistratuur) tot op zekere hoogte ook geldig in de Nederlandse Antillen, maar naar het oordeel van de Regering moet dan eerder gezocht worden naar een oplossing in de personele sfeer en niet in de structuur van het strafproces met de daarbij behorende principiële verdeling van bevoegdheden, waarbij bestraffing van strafbare feiten in beginsel een rechterlijke taak is en niet een taak van het openbaar ministerie.

Een extra complicatie is de meer nadrukkelijke plaats die we willen geven aan het slachtoffer in het strafproces, net zoals in artikel 74b NSr. Om te voorkomen, dat het openbaar ministerie een zaak zou transigeren zonder rekening te houden met de belangen van het slachtoffer is artikel 137, derde lid, opgenomen. Overigens is met opzet niet vermeld dat die mededeling *schriftelijk* dient te geschieden. Het slachtoffer kan na ontvangst van de mededeling desgewenst gebruik maken van de klachtbevoegdheid omschreven

in artikel 25 Wetboek van Strafvordering. Beveelt het Hof inderdaad alsnog de vervolging, dan herleeft die vervolgingsmogelijkheid inderdaad ingevolge artikel 139 ondanks het feit, dat aan de gestelde voorwaarden was voldaan.

Als afgeleide van de transactiebevoegdheid van het openbaar ministerie wordt in artikel 140 voorgesteld om ook – zoals in Nederland in artikel 74c NSr (oud) aan nader bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aan te wijzen opsporingsambtenaren de bevoegdheid te geven om in speciaal daartoe aan te wijzen (geringe) gevallen transacties met de verdachte aan te gaan. Van deze bevoegdheid zal prudent en stapsgewijs gebruik worden gemaakt. Uiteraard zal de opsporingsambtenaar de door het openbaar ministerie vastgestelde tarieven hanteren. Ter voorkoming van misverstanden zullen de bedragen niet door de ambtenaar zelf ter plekke kunnen worden geïncasseerd. Daartoe zal tevens een landsbesluit, houdende algemene maatregelen, moeten worden opgesteld. Ten slotte wordt erop gewezen dat de regeling betreffende de transactiebevoegdheid in handen van het OM en de politie geen afbreuk doet aan artikel 101 van de Staatsregeling (“Geen vervolging tot straf kan plaats hebben dan voor de rechter, bij landsverordening aangewezen, en op de wijze, bij landsverordening bepaald.”). Enerzijds impliceert de keus van de overtreder om in te gaan op de transactie dat een vervolging juist wordt voorkómen; anderzijds kan erop gewezen worden dat de overtreder niet verplicht is om in te gaan op een aanbod tot transactie. Indien hij dat wenst kan hij te allen tijde de transactie weigeren, waarna de zaak alsnog aan de rechter kan worden voorgelegd.

Verdere artikelen betreffende het verval van strafvordering

Artikel 141 (overlijden)

Deze bepaling heeft een redactionele wijziging ondergaan. Opgenomen wordt tevens de schadevergoedingsmaatregel in het belang van de slachtoffers van het delict. Daarnaast wordt de mogelijkheid toegevoegd de maatregel van onttrekking aan het verkeer van in beslag genomen voorwerpen uit te voeren na overlijden van de veroordeelde. Het betreft hier immers een maatregel die beoogt verboden voorwerpen, zoals (vuur)wapens uit het maatschappelijk verkeer te halen. Dit belang vervalt niet met het overlijden van de veroordeelde.

Artikel 142 (executieverjaring)

Dit belang van onttrekking vervalt ook niet door verjaring, vandaar dat deze uitzondering (voor gevaarlijke voorwerpen) wordt herhaald.

In artikel 142 is het derde lid van artikel 78 NASr (oud) niet opgenomen vanwege de opneming van een apart jeugdstrafrecht in de volgende titel.

Artikel 143 (termijnen executieverjaring)

Om dezelfde reden als vermeld onder artikel 142 is in artikel 143 het oude vierde lid van artikel 79 NASr (oud) niet opgenomen. Er is een nieuw lid voor in de plaats gekomen, net als in artikel 76a NSr in verband met de ruimere mogelijkheden om geldboetes te voldoen en de normaliter korte verjaringstermijn bij overtredingen. Overigens is het tweede lid aangepast aan de Nederlandse wet 29 413 (Stb. 2005, 194/300).

Artikel 79bis NASr is weer vervallen vanwege de invoering van een apart jeugdstrafrecht.

Artikel 144 (overdracht strafvervolgning)

In dit artikel is in navolging van artikel 77 NSr een bepaling opgenomen dat het recht tot strafvordering ook vervalt na overdracht van de strafvervolgning aan een andere staat. Zodra de Nederlandse Antillen dergelijke verdragsverplichtingen aangaan, heeft dit artikel ook praktische betekenis.

Titel X Bijzondere bepalingen voor jeugdige personen

Het jeugdstrafrecht wordt in zijn geheel herzien. De Nederlandse regeling is als uitgangspunt genomen en aangepast aan de Nederlands Antilliaanse samenleving en hier levende verlangens. Deze nieuwe regeling vergroot de mogelijkheden om strafbare gedragingen gepleegd door jeugdigen aan te pakken en te bestraffen aanzienlijk. Overigens wordt het Verdrag inzake de rechten van het kind daarbij uiteraard gerespecteerd. De algemene beginselen die aan het Wetboek van Strafrecht ten grondslag liggen, gelden onverminderd voor de categorie jeugdigen.

Anders dan in Nederland schrijft onze wet niet een behandeling voor door een specialistische Kinderrechter. Bij de behandeling van een vernieuwd Wetboek van Strafvordering zal worden gezien of daaraan ook in de praktijk behoefte bestaat.

De benedengrens blijft vast op twaalf jaren. Voor feiten begaan vóór het bereiken van die leeftijd, kan de betrokkene niet vervolgd en dus ook niet bestraft worden (artikel 477 NASv). De bovengrens is flexibeler: ligt die grens voor de doorsnee-gevallen op achttien jaar, in bijzondere gevallen kunnen, net als thans in artikel 41 septies, vijfde lid, NASr (oud), bij zestien- en zeventienjarigen volwassenensancties worden opgelegd.

De in deze nieuwe titel opgenomen bepalingen voorzien in hoofdzaak in enkele specifieke straffen voor jeugdige personen alsmede in een aantal voorschriften omtrent de wijze van tenuitvoerlegging daarvan.

In het huidige systeem (artikelen 40 tot en met 41 decies NASr (oud)) is er slechts een aantal mogelijkheden. Een persoon die

tijdens de uitspraak van het eindvonnis in eerste aanleg de leeftijd van achttien jaren nog niet had bereikt, kon bij veroordeling slechts worden gestraft met een geldboete of berisping als hoofdstraf of verbeurdverklaring als bijkomende straf (artikel 9, lid 2 jo. 41 septies, eerste lid, NASr (oud)). Daarnaast bestonden de mogelijkheden van artikel 40 NASr (oud) (het teruggeven van de minderjarige aan de ouders of voogd) en 41 NASr (oud) (de terbeschikkingstelling van de regering). Van de uitgebreide mogelijkheden van artikel 41 ter NASr (oud) werd in de praktijk geen of nauwelijks gebruik gemaakt in verband met de executiemoeilijkheden met betrekking tot de terbeschikkingstelling.

Hiermede wordt een tere snaar geraakt. De regering realiseert zich dat met de introductie van de nieuwe jeugdstraffen ook de executiemogelijkheden dienen te worden aangepast. In dit verband kan worden gewezen op Recommendation (2006)² van de Raad van Ministers van de Raad van Europa inhoudende European Prison Rules. In het verleden hebben velen in onze samenleving (bijvoorbeeld de procureur-generaal tijdens de jaarlijkse installatiezitting van nieuwe rechters in 2004) aangegeven dat de huidige situatie onhoudbaar is en niet in het belang is van de Antilliaanse jeugd.

In het nieuwe systeem zijn meerdere sancties mogelijk. Geheel *nieuw* is de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (de zogenaamde pij-maatregel, artikel 162). Deze maatregel vervangt de terbeschikkingstelling van de regering voor jeugdigen. Ook de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige is nieuw (165) en geeft de rechter mogelijkheden om individuele en diverse eisen te stellen aan een gestrafte minderjarige en kan mitsdien werken als een alternatief voor een verdergaande pij-maatregel.

De zwaarste straf is jeugddetentie voor de duur van vierentwintig maanden en in zware gevallen van vier jaren (artikel 153). Deze straf kan worden opgelegd aan zestien- en zeventienjarigen alsmede – maar dan met toepassing van artikel 147 – aan meerderjarigen die ten tijde van het begaan van het strafbare feit nog geen eenentwintig zijn. De geldboete bedraagt ten hoogste NAF 5.000 (artikel 156). Het voorgaande neemt niet weg dat ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van zestien jaren maar nog niet die van achttien jaren heeft bereikt, de rechter in uitzonderlijke gevallen kan beslissen het jeugdstrafrecht buiten toepassing te laten en recht te doen overeenkomstig het volwassenenstrafrecht indien hij daartoe grond vindt in de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan (artikel 146).

De Regering heeft, mede naar aanleiding van het advies van de Raad van Advies nadrukkelijk overwogen of de mogelijkheid om

volwassenenstrafrecht toe te passen op 16- en 17-jarigen moeten worden gehandhaafd. De Regering heeft gemeente genoemde mogelijkheid te handhaven. Daarbij is overwogen dat, zoals ook de Raad van Advies vaststelt, dat in het ontwerp bepalingen zijn opgenomen die mede zijn bedoeld om te voorkómen dat de rechter zich gedwongen voelt het volwassenenstrafrecht toe te passen. Gewezen kan worden op de artikelen 153 (het opnemen van de mogelijkheid om in zeer ernstige gevallen vier jaren gevangenisstraf op te leggen) en 163, vijfde lid, (het mogelijk maken om de zogenaamde PIJ-maatregel om te zetten in een tbs voor volwassenen). Hoezeer de Regering het in algemeenheid met de Raad van oordeel is, dat het toepassen van het volwassenenstrafrecht voor minderjarigen minder gewenst is, wil zij toch graag de mogelijkheid openhouden om in specifieke gevallen de rechter de mogelijkheid te geven van de algemene regel af te wijken. Daarbij speelt een rol, dat deze bepaling ook in Aruba en in Nederland geldt. Overigens zal het advies van de Raad om een bepaling op te nemen dat de rechter het toepassen van volwassenenstrafrecht uitdrukkelijk moet motiveren, worden meegenomen bij de herziening van het Wetboek van Strafvordering.

Alle straffen en maatregelen kunnen afzonderlijk en in onderlinge combinatie worden opgelegd. De rechter wordt de mogelijkheid geboden een zo passend mogelijk arsenaal op te leggen, toegesneden op de individuele minderjarige (artikel 151).

Een gemeenschappelijk kenmerk van de hoofdstraffen voor jeugdigen is dat ze beduidend lichter zijn dan de straffen voor 'volwassenen'. Daar komt nog bij, dat het gestelde maximum ook niet kan worden overschreden in geval van meerdaadse samenloop (artikel 176, lid 2). Ook in geval van recidive is geen strafverhoging mogelijk.

Artikelgewijs commentaar

Artikel 145 (hoofdregel)

In het Nederlands wetboek is een andere benadering gekozen. Daar is in artikel 77a aangegeven dat een aantal bepalingen uit het algemene deel niet van toepassing zijn: in de plaats daarvan treden de bijzondere bepalingen voor jeugdige personen. Die benadering noopt tot interpretatiemogelijkheden en fouten. Zo levert M.J.M. Verpalen in Cleiren & Nijboer, Tekst en Commentaar Strafrecht terechte kritiek op de Nederlandse variant. Om dergelijke discussies te voorkomen, wordt hier voorgesteld eenvoudig te vermelden dat al het voorgaande ook in het jeugdstrafrecht van toepassing is, voorzover er in deze speciale titel niet van wordt afgeweken.

Artikel 146 (toepassing volwassenenstrafrecht)

In deze bepaling worden in tegenstelling tot de oude bepaling (artikel 41 septies, vijfde lid, NASr (oud) drie limitatieve en (anders dan in artikel 77b NSr) *cumulatieve* gronden opgesomd op basis waarvan de rechter zijn beslissing moet baseren om in een bepaald geval het volwassenenstrafrecht toe te passen op degene die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van zestien jaren maar nog niet die van achttien jaren heeft bereikt. Dat zijn de ernst van het feit, de persoonlijkheid van de dader *en* de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Het kan op deze plaats geen kwaad vast te stellen dat de rechter volgens artikel 3 van het Verdrag inzake de rechten van het kind de plicht heeft prioriteit te geven aan het belang van het kind. De rechter mag de reden voor toepassing van een sanctie voor volwassenen niet stilzwijgend aanwezig achten, maar dient deze als bepalend voor de straf of maatregel in zijn vonnis op te nemen. Is eenmaal gekozen voor een volwassenen aanpak, dan is evenwel het opleggen van een levenslange gevangenisstraf voor deze groep jeugdigen toch uitgesloten.

Artikel 147 (kinderstrafrecht)

Dit artikel is de tegenhanger van het voorgaande artikel. De rechter kan ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van het delict de leeftijd van achttien jaren doch nog niet die van eenentwintig jaren heeft bereikt het jeugdstrafrecht toepassen indien hij daartoe grond vindt in de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan. De mogelijkheid (en geen verplichting, zoals in artikel 77c NSr) is er wel om de uitvoering van de minderjarigenmaatregel plaatsing in een inrichting voor minderjarigen te doen plaatsvinden in een volwasseneninrichting.

Artikel 148 (verjaring)

Bij minderjarigen hoort een andere, geringere verjaringstermijn dan bij volwassenen. Ten opzichte van de huidige termijnen is echter, net zoals in Nederland, sprake van een verlenging. Bij de zwaarste delicten is de verjaringperiode gesteld op twintig jaren. De rechter zal in een voorkomend geval uiteraard rekening houden met het feit, dat een inmiddels (wellicht reeds lang) meerderjarige het betreffende feit lang geleden en tijdens diens minderjarigheid heeft gepleegd. Anders dan in Nederland wordt de uitzondering voorzeden delicten in het tweede lid niet overgenomen, aangezien niet geheel duidelijk is, waarom (slechts) juist zeden delicten zouden dienen te worden uitgezonderd. Voor de ernstigste misdrijven is er in het tweede lid wel een speciale uitzondering opgenomen.

Artikel 149 (politietransactie)

Op verschillende plaatsen heeft men positieve ervaringen opgedaan met zogenaamde HALT-projecten voor jeugdigen, die zich schuldig

hebben gemaakt aan strafbare feiten. Op deze wijze wordt de jonge verdachte een strafblad bespaard.

De jeugdige verdachte is niet verplicht op het voorstel in te gaan. Om zijn standpunt te helpen bepalen wordt hem informatie ter hand gesteld over de mogelijke gevolgen van niet-deelneming. Bij landsbesluit zullen de strafbare feiten moeten worden aangewezen die op deze wijze kunnen worden afgedaan. Het zal moeten gaan om zaken van eenvoudige aard, waarbij sprake is van overlast veroorzakend gedrag van geringe ernst. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan geringe gevallen van openlijk geweld (met name geweld tegen goederen, artikel 290), brandstichting met gemeen gevaar voor goederen (306), (winkel)diefstal (493), verduistering (503), vernieling (538) en heling (603). De algemene aanwijzingen, die de officier van justitie met betrekking tot de politietransactie kan geven, dienen (uiteraard) openbaar te worden gemaakt.

Artikel 150 (transactie)

Transactie wordt ook mogelijk in het jeugdstrafrecht. Het algemene transactieartikel 137 is in beginsel van toepassing. Er zijn enige afwijkingen. In de eerste plaats kan er een voorwaarde worden opgelegd inhoudende dat de verdachte zich houdt aan de aanwijzingen van de jeugdreclassering; in de tweede plaats is het maximum van een eventueel te betalen geldsom gekoppeld aan artikel 156, eerste lid; in de derde plaats is de mogelijkheid opgenomen om als voorwaarde herstelarbeid op te leggen en in de vierde plaats is de voorwaarde van het uitvoeren van arbeid of het volgen van een leerproject beperkt tot een maximum van zestig uren. De formulering van een en ander is verbeterd ten opzichte van het Nederlandse wetboek. In deze titel wordt gesproken van de 'jeugdreclassering' en niet van de 'Voogdijraad' om daarmee niet een andere taakverdeling binnen de reclassering uit te sluiten. Uiteraard wordt wel bedoeld op een officieel daartoe aangewezen instantie.

Artikel 151 (jeugdsanctiestelsel)

Tot 2005 gold in Nederland het beginsel van één hoofdstraf (artikel 77 g (oud) NSr). Inmiddels is deze gedachte verlaten met het Wetsvoorstel gedragsbeïnvloeding jeugdigen (Kamerstukken II, 30332). Aan de rechter wordt overgelaten welke combinatie van straffen en maatregelen hij gepast vindt voor de minderjarige. Deze mogelijkheid is geheel in overeenstemming met de mogelijkheden in het volwassenenstrafrecht en is verwoord in het tweede en derde lid van dit voorgestelde artikel. In afwijking van de Nederlandse tekst is in het tweede lid ter voorkoming van misverstanden gekozen voor het woord "en" in plaats van "of". Verder wordt hier bepaald dat een plaatsing in een inrichting voor jeugdigen niet kan worden gecombineerd met jeugddetentie: indien het nodig is het kind te plaatsen in een jeugdinrichting is

jeugddetentie ongepast en per definitie niet in het belang van het kind.

Artikel 152 (sanctiearsenaal)

De nieuwe hoofdstraffen zijn de jeugddetentie, de taakstraf of de geldboete.

De bijkomende straffen, die voor jeugdigen in aanmerking komen zijn de verbeurdverklaring en de ontzetting van bepaalde rechten (met name dient te worden gedacht aan een mogelijk op te leggen reisverbod) en de maatregelen zijn de plaatsing in een inrichting voor jeugdigen, de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige, de onttrekking aan het verkeer, de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en de schadevergoeding. Hieronder wordt op elk van deze modaliteiten teruggekomen.

Artikel 153 (jeugddetentie)

De straf van jeugddetentie kan worden opgelegd aan jeugdigen die een ernstig misdrijf hebben gepleegd, maar naar het zich laat aanzien het vermogen bezitten de ernst daarvan in te zien en op grond daarvan ontvankelijk zijn voor een stevige aanpak. De maximale duur van de straf is afhankelijk van de leeftijd van de betrokken jeugdigen ten tijde van het begaan van het feit (artikel 153, eerste lid). Het is de stellige bedoeling dat de straf ten uitvoer wordt gelegd in een speciaal op te richten inrichting voor jeugddetentie, waarbij dan gelijk wordt voldaan aan het gestelde in artikel 37 sub c van het Verdrag inzake de rechten van het kind (Trb 1990, 170) en Recommendation Rec(2006)2 van de Raad van Europa betreffende de European Prison Rules en het gemaakte voorbehoud door het Koninkrijk te dier zake kan worden geschrapt. In afwijking van het jeugdrecht in Nederland wordt hier voorgesteld de mogelijkheid aan de rechter te geven om zestien- of zeventienjarigen voor de ernstigste misdrijven te veroordelen tot een jeugddetentie van vier jaren. De jeugddetentie is enerzijds een sterke uitbreiding van de mogelijkheid om jeugdigen een vrijheidsstraf op te leggen. Een van de grote voordelen daarvan is dat de rechter niet langer "genoodzaakt" is om het volwassenenstrafrecht toe te passen op jeugdigen indien het maatschappelijk onaanvaardbaar zou zijn geweest de minderjarige geen vrijheidsstraf op te leggen. Anderzijds wordt ook een beperking gevonden ten opzichte van de tekst van artikel 41ter NASr (oud), op grond waarvan een nog langduriger vrijheidsstraf mogelijk is in combinatie met een ter beschikking stelling van de regering. De maatregel van ter beschikking stelling van de regering zal overigens worden vervangen door een plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (zie hieronder).

Artikel 154 (executie)

Naast de Landsverordening Beginselen Gevangeniswezen lijkt een (nog te maken) Landsverordening justitiële jeugdinrichtingen zeer op zijn plaats. Daarin zullen ook de bepalingen omtrent

strafonderbreking en verlof (artikel 16) nader kunnen worden uitgewerkt.

Het tweede en derde lid handelen over de bevoegdheid van de rechter, die de jeugddetentie heeft opgelegd om de jeugdige in diens belang te allen tijde voorwaardelijk in vrijheid te stellen. Met betrekking tot het vervolg wordt aansluiting gezocht bij de regels betreffende de oplegging van een voorwaardelijke straf. De procedure op zich wordt geregeld in artikel 174.

Het vierde en vijfde lid behandelen de mogelijkheid voor de Minister van Justitie om de veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid te stellen. Met betrekking tot de procedure wordt hier geheel aansluiting gezocht bij die voor de volwassenen. Vanzelfsprekend dient daarbij in plaats van het Centraal College voor de Reclassering te worden gelezen: de Jeugdreclassering.

Artikel 155

In dit artikel wordt bedoeld op een (overigens uitzonderlijke) situatie dat de sanctie ten uitvoer wordt gelegd op een moment dat het om een of andere reden niet langer verantwoord lijkt dat de veroordeelde aan de opgelegde *jeugdsancties* wordt onderworpen. De ratio van dit artikel is dat dan alsnog (vergelijkbare en zeker geen zwaardere) straffen en/of maatregelen uit het volwassenenarsenaal worden opgelegd. Voor de procedure zij verwezen naar artikel 174.

Artikel 156 (geldboete)

Dit artikel behandelt de afwijkende bepalingen ten aanzien van de geldboete. Hierbij is voornamelijk de Nederlandse regeling gevolgd, inclusief de mogelijkheid om de geldboete bij niet-betaling om te zetten in een taakstraf. Wel is de vaststelling door de rechter van een vervangende jeugddetentie verplicht en niet facultatief geformuleerd, teneinde geen overbodige procedures te creëren, net zoals dat is bepaald bij de taakstraf (artikel 158) en de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige (artikel 166). Voor de procedure zij verwezen naar artikel 174. Het laatste lid van artikel 77I NSr is niet overgenomen, aangezien er in dit voorstel van wordt uitgegaan dat daar waar geen wijzigingen zijn opgenomen de algemene regelingen gelden, hetgeen dus ook geldt voor de mogelijke aftrek van voorlopige hechtenis bij het opleggen van een geldboete (artikel 60, derde en vierde lid).

Artikelen 156 tot en met 161 (taakstraf)

Net als in het volwassenenstrafrecht kan de taakstraf bestaan uit werk- en leerstraffen. De regeling is dezelfde als in Nederland. De Jeugdreclassering heeft een voorbereidende en ondersteunende taak (artikelen 159 en 160). Van de taakstraffen biedt het leerproject de meest directe relatie met het delictgedrag doordat de nadruk ligt op het aanleren van gedragsalternatieven. Vanzelfsprekend dienen dergelijke projecten bij het inwerking treden van dit wetboek beschikbaar te zijn.

Voor de procedure van hetgeen is gesteld in de artikelen 159, vierde lid, en 160, derde lid, zij verwezen naar artikel 174. Het vierde lid van artikel 160 is overgenomen uit het Wetsvoorstel gedragsbeïnvloeding jeugdigen (Kamerstukken II, 30332). De gebiedende Nederlandse tekst is vervangen door een alternatieve. De vervangende jeugddetentie *kan* worden ten uitvoer gelegd als vervangende hechtenis, verplicht is het niet. Voor rechtsbescherming tegen de beslissing van de uitvoerende macht wordt aansluiting gezocht bij de artikelen 37 en 38.

In Nederland staat vervolgens op deze plaats een bepaling betreffende de ontzegging van de rijbevoegdheid voor minderjarigen, ten einde deze straf ook voor minderjarigen mogelijk te maken. Voor de volledigheid is deze mogelijkheid wel opgenomen onder de bijkomende straffen van artikel 152. Deze en de andere genoemde bijkomende straffen behoeven echter geen nadere uitwerking, aangezien geen afwijkingen worden voorgesteld. De rechter zal in staat zijn bij de oplegging van die straffen rekening te houden met de jeugdige leeftijd van te veroordeelden personen. Een en ander betekent dat hier te lande inderdaad ook de ontzetting van bepaalde rechten in voorkomende gevallen kan worden opgelegd.

Artikelen 162 tot en met 164 (plaatsing in inrichting voor jeugdigen).

De maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen ("pij-maatregel") komt in de plaats van de jeugd-t.b.r, genoemd in artikel 41 NASr (oud). De pij-maatregel kan worden opgelegd als aan een aantal voorwaarden is voldaan (artikel 162, eerste lid). Het moet gaan om een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Onder de huidige regeling is een terbeschikkingstelling ook mogelijk in geval van overtredingen, doch dat lijkt ongewenst. De veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen moet het opleggen van de maatregel eisen en de maatregel moet in het belang zijn van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de verdachte. Dit zijn *cumulatieve* voorwaarden. De pij-maatregel kan ook worden opgelegd aan een niet-toerekenbare verdachte (artikel 162, tweede lid). Anders dan in Nederland wordt in de tekst duidelijk en onmiskenbaar tot uitdrukking gebracht, dat dit ook geldt voor personen die verminderd toerekenbaar zijn.

Bovendien mag de maatregel slechts worden opgelegd na advies van een gedragdeskundige (artikel 162, derde lid). Net als bij de volwassenen (artikelen 77 en 78) wordt hier de (Nederlandse) eis dat *twee* deskundigen moeten rapporteren niet gesteld. Voor het geval de verdachte weigert aan een onderzoek mee te werken voorziet artikel 162, vierde lid, in een regeling.

Het vijfde lid van artikel 162 wijst weer op de nog in te voeren Landsverordening justitiële jeugdinrichtingen. Deze Landsverordening dient ook bepalingen te bevatten betreffende de

jeugd-detentie (artikel 154). In het achtste lid wordt de bevoegdheid om de plaatsing al dan niet voorwaardelijk ongedaan te maken in handen gelegd van de *rechter*, die de maatregel heeft opgelegd. In Nederland is deze bevoegdheid gegeven aan de Minister van Justitie. Het lijkt echter beter deze bevoegdheid in handen te laten van de onafhankelijke rechtsprekende macht.

De maatregel kan ook worden opgelegd indien het feit de verdachte geheel kan worden toegerekend. In dat geval is de maximale duur vier jaren. Als bij de betrokken jeugdige ten tijde van het begaan van het feit een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens bestond, kan verlenging plaatsvinden tot – in totaal – ten hoogste zes jaren (artikel 163, tweede lid).

Bij verlenging geldt dat de vordering van het openbaar ministerie in beginsel dusdanig tijdig dient te worden gedaan dat de rechter nog voor de afloop van de termijn kan beslissen. De bevoegde rechter is het gerecht in eerste aanleg, opdat ook hoger beroep mogelijk kan zijn (artikel 174, derde lid). Voor het geval de vordering te laat wordt gedaan wordt verwezen naar de procedure van artikel 99. In Nederland is een behandeling bij de meervoudige kamer voorgeschreven. (artikel 77t, vierde lid). Vanzelfsprekend is dat hier niet zo. In ons vierde lid wordt op gelijke voet van artikel 88 slechts verwezen naar de vereisten voor de initiële beslissing. Weliswaar maakt meer materiaal (zoals bijvoorbeeld de aantekeningen van de inrichting) de beslissing van de rechter gemakkelijker, doch deze wordt hier (anders dan in artikel 77t, vijfde lid, NSr) niet *verplicht* gesteld.

Geheel nieuw is het vijfde lid van artikel 163. Hier wordt een koppeling mogelijk gemaakt tussen de pij-maatregel en de ter beschikking stelling met verpleging voor volwassenen. In zeer uitzonderlijke gevallen (namelijk bij een inmiddels volwassen geworden ontoerekenbare indien de veiligheid van personen dit bepaaldelijk vordert) is het mogelijk om de pij-maatregel om te zetten in een ter beschikkingstelling. De duur van de ter beschikkingstelling wordt vervolgens volgens het volwassenenrecht gelimiteerd.

Voor de procedure wordt verwezen naar het algemene procedureartikel 174, waar aansluiting wordt gezocht bij de artikelen 25 tot en met 27. In het derde lid van artikel 174 is bepaald dat tegen een bevolen verlenging van de maatregel wel hoger beroep mogelijk is.

Artikel 164 (adviezen rechter)

Dit artikel is gelijklopend aan artikel 77v NSr.

Artikelen 165 tot en met 167 (maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige)

Nieuw is verder de introductie van de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige. In Nederland maakt deze maatregel deel uit van de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen (Stb. 2007, 575). Deze mogelijkheid vult als het ware het gat tussen de pij-maatregel en de gewone straffen en kan worden vergeleken met die van de "volwassen" ter beschikkingstelling van de regering zonder een bevel tot verpleging.

Het is de bedoeling deze maatregel te bestemmen voor diegenen die in aanmerking komen voor intensieve vormen van (her)opvoeding. Daartoe worden de wettelijke mogelijkheden verruimd. Vanzelfsprekend zullen dergelijke programma's dienen te worden ontwikkeld en zal de rechter eerst na die ontwikkeling gebruik kunnen gaan maken van deze extra wettelijke mogelijkheid.

De vervangende jeugddetentie wordt op gelijke voet als die voor de taakstraf geregeld (artikel 166 juncto artikel 160). Een mogelijke verlenging van de vastgestelde periode is geregeld in artikel 167. In artikel 174 is de procedure geregeld en is bepaald dat ook hoger beroep mogelijk is tegen de verlengingsbeslissing, die overigens genomen dient te worden door het gerecht in eerste aanleg.

Artikel 168

Deze bepaling is min of meer gelijklopend aan artikel 77x NSr. Dit brengt met zich mede dat alle hoofdstraffen (met uitzondering van de leerstraf) en de bijkomende straffen ook *voorwaardelijk* kunnen worden opgelegd.

De mogelijkheid tot het opleggen van een voorwaardelijke leerstraf, een voorwaardelijke pij-maatregel of een voorwaardelijke maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige acht de regering echter niet zinvol.

Met betrekking tot een voorwaardelijke pij-maatregel kan nog worden opgemerkt, dat de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige als het ware kan dienen als een alternatief hiervoor, met name ten einde toch bepaalde belangrijke voorwaarden te kunnen opleggen.

Artikel 169 (proeftijd)

Dit artikel behandelt de proeftijd en is geënt op artikel 20 en 77y NSr.

Artikel 170 (voorwaarden)

De voorwaarden worden behandeld in artikel 170.(vgl. artikel 77z Sr). De inhoud van de Nederlandse Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen zal wat dit artikel betreft niet worden overgenomen. Aan een dergelijke algemene maatregel van bestuur (landsbesluit, houdende algemene maatregelen) is hier geen behoefte.

Artikel 171 (toezicht)

In dit artikel is het toezicht op de naleving van de voorwaarden nader geregeld. In lid 2 is het woord 'gezinsvoogd' in plaats van 'gezinsvoogdij-instelling' gebruikt aangezien hier te lande, anders dan in Nederland, de gezinsvoogdij door een natuurlijk persoon kan worden uitgeoefend. Het laatste lid geldt voor de meerderjarige, op wie krachtens artikel 147 het jeugdstrafrecht is toegepast. Het Nederlandse artikel 77bb NSr inzake de betekening aan de veroordeelde is overbodig. Net zoals het Nederlandse artikel 14e (oud) NSr is vervallen en opgegaan in artikel 14b, derde lid, NSr, wordt voorgesteld het equivalent van artikel 77bb NSr op te doen gaan in artikel 169, tweede lid (te vergelijken met artikel 20, derde lid).

Artikel 172 (wijziging voorwaarden)

Deze bepaling is overgenomen van artikel 77cc NSr, met twee toevoegingen: in de eerste plaats is in het tweede lid in de verwijzing toegevoegd het derde lid van artikel 171 en in de tweede plaats is voor de volledigheid het derde lid toegevoegd over de betekening van de bijzondere voorwaarden.

Artikel 173 (vordering tenuitvoerlegging)

Zoveel mogelijk wordt hier aangesloten bij het volwassenenstrafrecht. Omdat er geruime tijd kan verstrijken tussen het moment van oplegging van een voorwaardelijke straf en het moment van het behandelen van de vordering tot tenuitvoerlegging, is het derde lid overgenomen uit de Nederlandse Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen, zij het in een alternatieve formulering.

Artikel 174 (procedure)

Wat betreft de procedure van verschillende in deze titel apart te nemen rechterlijke beslissingen is aansluiting gezocht bij de bekende procedure voor volwassenen. Extra aandacht is er hier voor het feit, dat de rechter in voorkomende gevallen ook ambtshalve beslissingen mag nemen (artikelen 154, derde lid, 456, derde lid, laatste volzin en 172, tweede lid.) Hij dient dan wel de veroordeelde en het openbaar ministerie te horen.

Artikel 175 (financiering)

De financiering van Halt- en OM-projecten en de taakstraf nader kan worden geregeld in de nog in te voeren Landsverordening justitiële jeugdinrichtingen. Verder is in dit artikel aangegeven wat zoal in deze Landsverordening voor het overige dient te worden geregeld. Verwezen zij hier overigens ook naar de artikelen 154 en 162.

Artikel 176 (slotartikel)

Dit artikel is gelijklopend aan artikel 77gg NSr: er wordt enerzijds geen verlaging op het maximum van de duur van de in deze titel

genoemde straffen en maatregelen toegepast indien er sprake is van poging, voorbereiding, deelneming of medeplichtigheid en anderzijds ook geen verhoging indien sprake is van samenloop. Nu de meerdaadse samenloop in artikel 123 zo uitgebreid geregeld is, is voor het jeugdrecht ook een nadere voorziening nodig. Uitgangspunt is dat meerdere feiten voor de strafoplegging slechts één feit oplevert. Gelet op de betrekkelijk lage strafmaxima is een bepaling "bij verschil waarvan die waarop de zwaarste hoofdstraf is gesteld" niet nodig. Een uitzondering is slechts gemaakt voor de straf verbeurdverklaring en de maatregelen onttrekking aan het verkeer, ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoeding: daar is de regel, dat elk feit op zijn eigen merites wordt gezien en kan worden bestraft. Voor de volledigheid wordt vermeld dat dan de artikelen 151 en 153, eerste lid, uiteraard wel van toepassing zijn.

Titel XI Betekenis van sommige in het wetboek voorkomende uitdrukkingen.

Artikel 177 (misdrijf)

Vergeleken met het huidige wetboek (artikel 80 NASr oud) moet worden opgemerkt, dat het noemen van "voorbereiding" in artikel 177 nieuw is en het gevolg is van het opnemen van artikel 108.

Artikel 178 (verhoor door middel van video- of geluidsverbinding)

In de Nederlandse wetgeving is sinds 2005 op deze plaats een regeling opgenomen voor het videoverhoor (artikel 78a NSr). Kort gezegd wordt de praktijk de mogelijkheid gegeven om gebruik te maken van de thans ter beschikking staande mogelijkheden van de video. Voor ons is het van belang om deze bevoegdheid uit te breiden tot enkel geluidsverbindingen, omdat voornamelijk niet te verwachten is dat het houden van videosessies te onzent tot de standaardmogelijkheid zal gaan behoren, hoezeer ook een *face to face contact* middels een videoverbinding de voorkeur verdient boven louter een geluidsverbinding. Met name het horen van een verdachte of anderen over hun standpunt inzake ondernomen of te ondernemen maatregelen leent zich wel goed voor de mogelijkheid van telefonisch verhoor. Wanneer het om de waarheidsvinding gaat zal met deze mogelijkheid behoedzaam en met beleid dienen te worden omgegaan en zal deze mogelijkheid afgewogen dienen te worden tegenover andere, meer voor de hand liggende methoden die waarneming van ook de non-verbale communicatie mogelijk maken, waarbij we uiteraard in beginsel uitgaan van persoonlijke verschijning.

Het artikel is van belang voor toepassing van de artikelen 26, 37, 48, 99 en 174.

Ook in het Wetboek van Strafvordering dient een dergelijke bepaling te worden opgenomen (zie artikel 131a NSv).

Artikel 179 (aanslag)

De definitie is dezelfde als in het huidige artikel 81 NASr (oud) en heeft betrekking op de artikelen 211, 212, 234 en 243.

Artikel 180 (samenspanning)

Hier dient te worden opgemerkt dat het belang van artikel 180 is toegenomen door de sterke uitbreiding van het aantal delicten met samenspanning in de delictomschrijving. Behalve de reeds bestaande delicten, waarin samenspanning wordt strafbaar gesteld (zoals de artikelen 102, 109 en 130 NASr (oud), resp. 215, 227 en 253 nieuw) zijn nieuwe delicten opgenomen ten gevolge van de antiterrorisme wetgeving (de artikelen 242, 250, 335, 458, 469, 484 en 601).

Artikel 181 (omwenteling)

De omschrijving is conform het huidige wetboek en van belang voor de artikelen 213 en 217.

Artikel 182 (verboden plaats)

De omschrijving is conform het huidige wetboek en van belang voor de artikelen 218 en 221.

Het Nederlandse artikel 80quater NSr ("Onder gegeven waarvan de geheimhouding door het belang van de staat wordt geboden, wordt mede verstaan een gegeven, behorende tot of ontleend aan gegevens, hulpmiddelen of materialen of met behulp daarvan verrichte onderzoeken of toegepaste werkmethoden, ter zake van de geheimhouding waarvan krachtens artikel 68 van de Kernenergiewet gestelde regelen gelden.") is niet overgenomen in verband met het niet bestaan van een equivalent van de Kernenergiewet (Stb. 1963, 82) alhier. Het is overigens de vraag of die er niet (deels) zou moeten komen, al was het maar naar aanleiding van het Gezamenlijk Verdrag inzake de veiligheid van het beheer van bestraalde splijtstof en inzake de veiligheid van het beheer van radioactief afval, Wenen, 5 september 1997 (Trb. 1999, 164), volgend op het Verdrag inzake nucleaire veiligheid, Wenen, 20 september 1994 (Trb. 1994, 284 en 1995, 105). Bovendien is in Nederland deze wet aangevuld bij de Wet terroristische misdrijven (Stb. 2004, 290), kort gezegd: over het manipuleren met splijtstoffen etc).

Artikelen 183 en 184 (computerwetgeving)

De artikelen 183 en 184 zijn geformuleerd zoals deze in Nederland luiden (artikelen 80 quinquies en sexies NSr) na de inwerkingtreding van de Wet Computercriminaliteit II per 1 september 2006.

Artikel 183 komt niet voor in de huidige wet (in Nederland ingevoerd per 1 maart 1993 als gevolg van de Wet Computercriminaliteit I) en is van belang voor de artikelen, 218,

239, 248, 261, 315, 351, 397 en volgende, 430 en volgende, 440, 444, 499 en volgende, 509, 512, 531, 532, 540, 541 en 578. Ook artikel 184 komt niet voor in de huidige wet (eveneens in Nederland ingevoerd per 1 maart 1993 als gevolg van de Wet Computercriminaliteit I) en is van belang voor de artikelen in de vijfde titel en 315 en volgende, 430 en volgende, 440, 499, 540 en volgende.

Artikel 185 (telecommunicatie)

In artikel 185 wordt een definitie gegeven van de begrippen telecommunicatie en aftappen. In 95d NASr (oud) werd ook gesproken over telecommunicatie-infrastructuur en gegevensverkeer, maar dat lijkt niet nodig, omdat die begrippen in dit Wetboek niet (meer) voorkomen.

Het begrip telecommunicatie is van belang voor de artikelen 277 tot en met 284, 315 en 316 en de artikelen 444, 512, 518, 540 en 542.

Het begrip aftappen is van belang voor de artikelen 277, 281, 283, 444 en 518.

Artikel 186 (geweld)

Omschrijving is conform oude wetboek en van belang voor de artikelen 214, 245, 251, 252, 254, 290, 293, 295, 340, 341, 411, 420, 446, 452, 454, 460, 461, 499, 576, 577 en 583.

Artikel 187 (zwaar lichamelijk letsel)

Aangezien in de rechtspraak het verschil tussen eenvoudig en zwaar lichamelijk letsel moeilijk blijft, is de tekst verduidelijkt. In de eerste plaats is als zwaar lichamelijk letsel te beschouwen dat letsel wat naar normaal spraakgebruik als zwaar lichamelijk letsel geldt. Daarbij zijn er vier omstandigheden die voor de rechter van belang zijn om te beoordelen of het letsel als zwaar lichamelijk letsel is te beschouwen. Die omstandigheden zijn: de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel (HR 17 november 1998, NJ 1999, 151 en vele daarop volgende arresten). De in het vonnis gebezigde bewijsmiddelen moeten hieromtrent duidelijkheid verschaffen. Verder somt dit artikel bepaalde gevallen op, ongeveer zoals in artikel 82 NSr en artikel 84 NASr (oud), die ook als zwaar lichamelijk letsel dienen te worden aangemerkt, namelijk de voortdurende ongeschiktheid tot uitoefening van iemands ambts- of beroepsbezigheden, de afdrijving of de dood van de vrucht van een vrouw en de storing van de verstandelijke gegevens die langer dan vier weken geduurd heeft. De ziekte, die geen uitzicht op volkomen genezing overlaat, is geschrapt, aangezien dat geval duidelijk onder het normale spraakgebruik, zoals hier nader aangegeven, valt. Het artikel is van belang voor de artikelen 290, 306, 307, 242, 243, 418, 420, 425, 446, 455, 459, 478 en volgende, 488, 576, 579, 583 en 584.

Artikel 188

Deze definitie is van belang omdat daarmee de grens tussen de delicten abortus (artikelen 474a tot en met 474c) enerzijds en moord, doodslag, kindermoord en kinderdoodslag (artikelen 465, 468, 470 en 471) duidelijk wordt gemaakt.

Artikelen 189, 190 en 190a (terrorisme)

De bepalingen 189 en 190 zijn ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) overgenomen. Naast bovengenoemde artikelen wordt in verband met de bestrijding van terrorisme eveneens artikel 190a toegevoegd.

Ingevolge artikel 189 wordt het voorbereiden van en het oogmerk hebben op een terroristisch misdrijf als strafverzwarend bestanddeel voorgesteld in de artikelen 394, 494 tot en met 496 en 499 en bedreiging met een terroristisch misdrijf in artikel 461. Het hebben van een terroristisch oogmerk wordt genoemd in de artikelen 241, 242, 249, 250, 260, 334, 335, 457, 469, 483, 484, alsmede 600 en 601. De definitie van "terroristisch oogmerk" is neergelegd in artikel 190.

Ingevolge artikel 190a wordt onder misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf verstaan elk van de misdrijven omschreven in de artikelen 394, derde lid, 461, vierde lid, 494, onderdeel d, 496, tweede lid, jo. 494, onderdeel d, 499, derde lid, jo. 496, tweede lid, jo. 494, onderdeel d, 500, tweede lid, 504a, 509, tweede lid, en 546a. Het begaan van een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf zoals gedefinieerd in het bovengenoemde artikel 190a is strafbaar gesteld in het nieuw geïntroduceerde artikel 265a: deelneming aan een terroristisch trainingskamp. Laatstgenoemd artikel is geïntroduceerd in het kader van het voorkómen van terroristische aanslagen en het adequaat kunnen optreden tegen voorbereidingshandelingen. In dat kader zijn in het Wetboek van Strafrecht een groot aantal voorzieningen, waarbij bijvoorbeeld moet worden gedacht aan de strafbaarheid van voorbereidingshandelingen voor delicten waar acht jaar of meer op staat (artikel 108). Door nadere precisering van de strafbare voorbereidingshandelingen valt het deelnemen aan een terroristisch trainingskamp buiten de boot, terwijl dit toch een potentieel uiterst gevaarlijk gedrag betreft. Bovendien verplicht artikel 7 van het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Europees Verdrag ter voorkoming van terrorisme (Trb. 2006,34) tot een dergelijke strafbaarstelling.

Artikel 191 (ambtenaren/rechters)

In het huidige wetboek vindt men geen definitie van het begrip ambtenaar, zodat de jurisprudentie er nader inhoud aan heeft

gegeven. Dit artikel poogt die jurisprudentiële inhoud te omschrijven. Allereerst zijn uiteraard voor de toepassing van de strafwet diegenen ambtenaar, die als zodanig worden beschouwd krachtens het Ambtenarenrecht, waarbij meer de aard van het werk van belang is. De uitzonderingen genoemd in artikel 2 van de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht gelden niet voor de strafwet, zodat bijvoorbeeld ministers voor de strafwet gewoon als ambtenaar worden beschouwd. De voorgestelde omschrijving in het eerste lid is ontleend aan HR 18 mei 2004, JOL 2004, 262, AO 2599, waarin werd aangenomen dat een medewerker van een beveiligingsbedrijf ter beveiliging van de gebouwen van de Technische Universiteit te Delft als 'ambtenaar' kon worden aangemerkt. Gewezen wordt als voorbeeld ook op HR 30 mei 1995, NJ 1995, 620, waarin een reclasseringsfunctionaris, door een particuliere stichting aangesteld, niettemin als ambtenaar werd beschouwd omdat de reclasseringstaak een overheidstaak is. In het tweede lid wordt ingegaan op de term 'overheidsinstelling'. Deze definitie is ingegeven door de privatisering van overheidsinstellingen. Het lijkt juist om werknemers van dergelijke instellingen ook blijvend onder de term 'ambtenaren' te laten vallen. Reeds nu wordt opgemerkt dat door deze definities het equivalent van het tweede lid van artikel 190 NASr (oud) (en wel in artikel 345) niet meer zal voorkomen.

In het derde lid van dit artikel is "leden van algemeen vertegenwoordigende organen" conform het eerste lid van artikel 84 NSr iets anders geformuleerd dan in het oude wetboek artikel 86 NASr (oud) om nauwkeurig aan te sluiten bij artikel 62, eerste lid onder 3°.

Het laatste lid van het huidige artikel 86 NASr (oud) is nu overbodig. De leden van de gewapende macht vallen onder de ruime definitie van het eerste lid.

De definitie van ambtenaar is van belang voor de artikelen 336, 337, 340 tot en met 343, 345, 368, 416, 434, 462, 482, 516 en 553 en volgende. Men lette er op dat artikel 339 het begrip ambtenaar uitbreidt voor de artikelen 336 en 337, dat artikel 344 het begrip uitbreidt voor de artikelen 340 tot en met 343, dat artikel 347 het begrip uitbreidt ten aanzien van de artikelen 340 tot en met 343 en 345 en 346 en dat artikel 559 het begrip uitbreidt voor de artikelen 556, 557 en 558.

Het begrip rechter is uitgebreid ten opzichte van de huidige wet. Daarmede wordt vastgelegd hetgeen thans reeds wordt aangenomen. Het woord scheidsrechter is vervangen door het woord arbiter om duidelijk aan te sluiten bij artikel 1020 en volgende van het Wetboek van Rechtsvordering.

De definitie van rechter is van belang voor de artikelen 338, 462 en 558. Men lette er op, dat in artikel 339 respectievelijk 559 het begrip rechter uit de artikelen 338 resp. 461 eveneens wordt uitgebreid en dat in artikel 462 ook een uitbreiding is vermeld.

Artikel 192 (ondernemer)

De omschrijving is conform het oude wetboek en van belang voor artikel 527.

Artikel 193 (geld)

Deze bepaling is in Nederland destijds ingevoegd in verband met de invoering van de Euro. Het lijkt raadzaam deze bepaling ook hier op te nemen: het is in het algemeen verstandig om onder (kort gezegd) "geld", ook te verstaan toekomstig geld alsmede geld dat reeds uit de roulatie is genomen.

Artikelen 194 en 195 (zeevaart)

De omschrijvingen van het begrip schipper, opvarende en schepeling in artikel 194 zijn aangepast ten opzichte van het huidige artikel 87 NASr, dat was bijgewerkt bij de invoering van het Wetboek van Strafvordering in 1997 en overeenkwam met de betekenis van de betreffende woorden in artikel 1 Wetboek van Strafvordering. Daarbij was echter over het hoofd gezien dat die tot de Nederlands-Antilliaanse vaartuigen beperkte definitie gevolgen kon hebben voor de strafbaarheid via artikel 9 van de in boek twee, titel 29 en boek drie, titel negen genoemde strafbare feiten.

Het vierde lid is conform de huidige wet en een uitzondering op het eerste lid van artikel 8:1 BW.

De omschrijving 'Nederlands-Antilliaans vaartuig' in artikel 195 is conform de huidige wet in die voege, dat de naam van het betreffende verordening is vervangen door een algemene verwijzing naar de Antilliaanse wetgeving. In artikel 1 Wetboek van Strafvordering wordt naar deze omschrijving verwezen. Het onderhavige artikel is eveneens van belang voor de artikelen 3 en 4 en titel XXIX van het tweede boek van dit wetboek, alsmede voor boek drie, titel IX.

Artikel 196 heeft geen tekst meer aangezien wij het opportuun vonden in ons voorstel de strafbaarheid exclusief tot Nederlands-Antilliaanse schepen te beperken.

Artikel 197 (luchtvaartuigen)

Het artikel is conform het huidige artikel 89a NASr (oud) en is van belang voor de artikelen 3, 4, 318 en de artikelen 571 en volgende, alsmede voor de bepalingen uit de tiende titel van Boek 3.

Artikel 198 (vijand/oorlog)

Het artikel is conform het huidige artikel 90 NASr (oud) en is van belang voor de artikelen 216, 219, 223, 225, 226, 229, 230, 232, 233, 267, 494, 522 en 523.

Artikel 199 (bevriende staat)

De bepaling van artikel 199 is ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme,

terrorismedinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) opgenomen. De definitie van een "bevriende staat" is hierin opgenomen in het huidige wetboek. De definitie sluit aan bij artikel 87a NSr. Het artikel is van belang voor de artikelen 243, 244, 246, 247, 434. De achtergrond van de invoering van dit artikel was de wens de bescherming van de artikelen van Titel III van het Tweede Boek (Misdrijven tegen hoofden van bevriende Staten en andere internationaal beschermde personen) niet uitsluitend te beperken tot de staten waarmee het Koninkrijk der Nederlanden formeel diplomatieke betrekkingen onderhoudt, maar de toepasselijkheid van deze bescherming te verruimen zodat deze van toepassing werd op iedere buitenlandse mogendheid waarmee het Koninkrijk der Nederlanden niet in een gewapend conflict is gewikkeld. De enige restrictie die het artikel maakt is dat het Koninkrijk der Nederlanden niet met die staat in een gewapend conflict is gewikkeld, hetgeen zoveel wil zeggen dat het Koninkrijk niet op voet van oorlog moet zo'n staat moet staan. Om te kunnen spreken van een gewapend conflict is het niet nodig dat er een formele oorlogsverklaring heeft plaatsgevonden; de uitdrukking ziet op een feitelijke toestand van onderlinge oorlogshandelingen (NLR, suppl. 117, aant. 3 bij art. 87a).

Artikel 200 (internationaal beschermd persoon/beschermde goederen)

In overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismedinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) zijn de definities van (een) internationaal beschermd persoon en beschermde goederen ongewijzigd overgenomen in het huidige wetboek. Beide definities sluiten aan bij artikel 87b NSr. De definities zijn van belang voor de artikelen 243 tot en met 245, 434 en 461. Het artikel strekt tot uitvoering van het op 14 december 1973 te New York tot standgekomen Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van misdrijven tegen internationaal beschermde personen met inbegrip van diplomaten (Trb. 1981, 69) alsmede het aldaar op 19 december 1979 tot standgekomen Verdrag tegen het nemen van gijzelaars (Trb. 1981, 53).

In het eerste lid van artikel 200 wordt bij de definiëring van een "internationaal beschermd persoon" volstaan met een verwijzing naar eerstgenoemd verdrag. Artikel 1 lid 1 van dat verdrag luidt: For the purpose of this Convention: 1. "internationally protected person" means: a. a Head of State, including any member of a collegial body performing the functions of a Head of State under the constitution of the State concerned, a Head of Government or a Minister of Foreign Affairs, whenever any such person is in a foreign State as well as members of his family who accompany against him; b. any representative of official of a State or any official or other agent of an international organization of an international character who, at the time when and in the place

where a crime against him, his official premises, his private accommodation or his means of transport is committed, is entitled pursuant to international law to special protection from any attack on his person, freedom or dignity, as well as members of his family forming part of his household.

Het tweede lid van het artikel is ter uitvoering van het op 15 december 1997 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de bestrijding van terroristische bomaanslagen (Trb. 1998, 84) en het op 9 december 1994 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de veiligheid van VN-personeel en geassocieerd personeel (Trb. 1998, 84). Laatstgenoemd verdrag vertoont grote gelijkenis met het in het eerste lid van artikel 200 genoemde verdrag. Onder "internationaal beschermd persoon" wordt in het tweede lid verstaan: a. "united nations personnel" means: (i) Persons engaged or deployed by the Secretary-General of the United Nations as members of the military police or civilian components of a United Nations operation; (ii) Other officials and experts on mission of the United Nations or its specialized agencies or the International Atomic Energy Agency who are present in an official capacity in the area where a United Nations operation is being conducted; b) "Associated personnel" means: (i) Persons assigned by a Government or an intergovernmental organization with the agreement of the competent organ of the United Nations; (ii) Persons engaged by the Secretary-General of the United Nations or by a specialized agency or by the International Atomic Energy Agency; (iii) Persons deployed by a humanitarian non-governmental organization or agency under an agreement with the Secretary-General of the United Nations or with a specialized agency or with the International Atomic Energy Agency, to carry out activities in support of the fulfilment of the mandate of a United Nations operation. Een deel van de groep van personen die kunnen worden aangemerkt als VN-personeel en geassocieerd personeel, valt thans al onder de ruimere definitie van het in lid 1 genoemde verdrag.

In het derde lid is bepaald dat onder beschermde goederen wordt verstaan de gebouwen van de zending of post waarvan een internationaal beschermd persoon deel uitmaakt, de gebouwen waarin een internationaal beschermd persoon deel uitmaakt, de gebouwen waarin een internationale entergouvernementele organisatie is gevestigd of waarin een bijeenkomst van zulk een internationale organisatie plaatsvindt, de particuliere woning van de internationaal beschermd persoon met diplomatieke status en tot slot de vervoermiddelen van de zending of de post waarvan een internationaal beschermd persoon deel uitmaakt of die hem vanwege de hem ontvangende autoriteiten ter beschikking zijn gesteld.

Artikel 201 (jaar, maand en dag)

Het huidige artikel 91 NASr (oud) spreekt slechts over een maand en een dag. Ook in het Nederlandse artikel is dat het geval (artikel 88 NSr). Ter voorkoming van misverstanden is hier ook het jaar opgenomen in deze reeks om misverstanden uit te sluiten.

Het huidige artikel 92 NASr (oud) luidt: "Onder nacht wordt verstaan de tijd tussen half zeven uur des avonds en half zes uur des morgens". In Nederland is deze definitie niet opgenomen, omdat het begrip nacht slechts voorkomt in het combinatiebegrip "voor de nachtrust bestemde tijd". Hier te lande zou het begrip nacht nog slechts relevant zijn voor artikel 274 en 275. Voor die artikelen wordt echter een wijziging voorgesteld inhoudende de schrapping van de beperking "nacht". Derhalve is een omschrijving van dit begrip niet meer nodig en kan het artikel komen te vervallen.

Artikel 202 (inklimming)

Het artikel is bijna conform het huidige artikel 93 NASr (oud), doch in plaats van 'grachten' zijn opgenomen 'omheiningen'. De bepaling is van belang voor de artikelen 370, 494 tot en met 496.

Artikel 203 (valse sleutels)

Het artikel is uitgebreider dan het huidige artikel 94 NASr (oud) en artikel 90 NSr en heeft betrekking op de artikelen 277, 370, 494 tot en met 496.

Het woord 'slot' is ruimer omschreven. Bedoeld worden alle sleutels tot opening van mechanische of elektronische sloten. Het openen van deze sloten door het onbevoegd gebruiken van voorwerpen en middelen tot identificatie wordt geacht te zijn het openen van sloten door een valse sleutel. Men kan daarbij denken aan gestolen sleutels of zelfs aan een onbevoegd gebruik van een pincode, waardoor met een kredietkaart geld uit een betaalautomaat kan worden verworven. Net als in de huidige jurisprudentie vallen uiteraard ook alle niet voor het openen van sloten bestemde voorwerpen en middelen, die feitelijk gebezigd worden of zijn bij het onbevoegd openen van sloten onder het begrip valse sleutel. Het klassieke voorbeeld blijft het gebruik van een kleeerhanger bij het door de brievenbus openen van het slot van een voordeur.

Artikel 204 (vee)

Het artikel is conform het huidige artikel 95 NASr (oud). Het artikel is geen onderdeel van de Nederlandse wetgeving. Het artikel geeft een Caribische invulling aan het begrip vee, dat in de artikelen 668 en 670 wordt gebezigd.

Artikel 205 (opkoper)

Het artikel is hetzelfde als het huidige artikel 95bis NASr (oud) en is slechts toepasbaar op artikel 638.

Artikel 206 (elektriciteitswerken)

Het artikel is gelijk aan het huidige artikel 95ter NASr (oud) en van belang voor de artikelen 311, 312, 542.

Artikel 207 (discriminatie)

Het artikel spoort met de bestaande inhoud van artikel 95c NASr (oud), maar is opnieuw en in overeenstemming met artikel 90 quater NSr geformuleerd. Het belangrijkste verschil is dat het artikel niet meer op de kenmerken en eigenschappen van personen of groepen van personen is geconcentreerd. Het is van belang voor de artikelen 270 tot en met 273.

Artikel 208 (gedragsdeskundige)

In Nederland (artikel 90quinquies en 90sexies NSr) zijn hier omschrijvingen opgenomen over de betekenis van de woorden "(justitiële) inrichting voor verpleging van ter beschikking gestelden" en "psychiatrische inrichting". Die omschrijvingen zijn voor ons niet nodig.

Artikel 209 (levensgezel)

Het Nederlandse artikel 90 octies NSr (gelijkstelling huwelijk met geregistreerd partnerschap) kan hier niet worden overgenomen nu het geregistreerd partnerschap hier te lande niet bestaat. In artikel 251 onder c van het Wetboek van Strafvordering is er echter voor gekozen om aan de duurzaam feitelijk samenwonenden een verschoningsrecht als getuige toe te laten komen (welke samenwoning wel op genoegzame wijze aannemelijk moet worden gemaakt). In navolging van dat artikel wordt hier voorgesteld het begrip levensgezel te introduceren: iemand die feitelijk duurzaam met een ander samenwoont. De term 'levensgezel' wordt steeds naast het begrip 'echtgenoot' gebruikt en wel op verschillende niveaus: als klachtgerechtigde (artikelen 128); als verschoningsgerechtigde (artikel 268); als strafverhogingsgrond (artikel 482) en ten slotte als vervolgings-uitsluitingsgrond (artikel 498, eerste lid).

Artikel 210 (slotbepaling)

De bepaling is slechts technisch aangepast ten opzichte van het huidige artikel 96 NASr (oud).

Tweede Boek

Misdrijven

Algemeen

Uitgangspunt bij dit tweede boek is, zoals ook al in de algemene inleiding is gesteld, het zoveel mogelijk volgen van zowel onze huidige als de Nederlandse tekst, daarbij in acht nemend de hier noodzakelijk geachte voorzieningen (hierbij wordt niet in de laatste plaats gedacht aan de vernieuwingen die dienen te worden aangebracht op grond van internationale verplichtingen) en de bij de rechterlijke macht levende wens om te kunnen beschikken over

een zoveel mogelijk concordant wetboek van strafrecht in het Caribische gebied. Hier en daar zal de gelegenheid te baat worden genomen om de tekst te moderniseren, dan wel in overeenstemming te brengen met de jurisprudentie. Veranderingen ten opzichte van de huidige tekst of van het Nederlandse wetboek zullen hieronder worden toegelicht.

Straffen

In navolging van de wijziging van het sanctiestelsel zoals dat in Boek I van het Wetboek van Strafrecht is opgenomen, zijn de strafmaten in het tweede boek van het Wetboek, dat enkel misdrijven bevat, aangepast. De wijziging van de strafmaten houdt in dat de discrepanties die zich thans voordoen in het Wetboek van Strafrecht zo veel mogelijk zijn opgeheven. Dat wil zeggen dat in het onderhavige voorstel de sancties die op de misdrijven zijn gesteld weer op elkaar zijn afgestemd waardoor een meer evenwichtig sanctiestelsel wordt gecreëerd.

Om aan te geven wat hiermee wordt bedoeld kan worden verwezen naar de huidige bepalingen betreffende moord en doodslag (artikel 300 en 302 NASr (oud)), die op dit moment met een zelfde maximumsanctie worden bedreigd, namelijk een tijdelijke gevangenisstraf van vierentwintig jaar of een levenslange gevangenisstraf, waardoor een incoherent signaal wordt afgegeven aan de Antilliaanse bevolking. Er bestaat immers geen logische verklaring voor het feit dat een moord op dezelfde wijze gesanctioneerd zou dienen te worden als een doodslag. Hierdoor lijkt het alsof de overheid geen verschil maakt in de ernst van de verschillende gedragingen. Dientengevolge zou het openbaar ministerie eigenlijk geen vervolgingen wegens moord meer hoeven in te stellen omdat dezelfde (strafmaat-) resultaten kunnen worden behaald met een vervolging wegens doodslag.

Hierboven komt naar voren dat de sanctiematen op de betreffende gedragingen gesteld, zullen moeten worden aangepast. Omdat recentelijk de sanctiematen op de betreffende gedragingen zijn verhoogd bij de invoering van de wet tot het instellen van minimumstraffen, is uiteraard rekening gehouden met de wens tot strengere bestraffing van strafbare gedragingen. Hierbij wordt echter wel opgemerkt dat het noodzakelijk is, om de evenwichtigheid van het sanctiestelsel in dit wetboek te herstellen, dat naast de verhoging van een aantal sancties ook een aantal strafbare feiten met een lagere maximum gevangenisstraf wordt bedreigd. Met nadruk zij gesteld dat dit niet mag worden opgevat als een signaal aan de rechter om in die concrete gevallen ook daadwerkelijk lager te straffen. Dat dit zal gebeuren is trouwens ook niet te verwachten, nu in de praktijk toch meestal onder het strafmaximum wordt gestraft.

Naast wijzigingen van de maximaal op te leggen gevangenisstraf ten aanzien van een aantal delicten, is gekozen voor de invoering van onderling samenhangende geldboetecategorieën (artikel 52).

Deze geldboetecategorieën zijn steeds gekoppeld aan de mogelijk op te leggen maximale gevangenisstraf (men zie daarvoor de toelichting op artikel 52). Daarmede wordt een logisch samenhangend stelsel gecreëerd, waarbij, ook in onderling verband, rekening wordt gehouden met de ernst van misdrijven. Thans bestaande ongerijmdheden worden daarmee opgeheven. Voor het overige kent het voorgestelde nieuwe Boek II vele andere wijzigingen ten opzichte van Boek II van het huidige Wetboek van Strafrecht.

Terrorisme

In verband met de aanslagen gepleegd op 11 september 2001 in de Verenigde Staten zijn er in VN-verband de nodige resoluties aangenomen teneinde het terrorisme te bestrijden. Te denken valt aan Resolutie 1377 van 12 november 2001 en Resolutie 1526 van 30 januari 2004. Daarenboven zijn er door de Verenigde Naties reeds vóór deze aanslagen verdragen opgesteld die de bestrijding van het internationale terrorisme ondersteunen, zoals het Verdrag inzake de bestrijding van terroristische bomaanslagen van 15 december 1997 te New York (Trb. 1998, 84 en 1999, 161) en het Verdrag inzake de bestrijding van de financiering van het terrorisme van 9 december 1999 eveneens te New York (Trb. 2000, 12). Voorkomen dient te worden dat ons Land misbruikt wordt voor het beramen of financieren van terroristische misdrijven. In dit kader heeft de Nederlandse Antillen de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) ingevoerd.

In dit wetsontwerp worden nog enige aanscherpingen voorgesteld.

Maatschappelijke ontwikkelingen en veranderde maatschappelijke visies

Voorts is het wetboek aangepast aan de huidige maatschappelijke werkelijkheid. Dit heeft tot gevolg dat de bijvoorbeeld bepalingen waarin aan Suriname en Nieuw-Guinea wordt gerefereerd zijn aangepast aan de huidige samenstelling van het Koninkrijk der Nederlanden.

Ons wetboek stamt nog uit het begin van de vorige eeuw. Sinds de inwerkingtreding van het Wetboek van Strafrecht voor de kolonie Curaçao op 1 april 1918 hebben zich ook op maatschappelijk gebied veranderingen voorgedaan die niet altijd direct hun doorwerking hebben gevonden in het Wetboek van Strafrecht. In het onderhavige voorstel zijn veel van die maatschappelijke veranderingen verwerkt. Dit heeft onder andere als gevolg dat Titel VI, het tweegevecht, niet meer in het nieuwe ontwerp is opgenomen. De gedragingen die binnen de titel worden strafbaar gesteld komen vandaag de dag niet meer voor en aparte strafbaarstelling ervan is archaïsch te noemen.

Bovendien komen voor de specifieke boetes die bij de afzonderlijke misdrijven zijn opgenomen, zoals eerder gezegd,

geldboetecategorieën in de plaats. Deze oude bedragen hebben veelal de geldontwaarding niet bijgehouden en het evidente voordeel van de geldboetecategorieën is dat bij verdere inflatie volstaan kan worden met het verhogen van de per categorie op te leggen geldboete.

“Wetende dat”

Wel een verandering betreft de omvorming van het begrip ‘wetende dat’. In tal van bepalingen komt dit basisbegrip in het huidige wetboek voor, in diverse bewoordingen en al dan niet gevolgd door een schuld-vorm. We noemen hier enige voorbeelden: in artikel 220 NASr (oud, het voorhanden hebben van namaak) staat de term ‘weet dat’; in artikel 178 NASr (oud, vergiftiging drinkwater) de term ‘wetende dat’ (welke term overigens het meest voorkomt); in artikel 141 NASr (oud, verzwijging misdrijven) staat ‘kennisdragende dat’ en in artikel 384 NASr (oud, illegale vrijheidsberoving) staat ‘na kennis te hebben bekomen’, terwijl artikel 395 NASr (oud, piraterij) ook spreekt van ‘bekend met’.

Het uitgangspunt van de wetgever bij deze formuleringen is geweest dat “wetenschap” onvoorwaardelijk is: het betreft een vorm van zekerheid bij de dader. Vond de wetgever deze eis te streng (wat meestal te maken heeft met de bewijsbaarheid van die wetenschap), dan nam hij in de wetbepaling een alternatief op waardoor een serieus vermoeden al voldoende kan zijn: zo vereist artikel 103a NASr (oud, steun vragen voor omwenteling) ‘weet of ernstige reden heeft om te vermoeden; artikel 104 NASr (oud, schending staatsgeheimen) ‘weet of redelijkerwijs moet vermoeden’; artikel 390 NASr (oud, schending telecommunicatiegeheim) ‘weet of redelijkerwijs kan vermoeden’ en tot slot artikel 433 NASr (oud, strafbaar uitgeven) ‘wist of moest verwachten’.

Nu heeft zich in de laatste jaren meermalen de vraag voorgedaan of ook voorwaardelijk opzet onder wetenschap, zekerheid van weten, kan vallen: “het bewust aanvaarden van de aanmerkelijke kans”. Volgens het uitgangspunt van de toenmalige wetgever kan dat niet, maar de Hoge Raad heeft in een aantal gevallen anders geoordeeld, met name wanneer aan een wetswijziging een argument kon worden ontleend om de strafbepaling ruimer toepasselijk te maken, dan uit de strikte opvatting van “wetende dat” zou voortvloeien. Die gevallen betreffen HR 19 januari 1993, NJ 1993, 491 over artikel 416 NSr (heling, ons huidig artikel 431 NASr (oud)); HR 12 februari 2002, NJ 2002, 328 en HR 3 december 2002, NJ 2004, 353 over artikel 243 NSr (gemeenschap met bewusteloze, ons artikel 249 NASr (oud)). In dit laatstgenoemde arrest beargumenteert de Hoge Raad zijn zienswijze met een expliciet beroep op de wetsgeschiedenis. De Hoge Raad deed dat ook al in HR 21 november 2000, NJ 2001, 49 over artikel 237 NSr (bigamie, ons artikel 242 NASr (oud)).

In zijn conclusie voor HR NJ 2004, 353 wordt AG Vellinga naar onze mening dan ook terecht geschreven:

“Zo rijst uit de rechtspraak het beeld op dat onder "weten" voorwaardelijk opzet niet wordt begrepen tenzij uit de wetsgeschiedenis het tegendeel volgt. Eigenlijk is dat ook niet verwonderlijk. Wil onder "weten" meer dan "weten" begrepen worden dan ligt het voor de hand dat voor een dergelijke extensieve interpretatie uitdrukkelijke argumenten noodzakelijk zijn.”

De regering heeft van de algehele herziening van het Wetboek van Strafrecht gebruik gemaakt om een eind te maken aan mogelijke onzekerheid op dit punt. Bij die delicten waar naar de mening van de Regering voorwaardelijk opzet en niet zekerheidsweten de ondergrens voor strafrechtelijke aansprakelijkheid moet zijn, zal de term "wetende dat" of vergelijkbare bewoordingen worden vervangen door het begrip "opzet".

In de toelichting op de desbetreffende artikelen zal daaraan steeds aandacht worden besteed. In sommige gevallen is de oplossing gekozen om als subjectief bestanddeel op te nemen: "opzettelijk wederrechtelijk" (artikel 291, rustverstoring). In een ander geval, bijvoorbeeld artikel 431, laster, is in de memorie van toelichting apart aandacht gevraagd voor onze opvatting dat in dat geval de term wetenschap 'onvoorwaardelijke opzet' inhoudt. In de gevallen dat de opzetwetenschap gecombineerd is met een vorm van schuldwetenschap is dat meestal blijven staan: dat resulteert in twee mogelijke combinaties: of wel 'weten of ernstige reden hebben om te vermoeden', dan wel 'weten of redelijkerwijs moeten vermoeden'. Het zal duidelijk zijn dat 'ernstige reden hebben om te vermoeden' een zwaardere schuldvorm is dan 'redelijkerwijs moeten vermoeden'. In de gevallen waarin 'weten' wordt gecombineerd met een vermoeden, omvat 'weten' ook voorwaardelijk opzet. Uit deze formulering blijkt immers dat de wetgever het hele scala van het zekerheidsweten tot en met het vermoeden heeft willen dekken.

Roekeloosheid

In navolging van het per 1 februari 2006 gewijzigde Nederlandse wetboek zal hier te lande ook de zwaardere schuldvorm 'roekeloosheid' worden ingevoerd. Allereerst denke men dan aan titel XXI: het veroorzaken van dood of lichamelijk letsel door schuld. Is er daar sprake van 'gewone' schuld, dan is de strafmaat de helft van het geval waarin sprake is van roekeloosheid. Er is overigens meteen reden op te merken, dat het niet de bedoeling is om daarmee 'lichte' schuld strafbaar te stellen. Voor strafbaarheid van 'schuld' dient er sprake te zijn van op zijn minst 'aanmerkelijke schuld', van culpa lata. De wetswijziging heeft slechts ten doel om de rechter bij die delicten, waarbij zwaar lichamelijk letsel of de dood van een ander is veroorzaakt, gelegenheid te geven om de zwaardere schuldvorm 'roekeloosheid' ook zwaarder te bestraffen en zodoende de verschillen in strafmaat tussen enerzijds de

opzetvorm van bepaalde delicten (inclusief de voorwaardelijke opzet-variant) en anderzijds de traditionele schuldvorm van die delicten te verkleinen.

Verdragen

Met het bovenstaande is uiteraard niet alles gezegd. Gewezen zou kunnen worden op de opmars van de computer in onze samenleving, waardoor de strafbepalingen ook telkens moeten worden aangepast. Te denken valt aan het Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken van 23 november 2001 (Trb. 2001, 69) waardoor met name titel XVI (schending van geheimen), maar overigens ook andere bepalingen in het Wetboek zijn gewijzigd. Daarenboven zullen voor de implementatie van dit Verdrag te zijner tijd wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering worden aangebracht. Voor het Aanvullend Protocol van 28 januari 2003 betreffende de strafbaarstelling van handelingen van racistische of xenofobische aard verricht via computersystemen is titel V (Misdrijven tegen de openbare orde) aangepast.

Zowel het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989 (Trb. 1990, 170) als het Protocol inzake de verkoop van kinderen, prostitutie en kinderpornografie van 28 mei 2000 (Trb. 2001, 63) noopten tot een wijziging van titel XIII (misdrijven tegen de zeden). Bovendien zijn bepalingen in die laatstgenoemde titel, alsmede in titel VII (misdrijven tegen het openbaar gezag) en titel XVII (misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid) gewijzigd in verband met het VN-Verdrag tegen grensoverschrijdende criminaliteit en de bijbehorende protocollen zoals het Protocol inzake de preventie, bestrijding en bestraffing van mensenhandel van 15 november 2000 (Trb. 2001, 69) en Protocol tegen de smokkel van migranten over land, zee en lucht van 15 november 2000 (Trb. 2001, 70).

Verder zou hier kunnen worden vermeld de verschillende vormen van corruptie, die in dit wetboek aangescherpt en vernieuwd worden. Hierbij moet worden gedacht aan wijzigingen in de titels VII (misdrijven tegen het openbaar gezag), titel XXV (bedrog) en titel XXVIII (ambtmisdrijven). De relevante verdragen zijn hier: het VN-Verdrag tegen de corruptie (Trb. 2004, 11 en Trb. 2005, 244), het OESO-Verdrag (Trb. 1998, 219), het Verdrag van 27 januari 1999 van de Raad van Europa inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie. (Trb. 2000, 130) en het aanvullende Protocol bij dit Verdrag (Trb. 2004, 226). Overigens betreffen de aanbevelingen of 'recommendations' van 1 mei 1999 van de Raad van Europa vanuit het Statuut van de groep van Staten tegen Corruptie (GRECO) meer processuele benaderingen van het fenomeen. Voor zoveel nodig komen die aspecten aan de orde bij de aanstaande evaluatie van ons Wetboek van Strafvordering.

Artikelsgewijze toelichting

Hierna zullen per titel de wijzigingen ten opzichte van het huidige Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen worden besproken. Bovendien zal aandacht worden besteed aan eventuele afwijkingen van het Nederlandse Boek II van het Wetboek van Strafrecht.

Titel I Misdrijven tegen de veiligheid van het Koninkrijk en het Land

De benaming van deze titel is aangepast: 'Staat' is vervangen door 'Koninkrijk' en toegevoegd is: 'Land'. Op deze wijze wordt meer recht gedaan aan de feitelijke situatie en worden misverstanden voorkomen. Het universaliteitsbeginsel, neergelegd in artikel 4 is van toepassing op de voorgestelde artikelen 211 tot en met 215, 217, 218 tot en met 221 en 230 alsmede 234 tot en met 236. Ten aanzien van de artikelen 211 tot en met 215 geldt bovendien, dat deze krachtens artikel 189 als terroristisch misdrijf worden aangemerkt, indien zij zijn begaan met een terroristisch oogmerk (artikel 190), hetgeen overigens, behalve voor de rechtsmacht (artikelen 4, 5 en 6), van belang is voor de invulling van de artikelen 62 (ontzetting van rechten), 198 (voorbereiding), 267 (meldplicht) en 288 (terroristische organisatie) en later voor de thans ook in voorbereiding zijnde herziening van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 211 (aanslag op Koning etc.)

Deze bepaling is een samenvoeging van de artikelen 97 NASr (oud, aanslag op de Koning) en 98 NASr (oud, aanslag op de Gouverneur). Het te beschermen belang dat beide bepalingen dienen, is immers hetzelfde. De term "regerende Koningin" is geschrapt omdat het begrip "Koning" de lading voldoende dekt en het duidelijk is dat daaronder ook te begrijpen is "de regerende Koningin" (vgl. artikel 1 van het Statuut). De sanctie waarmee deze en sommige van de volgende gedragingen zijn bedreigd, is overigens verhoogd ten opzichte van de thans bestaande sanctie. Het artikel wordt genoemd in de recidivebepaling van artikel 106, in de categorie van de gewelddelicten. Het begrip "aanslag" is gedefinieerd in artikel 179.

Artikel 212 (aanslag op Koninkrijk)

Er is gekozen voor de term Koninkrijk boven de term Staat ten opzichte van artikel 99 NASr (oud) en de term Rijk ten opzichte van artikel 93 NSr om beter aan te sluiten bij de terminologie van het Statuut. Daarmee is onomstotelijk ook het Rijk in Europa bedoeld.

Artikel 213 (aanslag voor omwenteling)

De twee leden van het huidige artikel 100 NASr (oud) zijn hier samengetrokken tot één bepaling zoals in het Nederlandse artikel

94 NSr. In verband met de ruime omschrijving van 'omwenteling' in artikel 181 is er voor gekozen die term te handhaven en niet te vervangen door de huidige Nederlandse tekst.

Artikel 214 (geweld tegen de ministerraad)

De bepaling is conform het huidige artikel 99bis NASr (oud) en artikel 95a NSr. De soortgelijke bepaling in Nederland ten opzichte van de Regeringsraad (artikel 95 NSr) lijkt hier te lande niet nodig, nu dit artikel ziet op het functioneren van de Raad van State in zijn functie van artikel 38 van de Nederlandse Grondwet (overigens ook hier van belang, zie artikel 5 van het Statuut) als vervanger van de Koning. Een dergelijke vergadering, als al voorstelbaar, zal wel in Den Haag plaatsvinden. Voor de betekenis van 'geweld', zie artikel 186.

Opgemerkt dient hier te worden dat de oude bepaling van artikel 101 NASr (oud) is geschrapt in het nieuwe ontwerp. Dit is een typisch koloniale (uit Nederlands Indië afkomstige) bepaling die in het Nederlandse Wetboek niet voorkomt en die in het licht van een verscheidenheid van andere strafbepalingen wel kan worden gemist.

Artikel 215 (samenspanning)

Ten opzichte van het huidige artikel 102 NASr (oud) zijn het derde tot en met vijfde lid, evenals in Nederland (artikel 96 NSr), niet overgenomen. Voor het vierde lid is de reden daarvoor dat een effectieve bestrijding van terrorisme deze schrapping vereist. De regeling van het derde lid is overbodig en de strafverhoging van het vijfde lid wordt niet opportuun geacht, gelet op alle andere samenhangende bepalingen.

Ook het huidige tweede lid is geschrapt. Dit is in Nederland niet het geval, doch het lid is na de invoering van de algemene strafbaarheid van voorbereiding (artikel 108) verwarrend en overbodig en zou zelfs een lichtere straf opleveren. Ten opzichte van de hier apart (en ook overbodig) strafbaar gestelde uitlokking, mislukte uitlokking en medeplichtigheid zou er eveneens sprake zijn van een strafvermindering. De onder e genoemde gedraging zou resteren, doch die gedraging is, indien al voorstelbaar, ook strafbaar onder andere bepalingen, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan het deelnemen aan een criminele organisatie (artikel 287).

Tot slot zij hier opgemerkt, dat de term 'samenspanning' nader wordt verklaard in artikel 180.

Artikel 216 (buitenlandse mogendheid ophitsen tegen Koninkrijk)

De tekst is bijna conform de Nederlandse tegenhanger artikel 97 NSr. Het begrip "Staat" is vervangen door "Koninkrijk" (zie hierboven). De strafverhoging van het tweede lid van artikel 103 NASr (oud) is door de absorptie van de maximumstraf in het eerste lid niet nodig. Het Nederlandse tweede lid van artikel 97 NSr is niet

overgenomen ter voorkoming van verwarring met betrekking tot het algemene voorbereidingsartikel, zoals opgenomen in artikel 108. Onder oorlog wordt mede verstaan burgeroorlog (artikel 198).

Artikel 217 (buitenlands persoon ophitsen)

De tekst is conform de Nederlandse tegenhanger artikel 97a NSr (doch in plaats van 'versterken' is gekozen voor het in dit verband betere woord: 'sterken') en qua strekking gelijk aan het eerste lid van artikel 103bis NASr (oud). De strafmaat is aanzienlijk verhoogd ten opzichte van de huidige wet en daarmee gebracht op het Nederlandse niveau. Het begrip 'omwenteling' is nader gedefinieerd in artikel 181.

Steun voor omwenteling

De strafbaarstelling hiervan zou een equivalent moeten zijn van artikel 97b NSr en het tweede en derde lid van artikel 103bis NASr (oud). Om misverstanden met betrekking tot de verhouding met het algemene voorbereidingsartikel (108) te voorkomen, is er echter voor gekozen het artikel in zijn geheel te schrappen. Het zou ook overbodig zijn behalve ten aanzien van de culpoze wetenschap onder b en c, doch in die (nauwelijks) voorkomende gevallen zou de leer van het voorwaardelijk opzet meestal uitkomst kunnen bieden.

Artikel 218 (schending staatsgeheimen)

De tekst is bijna gelijk aan de tekst van artikel 98 NSr respectievelijk 104 NASr. In plaats van 'Staat' wordt gesproken van 'Koninkrijk of Land'. Zoals in de inleiding gezegd omvat 'wetende dat' in de combinatie met en als alternatief voor een 'vermoeden': voorwaardelijk opzet. Voor het begrip "verboden plaats" kan worden verwezen naar artikel 182.

Artikel 219 (openbaar maken staatsgeheimen of aan vreemde staat ter beschikking stellen)

De tekst is bijna gelijk aan het huidige 104a NASr (oud) en gelijk aan artikel 98a NSr. Voor wat betreft het bestanddeel 'weet of redelijkerwijs moet vermoeden' zij verwezen naar de opmerkingen bij het vorige artikel. Voor de term 'tijd van oorlog' wordt verwezen naar artikel 198. Het Nederlandse derde lid is niet overgenomen om verwarring met het voorbereidingsartikel van artikel 108 te voorkomen.

Artikel 220 (culpoze schending)

De tekst is inhoudelijk gelijk aan het huidige 104b NASr (oud) en aan artikel 98b NSr, met uitzondering van de strafmaat. Gewezen wordt hier nog op de mogelijkheid genoemd in artikel 52, lid 9, om een geldboete op te leggen van de naast hogere categorie.

Artikel 221 (bemachtigen staatsgeheim)

De tekst is inhoudelijk gelijk aan het huidige 104c NASr (oud) en gelijk aan artikel 98c NSr, met uitzondering het eerste lid, onder 3°: de omschrijving van het delict is sterk gemoderniseerd.

Artikel 222 (diplomatiek verraad)

Ook hier is 'Staat' ten opzichte van artikel 105 NASr (oud) vervangen door 'Land' en 'het Koninkrijk' toegevoegd. Met "van regeringswege" wordt hier bedoeld op de regering van de Nederlandse Antillen dan wel die van het Koninkrijk. De strafmaat is verhoogd en gebracht op het niveau van artikel 99 NSr.

Artikel 223 (gevaarstelling veiligheid staat)

Ten opzichte van artikel 106 NASr (oud) is onder b de 'Staat' vervangen door 'Land' en 'het Koninkrijk' toegevoegd. Voor het begrip 'oorlog' zij verwezen naar artikel 198.

Artikel 106a NASr (oud) is vervallen. Dit in de Nederlandse wetgeving onbekende artikel verwijst naar het huidige artikel 106 onder 1° NASr (oud), doch past minder goed in het systeem. De handhaving van deze bepaling zou te veel vragen opwerpen (waarom alleen in dit artikel en niet in de andere; wat is de verhouding tot artikel 233; wat is een gewapend conflict ten opzichte van een burgeroorlog) en zou zelfs in het geval van binnenlandse conflicten kunnen worden misbruikt.

Artikel 224 (Nederlands-Antilliaans belang)

Dit artikel komt niet voor in het Nederlandse wetboek, doch is in de Nederlandse Antillen in 1960 ingevoegd als artikel 106b NASr. Het lijkt raadzaam dit artikel te handhaven teneinde de Nederlands-Antilliaanse belangen zo goed mogelijk te kunnen verdedigen. Het begrip 'omwenteling' wordt nader gedefinieerd in artikel 181. Met betrekking tot het tweede lid wordt er nog op gewezen dat in voorkomende gevallen een geldboete kan worden opgelegd van de naast hogere categorie (artikel 52, negende lid).

Artikel 225 (in vreemde krijgsdienst treden)

Het artikel is inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van artikel 107 NASr (oud), doch tekstueel aangepast aan artikel 101 NSr. Onder oorlog wordt mede verstaan burgeroorlog (artikel 198).

Artikel 226 (hulp verlenen aan vijand)

Het artikel is sterk ingekort ten opzichte van het huidige artikel 108 NASr (oud). De essentie blijft gelijk: het stelt straf op het verlenen van hulp aan de vijand, doch de hulpmethoden zijn niet langer uitgeschreven. Het huidige voorstel is conform artikel 102 NSr. In dit voorstel is 'het Koninkrijk' ingevoegd en de 'Staat' vervangen door het 'Land'. Voor 'vijand' en 'tijd van oorlog' wordt nog verwezen naar artikel 198. Dit artikel en de volgende artikelen (tot en met 230) zijn ook toepasselijk indien een van de strafbaar gestelde feiten wordt

gepleegd tegen of met betrekking tot de bondgenoten van het Koninkrijk in een gemeenschappelijke oorlog (artikel 232).

Artikel 227 (samenspanning tot hulp)

Dit artikel is onveranderd ten opzichte van 109 NASr (oud) en 103 NSr. Wel is de strafmaat aanzienlijk verhoogd. Voor het begrip samenspanning zie men artikel 180.

Artikel 228 (straffeloosheid)

Op deze plaats is de tekst van artikel 103a NSr overgenomen: een bijzondere strafuitsluitingsgrond, die ondanks de formulering van artikel 103 niet overbodig is. Het artikel komt in onze huidige wetgeving niet voor. In Nederland is deze tekst vanaf 1952 opgenomen. De MvT aldaar noemde het schillen van aardappels voor vijandelijke soldaten als voorbeeld. Een moderne vertaling van dat voorbeeld is: het geven van een noodzakelijk medicijn aan een vijandelijke soldaat.

Artikel 229 (hulp aan spionnen en deserteurs)

Het artikel is nagenoeg gelijk aan artikel 110 NASr (oud) en 104 NSr. De terminologie is gemoderniseerd. De woorden 'het Koninkrijk' zijn in de aanhef ingevoegd. Voor de termijn 'vijand' en 'tijd van oorlog' wordt verwezen naar artikel 198.

Artikel 230 (bedrieglijke levering)

Het artikel is gelijk aan artikel 111 NASr (oud) en 105 NSr. Oorlog wordt nader beschreven in artikel 198. Het artikel wordt genoemd in de recidivebepaling van artikel 106 als een van de vermogens- en bedrogsdelicten.

Artikel 231 (ontzetting van rechten)

Het artikel is andersluidend dan de artikelen 112 NASr (oud) en 106 NSr in verband met de aanpassing van artikel 62. De openbaarmaking als specifiek bijkomende straf voor het delict van artikel 230 is geschrapt nu deze straf in dit voorstel niet meer in artikel 11 is opgenomen.

Artikel 232 (bondgenoten)

Ten opzichte van artikel 113 NASr (oud) en 107 NSr is slechts het woord 'Staat' vervangen door 'Koninkrijk'.

Artikel 233 (gewapend conflict)

Nieuw ten opzichte van ons huidige wetboek, in Nederland in 1952 ingevoegd met het oog op internationale vredes- en veiligheidsoperaties. In plaats van 'Nederland' wordt 'het Koninkrijk' genoemd en is toegevoegd 'het Land'.

Titel II Misdrijven tegen de Koninklijke waardigheid en tegen de waardigheid van de Gouverneur

Deze gehele titel is inhoudelijk overeenkomstig de huidige titel II in het Nederlands-Antilliaanse en het Nederlandse Wetboek van Strafrecht. De tekst is wel wat aangepast aan de in Nederland gehanteerde terminologie voor de leden van het Koningshuis. Voor de artikelen 234 tot en met 236 geldt het universaliteitsbeginsel (artikel 4). De artikelen 241 en 242 worden volgens artikel 189 als terroristisch misdrijf beschouwd, evenals artikel 234, tweede lid, mits gepleegd met een terroristisch oogmerk, hetgeen behalve voor de rechtsmacht (artikelen 4, 5 en 6), van belang is voor de invulling van de artikelen 62 (ontzetting van rechten), 108 (voorbereiding), 267 (meldplicht) en 288 (terroristische organisatie) en later voor de thans ook in voorbereiding zijnde herziening van het Wetboek van Strafvordering.

De artikelen 234 tot en met 236 worden genoemd in het recidiveartikel 106, onder b, zijnde de gewelddelicten, terwijl de artikelen 237 tot en met 239 genoemd worden in artikel 106, onder c, de categorie van de beledigingsdelicten.

Artikel 234 (aanslag op de naaste familie van de Koning)

Deze bepaling is inhoudelijk gelijk aan artikel 114 NASr (oud) en 108 NSr. Het woord 'aanslag' is gedefinieerd in artikel 179. In plaats van 'wordt opgelegd' wordt de terminologie 'wordt gestraft met' gebezigd, evenals elders in het wetboek. De strafmaat is wat bijgesteld.

Artikel 235 (aanranding Koning)

Ook dit artikel is inhoudelijk gelijk aan de equivalenten, ditmaal aan de artikelen 115 NASr (oud) en 109 NSr. Ter voorkoming van processuele misverstanden is het beginwoord 'elke' uit de oude tekst verwijderd.

Artikel 236 (aanranding familie Koning en Gouverneur)

De artikelen 116 en 117 NASr (oud) zijn samengevoegd tot deze bepaling. De strafmaat is iets opwaarts bijgesteld in verband met de verhoging van de maximum tijdelijke gevangenisstraf. Ook hier is het woord 'elke' geschrapt.

Artikel 237 (belediging Koning)

Dit artikel is gelijk aan artikel 111 NSr en in die zin anders dan artikel 118 NASr (oud) dat dit artikel volstaat met het noemen van de term 'Koning' en de strafmaat is aangepast.

Artikel 238 (belediging familie Koning en Gouverneur)

Deze bepaling is een samenvoeging van de artikelen 119 en 120 NASr (oud).

Artikel 239 (verspreiding van beledigend geschrift)

In dit artikel zijn ten opzichte van artikel 121 NASr (oud) en artikel 113 NSr de gegevens uit geautomatiseerde werken toegevoegd (zie de definitie in artikel 183). Het laatste lid is komen te vervallen: de vereiste recidive is geschrapt en de ontzetting van rechten wordt geregeld in artikel 240.

Artikel 240 (ontzetting van rechten)

Dit artikel is, aangepast aan het nieuwe artikel 62, vergelijkbaar met de artikelen 122 NASr (oud) respectievelijk 114 NSr.

Artikelen 241 en 242 (terroristische misdrijven)

In overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen P.B. 2008, no. 46) zijn deze twee bepalingen overgenomen. De woorden terroristisch oogmerk zijn nader omschreven in artikel 190 en het woord samenspanning in artikel 180.

Titel III Misdrijven tegen hoofden van bevriende Staten en andere internationaal beschermde personen

In deze titel zijn voornamelijk aanpassingen gedaan met het oog op het Verdrag terzake de voorkoming en bestraffing van misdrijven tegen internationaal beschermde personen met inbegrip van diplomaten (New York, 14 december 1973, Trb. 1981, 69). De artikelen 243 tot en met 245 worden genoemd in artikel 4: onder de beperkende voorwaarden van de subleden i, l, n en o geldt het universaliteitsbeginsel. Als terroristische misdrijven worden beschouwd de artikelen 249 en 250, alsmede artikel 243, tweede lid, mits begaan met een terroristisch oogmerk. Het benoemd zijn als terroristisch misdrijf is strafrechtelijk van belang voor de rechtsmacht (artikelen 4, 5 en 6) en voor de invulling van de artikelen 62 (ontzetting van rechten), 108 (voorbereiding), 267 (meldplicht) en 288 (terroristische organisatie) en later voor de thans ook in voorbereiding zijnde herziening van het Wetboek van Strafvordering.

De artikelen 243 tot en met 245 worden genoemd in het recidiveartikel 106, onder b, zijnde de gewelddelicten, terwijl de artikelen 247 en 248 genoemd worden onder c, de categorie van de beledigingsdelicten.

Artikel 243 (aanslag hoofd bevriende Staat)

Dit artikel is een samenvoeging van de Nederlandse artikelen 115 en 117 NSr, die immers een zelfde belang dienen. Voor de term "aanslag" is te wijzen op artikel 189; voor "bevriende Staat" op artikel 199 en voor "internationaal beschermd persoon" op artikel 200. Deze bepaling is verder in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van

de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46).

Artikel 244 (feitelijke aanranding)

Deze bepaling is op dezelfde voet als het voorgaande artikel een samentrekking van de artikelen 116 en 117a NSr. De bepaling is ten opzichte van de bepaling van artikel 244 (124b oud) in de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) iets uitgebreid, namelijk met de persoon van een hoofd van een bevriende staat.

Artikel 245 (geweld tegen beschermde goederen en personen)

Dit artikel is toegevoegd op grond van bovengenoemd Verdrag en ongewijzigd ten opzicht van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46). De betekenis van "beschermde goederen" kan men vinden in artikel 200.

Artikel 246 (belediging)

Dit artikel is een samenvoeging van de artikelen 125 en 126 NASr (oud). In het eerste lid is, evenals in artikel 118 NSr, ingevoegd: "of een lid van de regering". Doel van deze bepaling is een ruimhartige invulling te geven aan voormeld Verdrag. In het tweede lid van artikel 118 NSr wordt gesproken van een "officieel bij de Nederlandse regering toegelaten vertegenwoordiger van een bevriende staat". Omdat hier op de eilanden weinig ambassadeurs vertoeven en de bescherming in ieder geval ook de consuls zou moeten dienen, is ervoor gekozen voor huidige term in het tweede lid: "vertegenwoordiger van een buitenlandse mogendheid", die iets ruimer is, te handhaven. Naast de regering van het Koninkrijk is toegevoegd die van de Nederlandse Antillen, om alle misverstanden uit te sluiten.

Artikel 247 (strafbare geschriften of afbeeldingen)

Ook in dit artikel is naast de regering van het Koninkrijk toegevoegd die van de Nederlandse Antillen, om alle misverstanden uit te sluiten. Ten opzichte van artikel 127 NASr (oud) is, evenals in artikel 239 toegevoegd: 'de gegevens uit geautomatiseerde werken' (artikel 183). Het tweede lid is geschrapt en wordt (overigens zonder de recidivebepaling) in het volgende artikel opgenomen.

Artikel 248 (ontzetting van rechten)

Het artikel is aangepast aan het vernieuwde artikel 62.

Artikelen 249 en 250 (terroristisch oogmerk)

In overeenstemming met de argumenten die bij de artikelen 240 tot en met 242 staan geformuleerd zijn ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) de bepalingen van de artikelen 249 en 250 enigszins gewijzigd overgenomen. Het begrip terroristisch oogmerk is gedefinieerd in artikel 190 en de samenspanning in artikel 180.

Titel IV Misdrijven betreffende de uitoefening van staatsplichten en staatsrechten

In deze titel zijn kleine inhoudelijke aanpassingen gedaan en de strafmaat is over het algemeen naar boven bijgesteld.

De artikelen 251 en 252 worden genoemd in artikel 4: onder de beperkende voorwaarden van de onderdelen m en n geldt het universaliteitsbeginsel. Als terroristische misdrijven worden beschouwd de artikelen 260, alsmede artikel 251 en 252, mits begaan met een terroristisch oogmerk. Het benoemd zijn als terroristisch misdrijf is strafrechtelijk van belang voor de rechtsmacht (artikelen 4, 5 en 6) en voor de invulling van de artikelen 62 (ontzetting van rechten), 108 (voorbereiding), 267 (meldplicht) en 288 (terroristische organisatie) en later voor de thans ook in voorbereiding zijnde herziening van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 251 (geweld tegen Staten)

In dit artikel is, naar het voorbeeld van 121 NSr, zoals dat luidt sinds 1 februari 2006, een uitbreiding opgenomen met "minister en een staatssecretaris". In ons huidig artikel 129 NASr (oud) zijn ook de op grond van het reglement van orde gevormde of benoemde en dus officiële commissies opgenomen. Voorgesteld wordt deze bescherming ook nu op te nemen. Voor het woord "geweld" kan worden verwezen naar artikel 186. De hoge maximum gevangenisstraf is te verdedigen vanuit de optiek van de vrije democratie, waarin het gewapenderhand of onder dreiging van geweld optreden fundamenteel in strijd met de beginselen van die democratie is en daarom als een uiterst laakbaar misdrijf moet worden beschouwd.

Artikel 252 (geweld tegen eilandsraad)

Dit is een bepaling die in de bestaande titel niet voorkomt. In Nederland is op deze plaats in artikel 123 en 124 NSr opgenomen het beschermd belang van provinciale staten en de gemeenteraad. Hier te lande is dat daarom de Eilandsraad en zijn commissies. Verder is de bepaling naar het voorbeeld van artikel 251 geformuleerd.

Artikel 253 (samenspanning)

De verwijzing in de tweede volzin van artikel 130 NASr (oud) naar artikel 102 NASr (oud) is deels komen te vervallen in verband met de afzonderlijke strafbaarstelling van voorbereidingshandelingen. Ons huidige artikel 130 NASr (oud) bevat ook nog een verwijzing naar het derde en vierde lid van artikel 102 NASr. (oud). Deze bepalingen zijn echter niet opgenomen in het equivalente artikel 215 wegens de in de toelichting bij dat artikel genoemde redenen. De strafmaat is evenals bij de overige samenspannings-delicten, gesteld op twaalf jaren.

Artikelen 254 tot en met 258 (verkiezingsfraude)

Deze bepalingen zijn nagenoeg gelijklopend aan het huidige wetboek (de artikelen 131 tot en met 135 NASr (oud)). Wel wordt hier een belangrijke verhoging van de strafmaat voorgesteld, al weer vanuit de gedachte dat het manipuleren met de democratische rechten van burgers een ernstig misdrijf is. De strafmaat van artikel 255 is gespiegeld aan die van ambtelijke omkoping (artikel 336) en het voorgestelde artikel betreffende niet-ambtelijke omkoping (artikel 516). Het betreft hier omkoping tussen particulieren met een publiek belang en omkoping door bijvoorbeeld politici van stemgerechtigde burgers, waardoor een maximumstraf van twee jaren passend is. Het betreft hier immers een ernstig misdrijf.

Stembusfraude (artikel 258) is ook vanuit de democratische gedachte zo onacceptabel dat de huidige maximumstraf (anderhalf jaar in artikel 135 NASr) niet kan voldoen en in ons voorstel wordt verhoogd naar vier jaren, op gelijke hoogte met artikel 254.

Artikel 259 (ontzetting van rechten)

Dit artikel is nu zo geformuleerd dat alle overtreders van de bepalingen van deze titel uit het recht zijn ambt of beroep uit te oefenen en uit het kiesrecht kunnen worden ontzet.

Artikel 260 (terroristisch oogmerk)

In overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) is artikel 260 ongewijzigd overgenomen. De toevoeging van een bepaling die betrekking heeft op een terroristisch oogmerk is, een gevolg van de verscherpte terrorismebestrijding. Het begrip terroristisch oogmerk is uitgewerkt in artikel 190.

Titel V Misdrijven tegen de openbare orde

In de titel misdrijven tegen de openbare orde zijn hoofdzakelijk wijzigingen aangebracht overeenkomstig de Nederlandse wetgeving. Deze wijzigingen hangen voornamelijk samen met maatschappelijke en juridische ontwikkelingen. In de strafmaten

zijn kleine aanpassingen aangebracht. De wijzigingen worden telkens toegelicht.

In deze titel zijn de bepalingen van de artikelen 136bis tot en met 136quinquies NASr (oud) niet overgenomen. Het betreft gedragingen waarbij de vrijheid van meningsuiting een pregnante rol speelt. Deels kunnen de gedragingen onder opruiing (artikel 261 e.v.) worden bestraft. Ook in Nederland komen deze bepalingen niet voor.

De artikelen 261 tot en met 265 en 287 worden genoemd in artikel 4: onder de beperkende voorwaarden van de onderdelen b en m en n geldt het universaliteitsbeginsel. Het personaliteitsbeginsel is met betrekking tot de artikelen 277, 278, 281 en 282 uitgebreid volgens artikel 6, onder d.

De bepalingen van de artikelen 261 tot en met 265, 269 en 270 zijn uitgebreid met het begrip 'geautomatiseerde werken'. De vaak in deze titel voorkomende woorden: 'gegevens' respectievelijk 'geautomatiseerde werken' worden gedefinieerd in de artikelen 183 respectievelijk 184. 'Telecommunicatie' is nader omschreven in artikel 185.

Artikel 261 (opruiing)

Deze bepaling is ten opzichte van artikel 137 NASr (oud) de opruiing tot enige ongehoorzaamheid hetzij aan een algemene verordening hetzij aan een krachtens een algemene verordening gegeven ambtelijk bevel niet overgenomen. De tekst is bijna overeenkomstig artikel 131 NSr. Het voorstel is ons hier in plaats van tot 'strafbare feiten' te beperken tot 'misdrijven' (om overtredingen uit te sluiten) en verder te laten staan de zinsnede 'of gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag', hetgeen overigens bijna steeds ook misdrijven zal opleveren. De strafmaat is gesteld op zes jaren.

In het tweede lid wordt een strafverzwaring voorzien indien de opruiing gericht is op een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf.

Artikel 262 (verspreiding)

Dit artikel is thans naar voorbeeld van artikel 132 NSr zo geformuleerd (en uitgebreid ten opzichte van artikel 138 NASr (oud)) dat degene die verspreidt etc. moet weten (inclusief voorwaardelijk opzet) of op zijn minst ernstige redenen dient te hebben te vermoeden dat in die geschriften etc. sprake is van opruiing. Toegevoegd is in het tweede lid het "ten gehore brengen". Bij het 'ten gehore brengen' van computergegevens denke men aan mp3-spelers, die wel degelijk (digitale geluids-) gegevens bevatten. Het artikel wordt speciaal genoemd in artikel 78 als mogelijke grondslag voor een ter beschikking stelling.

In het derde lid wordt een strafverzwaring voorzien indien de opruiing gericht is op een terroristisch misdrijf dan wel een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf.

Artikel 263 (ontzetting van rechten)

Behouden (in) uit ons huidig wetboek (artikel 138a NASr (oud)) is de mogelijkheid voor de rechter om een veroordeelde van een van de misdrijven van de artikelen 261 of 262 uit het desbetreffende ambt of beroep dan wel uit het kiesrecht te ontzetten.

Artikelen 264 en 265 (aanbieding respectievelijk verspreiding van aanbiedingen)

Beide artikelen zijn inhoudelijk overeenkomstig de twee voorgaande artikelen gewijzigd. De strafmaat is in deze artikelen gesteld op maximaal een jaar. In het derde lid van artikel 265 is het vereiste van recidive voor een mogelijke ontzetting uit het beroep geschrapt.

Mislukte uitlokking

De tekst van artikel 140bis NASr (oud) komt hier niet terug, omdat de mislukte uitlokking is verhuisd naar het eerste boek (artikel 109).

Artikel 265a

Invalshoek voor deze extra bepaling is het voorkomen van terroristische aanslagen en het adequaat kunnen optreden tegen voorbereidingshandelingen. Daartoe hebben we reeds een groot aantal voorzieningen in ons wetboek, waarbij niet in de laatste plaats aan de strafbaarheid van voorbereidingshandelingen voor delicten waar acht jaren of meer op staat kan worden gedacht (artikel 108). Door de nadere precisering daarvan valt echter het deelnemen aan een terroristisch trainingskamp buiten de boot, terwijl dit toch potentieel uiterst gevaarlijk gedrag betreft. Artikel 7 van het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Europees Verdrag ter voorkoming van terrorisme (Trb. 2006, 34) verplicht tot een dergelijke strafbaarstelling. Dit voorgestelde artikel 265a verwijst naar de terroristische misdrijven zoals genoemd in artikel 189 en de misdrijven ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf zoals genoemd in een nieuwe voorgestelde definitiebepaling, artikel 190a.

Voorts wordt erop gewezen dat onder deze strafbepaling thans ook direct het financieren van terroristische misdrijven valt, waardoor het huidige artikel 48a (oud) NASr weer kan vervallen. Poging tot financiering zal strafbaar zijn op grond van dit artikel 265a juncto artikel 107.

Artikelen 266 en 267 (verzwijging)

Deze bepalingen zijn in die zin gewijzigd ten opzichte van de artikelen 141 en 142 NASr (oud), dat de nieuwe teksten van de

artikelen 135 en 136 NSr zijn verwerkt. Na strafbare samenspanning is opgenomen 'tot enig misdrijf': alle misdrijven, waartoe samenspanning strafbaar is (overigens een gering aantal) vallen hieronder. Mede om een duidelijker onderscheid te maken tussen de artikelen 266 en 267 is in artikel 266 ook opgenomen: 'het voornemen tot het plegen van een terroristisch misdrijf' (in Nederland is deze laatste categorie opgenomen in artikel 136 NSr). De artikelen 266 en 267 zijn in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) ongewijzigd overgenomen. Opgemerkt wordt nog, dat 'kennis dragende' een onvoorwaardelijke wetenschap inhoudt. De term 'in tijd van oorlog' is nader gedefinieerd in artikel 198, het begrip 'terroristisch misdrijf' in artikel 190. De strafmaat is iets aangepast, gelet op de gevolgen, die het verzwijgen van deze zware delicten met zich mee kan brengen.

Artikel 268 (verschoning)

Dit artikel is ten opzichte van artikel 143 NASr (oud) en 137 NSr in die zin gewijzigd, dat in navolging van artikel 251 Wetboek van Strafvordering, de levensgezel is toegevoegd (voor de betekenis zie men artikel 209). Weggelaten is de in het Wetboek van Strafvordering voorkomende bewijslast voor de levensgezel om de duurzaamheid van de samenwoning op genoegzame wijze aannemelijk te maken. Artikel 268 formuleert een grond die de vervolgte zal moeten inroepen om aan schuldigverklaring te ontkomen, en waarvan de juistheid op de zitting aannemelijk moet worden. Het zal duidelijk zijn dat dit 'aannemelijk worden' kan afhangen van hetgeen degene, die zich op dit verschoningsrecht beroept, te berde brengt.

Artikelen 269 tot en met 273 (discriminatie)

Uitgangspunt van deze teksten zijn de artikelen 137c tot en met 137g NSr en de artikelen 143a tot en met 143c NASr (oud). In dit gedeelte zijn alle 'soorten' van discriminatie (nader gedefinieerd in artikel 207) opgesomd, die thans voorkomen in de Antilliaanse, Arubaanse en Nederlandse tekst. Zo is de lijst uitgebreid met groepen mensen, die gediscrimineerd worden wegens hun politieke gezindheid, kleur, taal, nationale of maatschappelijke afkomst, of lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap of geslacht dan wel hetero- of homoseksuele gezindheid, of het behoren tot een nationale minderheid. Als voorbeelden van een groep personen, die wegens hun nationale of maatschappelijke afkomst wordt beledigd of gediscrimineerd, kan worden gedacht aan illegalen of buitenlanders.

Verder is telkens aan de middelen toegevoegd: 'gegevens uit geautomatiseerde werken'. De straffen zijn over het algemeen iets verhoogd.

In de artikelen wordt, behalve in artikel 273 telkens over een 'groep mensen' gesproken. Natuurlijk kan ook een enkel persoon het lijdend voorwerp zijn van bijvoorbeeld beledigingen doch in dat geval zijn andere artikelen toepasselijk (bijvoorbeeld uit titel XV). Het gaat daar om tegen *een persoon* gepleegde delicten, terwijl de onderhavige titel betrekking heeft op die niet vallen onder deze titel met delicten *tegen de openbare orde*.

De artikelen 270 en 271 zijn ten opzichte van de Nederlandse tekst ook iets geherformuleerd, waardoor beter tot uiting komt dat het om discriminatie van en haat of geweld tegen mensen kan gaan, alsmede om geweld tegen hun goederen. In het derde lid van artikel 271 is het vereiste van recidive voor een mogelijke ontzetting uit het beroep geschrapt.

De artikelen 272 en 273 zijn opgenomen naar voorbeeld van de artikelen 137f en 137g NSr, die in Nederland oorspronkelijk zijn ingevoerd in verband met het Verdrag van New York inzake de uitbanning van elke vorm van rassendiscriminatie van 7 maart 1966. Artikel 273 is juist wel bedoeld om discriminatie tegen één persoon tegen te gaan. Daarom wordt dat in de tekst uitdrukkelijk kenbaar gemaakt.

Vermeldenswaard is hier dat in Nederland gediscussieerd wordt om op deze plaats als artikel 137h NSr op te nemen een verbod op apologie, het bagatelliseren van ernstige misdrijven als daardoor de openbare orde zou kunnen worden verstoord. Mede om te voorkomen dat het strafrecht betrokken wordt bij (overigens veelal weerzinwekkende) uitlatingen, die nauw te maken hebben met de vrijheid van meningsuiting, wordt hier niet overwogen een apologiebepaling voor te stellen, zoals dit evenmin is geschied in bijvoorbeeld de Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism (Warschau, 16 mei 2005).

Artikelen 274 en 275 (huis- en lokaalvredebreuk)

De omschrijvingen van huis- en lokaalvredebreuk (in de artikelen 274 en 275) zijn sterk vereenvoudigd. In het huidige wetboek luidt de huisvredebreukbepaling als volgt (artikel 144 NASr (oud)):

“(1) Hij die, hetzij in de woning of in het bij een woning behorend erf, hetzij in het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijdert, wordt gestraft...”

en

“(2) Hij die zich de toegang heeft verschaft door middel van braak of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of van een vals kostuum, of die, zonder voorkennis van de rechthebbende en anders dan ten gevolge van een vergissing binnengekomen, aldaar bij nacht wordt aangetroffen, wordt geacht te zijn binnengedrongen”.

Met de voorgestelde wettekst wordt grotendeels hetzelfde beoogd: het is strafbaar om eens anders huis of lokaal wederrechtelijk binnen te dringen. In de voorgestelde tekst is het resultaat van dat binnendringen, namelijk het wederrechtelijk vertoeven in de woning, als kernelement van het strafbare feit genomen. Daarbij is de wijze en het tijdstip van binnendringen niet meer relevant. Ook de insluiper, die overdag in een huis aanwezig is, is daar opzettelijk en wederrechtelijk aanwezig. De kans, dat met deze ruimere strafbepaling de onschuldige leverancier, die de bestelde goederen in de woning zet, wordt gestraft is niet groot, omdat hij in de meeste gevallen niet voldoet aan de strafbepaling omdat hij weliswaar opzettelijk maar niet wederrechtelijk aanwezig is. Ook de concurrerende minnaar is, mits op uitnodiging van de bewoner of bewoonster, niet wederrechtelijk (immers met toestemming) aanwezig. Het streven naar concordantie behoort naar de mening van de Regering niet te leiden tot verstening. Om die reden is hier gekozen voor tekstuele modernisering.

Artikel 276 (ontzetting van rechten)

Deze bepaling is toegevoegd om aan de rechter de mogelijkheid te bieden om in de gevallen van huis- en lokaalvredebreuk de dader tevens uit het recht te ontzetten om zich vrijelijk in het land te bewegen, waarbij uiteraard in de eerste plaats gedacht is aan het gebied rond de in het geding zijnde woning of het lokaal.

Artikelen 277 tot en met 285 (misbruik geautomatiseerde werken)

Deze artikelen bevatten verboden gedragingen in het kader van de hedendaagse mogelijkheden van misbruik van geautomatiseerde werken en komen in de plaats van de huidige artikelen 145a tot en met 145c NASr (oud). De hier voorgestelde bepalingen betreffen de navolgende onderwerpen: hacking (artikel 277), opwerpen blokkade (artikel 278), af luisteren binnen en buiten (artikel 279 en 280), af luisteren van telefoon (artikel 281), af luisterapparatuur (artikel 282), afgeluisterde gegevens (artikel 283), heimelijk fotograferen (artikel 284 en 285). Deze bepalingen, die – voor zover thans al opgenomen – iets afwijkend in ons wetboek zijn geformuleerd, zijn aangepast aan de Nederlandse Wet computercriminaliteit II. Voor een nadere toelichting op deze artikelen wordt hier verwezen naar de Nederlandse Kamerstukken met betrekking tot de totstandkoming van deze wet (Kamerstukken 26671). De straffen zijn naar boven bijgesteld. In artikel 277 is gekozen voor een tekstuele modernisering ten opzichte van de Nederlandse tekst. De in het spraakgebruik veel gebezigde term 'hacking' wordt thans in ons wetboek voorgesteld. Anders dan de term 'hacken' komt de in Nederland gebruikte term 'computervredebreuk' niet terug in de Woordenlijst Nederlandse Taal (het Groene Boekje). Met het gebruik van de term 'hacking' wordt dan ook inzichtelijker gemaakt om welk misdrijf het gaat. De verandering van termen betekent overigens niet dat het belang dat

deze bepaling beoogt te beschermen veranderd. Daarnaast is artikel 277 (hacking) in ons voorstel, evenals artikel 274 en 275 (huis- en lokaalvredebreuk) geformuleerd als toestandsdelict in tegenstelling tot de formule in Nederland, alwaar een handelingsdelict is beschreven. De valse sleutel is nader gedefinieerd in artikel 203. Voor het begrip 'aftappen' in de artikelen 277, 281 en 283 zij verwezen naar artikel 185. Opgemerkt wordt nog dat de laatste uitzondering op de strafbaarheid van het afluisteren in een woning (artikel 279, tweede lid, onder c: de omschrijving met betrekking tot het afluisteren in het belang van de staatsveiligheid) is overgenomen uit het huidige artikel 145a NASr (oud), bij gebreke van een equivalent van de Nederlandse Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002.

Artikel 286 (ontzetting van rechten)

In deze bepaling de mogelijkheid is opgenomen voor de rechter om daders van een van de voorafgaande computer- en afluister- of opnamedelicten in voorkomende gevallen uit hun ambt of beroep te ontzetten.

Artikelen 287 en 288 (deelnemen aan criminele organisatie)

Artikel 287 was reeds gemoderniseerd door 'vereniging' te vervangen door 'organisatie'. De jurisprudentie eist daarbij niet een strak georganiseerd geheel, doch wel is vereist het bestaan van een zeker gestructureerd en duurzaam samenwerkingsverband van twee of meer personen, min of meer optredend als eenheid. De uitwerking in lid vier is het gevolg van de terrorismewetgeving in Nederland (Stb. 290, 2004) en heeft vooral te maken met het daarmee verband houdende artikel 288, waarin deelneming aan een terroristische organisatie met een hogere straf is bedreigd. De bepaling van artikel 288 is in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) ongewijzigd overgenomen. Voor de duidelijkheid zij vermeld, dat het begrip 'deelnemen' als bestanddeel van de artikelen 287 en 288 een eigen betekenis heeft, namelijk het behoren tot de organisatie en tevens het hebben van een aandeel in of het ondersteunen van gedragingen die strekken tot of rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van het oogmerk van de organisatie. De in het vierde lid van artikel 287 genoemde gedragingen, die ook onder deze omschrijving vallen, zijn slechts opgenomen om alle twijfels daarover weg te nemen. Voor het oogmerk hebben tot het plegen van een 'terroristisch misdrijf' zij verwezen naar artikel 189. Ook artikel 288 zelf wordt volgens artikel 189, onder c, als terroristisch misdrijf beschouwd, wat van belang is voor de rechtsmacht (artikel 4, onder n).

Artikel 289 (ontzetting van rechten)

In dit artikel is opgenomen de mogelijkheid om deelnemers aan een criminele- dan wel terroristische organisatie te ontzetten uit alle in artikel 62 vermelde rechten, inclusief het reis- of gebiedsverbod.

Artikel 290 (openlijke geweldpleging)

'Met verenigde krachten' in de bepaling van artikel 147 NASr (oud) is in gewijzigd in 'in vereniging'. Daardoor wordt aangesloten bij de geldende jurisprudentie met betrekking tot medeplegen. Hierdoor wordt het bereik van de strafbepaling uitgebreid, omdat niet elk der medeplegers zelf een gewelddadige handeling hoeft te verrichten; wel moet de verdachte een voldoende bijdrage leveren aan het geweld: de enkele omstandigheid dat iemand aanwezig is in een groep die openlijk geweld pleegt is niet zonder meer voldoende om hem te kunnen veroordelen als iemands die 'in vereniging' geweld pleegt, aldus de Hoge Raad in zijn arrest van 11 november 2003, JOL 2003, 573.

Ook hier is de strafmaat in opwaartse zin bijgesteld. Artikel 290 wordt genoemd in het recidiveartikel 106, onder b, zijnde de geweldsdelicten. Het begrip 'geweld' wordt verruimd in artikel 186. Voor de betekenis van 'zwaar lichamelijk letsel' wordt verwezen naar artikel 187.

Op deze plaats vindt men in ons huidig wetboek artikel 147bis NASr (oud), waarin het verspreiden van een *leugenachtig bericht* strafbaar is gesteld. We stellen voor een dergelijke bepaling in ons nieuwe wetboek *niet* op te nemen. Ook in Nederland kent men een dergelijke bepaling niet. Het opzettelijk verspreiden van onjuiste roddel is weliswaar hoogst ongewenst (waartegen de burger zich overigens langs civielrechtelijke weg kan verweren), maar een strafrechtelijke bescherming van deze norm lijkt niet nodig en zou wellicht ook onnodige inzet van politie en justitie vergen.

Artikel 291 (rustverstoring)

In deze bepaling wordt de rustverstoring strafbaar gesteld, zoals ook al het geval was in artikel 148 NASr (oud). Wel is de maximumstraf aangepast. In Nederland is een tweede lid ingevoerd met daarin het verbod op het zonder noodzaak gebruiken van een alarmnummer. Dat verschijnsel kan in potentie noodzakelijk optreden van politie en brandweer vertragen of zelfs verhinderen. Gekozen is hier voor een iets andere tekst, namelijk: 'opzettelijk wederrechtelijk' in plaats van: 'opzettelijk zonder dat daartoe de noodzaak aanwezig is'. Deze terminologie is gekozen vanwege het intern consequente woordgebruik en om discussie over de (mate van) noodzaak op de terechtzitting te voorkomen: strafbaar is de handeling slechts, indien deze *wederrechtelijk* is verricht en de opzet was gericht op deze wederrechtelijkheid. Daarmee wordt voorkomen dat degene die opzettelijk het alarmnummer belt om een melding te doen die objectief onnodig of zelfs onjuist is, strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld indien hij er van uitging dat de melding wel terecht

werd gedaan. De strafbaarstelling ziet slechts op diegenen die opzettelijk het alarmnummer misbruiken.

Artikel 292 (vals bomalarm)

Het geven van een vals bomalarm is als "modern" delict in Nederland (in artikel 142a NSr) ingevoerd bij de Wet herijking strafmaxima (Stb. 2006, 11).

Artikelen 293 en 294 (verhindering openbare vergadering of betoging)

Artikel 293 wijkt niet wezenlijk af van artikel 149 NASr. Naast het met geweld verstoren van een geoorloofde vergadering is nu ook opgenomen het verstoren van een geoorloofde, dat wil zeggen door de bevoegde overheid toegestane, betoging. Doet men een en ander door het veroorzaken van wanorde (het huidige artikel 150 NASr (oud)), dan is de maximumstraf vanzelfsprekend lager (artikel 294).

Artikelen 295 en 296 (verstoring godsdienstige plechtigheid of lijkbezorging)

Op gelijke voet als het bepaalde in de artikelen 293 en 294 is het niet toegestaan een godsdienstige of levensbeschouwelijke plechtigheid of lijkbezorging te verstoren. Doet men het met geweld of bedreiging met geweld (artikel 295), dan is de straf gelijk aan die van artikel 293; doet men een en ander door het veroorzaken van wanorde (artikel 296), dan is de straf gespiegeld aan artikel 294 (vergelijk de artikelen 151 en 152 NASr (oud)). Voor een uitbreiding van het begrip 'geweld' in de artikelen 293 en 295 zij verwezen naar artikel 195.

Artikelen 297 tot en met 302 (godslastering en lijkschending)

Deze artikelen betreffen de juridisch en tekstueel aangepaste bepalingen (over godslastering en delicten met betrekking tot overleden personen) zoals deze in het huidige wetboek zijn opgenomen in de artikelen 153 tot en met 157 NASr (oud). Naast de smalende godslastering is in 298 eveneens de verspreiding van godslasterende geschriften, afbeeldingen en gegevens strafbaar gesteld zoals in Nederland sinds 1984 het geval is. De bepaling vormt een aanvulling op de bestaande strafbaarstelling van godslastering. Ook hier zijn de strafmaten weer enigszins aangepast. De meervoudsvorm van godslastering is vervallen, omdat dan – scherp gesteld – een afbeelding met één enkele godslastering niet strafbaar zou zijn. Deze opmerking geldt zowel artikel 297 als 298. In het derde lid van artikel 298 is het vereiste van recidive voor een mogelijke ontzetting uit het beroep geschrapt. In artikel 302 is het oogmerk 'het dood ter wereld komen te verhelen' weer aangevuld met het in 1989 in artikel 157 NASr (oud) geschrapte 'de geboorte te verhelen', omdat deze

oogmerken elkaar niet in alle gevallen uitsluiten en beide even strafwaardig zijn.

Artikelen 303 tot en met 304 (afstaan kinderen en draagmoederschap)

Deze bepalingen vormen een uitbreiding van de titel vormen de bepalingen (vgl. de artikelen 151a tot en met 151 c NSr). Deze bepalingen stellen het afstaan van zeer jonge kinderen uit winstbejag, het commerciële draagmoederschap en de exploitatie daarvan strafbaar. De waarschijnlijkheid dat deze gedragingen thans in de Nederlandse Antillen voorkomen is niet groot. Toch worden de gedragingen als strafbare gedragingen voorgesteld in verband met de vereiste bescherming van kinderen en een beoogde preventieve werking voor vrouwen die dergelijk gedrag overwegen omdat er economisch gewin mee te behalen valt. Omdat deze bepalingen ook in Nederland nog niet tot noemenswaardige jurisprudentie hebben geleid, wordt voorgesteld de Nederlandse tekst integraal over te nemen.

Tweegevecht

Het huidige titel VI vervalt. De huidige tekst van titel VI, het tweegevecht (artikel 158 tot en met 162 NASr (oud)) wordt niet meer opgenomen in het Wetboek van Strafrecht. De redenen die aan het eind van de negentiende eeuw ten grondslag werden gelegd aan afzonderlijke strafbaarstelling van het tweegevecht overtuigen in de huidige samenleving niet langer. Het overigens typisch Europese tweegevecht levert in de huidige tijd niet meer een bijzonder karakter aan de daarmee gepleegde mishandeling of eventueel zelfs doodslag op en aangenomen moet worden dat een ieder weet of behoort te weten dat moord en doodslag, alsmede de poging of voorbereiding daartoe, strafbare feiten zijn, en dat dit in beginsel niet verandert indien deze feiten 'conform een onderlinge afspraak tot het houden van een tweegevecht' worden gepleegd. Ook in Nederland zijn deze artikelen sinds 1 februari 2006 geschrapt.

Titel VI Misdrijven waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar wordt gebracht

De bepalingen van de nieuwe Titel VI zijn grotendeels gelijk aan de bepalingen uit de oude Titel VII zij het dat enerzijds een aantal van de bepalingen die in de oude titel voorkwamen zijn verwijderd omdat ze in ons Land geen toegevoegde waarde bieden en anderzijds een aantal bepalingen zijn toegevoegd in verband met de strijd tegen het terrorisme en de strafrechtelijke bescherming van het leefmilieu van de Nederlandse Antillen.

In artikel 189 worden diverse artikelen van deze titel aangewezen als terroristisch misdrijf, de artikelen 306, onder c, 313, onder b, 320, onder c, 322, onder b, 325, onder c, en 331, tweede lid, indien deze misdrijven zijn begaan met een terroristisch oogmerk,

en verder zijn nog apart aangewezen de misdrijven waarop ingevolge de artikelen 334 of 335 gevangenisstraf is gesteld. Het begrip 'terroristisch oogmerk' is uitgewerkt in artikel 190. Het benoemd zijn als terroristisch misdrijf is behalve voor de rechtsmacht (artikelen 4, 5 en 6) van belang voor de invulling van de artikelen 62 (ontzetting van rechten), 108 (voorbereiding), 267 (meldplicht) en 288 (terroristische organisatie) en later voor de thans ook in voorbereiding zijnde herziening van het Wetboek van Strafvordering.

De rechtsmacht wordt ten aanzien van vele misdrijven in deze titel onder telkens wisselende voorwaarden uitgebreid in de artikelen 4, onder g, sub 1° en 5°, onder h, m en n alsmede in artikel 6, eerste lid onder d.

In deze titel komen diverse schuld misdrijven voor. Gewezen wordt hier op de mogelijkheid die het negende lid van artikel 52 biedt om voor deze misdrijven (onder omstandigheden) een geldboete van de naast hogere categorie op te leggen.

Artikel 306 (veroorzaken brand of overstroming)

Dit artikel is gelijkkluidend aan artikel 163 NASr (oud). Ook de strafmaat is, op de aanpassing van de maximum tijdelijke gevangenisstraf naast de levenslange gevangenisstraf na, gelijk gebleven.

Artikel 307 (schuldvariant)

Deze bepaling kent wel een hoger maximum dan ons huidige artikel 164 NASr (oud) in verband met de algemene verhoging van de strafmaat bij schulddelicten. Voor 'zwaar lichamelijk letsel' in de artikelen 306 en 307 zij verwezen naar het betekenis-artikel 187. Er is aan artikel 307 een tweede lid toegevoegd waarin gesproken wordt over schuld bestaande in roekeloosheid. Deze nieuwe term is al aangekondigd en toegelicht in de algemene inleiding.

Artikel 308 (verhinderen van blussen)

Dit artikel is gelijk aan artikel 165 NASr (oud).

Artikel 309 (belemmeren van herstel van waterkeringen)

Deze bepaling komt overeen met artikel 166 NASr (oud) en is aangepast aan de lokale omstandigheden en overigens in stand gelaten.

Artikel 310 (vernietiging van waterkeringen)

Behoudens tekstuele aanpassing in verband met de wijziging van boek 1 is in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) artikel 310 ongewijzigd ten opzichte van 167 NASr (oud).

Artikelen 311 en 312 (opzettelijke en schuldvernietiging van elektriciteitswerken)

Deze artikelen zijn gelijk aan 167a en 167b NASr (oud) op de correctie van de strafmaat na. Vooral de strafverhoging in de aanvang van artikel 311 kan opvallen: het is het gevolg van enerzijds het ernstiger inschatten van het strafbare feit en anderzijds het strafmaximum, dat op gewone vernietiging (artikel 538) wordt gesteld (twee jaren). Gelet op de ernst en de potentiële schade van het delict wordt het eerste deel van dit artikel speciaal genoemd in artikel 78, evenals overigens artikel 315, eerste lid onder 1°. Aan artikel 312 is een tweede lid toegevoegd, zoals hierboven bij artikel 307 is beargumenteerd. Het begrip 'elektriciteitswerken' wordt nader uitgewerkt in artikel 206.

Artikelen 313 tot en met 316 (blootstellen aan straling, vernietiging geautomatiseerde werken)

De artikelen 313 tot en met 316 zijn ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) opgenomen. Van de artikelen 313 en 314 (blootstellen aan ioniserende straling en radioactieve stoffen) kan gezegd worden dat zij naar aanleiding van het Euratomverdrag (Stb. 1984, 91) ingevoerd zijn in Nederland. Deze bepalingen en de bepalingen in de artikelen 315 en 316 (vernietiging etc. van geautomatiseerde werken) zijn (ook) op- en overgenomen in verband met de bestijding van het terrorisme. De tekst van de Nederlandse Wet computercriminaliteit II is verwerkt. Overwegingen omtrent de strafmaat zijn dezelfde als die in de toelichting op artikel 311 en 312 zijn opgenomen. Voor de begrippen 'gegevens', 'geautomatiseerd werk' en 'telecommunicatie' in de artikelen 315 en 316 wordt verwezen naar de artikelen 183, respectievelijk 184 en 185.

Artikelen 317 tot en met 319 (vernietiging van verkeerswerken)

Van deze artikelen staan de eerste en de laatste al in ons huidig wetboek (artikel 168 en 169 NASr (oud)), doch in artikel 319 zijn de strafmaten aangepast. Tussen deze bepalingen is de bepaling van artikel 318 opgenomen conform het Nederlandse artikel 162a NSr in verband met de uitvoering van het Protocol tot bestrijding van wederrechtelijke daden van geweld op luchthavens voor de internationale burgerluchtvaart horende bij het Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart (Stb. 1995, 195 en Trb. 1971, 218 en 1988, 88). Het begrip 'luchtvaartuig' in artikel 318 is nader bepaald in artikel 197. Met artikel 318 wordt een onderscheid gemaakt in de strafwaardigheid van vernietiging, onbruikbaarmaking of beschadiging van luchtvaartuigen in vlucht, in bedrijf dan wel buiten bedrijf. De termen 'in vlucht' en 'in bedrijf' worden in 197,

lid 2 en 3, nader gedefinieerd. Onderhavige bepaling ziet op de veiligheid op de luchthaven en niet, anders dan artikel 322, op de veiligheid van de passagiers aan boord van een luchtvaartuig en op de veiligheid van personen die voorafgaand aan of na afloop van de vlucht zekere handelingen ten aanzien van het luchtvaartuig verrichten, zoals het laden en lossen van het luchtvaartuig. Daarnaast kennen wij in Titel XXVII uiteraard ook nog artikel 544 (vernieling, beschadiging, onbruikbaarmaking of onklaarmaking van luchtvaartuigen). Het beschermende belang van deze bepaling is gelegen in de eigendomsrechten op een luchtvaartuig.

De bepalingen van artikelen 170 en 171 NASr (oud) zijn niet meer opgenomen in de onderliggende titel omdat spoorlijnen hier te lande eenvoudigweg niet bestaan.

Artikelen 320 en 321 (vernieling van veiligheidstekens in de scheep- en luchtvaart) Deze artikelen zijn eveneens opgenomen in ons huidig wetboek (artikel 172 en 173 NASr (oud)). De straffen van 321 zijn op gelijke voet als de andere schulddelicten in deze titel aangepast.

Artikelen 322 en 323 (vernieling van vaar- en voertuigen) Deze bepalingen zijn al opgenomen in de artikelen 174 en 175 NASr (oud) op de voertuigen na, die thans worden toegevoegd conform de tekst in Nederland (artikel 168 NSr). Ook hier is een aanpassing van het schulddelict aan de orde betrekking tot de strafmaat en de toevoeging van de roekeloosheid.

Artikel 324 (kaping van openbaar vervoer)

Dit artikel is in zeker opzicht nieuw wanneer gelet wordt op de plaatsing in de titel 'Misdrijven tegen de algemene veiligheid'. Daaronder valt wel het openbaar vervoer, maar niet de luchtvaart. Strafbbaarstellingen dienaangaande zijn dan ook in de titel Luchtvaartmisdrijven (titel XXIX) geplaatst. Het bestaande artikel 385a NSr veegt door het vierde lid de kaping van een luchtvaartuig op één hoop met de kaping van een vaartuig, een installatie ter zee, een autobus of een ander middel van openbaar vervoer en een vrachtauto met gevaarlijke lading. Systematisch is dit niet verantwoord (onderdelen van de scheepvaart of luchtvaart zijn behoudens de veerpont geen middelen van openbaar vervoer), vandaar dat het openbaar vervoergedeelte en de vrachtwagen met gevaarlijke lading uit artikel 385a NSr als het ware verhuist naar artikel 324. Op zichzelf brengt deze bepaling geen uitbreiding van gedragingen die strafbaar zijn met zich mee. In het tweede lid zijn de woorden 'of ten gevolge van samenspanning' uit 385a NSr niet overgenomen, omdat deze toevoeging naast de 'twee of meer personen gezamenlijk' niet onmisbaar is en slechts verwarrend kan werken, vooral ten opzichte van artikel 335.

Artikelen 325 en 326 (vernieling gebouwen of installaties ter zee)

Deze artikelen zijn ongeveer gelijk aan de artikelen 176 en 177 NASr (oud) met dien verstande dat toegevoegd zijn de installaties ter zee, net zoals in de artikelen 170 en 171 NSr. De veranderingen in artikel 326 betreffen – evenals al eerder is beargumenteerd – de strafmaat en de toevoeging van schuld in de vorm van roekeloosheid.

Artikelen 327 en 328 (drinkwatervoorziening)

De tekst van deze artikelen is ten opzichte van de artikelen 178 en 179 NASr uitgebreid naar het voorbeeld van de artikelen 172 en 173 NSr, zoals die thans luiden na inwerkingtreding van de antiterrorisme bepalingen (Stb 2004, 290) op een feit na: door de schrapping van het woord 'en' tussen 'opzettelijk' en 'wederrechtelijk' dient de opzet (overigens eventueel in voorwaardelijke vorm) ook de wederrechtelijkheid van het handelen te omvatten. Voor het overige kan verwezen worden naar de eerder besproken artikelen. Voor de artikelen 327, eerste lid, en 328, eerste lid, geldt een speciale verjaringstermijn (artikel 134).

Artikelen 329 en 330 (verontreiniging oppervlaktewater)

Deze bepalingen zijn ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) opgenomen. De bepalingen zijn ingevoerd in het kader van milieuwetgeving en door de antiterrorisme wetgeving enigszins gewijzigd. Ook hier hebben de gebruikelijke aanpassingen met betrekking tot de strafmaat plaatsgevonden.

Artikelen 331 en 332 (schadelijke waren)

Deze artikelen komen goeddeels overeen met de artikelen 180 en 181 NASr (oud). In artikel 331 is 'wetende dat' vervangen door 'in de wetenschap dat' om daarmee aan te geven dat onvoorwaardelijk opzet vereist zal zijn voor een veroordeling. Het derde lid van artikel 181 NASr (oud) is een overbodige bepaling en kan dus vervallen.

In Nederland staan op deze plaats verder de artikelen 175a en 175b NSr betreffende het niet nakomen van een bevel in geval van oorlog. Daarbij wordt verwezen naar de Wet bescherming bevolking (Stb. 1952, 404) en de Intrekkingswet BB (Stb. 1986, 312), welke wetten hier niet bestaan.

Artikel 331 wordt in het recidiveartikel 106 apart aangewezen als bedrogsdelict. Voor deze artikelen geldt een speciale verjaringstermijn (artikel 134).

Artikel 333 (ontzetting uit beroep)

Het tweede lid van artikel 182 NASr (oud) over een mogelijke openbaarmaking van het vonnis wordt niet langer voorgesteld, omdat deze bijkomende straf niet meer in artikel 11 is opgenomen.

Artikelen 334 en 335 (terroristisch oogmerk)

De bepalingen van artikel 334 en 335 zijn in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) ongewijzigd. Voor het begrip 'samenspanning' in artikel 335 zij verwezen naar artikel 180 in de betekenistitel.

Titel VII Misdrijven tegen het openbare gezag

Het in deze titel bepaalde strekt tot de bescherming van het openbaar staatsgezag. Sommige bepalingen staan daarmee in nauwer verband dan andere.

Ten opzichte van de bestaande titel is een aantal bepalingen tekstueel gewijzigd of vervallen. De wijzigingen hebben onder meer betrekking op een in vergelijking met de huidige tekst veranderde samenstelling van ons Koninkrijk en op aanpassingen aan de jurisprudentie en nieuwe wetgeving in Nederland en het op 17 december 1997 overeengekomen Verdrag inzake de bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren bij internationale transacties (Trb. 1998, 54).

Met betrekking tot de rechtsmacht wordt opgemerkt, dat veel artikelen uit deze titel speciaal genoemd worden in de rechtsmachtartikelen 4 en 6.

De eerste bepalingen van de huidige titel VIII (de artikelen 182 bis, 182 ter en 182c NASr (oud)) zijn geschrapt; inhoudelijk is het strafbare feit terug te vinden in artikel 434, in de beledigingstitel (titel XV), alwaar het beter thuishoort.

Artikel 336 (omkoping van ambtenaren)

Artikel 183 NASr (oud) is aangepast aan de tekst van 177 NSr. Ingevoegd is het aanbieden van een dienst als vorm van omkoping. Het aanbieden van zgn. snoepreijes, het voor een 'vriendenprijs' ter beschikking stellen van een woning of vervoermiddel kunnen daarmee onder deze delictsomschrijving vallen.

Ingevoegd is verder, ter verduidelijking, de woorden 'huidige of vroegere' om misverstanden daarover uit te sluiten. Verder is, om beter aan te sluiten bij het VN-corruptieverdrag 2003 (Trb. 2004, 11 en Trb. 2005, 244) toegevoegd na ambtenaar 'zelf of een ander' ("direct or indirect"). In het eerste lid onder b. is de ander weggelaten. Het voert immers te ver strafbaarstelling op te nemen voor hen die anderen een dienst verlenen nadat enig ambtenaar in strijd met zijn plicht heeft gehandeld. Ook het aanbieden van

gunsten aan personen, die op het punt staan tot ambtenaar te worden benoemd, is nu op gelijke wijze strafbaar gesteld. Gewezen kan hier voorts nog worden op HR 27 september 2005 in de zaak tegen "de Antillen" NV, waarin de Hoge Raad het oordeel van het Hof goedkeurt, dat omkoping in de zin van artikel 183 (oud) niet alleen toeziet op de situatie dat er een direct verband bestaat tussen de gift en een concrete tegenprestatie doch ook op het doen van giften aan een ambtenaar teneinde aldus een relatie met die ambtenaar te doen ontstaan en/of te onderhouden met het doel een voorkeursbehandeling te krijgen. Daarbij kan tevens verwezen worden naar HR 29 augustus 2006, LJN: AX 6423.

Bij de mogelijke ontzetting van rechten is het kiesrecht geschrapt en het reisverbod ingevoerd. Dit laatste is uiteraard bedoeld voor die gevallen dat er met toepassing van artikel 339 sprake is van het omkopen van ambtenaren van een vreemde staat.

Artikel 337 (begunstiging van ambtenaren)

Tengevolge van het hierboven genoemde OESO-verdrag is artikel 337 ingevoerd, waarin begunstiging van ambtenaren wordt strafbaar gesteld (conform artikel 177a NSr). Daarmede wordt de facto elke aanbidding c.q. levering van een gift, belofte of dienst aan een ambtenaar buiten de strikte privé-sfeer strafbaar gesteld, ook als die is gedaan zonder dat van die ambtenaar wordt verwacht dat hij zich *in strijd met* zijn plicht zal gedragen.

Dit voorstel staat in het licht van het bewaken van de persoonlijke integriteit van de ambtenaar en diens relaties met derden. Het beoogt aanscherping en aanvulling van de regels teneinde waar dat noodzakelijk is adequaat strafrechtelijk te kunnen optreden tegen diegenen die schade toebrengen aan het vertrouwen in het openbaar bestuur. Dit kunnen vertegenwoordigers van de overheid zijn die uit persoonlijk winstbejag de grenzen van integer handelen overschrijden (zie het overeenkomstige ambtsmisdrif 557 en 558), maar evengoed personen buiten de overheid die tot dergelijk laakbaar gedrag aanzetten en daarom zelf gecorrigeerd dienen te worden.

Artikel 338 (omkoping rechter)

Dit is het aangepaste artikel 184 NASr (oud) (artikel 178 NSr).

Artikel 339 (gelijkstelling aan ambtenaren)

De bepaling van artikel 339 (artikel 178a NSr) breidt het begrip ambtenaar voor de eerste bepalingen van deze titel uit met voormalige ambtenaren en ten gevolge van het meergenoemde OESO-verdrag ook met een persoon in openbare dienst van een vreemde staat. Met de iets andere formulering wordt getracht beter aan te sluiten bij het betekenisartikel 191. Dit laatste geldt ook voor het begrip rechter. Ook is naar Nederlands voorbeeld hierbij de ambtenaar respectievelijk rechter van een volkenrechtelijke organisatie opgenomen. Opgemerkt moet worden, dat daarom de

betekenis van de bestanddelen 'ambtenaar' en 'rechter' uit de artikelen 336 en 337 respectievelijk 338 wordt uitgebreid zowel in artikel 191 als in 339.

Artikelen 340 tot en met 344 (dwang en weerspanning)

Deze artikelen zijn ten opzichte van 185 NASr (oud) t/m 189 NASr (oud) respectievelijk 179 NSr t/m 183 NSr slechts beperkt aangepast. Nogmaals zij opgemerkt, dat het begrip 'ambtenaar' ruim dient te worden uitgelegd (artikel 191). In artikel 340 is na geweld en bedreiging met geweld telkens ingevoegd "of enige andere feitelijkheid", evenals dit in Nederland per 1 februari 2006 is gebeurd. De maximumstraf van artikel 340 en artikel 341 is naar boven bijgesteld. Het begrip 'geweld' wordt nader bepaald in artikel 186. In artikel 342 is onder a. de straf iets verhoogd en evenals in artikel 343 is de maximumstraf van zeven en een half jaar naar boven afgerond. 'Zwaar lichamelijk letsel' wordt nader uitgewerkt in artikel 187. Het huidige bestanddeel 'met verenigde krachten' in artikel 188 NASr (oud) wordt, evenals is geschied in artikel 290 gewijzigd in 'in vereniging'. Voor artikel 344 geldt dat voor het begrip 'schipper' wordt verwezen naar artikel 194.

Artikel 345 (opzettelijk niet voldoen aan een ambtelijk bevel)

Ten opzichte van het huidige artikel 190 NASr (oud) (artikel 184 NSr) is het tweede lid vervallen in verband met de definitie van het begrip ambtenaar in artikel 191 en is het vierde lid vervallen in verband met de invoering van de algemene recidiveverhoging in artikel 105.

Artikel 346 (opschudding)

In dit artikel is de strafmaat aangepast ten opzichte van artikel 191 NASr (oud).

Artikel 347 (gelijkstelling aan ambtenaren)

Artikel 347 (185a NSr) was in Nederland een consequentie van het Akkoord van Schengen (Trb. 1990, 145), uiteraard niet geldend voor de Nederlandse Antillen. De bepaling beschermt de integriteit van het optreden van buitenlandse ambtenaren in Nederland. Het belang dat de bepaling beoogt te beschermen kan in de toekomst echter ook in ons Land toepassing vinden, bijvoorbeeld indien in de toekomst opsporingsambtenaren afkomstig van het Franse deel van St. Maarten gelegenheid wordt geboden ambtsverrichtingen te voltrekken op het Nederlands-Antilliaanse deel van St. Maarten of opsporingsambtenaren afkomstig van andere delen van het Koninkrijk gelegenheid wordt geboden ambtsverrichtingen te voltrekken in de Nederlandse Antillen. Omdat in de delictomschrijvingen steeds vermeld wordt dat de betreffende ambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening moet zijn geweest, ontlenen deze buitenlandse ambtenaren geen

rechtsbescherming aan deze bepalingen voor zover hun optreden niet door de Antilliaanse overheid is toegestaan.

Artikel 348 (volksoploop)

Dit artikel is onveranderd ten opzichte van artikel 192 NASr (oud) en 186 NSr.

Artikel 349 (vernietigen van bekendmakingen)

In deze bepaling is de strafmaat is aangepast.

Artikel 350 (valse aangifte)

Deze bepaling is ten opzichte van artikel 194 NASr (oud) en 188 NSr slechts in die zin gewijzigd, dat in plaats van 'wetende dat' is opgenomen 'in de wetenschap dat het niet gepleegd is'. Daarmee kan dit misdrijf slechts met onvoorwaardelijk opzet worden gepleegd. Overigens wordt met de voorgestelde iets andere bewoordingen slechts beoogd de leesbaarheid van het artikel te vergroten.

Artikel 351 (tegenwerking opsporing)

In het eerste lid, onder a, zijn de woorden 'schuldig is aan of vervolgd wordt' vervangen door 'als verdachte wordt aangemerkt'. Het gaat er in dit stadium niet om dat de betrokkene al is *schuldig verklaard*, doch slechts dat hij wordt *verdacht* van een misdrijf. Natuurlijk moet degene die deze verdachte helpt wel weten of begrijpen dat hij iemand helpt, die een verdachte is, die wordt gezocht door politie en justitie: het woord opzettelijk aan het begin van de zin staat daar borg voor.

Het tweede lid is ongewijzigd overgenomen uit de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46): het bedreigt het verzwijgen van terroristische misdrijven met een hogere straf.

Het derde lid bevat de uitzonderingen: bepaalde familieleden zijn niet verplicht hun naasten in de kou te laten staan.

Vanzelfsprekend geldt deze uitzondering ook voor de verdachte zelf (HR 17 oktober 1995, NJ 1995, 337): voorgesteld wordt dat dan ook maar in de tekst op te nemen. Aan 'echtgenoot' is toegevoegd: levensgezel (artikel 209).

Het vierde lid is in Nederland in 2002 ingevoegd ingevolge de Uitvoeringswet Internationaal Strafhof (Stb. 2002, 316).

Artikel 352 (belemmeren lijkschouwing)

Dit artikel is onveranderd (ten opzichte van artikel 196 NASr (oud) en 190 NSr).

Artikel 353 (ontvluchting)

Dit is een delict, dat niet als zodanig is opgenomen in Nederland, noch in Aruba. Ter vervolmaking is ten opzichte van 196a NASr

(oud) de term 'beschikking' toegevoegd. Om consequent te zijn is "tijdelijk" geschrapt. De strafmaat is gesteld op negen jaren maximaal, nu de categorie van tien jaren ook elders niet voorkomt in het wetboek.

Artikel 354 (hulp bij ontvluchting)

Deze bepaling blijft ongewijzigd (ten opzichte van artikel 197 NASr (oud) en 191 NSr).

Artikel 355 (voldoen aan getuigplicht)

De nieuwe tekst verandert niet veel aan het huidige artikel 198 NASr (oud). De strafmaat voor dit en de twee volgende artikelen is gesteld op maximaal zes maanden gevangenisstraf. Het onderscheid in strafmaat tussen straf- en andere zaken is vervallen. Het tweede lid is een weinig geherformuleerd. Het woordje 'of' is veranderd in 'en'. Dit tweede lid vindt men trouwens niet in artikel 192 NSr, omdat er in Nederland geen soortgelijke verplichting tot medewerking bestaat zoals geformuleerd in ons artikel 142 van het Wetboek van Rechtsvordering. De in Nederland op te nemen (Stb. 2005, 255) bepaling in verband met het afleggen van een getuigenverklaring na een daartoe strekkende toezegging wordt vooralsnog niet overgenomen, omdat de Nederlandse Antillen geen regeling in het Wetboek van Strafvordering kennen aangaande toezeggingen aan getuigen in strafzaken en het naar de mening van de Regering thans nog te vroeg is om zich uit te laten over de wenselijkheid van dit nogal omstreden onderwerp.

Artikel 356 (medewerking aan parlementaire enquête)

Deze bepaling is naar Nederlands voorbeeld (artikel 192a NSr) ingevoegd. Het bevat een extra strafrechtelijke ondersteuning van het enquêterecht, dat de Staten krachtens artikel 82 van de Staatsregeling in verband met de daarop gebaseerde enquêteregeling (PB 1948, 158) kunnen uitoefenen. De verplichting om te getuigen voor een enquêtecommissie wordt beheerst door artikel 355.

Artikel 357 (achterhouden vervalste stukken)

Dit artikel is niet anders gewijzigd dan het eerste lid van artikel 355 (artikel 199 NASr (oud) en 193 NSr).

Artikel 358 (niet geven inlichtingen bij faillissement)

Deze bepaling is aangepast ten opzichte van artikel 200 NASr (oud): de vennootschap, maatschappij, vereniging en stichting zijn samengevat in het begrip rechtspersoon. Ten opzichte van de Nederlandse bepaling artikel 194 NSr is voor de duidelijkheid vermeld dat het gaat om een *in staat van faillissement verklaarde* rechtspersoon. In Nederland kent het artikel nog een tweede lid aangaande een officiële schuldsanering. Omdat wij die regeling hier

niet kennen is dat tweede lid niet overgenomen. Wel is opgenomen de mogelijkheid tot ontzetting uit ambt, beroep of functie.

Artikel 359 (contempt of court)

Het artikel betreft degene die na rechterlijke ontzetting uit enig recht (artikel 62) dat recht tot uitoefent. De strafmaat is hier iets verhoogd ten opzichte van artikel 201 NASr (oud). Ingevolge het algemene uitgangspunt bij deze nieuwe wet is de term 'wetende dat' vervangen door 'opzettelijk' om ook voorwaardelijke opzet te bestrijken. Daarbij dient wel te worden aangetekend dat dit misdrijf slechts kan worden gepleegd indien het vonnis waarbij iemand uit een recht is ontzet aan hem in persoon is betekend en dit vonnis onherroepelijk is geworden. Het Nederlandse equivalent is artikel 195 NSr.

Artikel 360 (aanmatiging van rechten)

Deze bepaling is niet gewijzigd (artikel 202 NASr (oud) en 196 NSr).

Artikelen 361 tot en met 363 (toegang en aanwezigheid van illegalen)

Artikel 361 betreft personen die krachtens artikel 15 Landsverordening Toelating en Uitzetting de aanzegging hebben gekregen de Nederlandse Antillen te verlaten, krachtens artikel 16 zijn uitgezet, dan wel krachtens artikel 19 zijn verwijderd. Daaronder vallen niet de vreemdelingen bedoeld in artikel 35, die vervroegd voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld onder de voorwaarde de Nederlandse Antillen te verlaten en daarin niet terug te keren gedurende een bepaalde periode. Een voorwaarde is immers geen last; bovendien kunnen deze personen weer worden opgepakt wegens overtreding van de voorwaarde zodat zij hun straf alsnog verder ondergaan. Ten opzichte van artikel 203 NASr (oud) is slechts de strafmaat verhoogd en aangepast aan het niveau in Nederland. De tekst is verschillend aan de Nederlandse tekst van artikel 197 Sr vanwege het feit, dat aldaar een geheel ander vreemdelingenrecht geldt. Voor het formuleren van de nieuwe tekst van artikel 362 (mensensmokkel) is de formulering uit de Reparatiewet Justitie II (30171) als leidraad gebezigd. Extra is ingevoegd: "vertrek uit", zoals ook thans in artikel 203a NASr (oud) is opgenomen. De tekst is taalkundig iets veranderd. Ten opzichte van de huidige wet en 197a NSr (oud) zijn de strafverzwarende omstandigheden uitgebreid. Nu worden genoemd: begaan in de uitoefening van ambt of beroep (tweede lid); begaan door iemand die daarvan beroep of gewoonte maakt of in vereniging (derde lid) met zwaar lichamelijk letsel of levensgevaar (vierde lid) en waardoor de dood is gevolgd (vijfde lid). Verder is het internationale Verdrag tegen transnationaal georganiseerde misdaad en het Protocol tegen smokkel van migranten geïncorporeerd. De mogelijkheid over te gaan tot diverse ontzettingen is in het zesde lid opgenomen.

Uiteraard is hierbij, gelet op het internationaal karakter van dit feit, ook gedacht aan een eventueel reisverbod. Ook de gebiedsontzetting is mogelijk gemaakt. Het zou immers van belang kunnen zijn om bepaalde personen te verbieden om zich bijvoorbeeld in havens te vertonen.

Nieuw opgenomen in deze titel is de bepaling van artikel 363 (artikelen 197b en 197c NSr) dat de straffen nader vaststelt voor werkverschaffers aan illegalen. De verbodsbepaling van artikel 363 heeft dezelfde strekking als artikel 23 lid 3 LTU doch bedreigt de daarin genoemde gedragingen met een hogere straf. De met de tewerkstelling van illegalen behaalde winsten rechtvaardigen de mogelijkheid tot oplegging van hogere straffen dan de straffen genoemd in de LTU. Daarnaast is de in artikel 23 lid 3 LTU genoemde gedraging slechts een overtreding. Overwogen wordt die bepaling dan ook in te trekken.

Artikel 366 (onttrekking aan beslag)

Dit artikel is ook ten opzichte van artikel 204 NASr (oud) en 198 NSr gewijzigd. In de eerste plaats zijn de woorden 'wetende dat' vervangen door opzet zodat ook gevallen van voorwaardelijke opzet worden bestreken. Verder is in plaats van 'algemene verordening' opgenomen het meer bruikbare begrip 'wettelijke regeling'. Het derde lid van de oude bepaling was niet echt zinvol, omdat de pleger uiteraard strafbaar is, en degene, die het feit 'toelaat' ook, maar dan als medeplichtige. Aan extra strafverhoging voor de medeplichtige aan dit specifieke delict is geen behoefte. In het voorgestelde derde lid is een schuldvariant opgenomen, geïnspireerd door het oude vierde lid, maar niet beperkt tot de bewaarder. Voor de schuldvariant wordt hier (en ook voor artikel 367) nog gewezen op artikel 52, negende lid, dat de mogelijkheid geeft om indien nodig een geldboete op te leggen van de naast hogere categorie.

Artikel 367 (verbreking van zegels)

In deze bepaling is ten opzichte van artikel 205 NASr (oud) en 199 NSr de strafmaat van het derde lid aangescherpt. Bovendien zijn de wijzigingen opgenomen, die hierboven, bij artikel 366 zijn besproken. Tot slot wordt niet langer gesproken van 'zegels', doch van het enkelvoud: 'zegel'.

Artikelen 368 en 369 (vernieling van bewijsstukken en onttrekking van brieven)

Deze artikelen zijn ten opzichte van de artikelen 206 en 207 NASr (oud) respectievelijk 200 en 201 NSr inhoudelijk onveranderd met de aantekening dat in artikel 368 het nieuwe tweede lid uit artikel 200 NSr, betreffende het Internationaal Strafhof, is overgenomen.

Artikel 370 (strafverzwaring)

Deze bepaling is dezelfde als die in artikel 208 NASr (oud) en artikel 202 NSr, zij het dat in plaats van een 'vals kostuum' het modernere woord 'vermomming' is gebezigd, waarvan de betekenis overigens iets ruimer is: ook bijvoorbeeld een valse snor of baard, dan wel een pruik kan onder omstandigheden voldoende zijn. De begrippen 'inklimming' en 'valse sleutel' worden nader toegelicht in de artikelen 202 en 203.

Artikelen 371 en 372 (meewerken aan desertie en muiterij in vreedstijd)

In deze artikelen is ten opzichte van 209 en 210 NASr (oud) het woord 'Staat' vervangen door 'Koninkrijk' uit cosmetische overwegingen (in de Nederlandse artikelen 203 en 204 NSr wordt gesproken over 'Rijk') en zijn de 'krijgsmannen' 'militairen' genoemd.

Artikel 373 (aanwerving voor vreemde krijgsdienst)

De bepaling is, behoudens aanpassing aan de invoering van de geldboetecategorie, overgenomen zoals geformuleerd, en toegelicht in de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46).

In het derde lid wordt een strafverzwaring voorzien indien de gewapende strijd waarvoor wordt geworven, het plegen van een terroristisch misdrijf inhoudt

Artikel 374 (ongeschikt maken voor dienst)

Ook deze tekst is ten opzichte van artikel 212 NASr (oud) aangepast aan 206 NSr: hier is het begrip 'schutterij' vervangen door 'krijgsmacht dan wel voor enige werkzaamheid uit hoofde van burgerdienstplicht'. Onder die burgerplicht wordt in Nederland verstaan de plicht die voortvloeit uit de 'noodwet arbeidsvoorzieningen', die geldt onder buitengewone omstandigheden. Denkbaar is hier in de toekomst een soortgelijke constructie.

Titel VIII Meineed

Het eerste artikel van deze titel (375) is inhoudelijk bijna niet gewijzigd ten opzichte van artikel 213 NASr (oud) en 207 NSr. Het vierde lid is opgegaan in het aan het nieuwe artikel 62 aangepaste artikel 378, met de aantekening dat het kiesrecht als mogelijk te ontzetten recht is geschrapt. Gelet op de inhoud van artikel 178, waarin het houden van een verhoor per telecommunicatie wordt gelijkgesteld met een persoonlijk verhoor, is artikel 375 in beginsel ook van toepassing op een dergelijk (meestal zal het zijn) videoverhoor.

Nieuw opgenomen zijn de bepalingen 376 en 377. In de eerstgenoemde bepaling wordt het afleggen van een valse

verklaring onder ede bij een internationaal gerecht strafbaar gesteld; de bepaling komt voort uit de oprichting van het Internationaal Strafhof. In artikel 4, onder f, is eveneens rechtsmacht gevestigd over deze gedraging, gepleegd door een ieder en in artikel 6, lid 1 onder a, over gedragingen gepleegd door landgenoten buiten de Nederlandse Antillen.

De tweede bepaling is in Nederland ingevoerd ter uitvoering van het Verdrag betreffende de Europese Unie, betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de Lidstaten van de Europese Unie (Stb. 2004, 107). Hoewel die EU wetgeving uiteraard hier niet geldend is, wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt toch een soortgelijk artikel in te voegen bestemd voor personen, die hier per telecommunicatie onder ede gehoord worden door buitenlandse autoriteiten op grond van internationale rechtshulp, gebaseerd op een verdrag of naar internationaal recht of door een rechter uit enig ander Koninkrijksdeel. Op deze wijze kunnen aan een verhoor door middel van de zogenoemde videoconferentie rechtsgevolgen worden verbonden en kan dit middel uitgroeien tot een redelijk alternatief voor reizende getuigen dan wel rechters. Omdat in artikel 178 gekozen is voor een ruimere mogelijkheid dan het horen van personen per videoconferentie wordt ook hier voorgesteld de term 'telecommunicatie' te bezigen, zodat niet uitgesloten wordt dat ook de verhoren, die langs andere weg, bijvoorbeeld per telefoon, plaatsvinden, strafrechtelijk kunnen worden ondersteund.

Voorgesteld wordt het derde lid van artikel 207b NSr, inhoudende een klachtvereiste voor de getroffen autoriteit, niet in artikel 377 over te nemen. In Nederland is dit vereiste inmiddels wel geschrapt in artikel 207a Sr, doch (nog) niet in artikel 207b Sr. Los van het feit, dat hiervoor geen goede gronden zijn aan te voeren, lijkt het ook gewenst de mogelijke vervolging van dit soort delicten geheel aan de opportuniteitsafwegingen van het openbaar ministerie over te laten.

Artikel 378 (ontzetting van rechten)

Dit artikel is, zoals hierboven al gesteld, anders dan in Nederland apart opgenomen en aangepast aan het nieuwe artikel 62 en ten opzichte van onze huidige bepaling artikel 213 NASr (oud) iets aangepast, in die zin, dat de veroordeelde eventueel ontzet kan worden uit zijn ambt of beroep, doch niet uit zijn kiesrecht.

Titel IX Valsheid in muntspeciën en munt- en bankbiljetten

Deze titel (de artikelen 379 tot en met 384) is enigszins aangepast aan de artikelen 208 tot en met 215 NSr ten opzichte van de artikelen 214 tot en met 221 NASr (oud). De afwijkingen worden hieronder kort besproken.

De rechtsmacht voor misdrijven uit deze titel is in artikel 4, onder c, uitgebreid: de strafwet geldt voor ieder, die zich buiten de grenzen schuldig maakt aan deze feiten. De artikelen worden

verder genoemd in het recidiveartikel 106, onder a: de categorie vermogens- en bedrogsdelicten.

Artikel 379 (vervalsen)

Dit artikel komt overeen met 214 NASr (oud) en artikel 208 NSr.

Artikel 380 (uitgeven)

In dit artikel is in plaats van 'in voorraad heeft of binnen de Nederlandse Antillen invoert' opgenomen: 'ontvangt, zich verschaft, in voorraad heeft, vervoert, invoert, doorvoert of uitvoert'.

De bepalingen van de artikelen 216 en 217 NASr (oud) zijn niet meer opgenomen. De bepalingen stelden het zogenaamde schenden van munten en het uitgeven van die geschonden munten strafbaar. Thans is het schenden van munten een gedraging die niet meer voorkomt, omdat het schenden van munten slechts financieel gewin zou kunnen opleveren indien de munten nog steeds uit kostbare edelmetalen zouden worden geslagen.

Artikel 381 (wederrechtelijk in omloop brengen)

Deze bepaling is in Nederland ingevoerd in 2001 bij de introductie van de euro. Het betreft hier dus eigenlijk het wederrechtelijk uitgeven van echt geld. Dit euvel zou zich ook hier kunnen voordoen en een strafrechtelijke voorziening daartegen lijkt op zijn plaats.

Artikel 382 (uitgeven van te goede trouw ontvangen vals geld)

In dit artikel is ten opzichte van artikel 219 NASr (oud) en overeenkomstig artikel 213 NSr het woord 'geschonden' geschrapt in de lijn van het niet opnemen van een equivalent voor de artikelen 216 en 217 NASr (oud).

Een equivalent van de artikelen 214 NSr en 220 NASr (oud) wordt niet voorgesteld, omdat deze handelingen strafbaar zijn gesteld in artikel 108 (de strafbare voorbereiding).

Artikel 383 (verplichte verbeurdverklaring en onttrekking aan het verkeer)

Deze bepaling is anders verwoord en wel naar het voorbeeld van artikel 13a van de Nederlandse Opiumwet. Bovendien wordt op deze wijze aan de mogelijke verbeurdverklaring de onttrekking aan het verkeer toegevoegd. Dit lijkt nodig, omdat verbeurdverklaring bij vrijspraak niet mogelijk is.

Artikel 384 (ontzetting van rechten)

In de tekst is de mogelijkheid om een verdachte uit zijn kiesrecht te ontzetten bij bestraffing voor overtreding van een van deze artikelen geschrapt. Het artikel is verder aangepast aan de nieuwe tekst van artikel 62.

Titel X Valsheid in zegels en merken

De tekst van de artikelen 385 tot en met 393 wijkt inhoudelijk niet veel af van de huidige artikelen 222 tot en met 229 NASr (oud), noch van de artikelen 216 tot en met 224 NSr. De rechtsmacht voor veel misdrijven uit deze titel is in artikel 4 onder c uitgebreid: de strafbepaling geldt voor een ieder, ook als hij zich buiten de grenzen schuldig maakt aan die feiten. Alle artikelen worden genoemd in het recidiveartikel 106, onder a: de categorie vermogens- en bedrogsdelicten.

Verder geeft de voorgestelde tekst aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Artikel 385 (vervalsen van zegels)

Ten opzichte van artikel 222 NASr (oud) wordt in plaats van 'van Landswege of krachtens Postlandsverordening' gesproken van 'op wettelijke grondslag', opdat alle officieel uitgegeven zegels de bescherming van dit artikel kunnen genieten, ongeacht in welke wet zij hun grondslag vinden of zullen vinden.

Artikel 386 (valse merken op edelmetaal)

Dit artikel is in Nederland in artikel 217 NSr opgenomen als uitwerking van de Waarborgwet 1986, ingrijpend gewijzigd bij Wet van 24 december 1997. Het artikel is hier overgenomen met een verwijzing naar merken of meestertekens die door de wet (welke dan ook) zijn vereist.

Artikelen 387 tot en met 390 (ijk- en andere merken; verkoop etc. van valse zegels en merken respectievelijk verwijdering van ijkafkeuring)

Deze bepalingen zijn inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van artikel 223 tot en met 226 NASr (oud) en 218 tot en met 221 NSr.

Artikel 391 (opnieuw bruikbaar maken van zegels)

Dit artikel is ten opzichte van artikel 227 NASr (oud) de aanduiding van de zegels vereenvoudigd door te verwijzen naar artikel 385, evenals in artikel 222 NSr is gedaan.

Artikel 392 (buitenlandse zegels en merken)

De tekst is gemoderniseerd ten opzichte van het huidige artikel 227bis NASr (oud), welk artikel stamt uit te tijd dat Suriname en Nieuw-Guinea nog deel uitmaakten van het Koninkrijk. Thans wordt voorgesteld eenvoudig te spreken van 'enig ander deel van het Koninkrijk'.

De voorbereidingshandelingen als genoemd in artikel 228 NASr (oud) en 223 NSr zijn hier niet overgenomen om verwarring met de voorbereidingshandelingen van artikel 108 te voorkomen. Nu op het gronddelict van artikel 385 (anders dan op artikel 379 en 394) echter geen straf van maximaal acht jaar of meer is gesteld, wordt

in artikel 108 artikel 385 apart genoemd als een misdrijf, waarvan de voorbereidingshandelingen strafbaar zijn. De regeling over de verbeurdverklaring in het tweede lid van artikel 228 NASr (oud) genoemd, is overbodig en dus geschrapt.

In artikel 393 (ontzetting) is ten opzichte van artikel 229 NASr (oud) en artikel 224 NSr de mogelijkheid geschrapt om iemand uit het kiesrecht te ontzetten bij veroordeling van een delict uit deze titel. Verder is de bepaling aangepast aan de nieuwe inhoud van artikel 62.

Titel XI Valsheid in geschriften, opgave van onware gegevens en schending van de verplichting gegevens te verstrekken

Deze titel, omvattende de artikelen 394 tot en met 399, is gemoderniseerd met als uitgangspunt de Nederlandse wetgeving (de artikelen 225 tot en met 235 NSr) en jurisprudentie en bovendien sterk ingekort en vereenvoudigd.

Met betrekking tot de rechtsmacht het volgende: in artikel 4, onder k en m, worden de artikelen 394 en 398 genoemd. De artikelen 394 tot en met 396 maken deel uit van artikel 6, eerste lid onder d. Het recidiveartikel 106 bepaalt, dat de artikelen 394 tot en met 398 behoren tot de eerste categorie, de vermogens- en bedrogsdelicten.

De beperkende eis, dat uit de valse geschriften nadeel zou kunnen ontstaan is (evenals is geschied in Nederland) telkens geschrapt, omdat de jurisprudentie dit bestanddeel had uitgehold.

Artikel 394 (valsheid in geschrift)

In de tekst is ten opzichte van 230 NASr (oud) ook de zin 'waaruit enig recht, enige verbintenis of enige bevrijding van schuld kan ontstaan' geschrapt, omdat deze eisen worden omvat door het begrip 'dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen'. De strafmaat is verhoogd naar zes jaren. Opgenomen is in het tweede lid naar het voorbeeld van artikel 225 NSr ook de strafbaarheid van het afleveren of voorhanden hebben van een vals geschrift, indien men weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat dit geschrift vals is. Anders dan bij een bestanddeel 'ernstige redenen hebben om te vermoeden' (zie bijvoorbeeld de artikelen 262 en 265), gaat het in dit geval om het meer objectieve criterium 'redelijkerwijs moeten vermoeden'. Dit laatste duidt niet zo zeer op persoonlijke kennis, doch is iets dat de rechter kan aannemen op grond van uiterlijke omstandigheden. Als bijvoorbeeld voor iedereen zichtbaar is dat er met facturen is geknoeid, baat het de verdachte niet wanneer hij zegt dat hij de knoeierijen niet heeft gezien. Het schuldverwijt is dan dat de verdachte die knoeierijen *had moeten* zien: hij is dus op zijn minst niet oplettend en dus onachtzaam geweest. Voor alle duidelijkheid wordt nog vermeld, dat het bestanddeel 'oogmerk' in artikel 394 niet ziet op de valsheid zelf (HR 12 mei 1998, NJ 1998, 694, HR 29 augustus 2006, LJN: AX6423). Voor bewezenverklaring van dat oogmerk is beslissend of de verdachte de bedoeling had

het betreffende geschrift als echt te gebruiken of te doen gebruiken. Dat oogmerk kan dus bestaan, *ongeacht* de vorm van opzet die ten aanzien van het valselijk opmaken of vervalsen wordt aangenomen. In het eerste lid van dit artikel gaat het dus niet om het oogmerk tot misleiden. Dit misleidingsoogmerk zit wél opgesloten in het tweede lid van het artikel: het daadwerkelijk gebruiken van het valse geschrift *als ware het echt en onvervalst*. Het derde lid is in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) ongewijzigd opgenomen. Het begrip 'terroristisch misdrijf' wordt uitgewerkt in artikel 395.

Artikel 395 (de gekwalificeerde valsheid)

In de tekst is, ten opzichte van de huidige bepaling, artikel 231 NASr (oud), in het eerste lid, onder 5° (evenals in artikel 226 NSr), geschrapt: 'voor omloop bestemd'. Betaalcheques zijn namelijk niet voor omloop bestemd en vielen hierdoor niet onder het bestanddeel. Doordat de zinsnede 'voor omloop bestemd' vervalt, vallen valsheid van geschrift in reischeques, betaalcheques en andere cheques en wissels, voortaan ook onder dit met een hogere straf bedreigde delict.

Toegevoegd zijn onder f de reisdocumenten, thans apart strafbaar gesteld in het geprivilegieerde delict van artikel 236 NASr (oud). Gelet op het toenemende belang van een deugdelijke identificatie bij grenscontroles wordt voorgesteld de reispapieren onder dit artikel te brengen. Onder een reisdocument wordt mede verstaan: een nationaal paspoort, een diplomatiek paspoort, een dienstpaspoort, een reisdocument voor vluchtelingen, een reisdocument voor vreemdelingen, een 'nooddocument', alsmede andere door de overheid vast te stellen reisdocumenten. Onder g zijn toegevoegd de valse betaalpassen of waardekaarten, overgenomen van artikel 232 NSr (zoals gewijzigd in verband met de Wet Computercriminaliteit II) om de gedachte uit te sluiten dat het vervalsen van deze passen en kaarten (men denke aan creditcards en andere door financiële instellingen uitgegeven kaarten) en andere kaarten (bijvoorbeeld kaarten van winkelbedrijven of van verzekeringsmaatschappijen) niet strafbaar zou zijn. De beperking van artikel 232 NSr, dat de vervalsers het oogmerk moet hebben om zichzelf of een ander te bevoordelen, wordt niet overgenomen: het gaat in deze titel immers om het vervalsen (en een eventueel gebruik) zelf en nergens anders om: mogelijke bevoordeling speelt geen rol. Niet bedoeld worden hier kaarten, die voor beperkte kring worden afgegeven, zoals toegangspasjes van bedrijven. Voor die passen geldt het basisartikel 394 natuurlijk wel. In Nederland is deze bepaling apart opgenomen. Hier wordt voorgesteld deze geschriften op te nemen in dit gekwalificeerde artikel, nu vaststaat dat valsheid in geschrift ook kan worden gepleegd door te knoeien in geautomatiseerde

werken en de hier in 395 bedoelde valse kaarten een hogere strafmaat rechtvaardigen.

De strafmaat van deze gekwalificeerde valsheden is enigszins verhoogd: van maximaal zeven tot acht jaren, om de afstand tot artikel 394 duidelijker te accentueren.

Het tweede lid is naast 'afleveren of voorhanden hebben' uitgebreid met diverse andere modaliteiten. Met 'ontvangen en zich verschaffen' worden de gedragingen aangeduid die leiden tot het in bezit krijgen van gekwalificeerde valse of vervalste geschriften. Met de reeks 'vervoeren, verkopen of overdragen' worden de overige bewegingsgedragingen ten aanzien van die valse of vervalste geschriften omschreven.

De bepaling 231a NASr (oud) zoals die in de thans bestaande titel is opgenomen, is niet meer overgenomen: het handelt hier om geschriften die niet bestemd waren om tot bewijs te dienen, doch om iemands eer of goede naam aan te randen. Deze bepaling kan vervallen omdat in titel XV voldoende wordt voorzien in strafbaarstelling van belediging.

Artikel 396 (valse opgave)

Het tweede lid is ten opzichte van artikel 232 NASr (oud) aangepast aan de nieuwe tekst van artikel 394 conform artikel 227 NSr.

Artikelen 397 en 398 (verstrekken valse onderstand- en subsidiegegevens en nalaten deze gegevens te verstrekken)

Deze artikelen zijn nieuw in vergelijking met de thans geldende titel en opgenomen naar voorbeeld van de artikelen 227a en 227b NSr. Vooral is hier gedacht aan onjuiste mondelinge mededelingen met betrekking tot het aanvragen en besteden van onderstand en subsidies en aan het achterwege laten van het verstrekken van gegevens die de hoogte van een uitkering of subsidie kunnen beïnvloeden. Voor het begrip 'gegevens' kan nog worden verwezen naar artikel 183.

De oude artikelen 233 tot en met 235 NASr (oud) (artikelen 228 tot en met 230 NSr) die hier hun plaats zouden krijgen zijn grotendeels geschrapt. In de literatuur was onduidelijkheid over de status van deze bepalingen ten opzichte van het hoofdfeit, zoals nu voorgesteld in artikel 394. De HR heeft enige uitspraken gedaan in het nadeel van deze op het oog geprivilegieerde bepalingen. Om aan alle onduidelijkheid een eind te maken wordt voorgesteld die bepalingen als aparte delicten te schrappen. Het ging om valse (geneeskundige) verklaringen en valse getuigschriften, welke verklaringen onder omstandigheden evengoed onder de werking van artikel 394 kunnen vallen.

Zoals al is opgemerkt is de tekst van artikel 236 NASr (oud) over reisdocumenten geschrapt en hierboven als gekwalificeerd delict opgenomen onder 6° van het eerste lid van artikel 395. Ook de betaalpassen en waardekaarten uit artikel 232 NSr zijn verplaatst naar artikel 395 en wel onder g.

De voorbereidingshandelingen genoemd in artikel 239 NASr (oud) respectievelijk 234 NSr zijn geschrapt omdat zij zagen op die delicten, waarop nu acht jaren gevangenisstraf is gesteld en die nu dus vallen onder de algemene regeling van artikel 108. Ook de bepaling over verbeurdverklaring, genoemd in het tweede lid van artikel 239 NASr (oud) is overbodig en wordt daarom geschrapt.

Artikel 399 (ontzetting van rechten)

De mogelijkheid tot ontzetting van rechten in artikel 399 lijkt ruimer dan die in artikel 240 NASr (oud) en 235 NSr vermeld, maar is het niet. Door de geschrapte artikelen kan eenvoudig worden volstaan met het verwijzen naar alle in deze titel genoemd misdrijven. Wel is het kiesrecht ook hier niet opgenomen als een van de mogelijke rechten waaruit kan worden ontzet en is het artikel overigens aangepast aan de nieuwe inhoud van artikel 62.

Titel XII Misdrijven tegen de burgerlijke staat

Deze titel (de artikelen 400 tot en met 402) blijft inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van de artikelen 241 tot en met 243 NASr (oud) en met de artikelen 236 tot en met 238 NSr.

Artikel 400 (verduistering van staat)

Het tweede lid is aangepast aan de nieuwe inhoud van artikel 62 en het ontnemen van kiesrecht is als mogelijke sanctie geschrapt. In het derde lid is ter voorkoming van misverstanden toegevoegd, dat het moet gaan om een onherroepelijke uitspraak (artikel 1:209 en volgende BW).

Artikel 401 (bigamie)

De voorgestelde wijziging in deze bepaling is een gevolg van specifieke jurisprudentie (HR 21 november 2000, NJ 2001, 49) betreffende het bestanddeel 'wetende dat'. Hierdoor kan in de bepaling van artikel 401 in het eerste lid onder b evenals onder a gesproken worden van 'opzettelijk'. Daarmede wordt ook het voorwaardelijk opzet onder het bereik van dit artikel gebracht. Het artikel wordt genoemd in het uitbreidende rechtsmachtartikel 6, eerste lid onder a. Het tweede lid betreffende een mogelijke ontzetting van rechten wordt, evenals artikel 400, tweede lid, aangepast.

Artikel 402 (verzwijging van huwelijksbeletsel)

De tekst blijft bijna ongewijzigd. Toegevoegd is dat de nietigverklaring (op grond van artikel 1:69 en volgende BW) onherroepelijk moet zijn.

Titel XIII Misdrijven tegen de zeden

Deze titel heeft de nodige wijzigingen ondergaan. In de nieuwe tekst is voldaan aan het Verdrag voor de Rechten van het Kind (Trb. 1990, 170, inclusief het Protocol inzake de verkoop van

kinderen, prostitutie en kinderpornografie, Trb. 2001, 63), het Verdrag tegen transnationale georganiseerde misdaad (Trb. 2001, 69, inclusief het Protocol inzake de preventie, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel) en het Cybercrime-verdrag (Trb. 2002, 18 en 2004, 290).

Bovendien is naast de jurisprudentie van de Hoge Raad, de Nederlandse Wet Uitvoering van internationale regelgeving ter bestrijding van mensensmokkel en mensenhandel (Stb. 2004, 645) geïncorporeerd. Ook is er een veranderde maatschappelijke visie op kinderpornografie. Deze omstandigheden hebben een groot aantal wijzigingen tot gevolg; ook wordt er een aantal bepalingen aan de titel toegevoegd.

De rechtsmacht wordt ten aanzien van de artikelen 406 tot en met 417 in het geval daarbij in den vreemde slachtoffers betrokken zijn van onder de achttien jaren oud voor Nederlanders en bewoners van een van onze eilanden uitgebreid in artikel 6, eerste lid onder b. Voor cyberporno (artikelen 405 en 406) geldt de uitbreiding van artikel 6, eerste lid onder d. De misdrijven van de artikelen 406 tot en met 417 worden ook genoemd in artikel 134, waarin wordt bepaald dat indien de slachtoffers jonger waren dan achttien jaren, de verjaringstermijn eerst aanvangt op de dag na hun achttiende verjaardag.

Artikel 403 (schennis)

De tekst is iets gewijzigd ten opzichte van 244 NASr (oud) naar voorbeeld van artikel 239 NSr. Zo is onder b een categorie opgenomen waardoor minderjarigen onder de zestien jaren extra in bescherming worden genomen. De huidige strafmaat wordt behouden.

Artikelen 404 en 405 (pornografie)

De tekst van het huidige artikel 245 NASr (oud) is in artikel 404 ingekort naar het voorbeeld van artikel 240 NSr. 'Ernstige reden om te vermoeden' is bedoeld als een zware vorm van schuldwetenschap. De strafverzwaring voor een beroep of gewoonte maken lijkt niet meer nodig na het opnemen van het algemene recidiveartikel 106. In artikel 405 is het confronteren van jeugdigen onder zestien jaar met pornografie uit het derde lid van artikel 246 NASr (oud) gehaald en naar dit artikel verplaatst, overeenkomstig artikel 240a NSr. De strafmaat is op gelijk niveau getild als die van artikel 403. Bij een gegevensdrager denke men aan videobanden, computerbestanden, dvd's of cd-roms.

Artikel 406 (kinderporno)

Dit artikel is het verkorte equivalent van het huidige artikel 246 NASr (oud), naar voorbeeld van artikel 240b NSr. Deze bepaling is nu in overeenstemming met het Verdrag voor de Rechten van het Kind en het Cybercrime verdrag: de leeftijd van achttien jaren als ondergrens lijkt wellicht aan de hoge kant, doch is

verdragsrechtelijk verplicht. Dat ook virtuele porno strafbaar wordt, is een uitvloeisel van het Cybercrime-verdrag en heeft ook bewijsrechtelijke consequenties in die zin dat niet bewezen hoeft te worden dat de originele afbeeldingen zijn gemaakt van echte kinderen. Ingevolge het arrest HR 28 februari 2006, LJN: AU 9104 is in de tekst tot uitdrukking gebracht, dat de handeling opzettelijk moet zijn verricht.

De strafverzwaring van artikel 246bis NASr (oud) is niet overgenomen; de inhoud komt ten aanzien van de kinderporno terug in artikel 419.

Bij de navolgende artikelen zijn de strafmaten veelal naar beneden toe bijgesteld. Zeker niet omdat daarbij een signaal wordt afgegeven dat men die misdrijven minder zwaar zou moeten opvatten. Nadere bestudering van alle strafmaten in dit wetboek in onderling verband bezien heeft echter tot de conclusie geleid, dat de huidige opbouw van de strafmaten en met name die in deze titel onevenwichtig is. Bovendien wordt niet verwacht dat de praktijk door een enigszins bijgesteld strafmaximum in moeilijkheden kan komen. Thans is gekozen voor een maximum van vijftien jaren voor de ernstigste zedendelicten, waarbij die straffen bij zwaar letsel, levensgevaar of ingetreden dood belangrijk worden verhoogd tot en met een levenslange gevangenisstraf.

Artikel 407 (verkrachting)

In dit artikel is het niet lang geleden aangepaste artikel 248 NASr (oud) overgenomen in met als strafmaat een maximum van vijftien jaren (in Nederland wordt artikel 242 NSr met maximum twaalf jaren bedreigd). Geweld is nader omschreven in artikel 186. Voor alle duidelijkheid wordt hier aangegeven dat de – niet onomstreden, maar wel geldende – jurisprudentie van de Hoge Raad over seksueel binnendringen van het lichaam zeer ruim is: noch het binnengedrongen lichaamsdeel noch het binnendringende object behoeft een geslachtsdeel te zijn, zoals blijkt uit het zogenaamde Tongzoenarrest (HR 21 april 1998, NJ 1998, 781). Deze uitleg van seksueel binnendringen van het lichaam heeft ook betekenis voor andere strafbepalingen in deze titel met dezelfde tekst.

In het artikel is in verband met de uitvoering van het Verdrag inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik (Trb. 2008, 58) een zinsnede toegevoegd, namelijk "of zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschaft". Artikel 20 van voorvermeld Verdrag verplicht om een reeks opzettelijk gepleegde delicten strafbaar te stellen die in de onderdelen a tot met f zijn opgenomen. Door de toevoeging van de zinsnede "of zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschaft" wordt ook voldaan aan artikel 20, onderdeel f, van het Verdrag. Ten overvloede zij opgemerkt dat het zich

“toegang verschaffen tot” kinderpornografie impliceert een actieve handeling die op het verkrijgen van die toegang is gericht. Deze handeling zal dan ook herleidbaar zijn tot een verdachte, hetgeen een belangrijk aangrijpingspunt voor strafrechtelijke handhaving biedt.

Artikel 408 (ongewenste gemeenschap).

In dit artikel is ten opzichte van artikel 249 NASr (oud), net als in artikel 243 NSr opgenomen het bestanddeel ‘verminderd bewustzijn’. In een zaak met als slachtoffer een slapende vrouw die heeft geleid tot de uitspraak van de Hoge Raad van 24 maart 1998 (NJ 1998, 534) kwam opnieuw een oude lacune in de wet naar voren. Nu in de ongewone vorm van een slachtoffer dat in een toestand van halfslaap *misleid* werd over de identiteit van degene die met het slachtoffer gemeenschap wenste, waardoor het slachtoffer deze gemeenschap toeliet. Zij werd niet gedwongen en zij was evenmin onmachtig. Zij werd misleid in een toestand van verminderd bewustzijn. Deze leemte is nu dus door de wetgever opgevuld door de toevoeging van begrip ‘verminderd bewustzijn’. Niet lang geleden heeft de Hoge Raad (HR 3 december 2002, NJ 2004, 353) vastgesteld, dat het bestanddeel ‘weet dat’ in de betekenis van artikel 243 NSr de voorwaardelijke opzet omvat. Voorgesteld wordt deze rechtspraak over te nemen en daarom in de nieuwe wettekst van artikel 408 van opzet te spreken. De strafmaat is hier gesteld op twaalf jaren (in Nederland acht).

Artikel 409 (gemeenschap met iemand onder 12 jaar)

In artikel 409 wordt een strafmaat voorgesteld van vijftien jaren (in Nederland – artikel 244 NSr - twaalf jaren). De tekst is conform artikel 250 NASr (oud).

Artikel 410 (gemeenschap met iemand tussen 12 en 16 jaar)

De tekst van dit artikel komt overeen met artikel 251 NASr. Wel is hier de klacht als vervolgingsvoorwaarde afgeschaft, evenals in Nederland (artikel 245 NSr) is gebeurd, omdat het soms in de weg kan staan aan een effectieve vervolging van deze delicten. Het bestaan van het klachtvereiste legt in sommige gevallen een te zware last op de schouders van de aangevers en kan een noodzakelijke opsporing teveel belemmeren. In Nederland is de afschaffing van de verplichte klacht gepaard gegaan met het opnemen van een hoorrecht in artikel 167a NSv. Tijdens een gesprek tussen de minderjarige en de officier van justitie kan de vraag of vervolging dient te worden ingesteld worden besproken. Na het gesprek beslist de officier van justitie. Voorgesteld wordt een dergelijk hoorrecht voor de minderjarige ook hier in te voeren. Omdat een herziening van het Wetboek van Strafvordering hier te lande weliswaar is voorzien, maar het naar verwachting nog enige tijd zal duren voordat een en ander kan worden gerealiseerd, wordt voorgesteld het hoorrecht hier vooralsnog als een apart lid toe te

voegen aan artikel 410. De strafmaat is gesteld op maximaal twaalf jaren.

Artikel 411 (aanranding)

De tekst van dit artikel is gelijk aan artikel 252 NASr (oud) en artikel 246 NSr. De strafmaat is gesteld op twaalf jaren. 'Geweld' wordt nader beschreven in artikel 186. Het artikel 411 wordt genoemd in artikel 4, onder g, onder 5° in verband met een uitbreiding van rechtsmacht indien het feit gepleegd is aan boord van een vliegtuig, dat vervolgens in ons Land landt.

Artikel 412 (ontucht)

De voorgestelde strafmaat acht jaren. De tekst is conform artikel 247 NSr en bijna gelijk aan artikel 253 NASr (oud). Wel is, evenals in artikel 408 het woord 'opzettelijk' ingevoegd in plaats van het bestanddeel 'weet dat' en is het bestanddeel 'verminderd bewustzijn' ingevoegd. Evenals in artikel 410 is in een hoorrecht voor het minderjarige slachtoffer voorzien als compensatie voor de afschaffing van de klacht.

De strafverzwaring van artikel 254NASr (oud) is verplaatst naar verderop in deze titel, namelijk artikel 418.

Artikel 413 (verleiding)

De wijzigingen ten opzichte van artikel 256 NASr (oud) zijn in de eerste plaats het opnemen van een nieuwe op de Nederlandse Wet uitvoering van internationale regelgeving ter bestrijding van mensensmokkel en mensenhandel (Stb. 2004, 645) toegespitste tekst, namelijk in plaats van 'een minderjarige, wiens minderjarigheid hij kent of redelijkerwijs moet vermoeden': 'een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt'; in de tweede plaats het schrappen van de verplichting dat de ontuchtige handelingen met de verdachte zelf moeten hebben plaatsgevonden (in Nederland heeft men in artikel 248a NSr daarbij kennelijk vergeten het bestanddeel 'van hem' bij het dulden van handelingen te schrappen); in de derde plaats de schrapping van de verplichting dat het kind 'van onbesproken gedrag' moet zijn; in de vierde plaats het schrappen van het klachtvereiste (bij dit artikel wordt niet voorzien in een hoorrecht omdat de mogelijkheid van consensuele seks hier niet tot wettelijk uitgangspunt wordt genomen) en in de vijfde plaats is de maximumgevangenisstraf hier gesteld op zes jaren.

Artikelen 414 en 415 (jeugdprostitutie en seks-shows door minderjarigen)

Deze bepalingen, betreffende de strafbaarheid van het plegen van ontucht tegen betaling met een persoon jonger dan achttien jaren en het aanwezig zijn bij seks-shows van minderjarigen onder de

achttien jaren, zijn uit de Nederlandse titel XIV (artikelen 248b en 248c NSr) overgenomen.

Artikelen 415a en 415b (seksueel misbruik/uitbuiting kinderen)

Door de opnemng van de artikelen 415a en 415b wordt uitvoering gegeven aan het Verdrag inzake bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik; Lanzarote, 25 oktober 2007 (Trb. 2008, 58); hoewel de Nederlandse Antillen nog geen medegelding hebben bij dit verdrag, acht de regering het een goede zaak deze artikelen ter bescherming van het kind tegen seksuele uitbuiting/misbruik op te nemen in het ontwerp.

Artikel 416 (incest en misbruik van gezag)

In de tekst worden wijzigingen voorgesteld ten opzichte van ons huidige artikel 257 NASr (oud) en van artikel 249 NSr. Ten opzichte van onze huidige bepaling wordt de strafmaat gesteld op acht jaren en ten opzichte van onze huidige en de Nederlandse bepaling is de tekst van het tweede lid, onder 2° nogal aangepast. Het woord 'bediende' in het eerste lid is vervangen door 'werknemer', een meer eigentijds begrip. Verder is in het tweede lid de 'bestuurder, geneeskundige, onderwijzer, beambte en bediende' vervangen door het bestanddeel 'ieder die niet in de bedoelde inrichting is opgenomen en aldaar werkzaam is'. Bedoeld zijn alle mogelijke functionarissen, maar ook werklui die zich voor werkzaamheden binnen de inrichtingen bevinden. Bovendien wordt, zonder een limitatieve opsomming te geven, duidelijk aangegeven welke inrichtingen worden bedoeld. Het gaat er om mensen die zich in inrichtingen bevinden te vrijwaren van seksueel contact met de daar werkende functionarissen. Gedacht kan bijvoorbeeld ook worden aan huizen van bewaring, inrichtingen voor ter beschikking gestelden of voor onder curatele gestelden en inrichtingen voor jeugdigen. Deze voorbeelden zijn met opzet niet expliciet in de tekst van de wet opgenomen om de suggestie te voorkomen, dat er toch sprake is van een limitatieve lijst. Omdat bewoners van een inrichting zich ook wel buiten de inrichting kunnen bevinden en daar met seksuele avances van inrichtingsfunctionarissen – van wie zij afhankelijk kunnen zijn – te maken zouden kunnen krijgen, is ook voorzien in strafbaarstelling van zulk gedrag door de toevoeging van 'ten behoeve van'. Opmerking verdient dat als het gaat om twee personen die beide in de inrichting zijn opgenomen de strafbepaling toepassing mist. Het gaat te ver om een eventueel in de inrichting afgekondigd verbod op onderling seksueel contact strafrechtelijk te ondersteunen. Voor het begrip 'ambtenaar' in het begin van het tweede lid, wordt verwezen naar het betekenisartikel 191. Voor zover er onduidelijkheid over zou kunnen bestaan: onder de maatschappelijke zorg van het tweede lid, onder c, valt ook de geestelijke zorg, verleend door zielzorgers.

Artikel 417 (koppelarij)

Dit artikel is bijna gelijk aan artikel 258 NASr (oud) en artikel 250 NSr. Slechts de strafmaat in het eerste lid, (zes jaren) en de omschrijving van de minderjarige in het tweede lid wijken af. Voorgesteld wordt artikelen 259 NASr (oud) over de strafbaarstelling van exploitatie van prostitutie te schrappen omdat in de huidige maatschappij de strafbaarheid daarvan niet meer overeenkomstig de maatschappelijke werkelijkheid is. Verder wordt artikel 260 NASr (oud) over mensenhandel hier geschrapt en verplaatst naar de titel 'misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid'.

Artikel 418 (strafverzwaring)

Ingevoegd wordt hier in een ook ten opzichte van artikel 248 NSr nieuw geformuleerd artikel 254 NASr (oud) betreffende de mogelijkheden tot strafverzwaring. Artikel 406 is (vergeleken met artikel 248 NSr) uit de rij geschrapt: door het onder zich hebben van pornografisch materiaal kan nimmer zwaar lichamelijk letsel ontstaan. Voorgesteld wordt een algemene mogelijkheid tot strafverzwaring met de helft boven de maximumgevangenisstraf indien de delicten zwaar lichamelijk letsel (zie artikel 187) hebben teweeg gebracht of indien daarvan levensgevaar te duchten was en verzwaring tot levenslange gevangenisstraf wanneer van het misdrijf levensgevaar te duchten was en de dood daadwerkelijk is ingetreden.

Artikel 419 (ontzetting)

wordt een (aan artikel 62) aangepaste mogelijkheid voorgesteld om over te gaan tot ontzetting van de genoemde rechten. Het kiesrecht is geschrapt. Met betrekking tot de mogelijkheid een reisverbod op te leggen wordt opgemerkt dat de rechter hier uiteraard slechts toe zal overgaan indien er sprake is van enig internationaal aspect.

Artikel 262 NASr (oud), het verbod op abortus, keert als zelfstandige strafbaarstelling niet terug in dit ontwerp, omdat dit naar algemeen gevoelen thans een toelaatbare medische behandeling is. Wel worden uitwassen bestreden in een speciale titel XIX, terwijl ook strafbaarstellingen uit titel XVIII ('misdrijven tegen het leven') toepasselijk kunnen zijn.

Artikel 420 (drank)

De tekst is bijna gelijklopend aan artikel 263 NASr (oud) en artikel 252 NSr. De drank mag niet alleen niet geschonken worden aan een persoon, die in dronkenschap verkeert, doch ook niet aan een persoon die kennelijk onder invloed is van geestverruimende middelen. Onder geestverruimende middelen worden de middelen genoemd in de Opiumlandsverordening bedoeld. Overigens mag aan dronken mensen of mensen die reeds onder invloed zijn van drugs vanzelfsprekend ook niet nog meer drugs worden verstrekt, doch die handeling wordt al bestreken door de

Opiumlandsverordening. 'Geweld' wordt nader omschreven in artikel 186 en 'zwaar lichamelijk letsel' in artikel 187.

Artikel 421 (afstaan kinderen)

Ten opzichte van artikel 264 NASr en 253 NSr is de term 'wetende dat' gewijzigd in het woord 'opzettelijk' aan het begin van het artikel, waarmee tot uitdrukking wordt gebracht, dat het bewust aanvaarden van de aanmerkelijke kans op zulke gevaarlijke verrichtingen of arbeid voldoende kan zijn voor een veroordeling.

Artikel 265 NASr (oud) betreft dierenmishandeling. De strafbaarstelling is geschrapt uit deze titel van misdrijven tegen de zeden en verplaatst naar titel XXVII (vernieling/ beschadiging).

Artikel 422 (illegale gokspelen)

De bepaling is gehandhaafd en bijna gelijk aan artikel 266 NASr (oud), met dien verstande dat thans ook de piramidespelen strafbaar zijn gesteld. In Nederland is een soortgelijk artikel verplaatst naar de Wet op de Kansspelen. Ter wille van de eenvoud en flexibiliteit wordt slechts gesproken over een 'op wettelijke grondslag verleende vergunning' zonder de toepasselijke landsverordeningen nader te benoemen. Het bestanddeel 'meerdere geoefendheid' is verbeterd in 'betere geoefendheid'.

Titel XIV Verlating van hulpbehoevenden

In deze titel (artikelen 423 tot en met 429) worden behoudens kleine aanpassingen overgenomen de misdrijven van artikel 267 tot en met 272 NASr (oud) en artikel 255 tot en met 260 NSr.

Artikel 423 (verlating)

De term 'algemene verordening' is vervangen door 'wettelijke regeling'. Met betrekking tot de strafmaat geldt dat bij het vaststellen van de strafmaat in deze titel uitgegaan is van de straffen, die gesteld zijn op babydoodslag respectievelijk babymoord (negen respectievelijk twaalf jaren).

Artikelen 424 en 425 (te vondeling leggen)

Dit betreft het te vondeling leggen van een kind een leeftijd onder de zeven jaren; voorgesteld wordt een strafmaximum van zes jaren (was vier en een half); met zwaar lichamelijk letsel als gevolg negen jaren (zie artikel 187; was zeven en een half jaar) en voor de dood als gevolg twaalf jaren (was negen jaren). Voor de moeder of de vader worden deze straffen met toepassing van artikel 426 met een derde verhoogd. In het bijzondere geval van artikel 427 worden de straffen van artikel 424 en 425 weer tot de helft verminderd, namelijk indien het feit gepleegd wordt door de moeder onder vrees voor de ontdekking van haar bevalling. Op deze wijze wordt goed aangesloten op de voorgestelde straffen voor babydoodslag en -moord. In dit laatste geval wordt ook de

maximumgeldboete verminderd. Artikel 272 NASr (oud) over de ontzetting van rechten is geschrapt in verband met de herziening van artikel 62.

Artikelen 428 en 429 (alimentatie)

De voorgestelde artikelen zijn overgenomen uit het huidige wetboek (de artikelen 272bis en 272ter NASr (oud)) en strekken ertoe de nakoming van een alimentatieverplichting ten opzichte van minderjarigen te waarborgen. De bepalingen worden in de Nederlandse Antillen nog toegepast en kunnen dientengevolge niet als een dode letter worden aangemerkt. Bovendien zou de dreiging van toepassing de gewenste uitwerking op anders mogelijke wanbetalers kunnen hebben. Het lijkt hier wel degelijk op zijn plaats om nakoming van het rechterlijk vonnis af te dwingen. In artikel 429 is de hechtenis veranderd in gevangenisstraf, zoals ook overigens in dit wetboek bij misdrijven slechts van gevangenisstraf wordt gesproken. De variant 'roekeloosheid', die elders in dit wetboek wel wordt gebezigd, wordt hier niet opgenomen, omdat dit in de onderhavige materie niet toepasbaar lijkt. Gewezen kan nog worden op de mogelijkheid tot verhoging van de geldboete via artikel 52, negende lid.

De bepaling van artikel 272quater NASr (oud), waarin gedreigd werd met een plaatsing in de landswerkinrichting is uiteraard geschrapt, nu de landswerkinrichting in dit wetboek niet meer voorkomt.

Titel XV Belediging

De titel belediging is nogal gemoderniseerd, ook ten opzichte van de Nederlandse tekst. In deze titel zijn ten opzichte van onze huidige teksten geen wijzigingen aangebracht ten aanzien van de strafmaat. We maken hieronder melding van de veranderingen. Alle delicten uit deze titel worden (in de lijn der verwachtingen) krachtens het recidiveartikel artikel 106, onder c, beschouwd als beledigingdelicten. De term 'gegevens' uit de artikelen 430, 433 en 437 wordt nader geduid in artikel 183. Hetzelfde is het geval in artikel 184 voor de woorden 'geautomatiseerde werken' uit de artikelen 430, 433, 435 en 437.

Artikel 430 (smaad/smaadschrift)

In het eerste lid is het woord 'tenlastelegging' gemoderniseerd en vervangen door 'beschuldiging'. In het tweede lid zijn gegevens uit geautomatiseerde werken toegevoegd. Het derde lid is geschrapt: de tekst van het derde lid van artikel 273 NASr (oud) "noch smaad, noch smaadschrift bestaat voor zover de dader klaarblijkelijk heeft gehandeld in het algemeen belang of tot noodzakelijke verdediging" leidt tot meer vragen dan dat het antwoorden geeft. Met name is hier de positie van journalisten in verband met artikel 10 EVRM heikel. Het is juister dat dergelijke brede maatschappelijke vraagstukken gerubriceerd worden onder de algemene strafuitsluitingsgronden en niet onder specifieke,

waarvan de verhouding tot de algemene gronden diffuus en onduidelijk is. Uit de schrapping van deze strafuitsluitingsgrond mag dus niet worden afgeleid dat de wetgever die grond in enigerlei vorm niet meer geldend zou achten.

Artikel 431 (strafverzwaring)

Het bestanddeel 'wetende dat' is vervangen door 'in de wetenschap dat', om daarmee te onderstrepen dat onvoorwaardelijke opzet op de onwaarheid van het onderhavige feit, waarvan men wordt beschuldigd, is vereist voor strafbaarheid. Eventueel voorwaardelijke opzet voldoet niet aan deze eis, die is geformuleerd om de strafbare feiten van artikel 430 van hogere straffen te voorzien in het geval die opzetwetenschap aanwezig was. De strafmaat is getild naar het niveau van artikel 435. In dit artikel, en ook in artikel 435 zijn nieuwe leden toegevoegd ten opzichte van de artikelen 274 en 280 NASr (oud) betreffende de mogelijkheid om tot ontzetting van rechten over te gaan. Deze komen in de plaats van het op meer strafbepalingen betrekking hebbende artikel 284a NASr (oud) en beperken dus in feite de mogelijkheden. Het lijkt ons slechts in die gevallen (met artikel 437) van belang om een mogelijkheid te handhaven voor de rechter om personen in daarvoor in aanmerking komende gevallen uit hun eventuele ambt of beroep te ontzetten. De huidige bepalingen 275 en 276 NASr (oud) over het al dan niet toelaten van bewijs worden niet meer overgenomen; ook in Nederland zijn deze komen te vervallen (Stb 1978, 155). De bepalingen zijn overbodig.

Artikel 432 (bewijskracht)

Ten opzichte van zowel artikel 277 NASr (oud) als ten opzichte van artikel 265 NSr is het tweede lid geschrapt: het betrof de bepaling, dat indien iemand onherroepelijk was vrijgesproken daarmee bewezen was, dat de beschuldiging onwaar was. Dit was echter te kort door de bocht: een vrijspraak zegt in zijn algemeenheid niet meer of minder dan dat niet wettig en overtuigend bewezen is dat de beschuldigde het ten laste gelegde feit heeft begaan. Door schrapping van het tweede lid wordt aan de rechter overgelaten om uit een eventuele vrijspraak de consequentie te trekken die hem geraden voorkomt. De beschuldigde kan bijvoorbeeld zijn vrijgesproken omdat het bewijs wederrechtelijk was verkregen; over de waarheid van de beschuldiging zegt een dergelijke vrijspraak echter niets.

Artikel 433 (eenvoudige belediging)

Ten opzichte van artikel 266 NSr is ingevoegd de belediging door middel van gegevens uit geautomatiseerde werken. Het is immers zeer goed denkbaar een ander te beledigen door het plaatsen van teksten of afbeeldingen op internet. Langs de weg van directe toezending kan de computer uiteraard ook worden gebruikt. Ook in de titels II, V en XIII zijn deze gegevens telkens in de wetstekst

verwerkt. Na ampele overwegingen is besloten ook geen bijzondere strafuitsluitingsgrond ten aanzien van dit delict te formuleren en te volstaan met de algemene strafuitsluitingsgronden van artikel 102 en 103. De redengeving daarvoor is hierboven aangegeven bij het commentaar op artikel 430.

Opmerking verdient nog, dat het artikel speciaal is genoemd in artikel 4, onder g sub 5°, teneinde de rechtsmacht uit te breiden indien het delict is gepleegd aan boord van een luchtvaartuig, dat vervolgens landt in ons land.

Artikel 434 (strafverzwaring)

De strafverzwaring in dit artikel is een stuk uitgebreider dan die in artikel 279 NASr (oud). Evenals in Nederland in artikel 267 NSr is onder 1° opgenomen de belediging aangedaan aan het openbaar gezag etc. In het huidige wetboek was dit onderdeel te vinden in de titel misdrijven tegen het openbaar gezag (artikel 182bis en ter NASr (oud)). Onder b zijn de ambtenaren uit het oorspronkelijke artikel 279 NASr (oud) vermeld en onder c zijn de vertegenwoordigers van bevriende staten extra beschermd. Het verschil ten opzichte van artikel 246 (in de titel misdrijven tegen bevriende staten) is dat in dit laatst genoemde artikel de buitenlander op bezoek is ons land en in het hier voorgestelde artikel 434 niet. Ten opzichte van artikel 267 NSr zijn verder toegevoegd de internationaal beschermde personen (artikel 200), die ook veelvuldig in de derde titel van dit tweede boek figureren. Het begrip 'bevriende staat' is overigens nader beschreven in artikel 199 en 'ambtenaar' in artikel 191.

Artikel 435 (lasterlijke aanklacht)

Deze bepaling is overgenomen uit artikel 268 NSr en artikel 280 NASr (oud). Na 'schriftelijk' is opgenomen 'al dan niet met behulp van geautomatiseerde werken'. Na dit artikel staat in ons huidige wetboek artikel 281 NASr (oud) dat handelt over lasterlijke verdachtmaking. In Nederland komt deze bepaling niet voor. De bepaling wordt hier opgenomen als tweede lid van artikel 435. We hebben het delict hier gehandhaafd, omdat dit vooral een preventieve werking kan hebben op ongefundeerde uitlatingen over personen. Zie ook de toelichting bij artikel 431.

Het klachtvereiste is opgenomen aan het eind van deze titel.

Artikelen 436 (belediging van overledenen) en 437 (verspreiding van beledigend geschrift)

In deze artikelen is het klachtvereiste geschrapt, omdat dit zal worden geregeld via het algemene artikel 438 hierna. De bepaling van artikel 437 is veranderd ten opzichte van de bepaling van artikel 284 NASr (oud). Ten opzichte van artikel 271 NSr zijn in het eerste en tweede lid toegevoegd de gegevens uit geautomatiseerde werken, evenals in artikel 433. In het derde lid is het recidivevereiste geschrapt: een eenmalige schuldigverklaring aan

dit delict is voldoende voor een eventueel door de rechter op te leggen ontzetting uit het beroep. Toegevoegd is een mogelijke ontzetting uit een ambt.

Artikel 438 (klachtvereiste)

Het klachtvereiste is op deze plaats achter in de titel opgenomen, omdat het onverkort geldt voor alle bepalingen, behalve (zoals in de tekst verwoord) wanneer het personen genoemd in artikel 434 betreft. Ten opzichte van Nederland (artikel 269 NSr) wordt een nog ruimere beperking voorgesteld waardoor ook beledigingen aangedaan aan bevriende regeringen en diplomaten ambtshalve kunnen worden vervolgd.

Ten opzichte van artikel 282 NASr (oud) en 269 NSr is de tekst verkort: de klachtgerechtigden worden immers nader omschreven in artikel 127 en volgende en er worden hier geen wijzigingen voorgesteld. Omdat in artikel 128 een nadere regeling is opgenomen voor het geval de beledigde is overleden, konden ook de klachtbepalingen van de artikelen 436 en 437 worden geschrapt en worden ook deze bestreken door de algemene regeling.

Titel XVI Schending van geheimen

Wat de rechtsmacht betreft zij hier verwezen naar artikel 6 lid 1, onder a (uitbreiding voor Nederlanders en inwoners van de Nederlandse Antillen die buiten het Land deze delicten plegen) met betrekking tot de artikelen 439 en 440.

Artikel 439 (beroeps- of ambtsgeheimen)

De bepaling is ongewijzigd overgenomen van de Nederlandse bepaling van artikel 272 NSr. De bepaling wijkt in die zin af van de Nederlands-Antilliaanse bepaling van artikel 285 NASr (oud) dat de formulering nu duidelijk aangeeft dat ook schuldwetenschap ten aanzien van de plicht het geheim te bewaren voldoende is. Toegevoegd is het bestanddeel 'wettelijk voorschrift', waardoor een specifieke verwijzing naar enig artikel, zoals in 286, tweede lid, NASr (oud), overbodig is geworden. Het woord 'diens' voor 'klacht' is doorgestreept, omdat dit een overbodige toevoeging is nu het volgt uit het gestelde in de achtste titel van Boek 1. 'Gegevens' wordt nader gedefinieerd in artikel 183. De straf is getild naar het niveau van een jaar.

Artikel 440 (bedrijfsgeheimen)

Deze bepaling is overgenomen uit de Nederlandse wetgeving, behoudens verbetering van een slordigheid ('bekend maakt' voor 'bekend gemaakt'). De bepaling wijkt met betrekking tot het eerste lid, onder b, af van de thans geldende bepaling van artikel 286 NASr (oud) als gevolg van de Wet Computercriminaliteit I. Het woord 'geautomatiseerd werk' is nader bepaald in artikel 184. In artikel 286 NASr (oud) staat in het tweede lid een verwijzing naar artikel 135, tweede lid, van het Wetboek van Koophandel. Door de formulering van artikel 439 is het niet meer nodig om te

verwijzen naar specifieke geheimhoudingsbepalingen, wat bovendien tot voordeel heeft dat wijziging van grondbepalingen (zoals in casu heeft plaatsgevonden) - verwezen zou nu dienen te zijn naar artikel 54, lid 7, Boek II BW - niet meer tot verandering van dit wetboek behoeven te leiden.

Artikelen 441 tot en met 444 (schending van het brief-, telegraaf- en telefoongeheim)

Deze titel met dit viertal bepalingen uitgebreid. Deze waren opgenomen als de bepalingen van de artikelen 388 NASr (oud) tot en met 391 NASr (oud) en zijn (gewijzigd) overgeheveld naar deze titel omdat de bepalingen nu geen specifieke ambtsmisdrijven meer betreffen. Het schrappen van deze bepalingen in de titel Ambtsmisdrijven (XXVIII) is mede gezien de nieuw voorgestelde bepaling van artikel 104 die in specifieke gevallen een verhoging van de sanctie voor ambtenaren oplevert, geen bezwaarlijke stap. In Nederland is deze wijziging ingevoerd door de inwerkingtreding van de Wet Computercriminaliteit II. Afgezien van het 'ambtelijk' element zijn de artikelen 441 tot en met 444 gebaseerd op de artikelen 388 tot en met 391 NASr (oud). Voor zover de strafbedreiging anderhalf jaar bedroeg is zij telkens afgerond naar twee jaren.

Artikel 441(briefgeheim)

Het woord 'openbare' is geschrapt. Het betreft een verbod aan werknemers van een postbedrijf om poststukken wederrechtelijk te openen. Na de privatisering van de post zijn het werknemers van een particulier bedrijf die een dergelijk delict kunnen plegen. De strafwaardigheid blijft dan onverlet.

Artikel 442 (manipulatie)

Dit artikel is een samenvoeging van de tekst van artikel 389 NASr (oud) en 273b NSr met betrekking tot de voorwerpen, die zich in de brieven of pakketten bevinden. De verboden handelingen hebben nu gelijkelijk op de poststukken als op de inhoud er van betrekking. Ook hier is het woord 'openbare' voor 'instelling' geschrapt. Overigens wordt het tweede lid van dit artikel speciaal aangewezen als vermogensdelict in het recidiveartikel 106.

Artikel 443 (telegrafie)

De tekst is naar Nederlands voorbeeld geformuleerd en in verband met het Internationaal Telecommunicatieverdrag ITU gehandhaafd. Ondanks het in onbruik raken van de telegrafie is in het Verdrag de verplichting opgenomen een dergelijke telegraafdienst in stand te houden.

Artikel 444 (telecommunicatie)

Dit artikel komt in de plaats van het huidige artikel 390bis NASr (oud) en is naar voorbeeld van artikel 273d NSr uitgebreid met het wederrechtelijk kennisnemen of overnemen van niet voor

werknemers van telecommunicatiebedrijven bestemde gegevens die door tussenkomst van een telecommunicatienetwerk of -dienst zijn opgeslagen. Deze uitbreiding ziet op de situatie dat een telecommunicatieaanbieder zonder toestemming van de betrokkene kennisneemt van de op zijn computers opgeslagen persoonlijke gegevens van klanten (bijvoorbeeld e-mail in een e-mailbox). De strafbepaling is ook van toepassing op personen, die werkzaam zijn bij niet-openbare diensten. In Nederland is dit tot uitdrukking gebracht door een extra tweede lid. De Regering heeft volstaan met het schrappen van het woord 'openbaar' in de aanhef van het artikel. De bepaling is overigens een *lex specialis* ten opzichte van onderdelen van het ruimere artikel 283, dat zich richt tot een ieder. De termen 'gegevens' respectievelijk 'telecommunicatie' en 'aftappen' worden uitgewerkt in de artikelen 183 respectievelijk 185.

Ten overvloede nog het volgende: indien de strafbare feiten wel door een ambtenaar worden gepleegd vallen zij onder de strafverzwaring van artikel 104 en kan deze ook in aanmerking komen voor de ontzetting uit het ambt op grond van artikel 63.

Titel XVII Misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid

De titel misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid is ten opzichte van de oude titel uitgebreid. De veranderingen betreffen vooral de codificatie van een aantal verdragsrechtelijke bepalingen.

De rechtsmacht van de artikelen 446 en 452 wordt in artikel 6, eerste lid onder b, uitgebreid. Voor de verjaring van artikel 446 respectievelijk artikelen 451, 452, 455 en 456 wordt verwezen naar artikel 134, onder c, respectievelijk onder d. De artikelen 457, 458 en het derde lid van artikel 461 worden in artikel 189 apart aangewezen als terroristisch misdrijf; voor dat derde lid van artikel 461 kunnen in artikel 189 ook de andere terroristische misdrijven worden gevonden. Het aangewezen zijn als terroristisch misdrijf is overigens belangrijk voor de rechtsmacht (artikelen 4, 5 en 6) en voor de invulling van de artikelen 62 (ontzetting van rechten), 108 (voorbereiding), 267 (meldplicht) en 288 (terroristische organisatie) en later voor de thans ook in voorbereiding zijnde herziening van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 446 (mensenhandel).

Dit artikel is in de Nederlandse wetgeving opgenomen bij wet van 9 december 2004, Stb. 645. Het betreft hier de codificatie van het Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel bij het VN-verdrag tegen de georganiseerde misdaad (New York, 15 november 2000, Trb. 2000, nr.2). Ten opzichte van artikel 273f NSr zijn nu, behalve de seksuele exploitatie, ook andere doeleinden van de handel opgenomen, zoals andere arbeid of diensten, slavernij of met slavernij vergelijkbare praktijken en verwijdering

van organen. Ons huidige artikel is artikel 260 NASr (oud). Het artikel wordt daarom verplaatst van titel XIII (misdrijven tegen de zeden) naar deze titel XVII (misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid). Voor de volledigheid zij vermeld dat mensensmokkel in artikel 362 is opgenomen in de titel misdrijven tegen het openbaar gezag.

Voorgesteld wordt hier de (uitgebreide) Nederlandse versie van mensenhandel geheel over te nemen. Het woord 'oogmerk' is blijven staan en niet vervangen door 'opzettelijk', omdat oogmerk voorwaardelijk opzet uitsluit, wat niet wil zeggen dat het oogmerk slechts op één doel kan zijn gericht. Zoals al in het Gevangenisvoedselarrest is aangenomen (HR 14 oktober 1940, NJ 1941, 87) kan het naaste doel van (in dat geval) het uitzetten van een straf voor een ander onvermijdelijk gepaard gaan met een ander doel: het consumeren van (voor die andere persoon bestemd) gevangenisvoedsel.

De gevangenisstraffen zijn naar boven bijgesteld in verband met het onderlinge evenwicht tussen de maximumstraffen. De verwijzing naar artikel 419, die hier in het zevende lid naar Nederlands voorbeeld voor de hand zou hebben gelegen, wordt niet overgenomen, gelet op de ruimere formulering van artikel 464. De bestanddelen 'geweld' respectievelijk 'zwaar lichamelijk letsel' worden nader omschreven in de artikelen 186 respectievelijk 187. Ten aanzien van deze bepaling zijn tevens de rechtsmachtbepalingen artikel 6, eerste lid onder f, en artikel 7 van belang.

Artikel 446a (gebruik maken van diensten slachtoffer)

Deze bepaling houdt direct verband met artikel 446. Mensenhandel kan floreren indien er vraag is naar de diensten die een slachtoffer van mensenhandel kan leveren. Met artikel 446a wordt daarom ook degene die zich schuldig maakt aan het gebruik maken van diensten van een slachtoffer van mensenhandel als bedoeld in artikel 446, eerste lid, in de wetenschap dat die persoon gedwongen of bewogen wordt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van die diensten met een van de in artikel 446, eerste lid, onderdeel a, bedoelde middelen, bestraft.

Artikelen 447 tot en met 450 (slavenhandel)

Deze artikelen zijn bijna gelijk aan de artikelen 287 tot en met 290 NASr (oud) en 274 tot en met 277 NSr. De strafmaten zijn bijgesteld en de term 'wetende, dat' is in de artikelen 448 tot en met 450, net zoals elders in dit wetboek vaak is gebeurd, vervangen door het woord 'opzettelijk'.

Artikel 451 (mensenroof)

Dit artikel is overgenomen van de Nederlandse wetgeving (artikel 278 NSr). In de huidige bepaling van artikel 291 NASr (oud) staat nog het bestanddeel 'de plaats van diens woning of van diens tijdelijk verblijf'. Het hier nu bedoelde delict is een soort verzwarende

van het delict wederrechtelijke vrijheidsberoving (artikel 455) indien daarbij de grenzen van het Land worden overschreden. Er wordt op gewezen, dat de Hoge Raad in HR 20 november 2001 (NJ 2003, 632) heeft beslist dat *over* de grenzen voeren niet slechts omvat het wegvoeren uit het land, maar ook het binnenvoeren in het land.

Artikelen 452 en 453 (minderjarigen onttrekken en verbergen)

Artikel 452 is conform de huidige bepaling 292 NASr en 279 NSr. Het Nederlandse initiatiefvoorstel 30491, strekkende tot strafverzwaring van internationale kinderontvoering, wordt niet overgenomen, omdat dat hier in feite een algemene strafverzwaring zou betekenen. Overigens is artikel 452 wel opgenomen in artikel 6, eerste lid onder b waardoor rechtsmacht wordt gecreëerd voor kinderontvoering in het buitenland gepleegd door een Nederlander of iemand die op een van onze eilanden woont. Het woord 'geweld' wordt nog nader omschreven in artikel 186.

Artikel 453 is conform artikel 293 NASr en het eerste lid van artikel 280 NSr. Aan het Nederlandse artikel 280 NSr is een tweede lid toegevoegd, met daarin omschreven dat het eerste lid niet van toepassing is - kort gezegd - op (drie vormen van) zorgvuldige hulpverlening. Vervolgens is in het derde lid uiteengezet waaruit een zorgvuldige hulpverlening bestaat. Voorgesteld wordt in artikel 453 deze gedetailleerde regeling niet over te nemen en ten opzichte van artikel 293 NASr (oud) te volstaan met de invoeging van het woord 'wederrechtelijk'. De Hoge Raad had immers al (in een civiel arrest) geoordeeld dat het feit als niet wederrechtelijk kon worden beschouwd, ook wanneer van de eisen van het derde lid was afgeweken (HR 25 september 1998, NJ 1999, 379). Wederrechtelijk handelt onzes inziens een hulpverlener die niet onverwijld zijn identiteit en adres bekend maakt aan degene die het gezag over de minderjarige uitoefent.

Artikel 454 (schaking)

Dit artikel is ten opzichte van artikel 294 NASr (oud) en artikel 281 NSr gemoderniseerd en de strafmaat in het eerste lid, onder b, is verhoogd tot twaalf jaren teneinde die strafmaat in evenwicht te brengen met die van de overige geweldsdelicten. De modernisering bestaat hierin dat het delict geslachtsneutraal is geformuleerd en dat de woorden 'zonder de wil van haar ouders of voogden' zijn vervangen door 'zonder de instemming van degene die het wettig gezag over hem of haar uitoefent'. Verder is getracht de zin beter leesbaar te maken. De woorden 'in of buiten echt' zijn geschrapt als zijnde overbodig. De uitweidingen in het huidige enigszins archaische derde en vierde lid over wie de klachtgerechtigde is, zijn vervallen, zodat de algemene regeling van de achtste titel van het eerste boek geldend wordt. Tot slot zij hier vermeld, dat het woord 'geweld' nader wordt omschreven in artikel 186.

Artikel 455 (opzettelijke vrijheidsberoving)

De tekst is opzichte van artikel 295 NASr (oud) en 282 NSr de strafmaat opwaarts aangepast. Zwaar lichamelijk letsel wordt nader omschreven in artikel 187.

Artikel 456 (gijzeling)

Aan de titel is deze bepaling als apart strafbaar feit toegevoegd, net zoals in Nederland in artikel 282a NSr in 1989 is geschied. Deze bepaling is opgenomen ter codificatie van het Verdrag tegen het nemen van gijzelaars (Trb. 1981, 53). De strafmaat is aangepast.

Artikelen 457 en 458 (terrorisme)

Deze bepalingen de zijn in verband met de internationale strijd tegen het terrorisme aan de titel toegevoegd bij de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46). De bepalingen zijn behoudens de wijzigingen voortvloeiend uit Boek 1 ongewijzigd overgenomen. Bij de bespreking van artikel 215 is uiteengezet, waarom het tweede lid van artikel 96 NSr niet is overgenomen: hier geldt mutatis mutandis hetzelfde voor de (niet-) verwijzing naar dat artikel in artikel 458. Voor 'terroristisch oogmerk' zij verwezen naar artikel 190. 'Samenspanning' is gedefinieerd in artikel 180.

Artikel 459 (vrijheidsberoving door schuld)

In dit artikel is ten opzichte van artikel 296 NASr (oud) de strafmaat aangepast (conform Nederland in artikel 283 NSr) en is een apart lid opgenomen voor het geval de schuld bestaat uit roekeloosheid. Een dergelijke toevoeging vond ook steeds plaats in titel VI (misdrijven waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar wordt gebracht). De hechtenis is gewijzigd in gevangenisstraf. 'Zwaar lichamelijk letsel' is nader gedefinieerd in artikel 187. Voor dit schulddelict geldt artikel 52: onder omstandigheden kan een geldboete van de naast hogere categorie worden opgelegd.

Artikel 460 (dwang)

In het Nederlandse artikel 284 staat een lagere straf en is de valse aanklacht niet opgenomen. In het tweede lid van het voorgestelde artikel is niet opgenomen wie de klacht kan indienen. Een bijzondere regeling daarover naast de algemene van de achtste titel van het eerste boek, lijkt niet noodzakelijk. 'Geweld' wordt nader beschreven in artikel 186.

De bepaling van artikel 284a NSr is niet opgenomen in het ontwerp. De Nederlandse bepaling verwijst immers naar de Kernenergiewet, waarvan de Antilliaanse wetgeving geen equivalent kent.

Artikel 461 (bedreiging)

De tekst is in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46), behoudens aanpassing als gevolg van het nieuwe Boek 1, ongewijzigd overgenomen. De bepaling is daarbij aangepast aan de wijzigingen in artikel 285 NSr door de invoering van de Wet Herijking Strafmaxima (Stb. 2006, 11) en de Wet Computercriminaliteit II (Stb. 2006, 300). Op grond van die tweede wet is het bestanddeel 'waardoor gevaar voor de verlening van diensten ontstaat' toegevoegd als reactie op de restrictieve uitspraak van HR 2 december 1997, NJ 1998, 306. Op grond van de eerste wet is de omschrijving van openlijk geweld plegen weer in overeenstemming met de huidige omschrijving van het delict gebracht.

Bovendien is het misdrijf van gijzeling opgenomen met het oog op het eerdergenoemde Verdrag tegen het nemen van gijzelaars. Het derde lid is toegevoegd in verband met de bovengenoemde landsverordening. Voor het begrip 'terroristisch misdrijf' wordt verwezen naar artikel 189. Uit de huidige wet is overgenomen de bedreiging met mishandeling met behulp van een wapen. 'Geweld' wordt nader omschreven in artikel 186. Het delict is apart genoemd in artikel 78, zodat de dader (die aan de overige voorwaarden voldoet) een terbeschikkingstelling kan worden opgelegd.

Bedreiging wordt ten slotte ook apart genoemd in artikel 4, onder g sub 3°, waardoor justitie kan optreden indien het feit zich aan boord van een vliegtuig, dat vervolgens hier landt, heeft voorgedaan. Het voorbereiden of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf wordt nader omschreven in artikel 190a.

Artikel 462 (beïnvloeding van getuigen)

Deze bepaling is nieuw ten opzichte van de bestaande titel en overgenomen van artikel 285a NSr, opgenomen in 1994.

Toegevoegd zijn in het eerste lid 'de gegevens uit geautomatiseerde werken'. De strekking van de bepaling is te voorkomen dat getuigen door dreigementen of op andere wijze worden beïnvloed en daardoor niet meer in vrijheid een verklaring kunnen afleggen bij de rechter, zowel een Nederlands-Antilliaanse rechter als een rechter bij het Internationaal Strafhof, of bij een (politie)ambtenaar. Het beïnvloeden van getuigen is ook strafbaar wanneer de getuigen per telecommunicatie worden gehoord op grond van artikel 377. Dit laatste is nieuw ten opzichte van artikel 285a NSr. De strafmaat is gesteld op vier jaren. Voor de begrippen 'ambtenaar' en 'rechter' wordt ook verwezen naar artikel 191.

Artikel 463 (belaging)

Eveneens nieuw in deze titel is de strafbaarstelling van belaging in artikel 463. De strafbaarstelling bestond al in de Nederlands-Antilliaanse wetgeving, opgenomen in de titel Mishandeling,

namelijk in artikel 313a NASr (oud). De bepaling past beter bij de bepalingen in deze titel: de gedraging brengt eerder de persoonlijke vrijheid van een ander in het gedrang dan dat er sprake is van fysieke aantasting van de integriteit van iemands lichaam. Het delict wordt speciaal genoemd in artikel 78 als mogelijke voorwaarde om aan de dader een terbeschikkingstelling op te leggen. Verder is afgezien van het noemen van een speciale klachtgerechtigde, zodat de algemene regeling van de achtste titel van het eerste boek geldend is. De omschrijving is enigszins aangepast aan de interpretatie van annotator Mevis onder HR 7 februari 2006, (nog te verschijnen in de NJ; JOL 2006, 80). Het subjectieve bestanddeel "met het oogmerk die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen" wordt daarbij geschrapt bij gebrek aan toegevoegde waarde (Vgl. reeds Groenhuijsen in DD 1998, p. 525).

Artikel 464 (ontzetting van rechten)

De overgenomen bepaling is ruimer dan het huidige artikel 299 NASr (oud) en 286 NSr. Op deze wijze kan de rechter putten uit een ruim arsenaal van mogelijke ontzettingen. Niet goed valt in te zien, waarom deze bij bepaalde delicten wel en bij andere delicten niet zouden kunnen worden toegepast. Ingevoegd is de ontzetting van het recht om vrijelijk te reizen, bij uitstek geschikt voor de delicten uit deze titel indien er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. In het tweede lid is voor de daar genoemde delicten de mogelijkheid gecreëerd om tot het opleggen van een gebiedsverbod over te gaan teneinde recidive te voorkomen.

Titel XVIII Misdrijven tegen het leven gericht

De titel misdrijven tegen het leven gericht is een titel die recentelijk in Nederland aanzienlijk is gewijzigd. Hiervoor is een drietal redenen te noemen.

Ten eerste is de titel aan veranderingen onderhevig geweest in verband met de internationale strijd tegen het terrorisme. De Nederlandse Antillen willen deze strijd uiteraard ondersteunen en de bepalingen die in Nederland in de titel zijn opgenomen zullen daarom ook hier in de titel worden opgenomen (Stb. 2004, 290). Ten tweede heeft er in Nederland een herijking van de wettelijke strafmaxima plaatsgevonden per 1 februari 2006. In de Nederlandse Antillen zijn de wettelijke strafmaxima voor de Nederlandse herijking al aangepast in verband met de invoering van de minimumstraffen. Bij de invoering van de minimumstraffen is echter een aantal juridische inconsequenties opgetreden. Door de herijking van de wettelijke strafmaxima in de Nederlandse titel en de verbetering van de evenwichtige opbouw van strafmaxima in vergelijking tot de gedraging die zij bedreigen, wordt binnen deze titel een aantal strafmaxima ten opzichte van de oude titel gewijzigd.

Ten derde en laatste kan als reden voor de wijziging van de bepalingen binnen deze titel worden aangegeven de euthanasieproblematiek. In Nederland voelde men in de problemen, die rondom het vraagstuk van de euthanasie speelden, een noodzaak om wettelijke regels met betrekking tot de euthanasie vast te leggen. Hieronder zal voor de Nederlandse Antillen een daarvan iets afwijkende regeling worden voorgesteld.

Vooraf nog dit: de rechtsmacht met betrekking tot de in de artikelen 465 en 468 (doodslag en moord) omschreven misdrijven wordt in artikel 4 onder g, sub 5° uitgebreid, indien het misdrijf zich afspeelt aan boord van een vliegtuig dat vervolgens landt in de Nederlandse Antillen. Ten aanzien van de terroristische misdrijven en de artikelen 465, 466 en 468 geldt (bovendien) artikel 4, onder m en n.

In artikel 189 worden onder a artikel 468, indien begaan met een terroristisch oogmerk, onder b artikel 469 en onder c artikel 467 aangewezen als terroristisch misdrijf, wat belangrijk kan zijn voor de rechtsmacht (artikelen 4, 5 en 6) en voor de invulling van de artikelen 62 (ontzetting van rechten), 108 (voorbereiding), 267 (meldplicht) en 288 (terroristische organisatie) en later voor de thans ook in voorbereiding zijnde herziening van het Wetboek van Strafvordering.

De recidivebepaling in artikel 106 vermeldt onder b de artikelen 465 tot en met 471 en artikel 473 als zijnde soortgelijke levens- of geweldsdelicten.

De in deze titel veel voorkomende term 'van het leven beroven' wordt in artikel 188 uitgebreid tot het doden van een vrucht.

Artikelsgewijs levert dit de volgende wijzigingen op:

Artikel 465 (doodslag)

In deze bepaling is in afwijking van de thans geldende bepaling in artikel 300 NASr (oud) de mogelijkheid om een levenslange gevangenisstraf op te leggen niet meer opgenomen om het verschil tussen doodslag en moord in stand te houden.

Artikel 466 (doodslag in combinatie met een ander strafbaar feit)

De strafmaat is opwaarts aangepast ten opzichte van artikel 301 NASr (oud).

Artikel 467 (doodslag met terroristisch oogmerk)

De bepaling van artikel 467 is, behoudens de aanpassingen voortvloeiend uit Boek 1 ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) overgenomen. De term 'terroristisch oogmerk' is gedefinieerd in artikel 190.

Artikel 468 (moord)

De strafmaat is opwaarts aangepast ten opzichte van artikel 302 NASr (oud).

Artikel 469 (samenspanning)

De bepaling is behoudens wijziging voortvloeiend uit Boek 1 ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) overgenomen. De bepaling is destijds opgenomen in verband met de internationale strijd tegen het terrorisme. Opmerking verdient dat de strafmaat voor samenspanning ter zake van doodslag met terroristisch oogmerk gelijk is aan die op samenspanning ter zake van moord met een terroristisch oogmerk, omdat er in dat vroege stadium moeilijk zal kunnen worden bepaald of er sprake zou zijn geweest van moord dan wel doodslag. De begrippen 'samenspanning' en 'terroristisch oogmerk' worden nader verklaard in de artikelen 180 respectievelijk 190.

Artikelen 470 en 471 (kinderdoodslag en kindermoord)

De bepalingen zijn overgenomen uit de huidige wet (artikelen 303 en 304 NASr (oud)) en inhoudelijk gelijk aan de artikelen 290 en 291 NSr. De verhoogde straffen sluiten nu aan op de voorgestelde artikelen in de veertiende titel betreffende de verlating van hulpbehoevenden en het te vondeling leggen.

Artikel 472 (deelneming)

De tekst is onveranderd ten opzichte van artikel 305 NASr (oud) en 292 NSr.

Artikel 473 (euthanasie)

De bewoording 'levensbeëindiging' in plaats van het hanteren van de term 'van het leven beroven', zoals in ons huidig artikel 306 NASr (oud), is overgenomen uit artikel 293 NSr en doet meer recht aan de veranderende opvattingen over euthanasie. Toch wordt hier niet voorgesteld om vervolgens ook het tweede lid van het Nederlandse artikel 293 NSr over te nemen met daarin de niet strafbaarheid voor de arts, die de euthanasie volgens medisch inzicht op oordeelkundige en verantwoorde wijze uitvoert. Aan de andere kant kunnen wij niet om de rechtspraak van de Hoge Raad heen, volgens welke – voordat de wetgever euthanasie in Nederland wettelijk regelde – in bepaalde gevallen van levensbeëindiging op verzoek het beroep van een arts op de strafuitsluitingsgrond 'noodtoestand' (als vorm van overmacht) wordt geaccepteerd. In de medische praktijk van de Nederlandse Antillen doen zich niet vaak op dit punt problemen voor, omdat met palliatieve zorg het lijden van uitzichtloos zieke patiënten wordt verzacht.

In dit verband wordt gewezen op onder andere de mogelijkheid van palliatieve sedatie: het toedienen van medicatie die het bewustzijn verlagen, aan terminale patiënten die ernstig pijn lijden. Deze palliatieve sedatie wordt niet aangemerkt als euthanasie, omdat palliatieve sedatie alleen wordt toegepast in de stervensfase en er geen medische aanwijzingen zijn dat palliatieve sedatie het leven bekort.

Niettemin is er bij de artsen wel behoefte aan meer duidelijkheid in dezen omdat zij begrijpelijkerwijs niet graag als verdachte worden behandeld wanneer zij een medisch noodzakelijk geachte ingreep op medisch oordeelkundige en verantwoorde wijze uitvoeren. Die duidelijkheid kan naar de mening van de Regering worden verschaft door de invoeging van een enkel woord in de wetstekst, dus zonder de Nederlandse tekst te kopiëren. Voorgesteld wordt de omschrijving van het strafbare feit te beginnen met de woorden: "opzettelijk en wederrechtelijk". Het woord "wederrechtelijk" als bestanddeel heeft hier dan de functie van een extra waarschuwing aan de rechter, inhoudende dat deze zich ervan dient te vergewissen dat de concrete medische handeling wederrechtelijk is uitgevoerd, dat wil zeggen in strijd met de eisen die binnen de beroepsgroep gelden en aan de beroepsgroep worden opgelegd. De rechtvaardigingsgrond 'gehandeld volgens algemeen aanvaarde regels van beroepsuitoefening' (artikel 102, sub e) biedt de arts in het algemeen de mogelijkheid van verweer ter zake van medisch handelen, welk verweer dan in gevallen van levensbeëindiging op verzoek extra nauwkeurig op de mogelijke wederrechtelijkheid van het medisch handelen dient te worden onderzocht door de rechter.

Artikel 474 (zelfdoding)

De bepaling van is om de zelfde reden als genoemd bij de bepaling van artikel 473 slechts gedeeltelijk uit de Nederlandse wetgeving overgenomen. Ook hier wordt voorgesteld (met dezelfde argumenten als die voor artikel 473) de terminologie "opzettelijk en wederrechtelijk" op te nemen. Afwijkend van artikel 307 NASr(oud) wordt thans gesproken van 'zelfdoding' in plaats van 'zelfmoord'.

Artikelen 474a tot en met 474c

Deze bepalingen inzake het verbod op abortus komen overeen met de artikelen 308 tot en met 310 NASr(oud) en moeten gelezen worden in samenhang met het eveneens overgenomen artikel 476 (262 NASr (oud)). In de teksten zijn evenwel op advies van de Raad van Advies enkele wijzigingen opgenomen. In de eerste plaats is in de teksten het bestanddeel "wederrechtelijk" opgenomen. Daarmee wordt beoogd om aan een arts de mogelijkheid te bieden een beroep te doen op de strafuitsluitingsgrond algemeen aanvaarde regels van beroepsuitoefening, zoals vermeld in artikel 102, eerste lid, onder e. Dit is onder andere het geval als een arts abortus moet plegen om het leven van de moeder te redden.

Voorts is ervan afgezien de strafverhoging voor beoefenaars van een medisch beroep te handhaven. Daarbij is overwogen dat het niet wenselijk is dat voor abortus, gepleegd door iemand die terzake deskundig is, een hogere straf zou moeten gelden dan voor abortus, gepleegd door een ondeskundig iemand waarbij de kans op ernstige gevolgen voor de vrouw groter is.

Artikel 475 (ontzetting rechten)

Dit artikel is veranderd ten opzichte van artikel 312 NASr (oud) en 295 NSr. Het aantal delicten waarvoor de rechter de ontzetting kan uitspreken is verruimd en de mogelijkheid tot ontzetting uit het beroep is opgenomen. Wel is de mogelijkheid tot ontzetting uit het kiesrecht geschrapt.

Artikel 476 (afbreken zwangerschap)

De huidige bepaling komt overeen met de artikelen 262 NASr (oud).

Het artikel wordt genoemd in het recidiveartikel 106, onder b, bij de levensdelicten.

Titel XX Mishandeling

Op twee algemene punten wijkt deze titel af van het Nederlandse voorbeeld: in de eerste plaats is mishandeling met een wapen als strafverzwarend element gehandhaafd uit ons huidige wetboek (zij het in iets gewijzigde vorm) en in de tweede plaats is er een afwijking met betrekking tot de strafmaxima. Vergeleken met ons huidige wetboek zijn de strafmaten onderling en met de overige artikelen van dit tweede boek beter in verband gebracht. Wat betreft dit laatste kan worden opgemerkt dat daarbij in oenschouw zijn genomen de maximumstraffen uit de achttiende titel: voor moord levenslang of dertig jaren en voor doodslag maximaal vier en twintig jaren. Het komt er op neer dat in grote lijnen kan worden aangesloten bij onze huidige strafmaat, ingevoerd bij invoering van de wet minimumstraffen. Vergeleken met de Nederlands strafmaten is er sprake van hogere straffen. Van de afwijkingen van ons huidige wetboek zal hieronder telkens melding worden gemaakt.

Vooraf dit: voor de artikelen 478 tot en met 481 geldt een uitgebreide rechtsmacht indien de feiten aan boord van een vliegtuig zijn begaan en dat vliegtuig vervolgens in ons land landt: het is gewenst dat onze justitie in dergelijke gevallen terstond kan optreden (art. 4 onder g, sub 5°. Ook zij gewezen op de uitbreiding van de rechtsmacht indien er sprake is van terroristische misdrijven (artikel 4, onder m en n, hier van belang voor de in artikel 189, tweede lid, aangewezen artikelen 483 en 484). De artikelen 478 tot en met 481 zijn in het recidiveartikel 106, onder b, aangewezen als levens- of geweldsdelicten.

In deze titel komt de term 'zwaar lichamenlijk letsel' een aantal keren voor. Voor een nadere definiëring van die term wordt verwezen naar artikel 187.

Artikel 478 (mishandeling)

Deze bepaling wijkt af van artikel 313 NASr (oud) en artikel 300 NSr. Het is een samenvoeging van artikel 313 en artikel 314a NASr: de mishandeling met een wapen is als strafverzwarend bestanddeel ingevoegd binnen het artikel als tweede lid.

Voorgesteld wordt daarom deze bijzondere strafverzwaring te handhaven omdat wapenen nogal eens worden gebezigd teneinde ruzies en dergelijke te beslechten. Bovendien is het potentiële gevaar op ernstige benadeling van de gezondheid bij wapengebruik beduidend groter.

In de huidige wet (artikel 314a NASr (oud)) staat de mishandeling met een wapen apart opgenomen, met ook aparte leden voor het gevolg. Door de nieuwe opzet zijn deze laatste leden vervallen. Of het strafverzwarend resultaat nu het gevolg is van een mishandeling zonder of met wapenen lijkt minder belangrijk. Door het inpassen van mishandeling met wapenen in artikel 478 wordt de opbouw van strafmaten ook overzichtelijker: op eenvoudige mishandeling staat maximaal vier jaren; met wapenen zes jaren; met zwaar lichamenlijk letsel tot gevolg negen jaren en met de dood als gevolg twaalf jaren.

Het zesde lid is door het opnemen van mishandeling met een wapen in dit artikel gepreciseerd, omdat een poging tot mishandeling met behulp van een wapen wel strafbaar is.

Opmerking verdient nog, dat de eenvoudige mishandeling als apart delict is genoemd in artikel 78 als basisvoorwaarde voor eventuele oplegging van een ter beschikking stelling. Voor het overige volstaan de strafmaten op zich voor een directe toepassing.

Artikel 479 (met voorbedachten rade)

De strafbaarstelling van de mishandeling met voorbedachten rade en met behulp van een wapen heeft dezelfde opbouw als artikel 478. Op deze wijze is artikel 314 met artikel 314b NASr (oud) samengevoegd en wijkt het ook af van artikel 301 NSr. De strafmaat is weer overzichtelijk opgebouwd: mishandeling met voorbedachten rade maximaal zes jaar; met wapenen negen jaar; met zwaar lichamenlijk letsel als gevolg twaalf jaar en met de dood als gevolg vijftien jaar.

Stalking

Artikel 131a NASr (oud) over stalking is verplaatst naar titel zeventien (artikel 463) tussen de misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid.

Artikelen 480 en 481 (zware mishandeling en zware mishandeling met voorbedachten rade)

Deze artikelen zijn ongewijzigd ten opzichte van de artikelen 315 en 316 NASr (oud) en 302 en 303 NSr. De strafmaten zijn bijgesteld vanwege het herstel van het hierboven bedoelde evenwicht.

Artikel 482 (strafverzwaring)

Het eerste lid van) komt overeen met de artikelen 317 NASr (oud) en 304 NSr. Met betrekking tot de voorwaarde dat de vader 'in familierechtelijke betrekking' dient te staan tot de dader, kan worden opgemerkt dat de grond voor deze beperking maatschappelijk gezien niet meer bestaat (T&C Sr, 6^e druk, aant. 3 op artikel 304) en dan ook kan wordt geschrapt. Opgenomen is wel het begrip 'levensgezel', dat in artikel 209 nader wordt verklaard. Het betekent dat de strafrechtelijke bescherming niet alleen wordt geboden aan hen die in familierechtelijke betrekking staan, maar eveneens aan bijvoorbeeld samenwonenden. Het is goed hierbij op te merken, dat dit artikel een belangrijk wapen is bij de bestrijding van huiselijk geweld en dat de begrippen in dit artikel dan ook ruimhartig dienen te worden uitgelegd. Met betrekking tot het kind wordt in de wet reeds in een uitbreiding voorzien. Ten overvloede zij vermeld dat de strafverzwaring geen betrekking heeft op (stief)broers en (stief)zusters, nu deze familieleden niet in de wettekst worden genoemd. Het begrip 'ambtenaar' wordt uitgebreid in artikel 191. Het tweede lid is als bepaling noodzakelijk voor de straffen in de hoge regionen.

Artikelen 483 en 484 (terroristisch oogmerk)

Behoudens de wijzigingen voortkomend uit het eerste Boek zijn de artikelen 483 en 484 ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) opgenomen. De strafmaat is bovenwaarts bijgesteld in verband met de strafmaat van de gronddelicten. Het begrip 'terroristisch oogmerk' uit de artikelen 483 en 484 wordt uitgelegd in artikel 180 en 'samenspanning' uit artikel 484 in artikel 180. Voor een meer logische opbouw van deze titel worden de volgende twee artikelen omgedraaid.

Artikel 485 (vechterij)

De tekst is gelijk aan de artikelen 319 NASr (oud) en 306 NSr.

Artikel 486 (ontzetting van rechten)

Deze bepaling stoelt op artikel 318 NASr (oud) en 305 NSr, maar is gemoderniseerd en uitgebreid. Voor alle delicten geldt nu dat de rechter in voorkomende gevallen een ontzetting kan bevelen uit de ambten en beroepen en eventueel zelfs een gebiedsontzegging kan opleggen. Deze laatste mogelijkheid is speciaal bedoeld voor

gevallen van huiselijk geweld of stalking nu die handeling veelal een gevolg is van relatieproblemen. Voor de terroristische misdrijven 483 en 484 geldt een apart regime (artikel 62, tweede lid). De mogelijkheid tot ontzetting uit het kiesrecht geschrapt.

Titel XXI Veroorzaken van de dood of lichamelijk letsel door schuld

De titel veroorzaken van de dood of lichamelijk letsel door schuld is zowel afwijkend van de Nederlandse als van de huidige Antilliaanse titel. De afwijking van de Nederlandse titel komt voort uit het feit dat er in de Nederlandse Antillen op Landsniveau geen equivalent van de Nederlandse Wegenverkeerswet bestaat. De regels met betrekking tot het wegverkeer zijn hier op Eilandsniveau vastgelegd. De sanctionering van bepaalde gedragingen in het verkeer kunnen op dat niveau niet met een zware sanctie worden bedreigd. Dientengevolge is er voor gekozen de dood door schuld in het verkeer in het Wetboek van Strafrecht opgenomen te houden.

Verder wijkt deze titel inhoudelijk van de bestaande bepalingen af doordat, in navolging van de Nederlandse Wet Herijking Strafmaxima (Stb. 2006, 11) steeds een tweede lid is ingevoegd waarin (zoals ook elders in het wetboek) de roekeloosheid als schuldvorm wordt ingevoerd en van een hogere straf voorzien dan de aan schuld te wijten gedraging van het eerste lid. Voor deze schuld blijft overigens vereist dat deze aanmerkelijk is: culpa lata. Lichte schuld, culpa levis, is onvoldoende voor een strafrechtelijke bestraffing. Overigens is niet uitgesloten dat de niet-strafbare strafrechtelijke lichte schuld wel voldoende is voor een disciplinaire sanctie in het tuchtrecht, zoals bijvoorbeeld in het medische tuchtrecht. Dit kan, omdat bijvoorbeeld een licht onzorgvuldige medische behandeling laat zien dat de arts tekortgeschoten is in zijn beroep, waarbij beroepsgenoten ten opzichte van elkaar de lat hoger leggen dan de strafrechter. Deze laatste zal hetzelfde schuldbegrip namelijk eveneens dienen te hanteren voor andere rechtsgebieden, bijvoorbeeld voor de vaststelling of handelingen in het verkeer aanmerkelijke schuld opleverden; de rechter zal voor alle gebieden de (aanmerkelijke) schuld-lat even hoog moeten leggen.

Verder zij opgemerkt, dat artikel 52, negende lid, het mogelijk maakt in daarvoor in aanmerking komende gevallen bij schulddelicten een geldboete uit de naast hogere categorie op te leggen, om adequate bestraffing mogelijk te maken.

Artikelen 487 en 488 (dood of zwaar lichamelijk letsel door schuld)

De teksten zijn gelijk aan de Nederlandse artikelen 307 en 308 NSr. Ten opzichte van de eerste leden van de artikelen 320 en 321 NASr (oud) is slechts de strafmaat verhoogd en is de roekeloosheid ingevoegd.

Artikelen 489 en 490 (verkeersdelicten)

Dit zijn de opvolgers van de tweede leden van de artikelen 320 en 321 NASr (oud). De gewijzigde opzet en strafmaten zijn die van artikel 6 van de Nederlandse Wegenverkeerswet. Met de nieuwe formulering is overigens niet bedoeld (we zeggen het hier de Nederlandse toelichting na) een verandering ten opzichte van de vereiste dubbele causaliteit te weeg te brengen: het letsel van het ongeval moet ook aan het gedrag van de verdachte te wijten zijn.

Artikel 491 (strafverhoging)

De strafverhoging is ingegeven door artikel 321a NASr en artikel 175 van de Nederlandse Wegenverkeerswet. Ingevoegd is de strafbaarheid van het rijden onder invloed van drugs, naast alcohol. Onder geestverruimende middelen worden de middelen, vermeld in de Opiumlandsverordening, verstaan. Met opzet is niet gesteld dat bewezen dient te worden, dat verdachte niet tot behoorlijk rijden in staat was, omdat het enkele feit, dat hij onder (kennelijke) invloed was reeds voldoende is voor een strafverhoging. Verdere strafverhogende factoren, zoals in Nederland geformuleerd na de laatste wetwijziging (Stb. 2006, 11) zijn hier achterwege gelaten. Door invoeging van het roekeloos gedrag lijkt het te veel van het goede ook nog eens te spreken over de maximum snelheid, het dicht achter elkaar rijden, geen voorrang verlenen of gevaarlijk inhalen. Een en ander betekent dat de maximumstraf hier, bij cumulatie van alle voorwaarden, bij dood door schuld in het verkeer gesteld is op negen jaren gevangenisstraf wanneer er alcohol in het spel is en zes jaren bij "gewone" roekeloosheid.

Artikel 492 (ontzetting van rechten)

De bepaling van is gewijzigd ten opzichte van artikel 322 NASr (oud) en artikel 309 NSr. Voor een nog hogere strafbedreiging is geen ruimte meer, ook niet indien het misdrijf is gepleegd in de uitoefening van ambt- of beroep. In dat geval kan wel een ontzetting uit dat ambt of beroep worden uitgesproken. Een mogelijke veroordeling tot openbaarmaking van de straf is niet meer opgenomen na de schrapping van deze bijkomende straf uit artikel 11.

Titel XXII Diefstal

De titel Diefstal heeft enige wijzigingen ondergaan in vergelijking tot het bestaande Wetboek van Strafrecht. Het meest opvallend is het schrappen van de stroperijartikelen. Verder staan de wijzigingen in verband met de strijd tegen het terrorisme en is er een uitbreiding of inperking van een aantal delictomschrijvingen voorgesteld waardoor deze beter aansluiting vinden in de huidige Nederlands-Antilliaanse samenleving.

Wat de strafmaten betreft realiseert te Regering zich dat de maxima weer wat neerwaarts zijn bijgesteld. Nogmaals zij er op

gewezen, dat dit geenszins betekent dat de wetgever licht tilt aan deze misdrijven. Maar nadere bestudering heeft de conclusie gewettigd, dat met al te draconische maxima te ver is afgedreven van de werkelijkheid en dat daarmee bovendien de onderlinge consistentie van de strafmaten volledig ontbrak. Geprobeerd is in dit wetboek de maximumstraffen wederom met elkaar in evenwicht te brengen, waarbij hier nogmaals wordt verwezen naar de reeds gemaakte opmerkingen in de inleiding op dit tweede boek, waarin ook uitgebreid gewezen wordt op de voorin het wetboek geplaatste recidivebepalingen, die strafverhogingen mogelijk maken.

Wat de rechtsmacht betreft het volgende: in sommige gevallen van artikel 494 tot en met 496 wordt als strafverzwarende grond opgenomen dat de diefstal is gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijk te maken. Op die gevallen is gedoeld in de uitbreidende rechtsmachtbepalingen in de artikelen 4, onder p, en 5, tweede lid, en 6, eerste lid onder e. Daarnaast is met betrekking tot de artikelen 493 tot en met 496 rechtsmacht gevestigd op grond van artikel 4 onder q. De artikelen 493 tot en met 496 zijn verder opgenomen in het eerste lid van het recidiveartikel 106 als voorbeeld van vermogensdelicten.

Artikel 493 (diefstal)

De tekst is vrijwel ongewijzigd overgenomen van artikel 323 NASr (oud) en 310 NSr.

Artikel 494 (diefstal onder verzwarende omstandigheden)

De tekst van dit artikel is iets anders dan van artikel 311 NSr: de volgorde van de omstandigheden is iets gewijzigd en er wordt niet langer gesproken over diefstal van vee uit de wei (dit blijft als gewoon basisdelict strafbaar). Dit zelfde geldt voor diefstal van een motorrijtuig als verzwarende omstandigheid, zoals nu nog opgenomen in artikel 324 NASr (oud). De maximumstraf van vier jaren is voor dit delict ruim voldoende. Het begrip spoorwegongeval is geschrapt. Toegevoegd is de ontruiming op last van het bevoegd gezag. Overigens wordt met 'oorlog' ingevolge artikel 198 gelijkgesteld: 'burgeroorlog'. De begrippen 'inklimming' en 'valse sleutel' worden nader omschreven in de artikelen 202 en 203. De strafverzwarende omstandigheid van diefstal in een woning is net zoals nu in artikel 324a NASr (oud) opgenomen in het volgende artikel. Onder 6° is in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) ingevoegd de diefstal met het oogmerk om een terroristisch misdrijf (zie artikel 189) voor te bereiden of gemakkelijk te maken.

Artikel 495 (diefstal uit woning)

Deze bepaling komt in Nederland niet als apart artikel voor, wel als gewone strafverzwarende omstandigheid in artikel 311 NSr. Hier wordt het als extra strafverzwarend opgevoerd, zoals in artikel 324a NASr (oud) en sluit het mooi aan op het tweede lid, welk lid in Nederland het tweede lid vormt van artikel 311 NSr. Wel is de verwijzing iets uitgebreid omdat er geen reden is diefstal tijdens brand etc. niet te zien als extra strafverzwarend.

Artikel 496 (diefstal met geweld)

Dit artikel is overgenomen uit de Nederlandse bepaling van artikel 312 NSr behoudens het bestanddeel 'spoortrein in beweging'. Voor het begrip 'geweld' wordt nog verwezen naar artikel 186. In het tweede lid is volstaan met een verwijzing naar de vorige artikelen.

Artikel 497 (ontzetting van rechten)

De tekst is gelijk aan artikel 326 NASr (oud) (met uitzondering van het ontbrekende kiesrecht) en artikel 313 NSr, met dien verstande dat de mogelijkheid tot het opleggen van een gebiedsverbod is toegevoegd. Verwezen zij naar de toelichting op artikel 62 voor de specifieke gevallen waaraan wordt gedacht in deze.

Stroperij

Stroperij (artikelen 327 en 328 NASr (oud) respectievelijk artikelen 314 en 315 NSr), is een geprivilegieerde vorm van diefstal. Ter vereenvoudiging van de opzet van dit nieuwe wetboek is echter besloten de stroperij als aparte diefstalvorm te schrappen, waardoor de gewone diefstalbepalingen van toepassing zijn.

Artikel 498 (klacht)

Ten opzichte van artikel 329 NASr (oud) is toegevoegd het derde lid van artikel 316 NSr over de aanvang van de klachttermijn. Voorts is het begrip levensgezel (zie artikel 209) ingevoegd in het eerste lid. Geschrapt is de aanwijzing van de klachtgerechtigde, nu daarvoor in de artikelen 127 en volgende een goede regeling is opgenomen.

Titel XXIII Afpersing en afdreiging

Net als in de voorgaande titel is er hier gesleuteld aan de strafmaat teneinde de verschillende delicten beter van elkaar te onderscheiden. Aangesloten is thans bij de strafmaat van titel XXII, welke strafmaat overigens hoger is dan in Nederland.

Wat de rechtsmacht betreft het volgende: in bepaalde gevallen is via artikel 499, derde lid, als strafverzwarende grond opgenomen dat de afpersing is gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijk te maken. Op die gevallen is gedoeld in de uitbreidende rechtsmachtbepalingen in de artikelen 4 onder p, en 5, tweede lid, en 6, eerste lid onder e. Daarnaast is

met betrekking tot de artikelen 499 en 500 rechtsmacht gevestigd op grond van artikel 4 onder q.

De artikelen 499 en 500 zijn verder gerubriceerd in het eerste lid van het recidiveartikel 106 als vermogensdelict.

Artikel 499 (afpersing)

De tekst verschilt op enkele onderdelen van het Nederlandse artikel 317 en van het huidige artikel 330 NASr (oud). Toegevoegd is ten opzichte van onze huidige bepaling naar Nederlands voorbeeld het ter beschikking stellen van gegevens (zie artikel 183), waarbij men ook kan denken aan een pincode. Het tweede lid is toegevoegd in verband met de computercriminaliteit. Het derde lid met strafverzwarende omstandigheden is weer ingevoegd, omdat dat na de aanpassing van de straf van het gronddelict weer nodig is. Daarin is de strafverhoging voor afpersing ter voorbereiding van een terroristisch misdrijf (artikel 189) en de dood als gevolg opgenomen. Overigens is het begrip 'geweld' uitgebreid in artikel 186.

Artikel 500 (afdreiging)

Het afdreigingsmiddel 'aangifte doen van een strafbaar feit bij de overheid' staat niet in de Nederlandse tekst van artikel 318 NSr, maar wel in onze huidige tekst van 331 NASr (oud). Voorgesteld wordt die tekst te handhaven. In de Nederlandse tekst staat na 'gegevens' nog de beperking 'met geldswaarde in het handelsverkeer', welke beperking in 2004 (Stb 2004, 180) voor artikel 317 NSr is vervallen. Ook in artikel 500 kan deze beperking worden gemist: doordat in de strafbepalingen reeds is opgenomen dat er beoordelingssoogmerk moet zijn, zit in het (afgeperste/afgedreigde) gegeven 'ingebakken' dat dit op enigerlei wijze voordeel voor de afperser/afdreiger moet opleveren. De strafmaat is iets verhoogd.

Dit artikel is apart genoemd in artikel 78 als gronddelict voor een mogelijke oplegging van terbeschikkingstelling. In het tweede lid is, net zoals in artikel 498, dat via artikel 501 ook voor deze titel van toepassing is, de zinsnede 'van hem tegen wie het gepleegd is' geschrapt, gelet op de algemene regeling in de artikelen 127 en volgende. Het voorbereiden of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf wordt omschreven in artikel 190a.

Artikel 501 (specifieke klacht)

De tekst is ongewijzigd aan artikel 332 NASr (oud) en 319 NSr.

Artikel 502 (ontzetting rechten)

Deze bepaling is gewijzigd ten opzichte van de artikelen 333 NASr (oud) en 320 NSr: het is aangepast aan de nieuwe tekst van artikel 62; de mogelijkheid tot ontzetting uit kiesrecht is vervallen en een mogelijk gebiedsverbod is ingevoegd, zoals eerder bij artikel 62 is toegelicht.

Titel XXIV Verduistering

Wat de rechtsmacht betreft zij slechts verwezen naar artikel 4, onder q, artikel 6, eerste lid onder f en artikel 7.

Verder wordt hier gewezen op de recidivebepaling van artikel 106, eerste lid, waarin de artikelen 503 tot en met 506 worden aangewezen als vermogensdelicten.

Artikel 503 (verduistering)

Het kan geen kwaad hier nog eens uiteen te zetten dat de toe-eigeningshandeling eruit bestaat dat de houder van het voorwerp zich als heer en meester daarover gedraagt. Bijvoorbeeld door een gevonden voorwerp niet aan te geven, doch te behouden of een gehuurde auto te verkopen. Naar Nederlands voorbeeld wordt hier deze strafverzwaring voorgesteld. Het voorbereiden of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf wordt nader omschreven in artikel 190a.

Artikel 504 (verduistering in dienstbetrekking)

De tekst is gelijk aan artikel 335 NASr (oud) en 322 NSr. Naar Nederlands voorbeeld wordt hier deze strafverzwaring voorgesteld. Het voorbereiden of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf wordt nader omschreven in artikel 190a.

Artikel 504a (strafverzwaring)

Naar Nederlands voorbeeld wordt hier deze strafverzwaring voorgesteld. Het voorbereiden of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf wordt nader omschreven in artikel 190a.

Artikel 505 (verduistering door gekwalificeerde personen)

Deze bepaling is overgenomen van de bepaling van artikel 323 NSr. De afwijking ten opzichte van artikel 336 NASr (oud) betreft in de eerste plaats het vervangen van het bestanddeel 'uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen' door het bestanddeel 'executeurs van een nalatenschap of een door de rechter benoemde vereffenaar van een nalatenschap of gemeenschap'. De vervanging van dit bestanddeel draagt er toe bij dat de bepaling in de nabije toekomst een betere aansluiting vindt bij het nog in werking te treden nieuwe erfrecht (boek 4) in het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen. Uiteraard bedoelt de regeling de huidige uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen te verstaan onder 'de executeurs van een nalatenschap'. In de tweede plaats is in plaats van 'beheerders van verenigingen' thans voorgesteld (net zoals in Nederland): 'beheerders van instellingen van weldadigheid'. Duidelijk is dat in deze categorie bedoeld zijn de charitatieve instellingen. Ook de stichtingen (ook opgenomen in de huidige en nieuwe tekst) worden daaronder begrepen. In dit rijtje passen ook de vereffenaars van vennootschappen volgens boek 2 van het BW.

Gewezen wordt hier nog op artikel 554, waarin wordt gesproken over verduistering door een ambtenaar.

Artikel 506 (subsidiefraude)

Deze bepaling is geïnspireerd door de bepaling van artikel 323a NSr. De bepaling bestaat in de huidige Antilliaanse wetgeving nog niet. In de Nederlandse bepaling wordt het verkeerd aanwenden van subsidiegelden die door of vanwege de Europese Gemeenschappen voor een bepaald doel zijn verstrekt strafbaar gesteld. Voorgesteld wordt de regeling hier in te vullen door misbruik strafbaar te stellen van subsidies, die van buitenlandse overheden, inclusief de Nederlandse, alsmede van internationale organisaties (inclusief de Europese Gemeenschappen) worden ontvangen. Voor de Antillen bestaat er een groot belang om te voorkomen dat dergelijke subsidies worden misbruikt. Degelijk misbruik zou er zelfs in kunnen resulteren dat toekomstige subsidies niet meer zullen worden verstrekt. Het artikel is voor die subsidies een sluitstuk op artikel 397, waarin het verschaffen van valse gegevens aan subsidieverleners strafbaar wordt gesteld. Overwogen is om ook misbruik van andere subsidies op te nemen in deze rij, zoals subsidie van de Antilliaanse overheid en/of van particuliere subsidiegevers, zoals stichtingen. Na ampel beraad is besloten dat niet te doen, omdat er bij die subsidies te veel discussie kan ontstaan over de vraag of de onderhavige bijdrage wel een subsidie is (bijvoorbeeld: zakgeld) dan wel of de bijdrage juist is aangewend (bijvoorbeeld: is de studietoelage wel aan de studie besteed?). Bovendien mist een eventuele strafbaarstelling het hierboven aangegeven nationaal belang. Ook kan een ruimere subsidiestrafbepaling aanleiding geven tot ongefundeerde politiek gemotiveerde aangiften. Wel zij opgemerkt, dat indien met deze subsidies wordt gemanipuleerd met gebruikmaking van valse geschriften natuurlijk het strafbare feit van artikel 394 wordt begaan en indien er anders dan door valsheid in geschrifte valse gegevens aan de subsidiegever worden verleend de artikelen 397 of 398 kunnen zijn overtreden. Last but not least kunnen er uiteraard, indien van toepassing, bestuursrechtelijke sancties worden gesteld. En voor alle gevallen blijft de civielrechtelijke aansprakelijkheid geheel overeind.

Artikel 507 (verduistering tussen echtgenoten)

De tekst is inhoudelijk gelijklopend aan de artikelen 337 NASr (oud) en 324 NSr.

Artikel 508 (ontzetting rechten)

Dit artikel is aangepast aan de nieuwe redactie van artikel 62 en maakt ontzetting uit beroep of ambt mogelijk, gelijk artikel 338 NASr en 325 NSr doen.

Titel XXV Bedrog

Met betrekking tot de rechtsmacht kan verwezen worden naar artikel 4 onder p en q, artikel 5 lid 2 en artikel 6, eerste lid onder d en e met betrekking tot artikel 509 en naar artikel 6, eerste lid onder 4°, met betrekking tot artikel 512.

De artikelen 509 tot en met 523 zijn in het recidiveartikel 106, onder a, in elk geval aangewezen als vermogensdelicten.

Dit zal verder niet meer apart worden aangegeven. Vervolgens zijn de strafmaten enigszins aangepast, waarbij de Nederlandse wet herijking (Stb. 2006, 11) een belangrijk richtsnoer is geweest. De tekst van de artikelen is gemoderniseerd. De corruptieartikelen in de private sector zijn hier opgenomen.

Artikel 509 (oplichting)

Het strafmaximum is verhoogd van drie naar vier jaren. Ten opzichte van artikel 326 NSr zijn er geen wijzigingen. Ten opzichte van artikel 339 NASr (oud) is het bestanddeel 'tot het ter beschikking stellen van gegevens' toegevoegd (zij het zonder de toevoeging 'met geldwaarde in het handelsverkeer' - zie toelichting bij artikel 500 -), welke toevoeging in Nederland het gevolg was van de Wet Computercriminaliteit I. Het woord 'gegevens' is gedefinieerd in artikel 183.

Een valse hoedanigheid kan in de recente rechtspraak worden aangenomen op grond van 'het op bedrieglijke wijze gebruik maken van een in het maatschappelijk verkeer geldend patroon'. Zo kan een restaurantbezoeker zich aan oplichting schuldig maken, indien hij zich als normale klant voordoet maar reeds wist toen hij zijn bestellingen deed dat hij daarvoor niet zou of kon betalen (HR 10 februari 1998, NJ 1998, 497). Naar Nederlands voorbeeld wordt hier deze strafverzwaring voorgesteld. Het voorbereiden of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf wordt nadert omschreven in artikel 190a.

Artikel 510 (flessentrekkerij)

Ook in dit artikel is de strafmaat verhoogd van drie naar vier jaren. Verder is de bepaling gelijk gebleven aan artikel 339a NASr (oud) en 326a NSr.

Artikel 511 (vervalsen naam van auteur of kunstenaar)

Deze bepaling is nieuw ten opzichte van ons huidige wetboek en conform artikel 326b NSr, laatstelijk aldaar gewijzigd in 1995. Het artikel strekt niet ter bescherming van de auteurs of kunstenaars, doch veel meer ter bescherming van de consument, die de werken koopt en er op dient te kunnen vertrouwen dat een bepaald boek- of kunstwerk de werkelijke naam van de vervaardiger vermeldt. Uiteraard is in de bepaling onder b. het bestanddeel 'het Rijk in Europa' vervangen door het bestanddeel 'Nederlandse Antillen'.

Artikel 512 (misbruik maken van telecommunicatiedienst) is eveneens nieuw en gelijk aan het Nederlandse artikel 326c NSr, alwaar het is ingevoerd bij de Wet Computercriminaliteit. Het strafmaximum in het derde lid is iets verhoogd van drie tot vier jaren. De bepaling dient tot bescherming van de economische activiteit van de telecommunicatiediensten. Uiteraard is in het tweede lid 'Nederland' veranderd in 'Nederlandse Antillen'. In dit verband is het relevant te vermelden de uitspraak van de Hoge Raad van 29 maart 2005, NJB 2005, 242, waarin duidelijk is gesteld, dat de strekking van de bepaling is dat zo veel mogelijk wordt tegengegaan dat wederrechtelijk (lees: wederrechtelijk) zonder betaling van uiteenlopende vormen van telecomdiensten gebruik wordt gemaakt en dat in verband daarmee in het tweede lid gedragingen die geacht moeten worden er toe te kunnen leiden dat anderen tot zodanig gebruik in de gelegenheid worden gesteld, onder de in die bepaling gestelde voorwaarden strafbaar zijn. Het woord 'gegevens' is gedefinieerd in artikel 183 en voor 'telecommunicatie' wordt verwezen naar artikel 185.

Artikelen 513 (verzekeringsbedrog), 514 (benadeling verzekeraars) en 515 (oneerlijke mededinging)

Deze artikelen zijn inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van de artikelen 340, 341 en 341bis NASr (oud) respectievelijk de artikelen 327, 328 en 328bis NSr.

Artikelen 516 en 517 (niet ambtelijke corruptie).

Deze artikelen zijn nieuw. De ambtelijke corruptie is voor wat betreft de actieve kant opgenomen in de artikelen 336 tot en met 339 en voor wat betreft de passieve kant in de artikelen 556 tot en met 559. In de artikelen 516 en 517 gaat het over de strafbaarstelling van het omkopen van anderen dan ambtenaren, waarbij wordt bedoeld op elke vorm van niet-ambtelijke omkoping zonder dat een onderscheid wordt gemaakt naar sectoren in de maatschappij (profit/non profit). Het voorgestelde artikel 517 is qua strekking gelijk aan het Nederlandse artikel 328 ter NSr. Kern van dit artikel is dat de ontvangen penningen niet zijn of worden gemeld aan de werkgever/opdrachtgever: de vertrouwensrelatie tussen werknemer en werkgever staat dus centraal.

Maar (het overigens niet verplichte, doch aanbevolen) artikel 21 van het UN-verdrag tegen corruptie, (Trb. 2004,11 en Trb. 2005, 244), welk verdrag in de toekomst ook voor de Antillen zal gaan gelden, gaat uit van een strafbaarstelling van niet-ambtelijke private corruptie, voor zover er daarbij in strijd met de plicht is gehandeld, ook wanneer de werkgever of opdrachtgever wel zouden zijn ingelicht. Dit laatste wordt dientengevolge in artikel 516 voorgesteld. Te denken valt aan een bouwopzichter die niet aan de opdrachtgever meldt dat de uitvoerder een mindere kwaliteit materiaal (zonder dat er sprake is van bouwbedrog als bedoeld in artikel 522) toepast dan in het bestek staat. Het verschil in redactie tussen giften etc. *vooraf* en *achteraf* is ingegeven door

het feit, dat de giften vooraf ook (strafbaar) kunnen worden gedaan aan anderen, aan derden. Hoewel giften achteraf uiteraard ook aan derden kunnen worden gedaan, zou de strafbaarheid daarvan de reikwijdte van de strafwet oncontroleerbaar uitbreiden. Het vragen van steekpenningen door de niet-ambtenaar is eveneens in deze strafbepaling opgenomen. Artikel 517 blijft daarnaast van belang, in geval dat er niet in strijd met de plicht is gehandeld, voor de bescherming van het hierboven gemelde te schenden vertrouwen tussen de werknemer/lasthebber en werkgever/opdrachtgever. Ook zijn in artikel 517 naast de beloofde of aanvaarde giften of beloften de aangeboden diensten opgenomen. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als een bouwonderneming die een bouwopdracht heeft gekregen bij de beslissende werknemer van de opdrachtgever het dak komt repareren. De voorgestelde strafmaten zijn in evenwicht met de genoemde artikelen 336 tot en met 339 en 556 tot en met 559.

Artikel 518 (omkoping van telecommunicatiepersoneel)

Dit artikel is overgenomen naar voorbeeld van artikel 328quater NSr, doch met de toevoeging: 'anders dan als ambtenaar'. Een equivalent van deze bepaling bestaat in de huidige Antilliaanse wetgeving niet. De bepaling strekt ertoe een juiste uitvoering van de regeling van het onderzoek van telecommunicatie, nu het telecommunicatieverkeer veelal geprivatiseerd is, in het kader van de handhaving van de rechtsorde te beschermen. Mocht de overtreder als ambtenaar kunnen worden beschouwd (vide artikel 191) dan gelden voor hem de artikelen 556 en volgende. Ook hier zijn de toegezegde of geaccepteerde diensten toegevoegd aan de rij van ongeoorloofde handelingen. Voor 'telecommunicatie' en 'aftappen' zij verwezen naar artikel 185.

Artikelen 519 (verkoopbedrog) en 520 (cognossementenbedrog)

Deze bepalingen zijn gelijk gebleven aan de artikelen 342 en 342bis NASr (oud) respectievelijk 329 en 329bis NSr. Een aardig voorbeeld van verkoopbedrog is het manipuleren met een weegschaal.

Artikel 521 (vervalsen van levens- en geneesmiddelen)

De tekst is in iets gewijzigde vorm overgenomen van de artikelen 343 NASr (oud) en 330 NSr. Het bestanddeel 'wetende dat' is vervangen door 'in de wetenschap dat' om daarmee aan te geven, dat hierbij geen voorwaardelijk opzet mogelijk is: in deze bepaling is namelijk ook de verzwijging als bestanddeel opgenomen en om iets te kunnen verzwijgen is onvoorwaardelijke wetenschap vereist. Verder is de bepaling echter ongewijzigd gebleven.

Artikel 522 (bouwbedrog)

Dit artikel is ongewijzigd ten opzichte van artikel 344 NASr (oud) en 331 NSr. Het bestanddeel 'oorlog' omvat ook burgeroorlog (artikel 198).

Artikel 523 (bedrog bij militaire leveranties)

In de tekst zijn ten opzichte van de artikelen 345 NASr (oud) en 332 NSr de woorden 'vloot of het leger' vervangen door het meer omvattende begrip 'krijgsmacht', om misverstanden met betrekking tot de vraag of de luchtmacht onder de strafbaarstelling valt uit te sluiten. Het begrip 'staat' is vervangen door 'het Koninkrijk'.

Artikelen 524 (bedrog bij grensscheiding) en 525 (leugenachtig bericht)

Deze bepalingen zijn inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van de artikelen 346 en 347 NASr (oud) respectievelijk 333 en 334 NSr.

Artikel 526 (effectenbedrog)

Het Nederlandse equivalent van dit artikel is in 1992 vervallen en (in andere vorm) overgeheveld naar de Nederlandse Wet toezicht effectenverkeer. Bij ons is deze bepaling (het huidige artikel 348 NASr (oud)) echter nog steeds relevant. Het tweede lid van artikel 348 NASr (oud) is echter geschrapt, omdat artikel 115 (strafbaarheid van de rechtspersoon en van de feitelijke leidinggever) dit overbodig maakt. Het derde lid is geschrapt om verstarring tegen te gaan. Inhoudelijk gezien is het wel juist hier op deze plaats aan te geven dat artikel 1 van de Landsverordening toezicht effectenbeurzen in beginsel een juiste kennisbron is. Tevens kan hier worden verwezen naar artikel 1 van de genoemde Wet toezicht effectenverkeer.

Artikel 527 (bedrog bij balansen etc)

Van dit artikel moet worden opgemerkt dat in Nederland in artikel 349 NSr per 1 februari 2006 (Stb. 2006, 11) de strafmaat is verhoogd van één naar zes jaren om daarmee een gelijke straf te bereiken als die welke opgelegd kan worden bij valsheid in geschrift (artikel 394). Deze verhoging ten opzichte van artikel 349 NASr (oud) wordt ook hier voorgesteld. Verder is het artikel wat gemoderniseerd naar Nederlands voorbeeld. Een 'ondernemer' is ieder die een bedrijf uitoefent (artikel 193).

Artikel 528 (merk- en handelsnaambedrog)

Ook dit artikel is ten opzichte van artikel 350 NASr (oud) gemoderniseerd overeenkomstig artikel 337 NSr. In Nederland is de bepaling aangescherpt in 1995 ter uitvoering van de EG-verordening 3295/94, geïnspireerd door het bij het WTO verdrag behorende Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom (Trb. 1995, 130). Volgens artikel 61 van dat ook wel genoemde TRIP's-verdrag dienen de Lidstaten te voorzien

in strafrechtelijke procedures en straffen in gevallen van inbreuken op auteursrechten op commerciële schaal. Niet strafbaar wordt (daarom) het in voorraad hebben voor eigen gebruik (lid twee), terwijl het beroepsmatig handelen met een zwaardere straf gaat worden bedreigd (lid drie). De strafverzwarende recidive bepaling die in het tweede lid van de huidige bepaling was opgenomen is niet gehandhaafd: de recidive is thans nader geregeld in het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht (artikelen 105 en 106).

Artikel 529 (bedrog tussen familieleden)

De tekst is gelijk aan artikel 351 NASr (oud) en 338 NSr.

Artikel 530 (ontzetting rechten)

Deze bepaling is in die zin ten opzichte van artikel 352 NASr (oud) en 339 NSr aangepast, dat in het tweede lid gesproken wordt over die misdrijven waarop vier jaren gevangenisstraf of meer staat en dat artikel 516 betreffende de zwaardere vorm van corruptie door niet-ambtenaren, apart is genoemd. De ontzetting uit het kiesrecht is ook hier geschrapt, behalve ten aanzien overtreding van artikel 523.

Titel XXVI Benadeling van schuldeisers of rechthebbenden

Vooraf: de artikelen 532 en 533 worden genoemd in het recidiveartikel 106, onder a, als vermogensdelict.

Artikel 531 (eenvoudige bankbreuk)

De bepaling is ten opzichte van artikel 353 NASr (oud) in gewijzigde vorm overgenomen van artikel 340 NSr in die zin dat het thans geldende bestanddeel 'koopman die in staat van faillissement is verklaard' is vervangen door 'hij die in staat van faillissement is verklaard'. Met deze wijziging kunnen privépersonen ook vallen onder deze delictsomschrijving. De woorden 'wetende dat' voorkomend in het gedeelte onder 2° van artikel 353 NASr (oud) wordt dit keer gewijzigd in de bewoording "in de wetenschap dat" om daarmee aan te geven dat het hier gaat om onvoorwaardelijke wetenschap. Onder 3° is dezelfde verwijzing naar ons Burgerlijk Wetboek die al voorkomt in artikel 353 NASr (oud) opgenomen, omdat die bij de invoering van ons nieuwe BW reeds was aangepast. Het begrip 'gegevens' (hier en in het volgende artikel gebruikt in de combinatie: gegevensdrager wordt nader omschreven in artikel 183.

Artikel 532 (bedrieglijke bankbreuk)

Voor dit artikel kunnen we ten opzichte van artikel 354 NASr (oud) en 341 NSr dezelfde opmerking maken. De uitbreiding van de mogelijke daders (van slechts kooplieden tot een ieder) heeft tot gevolg dat artikel 359 NASr (oud), dat zich slechts richt tot privépersonen, kan komen te vervallen. Ook hier is de term 'wetenschap' gebruikt om het vereiste van onvoorwaardelijke wetenschap te onderlijnen. Het Nederlandse equivalent artikel 341

NSr is een veel ruimere bepaling, omdat daarin ook strafbare daden staan omschreven die zijn of worden verricht in het kader van de schuldsanering, een fenomeen die we hier niet kennen. Vanzelfsprekend zijn er daarom hier geen vergelijkbare bestanddelen overgenomen.

De artikelen 355 en 356 NASr (oud) respectievelijk 342 en 343 NSr (bankbreuk door rechtspersonen) zijn door de invoering van de strafbaarheid van rechtspersonen (vide de tekst van artikel 115) overbodig geworden. Dit zou overigens niet gelden voor de strafbare gedraging omschreven in artikel 355, onder 1°, NASr (oud). Door aanpassing van artikel 535 (schrapping van 'buiten het geval van artikel 355 NASr') is dit echter opgelost.

Artikel 533 (deelneming aan bedrieglijke bankbreuk)

De strafmaat is ten opzichte van artikel 357 NASr (oud) en 344 NSr verhoogd van vier en een half jaar naar vijf jaren, omdat de halve jaren uit dit wetboek zijn geschrapt.

Verder is, anders dan in Nederland, het bestanddeel 'ter bedrieglijke verkorting van de rechten van de schuldeisers' in de kop gehandhaafd en niet verhuisd naar onder a, zodat dit bestanddeel ook van toepassing blijft op het gedeelte onder b, omdat iedere aanwijzing voor een bewuste inhoudelijke verruiming van de strafbaarheid ontbreekt (zie T&C Sr, 6^e druk, aant. 11 op artikel 345).

De zin 'wetende dat' is onder a vervangen door 'in de wetenschap dat' om redenen als onder 531 vermeld. Het bepaalde onder 3° en 4° van de Nederlandse bepaling is niet overgenomen in de bepaling van artikel 533 omdat deze onderdelen zich richten op de schuldsanering van natuurlijke personen en een soortgelijke regeling thans in de Nederlandse Antillen niet in de wetgeving is opgenomen.

Artikel 534 (sluipakkoord)

Ten opzichte van artikel 358 NASr (oud) is het woord 'rechtspersoon' geïntroduceerd als vervanging van het bestanddeel 'een vennootschap, maatschappij, vereniging of stichting', net als in artikel 345 NSr. Door de toepasselijkheid van artikel 115 (strafbaarheid van rechtspersonen) kan het tweede lid worden gekortwiekend en kan het bestanddeel 'of, indien deze een rechtspersoon is, op de bestuurder of commissaris' worden geschrapt.

De thans geldende bepaling van artikel 359 NASr (oud) is, zoals hierboven reeds vermeld, geschrapt omdat in het nieuwe artikel 532 is gekozen voor de ruimere bepaling 'hij die in staat van faillissement is verklaard'. De niet-koopman valt daarom reeds onder deze bepaling en een aparte strafbaarstelling is niet meer noodzakelijk.

Artikel 535 (statutair verboden transactie door bestuurder)

De tekst is zowel gewijzigd ten opzichte van 360 NASr (oud) als van 347 NSr.

In de eerste plaats is de beperkende zin 'buiten het geval van artikel 355 NASr (oud) respectievelijk 342 NSr' niet overgenomen, omdat die gehele bepaling is geschrapt. Zoals bij de bespreking van dat voorstel hierboven is uiteengezet, zou dat tot gevolg hebben dat het gedeelte onder 1° van dat geschrapte artikel, handelend over het verrichten van handelingen in het kader van een faillissement waardoor de rechtspersoon in moeilijkheden raakte, niet meer strafbaar zou zijn. Echter, door de nieuwe formulering van de aanhef van artikel 535 (bedoeld is de schrapping van de beperking) is dit handelen nog steeds strafbaar. In de tweede plaats is het bestanddeel 'opzettelijk' opgenomen om het misverstand uit te sluiten, dat de hier bedoelde medewerking ook strafbaar zou kunnen zijn buiten de (voorwaardelijke) opzet van de verdachte.

In de derde plaats is de strafmaat aangepast in die zin, dat ook een mogelijke gevangenisstraf is ingevoerd (van maximaal één jaar). Verder is, net zoals in Nederland, het begrip 'rechtspersoon' opgenomen in plaats van 'naamloze of besloten vennootschap' en wordt in plaats van 'akte van oprichting' gesproken over 'statuten of reglementen'. Een en ander is het gevolg van de wijziging van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 536 (inbreuk op zekerheids- of beperkt zakelijk recht)

Dit artikel is praktisch ongewijzigd aan artikel 361 NASr (oud) en 348 NSr. Alleen de strafmaat is nader bepaald op maximaal twee jaren (was: anderhalf jaar), omdat strafmaten van halve jaren in dit wetboek niet worden voorgesteld.

Artikel 537 (bijkomende straf)

De tekst is iets gewijzigd ten opzichte van de artikelen 362 NASr (oud) en 349 NSr: het is aangepast aan de nieuwe opbouw van artikel 62 en uiteraard is de verwijzing naar het niet meer opgenomen equivalent van de artikelen 356 en 359 NASr (oud) en 343 NSr geschrapt. De bijkomende straf 'openbaarmaking' is ook in deze titel geschrapt, nu deze straf niet langer voorkomt in artikel 11.

Titel XXVII Vernieling of beschadiging

Het opschrift van de titel is gewijzigd in verband met het opnemen van gegevens. Het begrip goederen is uit de titel verdwenen omdat virtuele producten geen goederen zijn maar wel kunnen worden beschadigd of vernield.

De rechtsmacht ten aanzien van misdrijven in deze titel wordt onder telkens wisselende voorwaarden uitgebreid: artikel 538 wordt genoemd in artikel 4, onder g, sub 5°, in artikel 6, eerste lid

onder f, artikel 7 en ook samen met 544 in artikel 4, onder h. De artikelen 538, 540, 542 en 544 worden genoemd in artikel 4, onder m en n, terwijl de artikelen 538, 540 en 542 ook worden genoemd in artikel 6, eerste lid onder d. Met betrekking tot de artikelen 538, 540, 542, 544 en 546 wordt tevens rechtsmacht gevestigd voor zover het misdrijf is gepleegd ter voorbereiding of vergemakkelijking van een terroristisch misdrijf (artikel 4 onder p, artikel 5, tweede lid, en artikel 6, eerste lid onder e).

De in deze titel voorkomende begrippen 'gegevens', 'geautomatiseerde werken' en 'telecommunicatie' worden gedefinieerd in respectievelijk de artikelen 183, 184 en 185.

Artikel 538 (vernietiging)

Deze bepaling is gelijk aan artikel 366 NASr (oud) en 350 NSr.

Artikel 539 (dierenmishandeling)

In dit artikel is, aansluitend aan het tweede lid van artikel 538, de (iets beter geformuleerde) bepaling van artikel 265 NASr (oud) opgenomen, die in onze huidige wetboek staat in de titel misdrijven tegen de zeden. Deze bepaling is in Nederland thans opgenomen in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Stb. 1992, 585). Het derde lid (de recidivebepaling) kan door het opnemen van de algemene recidivebepaling in de artikelen 105 en 106 vervallen.

Artikelen 540 en 541 (vernietiging van computergegevens)

Deze artikelen zijn geheel overgenomen van de artikelen 350a en 350b NSr, tot en met de op 1 september 2006 in Nederland in werking getreden Wet Computercriminaliteit II (Stb. 2006, 300). De bepaling bestaat nog niet in het huidige Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen en wordt ingevoerd in verband met gegevens in computers en de noodzakelijke strafrechtelijke bescherming van die gegevens.

Verder is in artikel 541 de mogelijkheid van hechtenis geschrapt (zoals elders in dit tweede boek) en de strafmaat verhoogd naar maximaal drie maanden: de laagste straf die dit wetboek thans kent bij misdrijven. T&C Sr, 6^e druk, aant. 11 op artikel 345). Voor het overige zij hier gewezen op de verwante bepaling van artikel 277, handelend over computervredebreuk.

Op deze plaats staat in het huidige wetboek nog artikel 367 NASr (oud), handelend over vernietigingen van grensafscheiding. Deze bepaling lijkt niet meer echt zinvol, in aanmerking genomen dat de teksten van artikel 524 respectievelijk 538 in verreweg de meeste gevallen van toepassing zijn.

Artikelen 542 en 543 (vernietiging van belangrijke werken)

Deze bepalingen zijn bijna geheel gelijk aan de artikelen 368 en 369 NASr (oud) respectievelijk 351 en 351bis NSr. Wel is de tekst overeenkomstig Nederlands model gemoderniseerd en is uiteraard

het bestanddeel 'spoorweg' niet overgenomen. De strafmaat van het schulddelict is aangepast: iets verhoogd en evenals in artikel 541 is de hechtenis vervangen door gevangenisstraf. De geldboete kan ook hier in daarvoor in aanmerking komende gevallen worden verhoogd tot die van de naast hogere categorie (artikel 52). Het bestanddeel 'elektriciteitswerk' wordt gedefinieerd in at. 206.

Artikel 544 (vernietiging van gebouwen en vaar- en luchtvaartuigen)

De tekst is ten opzichte van 370 NASr (oud) gewijzigd voor wat betreft de wijzigingen voortvloeiend uit het nieuwe eerste Boek en voor het overige in overeenstemming met de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46). Het wordt apart genoemd als mogelijke grondslag voor de oplegging van terbeschikkingstelling. Er wordt hier nog gewezen op de zware misdrijven van de artikelen 318 en 325 in de titel 'misdrijven waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar wordt gebracht'.

Artikel 545 (vernietiging tussen familieleden)

In dit artikel is de tekst van artikel 371 NASr (oud) en 353 NSr overgenomen.

Artikel 546 (strafverhoging)

Deze bepaling is in gewijzigde vorm overgenomen van artikel 372 NASr (oud) en 354 NSr. In de eerste plaats zijn de artikelen waarnaar wordt verwezen beperkt tot de opzetmisdrijven van deze titel. In de tweede plaats is ten opzichte van de Nederlandse bepaling de strafverzwaring voor arglistige vernietiging niet overgenomen: onder arglistig plegen wordt verstaan het (opzettelijk) heimelijk plegen. Dit lijkt echter te veel discussie te kunnen opleveren in de rechtszaal en bovendien pleegt de rechter bij het bepalen van de concrete strafmaat altijd al rekening te houden met de manier waarop of de omstandigheden waaronder delicten worden begaan. In de derde plaats is ten opzichte van de huidige tekst van artikel 372 NASr (oud) niet gekozen voor de strafverzwarende omstandigheid van het plegen van het delict in vereniging. In de nieuwe bepaling is de verhoging slechts van toepassing als er levensgevaar voor een ander te duchten is; dit lijkt voldoende en ook de essentie. Naar Nederlands voorbeeld wordt hier deze strafverzwaring voorgesteld. Het voorbereiden of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf wordt nadert omschreven in artikel 190a.

Titel XXVIII Ambtsmisdrijven

Wat de rechtsmacht betreft, kunnen we hier wijzen op artikel 6, waarin artikel 555 wordt genoemd, en op artikel 8 dat van belang is voor de artikelen 556 tot en met 559.

De artikelen 554, 555 en 562 zijn apart aangewezen als vermogensdelict in artikel 106, onder a.

In deze titel wordt steeds gesproken van een 'ambtenaar'. Dit begrip wordt nader omschreven in 191 en bovendien geldt voor de artikelen 553 en volgende nog de uitbreiding van artikel 559. Voor de 'rechter' geldt hetzelfde: de basisdefinitie staat in artikel 191 en in artikel 559 staat een uitbreiding (in dit geval voor artikel 558).

Artikelen 547 tot en met 551 (ambtsmisdrijven van ministers en andere politieke ambtsdragers)

Deze artikelen zijn overgenomen uit de bestaande Antilliaanse wetgeving (de artikelen 372bis tot en met 372octies NASr (oud)) en ongeveer gelijk aan artikel 355 NSr. Dat betekent dat er hier niet alleen een algemene strafbaarstelling is voor ministers (artikel 547), maar ook voor andere gezagsdragers, zoals de leden van een bestuurscollege (artikel 548) en voor de gezaghebbers (artikel 549).

De bepalingen zijn in die zin aangepast, dat in plaats van 'wetende dat' in de eerste drie varianten van 547 (en de eerste vier van 548 en in de eerste van 549) de term: 'in de wetenschap dat' is gebruikt. Dit om vast te leggen dat voorwaardelijke opzet onvoldoende is en er volledig bewijs van die wetenschap geleverd dient te worden. In de vierde variant van artikel 547 (en de vijfde van 548 en de tweede van 549) stond al het bestanddeel: 'opzettelijk', maar om te voorkomen, dat gezagsdragers al te snel worden betrokken in strafrechtelijke procedures, wordt voorgesteld hier het bestanddeel 'wederrechtelijk' toe te voegen als waarschuwingssignaal, dat niet elke bedoelde handeling of nalaten zonder meer strafbaar is. Op deze wijze wordt meer ruimte gelaten aan het politieke proces: wanneer bedoeld handelen of nalaten politiek gedragen wordt, resteert er in beginsel geen taak voor het strafrecht. Tot slot wordt nog opgemerkt dat de wetstekst van het meervoud in het enkelvoud is getransformeerd om te onderstrepen dat het uiteraard ook niet is toegestaan een enkele bepaling van de betreffende regelingen te schenden.

De schuldvariant van artikel 372quinquies NASr (oud) is opgenomen in artikel 550. Gewezen wordt op het feit, dat strafbaar is de 'grove schuld', hetgeen een hogere graad van schuld vereist dan de normale schuld (eenvoudige onoplettendheid en onvoorzichtigheid is hier niet onvoldoende). Overigens vinden we dit bestanddeel ook terug in artikel 356 NSr. Hoewel de betekenis van 'grove schuld' niet afwijkt van de betekenis van 'roekeloosheid', is er toch van afgezien ook hier die term op te nemen, omdat 'roekeloosheid' telkens wordt gebezigd bij gevaarzettingsdelicten, waarbij de gezondheid van personen op het spel staat (bijvoorbeeld in titel XXI).

Tot slot: de maximale geldboete kan onder omstandigheden worden verhoogd tot die van de naast hogere categorie (artikel 52, negende lid).

De Regering stelt voor de artikelen 372sexies en 372septies NASr (oud) niet over te nemen. Het eerste artikel niet omdat de inhoud volstrekt overbodig is (uiteeraard zijn de opgenomen strafbare feiten in boek 2 van dit wetboek misdrijven) en het tweede artikel niet omdat de bepaling, waarin staat dat bij medeondertekening de verantwoordelijke minister moet worden aangewezen in de landsbesluiten niet in een wetboek van strafrecht thuis hoort. De bepaling van artikel 551 naar het voorbeeld van 372octies NASr (oud) is het Antilliaanse sluitstuk op de strafbaarstellingen van de publieke ambtsdragers.

Artikelen 552 en 553 (inzet gewapende macht)

De tekst van deze artikelen zijn inhoudelijk gelijk aan de artikelen 373 en 374 NASr (oud) respectievelijk 357 en 358 NSr.

Niet worden overgenomen de artikelen 374bis - 374 quarter NASr (oud), omdat deze arbeidsrechtelijke bepalingen thans in strijd zijn met het ILO-Verdrag 87, waarvan de bepalingen mede gelding hebben voor de Nederlandse Antillen.

Artikel 554 (verduistering door ambtenaar)

De bepaling is enigszins gewijzigd ten opzichte van artikel 375 NASr (oud) en inhoudelijk gelijk aan artikel 359 NSr. De term 'ongemunt goud' is net zoals in Nederland verwijderd uit de bepaling. Het artikel past qua strafmaat in de reeks van de artikelen 503 tot en met 505. Aangetekend wordt dat het begrip 'verduistering' in dit artikel een ruimer bereik heeft dan in de genoemde artikelen uit de vierentwintigste titel. We hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om de medeplichtigheid uit dit artikel te verwijderen: er is naast artikel 112 geen behoefte aan deze variant in het artikel, welke opneming slechts tot gevolg heeft, dat in dit geval de straf voor een medeplichtige getild was naar het niveau van de dader.

De tekst van artikel 376 NASr (oud) respectievelijk 360 NSr komt niet terug in het ontwerp wegens een te grote overlap met artikel 394 (valsheid in geschrift). Hoewel het verschil juridisch te beargumenteren is, komt het toch enigszins merkwaardig over, dat in deze gevallen zou moeten worden gesteld dat de in artikel 376 NASr (oud) opgenomen controleboeken – anders dan een geschrift in artikel 394 - *geen* bewijsstemming hebben en dat de ambtenaar daarom een geringere straf zou moeten vrezén.

Artikel 555 (wegmaken bewijs)

De bepaling is opgenomen vanuit het huidige artikel 377 NASr (oud) en de Nederlandse bepaling artikel 361 NSr. Toegevoegd is een tweede lid, zoals de bepaling in Nederland laatstelijk is gewijzigd bij Wet van 20 juni 2002, Stb. 2002, 316 (inwerkingtreding 8 augustus 2002). Evenals in artikel 554 is de medeplichtigheid verwijderd uit de omschrijving.

Artikelen 556 en 557 (ambtelijke corruptie)

De teksten van deze artikelen zijn ten opzichte van de artikelen 378 en 379 NASr (oud) opnieuw geformuleerd en aangepast aan de Nederlandse bepalingen van de artikelen 362 en 363 NSr. In artikel 556 wordt strafbaar gesteld de ambtenaar, die steekpenningen aanneemt en daarvoor niet iets doet dat *in strijd met* zijn plicht is, terwijl dat juist wel het geval is in de strafverzwarende variant van artikel 557. Vermeldenswaard is hier overigens een uitspraak van de Hoge Raad van 27 september 2005 LJN: AT8330 tegen de Antillen NV (op 20 juni 2006 herhaald in LJN: AW3584), waaruit kan worden afgeleid dat het voor handelen in strijd met de plicht niet noodzakelijk is dat er een direct verband bestaat tussen de gift en een concrete tegenprestatie, doch ook mogelijk is indien door het doen van giften aan een ambtenaar beoogd wordt aldus een relatie met die ambtenaar te doen ontstaan en/of te onderhouden met het doel een voorkeursbehandeling te krijgen.

Ingevoegd is de strafbaarheid voor een ambtenaar, die steekpenningen aanneemt "redelijkerwijs vermoedende" dat die hem werden geboden teneinde van hem iets te verlangen. Deze uitbreiding, naast "wetende dat", heeft tot gevolg dat het strafbare feit met minder moeite zal kunnen worden bewezen. Ook wordt in verband met het VN-corruptieverdrag 2003 (Trb. 2004, 11 en Trb. 2005, 244), het OECD-corruptieverdrag 1997 (Trb. 1998, 54) en het Corruptieverdrag van de Raad van Europa 1999 (Trb. 2000, 130) het vragen van steekpenningen strafbaar. Ter voorkoming van misverstanden in de omschrijving tot uitdrukking gebracht dat ook als de steekpenningen uiteindelijk te goede zijn gekomen aan een derde partij, de ambtenaar strafbaar blijft: volgens de terminologie van het VN-verdrag is het 'direct of indirect' aannemen en vragen van steekpenningen strafbaar.

De leden twee en drie zijn nieuw. Het tweede lid betreft een uitbreiding voor de ambtenaar, die de belofte etc aannam in het vooruitzicht van zijn ambt. In het derde lid is voor de hoogste categorie politici een strafverzwarende omstandigheid opgenomen. De strafmaat is enigszins verhoogd om beter aan te sluiten op de strafmaat in de artikelen 336 en volgende en 516 en 517 en tevens te onderstrepen, dat de Nederlandse Antillen het genoemde VN-verdrag con amore implementeert.

Artikel 557 (strafverzwarende ambtelijke corruptie)

Ook dit artikel is ten opzichte van artikel 379 NASr (oud) geherformuleerd naar het voorbeeld van artikel 363 NSr. Verder zijn de zelfde wijzigingen opgenomen als in het vorige artikel.

Artikel 558 (corruptie door rechter)

Voor dit artikel geldt dat de bepaling ten opzichte van artikel 380 NASr (oud) is geherformuleerd door ook het vragen van steekpenningen strafbaar te stellen, conform artikel 364 NSr.

Artikelen 560 (ambtelijke dwang), 562 (knevelarij) en 564 (bevrijding van gevangene)

Deze bepalingen zijn inhoudelijk gelijk aan de artikelen 381 tot en met 383 NASr (oud) respectievelijk 365 tot en met 367 NSr. In artikel 562 is het bestanddeel 'hetgeen hij weet' vervangen door 'opzettelijk'. De strafmaat van artikel 564 (zes jaar conform ons huidig wetboek) verschilt wel ten opzichte van het Nederlandse equivalent, omdat een bevrijding met hulp van een ambtenaar als een grote inbreuk op de Antilliaanse rechtsorde wordt beschouwd. De strafmaat is zo bovendien in betere verhouding met de artikelen 354 en 598. Voor het tweede lid (de schuldvariant) geldt nog dat een hogere geldboete mogelijk is op grond van artikel 52, negende lid.

Artikelen 561 (misbruik van macht) en 563 (ongeoorloofde verrijking)

Er zijn nog twee nieuwe artikelen opgenomen, beide geïnspireerd door het VN-verdrag 2003. Artikel 561 is opgenomen op grond van artikel 19 en artikel 563 op grond van artikel 20 van het Verdrag. Deze artikelen luiden:

Artikel 19, Abuse of functions: each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the abuse of functions or position, that is, the performance of or the failure to perform an act, in violation of laws, by a public official in the discharge of his or her functions, for the purpose of obtaining an undue advantage for himself or herself or for another person or entity.

Artikel 20, Illicit enrichment: Subject to its constitution and the fundamental principles of its legal system, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, illicit enrichment, that is, a significant increase in the assets of a public official that he or she cannot reasonably explain in relation to his or her lawful income.

Het VN-verdrag 2003 (Trb. 2004,11 en 2005, 244) is inmiddels voor Nederland in werking getreden. Met het oog op de mede gelding voor ons land, stellen we hier voor deze twee belangrijke (overigens onverplichte) bepalingen reeds in onze wet te implementeren, ook om daarmee aan te geven, dat corruptiebestrijding hoog op de politieke agenda staat. Voor zover thans te overzien, voldoet onze wetgeving in de nieuwe versie geheel aan dat verdrag.

Natuurlijk zal vooral artikel 563 gepaard moeten gaan van flankerend bestuursrechtelijk beleid: zo lijkt het dan aanbevelingswaardig dat ambtenaren bij hun aantreden een overzicht overleggen van hun financiële positie. Vanzelfsprekend is een goede regeling daaromtrent vereist in verband met de

bescherming van de privacy; zo zal geregeld moeten worden dat de opgave van die financiële positie wordt gedaan aan een instantie die met die gegevens zorgvuldig en gereguleerd omgaat. Duidelijk zal zijn, dat deze bepaling in de eerste plaats een preventieve werking beoogt. Voor wat betreft het bestanddeel 'waaraan geen aannemelijke rechtmatige verkrijging ten grondslag ligt' wordt hier nog aangetekend dat daarbij een situatie aan de orde kan zijn als in EHRM 8 februari 1996, NJ 1996, 725: zaak Murray, namelijk een situatie die 'clearly called for an explanation'. De bewijslast ligt weliswaar bij het OM, doch het feit, dat de verdachte zich niet wil verklaren, kan onder bepaalde omstandigheden meewerken aan het bewijs. Met nadruk wordt hier nog opgemerkt dat het niet de bedoeling is met dit artikel in de hand politieke afrekeningen te entameren. Het gaat puur om het intrinsieke belang: het aanscherpen van alle geesten teneinde corruptie in welke vorm dan ook te ontmoedigen. De werking van dit nieuwe artikel zal na verloop van tijd, gedacht wordt aan een periode van twee tot vijf jaren, dienen te worden geëvalueerd.

Artikel 565 (niet melden wederrechtelijke vrijheidsberoving)

De tekst is ten opzichte van de artikelen 384 NASr (oud) en 368 NSr niet gewijzigd. Voor het tweede lid (de schuldvariant) geldt ook hier dat een hogere geldboete mogelijk is op grond van artikel 52, negende lid.

Artikel 566 (weigering informatie door hoofd inrichting)

De tekst van deze bepaling is ten opzichte van artikel 385 NASr (oud) samengetrokken tot één lid naar het voorbeeld van artikel 369 NSr. De inrichtingen zijn genoemd naar hun huidige benamingen. Nu reeds kan worden vastgesteld, dat mochten deze inrichtingen in de toekomst van andere benamingen worden voorzien, deze bepaling niettemin van kracht zal blijven.

Artikel 567 (misbruik van opsporings- en toezichtbevoegdheid)

Deze bepaling luidt totaal anders dan artikel 386 NASr (oud) en 370 NSr. In die teksten staat de inbreuk op het huisrecht en het wederrechtelijk verrichten van opsporingshandelingen tijdens een huiszoeking centraal. Geconstateerd moet worden dat die wetgeving niet is aangepast aan andere, en zeker niet aan de moderne opsporingsmethoden. Hoewel thans die methoden nog niet expliciet in ons wetboek van strafvordering zijn geregeld, worden die methoden – zoveel mogelijk in overeenstemming met de inmiddels wel in Nederland geldende voorschriften – wel gebezigd.

De gedachtegang is nu als volgt: uiteraard is het onvermijdelijk dat ambtenaren bij het verrichten van hun ambtshandelingen voldoen aan delictsomschrijvingen van het wetboek van strafrecht.

Handelen zij wel volgens de overige wettelijke bepalingen, dan beroepen zij zich (theoretisch) op de strafuitsluitingsgrond 'wettelijk voorschrift'; handelen zij in opdracht van meerderen of op grond van ambt-instructies, dan kunnen zij zich beroepen op ambtelijk bevel: in beide gevallen levert hun optreden geen strafbaar feit op. In die gevallen dat zij zich niet kunnen beroepen op wettelijk voorschrift noch op ambtelijk bevel kan er sprake zijn van gewone strafbare feiten, die zelfs nog met de strafverzwaring van artikel 104 kunnen worden bestraft. Als voorbeeld zou gedacht kunnen worden aan de politieambtenaar, die ten tijde van een rechtmatige handeling (bijvoorbeeld aanhouding ter zake van rijden onder invloed) wederrechtelijk en zonder enige aanleiding een gouden ketting van de verdachte in beslag neemt. Ook zou men kunnen denken aan de ambtenaar, die de bestanddelen van de huisvredebreuk vervult (artikel 274): indien hij dat doet zonder een beroep te kunnen doen op de rechtvaardigingsgrond ambtelijk bevel (en bijvoorbeeld in strijd zijn bevoegdheid) zal hij daadwerkelijk voor overtreding van artikel 567 kunnen worden veroordeeld.

Voor een specifiek delict op dit punt is door de voorgestelde formulering van artikel 567 geen behoefte meer, zodat het eerste lid van de huidige tekst van artikel 386 NASr respectievelijk 370 NSr kan worden geschrapt. In de huidige tekst staat in het tweede lid de (kort gezegd) wederrechtelijke huiszoeking en inbeslagneming. Daarmee zijn niet alle illegaal gebezigde opsporingsmethoden gedekt. Zeker in verband met de toekomst, waarin nog meer opsporingsbevoegdheden in de wet zullen worden opgenomen, is besloten om geen specifieke methoden meer te noemen, doch te volstaan met het algemene begrip: opsporingsbevoegdheden van het wetboek van strafvordering of andere landsverordeningen. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt de toezichtbevoegdheden (die steeds belangrijker worden in dit tijdsgewricht) toe te voegen aan het artikel.

Opgemerkt zij, dat tussen dit meer algemene delict en mogelijk specifieke bepalingen (bijv. de artikelen 274 of 281) een generalis - specialis verhouding bestaat. Als er een specifiek delict is geformuleerd in de wet, dan zal daaraan (in beginsel) voorrang dienen te worden verleend.

Om te voorkomen dat iedere vergissing of verkeerde inschatting aanleiding zou kunnen zijn tot het instellen van een strafvervolging, wordt hier voorgesteld de strafbaarstelling te beperken tot het *opzettelijk* misbruik maken van die opsporingsbevoegdheden. Een niet-opzettelijke overschrijding van bevoegdheid zal daarom slechts arbeidsrechtelijk tegemoet getreden kunnen worden en natuurlijk formeelrechtelijk op de voet van artikel 413 wetboek van strafvordering.

Op grond van dit vorengaande is er ook geen behoefte meer aan een aparte omschrijving zoals genoemd in ons huidig artikel 387 NASr of iets anders geformuleerd (sinds Stb. 2006, 300) artikel 371 NSr.

De huidige artikelen 387 tot en met 391 NASr gaan er van uit, dat er nog steeds sprake is van *ambtenaren* van post-, telefonie en telegrafie. De equivalente artikelen 372 tot en met 375 zijn in Nederland inmiddels vervallen na de inwerkingtreding per 1 september 2006 van de Wet Computercriminaliteit II (Stb. 2006, 300), omdat de artikelen verplaatst zijn naar de titel schending van geheimen. De reden voor deze verplaatsing, de privatisering van de postdiensten, is ook hier geldend. Voor verder commentaar zij verwezen naar de toelichting op de verplaatste artikelen 441 tot en met 444.

Artikel 568 (verboden deelneming aan aanneming)

De tekst is inhoudelijk gelijk aan artikel 392 NASr (oud) en 376 NSr.

Op deze plaats vindt men in het Nederlandse wetboek twee specifieke artikelen over strafbare feiten gepleegd door een ambtenaar van het muntwezen en een werknemer van een waarborginstelling (artikel 377 en 378 NSr). Ook in ons huidige wetboek komen deze bepalingen niet voor.

Artikel 569 (sluiting verboden huwelijk)

Dit artikel is ten opzichte van artikel 393 NASr (oud) en 379 NSr iets veranderd: het bestanddeel 'wetende dat' is vervangen door het begrip opzettelijk. In een geval van het *aangaan* van een dubbel huwelijk is er een specifieke uitspraak van de Hoge Raad (HR 21 november 2000, NJ 2001,49) waarin is bepaald dat het bestanddeel 'wetende dat' ook voorwaardelijk opzet (bewust de aanmerkelijke kans aanvaarden) omvat, waardoor het begrip zich niet meer onderscheidt van gewone opzet. Voorgesteld wordt ook hier het begrip 'opzettelijk' te introduceren. Het is overigens niet de bedoeling de ambtenaar te dwingen om het onmogelijke te controleren. Het gaat er om, dat ambtenaren de nauwkeurigheid in acht nemen, die een goed ambtenaar betaamt en niet opzettelijk lichtvaardig over duidelijke concrete aanwijzingen heenstappen.

Artikel 569a (uitbreidende definities)

In Nederland is er voor gekozen om de gelijkstelling niet uit te breiden tot artikel 554 (verduistering door ambtenaar). Daar lijkt geen goede reden aan ten grondslag te liggen. Verduistering door een ambtenaar is immers evenzeer een financieel economisch getint ambtsmisdrijf.

De tekst is overgenomen uit artikel 364a NSr; in ons wetboek kwamen deze uitbreidingen (gevolg van de internationale aandacht voor corruptie) nog niet voor. Deze uitbreiding geldt naast die van artikel 191 De definitie van het eerste lid geldt ook voor artikel 555. De tekst is noodzakelijk naar aanleiding van de genoemde corruptieverdragen en aangepast aan internationale wensen.

Opgemerkt wordt nog dat de actieve corruptie (dus de omkoping zelf) strafbaar is gesteld in de artikelen 336 tot en met 339 en de niet-ambtelijke corruptie in de artikelen 516 en 517.

Artikel 570 (ontzetting rechten)

De tekst is aangepast aan de nieuwe formulering van 62 en alleen al daarom gewijzigd ten opzichte van de artikelen 394 NASr (oud) en 380 NSr. Tot ontzetting van het kiesrecht kan alleen worden besloten ten aanzien van veroordeelden betreffende de omkopingsartikelen 556 tot en met 558 en voor het overige kan de ambtenaar worden ontzet uit zijn ambt, uiteraard met inachtneming van het derde lid van artikel 62 ten aanzien van ambtenaren, die voor het leven zijn aangesteld.

Titel XXIX Scheepvaart- en luchtvaartmisdrijven

De term 'schip' wordt in de huidige wet en ook in de Nederlandse tekst gebruikt naast de term 'vaartuig'. Niet duidelijk is daarbij of inderdaad bewust het genus vaartuig is onderscheiden van het species schip. Het begrip vaartuig wordt overigens in het Wetboek van Strafrecht niet nader gedefinieerd en het belang van een onderscheid tussen vaartuig en schip is niet duidelijk. Ter wille van de eenheid is er voor gekozen telkens te spreken van het begrip 'vaartuig'. De nevenschikking van de twee begrippen in de betekenistitel is ook verwijderd.

Voor het begrip Nederlands-Antilliaans en Nederlands vaartuig en Nederlands luchtvaartuig wordt nog verwezen naar de artikelen 195, 196 respectievelijk 197.

Voor de algemene rechtsmacht wordt verwezen naar artikel 3; verder worden bij elk delict afzonderlijk (voor zover nodig) opmerkingen gemaakt over de rechtsmacht.

Artikel 571 (piraterij)

Deze bepaling is in iets gewijzigde vorm overgenomen van de Nederlandse bepaling van artikel 381 NSr. In de nieuwe bepaling is in het eerste lid het bestanddeel 'wetende dat' uit artikel 395 NASr (oud) vervangen door het bestanddeel 'opzettelijk', opdat ondubbelzinnig vaststaat dat voorwaardelijke opzet voldoende is voor strafbaarheid. De kwalificatie van het delict (zeeroof) is gewijzigd in 'piraterij', omdat het delict ook gepleegd kan worden aan boord van luchtvaartuigen (als gevolg van artikel 15 en volgende van het Verdrag van Geneve inzake de volle zee (Trb. 1959, 124) tegen luchtvaartuigen of vaartuigen. Om deze laatste alternatieve mogelijkheid ondubbelzinnig uit de tekstwet te laten blijken, is de omschrijving van het vierde lid ten opzichte van de Nederlandse tekst iets gewijzigd.

De termen schipper en schepeling worden in artikel 194 uitgewerkt; ten aanzien van dit artikel geldt het universaliteitsbeginsel (artikel 4, onder e).

Artikelen 572 tot en met 574

De bij het voorgaande artikel behorende bepalingen van zijn inhoudelijk ongewijzigd overgenomen van artikel 396 NASr tot en met 398 NASr (oud) en artikel 382 tot en met 384 NSr. Wel is in artikel 574 de term opzettelijk opgenomen in plaats van het tot nu toe gebruikte 'wetende dat', ook hier weer om te onderstrepen, dat voorwaardelijke opzet volstaat. De tekst is taalkundig iets vereenvoudigd en in zekere zin verscherpt doordat voor iedere daad van geweld, ook al heeft die daad zelf niet tot de dood geleid, het hoge strafmaximum wordt geriskeerd. Dit voorkomt eventuele discussies in de rechtszaal of er causaal verband was tussen de individuele daad en het gevolg. In de strafmaat kan de rechter verdisconteren wat precies de betekenis van de individuele daad van geweld is geweest. Ook ten aanzien van deze artikelen geldt het universaliteitsbeginsel (artikel 4, onder e).

Artikel 575 (vaartuig in de macht van zeerovers brengen)

De tekst is inhoudelijk ongewijzigd aan artikel 399 NASr (oud) en 385 NSr. De strafbaarheid is wel beperkt tot Nederlands-Antilliaanse schepen. Deze wijziging is op de overige bepalingen van deze titel eveneens toegepast. Ten aanzien van dit artikel geldt eveneens het universaliteitsbeginsel (artikel 4, onder e).

Artikel 576 (kaping)

Dit artikel is vergeleken met de huidige tekst van artikel 399a NASr (oud) beperkt overgenomen. De werking van dit artikel was uitgebreid tot allerlei vormen van (openbaar) vervoer, zoals een autobus, trein en vrachtwagen. Dat wordt hier in de titel over scheepvaart- en luchtvaartmisdrijven minder passend geacht en verplaatst naar 324 NASr (oud).

In het tweede lid zijn de woorden 'of ten gevolge van samenspanning' uit 385a NSr niet overgenomen, omdat deze toevoeging naast de 'twee of meer personen gezamenlijk' niet onmisbaar is en slechts verwarrend kan werken, met name ten opzichte van artikel 601.

Voor het universaliteitsbeginsel zij gewezen op artikel 4, onder g sub 2°, op artikel 4, onder h en 4, onder m en n. Met 'geweld' wordt in dit en de volgende artikelen gelijkgesteld: het brengen in een staat van bewusteloosheid of onmacht (artikel 186). 'Zwaar lichamelijk letsel' wordt nader omschreven in artikel 187.

Artikel 577 (geweld aan boord)

Anders dan zoals de bepaling na de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) is geformuleerd heeft de hier voorgestelde bepaling een verwerking van het tweede lid in het eerste en is dus enige lid. Dit lijkt taalkundig echter juist. Voor de werking van het universaliteitsbeginsel zij verwezen naar artikel 4, onder g sub

3° en 5°; 4, onderh; 4, onder m en 4, onder n. Gewezen wordt nog op titel X van het derde boek, waarin diverse strafbare feiten, de veiligheid aan boord betreffende, als overtredingen worden voorgesteld.

Artikel 578 (doorgeven van onjuiste gegevens)

De bepaling is met verwerking van de invoering van de geldboetecategorieën ongewijzigd ten opzichte van de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) overgenomen. Voor de universele rechtsmacht zij hier verwezen naar de artikelen 4, onder g sub 4° en 4, onder h. Het bestanddeel 'gegeven' is gedefinieerd in artikel 183. Voor een luchtvaartuig 'in vlucht' wordt nog gewezen op artikel 197.

Artikel 579 (terreur op luchthaven)

Deze tekst is ongewijzigd overgenomen van artikel 385d NSr en bestond in de huidige Nederlands Antilliaanse wetgeving niet. De bepaling komt voort uit het op 24 februari 1988 te Montreal tot stand gekomen Protocol tot bestrijding van wederrechtelijke daden van geweld op luchthavens voor de internationale burgerluchtvaart, dat behoort bij het Verdrag van Montreal tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart. Omdat de Nederlandse Antillen meerdere internationale luchthavens hebben die voor de burgerluchtvaart zijn bestemd, is het zeer wenselijk deze bepaling op te nemen en hierdoor tevens aan de internationaal verdragsrechtelijke verplichtingen te voldoen. Voor de universele rechtsmacht zij ditmaal verwezen naar de artikelen 4, onder m en 4, onder n. 'Zwaar lichamelijk letsel' wordt nader omschreven in artikel 187.

Artikel 580 (zich meester maken van een vaartuig) en artikel 581 (onttrekken van een vaartuig)

Deze artikelen zijn inhoudelijk gelijklopend aan de bepalingen van de artikelen 400 en 401 NASr (oud). De strafmaat van artikel 581 is iets bijgesteld.

De bepalingen van de artikelen 388 en 389 NSr (equivalenten van de artikelen 402 en 403 NASr (oud)) zijn per 1 februari 2006 in Nederland komen te vervallen. Voorgesteld wordt om deze archaïsche bepalingen over kaapvaart hier eveneens te verwijderen. Zoals blijkt uit de bepaling van artikel 571 blijft piraterij uiteraard wel een strafbare gedraging.

Voorgesteld wordt de artikelen 403bis en 403ter NASr (equivalenten van de artikelen 389bis en 389ter NSr) eveneens te schrappen. Niet valt in te zien dat deze strafbare feiten niet zouden vallen onder de algemene valsheidartikelen van titel XI van dit

boek. Door schrapping worden vraagstukken betreffende specialiteit voorkomen.

Artikel 582 (zich onttrekken aan voeren van een vaartuig)

Deze bepaling heeft als basis artikel 404 NASr (oud). In plaats van over 'lading' wordt, in navolging van artikel 390 NSr, gesproken over 'zaken aan boord'. Voor de strafmaat is aangesloten bij de huidige Antilliaanse bepaling.

De bepaling van artikel 405 NASr (oud) is niet overgenomen. Ook in Nederland komt deze bepaling, die meer gaat over de niet-nakoming van een arbeidsovereenkomst, niet voor.

Artikel 583 (insubordinatie)

De tekst is nagenoeg gelijk aan de artikelen 410 NaSr (oud) en 395 NSr. Evenals in de Nederlandse tekst het woord 'zeevissersvaartuig' ingevoerd. De strafmaat in het tweede lid, onder 2°, is nader bepaald op acht jaren, omdat alle 'halve jaren' uit het wetboek zijn geschrapt. Het bestanddeel 'geweld' wordt verruimd in artikel 186. Evenals het volgende artikel wordt deze bepaling in het recidiveartikel 106 aangewezen als veiligheids- of geweldsdelict. Voor het begrip 'zwaar lichamelijk letsel' zie men artikel 187.

Artikel 584 (mouterij)

Dit artikel is op de strafmaat van het tweede lid, onder 1°, na (acht jaren in plaats van zeven en een half jaar) inhoudelijk gelijk aan de artikelen 411 NASr (oud) en 396 NSr.

Artikel 585 (opruiming)

In de tekst is ten opzichte van 412 NASr (oud), evenals in artikel 397 NSr het woord 'zeevissersvaartuig' ingevoegd.

Artikel 586 (ongehoorzaamheid aan boord)

Deze bepaling is inhoudelijk gelijk aan artikel 415 NASr (oud), doch geformuleerd als artikel 400 NSr. In plaats van 'wetende dat' is in het eerste lid, onder 2°, opgenomen het bestanddeel 'in de wetenschap dat', waardoor in de terminologie van dit wetboek duidelijk is dat onvoorwaardelijk opzet voor strafbaarheid wordt vereist: opvarenden (en dat zijn ook alle passagiers aan boord, vide artikel 185) behoeven slechts tot actie te komen indien er duidelijk is mis is aan boord.

Artikel 587 (strafverzwaring)

Dit artikel is overgenomen van artikel 416 NASr (oud) en 401 NSr.

Artikelen 588 tot en met 599 (zeevaartmisdrijven).

De bepalingen zijn inhoudelijk ongewijzigd ten opzichte van de artikelen 417 tot en met 429 NASr (oud) en 402 tot en met 414 NSr. Slechts de volgende opmerkingen zijn hier noodzakelijk:
-Artikel 588 is in het recidiveartikel 106 apart aangewezen als een bedrogartikel.

- In de artikelen 588 en 593 wordt de term 'lading' vervangen door 'zaken aan boord'.
- In de artikelen 590, 594 en 596 is de term 'wetende dat' telkens vervangen door 'opzettelijk', teneinde ondubbelzinnig ook de voorwaardelijke opzetvorm daaronder te laten vallen.
- Artikel 591, gebaseerd op artikel 507 Wetboek van Koophandel, is niet slechts van arbeidsrechtelijke aard (welke bepalingen zijn geschrapt). Het betreft hier het voorkomen van een gevaarlijke situatie aan boord, die kan uitmonden in insubordinatie (593), hetgeen dient te worden voorkomen.
- Artikel 593 is gehandhaafd, ondanks de optische gelijkenis met artikel 538, omdat het voor de toepassing van artikel 593 niet relevant is wie de eigenaar van de betreffende zaken is.
- Artikel 595 is ten opzichte van artikel 425 NASr, net zoals in artikel 410 NSr, beperkt tot oorlogsschepen en loodsboten.
- Voor de rechtsmacht van de artikelen 594 en 595 zij verwezen naar artikel 4, onder e.
- In artikel 596 is de strafbaarstelling ten opzichte van artikel 426 NASr (oud), zoals in artikel 411 NSr iets uitgebreid: niet nodig is dat de bevoegdheid is *ontnomen*; voldoende is de onbevoegdheid op zich.

Artikelen 597 en 598 (het aan boord nemen en niet laten ontsnappen van verdachten en veroordeelden)

Met betrekking tot deze artikelen is een iets ruimere toelichting op zijn plaats. Uitgangspunt waren uiteraard onze huidige artikelen 427 en 428 NASr (oud) alsmede 412 en 413 NSr. De inhoud is iets gemoderniseerd: de term 'beklaagde' is vervangen door 'verdachte' en de woorden 'Suriname en Nieuw-Guinea' zijn geschrapt. In beide artikelen is de normadressaat niet alleen de schipper, maar ook de gezagvoerder van een vliegtuig. In artikel 597 is het woord 'wettelijk' vervangen door 'rechtmatig', om niet uit te sluiten dat ook, los van wettelijke verplichtingen, rechtmatige bevelen kunnen worden gedaan aan een schipper of gezagvoerder om verdachten te vervoeren. De Gouverneur als mogelijke opdrachtgever behoeft geen speciale vermelding. Verder is ook opgenomen de verplichting om iemand 'aan boord te *houden*', denkende aan de situatie dat de officier van justitie op grond van artikel 541 juncto artikel 522 Wetboek van Strafvordering de opdracht geeft om de arrestant, die aan boord strafbare feiten heeft begaan, over te brengen naar een bepaalde plaats. Met betrekking tot artikel 598 is die situatie eveneens toegevoegd en bovendien is aan de strafbaarstelling toegevoegd om ook de bepaalde stukken, die men moest bewaren op grond van artikel 597, niet te laten verdwijnen. Voor de schuldvariant in het tweede lid van artikel 598 geldt nog dat de maximum geldboete onder omstandigheden op grond van artikel 52, negende lid, kan worden verhoogd tot de naast hogere categorie.

Artikel 599 (verplichte hulpverlening)

Dit artikel is inhoudelijk gelijk aan artikel 429 NASr (oud) en niet aangepast aan de tekst van artikel 414 NSr. In de Nederlandse bepaling wordt nader bepaald, dat de verplichting tot hulpverlening moet stoelen op bepaalde artikelen uit het Wetboek van Koophandel. Deze verfijning wordt hier weggelaten. In dat verband wordt hier verwezen naar ons artikel 456 van het Wetboek van Koophandel, waarin de algemene norm van goed zeemanschap in deze nader is gespecificeerd.

De bepaling betreffende de ontzetting van rechten is ten opzichte van de Nederlandse regeling verplaatst naar het eind van deze titel.

Artikelen 600 en 601

De bepaling zijn gelijklopend aan de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen) (P.B. 2008, no. 46) behoudens verwerking van de wijzigingen voortvloeiend uit het nieuwe eerste Boek. Verwezen zij naar de artikelen 415a en 415b NSr. Men zie verder de artikelen 189 en 190. Het begrip 'samenspanning' wordt in artikel 180 gedefinieerd.

Artikel 602 (ontzegging van rechten)

Dit artikel is algemener geformuleerd dan de artikelen 430 NASr (oud) en 415 NSr. en uiteraard aangepast aan de nieuwe opzet van artikel 62. De mogelijkheid om over te gaan tot het ontnemen van het kiesrecht is geschrapt. De mogelijkheid om tot ontzetting van ambt of beroep over te gaan wordt beperkt tot veroordelingen voor het begaan van misdrijven met een maximumstraf van ten minste zes jaren.

Titel XXX Begunstiging

Artikel 603 (opzetheling)

Deze bepaling is overgenomen van artikel 416 NSr. Deze versie, die nieuwer is dan de versie van ons artikel 431 NASr (oud), is in Nederland ingevoerd in 1992. De handelingen zijn iets anders geformuleerd en het moment van verkrijgen is beslissend. In verband met de zinsconstructie is "wist dat" niet vervangen door "opzettelijk", doch toegevoegd is "of begreep", om daarmee toch ook in de tekst tot uitdrukking te brengen, dat voorwaardelijk opzet voldoende is, zoals de Hoge Raad reeds enige malen heeft geoordeeld (HR 19 januari 1993, NJ 1993, 491 en HR 16 februari 1994, NJ 1994, 32). Door dit woordgebruik beoogt de wetgever inderdaad tot uitdrukking te brengen, dat ook indien men bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat de goederen van misdrijf afkomstig waren (en dit dus: (wel) begreep), men veroordeeld kan worden wegens opzetheling. Natuurlijk is het voor een eventuele

bewezenverklaring van 'begrijpen' niet noodzakelijk dat de verdachte dit begrijpen ook bekent. Het is immers goed mogelijk dat de rechter het 'begrijpen' afleidt uit de omstandigheden waaronder de verkrijging heeft plaatsgevonden in combinatie met de persoon van de verdachte. Indien het bijvoorbeeld zo is, dat verworven is van een anonieme aanbieder tegen een opmerkelijke lage prijs door iemand die ook beroepshalve met dergelijke goederen te maken heeft, dan kan het niet anders zijn dan dat de verdachte wel begreep dat het geen zuivere koffie was.

De bepaling is uitgebreid met een strafbaarstelling van het opzettelijk voorhanden hebben of overdragen van een door misdrijf verkregen goed of het overdragen van enig recht op een dergelijk goed. De strafmaat is gehandhaafd op maximaal zes jaren (in Nederland vier jaren), om duidelijk te onderstrepen, dat heling een van de motoren van de vermogensdelicten is, blijkens de slogan 'geen helers, geen stellers'. Voor de rechtsmacht ten aanzien van de artikelen 603, 604 en 605 zijn artikel 6, eerste lid onder f en artikel 7 van belang. Het artikel wordt, evenals het volgende, speciaal aangeduid in het recidiveartikel 106, onder a, als vermogensdelict.

Artikel 604 (gewoonteheling)

De strafmaat is ten opzichte van artikel 432 NASr (oud) iets gematigd tot maximaal negen jaren (het Nederlandse artikel 417 NSr kent een maximum van zes jaren).

Artikel 605 (schuldheling)

De tekst is op de voet van artikel 603 vernieuwd geformuleerd ten opzichte van artikel 432bis NASr (oud). De maximum straf is in het Nederlandse artikel 417bis NSr een jaar, terwijl in ons huidige wetboek een maximum is opgenomen van drie jaren. Voorgesteld wordt in dit wetboek een maximumstraf van vier jaren, opdat de strafmaat op het zelfde niveau wordt gebracht als die op schuldwitwassen (artikel 612).

Artikel 606 (ontzetting rechten)

De ontzetting uit het kiesrecht is geschrapt ten opzichte van artikel 432ter NASr (oud), net zoals al in artikel 417ter NSr het geval is. Het artikel is verder aangepast aan de herziening van artikel 62.

Artikelen 607, 608 en 609 (uitgeven en drukken van strafbare geschriften)

Deze artikelen zijn gelijk aan de huidige bepalingen van de artikelen 433 tot en met 435 NASr (oud) en 418 tot en met 420 NSr.

Titel XXXI Witwassen

Artikelen 610, 611, 612 en 613

De bepalingen zijn behoudens de wijzigingen die voortvloeien uit de invoering van de geldboetecategorieën, ongewijzigd uit de Landsverordening tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen (strafbaarstelling terrorisme, terrorismefinanciering en witwassen, P.B. 2008, no. 46) overgenomen.

Derde boek

Overtredingen

Inleiding

Het derde boek van het Wetboek van Strafrecht omvat de overtredingen, een categorie van delicten die gedragingen bevat die pas wederrechtelijk zijn geworden door de strafbaarstelling. Het derde boek van het Wetboek is bij uitstek geschikt om de voor ons Land specifieke situaties te regelen. In Nederland is een aantal overtredingen geschrapt en regeling daarvan overgelaten aan lagere overheden middels Algemene Politie Verordeningen. Een vergelijkbare mogelijkheid via landsbesluiten doet zich ook in ons land voor. Voorshands is er echter geen reden om alle delen van het huidige wetboek in landsbesluiten nader te regelen. Hoewel de omstandigheden in onze eilandgebieden in belangrijke mate kunnen verschillen, hebben wij gemeend uit oogpunt van rechtszekerheid niet met aparte regelingen voor de verschillende eilanden te moeten komen. Wel is er een nieuwe titel aan het wetboek toegevoegd: overtredingen aan boord van luchtvaartuigen (Titel X). In deze nieuwe titel zijn strafbepalingen opgenomen die de orde en de veiligheid van vliegtuigen tijdens de vlucht betreffen.

Algemene opmerkingen

Ook in het derde deel van het wetboek zijn de strafbedreigingen herzien om meer systematiek en evenwicht in de wet te brengen. Bovendien is net als in boek 2 in dit boek bij elke strafbepaling een geldboetecategorie opgenomen. De geldboetecategorieën zijn gekoppeld aan de mogelijk op te leggen maximale hechtenis. De maximale geldboete per delict is op basis van de volgende criteria vastgesteld. Indien geen hechtenis op de overtreding is gesteld, is de geldboetecategorie: categorie 1. Bij een hechtenis tot 6 maanden is de geldboetecategorie: categorie 2. Bij hechtenis van 6 maanden is de geldboete categorie: categorie 3. Om de systematiek en het evenwicht bij de hechtenis te verhogen, is de categorie van maximaal 6 weken hechtenis komen te vervallen. Twee bepalingen die op basis van de oude wet een

dergelijk strafmaximum kenden (artikel 447 en 451 NASr (oud)) zijn aangepast. Op beide bepalingen (artikel 620 en 628) staat nu een maximale hechtenis van een maand.

In het hiernavolgende is uitgegaan van het huidige Antilliaanse en Nederlandse Wetboek van Strafrecht. Belangrijke afwijkingen worden expliciet vermeld.

Titel I Overtredingen betreffende de algemene veiligheid van personen en goederen

Artikel 614 (straatschenderij)

Deze bepaling is verbeterd om op die wijze meer aansluiting te vinden bij het openbare karakter van deze overtreding. Het moet gaan om baldadigheden die zijn begaan op of aan de openbare weg of op enige voor het publiek toegankelijke plaats.

Artikel 615 (ophitsing van dieren)

Deze bepaling is aangepast aan de tijd. Bovendien valt de in de oude bepaling onder 3 opgenomen overtreding nu in het onder 2 opgenomen gedeelte, waardoor de bepaling in eenvoud toeneemt.

Artikel 615a

De bepaling komt overeen met die van artikel 441 NASr (oud).

Artikel 616 (openbare dronkenschap)

Dit artikel is uitgebreid met het kennelijk onder invloed zijn van geestverruimende middelen (zie artikel 420).

Artikel 617 (hinderlijk volgen)

Deze bepaling is ongewijzigd.

Artikel 618

De artikelen 444 NASr (oud) en 445 NASr worden naar Nederlands voorbeeld tot een strafbaar feit samengevoegd die in haar geheel het in gevaar brengen van de openbare weg strafbaar stelt

Artikelen 619 tot en met 621 (brandstichting en open vuren)

De bepalingen die het brandstichten en het brandgevaar veroorzaken strafbaar stellen zijn aangepast en verbeterd (Verlof om eigen onroerende zaken of vaartuig in brand te mogen steken moet in de nieuwe regeling worden gevraagd aan het bevoegd gezag in plaats van het plaatselijke hoofd van de politie. Het bevoegd gezag kan onder omstandigheden het plaatselijke hoofd van de politie zijn. Maar het bevoegd gezag kan ook worden gelegd bij anderen zoals bijvoorbeeld het hoofd van de plaatselijke brandweer. De bijzondere strafuitsluitingsgrond van artikel 446, lid 2, NASr (oud) is komen te vervallen. Ook buiten Willemstad bevinden zich woonkernen die moeten worden beschermd tegen brandgevaar. De strafmaat van artikel 620 (447 NASr (oud)) wordt verlaagd van zes weken naar een maand omdat dit de systematiek

van het wetboek ten goede komt. Ook van een maximale strafbedreiging van een maand wordt voldoende preventieve werking verwacht.

In artikel 621 is de term 'luchtbol' (artikel 448 NASr (oud)) vervangen door 'luchtballon'. De uitzondering op het verbod om een luchtballon op te laten, waaraan brandende stoffen zijn gehecht, verwijst naar de Luchtvaartlandsverordening die over het algemeen vrijwel gelijklopende bepalingen bevat als de Nederlandse luchtvaartwet.

Toegevoegd aan artikel 621 is het wederrechtelijk aanbrengen van stoffen in oppervlaktewateren waardoor nadeel kan ontstaan in verband met het gebruik dat gewoonlijk van die wateren wordt gemaakt. Daarbij kan worden gedacht aan verontreiniging zonder dat het gaat om gevaarlijke stoffen. Ook het oplaten van vliegers binnen een straal van 500 meter van een bovengrondse elektrische hoogspanningsleiding is in dit artikel, naar Nederlands voorbeeld, strafbaar gesteld.

Artikel 621a (nodeloos kwellen van dieren)

Dit artikel (477 NASr (oud)) is aangepast en verbeterd. Opmerking verdient dat de gelijklopende bepaling van de artikelen 621a en 665 in de Nederlandse wetgeving is komen te vervallen. De reden hiervoor is dat in de Nederlandse wetgeving deze bepalingen zijn ondergebracht onder de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren (Stb. 1992, 585). In ons Land bestaat thans geen landsverordening die regels stelt omtrent de gezondheid en het welzijn van dieren. Derhalve zullen de bepalingen behouden moeten blijven.

Titel II Overtredingen betreffende de openbare orde

Artikel 622

Dit artikel bevat een minieme wijziging, door van het meervoud godslasteringen enkelvoud te maken. Een enkele godslastering is dus voldoende voor strafvervolging.

Artikel 448b NASr (oud), een bepaling die zag op het strafbaar stellen van discriminatie, is in verband met de verplichtingen uit het Internationale Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, als misdrijf opgenomen in artikel 272.

Artikel 623

De wijzigingen in deze bepaling (448c NASr (oud)) vormt een voor de Nederlandse Antillen zeer vergaande verruiming. De oude bepaling diende om de discriminatie op basis van ras uit te bannen. De vernieuwde en verbeterde bepaling verbiedt echter alle vormen van discriminatie in de sociaal-economische sfeer. Daarbij dient niet alleen te worden gedacht aan discriminatie op grond van ras, maar ook op grond van andere kenmerken als godsdienst of levensovertuiging en geslacht. Aan de bepaling zijn daarom de termen "hun godsdienst, hun levensovertuiging, hun geslacht of hun

seksuele geaardheid" toegevoegd, daarenboven is aan artikel 623 het begrip 'ambt' toegevoegd.

Artikel 626 (kraken van panden)

Dit is een nieuwe bepaling in deze titel, gelijk aan artikel 441b NSr. De bepaling is in het leven geroepen om de eigenaar van een leegstaand pand of gebouw, waarvan het rechtmatige gebruik niet meer dan twaalf maanden voorafgaande aan de hier bedoelde ingebruikname is beëindigd tegen het kraken ervan te beschermen. Ook in de Nederlandse Antillen staan panden die een recreatieve of woonbestemming hebben regelmatig noodgedwongen voor een (korte) periode leeg. Een strafrechtelijke bescherming van die panden voor een periode van een jaar is daarom gerechtvaardigd.

Naakt recreëren, landloperij, souteneurschap, bedelarij

De bepaling van artikel 430a uit het Nederlandse wetboek is niet overgenomen. De bepaling betreft het buiten de daartoe aangewezen plaatsen naakt recreëren. In ons Land bestaan geen gebieden die zijn aangewezen voor de naaktrecreatie en daaraan lijkt ook geen behoefte te bestaan. Dientengevolge wordt de bepaling niet overgenomen.

De strafbaarstelling van landloperij en souteneurschap (artikel 451 tot en met 453 NASr (oud)) is komen te vervallen naar Nederlands voorbeeld. Gezien de rechtspraktijk blijkt er op de Nederlandse Antillen (ook) geen behoefte aan te bestaan. De strafbaarstelling van bedelarij is wel gehandhaafd. Het kan nu en in de toekomst noodzakelijk zijn om de bedelaars door middel van het strafrecht aan de pakken wanneer zij teveel overlast gaan geven. De strafmaat voor bedelarij is wel verlaagd van zes weken naar een maand. Dit komt de systematiek van het wetboek ten goede. De verbodsbepaling van artikel 452 NASr (oud), bedelarij in vereniging, is komen te vervallen. Er blijkt gezien de rechtspraktijk geen behoefte aan te bestaan.

Artikel 629

De verbodsbepaling van artikel 454 onder 3 NASr (oud) (opgeven van een valse naam) is losgekoppeld van 1° en 2° en apart geregeld in artikel 629. De andere strekking van deze bepaling rechtvaardigt een aparte strafbaarstelling. Bovendien is naar Nederlands voorbeeld de bepaling uitgebreid naar (andere) identiteitsgegevens zoals voornaam, geboortedatum, geboorteplaats en woon- of verblijfplaats. Met deze uitbreiding wordt een betere identiteitsvaststelling bevorderd.

Artikelen 631 tot en met 633 (onderscheidingstekens)

Deze artikelen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van de artikelen 454a tot en met 454c NASr (oud) met uitzondering van de passage in artikel 632 over de Koninkrijksdelen. Artikel 455 NASr (oud) stamt uit de tijd dat het leger in de koloniën een belangrijke taak had. Het artikel bestaat in de Nederlandse wet niet

meer en ook hier te lande wordt een zelfstandige strafbaarstelling niet vereist.

Artikelen 634 tot en met 636 (enige vennootschapsrechtelijke verplichtingen)

Deze artikelen (artikel 455bis tot en met 455quater NASr (oud)) zijn aangepast vanwege de invoering van de algemene regeling van de strafbaarstelling van rechtspersonen en de feitelijke leidinggevers van rechtspersonen. Hierdoor wordt de kring van normadressanten uitgebreid tot de in artikel 115 bedoelden. In artikel 636, artikel 455quater NASr (oud) is bovendien de sanctionering gewijzigd waardoor de bepaling niet in strijd met 1.2.27 is. De sanctie is nu gelijk aan de sanctie die bestond voor de wetwijziging van 2004 toen dit artikel laatstelijk werd gewijzigd (PB 2004, 16).

Artikelen 638 en 639 (niet voeren van verplichte administratie).

In deze bepalingen zijn de artikelen 457 en 457bis NASr (oud) zijn vrijwel ongewijzigd overgenomen. Niet alleen de naam en woonplaats van degene uit wiens hand de goederen zijn verkregen, moeten worden geadministreerd maar ook de andere identiteitsgegevens van deze persoon.

In artikel 638 wordt verwezen naar een landsbesluit houdende enige maatregelen. Dat blijft het Landsbesluit Opkoopregisters (P.B. 1956, nr. 145). De artikelen dienen ertoe de handel in gestolen goederen aan banden te leggen en proberen op die wijze eigendomsrechten en vermogensrechten te beschermen.

Artikel 641 (leenhuizen)

In dit artikel is de tekst van artikel 476 NASr (oud) opgenomen. De bepaling omtrent het zonder vergunning verpanden of het in strijd met vergunningvoorschriften verpanden van goederen past beter in deze titel dan in de titel betreffende de zeden.

Artikel 642 (overtreding van voorschriften voor houden van nachtverblijf)

Deze bepaling is verbeterd en aangepast aan de Nederlandse wet. Daarmee is het beschermde belang enigszins verruimd ten opzichte van het bepaalde onder artikel 458 NASr (oud). Bovendien is naar Nederlands voorbeeld in het derde lid een bijzondere strafuitsluitingsgrond toegevoegd. De verplichtingen van het eerste lid zijn niet van toepassing op meereizende echtgenoten en minderjarige kinderen. De verplichting blijft echter van kracht voor reisgezelschappen in het kader van een betere controle op de reizigers en de eventuele bestrijding van terroristische misdrijven.

Artikelen 643 tot en met 646

Deze artikelen (artikel 459 tot en met 461a oud) zijn alleen qua formulering ietwat aangepast, zonder inhoudelijke wijzigingen. In artikel 646 is het geautomatiseerde werk toegevoegd.

Artikel 647 (heimelijk fotograferen van aanwezigen)

Dit betreft een nieuwe bepaling. De regeling draagt ertoe bij dat de persoonlijke levenssfeer van burgers beter zal worden beschermd en richt zich voornamelijk op de inbreuken die door het gebruik van een verborgen camera kan worden gemaakt. Het artikel richt zich in eerste instantie op de eigenaren van voor het publiek toegankelijke besloten ruimte zoals restaurants, hotels en winkels. Zij moeten het publiek dat zich in hun zaak bevindt erop attent maken dat er een gesloten-camera-circuit aanwezig is. Mede in aanmerking genomen dat van een dergelijke waarschuwing een preventieve werking kan uitgaan, dient het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer hier te prevaleren. De Nederlandse bepaling van artikel 442a NSr (onbevoegd opnemen van een pleegkind) wordt niet overgenomen, aangezien daaraan in de Nederlandse Antillen geen behoefte lijkt te bestaan. Noch door de voogdijraad noch door kinderbescherming is aangegeven dat zij een soortgelijke bepaling in het Wetboek wenselijk achten.

Titel III Overtredingen betreffende het openbaar gezag

De titel betreffende overtredingen tegen het openbaar gezag wordt met een tweetal bepalingen uitgebreid. De overige bepalingen blijven ongewijzigd behoudens de wijzigingen die juridische verbeteringen inhouden en de wijzigingen, die voortvloeien uit de wijziging van Boek I.

Artikelen 656 en 657 (niet naar waarheid verschaffen van gegevens)

Deze artikelen zijn in het wetboek opgenomen om actieve en passieve fraude beter te kunnen bestrijden. Het betreft de overtredingsvarianten van de misdrijven van de artikelen 397 en 398 (227a en 227b NSr). Het is wenselijk om deze bepalingen naar Nederlands voorbeeld in het wetboek op te nemen. Het betreft de strafbaarstelling van de verstrekking van valse gegevens - anders dan door gebruik te maken van valsheid in geschrifte (artikel 656) en het niet verstrekken van gegevens in strijd met een wettelijke verplichting (artikel 657). Het zal bijna altijd gaan om onjuiste of niet verstrekte mondelinge mededelingen, maar door het toegenomen gebruik van internet voor het verstrekken van gegevens groeit de behoefte aan deze strafbaarstelling ook. Gedacht moet bijvoorbeeld worden aan het afgeven van onware gegevens en het nalaten gegevens te verstrekken bij het aanvragen van onderstand en het besteden van subsidies. In artikel 656 is het bestanddeel 'weet of redelijkerwijs moet vermoeden' opgenomen. Dit bestanddeel heeft slechts betrekking op de onjuistheid van de verstrekte gegevens. Van

degene die informatie verstrekt, mag worden verwacht dat deze zich vergewist omtrent de juistheid ervan. Wie twijfelt, of op grond van algemene ervaringsregels zou moeten twifelen, dient een nader onderzoek in te stellen of in elk geval de twijfel kenbaar te maken.

Titel IV Overtredingen betreffende de burgerlijke staat

In deze titel zijn geen wijzigingen aangebracht behoudens de bij de algemene opmerkingen besproken invoering van de geldboetecategorieën.

Titel V Overtredingen betreffende hulpbehoevenden

Ook in deze titel zijn geen wijzigingen aangebracht behoudens de bij de algemene opmerkingen besproken invoering van de geldboetecategorieën.

Titel VI Overtredingen betreffende de zeden

Deze titel betreft de overtredingen betreffende de zeden. De wijzigingen die in de bepalingen van deze titel zijn aangebracht betreffen systematische aanpassingen en aanpassingen aan de tijd. Het huidige maatschappelijke denken over de goede zeden is immers gewijzigd ten opzichte van de tijd waarin de oude titel werd opgesteld.

Artikel 661 (naaktlopen)

Deze bepaling (470 NASr (oud)) is aangepast aan de veranderde visie op de zedelijkheid in onze samenleving. In de Nederlandse wet is de gehele bepaling geschrapt. In ons Land blijft de bepaling echter gedeeltelijk gehandhaafd. De reden voor het handhaven van de bepaling in ons Land is dat deze gedragingen niet middels Eilandsverordeningen strafbaar zijn gesteld. In Nederland worden deze gedragingen op gemeentelijk niveau door middel van Algemeen Plaatselijke Verordeningen strafbaar gesteld. Het tweede lid van artikel 470 NASr (oud) is komen te vervallen. Hierin was opgenomen een uitbreiding van plaatsen die als openbaar kunnen worden aangemerkt. In het oude tweede lid werd onder meer een plantage als openbare plaats aangemerkt, die term heeft echter zijn historische betekenis verloren.

Met het oog op het huidige maatschappelijke denken over de zeden wordt de bepaling van artikel 471 NASr (oud) niet overgenomen in het nieuwe wetboek. De bepaling beoogde de jeugd te behoeden voor het in aanraking komen met geschriften, die de zinnen prikkelen op of aan plaatsen, voor het openbaar verkeer bestemd. Deze bepaling moet, zeker ook in het licht van wat tegenwoordig via de standaardkanalen op de televisie wordt getoond thans als achterhaald worden beschouwd.

Artikel 661a (middel tot verstoring zwangerschap)

Deze bepaling komt overeen met artikel 473 NASr (oud)

Artikel 662 (openbare dronkenschap)

Deze bepaling (474 NASr (oud)) is uitgebreid met de strafbaarstelling van het kennelijk onder invloed van drugs zich op de openbare weg bevinden.

Artikel 663 (verkoop aan minderjarigen)

Het verbod op de verkoop van alcohol aan minderjarigen (475 NASr(oud)) is gewijzigd. De leeftijdsgrens is verhoogd naar achttien jaar. Onder sterke drank wordt verstaan de drank die bij een temperatuur van twintig graden Celsius voor vijftien of meer volume procenten uit alcohol bestaat met uitzondering van wijn. Deze definitie is overgenomen van de Drank- en Horecawet zoals deze in Nederland geldt. Ten slotte wordt de straf verzwaaard van maximaal drie weken tot een maand hechtenis om tot een betere systematiek in de strafmaten in dit boek te komen. Op deze wijze wordt het belang van de ontmoediging van het alcoholgebruik door jongeren onderstreept.

Artikel 664

(geen tekst)

Artikel 665 (dierengevechten)

In dit artikel (477bis NASr (oud)) is ervoor gekozen om het houden van alle dierengevechten strafbaar te stellen. Voor deze uitbreiding is gekozen omdat er naast illegale hanengevechten ook illegale hondengevechten worden gehouden. Niet uit te sluiten valt dat in de toekomst ook met andere dieren illegale gevechten zullen worden gehouden. Met deze wetswijziging wordt hiermee rekening gehouden.

Artikel 666

Deze bepaling is ongewijzigd gebleven. Op deze wijze blijven bezoekers van illegale gokgelegenheden strafbaar.

De bepaling betreffende de strafbaarstelling van waarzeggerij, droomuitleggingen en voorspellingen, artikel 479 NASr (oud) is komen te vervallen in verband met de veranderde maatschappelijke visie op dergelijke praktijken. Het kan niet meer als een taak van de overheid worden gezien om zijn burgers te beschermen tegen dergelijke praktijken. Deze verantwoordelijkheid kan thans bij die burgers zelf worden neergelegd.

Titel VII Overtredingen betreffende het veld

Deze titel gaat over overtredingen betreffende het veld (artikel 667 tot en met 670). De aanduiding van de titel heeft aldus een wijziging ondergaan omdat de functie veldpolitie nimmer in de Nederlandse Antillen heeft bestaan. In deze titel zijn verder geen

wijzigingen aangebracht behoudens een verruiming van het bereik van de laatste twee bepalingen van deze titel.

Artikelen 669 (zich bevinden op bezaaide grond) en 670 (verboden toegang)

In deze artikelen is de omschrijving 'loopt of rijdt' vervangen door 'bevindt'. Hiermee wordt het belang dat de bepalingen beogen te beschermen beter gediend.

Titel VIII Ambtsovertredingen

Deze titel betreft de ambtsovertredingen en is grotendeels ongewijzigd gebleven. De wijzigingen die in de titel zijn gemaakt betreffen tekstuele aanpassingen en aanpassingen die verbeteringen inhouden.

De bepaling van artikel 491a NASr (oud) (verzuim kennisgeving misdrijven) komt in deze titel te vervallen en wordt in de volgende titel opgenomen omdat zij meer onder de titel scheepsovertredingen thuishoort dan onder de titel ambtsovertredingen. Het betreft immers verplichtingen opgelegd aan een schipper.

Artikelen 672 (geheime stukken openbaar maken) en 673 (geheime stukken openbaar maken door ex-ambtenaar)

Deze artikelen zijn tekstueel aangepast: inhoudelijk blijft de strekking van de bepalingen gelijk aan de artikelen 485 en 486 NASr (oud). De bepaling zoals opgenomen in artikel 673 komt in de Nederlandse wetgeving niet voor maar wordt desondanks niet geschrapt. Het belang dat de overheid heeft bij de geheimhouding van geheime overheidsbescheiden kan op geen andere wijze worden beschermd dan door middel van een algemene strafbepaling. De gewezen ambtenaar die om welke honorabele of minder honorabele reden dan ook overheidsbescheiden zonder verlof onder zich houdt of afschriften en/of uittreksels maakt van geheime overheidsbescheiden of die openbaar maakt, kan worden gestraft met hechtenis van twee maanden en/of een geldboete van de tweede categorie.

Artikel 674

Aan de verschillende categorieën gestichten is toegevoegd: (bestemd tot opsluiting van) ter beschikking gestelden. Dat omvat dan de huidige categorie minderjarigen van artikel 488 NASr (oud). Laatstgenoemd artikel kon daarmee komen te vervallen.

Titel IX Scheepvaartovertredingen

De titel is inhoudelijk grotendeels ongewijzigd gebleven. Onder deze titel valt in de Nederlandse wetgeving de bepaling van artikel 470a NSr, doch deze bepaling wordt niet voorgesteld in de Nederlands-Antilliaanse wetgeving omdat de bepaling verwijst naar het Nederlandse Wetboek van Koophandel waarin de afgifte van certificaten van verblijven wordt geregeld. Het Nederlands-

Antilliaanse Wetboek van Koophandel kent een dergelijke regeling niet.

Artikel 683 (kennisgeven van misdrijf)

Deze bepaling is nieuw opgenomen in deze titel. De bepaling was in het oude Wetboek van Strafrecht opgenomen in de hieraan voorafgaande titel. De bepaling is tevens verbeterd voor wat betreft de verwijzing naar het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 685 en 686 (voorkomen aanvaring c.q. voeren onderscheidingstekens)

Deze artikelen blijven inhoudelijk ongewijzigd aan de artikelen 497 en 497a NASr (oud) in de titel opgenomen. Opgemerkt dient te worden dat de equivalenten in de Nederlandse wetgeving zijn komen te vervallen. Met de invoering van de Scheepvaartverkeerswet in Nederland werden deze bepalingen overbodig. In ons Land bestaat echter geen gelijklopende Landsverordening, het belang dat in Nederland door de Scheepvaartverkeerswet wordt beschermd, zal hier daarom in het Wetboek van Strafrecht beschermd moeten blijven worden.

Titel X- Overtredingen aan boord van luchtvaartuigen

Op uitdrukkelijk verzoek van het openbaar ministerie van de Nederlandse Antillen en in navolging van de ICAO (International Civil Aviation Organization) Circular 288-LE/1 is aan het wetboek een nieuwe (tiende) titel toegevoegd. In deze titel zijn nieuwe strafbare feiten gecreëerd die de orde en de veiligheid van vliegtuigen tijdens de vlucht betreffen. Deze titel moet in samenhang worden gezien met artikel 4 (rechtsmacht) en artikel 197 lid 2 (definitie van luchtvaartuig in vlucht). Het gaat in deze titel met name om strafbare feiten die de orde en dus de veiligheid van het vliegtuig tijdens de vlucht in gevaar kunnen brengen, zoals het intimideren van de bemanning waardoor zij niet in staat zijn hun werk naar behoren te verrichten (artikel 690) en het niet opvolgen van instructies van de bemanning (artikel 691). Het kan echter ook gaan om het roken in het vliegtuig (artikel 692), het afdekken of beschadigen van rookdetectie-apparatuur (artikel 693), het gebruik van elektronische apparatuur, zoals mobiele telefoons gedurende de vlucht (artikel 694) en het zich bevinden in kennelijke staat van dronkenschap of onder invloed van drugs (artikel 695). In samenhang met artikel 4 wordt nu rechtsmacht gecreëerd om deze feiten die de veiligheid en de orde aan boord van vliegtuigen kunnen beïnvloeden, aan te kunnen pakken en om de verdachte(n) na de landing van het luchtvaartuig onmiddellijk te kunnen aanhouden.

Op al deze feiten kan worden gereageerd met een vrijheidsstraf van maximaal een maand hechtenis en/of een geldboete van de tweede categorie. Aansluiting is gezocht bij de strafbare feiten van de eerste titel van Boek III met dien verstande dat de feiten in deze titel bedoeld, gezien de veiligheidsrisico's die dit soort handelingen

met zich mee kunnen brengen, de beperkte ruimte van een vliegtuig en het feit dan men zich op geen enkele wijze aan deze feiten kan onttrekken, een, zij het geringe vrijheidsstraf, rechtvaardigen.

Artikel 696 (algemene slotbepaling)

De inwerkingtreding van het wetboek zal bij afzonderlijke invoeringslandsverordening worden geregeld. Daarin zal ook een bepaling worden opgenomen die de Minister van Justitie machtigt om de nummering van de artikelen van het nieuwe Wetboek van Strafrecht opnieuw vast te stellen in een zoveel mogelijk doorlopende nummering. Het is de bedoeling dat die nummering met Aruba wordt afgestemd, waar eveneens een nieuw Wetboek van Strafrecht wordt ingevoerd

In die invoeringslandsverordening zullen tevens wijzigingen in andere landsverordeningen worden aangebracht welke noodzakelijk zijn als gevolg van de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht

De Minister van Justitie

De Minister van Algemene Zaken